སས་སྐྱའི་རྩོམ་རིག་དཀར་བོད།

༢༠༢༥ སྨྲོད་ཟླ་ཁ་ཕྱེད། ༢༢

ཆོ་ཀྱི་ཡལ་ཀ

Cho Dung Karpo I Sakya Literary Magazine

མཁན་ཆེན་ངག་དབང་ཀུན་དགའ་དབང་རྒྱུན།

ཁོང་ནི་རབ་བྱུང་བཅོ་ལྔ་པའི་ལྷུགས་བྱ་སྦྱི་ལོ་ ༡༩༧ ལོར་སྟེ་དགེ་རི་མདའ་ཁེ་ཡབ་ཏུ་ཡབ་ཎག་ཚུང་བསོད་བསྟན་དང། ཡུམ་ཡོ་རྒྱའི་ཨ་ཡག་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་འཕྲུངས། མཚན་ཆོ་རིང་དུ་གསོལ། དགུང་ལོ་བཅོ་བརྒྱད་ཐོག་མདོ་སྲིན་དགོན་དུ་ཞུགས། མཁན་པོ་བཟོད་པ་ལེགས་བཤད་ལས་དགེ་ཚུལ་གྱི་སྡོམ་པ་བཞེས། མཁན་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་ལས་སྦྱོང་འཇུག་དང། དབུ་ཕར་སོགས་གསན། དེ་ནས་ངོར་ཨེ་ལྕོ་ཐར་ཙེ་མཁན་ཆེན་བྱམས་པ་ནམ་མཁའ་ཀུན་བཟང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལས་བསྙེན་པར་རྫོགས། ལམ་འབྲས་ཀྱི་ཆོས་སྐོར་ཡོངས་རྫོགས་གསན། མཁན་ཆེན་དབོན་སྟོང་མཁྱེན་རབ་དང། སྒྲ་རྒྱ་དགོན་གྱི་མཁན་པོ་ཕྱིན་ལས་ཆོས་འཕེལ་སོགས་ལས་ཚད་མའི་སྐོར་གསན། དགུང་ལོ་ཉིར་གཉིས་པར་ཁམས་བྱིའི་བཤད་གྲྭར་ཕེབས། ལོ་བརྒྱད་རིང་མཁན་ཆེན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ལས་པོད་ཆེན་རྒྱུག་སོགས་གཞུང་ཆེན་ཁག་དང། ཐུན་མོང་རིག་གནས་སྐོར་གསན་སྒྲུབས་མཛད། བཤད་གྲྭའི་སྒོར་དཔོན་ལོ་ལྔ་མཛད། རྩོ་རྩེ་འཛིང་ཆོས་ཀྱི་བློ་གསལ་ཡེ་ཤེས་ཡིངས་ཕྱོགས་ཡོངས་རྫོགས་གསན། ཕལ་ཆེ་ཆེ་མཆོག་དང། ཕལ་ལྷོ་ཁམས་ཀུན་ཏུ་ཡོད་ཅིང་ཁ་ཤས་ཡོངས་རྫོགས་གསན། ཕལ་ཆེ་ཆ་ལུགས་ཁྱི་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང། ཕལ་ལྷོ་ལྷ་ཁང་ཁ་ཤས་ཡོངས་ཀྱི་ཆ་ལུགས་ཀྱང་ཁ་ཤས་ཀ་ཏན་ཁ་ཤས་ཀ་ཏན་ཡིན། ལས་ཀ་ཏན་ཁ་ཤས་ཀ་ཏན་ཡིན། ལམ་ལུགས་ཀ་ཏན་ཁ་ཤས་ཀ་ཏན་ཡིན། ཐུན་མོང་ལ་ཁ་ཤས་ཀ་ཏན་ཡིན། ཐུན་ཁ་ཤ་ཁ་ཤ་ཀ་ཏ་ཡ་ཤ་ཀ་ཏ་ཡ། ཐུན་ཁ་ཤ་ཁ

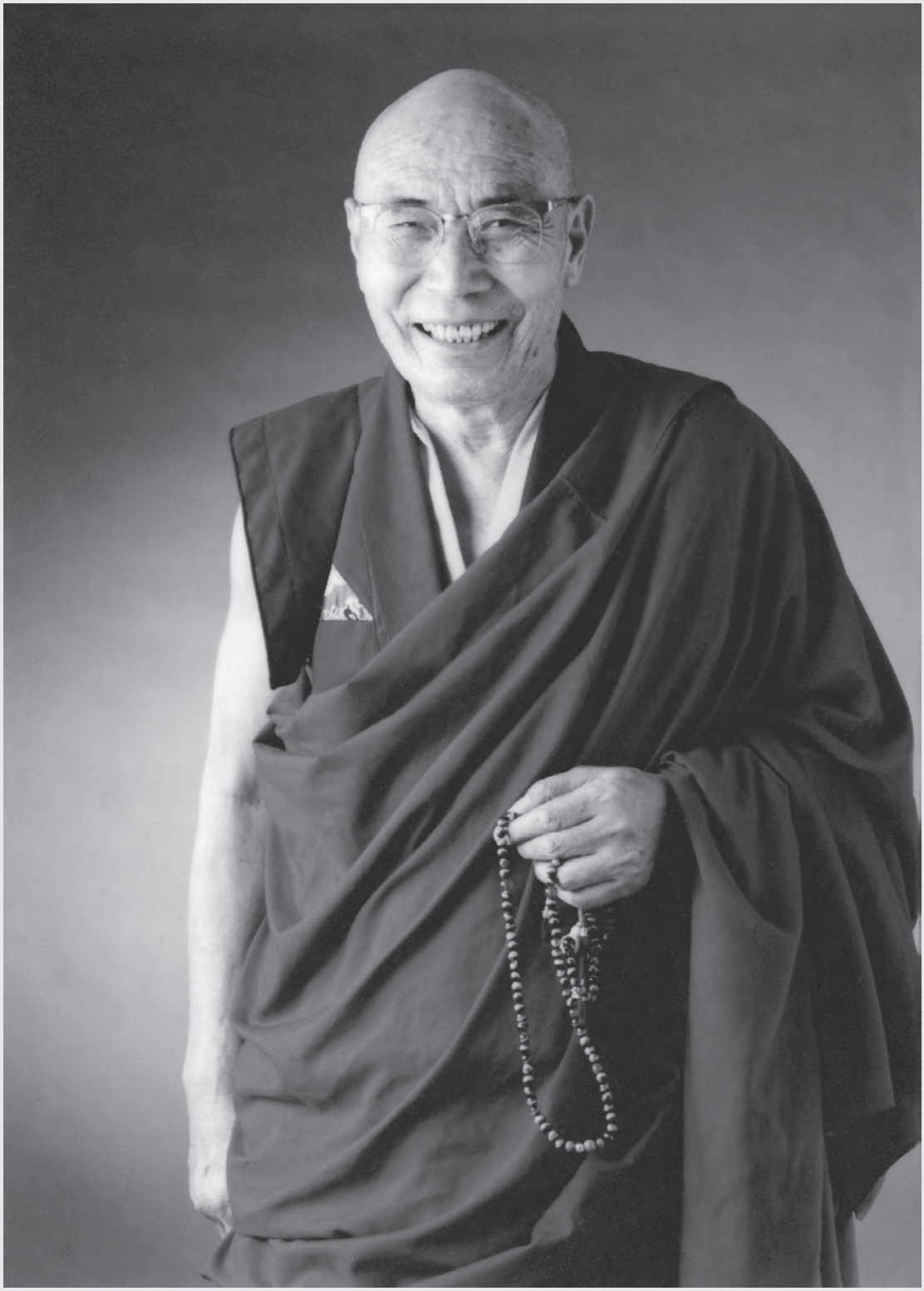

མཁན་ཆེན་དགེ་དབང་ཀུན་དགའ་དབང་ཕྱུག་གི་མཛད་པར་རྟོག་ཧྲི།

༢༠༡༥ སྤྱི་ལོ་འདོན་ཕེབས། ༡༡

གཙོ་གཏེར།

ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང།

ལག་བསྟར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

བློ་གསལ་དོན་གྲུབ།
ཡ་འདུས་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།
འཇམ་དཔལ་དགའ་བ།

རྩོམ་སྒྲིག་པ།

མཁན་པོ་མཁྱེན་རབ་བཟང་པོ།
མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཟེ།
བློ་གསལ་དོན་གྲུབ།
ཡ་འདུས་བསྐལ་བཟང་རྒྱ་མཚོ།
འཇམ་དཔལ་དགའ་བ།

པར་གཞི་སྒྲིག་མཁན།

ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང།

པར་སྐྲུན་དང་འཛིན་སྐྱེལ།

ཆོས་དུང་དཀར་པོ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང།

འབྲེལ་གཏུགས་བཀའ་བྱང།

Cho Dung Karpo
(Sakya Literary Magazine)
Gongkar Choede Monastery
Laldang Tibetan Colony
Plot. Brotiwala, P.O. Vikasnagar
Dehradun, Uttarakhand (INDIA)
Email: chodungkarpo@gmail.com

བོད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་ཁ་བྱང

ཆོས་དྲུང་དཀར་པོ་ནི་རྫོགས་རིག་དང་། དེ་ཡང་ཞིབ་འཇུག་རང་བཞིན་གྱི་དུས་དེབ་ཞིག་ཡིན། དུས་དེབ་འདིའི་ནང་ཆབ་སྲིད་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟ་ཚུལ་ཐོན་པཱན། ཡང་ན་རིག་གནས་དང་འབྲེལ་བའི་ལྟ་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གང་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་སོ་སོའི་འགན་རྫོས་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་ལས་ངེད་རྫོས་སྒྲིག་པ་ཆགས་ལ་མེད། གཏིང་མཐའ་དཔོག་དཀའ་བའི་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རྫོས་རིག་གི་ཆེད་ཆོས་དྲུང་དཀར་པོའི་སྒྲ་དབྱངས་ནི། བྱང་བའི་མཁྱེན་གྲུ་ཙམ་དང། སྲིན་འབུ་མེ་ཁྱིར་གྱི་དཔེ་རྩར་འགྱུར་ངེས། འོན་ཏེ་ང་ཆོས་དམིགས་འདྲུན་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་ཁ་ཕྱོགས་པ་དང། ལས་དོན་ཕྲན་ཆོག་འདི་དེའི་ཆེད་འགྱུར་བའི་ཡིད་ཆེས་བྱེད་བཞིན་ཡོད། ང་ཆོས་གོ་སྐབས་འདི་བརྒྱུད་བསྟོད་ནྱམས་དང་ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀྱིས་ཉིས་པ་དོན་གྱི་རྒྱ་མཚོ། བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་དམ་པ་མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ་མཆོག་ནས་བོད་ཀྱི་ཐོག་ཚད་ལྡན་དར་འཕེལ་སྦྱང་རྒྱ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་བསྡུལ་ནས་དོན་གཉེར་ཅན་མང་པོའི་ཡིད་ཀྱི་གསོས་སུ་མཛད་པ་དང། དུས་དེབ་འདི་ཉིད་ཀྱང་རིན་ཐང་ཅན་དུ་མཛད་ཅིང། ལམ་སྟོན་བཀའ་སྩལ་སོགས་སྨོ་གང་ས་ཅི་ཐད་ནས་བདག་རྒྱུན་རྩ་མེད་པ་བསྡུལ་བའི་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན་གྱི་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། འདི་བཞིན་དུས་དེབ་འདིར་དངོས་ཕྱོགས་བརྒྱུད་གསུམ་ནས་ཐུགས་འཚུར་རོགས་རམ་གནང་མཁན་ཆགས་ཀྱི་གཟི་བརྗིད་ཅན་གྱི་མཚན་དངོས་སུ་འགོད་ཐུབ་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་ཁྱེད་ཆགས་ཀྱིས་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལ་བཅངས་པའི་ཐུགས་བརྩེ་དང། མཇུག་པ་ཆགས་མི་རིགས་འདིའི་དོན་གྱི་བདག་པོ་དང། ཡང་དག་པའི་དགེ་ཁྲིད་ཀློང་ས་ཀློང་པས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུ་ཚེ་བསྐལ་བཟང་བརྟན་པ་དང། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཡུན་གནས་དར་འཕེལ་ཆེད་དུ་བསྟོ།

ཆོས་དྲུང་དཀར་པོ་རྫོགས་སྒྲིག་ཁང་ནས།

གཞན

ཞིབ་འཇུག

སྐྱན་ངག་མེ་ལོང་མའི་གསལ་བྱེད་རྒྱ་བོད་འགྲེལ་པ་བབློགས་པའི་
ཀུལ་གཏམ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། 5
འཕྲལ་གྱི་ལྷ་བཙན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་ཁམས་སུ་ཇི་ལྟར་མཆེད་ཚུལ། 31
སྒྲིན་གྱི་ཕོ་ཉའི་འགྲེལ་པ་མ་རིག་པའི་སྒྲུལ་སྐུ་ལས་སྦ་མའི་འཕྲོས། 77
བྱ་ཤའི་རྟོ་རིང་ཡི་གེ་ལས་"ཅི་ཏེ"ཞེས་པའི་གོ་དོན་ལ་གསར་དུ་དཔྱད་པ། 103
བོད་ཀྱི་ནང་ཚོས་དང་དེར་ཐིམ་པའི་སྐྱན་ངག 108
གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་ལ་དཔྱད་པའི་གཏམ་གོང་རི་དཀར་པོའི་བོད་སྣང་། 122

བསྡུར་རྩོམ།

ཆེས་མཐའ་མཇུག་གི་ཉིན་མོ། 137
རྟོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ལ"ངོ་དེབ་དང་སྐད་འཕྲིན་སོགས"ཀྱི་ཚོགས་བརྒྱུད་ལམ་ལམ་སྟོན། 141

བཅར་འདྲི།

རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་འགན་འཛིན་
མཁན་པོ་འབྱོར་ལྷན་ལགས་སུ་བཅར་འདྲི་ཞུས་པ། 146

༦༦། ཐུགས་ཀར་ལོངས་ཤེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཁ་ཅིག་ཡིན་ཡང་། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་ཡོད་ཅེས་ཟེར་ཏེ།

▣ མཁན་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ། {མཐུན་ལྡན།}

མཐོན་པོའི་རྒྱལ་རིགས་ས་བོན་ལས་ནི་མ་ཐུང་ཞིང་། །གཞན་གྱི་གཙུག་ཏུ་གསོལ་བ་ནམ་ཡང་མ་ཡིན་ཡང་། །རྒྱ་བོད་གླགས་པས་མཐའ་བཅིངས་སྐྱེན་ཐུ་འཛུམ་གྱི་གཙུག། །ངོ་མཚར་ཞལས་ཟུང་གོམ་ཆེན་འགོད་མཁས་པ་ཏ་རེ། །རིགས་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བཙོད་པའི་རྒྱན། ཟབ་གསལ་ཐུང་བའི་ཏིན་ཏྲས་ཡུན་ཐུང་པའི་འཕྲིང་། །སྐལ་ལྡན་སྟོབ་ཆགས་བཅངས་ཏེ་བཀྲའི་ཏོ་ཡོས་ཆ་བར་ཐྲིན། །ཕྱོགས་བཅུའི་རྒྱལ་བ་སྲས་བཅས་བསྐྱེད་པའི་ཡུམ་མཆོག་གིས། །འཕྲིལ་ཡོད་ཐམས་ཅད་གཡོ་བ་མེད་པར་བསྡུར་ཅིག །ཤིས་བཟང་རྒྱན། པཏ་ཆེན་ཆོས་རྗེའི་བཀའ་ཡུང་ཞལས་རྟལ་ཡིད་བཞིན་ནོར། ।ཁོང་དཔང་ཡབ་སྲས་དང་བཅས་རལ་སྒྲ་ཐོར་ཅིག་ཅེར། ।བཀོད་ནས་སྐྱེ་ཚོ་ཀུན་མཐོང་བཤད་པའི་བདག་དཀར། ।དཔྱང་ས་ཡས་གང་ས་ཅན་ལྷོངས་འདི་ཤིས་པའི་འཇོམ་མདངས་རྒྱས། ।ཁྱད་པར་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་རྒྱན། བདག་ཅག་བོད་འཕྲལ་གཅིག་ཏུས་སྐྱེན་ངག་མེ་ལོང་གཟུགས། །ཡུན་རིང་འབད་པས་སྒྲུངས་ཚོ་མ་ཤིས་དཀའ་གནད་མཏུག ।དགོལ་བཅིང་བཤིས་གཉིན་དམ་པ་ཐུ་འཕྲུང་འདུན་པའི་སྐབས། །རྒྱ་འཕྲལ་དཀར་བཅིང་བླ་བ་བསོད་ནམས་སྐལ་བས་ཆེ་བ། །ཀུན་ཡན་རྒྱན། ཀུན་མཐོང་ལྷ་ཤ་ཆ་ཡི་འགྲོ་བའི་ངང་ཚུལ་ལྷན། ।དབལ་ཕེབས་ལྷ་ཡི་ལྷོན་བཟང་རྟ་མ་ཅན་དུ་ཡི། ।བསྟན་གས་བོས་དྲི་མཚོག་ནམ་ཤིན་ཐུང་སྲོས་དབུལ་བ་འདིས། །སྐལ་མཉམ་སྲོག་ལས་ཕེམ་པའི་དགའ་ཐོ་ཡང་འཕེལ། །ཁྱོད་ཅིག་ལྷུད་ལས་ཀྱང་ཁ་ཅིག ། དུས་ཀྱི་འཁྱུར་བས་བརྟུངས་པའི་ཡུས་གཟུགས་ཆགས་གོགས་འདི། །རྒྱལ་ཚོགས་འཕྲུང་ལ་གཡོ་ཞིང་ས་སོགས་འཕྲུང་ནུས་ཉམས། །ཁྱེད་ཅག་ནམ་དཔྱོད་ལྡན་ནམས་ཅིས་ཀྱང་བཏང་སྟོམས་ཀྱིས། །ཁོ་བོས་རྒྱ་བོད་འཕྲལ་པ་བགྲེས་པས་པའི་ཀྱལ་གཏམ་བྱེ། །ནམ་གྱངས་བཟོད་པའི་རྒྱན། ཞིས་ཤིས་པ་བཟོད་པ་དང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བས་མདུན་བསྲས་ཏེ་སྐྱན་ངག་མེ་ལོང་མ་བཤད་པ་ལ་རྩ་བའི་ས་བཅད་བཞི་སྟེ། མཚན་ཀྱི་དོན། འགྲུར་ཀྱི་ཕྱག གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་ནོ། ।གསུམ་པ་གཞུང་གི་དོན་ལ་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་ **སྐྱན་ངག་མེ**

ལོང་མ་ལེའུ་དང་པོའི་ཚོགས་བཅད་དང་པོ་བཤད་པ་ལརྩ་བའི་མ་བཅད་བཞི་སྟེ། རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་རྩ་བ་ལྡན་དུ་བཀོད། རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་རྩ་བ་ཤན་སྦྱར་བ། ཚད་ལྡན་སྒོ་སྐར་མེད་པར་རྒྱ་འགྲེལ་བཀོད། རྒྱ་འགྲེལ་དང་བོད་འགྲེལ་མ་མཐུན་པའི་ཆ་བཤད་པའོ། **།དང་པོ་ནི།**

རིའུ་རྒྱལ་མཚན་ལྷོ་ཕུར་ལྷ་ཆེ་ཆ། ལྷན་ཁམས་རམ་ཏཱ་ཏ་ཀ་ཤ་ཤ་ནས་ཏཱ། ། གདོང་བཞི་གདོང་གི་པད་ཚལ་གྱི། །ངང་པའི་ཚུང་མ་ཐམས་ཅད་དཀར། ། དབྱངས་ཅན་མ་ནི་ཁོ་བོ་ཡི། །ཡིད་ལ་རིང་དུ་གནས་པར་མཛོད། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་རྩ་བ་ཤན་སྦྱར་བ་ནི། རིའུ་རྒྱལ་གྱི་གདོང་བཞི། མཁས་སྟེ་གདོང་གི ཙཱམ্པ་ཀ་ལྟ། ལྷན་སྟེ་ཚལ་གྱི། ཤུན་ལ་ལྟ། ངང་པའི། ལྷན་ཆུ་སྟེ་ཆུང་མ། འདིར་བོད་ཀྱི་ལོ་ཙྭ་བ་ནམས་ཀྱིས་ལྷན་ཁུ་མོ་ལ་བསྒྱུར་བར་མཛད་དོ། །ས་ཐང་སྟེ་ཐམས་ཅད། ཤུག་སྟེ་དཀར་ས་རས་ཕྱི་སྟེ་དབྱངས་ཅན་མ་ནི། མམ་སྟེ་ཁོ་བོ་ཡི། ལྷན་ས་སྟེ་ཡིད་ལ། དྲི་ཟློ་སྟེ་རིང་དུ། རམཏྣམ་སྟེ་གནས་པར་མཛོད། ཡིན་ནའང་རྒྱ་དཔེའི་ཙ་བ་ཀ་ཤས་ནང་དྲི་ཟློ་སྟེ་རིང་དུ་ཞེས་པའི་དོད་དུ་ནི་ཏྲཾ་སྟེ་རྒྱ། ཁུ་ཞེས་པ་ཡོད་པ་ཡང་མཐོང་རེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ཚད་ལྡན་སྒོ་སྐར་མེད་པའི་རྒྱ་འགྲེལ་དགོད་པ་ནི། གདོང་བཞི་གདོང་གི་པད་ཚལ་གྱི་ངང་པའི་ཚུང་མལྟ་ལྡན་ངག་གི་རྒྱ་ཕུན་ལུམ་ཚོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་བསྟན་བཅོས་ལྟན་ངག་མེ་ལོང་མ་ཞེས་པ་འདི་ཉིད་བཙམ་པ་མཇུག་འཁྱོང་བ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཏམས་པའི་དཔལ་འབར་བའི་དགོས་པ་ལ་དམིགས་ཤིང་འདུན་ནས་སློབ་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་མཆོད་པར་མཛད་དོ། །དབྱངས་ཅན་མ་ནི་ཚངས་པའི་ཞལ་སྐྱེའི་པདྨའི་ཚུན་པོ་ན་རྒྱ་ཏུ་བཞུགས་པས་སྐྱོན་ཡིན་དེ་མ་དང་ཡོངས་སུ་བྱལ་ཏེ། རིག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པར་གནས་པའི་དཀའ་དང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་ཚངས་པའི་ཞལ་སྐྱོ་ན་བཞུགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡིས་སྐྱོན་དང་བྱལ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཉེས་པ་ལས་གསོལ་བའོ། ། **།དབྱངས་ཅན་མ་ནི་ཁོ་བོ་ཡི་ཡིད་ལ་རིང་དུ་གནས་པར་མཛོད་**དེ་དེ་ལྟའི་ངག(དབྱངས་ཅན་མ་) དེ་བདག་གི་ཡིད་ལ་རྟག་ཏུ་བདེ་བར་བཞུགས་མཛོད་ཅིག་ཅེས་གསུངས་སོ། །གང་ཡིན་ཞུ་ན། སྟན་ངག་གི་དོན་དང་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་ཐོམ་པར་གཞུག་པའི་སྐབས་སློབ་དཔོན་གྱི་ཡིད་ལ་སྒྲོན་དང་བྱལ་བའི་ངག་དེ་བཞུགས་པར་འདོད་པ་ནི་འདོད་ཆྱེའི་ངང་པོ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཚུལ་འདི་ཡི་སྒོ་ནས་འདིར་ངག་ལ་མཆོད་པར་བརྗོད་པའོ། །

ཞལ་བཞི་ལ་པདྨའི་ཚུན་པོ་ཞེས་གསུངས་པས་ནི་ངང་པ་མོའི་གཟུགས་ཅན་དབྱངས་ཅན་མའི་ཕེགས་བཞུད་ཀྱི་ནུས་པ་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། ། **ཐམས་ཅད་དཀར**ཏེ་གཞན་ཡང་དོ་སྣང་གནང་འོས་པའི་གནད་གཅིག་ལ་ངང་པ་མོ་དེ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་ཡིན་པས་གང་གི་གཟུགས་ས་བཀོད་པའི་དབྱངས་ཅན་མ་ཡང་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱི་ཡིད་ལ་སྒོ་ན་ངང་ཕ་ནི་འདོད་ཀྱིས་འདིར་**ས་ཏ་ཏ་ཀ**ཏ་ཀ**ཐམས་ཅད་དཀར**ཞེས་པའི་ཁྱད་ཚོགས་དེ་བསྟན་ཏོ། ། ཕྱིར་བཏང་དབྱངས་ཅན་མ་སྐུ་མདོག་དཀར་པོ་ཡིན་པའི་ཚུལ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། བཅཱ་ལ་ཥ་ཡ་ཏ། ལས། **ཙནྟ্ཏ্ཏ্ཏ

བདག་མཚོག་ལྡན་པའི་ཞལ་སྟོན་ལས།།བསིལ་ཟིར་བྱེ་བཀྲའི་མཛེས་ངོམ་སྐུ་མདོག་དཀར།།འདྲེན་ཟུང་སྟོན་ཀྱི་ཚུལ་སྐྱེས་བཞིན་ཐུགས་པའི།།རྒྱུད་མང་པོད་འཛིན་ཚེ་ཀླ་དེ་བློ་བསྟན་ལས།།ཞེས་གསུངས་སོ།།

ཡང་**མཁས་པ་ལ་འགྲེལ་བྱེད་འགའ་ཞིག་གིས་མཁས་པ་ལ**ཅིག **ལྷན་ཅིག་ཁམ**ས་ཐ་**བདག་གི་ངག་འདི་དག་སྦོད་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ལ་འཇུག་པར་ཤོག**ཅེས་བཤད་ནས་བཀའ་ལས་ཐོད་ཀྱང་བློག་ཐུང་ངས་དེ་ནི་མ་དག་གོ །གང་ཡིན་ཞུ་ན། ངག་གི་འོད་དེས་རང་ཉིད་ཀྱི་བློ་ཡི་མུན་པ་བསལ་ནས་ཚོམ་པ་ཕྱལ་དུ་ཐུང་བ་ཡོང་རྒྱ་དེ་ཚོམ་པ་པོའི་ཐོག་མའི་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒོག་མའི་ཡིད་ལ་རང་གི་ངག་དེ་འཇུག་པར་འདོད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ཟིན་པའི་ཐེས་སུ་རེ་འོས་པ་ཁོ་ནའོ། །དེའི་ཐེས་སུ་སྐྱོན་ཆ་ཆེ་ཤོས་ནི་**ལྷན་ཅིག་ལ**ཞེས་པ་ཆིག་ཆོག་དང་**ཀྱི་ཐུན་ཟློ**ས**ལ**ཞེས་པ་ནི་མང་ཚོག་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ན་ཡིད་གཅིག་ཉིད་སྒོག་མ་མང་པོ་དང་ཐེལ་ཏེ་ཐེལ་མི་ཟུང་ངོ་།།དེས་ན་འགྲེལ་ལུགས་འདི་བཞིན་མི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ།།

ཚོགས་སུ་བཅད་པ་འདིར་ཚངས་པའི་ཞལ་སྟོན་དེ་པདྨའི་ཚུན་པོའི་གཟུགས་པ་ནི་ངག་སྟེ་དབྱངས་ཅན་མ་ཡང་ངང་པ་མོའི་གཟུགས་སུ་བཀོད་པ་ཁོ་ནས་འཕྲེལ་ཆགས་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།དེས་ན་འདི་ནི་པར་ཕྱིའི་ཏཱ་ལ་ཡིག ཕྱོར་ཚུལ་ལ་ཐུབ་ཀྱིས་ཚོག་ཕྱིས་གཅིག་ཉིད་བསྟོར་བའི་ཐེས་ཁྱིད་ཀྱི་ཐུན་ཟློ་ཁ་ཡིས་ཁ་ཅིག་ཡུལ་ཡུལ་ཞིས་ཡོད་པའི་རྒྱ་ཆགས་ཡང་ཡིན་ནོ།།

ཚོགས་བཅད་འདིའི་ནང་**ས་ཐུབ་ཀྱི**ས་**ཐམས་ཅད་དཀར**ཞེས་པའི་ཁྱད་ཚོག་དེ་མཐོང་པས་ནི་རང་ཉིད་ཀྱི་ཐུབ་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ང་རྒྱལ་ཆེས་ཆེར་འཛིང་བའི་བཙུན་མོ་ཁྲིཊྚ[1]ཡི་ཞལ་སྔ་ནས། **ནྲ་ལོ་ཏ་ལ་ལ་ཡུན་ལ་ཁ་ཁ་ཁ ཁ ཁ

ཁྱོད་ཀྱིས་དཀར་པོ་ཞེས་པ་ལུས་ཀྱི་ཚ་ཤས་ཅི་བྱང་ལ་གོ་བར་འདོད་པ་ནི་ཁས་བླང་བྱ་མི་བྱང་བ་ཡིན་པོ་ཞེས་གསུངས་[2]སོ།།འདི་ཡི་བར་དུ་མཚམས་སྦྱོར་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་ཚང་མ་ནི་མེ་ལོང་མའི་ལེའུ་དང་པོའི་ཚིགས་བཅད་དང་པོའི་ཐད་དུ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྦྱོར་དཔོན་ཆེན་པོ་ཥི་རྦྷ་མ་ཅན་མིཎ་མཆོག་གིས་གང་གསུངས་ཀྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ལྷག་ཆད་དང་སྦྲོ་སྐྱར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བཤད་ལུལ་བྱས་སོ།།

བཞི་པ་རྒྱ་འགྲེལ་དང་པོད་འགྲེལ་མ་མཐུན་པའི་ཆ་བཤད་པ་ནི། འདིར་མི་མཐུན་པའི་ཆ་རྣམས་བཤད་པ་ཙམ་ལས་མཐའ་མའི་བདེན་རྫུན་ནམ་འཐད་མི་འཐད་ཀྱི་ཐག་གཅོད་གང་ཡང་ཞུ་གི་མིན། གང་ཡིན་ཞུ་ན། མཐའ་མའི་ཐག་གཅོད་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་དབང་དང་པོད་ཀྱི་མཁས་དབང་གཉིས་ཕན་ཚུན་བསྟོ་བས་ཁས་ལེན་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་ཐབས་གཞན་གྱི་སྟོས་ནས་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བ་ཡིན་སྙམ་མོ།།གང་ལྟར་ཡང་རྒྱ་འགྲེལ་དང་པོད་འགྲེལ་ནང་མི་མཐུན་པའི་ཆ་ཡོད་པ་ནི་གསལ་ཐེག་མཇུག་ལས་ཤན་ཏུ་ལྟ་ཐབ་ཅིང་ཐང་སྐལ་པ་མ་ཉམ་པ་ཚོས་ཀྱང་མེ་ལོང་མའི་ཚོགས་དོན་ལ་གོ་བ་ལེན་པ་ལ་ཕན་གྱི་རེད་བསམས་ནས་རྒྱ་འགྲེལ་པོད་འགྲེལ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཞུ་གི་ཡིན་མོ།།

དེས་ན་འདིའི་སྐབས་སུ་**རྒྱ་འགྲེལ**ཞེས་པ་ནི་རྒྱ་གར་གྱི་སྦྱོར་དཔོན་ཆེན་པོ་ཥི་རྦྷ་ཅན་ཏཱ་མི་ཁ་ཆེན་གཡུ་ཀ་ལ་གོ་ཏགས། **པོད་འགྲེལ**ཞེས་པ་ནི་ང་རང་གིས་མཇལ་བའི་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་མཆོག་གིས་བཙལ་ཏེ་ཕྱིན་ཏགས་པ་ལ་ལ་གོ་ཏགས། **ཕོད་འགྲེལ**ཞེས་ཕ་ནི་ང་རང་གིས་མཇལ་བའི་རྒྱལ་བ་ལྷ་པ་མཆོག་གིས་བཙལ་ཏེ་ཕྱིན་ཏགས་ཕ་ལ་ལ་ཡང་ཡིན། **དབྱངས་ཅན་ཏཱ་ཡ**ཞེས་ཕ་ནི་ལྷ་ཁ་ལ་ཡ་ཡ་ཆ་ཚ་ཕ་ལ་ལ་ཡ་ཡ་ཡ

ཡང་སྣ་ར་བོད་ཀྱི་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་ནས་པར་དུ་བསྐྱེན་པའི་ཁམས་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དགེ་རོལ་མཚོའི་ལྷོད་གྲངས་ང་དགུའི་ཕྱེང་ཁྲར་གཤིས་པ་ལས། རྒྱ་དཔེར། ཆོས་ལྡན་ཁྱུ་ཞིས་འཕྲུང་བ་ཚངས་པའི་བུ་མོའམ་**ངང་པའི་བུ་མོ**་དང་ཞེས་གསུངས་པ་དང་། འཛམ་མགོན་མི་ཕམ་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་མེ་ལོང་མའི་འགྲེལ་པ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་རོལ་མཚོ་སྟེ་དགེ་དགོན་ཆེན་པར་མའི་ལྷོད་གྲངས་བརྒྱད་པའི་ཐོག་ཕྱིང་གཤིས་པ་ལས། **ངང་པའི་བུ་མོ**་ནི་དབྱངས་ཅན་མའི་མཚན་དུ་འང་ཟུང་ཞིང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་མཁས་དབང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། རྒྱ་གར་ཡུལ་དུ་ལན་གཅིག་འཕྱོན་པར་མཇོད། །ཅིས་གསུངས་པ་ལྟར་ལན་གཅིག་ཅིས་ཀྱང་རྒྱ་དཔེ་ལ་གཟིགས་གནང་ཞུ།

སྒྲས་པ། **དབྱངས་ཅན་མཁྱེན་ཞུགས་མཁས་བརྒྱས་སྐྱེན་འགྲེལ་ཙོམ་གནས་ཀྱང་།།**

མ་རིག་སྲུང་འགོར་ནང་ཚགས་སྲོག་གིས་ཅང་འོས་ས་མ།།

ཏང་ལྡན་རྒྱུ་མཆོངས་བང་ཙལ་འགྲན་ལ་ཞུགས་རིགས་ཀྱི།།

མིག་མེད་ལོང་བས་ཚུལ་དེར་དགའ་བ་འཕྲད་མ་ཡིན། །འོས་ཤིང་མི་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱུན།

ཐུན་ཆོངས་བདག་ཀྱང་སྐྱེན་འགྲེལ་ཙོམ་པའི་བཀྲི་བ་ལ།།

དགའ་ན་དྲན་དབང་ཆུམ་དཔྱོད་ཅན་ཆུམས་སྟོས་ཅི་དགོས།།

ར་ཡིག་གཤིས་པས་ཀུན་གསལ་ལ་དབྱིངས་མཐོང་གཤིས་བཙོན་ན།།

མཁའ་ལྷོང་དཀར་པོའི་ཁ་ཡིས་ནམ་འཕང་ཅིས་མི་སྨྱོང་། །མི་འོས་ཤིང་འོས་པའི་དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱུན།

২) **ཡང་མེ་ལོང་མའི་ལེའུ་དང་པོའི་ཚིགས་བཅད་གཤིས་པ་བཤད་པ་ལ**ཆ་བའི་ས་བཅད་བཞི་སྟེ། རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་ཆ་བ་ལྟར་དུ་དགོད། རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་ཆ་བ་ཤན་སྦྱར་བ། ཚད་ལྡན་སྨོ་ཁྱུར་མེད་པར་རྒྱ་འགྲེལ་དགོད། རྒྱ་འགྲེལ་དང་བོད་འགྲེལ་མ་མཐུན་པའི་ཆ་བཤད་པཝོ། **།དང་པོ་ནི།**

བློ་ཞན་ཀླུ་ཏིས་ཀུན་ཏུ་ཡོངས་ཀུན་ཏུ་བ། ཡཱཥ་ཊཱ་ལ་ཐུ་ཏ། ཡཱ་ཥ་ཊ་ལ་ཐ་ཏ་ཡ་ཏ ཀ ཏ ཡ ཏ ཀ ཏ ཡ ཏ ཀ ཏ ཡ

ཀྱི་ཡང་སྟེ་བྱ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

གསུམ་པ་ཚད་ལྡན་སྒོ་སྐྱང་མེད་པར་རྒྱ་འགྲེལ་དགོངས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་སྤྱི་མ་རྣམས་བསྟུས་ཤིང་སྟེ་ཐོག་གི་སྒོ་ནས་བསྟན་ཆེན་པོ་ཤི་ཏུ་ལོ་[3]དང་ཆར་ཏ་[4]སོགས་ཀྱིས་མཛད་པའི་བློས་གར་གྱི་མདོ་གཞུང་ལ་སོགས་རྣམས་བསྟུས་ཤིང་། **སྒྲོར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཞེར་མཚོན་ཏེ**སྟེ་སྐྱན་ངག་མཁན་ཆེན་པོ་དང་སྒོང་རྒྱས་པ་དང་གོག་མཁར་བ་དང་ནག་ཆོ་ཁོལ་སོགས་ཀྱིས་བཀོད་པའི་དཔེར་བརྗོད་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཞིབ་ཏु་བསྟུས་ཤིང་ཁོང་དུ་ཚུད་ནས་**ཇི་ལྟར་ནུས་བཞིན་བདག་གིས་ནི**སྟེ་དགྱུག་པ་ཅན་བདག་ཅག་གིས་ཇི་ལྟར་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ་**སྨྲན་ངག་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བྱ**སྟེ་སྨྲན་ངག་གི་མཚན་ཉིད་བྱ། འདིར་**ཇི་ལྟར་ནུས་བཞིན་བདག་གིས་ནི**ཞེས་པས་ནི་ཁེངས་བསྟྭངས་པ་ཡིན་གོ།[5] །**བསྟན་བཅོས་སྤྱི་མ་རྣམས་བསྟུས་ཤིང་**ཞེས་གསུངས་པས་ནི་དགྱུག་པ་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་འཚད་པར་འགྱུར་བའི་མཚན་ཉིད་དེ་དག་གི་ཁུངས་དང་འགྲེལ་བར་བསྟན་པས་རང་བཟོའི་ཉེས་པའི་ཚ་སྤངས་པ་ཡིན་གོ། །འདིར་**བློ་ཟབ་ཤུགས་ཅི་སོགས་ཏུ**སྟེ་**ཐོག་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་བསྟུས་ཤིང་**། །ཞེས་དང་། **ཐུགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི**ས་**ཐོག་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཁ་ཕྱེ**ས**ནས**། ཞེས་པའི་ཁུངས་ཀྱང་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་གོ།།

འགྲེལ་སྟེ་**མཚན་ཉིད**་ཞེས་པ་ནི་**ཚིག་རབ་བྱས་ཟློ་ཏུ**་**དེ་མིན་ལས་འཁྱོད་པ**འི་དོན་གོ། །བཤད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དེ་གཞན་དང་གཞན་ལས་ཡོགས་ས་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཞེས་བྱའོ། །དཔེར་ན། ཏུམ་པའི་མཚན་ཉིད་འཚད་སྐབས། ཆུ་ཚོགས་དབྱིབས་ཅན་ཀྱི་སྐེ་ཅན་ཞེས་བཤད་པས་དེ་ཉིད་གོས་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་གཞན་དང་གཞན་རྣམས་ལས་ཡོགས་ས་ཕྱེ་བའོ། །མཚན་ཉིད་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། **གལ་ཏེ་ལས་ཀྱང**་**དང་གི་མཚན་ཉིད**་**ཏདཏ་ལས**་**ཕ་ནི**་**ཡོངས**་**ཀུན**་**ཏུ**་**ཡོངས**་**ཀུན**་**ཏུ**་**ཡོངས**་**ཀུན**་**ཏུ

འགྱུར་བ་ནི་ཚངས་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ།།[6]

གཤམ་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་འདིར་སྨོན་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་གྱིས་སྐྱེན་ངག་གི་རང་གི་མཚན་ཉིད་འཆད་དོ། །ཚོགས་བཅད་འདིའི་ནང་དུ་**ཞན་ཐུན་ཆུ་ཕྱི་ཡ**ཞེས་**མེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཡན་ལག་བཞི་པོ**ཡང་གསལ་བར་མཛད་ཕྱིས། དཔེར་ན་**ཀློག་གསུམ་བ**ཞེས་**སྐྱེན་ངག་གི་རང་བཞིན། ཕྱི་ཤུན་ཆུ་མ**ཞེས་**བཤད་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ། ཏཱཥ্ཎ**ཞེས་**ཤེས་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག ཐུགས་ཀྱི་ཕྱི་ཕྱིན་ཏ**ཞེས་**ཤེས་པའི་དགོས་པ**ཞེས་ཕ་ཅན་ཀློ**ཞེས་**ཤེས་ཀ**ཞེས་**ཕ**ཞེས་ཀ**ཞེས་ཀ**ཞེས་ཀ

སྨོན་དཔོན་བློ་མ་ཏཡི་**སྦང་ཆེན་ལྷར་ནི།** ཚོགས་དོན་གཉིས་ཚོགས་པ་ལ་སྐྱེན་དགེ་ཟིར། དེ་ལ་ཚོགས་བཅད་དང་ལྡན་མ་གཉིས་སོ་ཞེས་གསུངས་སོ། **།སྨོན་དཔོན་ལྷ་མ་ནི**ཡི་**མཱའ་ཕྱང་ལྷར་ནི།** ཡོན་ཏན་དང་རྒྱན་གྱིས་སྒྲས་པའི་ཚོགས་དང་དོན་ལ་སྐྱེན་དགེ་ཟིར་ཞེས་གསུངས། **སྨོན་དཔོན་བ་དཔེ**ཡི་**དཔལ་ཕ་ནི**ལ**ལྷ**ར**ནི།** ཚོགས་དང་དོན་ལ་སྐྱེན་དགེ་ཟིར་ཞེས་གསུངས་སོ། **།སྨོན་དཔོན་མཆྭ**ར**ལྷ**ར**ནི།** རྒྱོན་དང་བྱལ་བའི་ཚོགས་དོན་གང་ཞིག་རྒྱན་གྱིས་སྒྲས་པའམ་སྐབས་འགར་རྒྱན་མེད་པ་ལའང་སྐྱེན་དགེ་ཟིར་ཞེས་གསུངས། **སྨོན**ལ**ཕ**ལ**ལ**ལ

ལྟར་འཚེན་ཏེ། སྐྱན་དགེ་ཁྱིད་ཚོགས་དོན་གཉིས་ཟུང་འཛིལ་གྱི་སྟེང་དུ་གནས་སམ་འོན་ཏེ་སོ་སོར་གནས། དང་པོ་ནི་འཛིལ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་ན་ "གཉིས་མེད་གཅིག་ཁྱིད་" ཅེས་པ་རྒྱ་འགྱུར་བ་མ་ཟད་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་སྐྱན་དགེ་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་ཁས་བླང་དགོས་སོ། །གལ་ཏེ་ཕྱི་མ་སྟེ་ཚོགས་དོན་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སོ་སོར་གནས་པར་འདོད་ན། ཚོགས་དང་དོན་བཞིན་སྐྱན་དགེ་ཀྱང་གཉིས་སུ་ཁས་མ་བླང་ཀ་མེད་དུ་ཐུག་གོ།

དེ་ལྟར་ན་ཚོགས་རྒྱང་པ་ཁྱིད་སྐྱན་དགེ་གི་དོན་དུ་གོ་བ་རིགས་པ་ཁྱིད་དོ། །བཞིད་པ་འདི་ལ་ཁས་ལེན་རྒྱབ་སྐྱོར་ཞུ་མ་ཁན་གྱི་སློབ་དཔོན་ཡང་མང་དུ་ཡོད་དེ། **ཙཱཀྲི་ཡཱུ་རྣཆ**ཀྱི་**མེའི་སྟོན་རབས་ལས།** མདོར་ན་ཚོགས་གི་ཕྱིང་བཞོད་པ་གང་ལ་ཁས་བླང་དུ་ཟུང་བའི་དོན་ལྟན་པ་དེ་ལ་སྐྱན་དགེ་ཟེར་ཞེས་གསུངས། **སློབ་དཔོན་དཀྱི**ས་**དབྱུག་པ་ཅན་ལྟར་ནི།** དེ་ལྟར་ན་ཁས་བླང་དུ་ཟུང་བའི་དོན་སྟོན་པའི་ཚོགས་གི་ཕྱིང་བ་དེ་ལ(སྐྱན་དགེ་གི་)ལུས་ཟེར་ཞེས་གསུངས། **སློབ་དཔོན་ཨོ་ཏྲི**ས**ཀ**ི་**ཟས་གཅང་བུ་ལྟར་ནི།** ཉམས་ལ་སོགས་དང་ལྟན་པའི་བཟོད་པ་དེ་ལ་སྐྱན་དགེ་ཟེར་ཞེས་གསུངས། **སློབ་དཔོན་ཕེཊ་ཏཱ**ས**ཤ**ི་**ནི** ཚུལ་ཁྲིམས་ཉམས་ཆགས་ཁྱིད་ལ་ཁས་ལེན་ཞུ་ཞིང་ཁ་ཅིག་ཁ་ཅིག་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཟུང་བའི་ཟོད་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཟུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཟུང་ཟད་ཀ

ཅིས་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་ཕྲིད་པས། འདི་ལ་ལན་ནི། ‘སྐྱེ་དགེ་ཐོས་པའི་ཚེ་ན་སྐྱེ་པའི་ཚོགས་དང་ཟུང་ལྡན་གྱི་རྒྱུན་སོགས་ལས་སྐྱེས་པའི་བདེ་བའི་ཚོར་སྣང་དེ་ལ་གོ་སོང་ཞེས་པའི་ཐ་སྐད་བྱས་པའོ། །སྐྱེ་དགེ་གི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟུང་ལྡན་གྱི་རྒྱུན་ལ་སོགས་ཚོགས་གི་སྐྱེ་ཆའི་ཤུགས་རྒྱུན་ལས་ཡིད་ལ་ཚོམ་པའི་ཚོར་ཤེས་པའི་ལྟ་ཐུབ་བྱེད་བོ། །དེ་ལྟའི་ཚོམ་པའི་ཚོར་ཤེས་ལ་ཡོ་སོང་ཞེས་ཟེར། འདི་ནི་ཆྱོང་བས་གྲུབ་པ་ཞིག་གོ །དེའི་དཔེར་བརྗོད་ནི། **ཤིན་ཏུ་མཁའ་ཁྱི་རྣམ་ཐུན་ཀུན་ཀུན་ཡ། ཀུན་ཏུ་ཏིན་ཏུ་ཟུན་ཏུ་ཟློ་ཏེ་ཏུ་ཟློ་ཏ། ཤ། ཀ ཀ ཀ

གཞོན་ནུ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་ནས། རྒྱ་འགྲེལ་གོང་དུ་དྲངས་པ་བཞིན་ཚོགས་ཆུང་དང་པོའི་བསྟན་བྱའི་གཞུང་ལ་དེ་རྣམས་མི་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། རྒྱལ་བ་ལྷ་པའི་སྐྱེན་འགྲེལ་དུ། **སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉེར་མཚོན་ཏེ།** །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་ཆུང་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཞུང་ལ་ཐུབ་པ་ཆུ་ར་ཏའི་གཞུང་དེ་ཡོད་པར་འདོད་ནས། འཕགས་ཡུལ་སྲོག་དཔོན་དགའ་བྱེད་ཟླ་བ་ཡིས། ཚོགས་ཆུང་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཞུང་ལ་ཐུབ་པ་ཆུ་ར་ཏའི་ཟླས་གར་གྱི་གཞུང་དེ་རྩ་བ་ནས་མི་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་ལྟ་པའི་སྐྱེན་འགྲེལ་དུ། **སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉེར་མཚོན་ཏེ།** །ཞེས་པའི་སྟོང་བ་དེ་དཔེར་བརྗོད་དང་ཅ་ལན་ཚོགས་ལྟོག་ཐ་དད་ལྟ་བུར་བསྟན་ནས་ཡང་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྲོག་དཔོན་དགའ་བྱེད་ཟླ་བས་ནི་སྟོང་བ་རྣམས་ཞེས་པའི་སྟོང་བ་དེ་དཔེར་བརྗོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པར་འདོད་དོ།།དེ་བཞིན་དུ། **སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉེར་མཚོན་ཏེ།** །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཉེར་མཚོན་ཞེས་པ་ནི་མཐོང་ཞིང་ཆ་ཚང་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དོན་ཡིན་པར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྲོག་དཔོན་དགའ་བྱེད་ཟླ་བས་འདོད་ནས། ཀུན་མཁྱེན་ལྟ་པ་ཆེན་པོས་ནི་ཉེ་བར་མཚོན་པར་བྱས་པའི་སྒྲིང་དུ་ཞེས་དོན་གཞན་ཞིག་ལ་ཐུགས་གཏད་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་བོད་མཁས་པའི་སྐྱེན་འགྲེལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་མ་མཐུན་པ་ཆེ་ཅོས་གང་ཞེ་ན། བོད་མཁས་པའི་སྐྱེན་འགྲེལ་དུ། **བསྟན་བཅོས་སྤྱ་མ་རྣམས་བསྡུས་ཤིང་།** །ཞེས་པའི་ཚོགས་ཆུང་དང་པོའི་བསྟན་བྱའི་གཞུང་ལ་དབང་སྲོང་རྒྱས་པས་བཙམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆུ་ར་ཏ་དང་དབང་ཕྱུག་མཁར་བའི་རྩ་མཎ་ཡཊ་དང་ནག་མོ་ཁོལ་ཀྱི་གཞོན་ནུ་འབྱུང་བ་དང་རལ་ཐུང་ཕྱག་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་འདོད་ནས། འཕགས་ཡུལ་གྱི་སྲོག་དཔོན་དགའ་བྱེད་ཟླ་བས་དེ་རྣམས་ནི་སྐྱན་དག་ལེའུ་དང་པོའི་ཚོགས་བཅད་གཉིས་པའི་ཚོགས་ཆུང་དང་པོའི་བསྟན་བྱའི་གཞུང་ཡིན་པར་རྩ་བ་ནས་མི་འདོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་བོད་མཁས་པའི་སྐྱེན་འགྲེལ་དུ་ཐུབ་པ་ཆུ་ར་ཏས་བཙམས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ། **སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉེར་མཚོན་ཏེ།** །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཞུང་ཡིན་པར་འདོད་ནས་སྲོག་དཔོན་དགའ་བྱེད་ཟླ་བས་ནི་ཐུབ་པ་ཆུ་ར་ཏས་བཙམས་པའི་ཟླས་གར་གྱི་གཞུང་དེ་ཚོགས་ཆུང་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཞུང་ཡིན་པར་རྩ་བ་ནས་མི་བཞེད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ། **སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉེར་མཚོན་ཏེ།** །ཞེས་པའི་སྟོང་བ་ནི་དྲང་སྲོང་རྒྱས་པ་དང་གོག་མཁར་བ་དང་ནག་མོ་ལ་ཁོལ་ལ་སོགས་ཀྱིས་བཀོད་པའི་དཔེར་བརྗོད་རྣམས་ཡིན་པར་སྲོག་དཔོན་དགའ་བྱེད་ཟླ་བས་འདོད་ནས། བོད་མཁས་པའི་སྐྱེན་འགྲེལ་དུ། སྟོང་བ་དེ་ཐུབ་པ་ཆུ་ར་ཏའི་ཡོན་ཏན་བཅུ་ལ་སྐྱར་ནས་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ། **སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉེར་མཚོན་ཏེ།** །ཞེས་པའི་ཉེར་མཚོན་ཞེས་པ་ནི་ཆ་ཚང་མཐོང་ཞིང་ཆ་ཚང་ཁོང་དུ་ཆུད་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྲོག་དཔོན་དགའ་བྱེད་ཟླ་བས་འདོད་ནས། བོད་མཁས་པའི་སྐྱེན་འགྲེལ་དུ། སྟོང་བ་ལེགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཉེ་བར་མཚོན་ནས་ཚོག་དང་དོན་གྱིས་ལེགས་ཆ་མཐའ་དག་བསྡུས་ཞེས་སྲོག་དཔོན་དགའ་བྱེད་ཟླ་བའི་འགྲེལ་ཚུལ་ལས་གཞན་དུ་གསུངས་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་འདིར་རྒྱ་འགྲེལ་དང་ཁམས་འགྲེལ་གཉིས་ལ་མ་མཐུན་ཆེ་ཅོས་གང་ཞེ་ན། སྲོག་དཔོན་དགའ་བྱེད་ཟླ་བས་ནི། **སྟོང་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉེར་མཚོན་ཏེ།** །ཞེས་པའི་སྟོང་བ་ནི་རྒྱས་པ་དང་གོག་མཁར་དང་ནག་མོ་ཁོལ་ལ་སོགས་ཀྱིས་བཀོད་པའི་ལག་ལེན་དཔེར་

བཟློད་ནམས་ལ་འདོད་ཀྱང་། ཁམས་འགྲོལ་དུ་ནི་དེ་ལྟའི་སྦྱོར་བ་དེ་ཟླ་ར་ཏ་ལ་སོགས་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་སྦྱར་བ་རབ་དབྱངས་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། **སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉེར་མཚོན་ཏེ**། ཞེས་པའི་ཉེར་མཚོན་ནི་རྟོགས་ཤིང་ཆ་ཚང་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དོན་དུ་འཕགས་ཡུལ་སྟོབ་དཔོན་ཆེན་པ་དགའ་བྱེད་བཟང་བས་འདོད་ཀྱང་། ཁམས་འགྲོལ་དུ་ནི་ཡོན་ཏན་བཅུའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉེ་བར་མཚོན་པར་བྱས་ཏེ་ཞེས་དགའ་བྱེད་ཟླ་བའི་འགྲོལ་ཚུལ་ལས་གཞན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེ་བཞིན་དུ། **སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉེར་མཚོན་ཏེ**། ཞེས་པའི་ཚིགས་རྐང་འདིའི་བསྟན་བྱའི་གཞུང་ལ་ཐུབ་པ་ཟླ་ར་ཏས་བཙལ་ནས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཡོད་པར་སྨོན་དགའ་བྱེད་ཟླ་བས་ནམ་ཡང་མི་བཞེད་ནའང་ཁམས་འགྲོལ་དུ་ནི། ཐུབ་པ་ཟླ་ར་ཏས་བཙལ་བའི་ཟློས་གར་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཡང་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་འདིར་རྒྱ་འགྲོལ་དང་ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་པའི་སྐྱན་འགྲོལ་གཉིས་ལ་མ་མཐུན་པ་ཆེ་ཤོས་གང་ཞེ་ན། **སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཉེར་མཚོན་ཏེ**། ཞེས་པའི་ཉེར་མཚོན་ནི་ཆ་ཚང་མཐོང་ཞིང་ཆ་ཚང་ཁོང་དུ་ཆུད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དགའ་བྱེད་ཟླ་བས་འདོད་ནའང། ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་པའི་སྐྱན་འགྲོལ་དུ་ནི་ཉེར་མཚོན་ཞེས་པའི་དོན་གསལ་བར་བྱས་པ་ལ་གསུངས་སོ།། གཞན་ནི་རྒྱ་དཔེ་དང་ཕལ་ཆེར་མཐུན་མོ།།

སྒྲས་པ། **ཆོར་བས་བདག་དཔྱིའི་གཞུང་ཆེན་འདི་ལ་མཆོག་ཏུ་དགའ།**
ནང་པའི་བཟློག་ཟློའི་དཔེ་ཚོས་དག་ལ་དེ་མཚུངས་མེན།།
ཚོས་ལྗོགས་དཔྱིའི་ཚོམ་ལ་དགའ་འམ་མི་དགའ་ཡང།།
རང་གི་རྟོག་ཚུལ་མ་སྒྲས་གཏམ་དུ་བཟོད་པ་ལགས། །མ་ཀུས་པས་འགོག་པའི་རྒྱུན།
སྦྱོར་དཔོན་དཔྱིའི་གཞུང་གི་ཀུན་གསལ་ཡངས་པའི་ངོས།།
སྟོན་དུས་རྒྱ་བོད་འགྲོལ་བརྒྱའི་ཆུང་རྒྱལ་རྣམ་བཀྲའི་གཟུགས།།
སྣང་ནས་དུས་ཀྱི་འཁྱུར་འགྲོས་དང་བསྟུན་ཡལ་བ་འདིས།།
དེང་དུས་སྐྱན་སྦྱོང་སློབ་མའི་བསོད་ཤུལ་ངེས་པར་མཚོན། །མཆོག་མིན་ངེས་བསྟན་གྱི་རྒྱུན།

3) ཡང་སྐྱན་དག་མེ་ལོང་མའི་ལེའུ་དང་པོའི་ཚིགས་བཅད་གསུམ་པ་བཤད་པ་ལཆ་བའི་ས་བཅད་བཞི་སྟེ། རྒྱ་ཤད་དང་པོད་ཤད་ཆ་བ་ལྟན་དུ་དགོད། རྒྱ་ཤད་དང་པོད་ཤད་ཆ་བ་ཤན་སྦྱར་བ། ཚད་ལྟ་ཐུ་ཤུར་མེད་པར་རྒྱ་འགྲོལ་དགོད། རྒྱ་འགྲོལ་དང་པོད་འགྲོལ་མ་མཐུན་པའི་ཚ་བཤད་པའོ།། **དང་པོ་ནི**།

ཨོཾ་ཥིཏ་ཏ་ཏ་ཥ་ཏ་ཏ་ཥ་ཏ་ཥ་ཏ་ཥ

འདི་ན་ཀུན་ཏུ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས། །རྟེས་ལུ་བསྟན་དང་ལྷག་མའི་ཡང་། །

ཚོག་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱིས་ནི། །འཇིག་རྟེན་ལུགས་ལ་འཇུག་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་སྐད་དང་པོད་སྐད་ཙ་པ་ཤན་སྒྲུར་བ་ནི། ཕེད་སྟེ་འདི་ན། སངས་རྒྱས་སྟེ་ཀུན་ཏུ། ཤིན་སྟེ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས། ཙནྡྲཤིཏཱུ་སྟེ་རྟེས་ལུ་བསྟན་དང་། ཤིན་ཏུཔཱ་ལ་ལམ་ལ། ལྷ་ཆེ་ཆུ་ཤིང་ནི། ལོག་སྟེ་འཇིག་རྟེན། ཡུན་ཐུང་ལ་ལུགས་ལ། ཐ་ཤཙཀ་ཏེ་ལ་ཏུ་ཁ་ཅིག ཡ་ལ་ཏ ।

གསུམ་པ་ཚད་ལྡན་སྒོ་ལྔར་མེད་པར་རྒྱ་འགྲེལ་དགོངས་པ་ནི། མཆོག་རྣམས་ཀྱིས་རྟེས་ལུ་བསྟན་ཏེ་ཚོག་གི་རང་བཞིན་ནམ་རྩ་བའི་གཞི་ལུངས་དང་དེ་དག་གི་བྱ་ཚོག་དང་རྟེས་འཇུག་སོགས་ཀྱི་སྒྲོར་བའི་ཚུལ་རྣམས་ནི་ཚུལ་བཞིན་དུ་ཤེས་པའི་མཁས་པ་ལ་ཏེ[8]དང་ཡང་ཅི[9]སོགས་ཀྱིས་ངོས་ལེན་གཏན་ཕབ་གནང་བའི་ལེགས་སྒྲུར་དང་རང་བཞིན་པའི་སྐད་གཉིས་དང། **ལྷག་མའི་ཡང་**སྟེ་དེ་དག་གི་སྟོང་སྒྲ་ལྷག་མ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཕལ་པའི་ནང་གྲགས་ཤིང་སྒྲོར་ཚུལ་གྱི་ཁྱིམས་གཞི་སོགས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཐོང་སྐད་དེ། **འདི་ན་ཀུན་ཏུ་ཚོག་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་དོན་གྱིས་ནི**་སྟེ་ས་འོག་ས་སྟེང་ས་བླ་གསུམ་པོ་འདི་ན་སྐད་རིགས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་བརྒྱུད་ལམ་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་**འཇིག་རྟེན་ལུགས་ལ་འཇུག་པར་བྱེད**་དེ་ལྟ་ནས་གདོལ་རིགས་བར་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་སྒྲོད་ཐམས་ཅད་འཕོ་བསྒྲོད་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་འཇིག་རྟེན་པའི་སྐད་ཡིག་ལ་དབྱེ་ན་གཉིས་ཏེ། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་སྐད་ཡིག་དང་དེ་ལས་ལྷོག་པའི་སྐད་ཡིག་གོ །འདིར་ཙ་ཚོག་ནང་**ཤིཏཱུ་ཤིཏཱུ**་སྟེ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་ཤིང་གདམས་པའི་སྐད་ཡིག་ཅེས་པའི་ནང་ལེགས་སྒྲུར་དང་རང་བཞིན་པའི་སྐད་གཉིས་ཀ་ཚུད་དེ། དེ་གཉིས་ཀ་བརྡ་སྦྱོར་ཀྱི་ཙ་གཞུང་དང་མཐུན་པར་འཇུག་པས་སོ། །དེ་ལས་ལྷོག་པ་ནི་བརྡ་སྦྱོར་པའི་གཞུང་དང་མི་མཐུན་པའི་ཡོང་སྐད་དམ་ཡུལ་སྐད་དེ་ཡིན་ནོ། །

དེས་ན་ལྷ་རྣམས་ནས་གདོལ་པའི་རིགས་བར་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཀྱི་བྱ་གཞན་ཐམས་ཅད་སྐད་རིགས་འདི་གསུམ་བརྒྱུད་ནས་འགོ་ཚུགས། སྒྲིས་བྱ་མཆོག་དང་བར་པ་དང་མཐའ་མ་གསུམ་ཀྱིས་རིམ་པ་བཞིན་ལེགས་སྒྲུར་དང་རང་བཞིན་པའི་སྐད་དང་ཡོང་པའི་སྐད་

---

[8] སྒོབ་དཔོན་ལྟཱུ་ཏི་ནི་ཡེ་ཤེའི་ཐོན་ཀྱི་དུས་རབས་བཞི་པའི་ནང་ཕྱོན་པར་གྱགས་པའི་ལེགས་སྒྲུར་ཀྱི་བརྡ་སྦྱོང་མཁས་པོ་ཐ་ལོས་གྱས་དང་། ཙནྡྲཤཱི་ཡི་སྟེ་ལེའུ་བཀྲྀད་ཅན་ཞེས་པའི་གྲགས་ཆེན་ཀྱི་བརྡ་སྦྱོང་པའི་གཞུང་ཐོན་པ་པོ་དེ་ཡིན། འདིའི་ལོ་རྒྱུས་རིས་ཅན་ཞེག་བསྟན་དུ་མེད་ཀྱང་ཙནྡྲཤཱི་ཡིའི་འགྲེལ་ཆེན་མཁའ་ཐུབ་ཕྱི་ནང་སྒྲོབ་དཔོན་པཏྲཱ་ལིས་ཁོང་གི་ཉེ་འཁོར་ཀྱི་ཉ་ཤུ་ཤ་ལ་ཤེས་ཀ་ཅིག ཏ་ཏ ། ཁོང་ནི་ཀ ।

[9] ཐ ।

འདི་དག་གིང་སྦྱོང་བྱེད་དོ། །དེ་ཡང་བདེན་གཤད་འདི་ཡི་རྒྱབ་རྟེན་དུ་སློབ་དཔོན་ཆུར་ཏི་ཁ་ཏི་ཡིས་མཛད་པའི་ལྷག་པའི་ཀུན་ཤེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས། **ནས་ཙམ་ཡིན་ཏཱ་ཡོད་ཀེ་ཡ། །ཀུན་ནས་ཉོན་མོ་ཁ་ཤས་ཀདེ་ནས། ། ཐུགས་ལ་མ་བརྟེན་གཞན་ནས་འཕོབ་པ་ཡི། ། བྱ་སྙོད་གང་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་མེད། ། ཤེས་དངོས་ཐམས་ཅད་སྐད་དང་ཕན་ཚུན་དུ། ། ལྟོས་བྱ་ལྟོས་བྱེད་འཕྲེལ་བ་ལྟ་བུར་སྣང་། །** ཞེས་གསུངས་སོ། ། འདི་ཡི་བར་དུ་མཚམས་སྦྱོར་ཙམ་མ་གཏོགས་གཞན་ཚང་མ་སྟན་ངག་མེ་ལོང་མའི་ལེའུ་དང་པོའི་ཚིགས་བཅད་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པའི་ཐད་དུ་འཕགས་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམ་ཅཏྟ་མཆོག་གིས་གང་གསུངས་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཚད་ལྡན་ཁོ་ནར་ཐུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བྱིས་ལུལ་བྱས་སོ། །

བཞི་པ་རྒྱ་འགྲེལ་དང་པོད་འགྲེལ་མ་མཐུན་པའི་ཆ་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་རྒྱལ་བ་ལྟ་པའི་སྟན་འགྲེལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་མ་མཐུན་པའི་ཆ་གང་ཞེ་ན། དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་གླུ་དབྱངས་ཀྱིས་མེ་ལོང་མའི་ལེའུ་དང་པོའི་ཚིགས་བཅད་གསུམ་པའི་ཚིགས་ཤད་བཞི་པོའི་འགྲེལ་སྟངས་དང་སློབ་དཔོན་དཀའ་བྱེད་ཟླ་བའི་སྒྲས་ཀྱི་ཚིགས་ཤད་བཞིའི་འགྲེལ་ལུགས་གཉིས་རྩ་བ་ནས་མི་མཐུན་པ་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཤེས་སོ། །

འོ་ན་པོད་མཁས་པའི་སྟན་འགྲེལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་མ་མཐུན་པའི་ཆ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། རྩ་བ་ལས། **མཚོག་རྣམས་ཀྱིས་རྟེས་སུ་བསྟན**་ཞེས་པའི་བསྟན་བྱ་ལ་ལེགས་སྦྱར་ཀྱི་སྐད་ཡོད་གསུངས་པ་ཙཱུ་ཏ་མ་གཏོགས་གཞན་མ་རྒྱ་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་པ་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ལ་བལྟས་པས་ཤེས་སོ། ། འོ་ན་ཁམས་འགྲེལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་མ་མཐུན་པའི་ཆ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། རྩ་བ་ལས། **ཀུན་ཏུ་མཚོག་རྣམས་ཀྱིས**་ཞེས་པའི་བསྟན་བྱ་ལ་བྱམ་ཟེ་པཎ་ཆེ་ལ་སོགས་པས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལེགས་སྦྱར་ཀྱི་སྐད་ཡོད་གསུངས་པ་དེ་རྒྱ་འགྲེལ་དང་མཐུན་ནའང་དེ་མིན་ཡོངས་རྫོགས་རྒྱ་འགྲེལ་དང་མི་མཐུན་པ་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ལས་ཤེས་ཐུབ་བོ། ། འོ་ན་ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་པའི་སྟན་འགྲེལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་མ་མཐུན་པའི་ཆ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། རྩ་བ་ལས། **ཀུན་ཏུ་མཚོག་རྣམས་ཀྱིས་རྟེས་སུ་བསྟན**་ཞེས་པའི་བསྟན་བྱ་ལ་རང་བཞིན་པའི་སྐད་ཡོད་ཅེས་གསུངས་མི་འདུག་མ་གཏོགས་གཞན་ཐམས་ཅད་རྒྱ་འགྲེལ་དང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མཐུན་པ་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀའི་འགྲེལ་པ་གཉིས་ལ་བལྟས་པས་ཤེས་ཐུབ་པ་ཡིན་ནོ། །

སྒྲས་པ། **སྟན་ངག་སྒྲ་པ་ཀུན་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་དཏྲ་རྟེ་ཤ། ། ངོ་མཚར་མཚན་སྟན་ནམ་མཁའི་ཕྲིག་ལེས་མ་ཁྱབ་ས། ། ལྷུན་པོའི་ལྟོར་ཚགས་འཇམ་བུས་བརྟེད་པའི་གྲིང་འདི་ནི། ། འགལ་འཕྲིག་མཚོས་མེན་ངན་ཏུང་ཟླ་ལས་ཁོམ་ཀྱི་འཕྱང་། །** ཞི་ཚོམ་ལུལ་ཐུང་གི་རྒྱན། **ལོག་པར་སྒྲ་ནམས་སྟན་ངག་འཐད་ལྟན་རིག་པ་ལ། ། དཏྲ་ཝི་གཞུང་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་ཀུལ་གཏམ་སྒྲ། །**

རིང་མོའི་དུས་ནས་སྐྱེན་སྦྲ་ཚོས་རྟེའི་ཡུགས་བཟང་གི།

རྟེས་ནུ་ཞུགས་ཏེ་སྨོན་དཔོན་དङའི་གཞུང་ལ་བསྒྲབས། །འཕོགས་ཅིང་ཀྱི་རྒྱའི་རྒྱན།

།)ཡང་སྐྱེན་དགེ་མེ་ལོང་མའི་ལེའུ་དང་པོའི་ཚོགས་བཅད་བཞི་པ་བཤད་པ་ལཆ་བའི་ས་བཅད་བཞི་སྟེ། རྒྱ་སྐད་དང་པོད་སྐད་ཆ་བ་ལྟར་དུ་དགོད། རྒྱ་སྐད་དང་པོད་སྐད་ཆ་བ་ཤན་སྦྱར་བ། ཚད་ལྟ་གློ་སྦྱར་ཁེད་པར་རྒྱ་འགྲེལ་དགོད། རྒྱ་འགྲེལ་དང་པོད་འགྲེལ་མ་མཐུན་པའི་ཆ་བཤད་པའོ། **།དང་པོ་ནི།**

ཨེདམཚུངས་ཏཱཀ་ཡེ་ཏཱ། ཡདི་ཤཱཀྱ་ཐུབ་ཡི་ཐུགས་ཀར་ནི། ཕ་ཅེ་ཡ་ཏ། ། གལ་ཏེ་སྨྲས་པོད་སྟང་བ་ཡིས། །འགོར་བ་གསལ་བར་མ་བྱས་ན། ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་འདི། །སྨྲ་བྱེ་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་སྐད་དང་པོད་སྐད་ཆ་བ་ཤན་སྦྱར་བ་ནི། ཡདི་སྟེ་གལ་ཏེ། ཤཱཀ་སྟེ་སྨྲས། ཡཐཱ་ཡཱ་ཏེ་པོད། ཐུབ་ཏེ་སྟང་བ་ཡིས། ཡལ་ལས་གཤེགས་ཏེ་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་བཀའ་སྩལ་ནས། ཆུ་ཕན་ལ་ཞུགས་པ། ཀླུ་ཡེ་ཏ་ཏེ། ཡཱ་ཏ། ཀ་ཡ་ཏ། ཡ་ཐ། ཡ་ཏ། ཡ་ཏ། ཀ་ཡ་ཏ། ཏ་ལ་ཡ་ཏ། ཏ་ལ

འཚ�ed། ཅིས་པ་ནི་**དགེ་ཕྱོགས་ཀྱི་བཤད་པའོ།** །དེ་བཞིན། **འདི་ན་ཀུན་ཏུ་མཆོག་རྣམས་ཀྱིས། ཇི་ས་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་ཡང་། ཚོགས་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་དབྱེན་གྱིས་ནི། ། འཇིག་རྟེན་ལྷགས་ལ་འཇུག་པར་བྱེད།** །ཅིས་པའི་ཚོགས་གྲུ་བཅད་པ་གོང་མའི་ནང་དུ་སྒྲ་ཡི་ཕན་ཡོན་དང་གོ་ཆོད་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་བསྟན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད། དོན་དེ་ཉིད། **གལ་ཏེ་སྒྲས་བོད་སྐད་བ་ཡིས། ། འགོར་བ་གསལ་བར་མ་བྱས་ན། ། འཇིག་རྟེན་གསུམ་པོ་མཐའ་དག་འདི། ། སྨྲག་རྒམ་ཐུན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར།** །ཞེས་པའི་ཚོགས་གྲུ་བཅད་པའི་ནང་དུ་དགེ་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་ནས་བཤད་པས་ཚོགས་བཅད་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་གཉིས་པོ་འདི་ལ་བློས་པའི་སྟོན་ནི་མེད་དོ།།

ཚོགས་གྲུ་བཅད་པ་འདིའི་སྐབས་གྲུ་རྩོམ་པ་པོས་མིང་ཚོགས་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲ་དེ་སྒང་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་**ཕྱོགས་ཀུན་ལས་འདི་ནི་སྒང་བ་ཡིན་ཏེ་སྒང་བར་བྱེད་པས་སོ།** །དེ་ཡང་གང་ཞིག་གསལ་བར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ལ་ཡང་སྒང་བ་ཟེར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲ་ལའང་སྒང་བ་ཞེས་བརྗོད་བྱང་བ་ཉིད་དེ། དེ་ཡིས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། བྱིད་ཀུར་ནཱ་ཁ་ཀཱ་ཡ་ལས། **བློ་ཅེ་བློ་ཡི་ཏེ་ཡ་ཡིས། ། ངག་སྒྲ་འདི་ནི་ལོངས་སྤྱོད་སྒང་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ་**ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།། ཚུལ་འདི་དག་ལ་དགོངས་ནས་སྙན་ངག་མཁས་རྣམས་ཀྱིས་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་ཆེ་མཐོང་དང་གུས་བཀུར་ཆེན་པོས་རྗེས་བྲན་དང་བྲིན་གཟོ་གནང་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཟུང་ཅན་ཐུ་ཀ་ལ་ལས། **ཀུན་བདར་ནས་བྲི་ཤས་ཀྱི་ལོངས་ཐུབ་ཏུ། ། ཀ་ཤ་ཡ། ། པཎ་ཌི་ཏ་ཀུ་ལ་ཡ། ། ལྷུང་ཡིན། ། ཤ་ཀ་ར་ཝ་ཏ་ཡ། ། ལས་ཀ་ཡ། ། ཤ་ཀ་ར། ། ཤ་ཀ་ཏ། ། ཤ་ཀ་ཏ་ཡ

འོ་ན་བོད་མཁས་པའི་སྐྱན་འགྲེལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་མ་མཐུན་པའི་ཚ་ཏི་ཅམ་ཡོད་ཅེ་ན། བོད་མཁས་པའི་དཔྱིའི་དགོངས་རྒྱན་གྱིས། **གལ་ཏེ་སྒྲས་བོད་སྣང་བ་ཡིས།** ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་ཕྱིན་ཅི་མ་ཡིག་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་ངོས་བཟུང་བ་གང་ཞིག་རྒྱ་འགྲེལ་ལས་ནི་འདིའི་སྒྲ་དེ་ལེགས་སྦྱར་དང་རང་བཞིན་པའི་སྐད་དང་གོང་སྐད་ཕལ་པ་གསུམ་ལ་ངོས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆང་གཞི་དེའི་ཐོག་ནས་དཔྱིའི་དགོངས་རྒྱན་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་མ་མཐུན་པར་ཀྱང་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཁམས་འགྲེལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་མ་མཐུན་པའི་ཚ་ཏི་ཅམ་ཡོད་ཅེ་ན། ཁམས་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དགེ་གི་རོལ་མཚོ་ཡིས། **གལ་ཏེ་སྒྲས་བོད་སྣང་བ་ཡིས།** ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་ཐེ་བཞིའི་བློང་དོར་ཀྱི་བཤད་བྱ་གསལ་པོར་སྟོན་བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་པུ་ཅི་ནི་ལ་སོགས་པ་མཚོག་ཆགས་ཀྱིས་ཇེས་སུ་བསྟན་པ་དེ་ལ་ངོས་བཟུང་བ་གང་ཞིག་ རྒྱ་འགྲེལ་ལས་འདིའི་སྒྲ་དེ་ལེགས་སྦྱར་དང་རང་བཞིན་པའི་སྐད་དང་གོང་སྐད་ཕལ་པ་གསུམ་ལ་ངོས་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆང་གཞི་དེའི་ཐོག་ནས་དབྱངས་ཅན་དགེ་གི་རོལ་མཚོ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་མ་མཐུན་པར་ཀྱང་པ་ཡིན་ནོ། །

འོ་ན་ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་པའི་སྐྱན་འགྲེལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་མ་མཐུན་པའི་ཚ་ཏི་ཅམ་ཡོད་ཅེ་ན། སྐྱན་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་རོལ་མཚོ་ཡིས། **གལ་ཏེ་སྒྲས་བོད་སྣང་བ་ཡིས།** ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་མིང་ཚིག་ཡི་ གཞི་བཞིན་ཅན་གྱི་དགེ་ལ་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་ཚང་ཚིགས་ཆུང་བཞིའི་འགྲེལ་ཚུལ་རྒྱ་འགྲེལ་དང་བརྒྱ་ཆ་བརྒྱ་ཐམ་པ་མཐུན་པར་གོ་བོས་མཐོང་ངོ་། །

སྒྲས་པ། **སྐྱན་གཤུང་རྒྱ་མཚོའི་གཟིགས་མོ་མ་མཐོང་ཞིང་། །**

སྐྱན་དགེ་མཁན་པོའི་བཀྲལ་ཞུགས་མ་བཟུང་ལ། །

བཙན་མས་ལས་བདེ་ཚོར་ཅི་ཡང་མ་བྱུང་ཕུ་ཏ། །

ཆེད་དུ་ཀའི་མཐོང་ཚོས་དོན་མེད་ངང་ལ་སོང་། །(འགྱོད་པས་འགོག་པའི་རྒྱུན)

སྐྱན་སྒྲ་ལ་ལ་རང་མོས་སྐྱན་དགེ་གོ་ནར་བཙོན། ། །

འགའ་ཞིག་བར་ལེ་གོ་ན་སྐྱན་དགེ་ཀཱ་ཏུ་ངོམ། ། །

གཞན་དགེ་མེ་ལོང་རྒྱང་བསྐྱར་ཙེ་འཛོ་གོ་ནར་ཁལེང་། ། །

ཐམས་ཅད་དཔྱི་དབྱུག་ཅན་བསྟན་པའི་ཞབས་འདྲེན་མཁན། །(རིགས་བཟོང་པ་མཐའ་ལས་ཀྱི་རྒྱུན)

།) ཡང་སྐྱན་དགེ་མེ་ལོང་མའི་ལེའུ་དང་པོའི་ཚོགས་བཅད་ལྔ་པ་བཤད་པ་ལ་ཆ་བའི་ས་བཅད་བཞི་སྟེ། རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་ཆ་བ་ལྔན་དུ་དགོད། རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་ཆ་བ་ཤན་སྦྱར་བ། ཚད་ལྡན་སྦྱོ་ཟློར་མེད་པར་རྒྱ་འགྲེལ་དགོད། རྒྱ་འགྲེལ་དང་བོད་འགྲེལ་མ་མཐུན་པའི་ཚ་བཤད་པའོ། ། **དང་པོ་ནི།**

ཡུངས་རྩང་ཡར་བོད་ཟིན་ལྷན་ཆགས་ཡུལ་ལྷན་ནམ་ཡོ། ཏེཁྱུ་མས་ཐུན་ཏེ་ཀུ་ཝི་ནས་སུ་ཡོ་ཤཱན་ཕྱི་ཏི།།

ཐོན་གྱི་རྒྱལ་པོ་གླགས་པའི་གཟུགས། །ངག་གི་རང་བཞིན་མེ་ལོང་ཐོབ། །

དེ་དག་ཅེ་བར་མི་གནས་ཀྱང་། །རང་ཉིད་ཉམས་པ་མེད་ལ་ལྟོས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་ཅ་བ་ཤན་སྦྱར་བ་ནི། ཡུངས་སྟེ་ཐོན་གྱི། རྩང་སྟེ་རྒྱལ་པོ། ཡཤཱ་ཁ་ལྟེ་གླགས་པའི། བཟླས་སྟེ་གཟུགས། ལྷན་ཆགས་ཡཱ་ཁ་ལྟེ་ངག་གི་རང་བཞིན། ཡུངས་ཤ་སྟེ་མེ་ལོང་། ཐུཿ་སྟེ་ཐོབ། ཏེཁྱུ་སྟེ་དེ་དག ཡས་ཆ་ཕྲན་ནི་སྟེ་ཅེ་བར་མི་གནས། ཡས་ཕ་སྟེ་ཀྱང་། སུལ་ཡ་ལ་ལ་ལ་ལ

**ཐུན་ཏ་ཀ ཀ ཀ

པའི་རྒྱུ་ཅན་ལས། །མན་ངག་བསྟན་པ་བཅས་ཀྱི་སྒྲུབ་དུ་སྐྱེན་དགོ་ཡིན། །ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིའི་ནང་སློབ་དཔོན་མཆུང་ཡིས་སྐྱེན་ངག་གི་དགོས་པ་དྲུག་བཤད་པ་སྟེ། ཡན་སྟེ་གླགས་པ། ཕན་སྟེ་ནོར། ཡུན་ཐུང་རྣམ་པ་ཅན། ཁ་ཅིག་ཀུན་ཏུ་ཁོ་ནས། ཁ་ཅིག་ཁ་ཅིག་ལ། ཅས་ཀུན་ཆུ་ཕང་ཐུན་ཏུ་ཁ་ཅིག་ལ། ཕན་ངག་ཏང་ཐུག་གོ།

ཡང་སློབ་དཔོན་ཐུ་མ་ཏ་ཁ་ལ་ནང་ཚིན་གྱིས་མཛད་པའི་སྐྱེན་ངག་རྒྱས་ལས། **རྟགས་ཐུགས་ཀློང་ལས་ཕྱི་ཅན་ལ་ལུས་ཅ། ཀཱར་ཏི་ཀ་ཡི་ཁ་ལ་ཀ་ཅ་ལ་ཆ་ཆ་ཀ་ཡ་ཁ་ཀ། །མཆོག་གི་སྐྱེན་ངག་བསྟན་པས་ནི། ། གླགས་ཏང་ཏགའ་བ་ཐོབ་པ་ཏང། ། ཚོས་ནོར་འདོད་ཏང་ཐར་པའི་ཚེགས། ། ཐུ་ཅ་ནམས་ལ་ཅང་ཚུབ་འགྱུར། ।** ཞེས་གསུངས་སོ། ། དེས་ན་སློབ་དཔོན་སྟང་ཆེན་ལྟར་ན་སྐྱེན་ངག་གི་དགོས་པ་ལ་གསུམ་སྟེ། ། ཏཱཏ་ཐུ་ཆ་ས་ཁ་ལ་ཁ་ཅིག་ཡོད་ཀྱང་ཁ་ཅིག་ཡོད་ཀ་ཅ་ལ། ཀཱར་ཏི་ཀ་ཡི་ཁ་ལ་ཀ་ཅ་ལ། ། ཀ་ཅ་ལ་ཀ་ཡ་ཁ

སྨོན་ཚམ་མ་གཏོགས་རྒྱ་འགྲེལ་ནས་ཇི་ལྟར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ལ་ཆད་ལྟག་སྨོ་སྒྲུར་གྱི་སྐྱོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་བྱིས་ཤུལ་བྱས་སོ།།

བཞི་པ་རྒྱ་འགྲེལ་དང་བོད་འགྲེལ་མ་མཐུན་པའི་ཆ་བཤད་པ་ནི། ནས་ལོངས་ཕྱོགས་ཕྱི་རོལ་གཅིག་ལ་ལྟོས།།

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཐད་དུ་ཀུན་མཁྱེན་ལྟ་པ་ཆེན་པོའི་སྐྱེན་འགྲེལ་ལས། **རང་ཉིད**ཅེས་པ་དེ་སྟོན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ནའང་རྒྱ་འགྲེལ་ལས་རང་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་སྐྱེན་ངག་བློ་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་སྦྱར་ནས་སལ་ཡོངས་ཕྱི་སྒྲོག་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་གཟིགས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས་འགྲེལ་པ་གཉིས་མ་མཐུན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་བོད་མཁས་པའི་སྐྱེན་འགྲེལ་ལས། **རང་ཉིད**ཅེས་པ་དེ་སྟོན་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ནའང། རྒྱ་འགྲེལ་ལས་རང་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་སྐྱེན་ངག་བློ་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་སྦྱར་ནས་སལ་ཡོངས་ཕྱི་སྒྲོག་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་གཟིགས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པས་རྒྱ་གར་དང་བོད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་གཉིས་མ་མཐུན་པར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ཁམས་འགྲེལ་དབྱངས་ཅན་ངག་གི་རོལ་མཚོ་ལས། **རང་ཉིད**ཅེས་པ་དེ་གྲགས་པའི་གཟུགས་བཟློག་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ནའང་རྒྱ་འགྲེལ་ལས་རང་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་སལ་ཡོངས་ཕྱི་སྒྲོག་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ལེགས་པར་གཟིགས་ཞེས་རང་ཉིད་ཅེས་པ་དེ་སྐྱེན་ངག་བློ་པ་པོ་ལ་སྦྱར་ཚངས་འགྲེལ་པ་གཉིས་མ་མཐུན་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་སྐྱེན་འགྲེལ་ལས། **རང་ཉིད**ཅེས་པ་དེ་གྲགས་པའི་གཟུགས་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ནའང་རྒྱ་འགྲེལ་ལས་ཐར་བཤད་པ་ལྟར་སྐྱེན་ངག་བློ་པ་པོ་རང་ཉིད་ལ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཚངས་རྒྱ་བོད་འགྲེལ་པ་རྣམ་གཉིས་མ་མཐུན་པར་འགྱུར་པ་ཡིན་ནོ།།

སྨྲས་པ། **སྐྱེན་འཛིན་ལས་ཡིད་བོང་ངག་གིས་མ་གཏན་ལ།།**
ཕུན་ཚོགས་ཟས་གོས་ནོར་ཀྱིས་མ་འདྲིད་ཅིང་།།
དྲག་འབར་བཀའ་ཡིས་གནོན་པ་ཅང་མེད་པར།།
དབང་མེད་ཡིད་མཚོ་འཕྲོག་པའི་དཔྱིའི་གཤུང་། །ཁྱ་ཀ་མ་ཚང་བའི་ཁྱད་པར་བཙོད་པའི་རྒྱན།
དཔྱིའི་གཤུང་གི་ནང་བཀོད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ལ།།
ཡིད་དབང་ཊོར་བའི་སྐྱེན་ལྷ་སྦྲང་ཆེན་དགེ་དབང་སོགས།།
རང་རང་སྐྱེན་གཤུང་རྒྱ་མཚོར་འཚུ་ཞིང་རབ་འགྱན་ཞེས།།
ཏ་ལས་མིག་ཆེན་བགྱད་ནས་ལྟ་བར་བྱེད་པ་འདུ། །འདུ་བའི་ལྷ་ཅན་གྱི་རབ་རྟོག་གི་རྒྱན།

(४) **ཡང་སྐྱེན་ངག་མེ་ལོང་མའི་ལེའུ་དང་པོའི་ཚོགས་བཅད་བྱུག་པ་བཤད་པ་ལ་རྩ**་བའི་མ་བཅད་བཞི་སྟེ། རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་རྩ་བ་ལྟན་དུ་དགོད། རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་རྩ་བ་ཤན་སྦྱར་བ། ཆད་ལྟག་སྨོ་སྒྲུར་མེད་པར་རྒྱ་འགྲེལ་དགོད། རྒྱ་འགྲེལ་དང་བོད་འགྲེལ་མ་

མཐུན་པའི་ཚ་བཤད་པའོ། །**དང་པོ་ནི།**

གོཾ་ཏཱཾ།ཀློག་དུ་བྱས་ཁྱེད་ལྷན་ཅིག་བཏུན།། དུད་ཕྱུག་ཏུ་ཕལ་ཆེར་ཀུན་ལས་ཀྱང་ངོ་ཚར་ཤེས།།

མཁས་པས་ཡང་དག་རབ་སྦྱར་བའི། །གོ་གོ་འདོད་པ་འཛོ་བར་དྲན།།

དེ་ཉིད་ཉེས་པར་སྦྱར་ནས་སྤངས། །སྡོར་བ་པོ་ནི་གོ་ཉིད་བཟློག། །ཅེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་ཙ་བ་ཤན་སྦྱར་བ་ནི། བྱ་བྱེ།ཁ་ལ་ལས། ས་ཁ་ཡ ཕ་ཡ་ཏ་ཁ་ལ་ཁ་ཡ ཕ་ཡ ཏ ཁ ལ ཁ ཡ ཏ ཁ ལ ཁ ཡ ཏ ཁ ལ ཁ

སོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

མཁའ་ལྟར་ཕྱི་ལུང་འདིས་ནི་ཀ་གླིང་མཚོག་གི་དོ་ཤུ་ལས། **སལ་ཆུ་གཎ་ཕན་གཞིན་ཏེ་འཚལ་པོར་གཙུར། ཅར་ཏོ་ཏོ་ལྷོ་མ་རས་གིར་ཏོ་ཅཱཀ་ནུ་ནུ།།ཀ་ལུར་སྒོང་རིང་བཙོང་ལ་འདོང་པོ་སྟེ།།འོན་ཀྱང་འཛོགས་པར་ངལ་བ་བཏུ་ཡི་ཐུ།།དེ་སྟེང་བསྒོམ་ནས་ཁ་ཁ་ལ་ཅ་ཅ་ལ་ཁ ཁ ཁ

ཡང་ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་པའི་སྨྲན་འགྲེལ་ལས། མཁས་པས་ཚོགས་དང་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཡང་དག་པར་རབ་ཏུ་སྦྱར་བའི་བགེ་འདོད་པ་འཇོ་བའི་བ་མོ་ལྟ་བུ་བཤད་ཅེས་སོ།། གང་དུ་བགེ་ཤིད་ཀྱང་ཚོགས་དོན་ལེགས་པར་མ་བསྟེན་པས་པའི་ཤེས་པར་སྦྱར་ན་འདོད་པ་མི་འཇོ་བར་མ་ཟད་དེ་འདྲའི་བགེ་སྦྱོར་བ་པོ་དེ་ཤིད་མི་མཁས་པར་མཚོན་པས་བ་ལང་འདྲ་བ་ཤིད་ཏུ་སྐྱེ་བོ་གཞན་གྱིས་རྟོད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འོ་ན་འདི་དང་རྒྱ་འགྲེལ་མ་མཐུན་པའི་ཆ་ཡོད་དམ་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་ཐུ་མོ་ཙམ་མ་གཏོགས་འདི་ཡི་སྒྱི་ལྟོག་གི་གོ་བ་ནི་རྒྱ་འགྲེལ་དང་མཐུན་ནོ།།

སྒྲས་པ། **སྨྲན་གཞུང་ལྟ་ཡི་རྟོང་རིང་ཁང་བཟང་ནས།།**

རྒྱ་འགྲེལ་ཆུ་འཛིན་ཡིད་འཕྲོག་ལུས་ཐུབ་མས།།

བདེ་འཐུང་སྒོག་འཕྲེང་སོར་མོའི་འདུ་ཕྱིད་ཀྱིས།།

ལེགས་བཤད་དབྱར་ཏའི་ཕེ་ལང་ཅི་ཡང་བརྗོངས། །གཟུགས་ཅན་གྱི་གཟུགས་ཅན་གྱི་རྒྱན།

སྨྲན་སྒྲ་རྒྱ་མཚོའི་གཙུག་ནོར་དཔྱི་ཏེའི།།

བསྟན་བཅོས་འོས་རྒྱན་གྱི་ཡོན་ཏན་རིན་ཆེན་ཕྱིད།།

རྟག་ཏུ་བཟོད་པ་ཕ་ཡི་ནོར་འཛིན་མ།།

སྐབས་སྐབས་ངལ་གསོ་མི་གནང་ཆེས་ཡ་མཚན། །གླགས་པ་ཕྱལ་བྱང་གི་རྒྱན།

๨) **ཡང་སྨྲན་བགེ་མེ་ལོང་མའི་ལེའུ་དང་པོའི་ཚོགས་བཅད་བདུན་པ་བཤད་པ་ལ་རྩ་**བའི་ས་བཅད་བཞི་སྟེ། རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་རྩ་བ་ལྟན་ཏུ་དགོད། རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་རྩ་བ་ཤན་སྦྱར་བ། ཚད་ལྟ་གསོ་སྐྱར་ཆེད་ལས་རྒྱ་འགྲེལ་དགོད། རྒྱ་འགྲེལ་དང་བོད་འགྲེལ་མ་མཐུན་པའི་ཆ་བཤད་པའོ། **།དང་པོ་ནི།**

ཏདལྷམཥི ནོཥཱཏ་ཏཱ་ལ་ཀཱུན། ། རྒྱ་ཁཡཱུ་ཁ་ནམཥི་ཥཱ་ཏ་ཏི་ཀཱ་ནཏ་ཏ་ཟླ་ཁ་ཡ།།

དེ་ཕྱིར་སྨྲན་ནས་ལ་ལ་སྐྱོན། ། ཚུར་ལས་འགལ་ཀྱང་ཅི་ཞིག་ལྟར། །

བཏང་སྙོམས་མི་བྱ་ཡུལ་མཇོས་ཀྱང་། ། སྐྱོན་གཅིག་གིས་ནི་སྐལ་བདན་འགལ། ། ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་རྒྱ་སྐད་དང་བོད་སྐད་རྩ་བ་ཤན་སྦྱར་བ་ནི། ཏདཿ སྟེ་དེ་ཕྱིར། ཀཱཏཱ་ཏེ། ལྟ་ཆུ། ལ། ཏཱ ལ། ཀཱུན། ཡཥཱ། ལ་ལ། ཁ་ཡ། ཀཱུན། ཡཥཱ་ལ་ཀ ཀ ཀ

གསུམ་པ་ཚད་ལྡན་སྒོ་སྐུར་མེད་པར་རྒྱ་འགྲེལ་དགོངས་པ་ནི། དེ་ཕྱིར་སྐྱེན་དགা་དགা་ལ་སྐྱོན་ཚུར་བར་ཀྱུར་ཀྱང་ཕྱི་གང་གིས་ (སྐྱེན་དགা་གི་) ཚོགས་སྤྱོར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་སྦྱར་བ་དེ་ལ་ནི་ཀུན་གྱིས་བསྟན་ཤིང་བཀུར་ལ། འདི་དགা་ཉེས་པར་སྤྱོར་བ་ལ་ནི་བློན་པོའི་མིང་གིས་འཕྱ་བར་འགྱུར་རོ།།དེ་ལྟར་ན་སྐྱོན་དང་བཟལ་བའི་ཚད་ལྡན་གྱི་སྐྱེན་དགা་ལ་ཚོགས་སྐྱོན་ཆུང་ངུ་ཡང་**ཅི་ཞིག་ལྟར་བཏང་སྟེམས་མི་བྱ**ཕྱི་སྟོང་མེད་དུ་མི་འགྲོ་བར་གཟབ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་ཇི་སྐད་དུ། **ཨེཀཱཏིདཱཏཱ་ཀུཙས་ནཱ་ལ་ཏེ་ནི་མཐུ་ཞི་ཤར་ཅེ་ཤི་ལྟར་**ཕྱི་**ཇི་ལྟར་བློ་ཟེར་དགུས་ན་ར་རི་ཇི་བཞིན་ལེགས་ཚའི་ཕུང་པོའི་གསེབ་ལ་ཉེས་སྐྱོན་གཅིག་ནི་མངོན་པར་མི་འགྱུར་རོ་**ཞེས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་དཔེའི་རྟེན་ལས་ཀྱང་ཏུ་ཡོད་སྐྱམ་དུ་ནམ་ཡང་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁ་དཔེ་འདི་ནི་གནས་སྐབས་ཀུན་ཏུ་འགྲེ་བོས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

ལུས་མཇོས་ཀྱང་སྐྱོན་གཅིག་གིས་ནི་སྐལ་བདན་འགྱུརཏེ་དཔེར་ན་ཕོ་གཞོན་བྱད་གཟུགས་ལེགས་པ། ཁྱོན་ཆས་མཚོར་པོས་སྒྲས་པ་ཞིག་ལ་གལ་ཏེ་མངོན་པའི་ལུས་ཀྱི་ཡན་ལག་གང་ཅུང་ཞིག་ཏུ་མཇོ་ནད་ཀྱི་སྐྱ་ཤས་ཙམ་ཐོན་ཏེ་ཡོད་ན། སུ་ཞིག་དེ་ལ་མཁུ་བར་བྱེད། མཇོ་ནད་ཀྱི་སྐྱ་ཤས་དེས་ལུས་ཀྱི་མཚོར་ལྷག་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཙང་དེ་ཉིད་འགུ་ཞིང་འགྲས་པའི་གནས་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཇི་བཞིན་ཚོག་སྟོར་ཀྱི་ནོངས་པའི་ཚ་ཚུང་ངུས་ཀྱང་སྐྱན་དགা་གི་གཟུགས་མི་ལྷག་པར་བྱེད་དོ། །འདིས་ནི་སྐྱན་དགা་ལ་སྐྱོན་གྱི་ཚ་འདི་དགা་མི་གཞུག་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བསྟན་པའོ། །གོང་དུ་འདི་དང་འཕྲེལ་བའི་ཐུ་མ་ཅའི་ལུང་ཞིག་ལེགས་སྦྱར་གྱི་འགྲེལ་པའི་ནང་དུའང་གསལ་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ཡི་བར་དུ་མཚམས་སྟོར་ཙམ་མ་གཏོགས་རྒྱ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཚད་ལྡན་གང་ཐུགས་པོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །འདི་ཡི་བར་དུ་མཚམས་སྟོར་ཙམ་མ་གཏོགས་རྒྱ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་ཚད་ལྡན་གང་ཐུགས་ཁོ་ནས་ལུང་ཏེ་ནོ།

བཞི་པ་རྒྱ་འགྲེལ་དང་པོད་འགྲེལ་མ་མཐུན་པའི་ཚ་བཤད་པ་ནི། འོ་ན་རྒྱལ་བ་ལྟ་པའི་སྐྱན་འགྲེལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་མ་མཐུན་པའི་ཚ་གང་ཡོད་ཅེ་ན། ཚོགས་ཆུང་དང་པོ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་ཤིན་ཏུ་མཐུན་ནའང་ཚོགས་ཆུང་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་སྟེ། ཙ་བ་ལས། **སྐྱོན་གཅིག་གིས་ནི་སྐལ་བདན་འགྱུར། །**ཞེས་པའི་སྐྱོན་དེ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་གྲྭ་དབྱངས་ཀྱིས་མིག་གིས་བལྟ་ལུགས་ལ་ཅུང་ཟད་སྐྱོན་ཆགས་པའམ་ཡན་ལག་ལ་ཕྱེན་པ་ཞེ་མོ་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་བཞེད་པ་གང་ཞིག རྒྱ་འགྲེལ་ལས། ཙ་བའི་དངོས་བསྟན་ཤྲཱི་ཏཻ་ཏ་སྟེ་མཇོ་ནད་ཀྱི་སྐྱ་ཤས་ཙམ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

འོ་ན་བོད་མཁས་པའི་སྐྱན་འགྲེལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་མ་མཐུན་པའི་ཚ་ཇི་ཙམ་ཡོད་ཅེ་ན། དབྱིའི་དགོངས་རྒྱན་གྱི་ཚོགས་ཆུང་དང་པོ་གསུམ་གྱི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མཐུན་མོ། །འོན་ཀྱང་ཚོགས་ཆུང་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ཙ་བ་ནས་མི་མཐུན་ཏེ། ཙ་བ་ལས། **སྐྱོན་གཅིག་གིས་ནི་སྐལ་བདན་འགྱུར། །**ཞེས་ཤྲཱི་ཏཻ་ཏ་ཞེས་པ་དེ་མཇོ་ནད་ཀྱི་སྐྱ་ཤས་ཙམ་ལ་སྨོད་པ་ཡིན་ནམས་ཀྱང་ཏུ་ལས་ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཁ་ཅིག་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཁ་ཅིག

འགྲེལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་མ་མཐུན་པའི་ཆ་གང་ཡོད་ཅི་ན། དབྱངས་ཅན་དགེ་ཥོ་ལ་མཚོའི་ཚོགས་ཆུང་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་པོ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ཐུང་ཟད་མཐུན་མོ། །གང་ཡིན་ཞུ་ན། **སྒོན་གཅིག་གིས་ནི**ཞེས་པའི་སྒོན་དེ་ཁམས་འགྲེལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལས་རིམ་པ་བཞིན་མཇོ་ནད་ཀྱི་ཆ་ཐུང་ཟད་དང་མཇོ་ནད་ཀྱི་སྐྱེ་ཤས་ཀཱམ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཡང་ཁམས་འགྲེལ་ལས། སྐབས་འདིར་སྒོན་གཅིག་ཅེས་པའི་ངོས་འཛིན་ཡན་ལག་ཞེ་བ་དང་མིག་ཉམས་པ་སོགས་ལ་བོད་འགྲེལ་སྦྱ་མ་དག་གིས་བཤད། དེ་ལ་འགྲེལ་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་ནས་དགག་བཞག་སོགས་བྱུང་། འདི་ནི་དཔེ་ཀཱམ་ཡིན་པས་སྲིན་ལུས་མཇོས་པ་ལ་མི་མཇོས་པའི་སྒོན་ཐུ་མོ་གཅིག་གིས་སྒོན་ཅན་དུ་བྱས་པ་ཞིག་བྱུང་ཕྱིན་ཇི་ལྟར་ནའང་མི་འགལ་མོད་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀུ་དབྱངས་ཅན་དག་གི་རོལ་མཚོའི་དགོངས་པ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་མཐུན་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། **སྒོན་ཅན་གཅིག་གིས་སྐལ་བཅན་འགྱུར། །**ཞེས་པའི་སྒོན་དེ་དབྱངས་ཅན་དག་གི་རོལ་མཚོའི་ཚོགས་ཆུང་བཞི་པའི་བཤད་པ་ཕྱི་མའི་སྐབས་ཀུ་ཡུས་མཇོས་པ་ལ་མི་མཇོས་པའི་སྒོན་ཐུ་མོ་གཅིག་གིས་སྒོན་ཅན་དུ་ཅིད་མཁན་ཚང་མ་ལ་འདོད་པ་གང་ཞིག་རྒྱ་འགྲེལ་ལས། ཤཱུཏ་ཏ་ཟེར་བ་དེ་མཇོ་ནད་ཀྱི་སྐྱེ་ཤས་ཀཱམ་མ་གཏོགས་དེ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འགྲོ་ས་ཅིད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

འོ་ན་ཀུན་མཁྱེན་མི་ཕམ་པའི་སྐྱན་འགྲེལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ལ་མ་མཐུན་པའི་ཆ་ཇི་ཀཱམ་ཡོད་ཅི་ན། དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་རོལ་མཚོའི་ཚོགས་ཆུང་བཞི་པའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང་རྒྱ་འགྲེལ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་མི་མཐུན་ནོ། །གང་ཡིན་ཞུ་ན། **སྒོན་གཅིག**ཅེས་པའི་སྒོན་དེ་དབྱངས་ཅན་དགྱེས་པའི་རོལ་མཚོ་ལས་མིག་ཚགས་པ་སོགས་ལ་འདོད་ཀྱང་། རྒྱ་འགྲེལ་ལས་ནི་མཇོ་ནད་ཀྱི་སྐྱེ་ཤས་ཀཱམ་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མདོར་ན་སྐྱན་དགེ་མི་ལོང་མའི་ནང་དུ་ཥོ་སྦ་ཥས་ནི་ཥོང་ཞུས་ཚོགས་བཅད་བདུན་པོ་དེ་ཡིན། དེ་ལའང་རྒྱ་པོད་མ་མཐུན་པ་བྱུང་བ་ནི། ཁྱད་མཚར་པོ་འདུག ཥཱཏ་ཏ་ཟ་ལ་མ་མཐུན་པ་བྱུང་ཀྱྱེ་ནི་ལམ་ཐག་རིང་བ་དེས་བྱས་པ་ཡིན་སྐྱམ། ད་དུང་མཇུག་ནས་བོང་རྒྱའི་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་ཐད་དུ་ཡང་རྒྱ་བོད་མ་མཐུན་པ་ཤིན་ཏུ་མང་། མཚམས་རེ་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆ་མ་ཚང་བ་ལྟ་བུ་ཡང་མང་དུ་མཐོང་། །དཔེར་ན། མི་ལོང་མའི་ལེའུ་དང་པོའི་ཚོགས་བཅད་ཉེར་གཅིག་པ་ལས། **ཐོག་མར་འཇིན་པ་ཡོན་ཏན་ཀྱིས། ། ཉེ་བར་བཀོད་ནས་དེ་ཡིས་ནི། །དགྱ་ལ་གནོད་པ་བྱེད་ཅེས་པའི། །ལམ་འདི་རང་བཞིན་མཇོས་པ་ཡིན། །**ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཐོག་མར་འཇིན་པའི་དཔལ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད། དེ་ནས་དགྱ་ཡི་ཡོན་ཏན་དང་དགྱ་དེ་འཇིན་པས་ཚར་བཅད་པ་ཆུམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་ལམ་འདི་རང་བཞིན་ཀྱིས་མཇོས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་རྒྱ་འགྲེལ་ནང་གསལ་ནའང་ང་རང་གིས་མཐའ་བའི་སྐྱན་འགྲེལ་གླགས་ཆེན་བཞིའི་ནང་དེའི་སྒྲོས་ཐུང་ཟད་ཀྱང་མི་གནང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །

ཡང་མི་ལོང་མའི་ལེའུ་དང་པོའི་ཚོགས་བཅད་བཅུ་གཅིག་པ་ལས། **དེ་ཡང་ཚོགས་བཅད་ལྔག་པ་དང་། །གྲོལ་མ་རྣམ་གསུམ་ཉིད་དུ་གནས། །**ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ལྔག་པ་ལ་ནང་གསོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པར་ང་རང་གིས་མཐའ་བའི་བོད་ཀྱི་སྐྱན་འགྲེལ་བཞིའི་

ནང་མི་གསལ་ནའང་རྒྱ་འགྲེལ་ནང་དུ་ནི་ལྷག་པ་ལ་མཁྱུགས་དང་བློའི་ཐུན་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཡང་ཁ་བཞི་གསུངས་སོ། །ཡང་སྙིན་ངག་མེ་ལོང་མའི་ལེའུ་དང་པོའི་ཚིགས་བཅད་བཅུ་དྲུག་པ་ལས། **ཕྱོང་ཕྱིར་རྒྱ་མཚོ་ཡི་དང་དུས། ཁྱེ་ཟླ་འཚར་བའི་བསྟན་པ་དང་།** ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་**བསྟན་པ་**ཞེས་པ་དེའི་སྐད་དོད་ནི་མེ་ལོང་མའི་རྒྱ་དཔེའི་ཚ་བ་ལས། **ལྷ་ཆེ**ཁ་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཅེས་བྱུང་ནའང་པོད་འགྲེལ་ཆུམས་སུ་བསྟན་པ་རང་དུ་འགྲེལ་པ་རྒྱང་དུ་སྣང་དོ། །

ཡང་ཚིགས་བཅད་སྒམ་ཅུ་སོ་བདུན་པ་ལས། **རང་བཞིན་སྐཏ་ལོགས་དང་།** ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་**སྐཏ་ལའི་བཤད་པ**་རྒྱ་འགྲེལ་ནང་ཤིན་ཏུ་གསལ་ནའང་པོད་འགྲེལ་ནང་དེ་ཙམ་གསལ་པོ་མེད་པ་དང་དེ་བཞིན་དུ། **ཟུར་ཆགས་ཕོ་ས་ར་སོགས་ཏེ།** ཞེས་པའི**ཕོ་ས་ར་སོགས**ཀྱི་དོན་རྒྱ་འགྲེལ་ནང་གསལ་ནའང་པོད་འགྲེལ་ནང་དེ་ཙམ་གསལ་པོ་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་ཡང་ཚིགས་བཅད་སྒམ་ཅུ་སོ་དགུ་པ་ལས། **སྒྲིག་དང་རོལ་དང་སྐྱབས་ལ་སོགས།** ཞེས་པའི**ལུས**ཀྱི**སྒྲིག་དང། ཚལ**ཀྱི**རོལ་དང། ཤཱཀྱ**ཀྱི**སྐྱབས**ཀྱི**ལ**ཀ**ཀ**ཀ

ཀློག་ཡིག་ལྟ་བ་ཆགས་པ་ནི་ཀུན་ཀློང་ཁ་ལས་ཕྱི་རོལ་ལྟ་ཀློག་ཁ་ལས་ཀུན་ཏུ་ཡོད་ཅིང་ཁ་ལས་ཀུན་ཏུ་ཡོད་ཅིང་ཁ་ལས་ཀུན་ཏུ་ཡོད་ཅེས་ཤེས*

འཕྲལ་གྱི་ལྟ་བཅན་པོ་ཆེས་ཀྱི་གཏུང་རྒྱུ་དང་རོས་ས་མ། གཏུང་འཁྱར་རམ། ནལ་བུའམ། ཟུར་པ་སོགས་ཅི་རིགས་པ་མདོ་སྨོད་དམ་ཁམས་ལྟལ་ཇི་ལྟར་མཆིད་ཡོད་མིན་གྱི་སྐོར་གྱིང་བར་བྱ་ལ། དེ་ཡང་མདོ་སྨོད་ཡོངས་རྫོགས་མིན་པར་དང་པོ་འཕྲི་གླུང་གི་ལྟལ་དང་། གཉིས་པ་བར་ཁམས་ངོམ་བརྒྱད་དུ་ཇི་ལྟར་བྱུང་ཚུལ་སྐོར་གྱིང་བར་འདོད་དོ།།

དེ་ཡང་དང་པོ་འཕྲི་གླུང་དུ་འཕྲལ་གྱི་ལྟ་བཅན་པོའམ་བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཏུང་མཆིད་པའི་སྐོར་གྱིང་བར་བྱ། གཱུཿཔོག་རིག་འཇོན་ཆོ་དབང་ནོར་བུས་ (1697–1755) ༡༦༩༧–༡༧༥༥ བར་མཛད་པའི་ལྟ་བཅན་པོའི་གཏུང་རབས་ཆོག་ཁུང་དོན་གསལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ནང་འདི་ལྟར་གསལ་ཏེ། "མདོ་ཁམས་སྨད་བཅན་པོ་ཡུར་གྱི་རིགས་ནི་མངའ་བདག་སད་ན་ལེགས་ཀྱི་སྲས་ཟུང་ཁྱུད་ཡིན་ཞེས་གྲུབ་པོའ་ཀན་པཎྜིའི་གསུངས་སུ་དེས་པའོ།།"[1] ཞེས་དང་།

---

* རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རིག་པའི་ཞིབ་འཇུག་ཚོགས་པའི་བསྡོམ་གྲྭིང་ཚོགས་འདུ་བཅུ་པ། དཔྱིན་ཡུལ་ཨོཀ་ས་ཕོཊ་གཙུག་ལག་མཐོ་སློབ་ཆེན་ཚོར་ (Xth Seminar of International Association for Tibetan Studies, Organised by Aris Trust Centre Wolfson College Oxford OX2 6UD UK. St Hugh's College Oxford, 9th September 2003) ༢༠༠༣ ཟླ་བ། ༨ ཚེས། ༨ ཉིན་ཚོགས་དམངས་སུ་སྒྲོག་སྒྱུངས་ཤུས་པ་དང་། བྱེས་ཀྱི་ཡོང་དཀར་ཚོས་ལྷོའི་གཙན་ས་པའི་ས་སྐྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཐུགས་ཀར་ཡོའི་ཚོས་ཕྱིག་ཚོགས་ཆུང་ནས་ཇི་ལྟར་བསྐལ་ལྡན་མཐོ་ཡར་སློར་ཡང་ ༢༠༧༥ ཟླ་བ། ༡༠ ཚེས་ཤར་ལ་ཤུ་དག་དང་བསྟོན་འཛིན་བཟོ་བཅོས་ཐུན་ཚོགས་ཤུས་ནས་ཕྱལ་པའོ།།

[1] གཱུཿཔོག་རིག་འཇོན་ཆོ་དབང་ནོར་བུས་མཛད་པ། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འཕྱང་བའི་ཙུ་ལག་བོད་རྫི་ལྟ་བཅན་པོའི་གཏུང་རབས་ཆོག་ཁུང་དོན་གསལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཞིར་ཁག་ལྡན། གཙས་ཅན་རིག་མཛོད། ༡ བོད་སྨྲངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྒྱུན་ཁང་། ༡༩༨༠ ཤོག་གངས་ ༢༧:༢

Karma Pak śi'i raṅ rnam and Spyi lan riṅ mo, Palace Monastery Gangtok, Sikkim, May 1978. གྲྭ་ཆེན་གཱུར་པཎྜིའི་བཀའ་འདྲམ་ལས།ཉིད་ཀྱི་རྩམ་ཐར་དུས་གསུམ་དུས་མེད་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་ཤིང་ཆུ་ལ་ཆེན་པོ་ཐོས་པ་ལའི་གཞི་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གངས། ༧༨ནང་། "དཀྱི་མིད་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་གཱུར་པ་ཡང་། ཏན་པ་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པ་འཕྲི་ཟླུང་དམ་པ་ཆོས་ཀྱི་ཕྱུག་པའི་ཡུལ་དུ་བཙན་པོ་དབུའི་རིགས་སྐྱེས་ཤིང་།" ཞེས་གསལ། ཀུ་ཚག་ཆོ་དབང་རྒྱལ་ཀྱིས་ ༡༩༩༥ ལོར་མཛད་པ། ལྷོ་ར̈ང་ཆོས་འབྱུང་། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། ༢༧ བོད་སྨྲངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྙིང་དཔེ་སྒྱུན་ཁང་ནས་བསྒྱུན། ཤོག་གངས། ༢༢༥ ནང་། "འཕྲི་ཟླུང་ (ཟླུང་) གི་སྨྲང་ཀྱི་ལེའི་ཙཏ་ཏོ་ཞེས་པ་ནི། བཙན་པོ་ཏུའི་རིགས་སུ་ཡབ་

གྲུབ་པོབ་ཆེན་པོ་གཟུ་པ་པཎྜིཏ་ (1206–1283) རྣམ་ཐར་བསྡུས་པ་ཞེ་དམར་མཁའ་སྦྱོང་དབང་པོས་ (1350–1405) མཛད་པའི་ནང་། "མིང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་གཟུ་པ་ཡང་དྲན་པ་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པས། འཕྲི་གྱང་དམ་པ་ཆོས་ཕྱོགས་གོ་ཡུལ་དུ་བཅོན་པོ་ཕྱིར་རིགས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་། ཡབ་རྒྱ་དབང་ཚུར་ཚ་སྒྲང་ཐར། ཡུམ་སེང་ཟ་ (བཟའ་) མང་སྐྱིད། མཆེད་འགའ་ཡོད་པའི་ཚུང་ཤོས། མཚན་ཆོས་འཛིན་ཞེས་བྱ།"[2] ཞེས་གསལ།

དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་ཕྲིན་བས་ཀྱང་། "བོད་ཆེན་པོ་མདོ་ཁམས་འཕྲི་ཚུའི་རྒྱུད་དམ་པ་ཆོས་ཀྱིས་ཕྱུག་པའི་ཡུལ་སྟོང་བྱ་ལེའི་ཚག་ཏོ་ཞེས་བྱ་བར་བཅོན་པོ་ཕ་ཡའི་རིགས་ཡབ་རྒྱ་དབང་ཚུར་ཚ་དང་ཡུམ་སེང་བཟའ་མང་སྐྱིད་ཀྱི་སྲས་ཆུང་ཤོས་སུ་མེ་ཕོ་སྟག་གི་ལོ་ལ་འཁྱུངས།"[3] ཞེས་དང་། དེ་ལས་རྒྱས་ཅམ་ནི། ཀླ་ཚང་གསེར་ཕྲེང་ཆེན་མོའི་ནང་། "མིང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་གཟུ་པ་ཡང་། དྲན་པ་ཤེས་བཞིན་དང་ལྡན་པས་འཕྲི་གྱང་དམ་པ་ཆོས་ཀྱིས་ཕྱུག་པའི་ཡུལ་དུ། བཅོན་པོ་དབུའི་རིགས་སུ་སྐྱེས་ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཐོག་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་ སྲོང་ལྷེའུ་བཅོན་ཀྱི་སྲས་སད་ནི་ལེགས། སད་ནི་མཇིང་ཡོན་གཉིས་ཀྱི། ཐུ་མ་འབབས་ཀྱིས་བཀོང། ཕྱི་མ་ལ་སྲས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཆུང་བ་ གནང་བུ་གནང་སྟག་གི་བུ། སྟག་ནམ་མཁའི་ལྷ་གཟུངས་ཏེ། བི་མ་ལ་མི་ཏ་དང་། པཏྨ་སམ་ཆ་ཕྱ། གནུབ་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ དབང་བསྐུར་ཞིང་བྱིན་ཀྱིས་བརླབས། ཐུགས་ལ་མངའ་བཆེས་ཤིང་གྱབ་པ་ཐོབ། ན་བཟའ་ཉི་མའི་སྲབ་མདའ་ལ་འགེལ་ཞིང། འཇའ་བོད་ ལ་ཆིབས་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་གཤེགས་ནུས་ཤིང། ཁྱད་པར་རྗོ་རྗེ་གྲོགས་པོ་དབུ་ཕ་ཕོ་དགུ་མོ་དགུ་དང་ཕ་དད་མེད་པར་ཐུར་པ་དེ། མཆེད་ཡ་ཐུག་ཐྲེའུ་རི་བཀའི་སྲས་གསུམ་ཡང། དགེས་པ་རྗོ་རྗེ་དང། རྗོ་རྗེ་གྲོགས་པོའི་རྣལ་འབྱོར་རིག་པ་འཇོན་པ་ཡིན་པས། ཁུ་དབོན་དེ་རྣམས་ཁམས་སུ་མི་སྟེའི་མགོ་ལུང་ལ་བཏང་བར་དགྱར་མིང་དུ་ཚགས་བའི་བཙུད་ (རྒྱུད་)ལ། ཐུགས་པ་ཆེ་ཕྱང་ཤོས་མི་རབས་བཅོ་ལྔ་ཅམ་དང།

རྒྱལ་དབང་ཚུར་ཚ་ཐྱང་ཐང། ཡུམ་སེར་ཟ་ (བཟའ་) མང་སྐྱིད། མཆེད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཚུང་ཤོས། མཚན་ཆོས་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ།" ཞེས་གསལ། གླ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་མཇུག་པའི། རིགས་བཏུའི་ཁྲབ་བདག་རྗོ་རྗེ་འཚང་ཆེན་པོ་ནས་བཟུངས་ཏེ་དཀར་གྲུང་ (བཏུང་) བསྟན་པའི་མངའ་བདག་ཐུགས་ཀྱུང (བཏུང་) ཀླ་ཀླ་ཚང་གི་དོན་བཏུང་སངས་རྒྱས་ཕྲེང་བ་དམར་ནག་ཅོད་པན་འཚང་བ་རིམ་བྱོན་དང་གཏེར་ཁ་ཁོང་འགོ་གི་གཏེར་འཕྲིན་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ཁུངས་བསྡུས་སྨིན་པོར་དྲིལ་བ་བསྐལ་བཟང་མཁྱོན་ཀྱི་དགའ་སྟོན་ལོ་རྒྱས་བདེ་ཁ་ཁ་ཁ། ཕ་ཆེ ཐུ་ཚ་ལ་ཁ་ཆ ཐ་ཁ ཐ ཁ ཁ ཁ

ཚོ་རིང་བའི་དབང་གིས་མི་རབས་བཅུ་གཅིག་ཙམ་སོང་བའི་དུས་ས་སྟོང་དཀྱིལ་ལེའི་ཙཱ་ཀོ་ཞིས་བྱ་བར། ཡབ་རྒྱ་དབང་ཚུར་ཚ་ཐྲང་ཐར། ཡུམ་སེང་ངེ་བཟའ་མང་རྒྱིད་གཞིས་ལ་སྲས་འགའ་ཡོད་པའི་ཚུར་ཨོས་ཐུ་མེ་ཕོ་སྐྱ་གི་ལོ་ལ་སྐུ་བཡུམས།”[4] ཞེས་གསལ། (གདུང་རྒྱུད་མེས་རབས་སྟོང་འགྱེམ་རྒྱར་ཡོད་ལ་གཤིགས་འཚོལ་) བཙན་པོ་དབུ་རིགས་འདིར་སྔ་མོའི་གཱམ་ཀཱ་ཚང་གི་གདན་ས་བར་པ་འོག་མིན་ས་སྟོད་གསུང་གི་འགོར་ལོ་གཱམ་རི་གླིང་གི་གདན་ས་འི (1185 ལོར་དུས་གསུམ་མཁྱེན་པས་བཏབ་) བསྐྱན་ཐོད་ཀྱི་ཐུགས་འགན་བསྟན་མི་ནི་རིམ་ནི་བཙན་པོ་དབུ་རིགས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་ཞེ་གཅིག་དུས་རབས་ ༡༣ ཙམ་གྱི་བར་བྱོན་པ་དང་། གཱམ་འི་དབུ་རིགས་ཀྱི་གདུང་མ་ཇོ་གས་གོང་ཙམ་གདན་ས་འི་བསྐྱན་བདག་གཤོ་ཏ་ཏའི་ཁ་ཏ་ཀུ་ཐེང་ནི་ཏ་ཀུ་ཐེང་ནི་ཁ་ཏ་ཀ་ཡོ། གཞིས་པ། གསུམ་པ་བཅས་པའང་གདུང་རིགས་འདི་ཏ་ཀུ་འཕྲུངས་པ་ཡིན།

དེ་ཡང་དཔེར་ན་གཱམ་ཀཱ་ཚང་གསེར་འཕྲེང་ཆེ་མོའི་ནང་། “ས་ཏུའི་མཚན་ཅན་རིམ་པར་བྱོན་པ་ཆགས་ཀྱི་ཐོག་མ་ཡིན་ཞིང་། གདན་ས་བར་ཏུ་ཟླ་ཆེན་པཎྜིའི་གདུང་རིགས་དབུ་ཤེས་རབ་མེ་ཕྱེའི་མཆེད་ཡ་ཐུགས་ཇེ་ཆུ་ཇོབ་ཀྱི་སྲས་ཐུ་འཕྲུངས།”[5] ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།

དུས་ཕྱིས་ ༡༧༠༢ ལོར་“ཕྱི་ཆུལ་དབང་གཱམ་པ་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་ (1703–1732) ཡང་བཙན་པོ་དབུ་རིགས་ཀྱི་གདུང་ཏུ་སྐུ་འཕྲུངས་པ་དང་། གཱམ་ཀཱ་ཚང་གསེར་ཕྲེང་ཆེན་མོའི་ནང་ས་ལེགས་ཀྱི་སྲས་གནང་བ་གནང་སྟྲ་གི་བྱ། ཐུ་ཀ་ནས་མ་ལའི་ལྟ་བཟུང་ནས་དུས་རབས་ ༡༥ པའི་འགོ་སྟོང་བར་གྱི་བཙན་པོ་དབུ་རིགས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་འཕེལ་ཐུང་ཤོར་རྒྱལ་རབས་དཔག་བསམ་ལྷོན་ཤིང་ཟིར་བ་ཞིག་ལ་གཞིར་བཞུག་ནས་གཤན་གསལ་ཁུར་རྒྱས་བཀོད་མཛད་འདུ་ག་པ་གཟིགས་ན་འདི་ལྟར། “ན་རིམ་བཙུ་གཉིས་པ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེ་ནི། མདོ་སྨད་ས་ལི་དགེའི་ས་ཆ་ཆུ་པོ་གསེར་གཤད་ནི་ལགས་ཀྱི་ལྷས་ཀ་ཀ་ལ་ལེ་ཙཱ་ཀོ་རྒྱ་བཟླངས། དེ་ཡང་གདུང་རིགས་ནི་པོད་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) དེ། དེ་ཡང་མཇིང་ཡོན་སད་ན་ལེགས་ལ་ཁྲི་ལྷེ་བཙན་པོ་ཡང་ཟིར། དེ་ལ་སྲས་ལྷ། ཁྲི་དར་མ་ཉུ་དུམ་བཙན། ལྷ་ཇེ་དང་ལྷུན་ཐུབ། ཁྲི་ཆེན་པོ། ལྷ་ཚོགས་སྟག་ནམ་མཁའི་ལྷ་བཟུང་ནི། སྲོབ་དཔོན་པཎ། ཅི་མ་ལ། ནམ་མཁའི་སྙིང་པོ་སོགས་ཀྱི་སྲོབ་མ། ན་བཟའ་ཉི་ཟིར་ལ་འགེལ་བ་དང་། འཇའ་བོད་ལ་ཕྱག་གིས་བཟུང་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་ཐུབ་པ་ཐུང་། རྒྱལ་རབས་དཔག་བསམ་ལྷོན་ཤིང་ལས་སྟག་ནམ་མཁའི་ལྷ་བཟུང་གིས་ཕོ་ཐང་འཕྱིང་ང་སྟག་ཆེ་བཟུང་། དེའི་སྲས་ལ་བོད་ཀྱིད་འབར། དེ་ལ་སྲས་བདུན་ཐུང་། གཅིན་གཤས་ཇེ་ཚ་ཁྲི་ལྷེ་ (ལྷེ་) དམར། གཅུང་ཚང་ཚ་ཐུན་དུག་ནི། ལྷས་ཐུན་གཡུ་ཐུན་གཞིས། དར་ (ད་ར་) དང་ལྷུན་པོ་གཞིས། བོད་བཙན་ཀུང་བཙན་གཞིས་ཏེ་དུག ।འདི་དུག་གིས་བྱ་པའི་ (ས་ཕེ་) ལྷ་ཆེན་བཞེངས། གཤས་ཇེ་ཚ་ཁྲི་ལྷེ་ (ལྷེ་) དམར་ཀྱི་སྲས་དུག་ལ་གཞུ་ཐོག་པའི་རྒྱུད། ཐུ་མོ་བ། འཕྱིང་ང་བ། ཕང་མཁར་བ། ཆགས་ཐུང་། དེ་ལས་ལྷ་ཐོན་དཀར་པོའི་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་)ཀྱི

[4] ཐུབ་བརྒྱུད་ཀཱ་ཚང་བརྒྱུད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆགས་པར་ཐར་པ་རབ་འབྱམས་ནོར་བུ་ཟླ་བ་ཆུ་ཤེལ་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ।དཔལ་ལྡན་ངག་དགེ་ཁྲིད་གསར་བསྐྲན། སི་ཏུ་ཚོས་འབྱོང་གི་གསུང་འབུམ། ད་པ། དཔལ་ལྡན་གསུང་རབ་སྒར་སྐྲན་ཁང་། ཤེས་རབ་གཤིང་། ༡༩༨༠ ཨོག་ཁྲེད་ ༥༧ ཤ ༧

[5] ཐུབ་བརྒྱུད་ཀཱ་ཚང་བརྒྱུད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཆགས་པར་ཐར་པ་རབ་འབྱམས་ནོར་བུ་ཟླ་བ་ཆུ་ཤེལ་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ।ད་པ། ཨོག་ཁྲེད་ ༢༥༧ ཤ ५

ཆུ་བ་རྣམས་ཡིན། གཙང་ཚ་སྦྱན་དུག་ལས། ལྷས་སྦྱན་གཏུང་ཆད། དར་ (ད་) ར། ལྷན་པོ། འོད་བཙན། གུང་བཙན་རྣམས་ཀྱི་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) པ་ལ་ཁ་འབྲེག་པ་དང་། ཕྱིང་པ། ཏྲར་པ། ཆུ་མིག་ཐོག་སོ་བ་རྣམས་བྱུང་།"[6] ཞེས་གསལ་ཡང་ཡར་ལྷང་ཇོ་བོའི་ཚོས་འབྱུང་ལས། "དེའི་སྲས་འོད་ཟྲིན་འབར། དེ་ལ་སྲས་བདུན་ལ། གཅིན་ཞང་ཇེ་ཚ་ཁྱི་ལྷེ་འབར། གནུང་གཙང་པ་ཚང་སྦྱན་དུག་ལ། ལྷས་ཅན། གཡུ་ཅན་གཉིས། ང་། ལྷན་པོ་གཉིས། འོད་བཙན། གུང་བཙན་གཉིས་ཏེ་དུག་གོ།ཞང་ཇེ་ཚ་ཁྱི་ལྷེ་འབར་ཀྱི་སྲས་དུག་ལ། གཡུ་ཐོག་གི་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) སྟ་མོ་བ། འཛིང་བ། དོན་མཁར་བ། ཐང་འགོར་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ཅི་ཆུང་ལྷ་ཐོམ་གཏུང་ཆད། གུང་ལྷེ་དོན་མཁར་སྒྲ་སྐྱར་གཏུང་ཆད། ཟླ་བའི་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) ཐུག་ཤཁས་པ་དང་། གུ་ཐ་ཡིན་ནོ། ཁྱི་ཐོག་ཐག་མ་ཏུ་ཐྲེར་གཏུང་ཆད། ཆུང་བ་བཞེངས་ཅན་འབར་ཀྱི་བརྒྱུད། (རྒྱུད་) མོན་མཁར་བ། ཞང་མདའ་བ། ཐྲན་བདུན་ཐང་བ་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ལྷ་ཐོ་ད་ཀར་མོའི་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) ཏྲི་ཆུང་བ་ཡིན་ནོ།།"[7] ཞེས་གསལ། དེས་ན་ཀོ་ཚང་གསེར་ཐྲེང་ཆེན་མོའི་ནང་། གཅིན་གཙས་ཇེ་ཚ་ཁྱི་ལྷེ་དམར། གནུང་ཚང་ཚ་ཐྲན་དུག་ཅེས་གསལ་ནའང་ཡར་ལྷང་ཇོ་བོའི་ཚོས་འབྱུང་ནང་། གཅིན་ཞང་ཇེ་ཚ་ཁྱི་ལྷེ་འབར། གནུང་གཙང་པ་ཚང་ཐྲན་དུག་ཅེས་གསལ། གོང་གསལ་ཀོ་ཚང་གསེར་ཐྲེང་ཆེན་མོའི་ནང་ཀཱཙ་པཎ্ཌི་རྣམ་ཐར་སྐབས་ས་ན་མཇིང་ཡོན་ཀྱི་སྲས་ཆུང་བ་གནང་བ། གནང་ཐུག་གི་བྱ། ཐུག་ནམ་མཁའི་ལྷ་གཟུངས་ཞེས་དང་། ཀཱཙ་པ་བྱང་ཆུབ་ཇོ་ཇེའི་རྣམ་ཐར་སྐབས་ཇིང་ཡོན་ས་ན་ལེགས་ལ་སྲས་ལྷ་ཆོགས་ཐུག་ནམ་མཁའི་ལྷ་བཟུང་ཞེས་གསལ་བ་ལས་གནང་བྱ་ གནང་ཐུག་གི་བྱ། ཐུག་ནམ་མཁའི་ལྷ་བཟུང་ཞེས་པ་བཀོད་གནང་མི་འདུག་ན་ད་དུང་ཞིབ་དགོས་འདུག

ད་ནི་ཀོ་ཚང་གསེར་འཕྲེང་གི་དགུས་སུ་འཇུག་ཏེ། "དེ་རྣམས་ཀྱི་མི་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) ལ་ཚ་དུག་ཐྱང་བ་ནི། མཚུར་ཚ་བ་སེཏ་དཔལ་དང་། ཀུ་ཚ་ཏ་མ་བསོད་དཔལ་བ། འཕྲད་ཚ་ཏ་མ་བཙོན་འགྲུས་སེཏ། ।དབྱི་ཚ་ཆོས་མཆོག་དཔལ། ཀ་ཚ་ཆོས་རྗོར་བ་ཆོས་ཀྱལ། འབམ་ཚ་ཆོས་བློ་བ་ཤཱཀྱ་ཏ་བསོད་དཔལ་ཏེ་བདུག་ལས། མཚུར་ཚ་ཨེས་རབ་སེཏ།ཞལ། ཀུལ་དབང་ཐང་ཐར་ལ་སྲས་བཞི། ཕྱགས་རྗེ་དཔལ་ནི་ཀཱཙ་པ་[8] ཡིན། ཡ་དབང་། ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག ।ཆོས་ཀྱལ། ཆོས་ཀྱལ་ཀྱི་སྲས་ལ་སྦྱན་ནུ་ཏ་ཥོད་པ། དབེན་སྐྱབས། ཡ་ཐར་གསུམ་བྱུང་། དབེན་སྐྱབས་ཀྱི་སྲས་འཇམ་དབྱངས་བློ་གསོས་ཞེས་བྱ། །ཤྲ་ (ཤྲ་)ཏ་པ་གཉིས། ཡ་ཐར་ལ་སྲས་བདུན་གྱི། དབོན་པོ་ཤྲ་ཀྱལ་བཞམ་དར་མ་ཀྱལ་མཚན་ལ། ཏོར་ཀྱལ་པོ་ཐ་ཚིང་གིས་ཤེལ་ཀྱི་ཉི་ཤན་བྱིན། ལི་ཐར། ཀྱིང་འཕན། ཡ་ལྕོན། རིན་ཏྲོ། བ། ཡ་བདུད་ཁ་བདུན་ནོ། །ལི་ཐར་ཀྱི་ཐུགས་ཐུགས། ཐུགས་ཐུགས་ཀྱི་ཐུགས་གཉིས་ཀྱི་ཐུང་པ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན་ལ་ཏོར་ཀྱལ་པོ་ཐ་ཚིང་གིས་ཤེལ་ཀྱི་ཉི་ཤན་དང་འཇའ་ས་ཕེབས། གནུང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱལ་མཚན་ལ་ཀུའི་གུང་གི་ལས་ཀ་གནང་། འདིས་ཀཱཙའི་གདན་ས་མཇོད་ཀྱབས་རང་བྱང་ཞབས་ཕེབས།

[6] ཐྲྱས་བརྒྱུད་ཀཱཙ་ཀཱ་ཚ་ཏ་ཡ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རབ་འབྱམས་ནོར་བུ་བ་ཆུ་ཤེལ་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ।དཔལ་ལྡན་ངམ་དཔེ་ཁྱིང་གསར་བསྒྲན། ཞི་ཏུ་ཚོས་འབྱུང་གི་གསུང་འབུམ། ཀ་པ། དཔལ་ལྡན་ཐུགས་གསུང་རབ་ལྷར་ཐུན་ཁང་། ཤེས་རབ་གླིང་། ༡༩༧༠ ཨོག་ཁྲེབ་ ༡༩༧ནས–༡༩༧བ།

[7] ཡར་ལྷང་ཇོ་བོའི་ཚོས་འབྱུང་། ཞི་ཏོན་མི་རིགས་དཔེ་ཐུན་ཁང་། ༢༠༥༤ ཨོག་གྲངས། ༥༣–༥ཅ

[8] ཀཱཙ་པཎ্ཌི།

སྐྱིད་འཕན་གྱི་སྒས་ཤྲཎ་དཔལ་ལམ་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན། ཤིས་རབ་གླགས་དང་གཉིས། ཙ་བདུད་ཀྱི་སྒས་བཞི་ཀི། ཤྲཎ་བཟང་པོ། བསོད་ནམས་གླགས་པའམ། སི་ཏু་དགེ་འདུན་ཡེ་ཤིས། དར་མ་རྒྱལ་མཚན། དབོན་སྐྱ་འཕེལ་དང་བཞི། དབོན་སྐྱ་འཕེལ་གྱི་སྒས། སི་ཏু་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་པ། སི་ཏু་ཚུལ་ཁྲིམས་རྒྱལ་མཚན་པའམ། སི་ཏু་ཡུན་ཡས་པའང་ཟིར། ཏོར་རྒྱལ་པོས་བདུལ་ཐམ་དང་འཛའ་ས་ཀྱིན། ཡུ་ཙཱ་ར་བདུན་ཀྱིས་རྡེན་གཞོ་ལ་ཕུལ། འདིས་ཀན་ཟིའི་གདན་ས་མཇད་སྐབས་ཐེ་ར་ལ་པའི་ཐོ་ཐེ་ལེབས། མི་ཆོས་པ་རྒྱལ་བཟང་དང་སྐུ་མཆེད་གསུམ་བྱང་། རྒྱལ་བཟང་གི་སྒས། སི་ཏু་བཀྲ་ཤིས་རྒྱལ་མཚན་པའམ་མཚན་གཞན་དབུ་ཤིས་རབ་མེ་ལྷེ་དང་། ཐུགས་ཐེ་རྒྱ་ཏོབ་གཉིས་བྱང་། འདི་སྐབས་དབོན་པོ་ཏུ་བཞིའི་གདུང་བརྒྱད་ (རྒྱད་) ནས་ནང་ཞིག་བྱང་། དབུ་ཐུགས་ཐེ་རྒྱ་ཏོབ་ཀྱི་སྒས། སི་ཏু་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་དང་། དབོན་དགོན་ཅོག་རྒྱལ་མཚན་གཉིས། དགོན་རྒྱལ་གྱི་སྒས་སི་ཏু་ཤྲཎ་བཟང་པོ། དབོན་གྲགས་དབང་། དབོན་གྲགས་དབང་གི་སྒས་སི་ཏু་བཀྲ་ཤིས་ནམ་རྒྱལ། བུ་གསར་གཉིས། བུ་གསར་གྱི་སྒས། སི་ཏু་བཀྲ་ཤིས་ནམ་རྒྱལ། ཏུ་གསར་ཀྱི་ཁ། ཏུ་ཁ་ཤ་ལ་ཕྱོན་ བཀྲ་ཤིས། དབོན་ཙ་ཐར་དང་བཞི། དེའི་སྒས་བུ་ཅོང་འབུམ། བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ་པའི་སྒས་སི་ཏু་བསོད་ནམས་ནམས་རྒྱལ་བ། འདི་མཐུ་ནུས་ཆེ། འདི་སྐབས་ཐེ་མི་བསྐྱོད་ཏོ་ཐེ་ལེབས། ཏུང་ཏོ་ཐེ་གཞོན་ནུ་བ་གཉིས་བྱང་། ཙ་ཐར་ཀྱི་སྒས་ལ་ཙ་ལྷོན་དང་ལེགས་པ་གཉིས་བྱང་། དེའི་མི་བརྒྱད་ (རྒྱད་) ལ་དབོན་སློང་པའི་དབོན་ཚན་གཅིག་བྱང་། ལེགས་པའི་བུ་བརྒྱད་ (རྒྱད་) ལ། འདུལ་འཛིན་ཏོ་ཕོ་བ། དེའི་མཆེད་ཡ་ལས་ཀྱིས་པ་ཐར་པ་རྒྱལ་མཚན། བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན། ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་རྡུངས་རི་བའི་ཞལ་ངོ་རྣམས་སོ། །སི་ཏু་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར་བའི་སྐྱེ་བ་ཆེ་རྒྱད་དུ་འཕྲུངས་པ་མི་འབྲུགས་ཆོས་ཀྱི་གོ་ཆའོ། །དེ་ཡང་ཡབ་བོད་ཆོས་རྒྱལ་གདུང་བརྒྱད་ (རྒྱད་) གྲྭབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་གཟར་པཎྜིའི་དབོན་བརྒྱད་ (རྒྱད་) བཅན་པོ་དབུའི་རིགས་ཀུན་ཚོ་བཏུན་དང་ཡུམ་ཁེང་ངེ་བཟའ་དཀར་མོ་སྐྱིད་ཀྱི་སྒས་ལུ་ཚུ་མོ་ལྷག་ (1703) གི་ལོ་ལ་སྐུ་འཕྲུངས།།”[9] ཞེས་ཞིབ་པར་གསལ་འོ།། (གདུང་རྒྱད་མེས་རབས་སློང་འགྲེམ་རྒྱར་ཡོད་ལ་གཟིགས་འཚམ་) གདུང་རབས་མཆེད་ཁྲུངས་འདི་ལའང་ཟིང་ཆ་དང་འགལ་འདུ་དུས་ཚོད་སྦ་ཕྱི་མི་བཏུབ་པ་སོགས་མེད་དམ་སྙམ། ལོ་རྒྱུས་འཚད་སྟངས་དང་། དགོངས་པ་བཞེས་སྟངས་སོགས་ཀྱི་ཐད་དོགས་སློང་ཞུ་ཡང་མི་ཉུང་བ་འདུག་སྙམ། ཀླ་ཚང་གསེར་ཕྲེང་ཆེན་མོའི་ནང་གཟར་པ་པཎྜིའི་རྣམ་ཐར་སྐབས་ཁྲི་སྲོང་ལྷེ་བཙན་གྱི་སྒས། ས་ད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན། ཁོང་ལ་སྒས་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཚུང་བ་གནང་བ་ཐུགས་ཀྱི་བྱ། སྐུ་ནམ་མཁའི་ལྷ་བཟུངས། པཏྨ་ཥཱ་སོགས་ཀྱིས་དབང་བསྐུར་ཞིང་བྱིན་ཀྱིས་བརླབས། ཐུགས་ལ་མངའ་བཏེས་ཤིང་གྲབ་པ་ཐོབ། མཆེད་ཡ་སྐུ་གསྲེའུ་རི་བཀྲའི་སྒས་གསུམ་ཁམས་སུ་མི་ལྷོའི་མགོ་ལུང་ལ་བཏང་བར་དགུར”[10] མིང་དུ་ཚགས་པའི་རྒྱད་ལ།

[9] སྒྲུབ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚད་བརྒྱད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རབ་འབྱམས་ནོར་བུ་ཟླ་བ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཀ་པ། ཤོག་ཁྲེའ་ ༢༢༧བཅ–༢༢༢ནས། རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་གིས་བཙལ་མས། མཚུར་ཕུ་དགོན་གྱི་དཀར་ཆག་ཀུན་གསལ་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །མི་རིགས་དགེ་སྐྱེས་ཁང་། ༡༩༥ ཤོག་གྲངས། ༩༩ནམ། ནང་། “མདོ་སྨྲང་ཁྲི་དགེའི་ས་ཆ་ཆུ་ཤོ་གསེར་ལྷན་གྱི་ཕོགས་དཀྱིལ་ལེ་ཅག་ཏོར་ཞེས་པ་ཐོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱད་འཕྲལ་མེད་གྲགས་ཆེན་ཀཱན་པཎྜིའི་དབོན་རྒྱད་བཅན་ཏོ་དགུའི་རིགས་ཡབ་ཀཱན་ཆོ་ཐུགས་ཀྱི་ཁ་ཤ་ལ་ཕྱོན་ ཡུམ་ཁེང་ངེ་བཟའ་དཀར་མོ་སྐྱིད་ཀཱན་ཀྱིས་སྲུ་རབ་བྱང་བཅུ་ཀཱན་པའི་ཆུ་ལུག་ (1703) ལོ་ལ་སྐུ་བསྲེམས།” ཞེས་གསལ།

[10] ཏོག་མཆོག་མཁས་དབང་ཕེ་ཏ་ལིས་ Dr Roberto Vitali རྒྱུས་སློན་གནང་བ་ལྟར། ཐོག་ཕ་ཆེན་པོ་ཞང་ཞུང་སྐྱན་རྒྱད་ཀྱི་བརྒྱད་པའི་ཐུ་མའི་

རྩེ་དཔོན་མིན་པའི་སྒྲགས་པ་ཚོ་ཐུང་ཨོས་མི་རབས་བཅོ་ལྔ་ཙམ་དང་། ཚོ་རིང་བ་བཙུ་གཅིག་ཙམ་སོང་རྩེས་ས་སྟོང་དགྱེལ་ལེའི་ཙཱ་ཀོ་ཀ་ཐུ་བར་ཡབ་ཆུ་དབང་ཚུར་ཚ་སྒང་མཐར་དང་། ཡུམ་ས་ཕང་ངེ་བཟའ་མང་རྒྱིད་གཉིས་ཀྱི་སྲས་པོ་ཐ་ཚུང་དུ་ཀན་པཎྜི་ ༡༢༠༧ ལོར་སྐུ་འགྲུངས་པར་བཞེད།

བཙན་པོ་དབུར་གྱི་གདུང་རབས་འཆད་ཁུངས་བཀླལ་དུས་ཀྱང་ཀོ་ཚང་གསེར་འཕྲེང་ཆེན་མོ་བླ་བ་ཆུ་ཤེལ་གྱི་ཕྲེང་བའི་ནང་གཟུ་པ་བྱང་ཆུབ་རྡོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་སྐབས་གདུང་རབས་འཆད་ཁུངས་གསོལ་སྐབས། མཇིང་ཡོན་ས་ད་ལེགས་ས་མ་ཁྱི་ལྷེ་བཙན་པོའི་སྲས་ཀྱི་མཐའ་ཆུང་དུ་སྐྱ་ནམ་མཁའི་ལྷ་བཟུང་དང་། དེའི་སྲས་འོད་རྒྱིད་འབར། དེའི་སྲས་གཅིན་གཙས་རྗེ་ཚ་ཁྱི་ལྷེ་དམར་དང་གཅུང་གཙང་ཚ་སྦྱན་བྱུག་ཅེས་གསལ། དེ་ནས་མི་རབས་གང་ཙམ་རྗེས་ཚུར་ཚ་ཤེས་རབ་ས་སྐྱེའམ་ཆུལ་དབང་སྒང་ཐར་ཀྱི་སྲས་པོ་ཐ་ཚུང་དུ་ཀན་པཎྜི་ འབྲུངས་པར་བཞེད། བཞེད་པ་འདི་གཉིས་ལས་དང་པོ་པཎྜི་ཆེན་ཐར་འཚད་པའི་སྐབས་ཀྱི་བཤད་སྲོལ་འདི་ཅུང་དག་པ་མེད་དམ་སྙམ།

ཀ།ཝ་ཕོག་རིག་འཛིན་ཆེན་མོས་ཀྱང་ "མདོ་ཁམས་སྟོད་བཙན་པོ་ཡུར་གྱི་རིགས་ནི་མངའ་བདག་ས་ད་ལེགས་ཀྱི་སྲས་ཟུར་ཐུང་ཞིག་གི་ཕྱུད་ཡིན་ཞེས་གྲུབ་པོད་ཀཱ་ཤ་པཎྜི་གསུངས་སུ་ངེས་པའོ།།" ཞེས་གསལ་བ་དང་དོན་མཐུན། གནང་བྱའམ་གནོང་བྱ་ཞེས་པ་ནི་ནལ་བྱའམ་ཟུར་སྲས་སུ་གོ་ཆོག་པར་འདུག་སྙམ།

ཕྱི་མ་ཀཱ་ཤ་པ་ཐུང་ཆུབ་རྡོ་རྗེའི་ཆུམ་ཐར་ནང་གི་གདུང་རབས་མཆེད་ཁུངས་ནང་ཆ་མ་འཚལ་བ་ཁ་ཤས་ཡོད་དེ། ཡོངས་གྲགས་བོད་ཀྱི་ཆུལ་རབས་འཆད་སྐབས་འོད་འབར་རྒྱིད་ནི་འོད་ལྷེའི་སྲས་ཁྱི་ཆུང་གི་སྲས་ཡིན། གཙང་ཚ་ཐུན་བྱུག་ཐོབ་རྗེས་ཚ་བྱུག་མ་ཐོབ་པར་ལོ་མང་པོའི་བར་ཁྱད་ཡོད་པ་དང་། དབུས་གཙང་ནས་ཁམས་སུ་གཏུས་དང་མི་ངོ་སུ་ཝེབས་མ་གསལ། ཆ་བའི་སྐྱ་ནམ་མཁའི་ལྷ་གཟུང་ནི་ཡང་སད་ན་ལེགས་མཇིང་ཡོན་ཀྱི་ཚ་བོར་ཡོད་ན་དུས་ཆོད་ཐུན་བུ་རན་པ་མེད་དམ་སྙམ། ད་ཡང་དུས་རབས་ ༡༤ ནང་བྱིས་པའི་གོང་མི་བུ་གདོང་ (ཀདུང་) ཏུག་གི་རུས་མཇོད་མེ་ཏོག་རྒྱིད་ཚལ་ནང་། གྲོང "ཆུང་ཁྱུད་ཀྱི་དཔོན་པོ་བློ་རོང་ཙ་ཀ་ཁྱེ/ཁྱ་ཏན་ཁྲོ་བོ་ཞེས་ཁྲོ་བོ་འདི་ནི་བོན་པོའི་རིག་འཛིན་ཞིག་ཡིན་ལ། དེའི་སྟེང་དུ་བཙན་པོ་དབུ་རིགས་ཀྱི་ས་སྐྱ་ནམ་མཁའ་གཟུངས་དང་། ཆུངས་སྟོན་པ་ཙར་མེ་དབང་ཕྱུག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཏུང་ནས་ཆོས་དང་། འཚི་མེད་ཚེ་ཡི་དབང་ཆོག་དང་གདམས་པ་ཟབ་མོ་ཐོབ་པ་ཞིག (ཅིག) ཡིན་ཞིང་ཚེ་ཤིན་ཏུ་རིང་བའི་ཚད་ཞིག་ཡིན་པ་ཁྲོ་ཁན་ཟེར།"[11] ཞེས་གསལ་ན་ཆུངས་སྟོན་པ་ཙར་མེ་དབང་ཕྱུག་བྱང་ཆུབ་ནི་ཆུངས་ཙ་ཐྭེས་བྱང་ཆུབ་འདྲེ་འགོལ་ཡིན་ལ་ཁོང་གི་ 968–1076 བར་བཞུགས་པར་བཞེད་དོ།།

གཉིས་པ་བར་ཁམས་ངོམ་བཙུད་དུ་ལྷ་སྲས་བཙན་པོའི་གདུང་ཆུད་མཆེད་ཚུལ་སྐོར་ལ་ (1346–1363 བར་བཙམས་པའི་)

ཆུམ་ཐར། International Academy of India Culture, New Delhi, 1968. ཨོག་གཅས་ ༥༨ ནང་། "ཕུ་རི་བསོད་ནམས་ཆུལ་མཚན། ཡུལ་ནི་ས་རི་ནང་སྐོར་བ། གདུང་རུས་ལྷོང་ཡིན།" ཞེས་གསལ་བ་འདི་ཡང་བཙན་པོ་དབུ་རིགས་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་བ་ལྷ་མ་ཤེས།

[11] ཀྱི་ལུང་བཀླ་ཤིས་ཆུ་མཚོ་དང་ཐུགས་མཆོག་རྡོ་རྗེས་བཙམས། མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། *ཀ་ཁ་ཀ* ཨོག་གཅས། ༢༢

ཚལ་པའི་དེབ་ཐེར་དམར་པོར། "གཅིན་ཡུམ་བརྩན་ (842–882) གྱི་སྲས། ཁྲི་ལྡེ་མཚོན་ཏེན། དེའི་སྲས་ཁྲི་ལྡེ་རིག་པ་མཚོན། ཀྱི་མ་མཚོན། གནུང་པོའི་སྲས་ཀྱི་འོད་དཔལ་མཚོན། དེའི་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) པ་གླུང་ཨོད། འཕན་ཡུལ། མདོ་ཁམས་ན་མང་ངོ།"[12] ཞེས་དང། ཏྲ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ (1312–1375) གྱིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་[13] ལའང། "ཡུམ་བརྩེན་ (བརྩན་) གྱི་སྲས་ལ། ཁྲི་ད་ (ལྡེ་) མཚོན་སྐྱེན། དེ་ལ་སྲས་གཉིས་འཕྲུངས་པའི་ཆེ་བ་རིག་པ་མཚོན། ཆུང་བ་ཀྱི་མ་མཚོན། ཀྱི་མ་མཚོན་གྱི་སྲས་ཀྱི་འོད་དཔལ་མཚོན། འདིའི་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) རྒྱང་ཨོད། འཕན་ཡུལ། མདོ་ཁམས་ན་མང་ངོ།"[14] ཞེས་དང། ཤྲཱི (རིན་ཆེན་ལྡེས་) ༡༦༧ ལོར་མཛད་པའི་ཡར་ལུང་ཇོ་བོའི་ཆོས་འབྱུང་དུའང། "ཡུམ་བརྩན་གྱི་སྲས་ཁྲི་ལྡེ་མཚོན་མཉེན། དེའི་སྲས་ཁྲི་ལྡེ་རིག་པ་མཚོན། ཀྱི་མ་མཚོན། གནུང་པོའི་སྲས་ཀྱི་འོད་དཔལ་གྱི་མཚོན། དེའི་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) གླུང་ཨོད་ཨོད། འཕན་ཡུལ། མདོ་ཁམས་ན་མང་ངོ།"[15] ཞེས་དང། སྐྱ་ཚང་ཇོ་ཐང་པས་ (1434 ལོར་མཛད་) ཀྱང། "གཅིན་ཡུམ་བསྟན་ (བརྩན་) དང། སྲ་ཚབ་བཟའ་བཀྲ་ཤིས་མཚོའི་སྲས། ཁྲི་ལྡེ། མཚོན་ཀཏེན། དེའི་སྲས། ཁྲི་ལྡེ་རིག་པ་མཚོན་དང། ཀྱི་མ་མཚོན། གནུང་དེའི་སྲས། ཀྱི་འོད་དཔལ་མཚོན། དེའི་རྒྱུད། སྒྲུངས་བཟོད་ (ཁྱུང་ཨོད་) དང། འཕན་ཡུལ། མདོ་ཁམས་ན་མང་ངོ།།"[16] ཞེས་དང། འཇམ་སྒྲུངས་གཟིམས་ཁང་གོང་ཐྲལ་ཁྱུ་པ་ཆ་ཆེན་བསོད་ནམས་གྲགས་པས་ (1478–1554) ༡༥༤༨ ལོར་མཛད་པའི་རྒྱལ་རབས་འཕྲལ་གྱི་ལྡེ་མིག་གམ་དེབ་ཐེར་དམར་པོ་གསར་མ་ལས། "མངའ་བདག་ཡུམ་བརྩན་ལ་སྲས་ཁྲི་ལྡེ་མཚོན། དེའི་སྲས་མཚོན་བསྟེན། (ཐུན་) དེ་ལ་སྲས་རིག་པ་མཚོན་དང་ཀྱི་འོད་དཔལ་མཚོན་གཉིས་བྱུང་བའི་ཕྱི་མ་ནས་རྒྱུད་པ་ཆུང་ (ཁྱུང་)ཨོད། འཕན་ཡུལ་མདོ་ཁམས་ནམས་ལུ་འཆེད། (མཆེད་)"[17] ཅེས་དང། ཚོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ (1545–1565 བར་བཙམས་པའི་) ནང་ལའང། "དེ་ཡང་ཁྲི་ལྡེ་ཡུམ་བརྩན་གྱི་སྲས་ཁྲི་ལྡེ་མཚོན་མཉེན། དེའི་སྲས་ཁྲི་ལྡེ་རིག་པ་མཚོན་དང་ཀྱི་མ་མཚོན། ཀྱི་མ་མཚོན་གྱི་སྲས་ཀྱི་འོད་དཔལ་མཚོན། དེའི་རྒྱུད་ཁྱུང་ཨོད་འཕན་ཡུལ་མདོ་སྟོད་ན་མང་ངོ།།"[18] ཞེས་དང། མཐར་ཀ།ཨོག་རིག་འཛིན་ཆོ་དབང་ནོར་བུས་མཛད་

---

[12] དེབ་ཐེར་དམར་པོ། ཚལ་པ་ཀུན་དགའ་རྡོ་རྗེས་ (1309–1364) བཙམས། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང། ༡༥༦༩ ཨོག་གཡས། ༩༠

[13] རྒྱལ་རབས་འདི་ཏ་མ་དམ་པ་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་དགུང་ལོ་ ༧༥ སྟེང་མཛད་པའམ། ཡང་ན་སྐུ་ཁམེགས་ནས་ལོ་ ༧༣ རྗེས་ཏེ། ༡༣༥༥ ལོར་འགེལ་ན་དུང་དཔྱད་ཞིབ་མཛད་གལ་ཆེ།

[14] རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང། ༡༥༦༩ ཨོག་གཡས་ ༢༣༥

[15] ཡར་ལུང་ཇོ་བོའི་ཆོས་འབྱུང། ཞི་བློན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང། ༡༥༦༩ ཨོག་གཡས། ༥༨ འདིའི་ཡོང་དུའང་ཡར་ལུང་ཇོ་བོ་ཞིག་གིས་མཛད་པའི་རྒྱལ་རབས་ཡོད་སྐོར། རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང། ༡༥༦༩ ཨོག་གཡས་ ༢:ཀ:༢༣ ལས། "ཡར་ལུང་ཇོ་བོ་རིམ་པར་བྱོན་པ་རྣམས་ཀྱི་མཛད་པ་ཤིན་ལས་རྒྱས་པར་འདོད་ན། ལྷ་བཅུན་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟང་པོས་བཀྲིགས་པའི་རྒྱལ་རབས་ལ་གཟིགས་ཤིག" ཅེས་གསལ།

[16] རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ཆེན་མོ། དཔལ་འབྱོར་བཟང་པོས་བཙམས། ཞི་ཁྲོན་མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང། ༡༥༥ ཨོག་གཡས། ༢༦༣

[17] *GIUSEPPE TUCCI, DEB T'ER DMAR PO GSAR MA, TIBETAN CHRONICLES* by bSod nams grags pa, Vol. i, Tibetan Text, Emendations to the Text, English Translation and an Appendix containing two Minor Chronicles, ROMA, ISTITUTO ITALIANO PER IL MEDIO ED ESTREMO ORIENTE, 1971 དབྱིན་ཇིའི་ཨོག་གཡས་ 39na:6–40:1

[18] ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། སྟོད་ཆ། དཔལ་ལྡན་གནས་ནང་དཔའ་བོ་གཙུག་ལག་འཛིན་བས་ (1504–1566) བཙམས་པ། ཝེ་ཅིང་མི་རིགས་

པའི་བོད་རྗེ་ལྷ་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ཚོགས་ཤུང་དོན་གསལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ལས། “ཡུམ་བརྒན་གྱི་རྒྱུད་བསམ་ཡས་དང་། རྗོ་དང། འོན་སོགས་དང་། ཁམས་ཕྱོགས་སུ་ཡང་མང་དུ་ཡོད་པར་གྱུགས་པ་དང་།”[19] ཞེས་གསལ་བ་བཅས་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་བདུན་ནང་གཅིག་མཚུངས་སུ་ཡུམ་བརྒན་གྱི་སྐུ་རྒྱུད་ཀྱི་འོད་དཔལ་མགོན་གྱི་རྒྱུད་པ་མདོ་ཁམས་ནམ། མདོ་སྨྱོད་དམ། ཁམས་ཕྱོགས་སུ་མཆེད་པར་འདོད་ནའང། གོང་གསལ་ལུང་རས་བདུན་པོའི་ནང་ཇི་ལྟར་གྱིས་ནམ་མཆེད་སྐྱབས་སྐོར་ཚོགས་གཅིག་གམ་མཚན་བུ་ཙམ་ཡང་མི་གསལ་ཏོ།།

གོང་གསལ་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་བདུན་ཀར་གཟིགས་རྟེས་སུའང་གཞིས་བཞུགས་མཁས་དབང་ཆབ་སྒྲིལ་ཆོ་བརྒན་ཕུན་ཚོགས་དང་ནོར་བྱང་ཨོ་རྒྱན་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་བྱིས་པའི་བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་རགས་རིམ་གཡུ་ཡི་ཕྲེང་བ་ལས། “ཡར་ལུངས་རྗོ་བོའི་ཆོས་འབྱུང་དང་། མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ལ་སོགས་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ལམ་ཕལ་མོ་ཆེར་ཁྱི་ལྷ་མདོ་ཁམས་སུ་བྱོན་ཏེ་ཅོང་ཁ་ཡུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྨད་ཕལ་ཆེར་ལ་མངའ་མཛད་པས་སྨད་དུ་རྒྱལ་ཁྱིམས་ལྷམ་ཙམ་ཆགས་ཞེས་གྲགས་ཤིང་། ཐུན་ལྡ་དོན་ཆེན་ལ་སོགས་པའི་ཅོང་ཁའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ནམས་བྱང་ཞེས་འགོད་པ་ཁ་ཀྱིས་བྱང་བའི་བཞེད་པ་ཕྱི་མ་འདི་དག་པར་མངོན། ཁལ་ལྷོད་བཞེད་པ་སྟོན་མ་ཡིན་དབང་ལ་ཆ་བཞག་ན་ཅོང་ཁའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ནམས་ཐོག་མ་གདུང་རྒྱུད་གང་ལས་གྲོས་པའི་ཁུངས་འདིད་ཡུལ་མེད་པས་སོ།།”[20] ཞེས་མདོ་ཁམས་དང་མདོ་སྨད་ཅེས་པ་ཡ་མདོ་རྒྱང་པར་ངོས་འཛིན་བྱས་ཤིང་མདོ་སྨྱོད་དམ་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་མཆེད་ཅེས་གསལ་རིགས་ལ་དམིགས་བཀར་ཐུགས་སྟང་མཛད་མི་འདུག།

གནད་དོན་འདི་སྐོར་འདི་ནས་ཐུན་བུ་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་ལུལ་བཏྱིས་སྐབས་ཀ་ཨོཥཊ་རིག་འཛིན་ཆོ་དབང་ནོར་བུས་མཛད་པའི་ལྷ་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ཚོགས་ཤུང་དོན་གསལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ནང་ཞིབ་ཙམ་འདི་ལྟར་གསལ་ཏེ། “ཐྱོ་ར་གནམ་ལྷ་འོད་སྲུང་ (842–885) དང་། ཁྱི་ལྷ་ཡུམ་བརྒན་ (842–882) ཀྱི་རྒྱུད་པ་མང་དུ་བྱུང་བར་གྱུགས་ཀྱང་། མངའ་རིས་དབུས་གཙང་རྒྱས་ཀུ་ཡུ་ཇི་བཞིན་ངོས་ཟིན་པ་ནི་ཐོར་བུ་འདིར་སྨོས་པ་ཙམ་ལས་མི་སྣང་སྟེ་ཤུང་ངུར་ཟད་དོ། །བར་ཁམས་ངོམ་ཨོད་ཡ་ནུ་ཞེས་མང་དུ་ཡོད་པ་རྒྱལ་མངའ་བདག་གི་རིགས་ཀུ་གནས་མོད། དགེ་སྨྱོང་ཀན་ཆགས་མེད་ཀྱིས་མཇུག་པའི་ཡུལ་ཕྱོགས་དེ་ཡི་ཡིག་ཚང་ངམ་ངག་རྒྱུན་ཀྱིད་ལ་བརྒྱ་བོས་དང་།”[21]

དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། ༡༩༥༨ ཨོག་གྱངས་ ༥༢༢:༡༥

[19] རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བའི་རྩ་ལག་བོད་རྗེ་ལྷ་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ཚོགས་ཤུང་དོན་གསལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཨོག་གྱངས་ ༢༧:༡༦
ལྷོའུ་ཆོས་འབྱུང་། (ཆོས་འབྱུང་ཆེན་མོ་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ལྷོའུ་ཐོ་སྒྲས་ཀྱིས་མཛད་པ་བཞུགས་སོ།།) བོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་། ༡༩༨༣ མཁས་པ་ལྷོའུས་མཛད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆོས་འབྱུང་རྒྱས་པ། གང་ས་ཅན་རིག་མཛོད། ༣ བོད་རང་སྐྱོང་ལྷོངས་སྒྲི་ཆོགས་ཚན་རིག་ཁང་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆེད་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ (གཙ་སྒྲིག་) ནས་བསྒྲིགས། བོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་བསྐྱོན། ༡༩༨༣ གཞིས་ནང་ཅོང་ཁ་དང་ཁམས་སུ་འཕྲལ་ཀྱི་ལྷ་བཙན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་མཆེད་སྐོར་ཆོགས་ཀཏིག་མ་གསལ།

[20] སྟོད་ཆ། བོད་ལྷོངས་སྒྲི་ཆོགས་ཚན་རིག་ཁང་ནས་སྒྲིག་ཐོམ་བྱས་པ། བོད་ལྷོངས་དཔེ་ཆེད་དཔེ་སྐྱོན་ཁང་ནས་བསྐྱོན། ༡༩༥༦ ཨོག་གྱངས་ ༥༧༨

[21] རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བའི་རྩ་ལག་བོད་རྗེ་ལྷ་བཙན་པོའི་གདུང་རབས་ཚོགས་ཤུང་དོན་གསལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་

ཞེས་དང་།

ཀཱཊ་ཕོག་རིག་འཛིན་ཆེན་མོའི་རྟེས་སོར་བྱོན་པའི་བར་ཁམས་དཔའ་ཤོད་ཀྱི་རིག་ར་ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་ (c.1770/71-c.1835/36) གྱིས་ ༧༧༢ ལོར་མཛད་པའི་རྒྱལ་རབས་ཚོས་འཕྲུང་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་ནང་འདི་ལྟར་གསལ་ཏེ། "དེའང་ཕག་གྲ་སོགས་ནི་བོད་ཁོ་ནའི་ (དཔོན་) རབས་ཡིན་ཞིང་བར་ཁམས་འདིར་དབང་བསྐྱུར་བ་པོ་ཇི་ལྟར་བྱུང་སྙམ་ན། ཐུར་དཔལ་ལྷན་སྐྱའི་དུས་གདོང་ (ལྷོང་) སྨྱིན་པ་དཔལ་ཞེས་པས་འགྲོ་མགོན་འཕགས་པའི་ཕྱག་ཕྱིར་བསྐྱུར་ (འགྱུར་) བ་བྱུང་བས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྨྱི་དཔོན་[22] དུ་བསྐོས་ནས་ཧོར་གྱི་ཏྲུན་དབང་གི་ལུང་ཐོག་ (ཐོབ་) པས་ངོམ་རྟེ་ཁྲི་དམར་བར་གྱགས་པ་ད་ལྟ་ས་སྐང་སྲེ་པ་ཚང་ཡིན་འདུ་བ་ཆགས་མེད་ཀྱི་ཨ་ནྱའི་ལོ་རྒྱུས་ལས་བཤད་ཅིང་། ས་ཧོར་གྱི་བསྟན་པ་རིང་དུ་མ་གནས་ཤིང་བར་སྐབས་དྲག་བཅོན་ཅི་འདུ་བྱུང་མ་ཤེས་ཀྱང་ཇ་ཅང་གཡེར་ཆེན་དུ་མ་བྱུང་ངེས་ལ།"[23] ཞེས་གསལ།

དེ་ལྟར་གོང་གསལ་ཀཱཊ་ཕོག་རིག་འཛིན་ཆེན་མོ་དང་། རབ་ར་ཁྲི་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་ནི་ཐུ་མ་ལྟར་ན། བར་ཁམས་ངོམ་ཤོད་དུ་ཡ་ནྱ་ཞེས་མང་དུ་ཡོད་པ་ཆགས་མངའ་བདག་གི་རིགས་ལུ་གནས་པ་དང་། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་བར་ཁམས་འདིར་རྟེ་དཔོན་ལྷོང་གི་ཐུས་ལས་མཆེད་པའི་ངོམ་རྟེ་ཁྲི་དམར་བར་གྱགས་པ་བྱོན་པ་དང་།ཁོང་གཉིས་ཀ་ནས་ལོ་རྒྱུས་དེ་དག་གི་ཁུངས་བཅོལ་ས་ནི་མཁས་གྲུབ་གནས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་དཔོན་ཆགས་མེད་ (1609–1678) ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ "ཡུལ་ཕྱོགས་དེ་ཡི་ཡིག་ཚང"[24] ངམ། "ཨ་ནྱའི་ལོ་རྒྱུས"[25] ལས་གསལ་ཞེས་འཁོད་འདུག་ལགས།

གཞིས་བཞུགས་ངོམ་དཔལ་རི་རྩེའི་ཁ་བ་སྒྲལ་སྐུ་སྒྲ་ཕྲེང་ལྟ་པ་ཚོས་ཀྱི་ཉི་མ་རིན་པོ་ཆེས་བར་ལམ་ལོ་ཤས་རིང་གྲབ་དབང་གཱམ་ཆགས་མེད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་བསྡུས་ཀྱིས་ ༢༠༠༠ ལོར་ཁྲིང་ཏུར་སི་ཁྲོན་ཞིང་ཆེན་མི་རིགས་ཞིབ་འཛུག་སྡེའོ་བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ཞིབ་འཛུག་ཁང་གིས་པོད་ (ཇ[26] ལ་ཉེ་བར་སྒར་བསྐྱན་མཛད་པ་དེའི་ནང་དམིགས་བཀར་ཕྱག་དཔེའི་མཚན་བྱང་། "ཨ་ནྱའི་ལོ་རྒྱུས"

བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ༣༥:༦༥

[22] དཔྱད་ཚོམ་འདིའི་ལུང་འདྲེན་གོང་འོག་གཉིས་སུ། "མདོ་ཁམས་ཀྱི་སྨྱི་དཔོན་དུ་བསྐོས་" ཞེས་དང་། "འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཁམས་ཕྱོགས་བརྒྱད་ནས་ཡུལ་ལྷ་རྩམས་ཐིས་ལེན་ཀྱིས་རིམ་བཞིན། ཁྲི་དཔོན་དང་། ཚྱོང་དཔོན། བཀྲ་དཔོན་སོགས་བསྐོ་བཞག་མཛད་ནས་བོད་དུ་ཕེབས་དང་པོ་ཕེབས་སྐབས།" ཞེས་སོགས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་དང་ཁྲི་དཔོན་སྐོར་གྱས་པས་པའི་བཟླས་ཁ་ཕ་ཐེབས་ཤུགས་ལ

[23] རྒྱལ་རབས་ཚོས་འཕྲུང་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །རབ་ར་ངག་དབང་བསྟན་པའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཛད་པ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཕེར་ཁག་ལྡན། ཀ་ཅན་ཅན་མཛོད། ། ཕོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་། ༡༩༨༠ ཤོག་གྲངས་ ༢༧

[24] རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ཕྱོགས་སུ་འཕྲུང་བའི་རྩ་ལག་བོད་ཁྱེ་ལྟ་བཅན་ཕོའི་གདུང་རབས་ཆོགས་ཁྱུང་རོན་གསལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ᠬᠬ:᠒

[25] རྒྱལ་རབས་ཚོས་འཕྲུང་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ᠬᠬᠬ:᠓

[26] ཏུ་ཆ་སྒྲལ་སྐུ་སྒྲྭབ་བརྒྱུད་བསྟན་འཛིན་ (1936–2000) ཞབས་ཀྱིས་བྱིས་ནང་གྲུབ་དབང་གཱམ་ཆགས་མེད་ཀྱི་བཀའ་འདྲིས་འཛིར་བྱ་ཕྱོགས་བསྡུས་སྒར་བསྐྱན་མཛད།

ཞེས་པ་ཞིག་མ་རྟེད་ནའང་། "ངོམ་པ་སྟོང་ (ལྟོང་) ཚང་གི་ལོ་རྒྱས་མདོར་བསྡུས་དཏུལ་དཀར་གསལ་བའི་མེ་ལོངས། (ལོང་)" ཞེས་པ་དབུ་མེད་བྱིས་མ་རྩོམ་འཛིན་ཡུས་སམ་ཞབས་ཨོག་མ་ཚང་བ་འམ་གང་ལྟར་ཨོག་ལྟེབ་ ༢༥ ཅན་ཞིག་བཀོད་གནང་འདུག།

ཤིན་ཏु་དེ་དཀོན་ཙ་ཆེའི་ལོ་རྒྱས་དེའི་ནང་འདི་ལྟར་གསལ་ཏེ། "ཕྱག་རྡོར་སྦྱལ་པ་ལྟ་ལུང་དཔལ་གྱི་རྡོ་རྗེས་རྒྱལ་པོ་སྒོག་ཅན་དེ་བསྒྲལ་ཏོ། །དེ་ནས་ཆོས་བསྡུབས་པའི་ཉེས་པ་དང་བློན་པོ་སློན་ལམ་ལོག་པ་བཏབ་པའི་ནུས་པས་རྒྱལ་པོའི་གདན་ས་འབྲུགས་ནས་རྒྱལ་པོའི་སྲས་བོད་སྡུང་དང་། ཀུལ་པོའི་སྲས་མིན་ཀྱང་བཙུན་མོ་དབང་ཆེ་བས་སྲས་ཡིན་པར་བྱས་པའི་ཡུམ་བརྟན་ཟིར་བའི་སྲས་གཅིག་བྱུང་ཏེ་མ་འཚམས། བོད་སྡུང་གི་མངའ་རིའི་ (རིས་) སྐོར་གསུམ་དབང་། ཡུམ་བརྟན་ཀྱིས་དབུས་གཙང་རྒྱ་བཞི་དབང་བར་བྱུང་། དེ་རྒྱུད་ཁམས་དབུས་ཀུན་ཏु་འཕེལ་ཏེ་བོད་མིང་ཇོ་པོ་ཟིར་རོ།།

བོད་སྡུང་གི་གདུང་རྒྱུད་མངའ་རིས་དང་ལ་སྟོད་བྱང་འཕེན་ (འཕན་) ཡུལ་དུ་ཚད། འདི་སྐབས་སུ་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀ་བཞིར་གྱིས། དེ་ཡང་པོན་ (བློན་) ནམ་མཁའ་དཔལ་ཡོན་འདྲེན་ཁ་བྱ་བར་སྐྱེས་ནས་བོད་ཀྱི་ལྷ་འདྲེ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ནས། ང་བོད་རྒྱལ་ཁྲི་རལ་གྱིས་ཉེས་མེད་པ་ལ་ཇན་གསོད་བྱས་པ་ཡིན་པས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རྒྱུད་འདི་མེད་པ་གཅིག་བྱེད་དགོས་ཟེར་ནས། དེར་བོད་ཀྱི་ལྷ་བཞིས་ཞུ་བ་བྱས་ནས་རྒྱལ་རྒྱུད་ཚན་བཞི་ལུས་པ་སྟེ། གང་ས་དཀར་ཏེ་ས་ལྷའི་ཞུ་བ་བྱས། སྟོད་ཀྱི་ཐོག་ས་ལ་རྒྱལ་བློན་ཚན་ཅིག་ཆགས། ཞེས་པ་ནི་མངའ་རིས་ཀུ་ཀེ་རྒྱལ་པོ་དང་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་བློ་མ་ལྷ་བཙུན་ཚང་ཡིན་ནོ། ཀོང་བཙུན་དེ་མོ་ལྷའི་ཞུ་བ་བྱས། ཀོང་པོའི་ཐོག་ས་ལ་རྒྱལ་བློན་ཚན་ཅིག་ཆགས། ཞེས་པ་ནི་ཀོང་པོ་སྟོང་ཨོང་རྒྱལ་པོ་སྐྱེས་ས་ (རྒྱན་པ་) ཡ་པོ་ཚང་སྟེ། འདི་ཚང་ལ་ཞྭ་དམར་དཀོན་མཆོག་ཡན་ལག་ཡང་འབྲུངས་སོ།། ཡར་ལྷ་ཤམ་པོ་ལྷའི་ཞུ་བ་བྱས། དབུས་ཀྱི་ཐོག་ས་ལ་རྒྱལ་བློན་ཚན་ཅིག་ཆགས། ཞེས་པ་ནི། བས་མ་ཡས་རྒྱལ་རྒྱུད་དང་དེ་ལས་འཕྲོས་པ་ཡར་ལུང་ཆོས་རྒྱལ་ཕོ་བྲང་བ་གཉིས་ཡིན་ཏེ། བས་མ་ཡས་རྒྱལ་རྒྱུད་ནི་མངའ་རིས་རིག་འཛིན་ཆེན་པོ་དང་འགྲས་ནས། གཏོར་མ་འཕངས་བས་རྒྱལ་རྒྱུད་ཆད་དོ། །ཐང་ལྷ་ཡར་བཞུད་ལྷའི་ཞུ་བ་བྱས། བྱང་གི་ཐོག་ས་ལ་རྒྱལ་བློན་ཚན་ཅིག་ཆགས།[27] ཟེར་

[27] འདི་ནི་གླང་ལོ་སྟེ་ས་གླང་ ༡༥/ ལོའི་ཁེང་ལོག་དེ་ཡིན། མཁས་པ་ཁེའུས་མཛོད་པའི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཚོས་འཕྲུང་རྒྱས་པ། ཨོག་གྲངས་ ༩༥༤ ལས། "ཁེང་ལོག་འཚའ་མཁན་དཔལ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན། །མི་ནས་འདྲེ་ནི་ཟེའུ་མ་ཁྱབ་པས། །ལྷ་འདྲེ་ཀུན་གྱིས་མནའ་དོར་འདུན་མ་བྱས། ।དཔལ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ལྷགས་ཀྱི་སྒྲུང་ཤུ་ཞོན། ।ལྷགས་ཀྱི་བེར་ཀ་ས་ལ་རྩུང་ཞིང་ཐོན། ।ལྷ་འདྲེ་ཀུན་ལ་འདི་སྐད་ཤུ་བ་ཕྱལ། ।གཅིག་ཀྱང་མ་བཞག་བས་པར་ཤུ། ।ཡང་ན་ སོག་ཀ་བཀྲུད་དུ་སྟོང་པར་ཤུ། ।དེ་སྐད་ཟེར་བས་བོད་ཀྱི་ལྷ་ཆུམས་ཀྱིས། དཔལ་ཀྱི་ (210ན) ཡོན་ཏན་ལ་ཀོས་ལ་བ། ལྷ་ར་དེ་ནི་མཁར་ཆེ་ཨོང་ན། ।ཐེ་དཔོན་ཚན་རེ་བཞག་པར་ཤུ་བ་ཕྱལ། ।ལྷ་འདྲེ་ཐམས་ཅད་སེམས་མཐུན་དེ་ལ་འཚམས། ।ཀཏང་ལྷ་ཕྱ་དར་ལྷ་ཡིས་ཤུ་བ་ཕྱལ། ।ཐོས་པ་ལྷ་ཆེ་བཅན་པའི་མཁར་ལ་བརྟེན། ।འདོ་དང་ཐུགས་རོ་ཤུ་བ་བྱས་ནས་སྒ། ।ཉེ་པོ་གཤུང་ལྷ་ཐེ་དཔོན་ཚན་ཅིག་ཆགས། ।ལ་ར་ཁ་ཐུང་བཙན་ལྷ་ཡིས་ཤུ་བ་བྱས། ।ཐྲུང་ཆར་ཐྲི་ཅན་བཅན་པའི་མཁར་ལ་བརྟེན། ।ཐྲུང་དང་ཐྲང་ཀིས་ཤུ་བ་བྱས་ནས་སྒ། ।འཕགས་ཡུལ་ཟ་གང་ལྷག་པར་ཐེ་ཤུ་ཚན་ཅིག་ཆགས། ।ལྷམ་ལྷ་ཕོ་རྒྱུད་ཀྱིས་ཤུ་བ་བྱས། བྱང་ཚར་གླ་ནར་ཐེ་དཔོན་ཚན་ཅིག་ཆགས། ।ཁྱི་བྱད་ཀཏིས་ཀྱིས་མ་ཕྱར་བྱས་ནས་སྒ། ।ལྷོ་ཐེ་ཀུ་ (ཀུམ་) ཤུལ་ཐེ་དཔོན་ཚན་ཅིག་ཆགས། ।ཡར་ལྷ་ཤམ་བུ་ལྷ་ཡིས་ཤུ་བ་བྱས། ।ཀུ་དང་ལྷགས་ཀྱིས་མ་ཕྱར་བྱས་ནས་སྒ། ।ཡར་ལུང་སྟོང་ཏु་ཐེ་དཔོན་ཚན་ཅིག་ཆགས། ।འཕྱོས་ལྷ་དཀར་པོ་ལྷ་ཡིས་ཤུ་བ་བྱས། ।ཕོ་རྒྱུད་ཅོ་མཁར་བཙན་པའི་མཁར་ལ་བརྟེན། ।ཆོ་བྱད་ཀཏིས་ཀྱིས་མ་ཕྱར་བྱས་ནས་སྒ། ।ཐེ་དཔོན་ཚན་ཅིག་འཕྱོས་ལ་ཆགས། ।དེ་ནི་ཁེང་ལོག་ལོ་རྒྱུས་སོ།།" ཞེས་ཇི་ལྟར་གསལ་བ་དང་ཡོང་གསལ་མཁས་ཀྱབ་ཀཱན་ཆགས་མེད་ཀྱི་གསུངས་དང་མ་འདྲ་བ་ཞིག་འདུག་པ་ཕལ་ཆེར་ཁོང་གི་ཁྱངས་བཏུགས་ས་ནི་དགེ་བཤེས་ཁྱོན་བཟོན་འགྲུས་གཡུང་རྡུང་ (1011–1075) གི་ལོ་རྒྱུས་ཆེ་མོའམ་ལོག་གཏོན་ཆེ་མོ་རིང་སྐམ། ཀཱན་ཆགས་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་དཔེ་ཁྱངས་གང་ཡིན་གསལ་པོ་བཀོད་གནང་མི་འདུག་ལགས།

བ་འདི་ལས་འཕྲོས་པ། ངོམ་པ་ལྷོང་ཚང་ལ་སྟོད་བྱང་པ། སྒེ་ཕ་ (པ་) ལྷ་ཕུ་བ། རྒྱ་མཚོ་བ་རྣམས་ཡིན། དེ་ཡང་མངའ་རིས་གཏུང་རྒྱུད་དེ་ལ་ལྷ་བླ་མ་བྱང་ཆུབ་འོད་སྲུ་མཆེད་འཁྱུངས་ཏེ། ལོ་ཐུང་བ་རིན་ཆེན་བཟང་པོ་ལ་སོགས་ལོ་ཐུང་བ་མང་པོ་རྒྱ་གར་དུ་བརྩངས། ཇོ་བོ་ཆེན་པོ་ཙ་ཏི་ཤ་གཏན་དབངས་ཏེ་ཚོས་གསར་མ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དར་བར་མཛད་པས་བཀའ་དྲིན་ཤིན་ཏུ་ཆེའོ། །དེ་ནས་བྱང་འཕེན་ (འཕགས་) ཡུལ་ཐོག་ས་ལུ་གས་པའི་རྒྱལ་རྒྱུད་དེའི་ཞལ་ངོ་གཉིས་ཁམས་ཐོག་ས་ལྷོན་པ། གཅིག་ཅོང་ཁ་དང་གཅིག་སྐྱོ་ན་ངོམ་སྨད་ནས་བཟུང་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཅོང་ཁ་རྒྱལ་པོ་དང་གདོང་ (ལྷོང་) སྒོམ་ར་བྱང་སྟེ། དེ་ཡང་གཏུང་རབས་བཙོ་ན། མངའ་བདག་ཁྲི་རལ། གླང་དར། འོད་སྲུང་། དཔལ་ལགས་བཅན། བཀྲ་ཤིས་བཙེགས། འོད་ལྷེ། འོད་ལྷེའི་ཚ་ཝོའི་སྲས་ལ་ཐྲྭ་བཅན་ལཱུངས་ཏེ་གདོང་ (ལྷོང་) རིགས་ཀྱི་ཕ་ལྷ་ཡིན་ནོ། །འོད་ལྷེའི་ སྲས་བཞིའི་ནང་ནས་ཁྲི་ལྷེ། ཁྲི་ལྷེ་ལ་སྲས་གསུམ་གྱི་གཅིག་དབུས་ན་བཞུགས་པ་ཐུན་ཐུ་དོན་ཆེན་པ་ཞེས་བྱའོ། ། གཅིག་ཤར་ཅོང་ཁ་ན་བྱོན་པ་ཅོང་ཁ་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་རྒྱལ་རྒྱུད་བྱུང་ངོ། །གཅིག་སྐྱོ་ན་ངོམ་སྨད་ན་བཞུགས་པ་ངོམ་པ་ལྷ་སྟོང་ (ལྷོང་) དགར་པོ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེ་ཡང་བཀའ་འབུམ་ན། དཔལ་ (དཔལ་) ཙལ་ཐོབས་དང་ལྡན་པ་སྟེ། ། སྐྱོ་ཏ་ཆུང་ཁྱང་རིང་མོ་ན། ।གདོང་ (ལྷོང་) ཕ་ལ་ཏ་སྐྱེས་སྒོམ་རའི་གདོང་། (ལྷོང་) ཞེས་ཟར་བ་བྱུང་། དེ་ནས་མི་རབས་མང་ཅིག་སོང་ནས་བན་ཁྲོམ་གདོང་། (ལྷོང་) དཔལ་མོ་ལྷུམ་ཟེར་བ་བྱུང་། དཔལ་མོ་ལྷུམ་ཚོང་ (ཚང་) ཞེས་བྱ་བར་ཡོངས་གྲགས་སོ། ।བན་ཁྲོ (ཁྲོམ་) ལྷོང་གི་སྲས་དཀོན་མཆོག་འབར། དེའི་སྲས་དབོན་ཏཱན་ དཀོན་མཆོག་འབྱམ་སྟེ། དེ་ཡན་ངོམ་ཐམས་ཅད་དཔལ་བ་ནི་མིན་ཀྱང་དབོན་རྒྱུད་མ་ཚད་ཅིང་མངའ་ཐང་ལོངས་སྤྱོད་རྒྱ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། ।དེའི་སྲས་དབོན་ཏཱན་སྨྲིན་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱལ་ཕོངས་ནམས་ལ་སྨྲིན་པ་བཏང་བ་དང་། རྒྱས་འཕྲིང་ནམ་གསུམ་བཞེངས་པ་སོགས་བྱ་བ་ཆོས་ལ་བྱས་པས། གདོང་ (ལྷོང་) སྨྲིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བལ་དུར་ (བཎ་ཏུར་ ?) ཟེར་བ་བྱུང་། ཕྱིས་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་[28] ལ་ (ལས་) བསྟེན་པར་རྗོགས་མཚན་ཡོད་ཀྱང་ཁ་ལ་ལ་ཐུ་ནམ་མ།ལའ་རྒྱལ་མཚན་[29] ཟེར་བའི་ཐུབ་ཐོབ་ཆེན་པོ་གཅིག་ཀྱང་བྱུང་ངོ་།།

མངའ་རིས་རྒྱལ་པོ་དང་སྟོད་ཅོར་རྒྱལ་པོ་གཉིས་གའི་ལས་ཀ་བཟུང་བའི་དུ་ཕན་ཞལ་ (ཤ་) དཀོན་མཆོག་བཟང་པོ་ཟེར་བ་ གཅིག་ཀྱང་བྱུང་ཏེ་ཇོ་པོ་ལ་གསེར་ཆོང་ (ཀོང་) བཙུགས། ས་ཆེ་བ་ནི་གདོང་ (ལྷོང་) ངག(གྲགས་) ནག་སྟེ། གདོང་ (ལྷོང་) སྨྲིན་པའི་ བུ་ལ་ངག་ནག་ (གྲགས་) བྱུང་། དེ་འདུ་བྱུང་ན་རེ་རེའི་ཆོག ।ཟེར་ཏེ་མཚན་ངག་ (གྲགས་) པ་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་ཏོ། (ཧོ་) ।ས་སྐྱ་ཆོས་རྒྱལ་ འཕགས་པའི་དྲུང་སྐོར་མཇད་ནས་རྒྱ་ནག་ཏུ་བྱོན། རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོའི་ཐུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་འཕྲོད་པ་བྱུང་ནས་བཀའ་གོས་དྲི་ས་མཇད་པ་ བྱུང་སྟེ། དེ་དུས་བོད་དབུས་ཅོང་ (གཅང་) ।ཁམས་སུ་རྒྱ་ནག་གིས་དབང་བསྐྱར་དུས་ཡིན་པས། དབུས་ཅོང་ (གཅང་) ।ཁམས་སོགས་ཀྱི་ སྟེ་ཤིང་སྐོ་ཅན་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་ས་སྐྱ་བ་ཆོས་འཕགས་ལ་རྒྱལ་པོས་དབང་ཡོན་དུ་ཕུལ། དེ་དུས་མདོ་।ཁམས་སྐང་དྲུག་གི་སྒྲི་དབོན་ལ་གོ་

[28] ཀན་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ། (1284–1339)

[29] (1372–1437)

འཇོ་བསྐོས། དགུས་གཙང་ཅུ་བཞིའི་སྒྲོ་དཔོན་ལ་སྟེའུ་གདོང་གོང་མ་ཆེན་པོས་བསྐོས། སྒྲོ་བཅུ་ལ་བཅུ་དཔོན་དང་བརྒྱ་ལ་བརྒྱ་དཔོན། སྟོང་ལ་སྟོང་དཔོན། ཁྲི་ལ་ཁྲི་དཔོན་བསྐོས་ཏེ། དེ་དུས་ལྷོང་དྲག (གླགས་) པ་རྒྱལ་མཚན་ལ་རྒྱ་ནག་གི་རྒྱལ་པོས། ཏུ་ཁན་ཞལ་ཀྱི (ཤའི) ལས་ཀ་གནང་། ལས་ཆེན་ཤེལ་ཀྱི་ཐམ་ཁ། ལས་གོས་གོས་ཆེན་ནག་པོའི་འདུང་མ་དགུ་བཅུགས་གནང་བས། ལྷོང་དྲག (གླགས་) ནག་ཏུ་མིང་ཐོགས། སྟེའུ་གདོང་གོང་མ་ཆེན་པོའི་དཔོན་ཆེན་བྱང་ཆུབ་རྒྱལ་མཚན་དང་། དཔོན་ཆེན་བཀའ་ཅོ་ཅ་འབུམ་ཆུམས་ཀྱིས་ནང་སོ་ཕྱག་མཇོད་པ་དྲག (གླགས་) ནག་གིས་མཇད། ཁམས་སུ་གོ་འཇོ་དཔོན་ཆེན་ཀྱི་བློན་ཆེན་དྲག (གླགས་) ནག་གིས་མཇད། སྒྲ་ངོམ་ཐམས་ཅད་དང་ཚ་བ་སྒང་སྒོ་འབོར་སོགས་མདོ་ཁམས་སྒང་གི་སྒྲ་དཔོན་དུ་རྒྱ་ནག་རྒྱལ་པོས་བསྐོས་པ་ཡིན་ཏེ། མཆོག་ལྡན་དྲག (གླགས་) པ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས། །དཔལ་ལྡན་བློ་མའི་ཆོས་ཞལ་བསྟན། །མི་དབང་རྒྱལ་པོའི་གསེར་ཞལ་མཇོང་། །ཡིད་ཆགས་བག་ཕེབས་མཇལ་བོ་ལྡར། །ལེགས་ཉེས་གཞིག་པའི་དྲི་བ་མཇད། །མདོ་ཁམས་མི་དཔོན་བསྐོ་ཕབ་ལ། །དབང་བྱས་དེ་ནི་རྒྱལ་པོ་བཞིན། །ཅིས་གསུངས་སོ། །

དྲག (གླགས་) ནག་གིས་གན་཮ོག་ལ་གསེར་ཆུང་པའི་བཀའ་འགྱུར་ཚར་གཅིག་བཞེངས་པའི་ཕྱིང་ཅམ་གྲིང་ཡུལ་འདན་ནས་ཡོད། ཕྱིང་ཅམ་རི་ཏོ་ཆེའི་ལྟེ་བར་ནས་ཕུགས། ཇོ་ཏོ་ལ་གསེར་ཀོང་བཙུགས་སོ། །དྲག (གླགས་) ནག་བུ་དགུ་ཕ་དང་བཅུ་ཟིར་ནས། སྒས་ཏོ་ཏུང་ལྟ་བསུས་བུ་སོགས་དགུ་ཅམ་ཡོད་པ་ལ། སོ་སོར་ས་བསྒོས་ཏྲས་འགའ་རེ་དབུས་ཕྱོགས་དང་གོ་འཇོའི་ཕྱོགས་ཀུ་ཡོད་ཅིང་། བུ་ཚུང་གཅིག་གིས་རྒྱུད་ལ་ཐག་ནས་཮ོག་ལྟར་དྲག (གླགས་) པ་དང་དེ་ལས་འཕྲོས་པ། སྒྲག་ཟླ་ཕ་ནུ། དབག་཮་ཕ་ནུ། འབག་ར་ཕ་ནུ་སོགས་བྱང་ཕྱི། འདི་སྐབས་ཀུ་ངོམ་པའི་དབོན་མོ་གདོང་ཟ (ལྷོང་བཟའ་)ས་ངས་རྒྱས་འབྱམ་མེ་ཏྲ་པ། རི་ཙོ་ཆེ་བས་བསུས་པ་ལ། ཇེ་རབ་ཀ་ར་[30] འགྲུངས་པས། ངོམ་པ་དང་ཞང་དཔོན་བོང་བ་དེ་ལྟར་ཡིན། དྲག (གླགས་) ནག་གི་གདན་ས་ན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་བསྐོས་ཏེ། ནང་སོ་མཇད་པས། ནང་སོ་རྒྱལ་བ་བཟང་དྲག་ཅིང་། (གླགས་ཤིང་) །ལྟ་ཆུམས་དབུས་ན་རྒྱལ (བརྒྱ་)ཏྲིན་བཞིན། །ཀུན་ཀྱིས་འགྲན་ཟླ་དང་བྱས་པ། རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་ཀུན་ཏུ་དྲག་ཅེས། (གླགས་ཞེས་) གསུངས་སོ། །ནང་སོ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་བ་མཐའ་ཐང་ཆེ་ཞིང་ཕྱུག་དགས་པས། གཞི་སྟོང་སོགས་ཕྱི་དགུ་མང་པོ་སྒང་སྟེ། དམག་བརྒྱབས་ནས་བཅོམ་པ་ལ། སླར་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་དགུ་ཐམས་ཅད་བཏུལ་ནས་མིང་མི་གླགས་པར་བྱས་ཏེ། སྒམ་པོ་པས། །པདྨས་དམ་བཏགས་ལྟ་འདི་བཞིན། །མ་ལུས་དགུ་ལས་ཆམ་རྒྱལ་ཞིང་། །བསྟན་བྱ་གང་ལ་རབ་བཟང་བས། །ལྟ་ཆུམས་ཀུན་ཀྱིས་དེ་ཡི་མིང་། །དོན་མཐུན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་ཞེས། །ཞེས་གསུངས། རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་གསེར་ཆུང་པའི་རྒྱས་ཀྱིས་ཀྱི་ཁ་ལ་ཐུགས་ཀ་ཁ་ཁ ।ཁ ।ཁ ।

ཡང་། ''བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གཏུང་རྒྱུད་གཅིག་འདི་ན་འཁྱར་བའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སྒྲིར་མང་བཀུར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་འདི། འཛམ་བུ་གླིང་གི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཕྲུང་བའི་ས་བོན་དང་འདྲ་སྟེ། རྒྱ་གར་ཤར་ནུབ་ལྷོ་བྱང་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོས་རྒྱལ་ཁྱི་ཐུག་མང་པོ་འཕྲུང་བ་དང་། ཤམ་ཐྲ་ལར་འཁྱར་བ་ཤམ་ཐྲ་ལའི་ཆོས་རྒྱལ་ནམས། བོད་དུ་འཁྱར་བ་ལ་བོད་ཆོས་རྒྱལ། དེ་ནས་ཉང་ཆུང་ (གོང་) དུ་འཁྱར་བས་དེའི་རྒྱལ་པོ་ནམས་བྱང་གདའ་བས།ལམས་སུ་འཁྱར་མི་ལོ་བའི་དོན་ཅི་ཡོད། དེ་འཁྱར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་ལྷོན་རྒྱལ་པོ་ཁྱི་སྲོང་ལྷེའུ་བཅན་གྱིས་མ།ལན་པོ་ཐྲོ་ཏྲི་ས་ཏུ་གདན་དྲངས་ནས་མཇལ་འཕྲད་བྱས་དུས། རྒྱལ་པོས་སྲུ་ཆིངས་མ་བཅིང་བར་མཇལ་ནས། མ།ལན་པོའི་ཞལ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་དབུ་ལ་ལུ་ཐོད་གདའ་བས་སྟོང་དུ་རྒྱལ་ཁྱིམས་ཞུ་ཅམ་ཞིག་ཚགས། ཞབས་ལྟེམ་མནའ་ (བསྟེབས) ནི་གདའ་བས་སྟོང་དུ་རྒྱལ་ཁྱིམས་ལྟེམ་ (ལྟེམ་) ཅམ་ཞིག་ཚགས། རྐེད་པ་ལ་སྲུ་ཆིངས་མ་གདའ་བས་བར་འདི་ན་རྒྱལ་ཁྱིམས་ཐུར་དུ་ཞིག་པར་འདུག་གསུངས་པ་དང་། ཡོ་རྒྱན་ལུང་བསྟན་ལས་ཀྱང་། ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་ཆོས་ཁྱིམས་རྒྱལ་ཁྱིམས་མེད། ।ཇི་མེད་འབངས་མེད་བོད་ཁམས་མཆོ་ལྟར་འཕྲུག (འཕྲུགས་) ।རྒྱལ་ཁྱིམས་དར་ཀྱི་གཞི་སྟོན་ (སྟན་) མ་ཚགས་པས། ।མང་ཚན་ཁུང་ཚན་ལྟོག་ས།ིད་ཕྱུག་ས།ིད་ཅེས། ।ཁྲི་ཚན་བཞིར་ཀྱེས་ཉིན་མཚན་གསོང་ཅིང་གཅོད། ।ཅེས་ལུང་བསྟན་པའི་ཐོག་ཏུ་བབ་སྟེ། སྟོང་དུ་རྒྱལ་ཁྱིམས་ཞུ་ཅམ་ཆགས་པ་མངའ་རིས་ཀུ་གི་རྒྱལ་པོ། སྟོང་དུ་རྒྱལ་ཁྱིམས་ལྟེམ་ (ལྟེམ་) ཅམ་ཆགས་པ་ཀོང་པོ་སྟོང་ (ཀོང་དུ་སྟོང་ཞེས་འགོད་)ཨོང་རྒྱལ་པོ་བྱང་། བར་དབུས་གཙང་རྒྱ་བཞི་ན་ལོ་བརྒྱའི་བར་དུ་དཔོན་མེད་གཡོག་མེད་བྱང་སྟེ། ལྟོགས་ས།ིད་ཟེར་ནས་དབུལ་པོ་ཚོས་ཆུས་གཅིག་བྱས། ཕྱུག་ས།ིད་ཟེར་ནས་ཕྱུག་པོ་ཚོས་ཆུས་གཅིག་བྱས། མང་ས།ིད་མ་ཚ་ཆུས་གཅིག་བྱས། ཁུང་ས།ིད་ཟེར་ནས་མ་ཚ་ཁུང་བ་ཚ་ཆུས་གཅིག་བྱས་ཏེ། གསོང་གཅོད་ཀུ་འཕོག་དམག་ཏིག་ཅིས་དར་ནས་དབུས་གཙང་ན་རྒྱལ་རྒྱུད་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱིམས་ནོན་ནས་བཞུགས་པ་མ་བྱུང་སྟེ། དབུས་རྒྱ་བྱང་གི་རྒྱལ་རྒྱུད་གཅིག་ལས་མ།ས་བྱོན་ནས་ཅིག་ཤར་ཙོང་ལ་ནི་བྱོན་པས་ཙོང་ལ་རྒྱལ་པོ་བྱང་། གཅིག་ངོམ་སྟོད་གཤིས་ནས་བཟུང་བའི་རྒྱུད་ལ་གདོང་ (ལྟོང་) སྟོམ་ར་བྱང་བར་མངོན་ཏེ། དབག (གླགས་) ནག་དང་མ།ལའ་སྟོང་པ་ཆུམས་ཀྱི་ཕ་སྦུན་ཚོ་ཡང་དབུས་རྒྱ་བྱང་གི་འདམ་ལྟོག་ཆེ་ལ་ཕྱི་ནང་ན་ཡོད་པའི་ལོ་ཆུས་གཙང་བ་དང་། དབུས་དང་ངོམ་གཤིས་ཀ་གནས་གཤིས་མཇང་པ་ཡིན་པས། གདོང་ (ལྟོང་) སྟྲིན་པའི་ཏུ་ལ་ས་ཐང་ནས་རྒྱས་དཔལ་ཆེ་ཆུང་གཤིས་དབུས་ན་བཞུགས་རབ་ཆུམ་ཐར་ན་གསལ་ཞིང་། ས་ང (ས་ངས་) ཆུང་གི་སྲས་ལ་ལ་ཕྱི་ནམ་མ།ལའ་རྒྱལ་མཚན་འཕྲུངས།[32] ས་ང (ས་ངས་) ཆེན་ཀྱི་སྲས་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོས་སྟོང་ཏོར་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་མངའ་རིས་ཀུ་གི་རྒྱལ་

དཔར་སྐྱན་ཞུས། མ།ལས་གྲུབ་ཀཱཊ་ཆགས་མེད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ། ।ཞེས་པོད་ཆེན་ ༥༠ བཞུགས་པའི་ནང་པོད་ང་པའི་ནང་། ངོམ་པ་ལྷོང་ཚང་གི་ཁོ་རྒྱས་མཁོར་བསྡུས་དཏྲལ་དཀར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་བཞུགས་སོ། ।ཞེས་པའི་དབྱིན་ཇིའི་ཨོག་གྲངས་ ༢༢༥:༥–༢༩:༩ གསལ།

[32] ཇི་ལ་ཕྱི་བ་ཆེན་པོ་ནམ་མ།ལའ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་ནམ་ཐར་གསལ་བར་ཕྱིད་པ་དེ་མེད་ཟླ་བའི་ཕེར་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ।ཁོང་པ་པོ། ནམ་མ།ལའ་བསམ་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན། (དཀོས་སློབ་ནམ་མ།ལའ་བསམ་གྲུབ་རྒྱལ་མཚན་གྱི་འཛོག་ལ་ཕྱི་གཙས་ཀྱི་རྩ་བར་ ༡༩༩༠ ལོར་ཡི་གེར་བཀོད་པ་) འཇི་གུང་བཀའ་བརྒྱུད་གཅུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་། ཐོན་མི་ཁ་ཚོ་ཏའི་ཞིབ་འཇུག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས། ༡༩༩༥ ཐོན་མིའི་ར།ིག་ལམ། ༢:༡༦ ལས། "ལྷོ་དོན་དང་པོ་སྐུ་འཕྲུངས་པའི་ཡུལ་ནི། གཙས་ཅན་ཀྱི་སྨྲིང་རྒྱ་ནག་པོ་དང་ཉེ་བ་དང་། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་ཆ་ཚོགས་ཀྱིས་ཐུས་པའི་ལྷོན་ཤིང་གི་ཕྲེང་བས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ། མི་སྐད་ར།ིགས་མི་གཅིག་ཡ་དུ་མ་རྒྱུ་བའི་ས།ོ། ।འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་འབབ་མེད་དུ་འཕྲུང་བའི་གནས། ལྷོའི་ཕ་རོང་ཁང་གསར་ཞེས་བཏྱི་བ་ལགས་སྐད། གཏུང་ནི་ཅུས་ཆེན་ལྷ་བཞི་ནས་ཆེ་བར་གྱིགས་པ་སྟྲུག་པོ་ལྷོང་། དེ་ལས་ཀྱང་མཚོག་ཏུ་ཀྱུར་པ་གནམ་ལྷོང་དཀར་

པོ་དང་གཉིས་གའི་བློན་ཆེན་བྱས་ནས། དུ་ཕན་ཞལ་གྱི་ (ཤའི་) ལས་ཀ་བླངས། རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་ཡན་ཆད་མདོ་དབུས་ཁམས་གསུམ་ན་

པོ་ཞིས་བྱ་བ་གནམ་གྱི་ལྷ་ལས་ཆད་པའི་མི་རྒྱུད་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་ལོ་རྒྱུས་ཀྱང་མང་དུ་ཡོད་དོ། །རིགས་ནི་རྒྱལ་རིགས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆེ་ཆུ་དུ་དབེན་ཤ་ཞིས་བྱས་བ། ས་ཆེན་གན་གྱི་རྒྱལ་ཐུན། ཐུག་མཚོ་ནོར་བུ་གསུམ་ལ་དབང་ཕྱིད་པའི་རིགས་རྒྱུད་ཡིན་ལ། ཡབ་ཀྱི་ཡང་མེས་དུ་དབེན་ཤ་དཀོན་མཆོག་འབྱམ་ཞིས་བྱ་བ་ནས་གཟུང་སྟེ། མི་རབས་བཅུ་བཞིའི་བར་དུ་མཚོན་པོ་ཐུག་བཞི་པས་ཟླས་ལུ་སྒོར་བའི་ལྱང་བསྡུན་ཡོད་པ་ཡིན་གསུངས། དེ་དག་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཤ་སྐྱ་ཏུ་ཐུང་བར་སྣང་སྟེ། ཡང་མེས་ནི་ལོངས་ཕྱི་བ་ལུགས་ཤིན་ཏུ་དགེ་བའི་ཚད་དུ་ཁྱིད་པ་ཡིན་ལ། མེས་པོ་དུ་དབེན་ཤ་ཚོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞིས་བྱ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒོར་པ་ཆུབས་པོ་ཆེ་དང་ལྡན་པས། དང་པོར་རྒྱལ་སྲིད་མཐའ་དག་ཚོས་བཞིན་དུ་བསྐྱངས་ཤིང་། མཐར་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་ཐོགས་མེད་རིན་པོ་ཆེ་དབུས་སུ་ཕེབས་པའི་སྦྱན་ལྷར་རབ་ཏུ་ཐུང་ནས། ཇོ་པོ་ཐུགས་ཇེ་ཆེན་པོའི་བཀའ་ལུང་ཚོར་ནོད་དེ། ཡི་ཀེ་རྡུག་པའི་བཟླས་པ་དུང་ཕྱུར་འགའ་ས་ཁང་ལས་ལས་ཁགས་པ་འཛིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས་ཇེས་སུ་གཟུང་བའི་ཐུབ་ཐོབ་ཡིན་གསུངས། ཡབ་ནི་དེའི་སྲས་གསུམ་གྱི་ཐ་ཆུང་དམ་པ་དབང་ཕྱུག་བཟང་པོ་ཞེས་བྱ་བ། ཕར་ཕྱིན་ལ་ས་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་འགའ་ལ་ཟླུང་པ་མཛད་དང་པས་ལུང་དང་མཁོན་པར་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་རིགས་པ་མངའ་ཞིང་ཐུགས་དགོངས་ཤིན་ཏུ་དཀར་བ་ཞིག་ཡིན་ལ། ཡུམ་ནི་སྐར་མའི་ནང་ན་ཟླ་བ་ལྟར་དུ་ཤུད་མེད་ཀྱི་ནང་ན་མཆོག་ཏུ་མཛོས་ཤིང་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆུང་བ། གང་དུ་བསྟད་པའི་གནས་དེར་བདེ་ལེགས་འཚུང་ཞིང་མཐོ་རབས་ཀུན་དང་མཐུན་པའི་བསམ་པ་དགེ་བ་ཅན། པ་ཎ་ཅན་གྱི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཕྱི་ཕ་ཆུང་ངམ། ཕ་ཡ (བཟའ་) ཐར་མ་ཞིས་བྱ་སྟེ། རིགས་རྒྱུད་ཕལ་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། འདི་ལྟར་རྒྱས་བྱ་དམ་པ་རྣམས་འཕྱོན་པ་དང་བཞུད་པའི་ཚེ་ལྷས་བཟང་པོ་དག་འཕྱང་བར་རིགས་ཅིག་ཀྱི་ཀུན་ལས་བཤད་པ་བཞིན་དུ། ཇེ་ཉིད་ཀྱང་ལྷུམས་སུ་འཛིག་པའི་ཚེ་ཡུམ་གྱི་ཐོ་ལམ་དུ་ཁས་པ་ཐུ་མཚོད་ཅེན་ཧོད་ཟིར་ཐོག་བཅུར་འཕྲོ་བ་ནི་དང་། མཐལ་ནས་ཁགས་པའི་ཚེ་ལུས་བདེ་ཞིང་ཡང་། ཐོ་ལམ་ན་ཐུང་ཀྱི་རི་ལ་ཟ་ཞིང་དབང་ཅིང་པ་དང་། བཅའ་བའི་དུས་ལ་བབ་པའི་ཚེ་ཡུམ་ལ་གནོད་པ་མེད་ཅིང་དྲི་ཞིམ་པོའི་ངད་འཕྲལ་བ་སོགས་ཀང་མ་ཚར་བའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་ནས་ཚུ་མོ་ཤ་ཀ (1372) བའི་ལོ་ལ་སྐུ་བཟློས་པར་ཐུར་ཏེ། དེ་ཡང་གཞོན་ནུ་ཐེ་ཚོ་ཆེད་ཤིན་ཏུ་མཛོས་ལ་ལྟའི་ཕྱིས་པ་འགྱན་པ་འདུ་བ། ཤིང་ཅུ་ཐོ་ཏ་ལྟར་ཆུ་ཞིང་གབ་པའི་ལུས་ཅན། བསོད་ནམས་ཀྱི་མཚན་དུ་མ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཐུང་ཞིང་། འདམ་ཀྱི་པདྨ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་པའི་ནང་ན་གནས་ཀྱང་ཕྱིས་པའི་ཀུན་སྐྱོང་ཀྱིས་མ་གོས་པ་ཞིག་ཡོད་ཅིས་ཐོས་སོ།།” ཞེས་དང་། ཤོག་གྲངས་ ᠸ᠈᠓᠕ ལས། “ཕྱི་དོན་གཉིས་པ་འཛིག་རྟེན་དང་ཟྲིས་སུ་མཐུན་པའི་ཏོལ་ཆེད་མཚོད་ཅིང་རྒྱལ་ཁྱིད་བསྐྱངས་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་ལྷ་སྐྱོང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་མཚོན་པར་ཞེན་པའི་སྐྱེ་བོ་ཆུམས་སུན་ཕྱུང་ནས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། བསམ་བཞིན་དུ་ཕྱིད་པར་སྐྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ནས། རང་ཉིད་ཀྱང་ཐོག་མར་ལམ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་ཞུགས་ཏེ། སྒྲར་དེ་དག་རིགས་ཆུམ་དག་གིས་ཚར་གཅོད་པར་ཕྱིད་ཆེན་པོ་དཔལ་ལྡན་དཔལ་པོ་དང་། ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ལྟ་བུ་ཡོ་ཏན་ཆུ་ཚད་པ་དང་ཟྲིས་སུ་མཐུན་པར། བཙན་ཐབ་ཀ་ལ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཐོག་ཀྱི་ཟྲིས་ཀྱང་ཐོག་ཀྱི་ཟླ་ལ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཕ་ཡ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཐ་ཆུ་ཐ་ཡ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་ཐ་ཆ

གྲགས་སོ། །ཞེས་རྣམ་ཐར་ནང་ན་གསལ་ལོ།། (གཏུང་རྒྱུ་མེས་རབས་སྟོང་འགྱེམ་ཟུར་ཡོད་ལ་གཟིགས་འཚལ་) དེ་ལྟར་ངོམ་སྟོང་སྒྲང་བར་གསུམ་ཀྱི་ཚ་ནུ་ཞལ་ངོ་རྣམས་ཧ་རུས་ལ་ཁྱད་མེད་ལྟ་གཙོང་ (ལྷོང་) དཀར་པོ་ཡིན། འོད་གསལ་ལྟའི་གདུང་ཡིན། རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡིན། བོད་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡིན། མཱལ་སྒྲོང་པའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་པ་ལ་འདུ།”[33] ཞེས་གསལ།

ཡང་མཱལས་གྲུབ་ཀཱཊ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་མཇོད་པའི་རྒྱལ་རབས་བསྟུས་པ་རྣ་བའི་བདུད་ཙི་ལས། “ཡྱམ་བརྟན་གྱིས་ (གྱི་) སྲས་ཁྲི་དེ་ (ལྷེ་) མགོན་ནྷེད། དེ་ལ་སྲས་ཆེ་བ་རིག་པ་མགོན། ཆུང་བ་ཉི་མ་མགོན། ཉི་མ་མགོན་གྱི་སྲས་ཉི་འོད་དཔལ་མགོན། འདི་ཡི་རྒྱུད་ཆུང་ (ཁྱུང་) ཨོད་འཕན་ཡུལ་མདོ་ཁམས་ནང་མང་ངོ་།།”[34] ཞེས་དང་། “ཡང་གོང་དུ་བཤད་པའི་འོད་སྲུང་རྒྱུད་བཀྲ་ཤིས་བཟེགས་ལ་སྲས་གསུམ། དཔལ་ལྷེ། འོད་ལྷེ། ཐྲིད་ལྷེ་གསུམ། སྒྲང་ན་བཞུགས་པའི་ལྷེ་གསུམ་ཟིར། དཔལ་ལྷེའི་ རྒྱུད་ལྟ་ཙེ་བ་གླང་ཡུང་བཅོད་འཚོར་བ་སོགས་ལ་སྟོང་མན་ཆད་ན་དར། ཐྲིད་ལྷེ་ཤད་ཏ་ནཱ་ཏུ་ཐོག་པའི་སྲས་དྲྭ་ཐྲུང་བའི་ལྟ་ཐུང་དུ་ཐྲུང་། འཛོའི་བཅོད་པོ་དང་ཁང་སྟོང་སོགས་གཅོང་ན་ཡོད་པ་རྣམས་སོ། ।འཛོའི་བཅོད་པོའི་རྒྱུད་སྒྲག་བཅན་ལ་སོགས་སོ། ।སྲས་འཕྲིང་པོ་འོད་ལྷེ་ལ་སྲས་བཞི། ཕ་བ་དེ་ས། ཁྲི་ལྷེ་ཁྲི་ཆུང་ཁ་ལྷེའོ། ।ཆེ་བའི་རྒྱུད་བསྟེགས་ཡུལ་རོང་དང་གཡག་སྟེ་ཁང་སྟོང་སོགས་ན་ཡོད། ཁྲི་ལྷེའི་རྒྱུད་ཁམས་ལུ་མདར་ནས་ཤར་ཐོང་ཁ་རྒྱལ་པོ་དང་མདོ་སྨད་བཅོད་པོ་ངོམ་པ་ལྟ་གཙོང་ (ལྷོང་) དཀར་པོ་རྣམས་སོ།།”[35] ཞེས་གསལ།

ད་དུང་དེའི་སྟེང་གྲབ་དབང་གཱཊ་ཆགས་མེད་ཀྱི་རང་རྣམ་ནང་། “དེ་ནས་བདུད་སྲུལ་རྒྱལ་པོ་གླང་དར་ཀྱིས། སྟོན་ལམ་དབང་གིས་བསྟན་པ་བསྲུབས་པར་ཀྱུར། ।དེ་ཡིས་སྲས་དྲུང་མངའ་བདག་འོད་སྲུང་གིས། ।མངའ་རིས་སྐོར་གསུམ་ཐམས་ཅད་དབང་བར་ཀྱུར། ।སྒྲང་ཕྱུག་སྲས་ཀུ་བརྫུ་བ་ཡུམ་བསྟན་ (བརྟན་) ཀྱིས། ।དབུས་གཙང་ཅུ་བཞི་ཅམ་ཞིག་དབང་བར་ཀྱུར། ।འོད་སྲུང་རྒྱུད་པ་དེ་ལས་གསུམ་དུ་ཀྱེས། ।གཅིག་ནི་རྒྱལ་ཚུགས་ཟིན་པ་ཀུ་གེ་རྒྱལ། ।གཅིག་གི་རྒྱུད་ཆད་གཅིག་ལ་མང་འཕེལ་ནས། ।གཅིག་ནི་འཕོ་ཡུལ་བྱོན་པ་འཕོ་ཐེ་སྟེ།

རབས་ཆོས་ཀྱི་ཐུང་ཚུལ་གསེར་ཀྱི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ।འཕྲི་གུང་བསྟན་འཛིན་པདྨའི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་བཙུམས་པ།) གཙས་ཅན་རིག་མཛོད། ༡ བོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆེད་དཔེ་སྒྲན་ཁང་། ༡༩༧༨ ཨོག་གྲངས་ ༡༣༥ ལས། “འདི་ཉིད་ལ་སློབ་མ་ནི་མགོན་པོ་འཕྲི་གུང་པས་ (པའི་) ཕ་ཆོས་ཟབ་མོ་རྒྱུན་འཛིན་ཆོས་རྗེ་ལ་ཕྱི་བ་ནས་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ནི་མདོ་སྨད་རྒྱ་ནག་དང་ཉེ་བར། ལྷོའི་ཤར་རོང་། ཁང་གསར་བྱ་བ་ནི། སྒྲག་པོ་གདོང་གི་ཅུས་གུ་ཚུ་ཁྱི་ལ་འགྲུངས།” ཞེས་དང་། འཕྲི་གུང་ཆོས་འབྱུང་། འཕྲི་གུང་དགོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོས་བཙུམས། མི་རིགས་དཔེ་སྒྲན་ཁང་། ༢༠༠༩ ཨོག་གྲངས་ ༣༢༢:༢༷–༣༢༥:༥ བར་ལའང་གཟིགས་འཚལ།

[33] ངོམ་པ་སྟོང་ (ལྷོང་) ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་དཏུལ་དཀར་གསལ་བའི་མེ་ལོངས། (ལོང་) ཨོག་ལྷེབ་ ༨༩བ།–༨༨བ། ༢༠ཀ། ལོར་ཁམས་སྒོམ་སྡེ་ནང་ཚེན་འབར་སྒྲང་བཟོ་རིག་གནས་མདོ་གསང་སྒྲགས་ཚོས་འཕེལ་གླིང་དཔེ་ཆ་ཁང་ཁྱམས་གསོ་ཁང་ནས་སྒྲིགས་ཏེ་དཔར་སྒྲན་ཞུས། མཱལས་གྲུབ་ཀཱཊ་ཆགས་མེད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ། ।ཞེས་པོད་ཚེན་ ༥༠ བཞུགས་པའི་ནང་པོད་ང་པའི་ནང་། ངོམ་པ་ལྷོངས་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྟུས་དཏུལ་དཀར་གསལ་བའི་མེ་ལོངས་བཞུགས་སོ། ।ཞེས་པའི་དཏྱིན་ཇིའི་ཨོག་གྲངས་ ཹ།ཨ:༢–ཹ།ཨ:།

[34] རྒྱལ་རབས་བསྟུས་པ་རྣ་བའི་བདུད་ཙི་ཞེས་ངོ་མཚར་ཅན་བཞུགས་པའི་དགུ་ཕྱོགས་ལགས་སོ། ।མཱལས་གྲུབ་ཀཱཊ་ཆགས་མེད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ། ।ཁམས་སྒོམ་སྡེ་ནང་ཚེན་འབར་སྒྲང་བཟོ་རིག་གནས་མདོ་གསང་སྒྲགས་ཚོས་འཕེལ་གླིང་དཔེ་ཆ་ཁང་ཁྱམས་གསོ་ཁང་ནས་སྒྲིགས་ཏེ་དཔར་སྒྲན་ཞུས། ༢༠༡༠ པོད་ཐི་པ། དཏྱིན་ཇིའི་ཨོག་གྲངས་ ༥ཀ

[35] རྒྱལ་རབས་བསྟུས་པ་རྣ་བའི་བདུད་ཙི་ཞེས་ངོ་མཚར་ཅན་བཞུགས་པའི་དགུ་ཕྱོགས་ལགས་སོ། ।དཏྱིན་ཇིའི་ཨོག་གྲངས་ ༥༤

།དེའི་རྒྱུད་ལ་ཇོ་བོ་སྒྲག་བཅོན་འགྲུངས། །ལྷོང་རིགས་ཡོངས་ཀྱིས་ཕོ་ལྷ་མཇོད་ཅེས་པ། །ལྷ་གདོང་ (ལྷོང་) དཀར་པོ་འདི་དང་བུས་གཅིག་གོ །ཞལ་ངོ་གཉིས་ནི་ཁམས་སུ་བྱོན་པའི་ཚེ། །གཅིག་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཀྱོང་ཁ་རྒྱལ་པོར་ཀྱུར། །གཅིག་ནི་ངོམ་དུ་བཞུགས་པ་སྟོམ་ར་སྟོང་། (ལྷོང་) །དེའི་རྒྱུད་ལ་ངོམ་པ་ལྷ་གདོང་ (ལྷོང་) ཟེར། །ལ་ལས་མངའ་རིས་གོང་མ་ཆོས་རྒྱལ་ལ། །སྲུ་སྐྱ་རྒྱུབ་པས་མོ་མས་ལུང་བསྟན་ལྷར། །སྲས་ཞིག་གྱུད་དུ་བརྟངས་བ་ངོམ་དུ་ཆགས། །དེ་ཕྱིར་ཡས་ཇོང་ཁ་ནག་ཡིན་ནོ་སྙམ། །གང་ལྷར་བོད་ཇེའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ། བོད་ཇེའི་དགེ་བློ་རོལ་པ་སྐུ་བདུན་ཀྱིས། །གསོལ་ཀ་དག་ཀྱང་སྐབས་སུ་བཏང་སྟོལ་སྟང་། །གསོལ་འདེབས་ལེའུ་བདུན་མ་འདོན་པའི་ཚེ། ། ཆོས་རྒྱལ་གདུང་རྒྱུད་མཐའ་བུ་མ་གཏོང་ (སྟོང་) བར། །ཡིད་གཉིས་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་གསོལ་བ་ཐོབ། །ང་ཡི་ཐུགས་ཇེ་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་སྐྱབས། །ཟེར་བ་འདི་ཉིད་འདོན་ཚེ་རང་ཉིད་ནི། །གདུང་རིགས་ཡིན་པའི་ཡུས་ཀྱི་བརྡར་ནས་ནི། །ཏུ་སྐད་མཆི་མ་དབང་མེད་འདོན་པ་ནི། །ང་ཡིས་ཡབ་ཆན་དེ་ལ་ཡང་ཡང་མཐོང་། །སྒོམ་ར་ནས་བཟུང་མི་རབས་འགའ་ཞིག་ཏུ། །རྒྱ་ནི་ཚོང་ཁྱིད་བདུས་ན་འགྲིམས་ཁྱིད་ཅིང་། ། ཚོང་དཔོན་ཕྱུག་པོ་ངོམ་དུ་གཞིས་ཆགས་ཏེ། །བཀའ་འགྱུར་བཞེངས་པའི་ཡོན་བདག་ཕྱུག་པོར་ཀྱུར། །དེ་ནས་གླགས་ནས་ཞེ (ཅེས་) ཏྲའི་སྟོབས་ཆེན་ཚར། །ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་དྲུང་སྐོར་རྒྱ་ནས་བྱོན། །རྒྱལ་པོས་དུ་ཕན་ཞལ་ཀྱིས་ (ཤས་) ལས་ཀ་དང་། །གོས་ཆེན་ནས་པོའི་མདུང་མ་ཤེལ་ཐམ་གནང་། །ཆོ་སྟོང་སྟེ་གདོང་ཙེ་པའི་ཕྱག་མཇོད་དང་། །ཆོ་སྨད་གོ་འཇོ་རྒྱལ་པོའི་བློན་པོ་བྱས། བྱ་རོག་ཕྱོང་ས་ཡས་ཆོ་[36] དམག་དཔོན་དང་། །རྒྱལ་པོ་འདས་ནས་ཕ་དོན་སྲུ་ཚབ་བྱས། །དེའི་བུ་དགུ་ཡོད་པའི་ཐ་ཚུང་བ། །ངོམ་པ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་གདན་ས་དབང་། །དེ་སྲས་དཔལ་ཆེན་ཀུ་ལོའི་སྐྱེས་མཐའ་དེ། །དྲུང་ཆེན་མཁན་སྟོང་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་པ།”[37] །ཞེས་དང་། (གདུང་རྒྱུད་མེས་རབས་སྟོང་འགྲེམ་རྒྱར་ཡོད་ལ་གཉིས་འཚོལ་) ཕྱོགས་མཚུངས་སྲུ་ཉེར་བྱོན་པའི་གཏེར་སྟོན་གནམ་ཆོས་མི་འགྱུར་ཇོ་ཇེའི (1645–1667) རྟགས་ཐར་ཡང་བསྐྱར་ཀཱཊ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་མཇོད་པའི་ནང་ལའང་། “སྲུལ་སྲུ་འདི་ཡི་གདུང་རིགས་ནི་བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རིགས་འོད་གསལ་ལྷའི་རྒྱུད་ཡིན་ཅིང་། བར་སྐབས་ནས་དྲུང་ཆེན་མཁན་སྟོང་པ་ས་སོགས་གྱབ་ཆེན་དང་། རྒྱ་ཇོ་དུས་དང་རྒྱ་དུས་གཉིས་ཀའི་ལུང་ལས་ཀ། ངམ་པ་དང་ཡོད་ཚུལ། རྒྱས་པར་ནི་བྲུང་མཁན་སྟོང་པའི་རྟགས་བར་རྒྱས་བསྡུས་འཕྲིང་གསུམ་སོགས་ལས་གསལ་ཞིང་། བོད་ཆོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རིགས་དངོས་ཏེ། རྒྱལ་རབ་ (རབས་) གསལ་མེ་ལས། མངའ་བདག་འོད་སྲུང་ལ་སྲས་ཇེ་དཔལ་འགོར་བཅོན། དེ་ལས་སྲས་གཉིས། རྒྱི་དེ (ཀྱིད་ལྷ་) ཉི་མ་མགོན་དང་། བཀྲ་ཤིས་བཟེགས་གཉིས། བཀྲ་ཤིས་བཟེགས་ཀྱིས (ཀྱི་) སྲས་གསུམ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་འཕྲིང་པོ་འོད་

[36] 1280/1281

[37] དགེ་སློང་ར་ག་ཙ་ས་ཤའི་རྣམ་ཐར་ལས། རིགས་ཅུས་དང་འབྲེལ་ཞིང་སས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་འཇུག་སྒོ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིའི་རྣམ་ཐར་བཞུགས་པའི་དབུ་ཐོག་སོ། །བོད་ལྷེའ་ *Mkhas-grub karma-chags-med kyi raṅ rnam*, Volume I, Published by Rta-rna Bla-ma, Kollegal, 1985

དགེ་སློང་རྩ་ག་ཙ་ནུའི་རྣམ་ཐར་ལས། རིགས་ཅུས་དང་འབྲེལ་ཞིང་སས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་འཇུག་སྒོ་དང་མཐུན་པ་ཕྱི་ཡི་རྣམ་ཐར་ཡོད་དོ། །མཱལ་གྱབ་ཀཱཊ་ཆགས་མེད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་བཞུགས་སོ། །ལམས་སྒོམ་སྟེ་ནང་ཆེན་འབངས་སྐང་བཟོ་རིག་གནས་མདོ་གསང་སྒྲགས་ཚོས་འཕེལ་གླིང་དགེ་ཁྲིད་ཁྱམས་གསོ་ཁང་ནས་སྒྲིགས་ཏེ་དཔར་སྐྱེན་ཞུས། ༡༩༨༠ པོད་ཀ་པ། དབྱིན་ཇིའི་ཨོག་གྱངས་ ༤༢:༤–༤ཅ:ཅ བར་ལའང་གཟིགས་འཚལ།

སྒེ། (ལྷེ་) བོད་སྒེ་ (ལྷེ་) ལ་སྒས་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཁྲི་སྒེ་ (ལྷེ་) ཁྲི་སྒོའི་ (ལྷེའི་) རྒྱུད་ཤར་ཚོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་སྦྱན་སྡུ་དོན་ཆེན་པ་ལ་སོགས། མདོ་སྨད་ཀྱི་བཅད་པོ་ད་ལྟ་བཞུགས་པ་ཆུམས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྒྱི་དེ་ (ལྷེ་) ཉི་མ་མགོན་དང་། བཀྲ་ཤིས་བཟོགས་པ་གཉིས། འདི་ནས་ལ་སྟོང་གཅང་སྟོད། ཚོང་ཁ། མདོ་སྨད། ཡར་ལུང་ཇོ་པོ་སོགས། བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡིན་ངེས་ཆུམས་ཡིན། ཞེས་གསུང་པ་ལྟར། འདི་ནས་རྒྱལ་རྒྱུད་གཉིས་ཁམས་སུ་བྱོན་པ། གཅིག་ཤར་ཚོང་ཁར་བྱོན་པ་ཚོང་ཁ་རྒྱལ་པོ་དང་། གཅིག་ངོམ་དུ་བཞུགས་པ་གདོང་ (ལྷོང་) པོམ་ (སྒྲོམ་) ར་ཞེས་གྲགས་ཏེ། འདིའི་རྒྱུད་ལ་ལྟ་གདོང་ (ལྷོང་) དཀར་པོ་ཟེར་བ་བོད་གསལ་ལྟའི་རྒྱུད་ཡིན་པ་དང་། ཁྱིས་གདོང་ (ལྷོང་) ཟེར་བ་གསར་ཕྱིན་ཡིན་པ་ཏེ། གོང་མ་རྒྱལ་པོའི་གདུང་རིགས་ཡིན་པར་གྲགས་སོ།།”[38] ཞེས་དང་། ཡང་མུ་མཐུད་ནས། “གདུང་རྒྱུད་དངོས་དང་བརྒྱ་མའི་རྒྱལ་པོ་གཉིས། །སྲས་བརྒྱ་ཡུམ་བསྟན་ (བཅུན་) དབུས་གཙང་རྡ་བཞི་དབང་། །སྲས་དངོས་བོད་སྲུང་མངའ་རི་ (རིས་) སྐོར་གསུམ་དབང་། །བོད་སྲུང་ནས་བཟུང་རྒྱལ་རབས་མང་ཞིག་ནས། །ས་གནས་ཐེམས་དཔའ་བསྟན་པ་རྒྱས་བྱེད་པ། ཡེ་ཤེས་བོད་དང་བྱང་ཆུབ་བོད་གཉིས་ཀྱིས། ।ལོ་ཆེན་རིགས་ (རིན་) བཟང་ལོ་ཆུང་ལེགས་ཤེ་སོགས། ।རྒྱ་གར་བརྡར་ནས་དམ་ཆོས་མང་དུ་བསྒྱུར། ।ཇོ་བོ་ལྟ་གཅིག་ལ་སོགས་པཎ্ཌི་ཏ། ।མང་དུ་སྦྱན་དབས་དམ་ཆོས་གསར་མ་དར། ।བྱང་ཆུབ་བོད་ནས་རྒྱལ་རབས་འགའ་ཟུང་སོར། (ཚོང་) ।གདུང་རྒྱུད་མང་འཕེལ་ལ་སྟོང་ཕྱོགས་སུ་ཕོག ।དེ་དུས་གདུང་རྒྱུད་སྲས་གཉིས་ལམས་སུ་བྱོན། ।གཅིག་ནི་ཤར་ཕྱོགས་ཚོང་ཁ་རྒྱལ་པོར་ཐུར། ।གཅིག་ནི་ངོམ་དུ་བཞུགས་པ་པོམ་ (སྒྲོམ་) ར་གདོང་། (ལྷོང་) ।པོམ་ (སྒྲོམ་) ར་ནས་བཟུང་གདུང་རབས་མང་ཞིག་ནས། ।གླགས་ནས་ཞེས་ (ཅེས་) བྱ་དག་ཤུལ་བློ་སྟོབས་ཅན། ।ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་[39] དཔོན་ཆེན་དྲང་སྐོར་བྱས། ।རྒྱ་ནས་ཡུལ་བྱོན་རྒྱལ་པོས་ཐུགས་ལ་བཏགས། ।སྲེ་ཆུས་ལ་སོགས་བླ་ཡི་དྲི་ས་མཛད། ।ལས་གོས་འདུང་མ་ནས་པོ་དགུ་བཟོགས་དང་། ।ལས་ཆེན་ཤེལ་ཀྱི་ཐམ་ཁ་ལིང་དགུ་སོགས། ।དུ་ཕན་ཞལ་ཀྱི་ (ཤའི་) ལས་ཀ་གནང་བར་མཛད། ।དབུས་སུ་སྟེལ (སྟེ་) གདོང་གོང་མའི་མ་ཟན་དང་། ।ལམས་སུ་གོ་ལགྷ་རྒྱལ་པོའི་བློན་ཅན་དང་། ।དམག་དཔོན་མཛད་ཅིང་རྒྱལ་པོ་འདས་དུས་ཡང་། ।རྒྱལ་པོའི་སྐུ་ཚབས་ (ཚབ་) ཁྱིམས་སྲིད་བདག་པོ་མཛད། ।བཀའ་འགྱུར་ལ་སོགས་

[38] སྒྲུལ་སྐུ་མི་འགྱུར་རྡོ་རྗེའི་ཕྱིའི་རྣམ་ཐར་ཀུན་ཁྱབ་སྐྱེན་པའི་འབྲུག་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །རོག་ཁྲེད་ *Collection des trésors révélés par gnam-čhos mi-’gyur rdo-rje*, Vol. 10. 1983, Publié conjointement par S.S Dilgo Khyentsey Rinpoche, Monastere de Paro Kyichu, Bhoutan et Vén. Pema Norbu Rinpoche, “Nyingmapa Monastery”, Bylakuppe, Mysore, Inde, sous les auspices de I’ “École Française d’Extrême-Orient”, 22, Av. Du Président Wilson, 75016, Paris, France. Reproduit daprès un jeu d’imprimés de I’édition xylographique de rMug-sa□s Préservés dans le fond Migot. Imprimé à M.M. Offset, 2409 Ballimaran, Delhi-6, Inde.

[39] འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ། (1235–1280)

ཆོས་ཀྱི་བྱ་བའང་འགྲུབ། ཕྱིས་ནས་རང་བྱུང་པ་ལས་བསྟེན་པར་རྫོགས། ཁོལ་པའི་རྡོ་རྗེ་[40] རི་མགོ་པ་[41] སོགས་ཀྱི། ཁྱིན་བདག་བསྟེན་བཀུར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའང་བྱས། གླགས་ནས་དེ་ལ་བུ་དགུ་ཡོད་པའི་རྒྱུད། གླགས་ (ཐུགས་) དམར་བ་སོགས་ཆ་ནུ་ཕྱི་ཚོ་བ། ད་ལྟ་མང་དུ་ཡོད་པ་འདི་ཟུམས་སོ། །སྲས་ཀྱི་མཆོག་གྱུར་ངོམ་པ་རྒྱལ་བ་བཟང་། དེ་ཡི་སྲས་ལ་ཐུང་ཆེན་མཁའ་སྦྱོང་པ།”[42] ཞེས་དང་། ཡང་མར་ཅམ་ནས། “དེ་ལྟར་བོད་རྫོའི་གདུང་རིགས་ཐོབ་པ་ལ་མངའ་ཞབས་སྟེ་མེད་ན་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་སྙམ་ན། ལེའུ་བདུན་མ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཁྲི་སྲོང་སྟེ་ (ཁྲེ་) བཅོན་མན་ཆད་ནས། ।ཆོས་རྒྱལ་གདུང་རྒྱུད་མཐའ་བ་མ་སྟོངས་པར། ཡིད་གཉིས་མེ་ཚོམ་མེད་པར་གསོལ་བ་ཐོབ། ।ང་ཡི་ཐུགས་རྗེས་འཕོ་འགྱུར་མེད་པར་གཟིགས། ।ཞེས་གསུངས་པ་ཡོ་རྒྱན་ཀྱི་ཐུགས་རྗེས་ལྟག་པར་གདུང་རྒྱུད་ལ་བཙོ་བ་དང་། བཅོན་ཏོད་རོལ་པ་སྒྲ་བདུན་སོགས་བཀའ་སྩུང་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱི་འཚོར་བ་སྟེ། བཅོན་ཏོད་རོལ་པའི་གསོལ་ཀ་འཆིང་ (མཆིམས་) ཕུ་གཏེར་མ་ལས། ཁྲི་སྲོང་སྟེ་ (ཁྲེ་) བཅོན་རྫོ་རིགས་དང་། ।ཆུལ་འཕྱོར་དམ་ལྟན་བཀྲུད་པར་བཅས། ।དམ་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་སྒྲོང་བ་ལ། ।སྒྲ་ལ་བསྟོ་བའི་རིགས་རྒྱུད་ཆོད། ।ལོག་པའི་སྟེ་དབྱང་ཆམ་ལ་ཕོན། ।ཞེས་ (ཅེས་) གསུང་པའི་ཕྱིར་ངེད་ཀྱི་སྨོན་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་རང་རེ་ཁྲི་སྲོང་གི་གདུང་རིགས་ཡིན་པའི་ཡུས་ཀྱི་མཁངས་ (བཆངས་) ནས། ལེའུ་བདུན་མའི་ཚོགས་དེ་ལ་ཐུག་དུས་སྟུན་ཆབ་བསེལ་ཞིང་ཏ་སྐད་འཐུང་བ་དང་། བཅོན་ཏོད་རོལ་པ་ལ་ཡང་སྐབས་སྐབས་གུ་གསོལ་ཀ་བཏང་སྲོལ་སྟོང་ངོ་།།”[43] ཞེས་དང་། མཐར། “འདི་ལྟར་དང་པོ་ཤཱཀྱ་ལི་ཙ་ཏྲི་སྟེ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོའི་དགོན་རྒྱུད། བར་དུ་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དགོན་གསུམ་སྟེ་རིགས་གསུམ་མཚོན་པོའི་གདུང་རྒྱུད། ཐ་མར་གྱུབ་ཆེན་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་པ་ལུས་མ་སྦྱང་བར། འཛའ་ལུས་མཁའ་སྦྱོང་དུ་གཤེགས་པའི་གདུང་རིགས་འདི་ལྟ་བུ་ལ། སྦྱལ་སྒྲ་མི་འགྱུར་རྫོ་རྗེ་འཛིན་པར་ཐུགས་པ་འདི། གསེར་མེག་གཡུས་སྦས་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ངོ་མཚར་རྒད་དུ་ཐུང་བ་ཡིན་པ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། རིགས་ཅུས་དེ་བས་ལྟག་པ་ནི་འཛམ་གླིང་འདིར་སྲིད་པ་ཆགས་ནས་མ་སྲིད་པའོ།།”[44] ཞེས་གསལ་ཏོ།། (གདུང་རྒྱུད་མེས་རབས་སྟོང་འགྱེམ་ཟུར་ཡོད་ལ་གཟིགས་འཚོལ་)

ད་ནི་གོང་དུ་སོང་བའི་མཁས་གྲུབ་ཀན་ཆ་ཆགས་མེད་ཞབས་ཀྱིས་མཛད་པའི་ངོམ་པ་ལྟོང་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས། ཁོང་གི་རང་ནམ་དང་། ।ཁོང་གིས་མཛད་པའི་གཏེར་སྟོན་གནམ་ཆོས་མི་འགྱུར་རྫོ་རྗེའི་ནམ་ཐར། རྒྱལ་རབས་བསྟུས་པ་ཆ་བའི་བདུད་ཚི་བཅས་དཔེ་ཁུངས་བཞི་ཀའི་བཞེད་པ་ནི་གོང་དུ་གསལ་བའི་ཡོངས་གྲགས་རྒྱལ་རབས་ནས་བཤད་མ་ཐག་པའི་ཡུམ་བཙུན་ཀྱི་ཡང་ཚ་ཉེ་བོད་དཔལ་མགོན་ཀྱི་སྲས་རྒྱུད་མདོ་ལས་སུ་མཆེད་པའི་རིགས་མིན་པ་ནི་གསལ་པོ་བཤད་པ་དང་གཅིག ।གདུང་རྒྱུད་དེ་ནི་བོད་སྲུང་གི་ཡང་ཚ་

[40] ཀཱཙ་པ་ཧོལ་པའི་རྡོ་རྗེ། (1340–1383)

[41] རི་འགོ་བ་དཔྱ་ཁ་ཏ། (1281–1343)

[42] ངོམ་པ་བྱ་ཐལ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ནམ་ཐུང་མཁའ་སྦྱོང་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། (1370–1443)
སྦྱལ་སྒྲ་མི་འགྱུར་རྫོ་རྗེའི་ཕྱིའི་རྣམ་ཐར་ཀུན་ཁྱབ་སྙན་པའི་འགྲེལ་སྒྲ། ।ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ।བོད་ཡིག་ཡིན་ །།ཀ།ཀ–།།ཀ།

[43] སྦྱལ་སྒྲ་མི་འགྱུར་རྫོ་རྗེའི་ཕྱིའི་རྣམ་ཐར་ཀུན་ཁྱབ་སྙན་པའི་འགྲེལ་སྒྲ། ।ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ।ཤོག་ཡིན་ །།ཅ།ཅ–།།ཅ།

[44] སྦྱལ་སྒྲ་མི་འགྱུར་རྫོ་རྗེའི་ཕྱིའི་རྣམ་ཐར་ཀུན་ཁྱབ་སྙན་པའི་འགྲེལ་སྒྲ། ।ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ।ཤོག་ཡིན་ །།ཅ།བ།

དཔལ་ལྷ། དེའི་སྒས་ཁྲི་ལྷ་ལས་སྨྲང་ན་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྷམ་ཅམ་ཆགས་ཟིར་བའི་མདོ་སྨྲང་ཅོང་ཁའི་རྒྱལ་རྒྱུང་དང་གཅིག་མཚུངས་སྒས་གཅིག་ངོམ་དུ་ཕེབས་པར་འདོད་པ་གཉིས། ང་དུང་འོད་སྲུང་གི་ཡང་ཚ་འོད་ལྷའི་ཚ་བོའི་སྒས་ལ་ཐྲག་བཅན་འཁྲུངས་ནས་ལྷོང་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་ཞོ་ལྷར་འགྱུར་ཚུལ་དང་གསུམ། ངོམ་དུ་གདུང་རྒྱུད་བྱུང་བའི་མིང་ལ་ངོམ་པ་ལྷ་ལྷོང་དཀར་པོའམ་སྟོམ་ར་ལྷོང་ཞེས་གྲགས་པར་བྱུང་བར་འདོད་པ་བཞི། མཐར་ངོམ་སྟོང་སྨྲང་བར་གསུམ་གྱི་ཙ་ན་ཞལ་ངོ་ཆམས་ཕ་རུས་ལ་ཁྱད་མེད་ལྷ་ལྷོང་དཀར་པོ། འོད་གསལ་ལྷའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན། རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡིན། བོད་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡིན། མཁའ་སྟོང་པའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་པ་བཅས་ལ་འདོད་དོ།།

བཞེད་ཚུལ་འདི་ལ་མི་འཐད་པའི་གནས་ཚུལ་དུས་ཚོད་ལྟ་ཤྱི་འཛིལ་བ་དང་འགལ་འཁྲུགས་འགའ་ཤས་འདུག་སྐྱེམ། དང་པོ་སྨྲང་ན་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྷམ་ཅམ་ཆགས་ཞེས་པ་འདིར་ཡོངས་གྲགས་རྒྱལ་རབས་ཚོས་འཕྲུང་གི་འདོད་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན། དེ་ཡང་དང་པོ་ཚལ་པའི་དེབ་དམར་ལྟར་ན། “ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་ཅེགས་དཔལ་གྱི་སྒས་དཔལ་ལྷ། འོད་ལྷ། རྒྱིད་ལྷ་ཏེ་ (ལྷ་) སྨྲང་གྱི་ལྷ་གསུམ་ཟིར།” ཞེས་དང་། “གཙུང་རྒྱིད་ལྷ་འཛད་ཏ་ནག་ཏུ་ཕེབས། སྒས་ཏུག་ཕྱུང་། འདི་ནམས་གྱི་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) ལྟ་བྱང་དུ་གཤེགས་ཏེ། འཕྲོའི་བཅན་པོ་དང་། གཡས་ཏུ། ཅ་ལགས་ཀྱི་ (ལགས་གོ་) བཅན་པོ་ནམས་དང་། ཕུས་པ། འཛད། ཉང་སྟོང་ན་ཡོད་པ་ནམས་སོ།།” ཞེས་དང་། “འཕྲིང་པོ་འོད་ལྷ་ལ་སྒས་བཞི་བྱུང་བ་ནི།” ཞེས་པ་ནས། “ཁྲི་ལྷའི་བརྒྱུད་ཤར་གཙོང་ (ཙོང་) ཁའི་རྒྱལ་པོ་སྦྱན་ལྷ་དོན་ཆེན་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྨྲང་གི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) ནམས་ཡིན་ནོ།།”[45] ཞེས་དང་། ཡར་ལུང་ཇོ་བོའི་ཚོས་འབྱུང་ལྟར་ན། “མཐའ་བདག་དཔལ་འཕོར་བཅན་གྱི་སྒས། ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བཅེགས་པ་དཔལ་གྱི་སྒས་གསུམ་ལ། དཔལ་ལྷ། འོད་ལྷ། རྒྱིད་ལྷ་གསུམ་ལ་སྨྲང་གྱི་ལྷ་གསུམ་དུ་གྲགས།” ཞེས་དང་། “གཙུང་རྒྱིད་ལྷ་ཏ་ནག་ཏུ་ཕོག ।སྒས་ཏུག་ཕྱུང་། འདི་ནམས་ཀྱི་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) ལྟ་བྱང་དུ་གཤེགས་ཏེ། འཕྲོའི་ཙང (བཅན་) པོ་དང་། གཡས་ཏུ་ཅ་ལགས་གོ་ཙང (བཅན་) པོ་ནམས་དང་། ཕུས་པ། འཛད་པ། ཉང་སྟོང་ན་ཡོད་པ་ནམས་སོ།།” ཞེས་དང་། “འཕྲིང་པོ་འོད་ལྷ་ལ་སྒས་བཞི་བྱུང་བ་ནི། ཕ་བ་ལྷེ་ས། ཁྲི་ལྷེ། ཁྲི་ཆུང་། ཉཀ་ལྷེའོ།།” ཞེས་དང་། “ཁྲི་ལྷའི་བརྒྱུད་པ་ནི། ཤར་བཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ་སྦྱན་ལྷ་དོན་ཆེན་ལ་སོགས་པ་མདོ་སྨྲང་གྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) ནམས་ཡིན་ནོ།།”[46] ཞེས་གསལ།

ཡང་རྒྱལ་རབས་གསལ་མེ་ལས་ཀྱང་། “ཇེ་དཔལ་འཕོར་བཅན་གྱི་ཆུན་མའི་སྒས། འདི་ནས་ལ་སྟོང་དང་། གཙང་སྟོང་བཙོང་ཁ་མདོ་སྨྲང་ཡར་ལུང་ཇོ་པོ་ལ་སོགས་པོད་ཀྱི་རྒྱལ་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) ཡིན་ངེས་ནམས་ཡིན་ནོ།། བཀྲ་ཤིས་བཅེགས་པ་ལ་སྒས་གསུམ་བྱུང་བ་ དཔལ་ལྷ་འོད་ལྷ་རྒྱིད་ལྷ་གསུམ་ཡིན།” ཞེས་དང་། “སྒས་ཆུང་བ་རྒྱིད་ལྷ་ཤངས་ཏ་ནག་ཏུ་ཕོག ।སྒས་ཏུག་ཕྱུང་བའི་ལྟ་བྱང་དུ་གཤེགས་ཏེ། འཕྲོའི་བཙན་པོ་དང་། གཡས་ཏུ་ཅ་ལགས་གོ་གཙང (བཅན་)པོ་པམ་དང་། ཕུས་པ་དང་། འཛད་ཉང་སྟོང་ན་ཡོད་པ་ནམས་སོ།།”[47] ཞེས་

[45] དེབ་ཐེར་དམར་པོ། ཨོཾ་གྲངས། ཅཅ:༤—ཅ༥:༧

[46] ཡར་ལུང་ཇོ་བོའི་ཆོས་འབྱུང་། ཨོཾ་གྲངས། ༢༢:༤—༢༣:༨

[47] རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང་། ཨོཾ་གྲངས། ༢ཅ༨:༧ཅ—༢ཅ༩:ཅ

གསལ། ཡང་རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ལས། “ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བཙེགས་པ་དཔལ་ཀྱི་སྒས། དཔལ་ལྷེ། འོད་ལྷེ། རྒྱིད་ལྷེ་ནམས་ལ་སྨོན་ཀྱི་ལྷེ་གསུམ་ཟིར་ཏེ།” ཞེས་དང་། “གནྡུང་རྒྱིད་ལྷེ་འཛིན། རུ་ནག་ཏུ་ཥོག ས্ལས་དྲུག་ཐུང་བའི་ལྷ་བྱང་དུ་གཤེགས་ཏེ། འཕྲོའི་ཙང་ (བཅང་) ཥོ་དང་། གཡས་ཏ་ཏ་ལྷག (ལག) གི་ཙང (བཅང) ཥོ་དང་། མུས་པ། འཛིན། རུ་ནག་ནི་ཡོད་པ་ནམས་ས།།” ཞེས་དང་། “འོད་ལྷེའི་རྒྱུན། གཅང་གཡས་ཏ་ཡོད་དོ། ཁྲིད་མཁར་ཙང (བཅང) ཥོ་ལ་ཐུག་ཅིང་། ཤར་ཙོང་ཁའི་རྒྱལ་པོ། ཐུན་མཚའ་དོན་ཆེན་ལ་ས་གཞས་པ་མདོ་སྨོད་ཀྱི་རྒྱལ་རྒྱུད་ནམས་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།”[48] ཞེས་དང་། ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན་ནང་། “མཚའ་བདག་འོད་སྲུང་སྲས་པོ་དཔལ་འཕོར་བཙན། ལྷ་ཁང་འགའ་བཞེངས་སྐྱ་ཙེ་གཤས་ཀྱིས་བཏོངས། དེ་སྲས་མཆེད་གཉིས་སྟོང་ཕྱོགས་སུ་བྱོན། མཚའ་རིས་བསྐོར་གསུམ་ལ་ས་ཁོགས་མཚའ་མཛོད་དེ། སྟོང་ཏུ (དུ) རྒྱལ་ཁྲིམས་ཞྭ་ཙམ་ཆགས་ཞེས་གྲགས། དེ་ཡི་གདུང་རྒྱུད་འགའ་ཞིག་སྨད་དུ་ཆད། མདོ་སྨད་ཙོང་ཁའི་ཡུལ་ཆེན་མཚའ་མཛོད་པས། སྨད་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྷམ་ཙམ་ཆགས་ས་སྐད།”[49] ཅེས་དང་། ཡང་། ཐུ་མཐུད་ནས། “དཔལ་འཕོར་བཙན་གྱི་སྒས་ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བཙེགས་པ་དཔལ་ལ་སྒས་དཔལ་ལྷེ་དང་། འོད་ལྷེ། རྒྱིད་ལྷེ་སྟེ། སྨད་ཀྱི་ལྷེ་གསུམ་དུ་གཤགས།”[50] ཞེས་དང་། “གནྡུང་རྒྱིད་ལྷེ་འཛིན་རུ་ནག་ཏུ་ཥོག ས্ལས་དྲུག་ལས་ལྷ་ཐུང་དུ་གཤེགས་ཏེ་གཡས་ཏ་ཏ་ལྷག་གི་བཙན་ཥོ་ནམས་ཡིན།” ཞེས་དང་། “ཁྲི་ལྷེ་མདོ་ཁམས་ས্ལ་ཐོན་ཁ་ཡུལ་ཆེན་བཅོ་བཀྲུད་ལ་ས་ཁོགས་མདོ་སྨད་ཕལ་ཆེར་ལ་མཚའ་མཛོད་པས་སྨད་དུ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ལྷམ་ཙམ་ཆགས་ཞེས་གྲགས་ཤིང་ཐུན་ནུ་དོན་ཆེན་ལ་ས་ཁོགས་པའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཐུང་།”[51] ཞེས་གསལ། ཀ།ཨོག་རིག་འཛིན་ཆེན་མོས་ཀྱང་། “ལྷེ་གསུམ་གྱི་འབྲིང་བ་འོད་ལྷེ་ལ་ས্ལས་བཞི་ཐུང་ཞིང་། དེ་ཡི་རྒྱུད་གཅང་ར་ཙང་ཙང་། ཡར་ལུང་ཙང་། ཁམས་ཀྱི་གཅང (ཙོང) ཁར་ཡང་ཡོད་སྐད།”[52] ཅེས་གསལ་ལོ། །

དེས་ན་ཥོང་གསལ་ཡོངས་གྲགས་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་བདུན་ནང་འོད་ས্ལུང་གི་ལྷེ་གསུམ་གྱི་ཐ་ཚུང་རྒྱིད་ལྷེའི་ས্ལས་ལྷ་ཐུང་དུ་གཤེགས་ཚུལ་བང། ཤུ་རྒྱུད་དུ་འཕྲོའི་བཙན་པོ་ཐུང་བར་འདོད་པ་ཙམ་ལས་ཤུ་རྒྱུད་དེ་རིགས་ལས་དགེ་པོས་ཤུར་བཞེངས་པཱའམ་མི་ཤི་བཙན་རྒྱིས་ཐུང་བའི་ཤོར་མ་གསལ། འཕྲོ་ཡུལ་དུ་ཇོ་པོ་ཐྲག་བཙན་འཁྱུངས་ཇེས་ལྷོང་རིགས་ཡོངས་ཀྱི་ཕོ་ལྷར་འགྱུར་ནས་ལྷ་ལྷོང་དཀར་པོར་འབོད་ཅེས་པའི་ཐད་ཇོ་པོ་ཐྲག་བཙན་ཀྱི་བསང་མཆོད་ནང་འདི་ལྷར་གསལ་དེ། “ཀྱི། ལྷའི་དགེ་བསྐྱེན་ཆེན་པོ་དགེ་ཙལ་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་བཞུགས་པའི་གནས་དང་མཚན་སྨོས་པ། ཁྲལ་བའི་བྱིན་ཆགས་ཐུགས་ལུང་རི་པོ་ཆེ། ཁདུ་བ་ཐུང་ཕྱོགས་ཐུགས་ལུང་ཕོད་ཀྱི་རི། ཁབྱར་སྟོན་ན་ཚེ་ཆ་དང་རྒྱལ་ཏོ་དང་། ཁགུན་ལ་ཕྱིད་ས্ལིང་

[48] རྒྱ་བོད་ཡིག་ཚང་ཆེན་མོ། ཤོག་གྲངས། ২২৬:২–২২৬:৭৫

[49] ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། སྟོང་ཆ། ཤོག་གྲངས། ৩৪৪:৫

[50] ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། སྟོང་ཆ། ཤོག་གྲངས་ ৩৪৬:৭৩

[51] ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་དགའ་སྟོན། སྟོང་ཆ། ཤོག་གྲངས། ৩৪৬:৭৫–৩৪৬:২২

[52] རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་ཐུང་ཕྱོགས་སུ་འབྱུང་བའི་ཙ་ལག་བོད་ཟླ་ལྷ་བཙན་ཕོའི་གདུང་རབས་ཚོགས་ཁུང་དོན་གསལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས། ৯৪:৭

ཟླང་རྒྱལ་བཀา་ཆེན་དང་། །དྲི་ཎ་ལྱང་གྲོད་ལ་སོགས་རྣམས་སུ་བཞུགས། །དཔལ་ལྡན་བླ་མའི་གདན་སར་བཞུགས་གནས་སུ། ། རིགས་རྒྱུད་ཆོས་རྒྱུད་གཉིན་ (གཉན་) པོ་རྗེས་འཐང་ཞིང་། །གང་གི་མཆོད་ན་འདོད་པའི་དོན་རྣམས་སྒྲུབ། ཀྱི། །ལྷ་ཡི་དགེ་བསྐེན་འགྲོ་སྲས་ཐང་ལྷ་འབར། ཁྱོད་ལ་འགྲོ་མགོན་ཕགས་མོ་གྱུབ (གྲུ་) པ་ཡི། །གསང་བའི་མཚན་དུ་རྡོ་རྗེ་འབར་བ་བཏགས། །དེང་ནས་བཟུང་སྟེ་བཀའ་བརྒྱད་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །བཀའ་དང་དམ་ལ་བཏགས་པའི་དམ་ཚིག་ཅན། །རྣལ་འབྱོར་ཕྱིན་ལས་སྒྲུབ་པའི་དཀ་རྩལ་ཅན། །དེའི་བསྐེན་ཆེན་པོ་མ་ལུས་འཚོར་བཅས་རྣམས། །རྡོ་རྗེ་འཛིང་དབང་བློ་མའི་བཀའ་བཞིན་དུ། །ས་ཐང་རྒྱས་བསྟན་པ་སྲུང་ཕྱིར་གཤེགས་ལུ་གསོལ། །གདུག་པའི་དགྲ་བགེགས་བསྒྲལ་ཕྱིར་གཤེགས་ལུ་གསོལ། །མ་གཡེལ་མ་བརྫུ་ཆུར་དུ་ དང་ཚུར་ཕྱོན།"[53] །ཞེས་གསལ་འདུག

[53] *STAG LUṄ MA THAṄ RI BO CHE'I BSAṄS YIG DAṄ GSER SKYEMS SKOR*, Rituals for the Propitiation of the local and mountain deities of Ri-bo-che Monastery. Reproduced from a rare collection of manuscripts from Khams, Published by Pema Gyaltsen, Nangchen Division, T.K.I.S., Bir, Distt Kangra, H.P., 1979.
ལྷའི་དགེ་བསྐེན་ཆེན་པོ་རྡོ་པོ་ཐུག་བཅའ་ཀྱི་བསང་མཆོད་བཞུགས་སོ། །དབྱིན་ཇིའི་ཨོག་གླང་། ༡༩–༢༠ ལས། "མདུན་དུ་ཇིན་པོ་ཆེ་ལྷ་ལྷ་ལས་གྱབ་པའི་སྐུ་མཁར་ཀྱི་དབུས་སུ་གསེར་གཡུའི་ཐུས་པའི་རིན་ཆེའི་ཁྲི། ། དར་ལྷ་ཆོགས་ཀྱི་བཀྲན་པའི་སྟེང་དུ་སྐད་ཅིག་གི་ལྷའི་དགེ་བསྐེན་ཆེན་པོ་ཐུག་བཅའ་མི་དཀར་བཞིན་ལེགས་པོ། ། སྐུ་ལ་དར་ལྷ་ཆོགས་ཀྱི་ན་བཟའ་དང་དབུ་ལ་ཞྭ་དཀར་ཆ་ཅུས་བཀྲན་པ་གསོལ་བ། ། ཕྱག་གཡས་ལྷ་ཐུགས་ (ཐུག་) ནམ་མཁར་ཕྱར་ཞིང་གཡོན་པས་ལྷག་བསྟན་པ། ། ར་ཐ་བཟོ་མཐུ་ཅུས་ (ཐུག་) ཤིང་ལུས་ལ་དགྱ་བླའི་ཞོ་མཆོན་ལྷ་དགྱའི་བཀྲན་པ། ། ཆེ་བས་ལུ་ཏ་ར་ཀ་དཀར་ལ་ཆེ་བས་པ། ། དེ་ཡི་གཡོན་དུ་ཡུམ་ཀུར་དཀར་ལྷན་ཅིག་མ་ནི་ཆུང་ཡིད་དུ་འོང་བ། ། ལྷ་ལ་དར་དཀར་ཀྱི་ཞོ་ཟུ་གསོལ་བ། ། ཕྱག་གཡས་དར་དང་གཡོན་པས་ཆེ་ལོང་བསྟན་མས་ནས་ལྷན་ཕ་ཡི་མོ་ (ཕ་ཡུ་མོ་) ལ་ཆིབ་པ། ། འགོར་ལྷན་ཕན་ཀྱི་བསྐོར་བ། ། ཡབ་ཡུམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཡས་གཡོན་མདུན་ཀུབ་རྣམས་ལུ། ། གཉན་བཅས་གཉན་ལྷ་ཁ་ནས་པོ། ། ལྷ་ཚོད་ཆར་རྡེ་ཆེན་པོ། ། དགྱ་བླ་རྡོ་རྗེ་ལེགས་པ། ། ལྷ་བཅས་ནི་ར་གཉན་ (གཉན་) པོ། ། ཐུ་བཅས་རྡོ་རྗེ་འབར་བ། ། བདུད་བཅས་ཁ་ཁ་ཅོ་ཅ། ། ཕྱི་ཐོ་ཁ་ཡན་ཆར་རྡེ། ། ཕྱི་ཐོ་བདུན་བཀྲ་ཉུ། ། ནང་ཐོ་ལུམ་བཀྲ་ཏུ། ། ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆིབ (ཆིབས་) དང་ན་བཟའ་རང་རང་གི་ཁ་དོག་དང་མཚུངས་ཤིང་། ། གཡོན་པ་ནམས་ཀྱི་འཕྲལ་ཀྱི་སྲབ་ཐོགས་བཐུར་བ། ། བཅན་དར་དམར་པོ་ཐུག་ལ་ཁུར་ཞིང་རང་འདུ་བའི་ཐུལ་པ་དུ་མ་འཕྲོ་བ། ། གཞན་ཡང་ཁྱེད་ནི་ཁྱོད་བའི་གཡུ་ཅུ་ཀ་ཏ་ཀ་ཅོ་ཅ། ། ཕ་ཡུ་ཆ་ཤ་ཁ་ཅ། ། ཕ་ཡ་ཆ་ཤ། ། ཕ་ཐ་ཆ་ཤ། ། ཕ་ཐ་ཆ་ཤ། ། ཕ་ཐ

དེ་ལྟར་གསལ་བར་གཞིགས་ནས་ཇོ་བོ་སྒྲག་བཙན་ནི་བྱང་སྟག་ལུང་དགོན་པའི་གཡས་གཡོན་ནས་ཡིན་ཞིང་། དེ་ཡང་འགྲོ་མགོན་ཕགས་མོ་གྲ་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོས་ (1110–1170) བཀའ་དམ་ལ་གནས་པའི་ལྷའི་དགེ་བསྐྱེན་ཞིག་རེད་འདུག ।དང་ཐོག་བྱང་སྟག་ལུང་དུ་སྟག་ལུང་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ཆགས་དང་། དེ་རྗེས་ *1292* ནས་བཟུང་མདོ་ཁམས་རི་བོ་ཆེར་སྟག་ལུང་མ་ཐང་གཏན་ས་ཆགས་རྗེས་ཁམས་རི་བོ་ཆེའི་ཁུལ་དུ་མཆོད་གསོལ་བྱེད་འགྲོ་བཙམས་པ་ཞིག་རེད་བསམ།

ལྷ་ལྷོང་དཀར་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཐད་བོད་མི་བུ་གདོང་ (གདུང་) ཏུག་ཀི་ཏུས་མཇོད་མེ་ཏོག་རྒྱུད་ཚལ་ནང་། "སྟོན་ཁམས་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བར་ཁམས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དེའི་གདུང་རིགས་ནི། ལྷ་ལྷོང་དཀར་པོའི་རྒྱུད་པ་དངོས་དེ་ཡིན་ལ། བར་སྐབས་སུ་བེ་རི་རྒྱལ་པོ་དོན་ཡོད་རྒྱལ་བློན་ནས་བློ་བ་ཁྱེད་པར་ཏུ་དགེ་ལུགས་པ་ལ་གནོད་ཚབས་ཆེ་བས། དགེ་ལུགས་ཀྱི་ (ཀྱི་) ཐྱེན་བདག་ཆེན་པོ་ས་ཡུ་ལོད་རྒྱལ་པོ་གོ་ཕྱིར་ཅན་དགུང་བཅས་ཀྱིས་བཙོམ་ནས། རྒྱལ་ས་འགོར་བཅས་ཐམས་ཅད་བཙོམ་ཞིང་གཏོར་བ་ཡིན་ལ། བར་ཁམས་ངོམ་ཨོད་ཏུ་ལྷོང་དཀར་པོའི་མི་རྒྱུད་འདི་ཡོད་ལ། ཐུར་གར (གར་) དབང་ཞུ་དམར་བ་རིན་ཆེན་ (རིན་པོ་ཆེ་) གསུམ་པ་ས་ཐུལ་སྐུ་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྨོན་མ་ངོ་མ་བུ་ (ངོམ་པ་བྱ་) བྱལ་ནས་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པ། ལུས་མ་སྦངས་པར་མཁའ་ཐོུད་ཏུ་མངོན་ལུས་ཏུ་བྱོན་པ་དེ་ཉིད་འཁྲུངས་པའི་རིགས་དེ་ཡིན་ལ། རྗེས་ནས་འདི་ཡི་རིགས་དེ་རྗེ་ཀཱཧ་ཆགས་མེད་རིན་པོ་ཆེའི་སྐུ་ཞབ་ཏུ་ཐྱོར་བའི་རིགས་དེ་ད་ལྟའང་ཡོད་དོ།།"[54] ཞེས་གསལ་བ་ལས་དེ་མིན་བཤད་མཇོད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ། ལ་དྭགས་རྒྱལ་རབས་འཆི་མེད་གཏེར་ནས་ལུང་བགྱང་པའི་མགོ་ལྟེམ་བཟློས་ཆད་དང་། མི་རབས་ཤིང་ཙ། སེམས་ཅན་ཀྱི་ཁོག་པ། སྟོང་ལྷ་མི་ཡི་འཚྭང་ལྷིད་དང་བཞི། དབུ་ནག་མིའུ་འདུ་ཆགས་བཅས་ནང་

(1571–1626) ཀྱིས་ *1580* ལོར་མཇད་པ། བོད་ལྷོངས་བོད་ཡིག་དཔེ་ཆ་ཁག་ཁང་། *1972* ཤོག་གངས། ༢༠༠ ནང་། "བོད་མིའུ་གདུང་ཏུག་ཀི་ནང་ནས་དཔེ། དེའི་ནང་ཚན་ཀ་ཟིའི་རྒྱུད་ཏུ་ཐྱིས་པའི་ཕོ་ལ་བསོད་ནམས་དང་ཡོན་ཏན་ཏུ (མ་) འཛོམས་པའི་དཔེར་གཞན་པར་བོས་པ་ཡོན་ཆེན་བཟང་པོ། དེ་ལ་བུ་ཆེ་བ་འདོད་ན་དེ་ཕྱིར། འཕྲིང་པོ་དགེ་ལེགས་ཀྱི་ཁ་ཤས་ཀྱང་བཟང་པོས་མདོ་ཁམས་ཀྱི་དཔོན་ཆེན་བྱས་པ་སོགས་མང། ཆུང་བ་ཐུག་པ་ཕྱི་མ་འགྲོ་རྗེ་བཙན་པོའི་བུར་ཐུགས། དེ་ལུས་མ་སྦངས་པར་དགེ་ཚལ་ཆད་ཏུ་ཐྱོང་བའི་ལྷ་བཙན་ཏུ་ཐུར་ནས་འགྲོ་མགོ་ [ཕཡ་མོ་གྲ་པ་རྡོ་རྗེ་རྒྱལ་པོས་ (1110–1170)] ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དམ་ལ་བཞག་ཁྱེ་ལྷིན་གོལ་ཏུ་མཇོད་ནས་བསྟན་པ་བསྟན་འཛིན་དང་བཅས་པའི་མེལ་ཚོ་བར་ཐུར།" བཅས་གསལ།

The Biography of Stag-luṅ-thaṅ-pa chen-po, Stag-luṅ-pa Ñag-dbaṅ-rnam rgyal, Published by Ngawang Sonam, Nyingmapa Monastery, Tezu, Distt. Lohit, Arunachal Pradesh, May 1979.

ལྷ་ལུང་དག་དབང་ནས་རྒྱལ་ཀྱིས་མཇད་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩེ་གཅིག་ཏུ་ཁ་ཤར་པ་རྒྱན་འགོར་ལྷའི་ཁ་ལས་ཀྱང་ཁོད་ཀྱི་མཚན་ཐུབ་ཀྱི་ཐུ་ཐ་ཡིན་ཞེས་ཀྱི་ཐུ་ཐ་ཆེ་ལ་ཐུ་ཐ་ཆ་ཆ་ཡ་ཡ་ཡ

ལྷ་ལྷོང་དཀར་པོ་ཞེས་པ་མ་གསལ།

ཡང་གོང་གསལ་གཅིག་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆོ་དབང་ནོར་བུའི་ "བར་ལམས་ངོམ་ཤོད་ཙ་ནུ"[55] ཞེས་དང། རག་ར་ཁྲི་ཆེན་གྱིས་ "ངོམ་རྟེ་ཁྲི་དམར་བར་གྱགས་པ་ད་ལྟ་ས་སྒང་སྟེ་པ་ཚང་ཡིན་འདུ་བ་ཆགས་མེད་ཀྱི་ཙ་ནུའི་ལོ་རྒྱུས"[56] ཞེས་དང།

ཆགས་མེད་ཀྱིས་ངོམ་པ་ལྷོང་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་ལས་ཀྱང། "ངོམ་སྟོང་སྒང་བར་གསུམ་གྱི་ཙ་ནུ་ཞལ་ངོ་རྣམས་ཕ་བུས་ཁྱད་མེད་ལྷ་ལྷོང་དཀར་པོ་ཡིན། འོད་གསལ་ལྷའི་གཏུང་རྒྱུད་ཡིན། རྒྱ་གར་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡིན། བོད་རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཡིན། མལའ་ཐྲོད་པའི་གཏུང་རྒྱུད་ཡིན་"' ཞེས་གསལ་བའི་ཐད། པཾ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྷན་ཡེ་ཤེས་ (1738–1780) གྱིས་མཛད་པའི་ཕུར་ལྷོག་ངག་དབང་ཆྱམས་པའི་ (1682–1762) ཆོས་ཐར་ལས། "དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཡུལ་ཐྱོགས་གང་དུ་སྐྱའི་རྒྱ་བ་བཞེས་པའི་གནས་ནི། མདོ་སྟོང་ཟལ་མོ་སྒང་གི་ཚར་གཏོགས་པ་ཆབ་མདོ་དང་ཉེ་བའི་ཡུལ་ཐམ་ཁ་གོང་སྟོ་རོམ་ཞེས་པར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྷེའུ་བཅན་གྱི་བློན་པོ་ཟླུང་ (ཟླུངས་) ཁམ་ (ཁམས་) པ་གོ་ཆ་[57] ཞེས་པའི་རིགས་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) རིམ་པར་བྱུང་བ་ཆགས་ལས་སྟེའུ་གངོང་པའི་ཞལ་ངོ་གངོང་ (ལྷོང་) ཏྲག་ (གྲགས་) ནག་ཟིར་བ་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ཞབས་ཕྱིར་ཁམས་ཐྱོགས་ལུ་བྱོན་པ་ཡུལ་དེར་ཆགས་པའི་རིགས་བརྒྱུད་ (རྒྱུད་) ལ། རྒྱ་མཁར་ཙ་ནུ། ས་སྒང་སྟེ་པ། དབྱི་མདའ་སྟེ་པ། གནས་མདོ་སྟེ་པ་ཆགས་བྱུང་ཞིང། གནས་མདོ་སྟེ་པ་དང་ཅུས་གཅིག་པ་ལ། ཏྲག་མདོན་བརྒན། ཀུ་མདོན་རྒྱལ། ལྷ་དབང། ལྷ་དབང་གི་སྲས་ལ་ཙ་ནུ་འཕགས་པ་དང་ལྷ་འབྲུམ་གཉིས་བྱུང་བའི་ཆེ་བ་ཙ་ནུ་འཕགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡོན་ཏན་རིན་པོ་ཆེ་དུ་མས་རྒྱུད་ཕྱག་ཅིང། དཔའ་མཛངས་བརྒྱལ་ཕོད་དང་ལྷན་པ་

[55] རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་བྱང་ཐྱོགས་ལུ་འཛུང་བའི་ཆ་ལག་བོད་རྟེ་ལྷ་བཅན་པོའི་གཏུང་རབས་ཆོགས་ཁུངས་དོན་གསལ་ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ༢༥:༢༧

[56] རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་ཤེལ་དཀར་མེ་ལོང་མཁས་པའི་མཐུལ་རྒྱན་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཤོག་གྲངས་ ༢༢༧:༢༧

[57] ཆུངས་གྱི་པོ་ཏི་བས་ཀུ་རྒྱས་པ། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། ༧ བོད་རང་སྐྱོང་སྟོང་སྲིད་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང། བོད་ཡིག་དཔེ་རྩིང་ཝོར་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས། བོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་ནས་བསྐྱན། ༡༩༨༥ ཤོག་གྲངས་ ༩:༠ ལས། "རྒྱུ་དམ་པ་ལྷ་ཆོས་ཀྱི་ཆུམ་བཞག་གསུངས་པ་ནི། ལྷོར་རྒྱལ་པོ་མེས་དབོན་ཆུམ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ། ཆུངས་ཁམས་པ་གོ་ཆ་དང། ཆུངས་ཁམས་པ་ཅིར་ཅ་ན་དང་གཉིས་ཀྱིས། དམ་པའི་ཆོས་བོད་དུ་བསྐྱར་བས་བོད་མྱན་པའི་སྨན་ཅུམ་དུ་དམ་པའི་ཆོས་དང། གཡུང་རྒྱང་པའི་གསལ་ཐྲོན་ཁ་ཅིར་ཡིན།" ཞེས་དང། ཆོས་འབྱུང་མེ་ཏོག་སྙིང་པོ་སྐྱང་ཅིའི་བཙུད། ཤར་ཕྱི་མ་བོད་ཅེར་ (1124–1192) གྱིས་བཙལ་མས། གངས་ཅན་རིག་མཛོད། ५ བོད་རང་སྐྱོང་སྟོང་སྲིད་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་བོད་ཡིག་དཔེ་རྩིང་དཔེ་སྐྱན་ཁང་ (གྲ་སྒྲིག་) ནས་བསྒྲིགས། བོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་ནས་བསྐྱན། ༡༩༥༥ ཤོག་གྲངས་ ༧:༩ ལས། "ཆུངས་ཁམས་པ་གོ་ཆ་བསྐྱར་བ་བློ་ལབ་ལྷོ་ཅན་ནོ། །གཞན་ཡང་འབྲུམ་ནག་དང། འབྲུམ་དམར་དང། ཤེས་རབ་ཁྲི་པ་དང། ཁྲི་བཀྲད་ལྷོང་པ་དང། ཐོ་ཊི་ཤུ་ཙ་ལུ་པ། འཕགས་པ་བསྐྱས་པ་རོ་རྗེ་གཅོང་པ། ཤེས་རབ་ཐྲིན་པོ། ཡི་ཀེ་གཅིག་མའི་བར་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཀུས་བསྐྱས་ཐམས་ཅད་བསྐྱར་རོ།།" ཞེས་དང། དུས་རབས་བདུན་པ་ནས། དུས་རབས་བཅུ་བདུན་པའི་བར་རྒྱ་གར་གྱི་པཎ্ཌི་ཏ་བོད་དུ་རིམ་བྱོན་དང། བོད་ཀྱི་མཁས་པ་རྒྱ་གར་དུ་རིམ་པར་བྱོན་པའི་མཚན་ཐོ་དང། ལོ་དུས་མཛད་བཤད་རག་བསྐྱས་བཅས་ཐྱོགས་བསྟེལས་རིན་ཆེན་ནོར་བུའི་དོ་ཤལ་བཞུགས་སོ། །ཇ་ས་ཤེས་རིག་ལྷར་ཁང་ནས་པར་བསྐྱན་ཐེངས་དང་པོ་ཞུས། ཐྲི་ལོ་ ༡༩༥༥ ཤོག་གྲངས་ ༧ ལས། "ཆུངས་ཁམས་པ་གོ་ཆ། དུས་རབས་བཅུད་པ། འདི་རྒྱ་གར་དུ་ཡོད་ནས་ཡུམ་འབྲུམ་པ་ཐུགས་ལ་བཟུང་ནས་ཚུར་ཡོད་ཏེ་ཐུགས་ཐོག་ནས་བསྐྱར་བར་མཛད།" ཅེས་དང། བུ་སྟོན་ཆོས་འབྱུང། (བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་འབྱུང་གནས་ཚུར་ཡོད་ཏེ་ཐུགས་ཐོག་ནས་བསྐྱར་བར་མཛད།" ཅེས་དང། ཐུ་སྟོན་རིན་ཆེན་གྲུབ། ཀུན་གོའི་ཐོང་ཀྱི་ཤེས་རིག་དཔེ་སྐྱན་ཁང། ༡༩༥༥ ཤོག་གྲངས་ ༥:᳸᳸ ནང། "ཇ་ལས་པ་གོ་ཆ་དང།" ཞེས་འགོད་ནོར་ཐུང་འདུག

དེ་ནི་ཡབ་རྗེ་དང་། ཡུམ་ནི་བཀྲ་ཤིས་འཚོ་ཞེས་པ་སྟེ། འདིའང་བྱང་མེད་ཀྱི་རྒྱོན་ལྟ་དང་བླ་ལ་ཞིང་ཡོན་ཏན་གྱི་རྣམ་པ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་རྣལ་འབྱོར་མ་ཆེན་མོ་ཞིག་སྟེ། ཡབ་ཡུམ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གླས་སུ་རྗེ་བཙུན་བླ་མ་དེ་ཉིད་བས་མ་བཞིན་དུ་མིའི་ཁྱིད་པའི་སྒྲུ་འཕྲུལ་གྱིས་རོལ་པར་མཛད་དེ། ཆུ་ཕོ་ཁྱི (1682) ལོར་འདམ་གྱི་ཁོད་ལས་བྱང་བའི་འདབ་བརྒྱ་འདམ་གྱི་རྒྱོན་གྱིས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གོས་པ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མགོན་རྒྱབས་དམ་པར་རྒྱ་བཟློམས་པའི་མཛད་པ་ཉེ་བར་བསྟན་པར་གྱུར་ཏོ།།”[58] ཞེས་གསལ།

ཐམ་ཀ་སྟོ་རོམ་ཡ་ནུ་ཚངས་ཀྱི་ (ཚང་གི་) ཕྱག་དེབ་བཞུགས་ཞེས་པ་ལས། “ཇི་སྐད་དུ། རྒྱེས་པའི་མི་ལ་གྲགས་པའི་གཏམས་ (གཏམ་) དགོས། བྱས་པའི་ཆོས་ལ་གྲུབ་པའི་མཐའ་དགོས། ཆེ་བའི་མི་ལ་མཐོ་བའི་རིགས་དགོས། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་རེ་ངོམས་སྟོང་ཐམ་བྱག་གི་ཡུ་ནུར་གྲགས་པ་འདིས་ཆེ་བའི་རིགས་བརྒྱད་ (རྒྱད་) ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལ་བཤད་ཚུལ་གཅིག་ལ། འོད་གསལ་ལྟ་ཡི་གཏུང་རིགས་དྲི་མ་མེད་པ་ནས་རིམ་བཞིན་བརྒྱད་ (རྒྱད་) པ་འཛིན་བུ་གླིང་གི་རྒྱལ་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐོགས་ (ཐོག་) མ་མང་པོས་བསྐུར་བ་ནས་རིམ་བཞིན་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་བར་མ་ཚད་དུ་བྱོན་པ་ནས་བརྒྱད་ (རྒྱད་) པ་ལ། བོད་གངས་ཅན་གྱི་ཡུལ་གྱུ་ཆེན་པོ་འདིར་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཙན་པོ་ནས་བཟུང། གནམ་གྱི་ཁྲི་བདུན། ཐོང་ཀྱི་ཁྲིང་གཉིས། བར་དུ་ལེགས་ཏྲག ।ས་ལ་ལྷེ་བརྒྱད། འོག་གི་བཙན་གསུམ་དང་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དགོན་རྣམས་ (རྣམ་) པ་གསུམ་སོགས་ནས་རིམ་པར་བྱོན་པ་ཁྲི་བཏྲ་ཤིས་བཅེགས་པ་དཔལ་ཀྱི་བར་དང་། ཁྲི་བཏྲ་ཤིས་བཅོ[illegible]གས་པ་དཔལ་ལ་སྲས་གསུམ་ཡོད་པའི་འོད་ལ་སྲས་བཞི་ཡོད། དེའི་གཉིས་པ་ཁྲི་ལྷེ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་མདོ་གམ་ (མདོ་ཁམས་ཀྱི་འཕྲི་སྲོལ་ཆྱིང་པ་ཞིག་) ཀྱི་ས་ཡི་ཆར་བྱོན་པ་དེ་ལ་སྲས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་སྲས་ལྷ་གདོང་ (ལྷོང་) དཀར་པོ་བྱ་བ་མདོ་གམ་གྱི་ས་ངོམས་ཀྱི་ཡུལ་ས་སྐྱང་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ལས་བརྒྱད་ (རྒྱད་) པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཡི་སྟོན་རྒྱལ་པོ་ནས་ཆེན་པོ་ཆུངས་ཀྱི་གདུངས་ (གདུང་) རིགས་ལས་རིམ་བཞིན་བརྒྱད་ (རྒྱད་) པར་གསུངས་ཚུལ་གཉིས་སྟང་ལ་དེ་གཉིས་གང་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཆེ་བའི་ལོ་རྒྱུས་སྦྱ་མ་དག་ནི་རྒྱལ་རབས་ (རབས་) ཆོས་འབྱུང་དེབ་ཐེར་ཆེན་པོ་དག་ལས་ཞིབ་པར་གསུང་པ་ལས་གསལ་ལ། འདིར་གདོང་ (ལྷོང་) ངག་ (གླགས་) ནག་ཞེས་ (ཅེས་) ཡོངས་སུ་གྲགས་པའི་མི་ཡི་དབང་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ལས་ཇི་ལྟར་བརྒྱད་ (རྒྱད་) པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཞིག་འཆད་པ་ལ། ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་ཡུལ་གྱུ་ཆེན་པོར། ཚོ་རིང་གནམ་གྱི་ཤེ་མོང་ལས་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་པོ་ཀུན་ལ་དབང་བསྐུར་བ། ཧོར་ས་ཆེན་རྒྱལ་པོའི་སྒྲ་རིང་ལ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ས་སྐྱ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལྷུན་དངས། ཆེན་པོ་ཧོར་གྱི་རྒྱལ་པོས་ཀྱང་། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་ལས་རྗོ་རྗེ་ཕེགས་ (ཕེག་) པའི་ཆོས་ཀྱི་བདུད་ཚྱི་འདི་དགའ་སྟོན་ལས་ཐུ་ལྷུད་པའི་ནང་པོའི་དུས་སུ། བོད་ཁྲི་སྐོར་བཅུ་གསུམ་ལྷལ། ཁྲི་ཆོ་ལ་ཁ་གསུམ་ལྷལ། གསུམ་པའི་དུས་སུ། རྒྱ་ཡི་མི་ཡུར་ཆེན་མོ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་འཕེལ་གདུང་

[58] དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཇོ་བོ་རིགས་དང་དཀྱིལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མདའ་བདག་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་རྗེ་བཙུན་དཀུ་བཅང་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་དང་པའི་འདབ་བརྒྱ་བཞད་པར་བྱེད་པའི་ཉི་མ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། ।པཾ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་གསུང་འབུམ། གངས་ས་ཆེན་པོ་བཀྲས་ལྷུན་སྒྲུབ་མ། པོད་ཀ་པ། ཤོག་ལྷེ་བ། ༢བཅུ–༣ཀ།

བཅས་ཕྱལ། ཁོར་གྱི་རྒྱལ་པོས། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་བཀའ་བཞིན། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཡུལ་གྱ་ཆེན་པོར་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཆོས་བཞིན་བཅས། དེའི་དུས་སུ་འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཞབས་ཕྱི་བྱོན་པའི་གདོང་ (ལྷོང་) དགས་ (གླགས་) ནག་ཞེས་ (ཅེས་) བྱ་བ་ཆོས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་བྱ་བ་ཀུན་ལ་མཁྱེན་པའི་བློ་གྲོས་རབ་ཏུ་རྒྱས་པ། དེ་ཉིད་ལའང་གོང་མ་ཁོར་གྱི་རྒྱལ་པོས། དུ་ཁན་ཞལ་གྱི་ (ཤའི་) ལས་ཀྱ། །ལས་ཆེན་ཤེལ་གྱི་ཐམ་ཀ །ལས་ཞེ། ལས་གོས་ཁོར་གོས་ནག་པོའི་འདུང་མ་དགུ་བཅུགས་སོགས་ཀྱང་གནང་། དེ་ནས་མི་རིང་བར། འགྲོ་བའི་མགོན་པོ་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེ་བོད་ཡུལ་དུ་ཕྱག་ཕེབས་དེའི་ཚེ། སྨོན་མདོ་གམ་གྱི་ཡུལ་འདིར་སྒྲི་དཔོན་དུ། མི་དབང་ཆེན་པོ་གདོང་ (ལྷོང་) དགྲ་ (གླགས་) ནག་བསྐོས་པ་ནི། མདོ་གམ་ཟལ་མོ་སྐང་གི་ས་ཡི་ཚ། ངོམས་ཀྱི་དཔལ་ས་སྐང་ཞེས་བྱ་བའི་ཡུལ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དེར་བཞུགས། དེའི་དུས་སུ་མདོ་གམ་གྱི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དབང་ཆེན་པོ་གང་གི་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཙན་པོས་དབང་བསྐྱར། བོད་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་རྒྱལ་བའི་བཀའ་འགྱུར་རོ་ཅོག་ཐམས་ཅད་རིན་པོ་ཆེ་ས་ལེ་བྱམ་ (སྒྲམ་) ཞུན་མ་ཁོ་ནས་བཞེངས་པ་སོགས་ཆམ་དཀར་གྱི་མཛོད་པ་བླུབས་པོ་ཆེ་ཆམས་ཀྱང་སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་བློ་ཡུལ་ལས་འདས་པར་མཛོད་དོ། ། དེ་ལྟ་བུའི་མི་ཡི་དབང་པོ་ཆེན་པོ་དེ་ཉིད་ལ་སྲས་བྱུག་ཡོད་པ་ལ། སྲས་རྒྱལ་བ་བཟང་པོ་གཙུག་ས་ས་སྐང་རང་བུ་བཞུགས། དེ་ལ་སྲས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཚུང་བ་ནི་གྲྭབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་མཁའ་སྒོ་ཁ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཡིན་ལ། ཇེ་བཙུན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེའི་རྣམ་ཐར་དང་། དེ་ལས་གཏུང་རིགས་ས་ས་ཀྱིས་པའི་ངོམས་ཀྱི་སྟེ་པ་རིམ་པར་བྱོན་པའི་ཚུལ་ནི་གཞན་ལས་ཤེས་དགོས་ལ། བྱ་བྲག་ཐམ་བྲག་ཀི་ཙ་ནི་འདི་རྣམས་བྱང་ཚུལ་ནི། མི་ཡི་དབང་པོ་གདོང་ (ལྷོང་)དགྲ (གླགས་) ནག་ཀི་སྲས་གཞན་རྣམས་ས་ས་བསྐོས (བགོས་)དང་ཐོབ་སྐལ་བྱིན་ཏེ་ཡུལ་རེ་བཟུང་བཅུགས་པའི་ཚེ། སྲས་ཕྱུགས་ཆོས་ཆེ་བ་ཞིག་ལ་ཁྱོད། ཡུལ་ཇི་འདྲ་ཞིག་སྟོང་འདོད་གསུང་པར། སྲས་དེས་ང་ལུ་ནི་འཕྲོག་བཟང་པོ། ཚ། ཚ། ཤིང་གསུམ་འཇོམས་པ། མདའ་ན་ས་རོང་དོགས་ (ངོག) པ། བར་ན་ཡུལ་ས་བཟང་པོ། ལོ་ཚུ་ལེགས་པ་ཕྱི་ཤ་ལུལ་ཐ་ར་བ་ཅིང་ས་ཞིག་ཏུ་སྟོང་འདོད་ཅུས་པར་ཡབ་མི་ཡི་དབང་པོ་དྲག (གླགས་) ནག་ཀིས། འོ་ན་ཐག་དམར་ཀྱི་ཡུལ་ཏུ་སྟོང་གསུང་སྟེ་ཀྱི་ཕ་རས (རལ) གོར་ཆོ་ཇོ་ཆོད་སོགས་ཐོབ་སྐལ་ཆེན་པོ་བྱིན་ཏེ་ཐག་དམར་ལ་བཞུགས་སོ། །དེའི་སྲས་ལ་ཐག་དམར་ཡ་ནུ་གནམ་སྐྱབས་བྱ་བ་ཐུང་། དེ་ལ་བུ་ཏུག་ཐུང་བ་སོ་སོར་བགོས་པས་ཐག་དམར་བ། མཚལ་ཟ་བ། ཕྱི་ཚ་བ། ལུ་གུ་མདའ་པ། འགུ་རང་ནང་པ་སྟེ་ཐག་དམར་ཨོག་ལྡ་ཟེར་བའི་ཕ་ཚན་གཅིག་པའི་སྟེ་ཆེན་པོ་འཕེལ་ཏེ་ཐག་དམར་ཡ་ནུའི་རང་བཞིན་ཟེར་བ་ཐུང་།»[59] ཞེས་གསལ།

དེ་ཡང་དང་པོ་ཕྱིར་ཡ་ནུའི་སྐོར་ལ་ཏྲང་ཡིག་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ནས་ ༡༥༦ ལོར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བཀྲིས་པའི་ཚབ་མདོའི་བླ

[59] ཐམ་ཀ་སྟོ་རོམ་ཡ་ནུ་ (ཐུག་དམར་ཡ་ནུ་) ཚངས་ཀྱི་ (ཚང་གི་) ཕྱག་དེབ་བཞུགས་ཞེས་པ་དུས་རབས་ཀྱི་ཤུའི་འགོ་སྟོང་ཏུ་བྱིས་པའི་མགོ་འཆོམ་དབུ་མེད་བྱིས་མ་ཆ་ཅིང་སོང་གི་སྒར་སློག་ཕྱོགས་པོ་ཆབ་ངོམ་བསྟན་པ་ཀྱི་མ་ལགས་ཀྱིས་རྒྱུས་སྟོན་མཚོ་ལ་བཞིན་ནུབ་གྱིང་ས་ཁ་ལས་ཀྱི་ཏིར་སྐུ་བཞུགས་ གོགས་པོ་ཀ།ཏུ་ཤེས་རབ་རྒྱལ་མཚན་ལགས་ནས་དགེ་མཁྱུད་མེད་པར་ གོགས་པོ་སྟག་ཤན་ཆོ་ཇིང་དཔལ་ལྡན་ལགས་བརྒྱད་ ༡༩༧༧ ཕྱི་ཟླ་བྱག་པའི་ནང་བསྐྱར་གནང་མཚོ་པའི་ཆེས་དཀོན་ཡིག་ཆྱིང་དེར་གསལ།

དགོན་འགན་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱས་ཕྱོགས་བསྡུས་ཞེས་པའི་ནང་། "བཀྲ་ཤིས་དེ་དག་གོང་ས་ས་སྒང་སྟེ་ཕ། གནས་མདོ་སྟེ་ཕ། ཤ་སྟོང་ཀྱིང་ཐང་སྟེ་ཕ། ཤ་ཉིན་བས་མདོ་སྟེ་ཕ། རྒྱ་སྟེ་ཕ། ངོམ་གྲིང་ཀོ་ཚོ་ཡར་སྟེ། བཅས་ཐང་སྟེ་ཕ། ཆུ་བ་སྟེ་ཕ། ངོམ་སྟོང་ཆོ་བྱང་ཙ་ནི། ཇ་ཐོ་ཙ་ནི། བྲག་དམར་ཙ་ནི། རྒྱ་མཚར་ཙ་ནི། འགུ་རོ་ཙ་ནི། ཁྱུ་པ་ཙ་ནི། ཁིས་ཐོག་གནས་པོ། བྱང་མདའ་གནས་པོ། ཐོར་བས་གས་གནས་པོ། གླིང་སྐྱང་གནས་པོ། འགོ་ཏོ་གནས་པོ། ལ་གོང་གནས་པོ། ཙ་གས་གནས་པོ། ཅུག་ཆུང་མི་སྣ། རོབ་ཆ་འཇོམ་དཔོན། ལྷ་མེ་དཔོན་ཚང་སོགས་དུད་དུག་དེ་ཚོས་སྟར་ས་ལུལ་སོ་སོར་བཅད་བཟུང་དབང་བསྐྱར་བ་ཟིས་ཤ་ཆབ་དགོན་འདུ་རའི་ཁོངས་ཤ་འདུས་ཤིང་། དེ་ཟིས་འཕགས་པ་ལྷའི་འགེ་གཅིག་ཀྱར་བྱང་སྟེ། ས་སོའི་སྒེར་འཇོན་ས་གཞིས་དང་། ཞིང་པ་ནོར་མ་སོགས་སྒེར་དབང་ཐོག ।གཞི་ཆང་ས་གཏི་སོགས་དཔྱ་ཁྲལ་སྟེ་ཤོག་ས་ས་ཁོ་ཁོངས་ཆབ་བློན་དགོས། དེ་དག་གི་ནང་ནས་ས་སྒང་སྟེ་པ་ནི་ཚོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་བློན་ཁམས་པ་བླང་ས་ས་ཆའི་གདུང་བརྒྱད་ (རྒྱད་) ཡིན་ལུགས་དང་། བྱང་མཁན་སྟོང་ནས་མཁན་རྒྱལ་མཚན་ཞེས་པ་ཀུན་པའི་མཁན་མེས་རྒྱལ་དུ་སོང་ནས་མིང་ཁྲོ་གོང་མའི་འཛའ་ས་གསེར་ཡིག་ཅན་ཡིན་པས་ཆབ་བློའི་དཔོན་ཁག་དང་འདུ་བའི་གོ་གནས་རྒྱུན་འཛིན་ས་ཀུན་ཤིང་། དེ་ཕྱིར་ལ་འབང་གོ་བབ་ཀི་གོ་མིང་ཡོད་པ་རེད།"[60] ཅེས་གསལ།

དཔལ་ལྡན་ཆབ་མདོའི་མཁན་ཆེན་བྱམས་པ་ཚོས་གྲགས་ (1932–2008) དཔལ་བཟང་པོས་ *༡༩༣༢* ལོར་མཛད་པའི། ཆབ་མདོ་དགོན་པའི་གཙན་རབས་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་རྒྱ་རིངས་ནང་། "བར་ལམ་བོད་སིལ་བུར་འཛིན་བའི་དུས་མཇུག་ཏུ་ཉོར་ཌིང་གིར་རྒྱས་པོས་བོད་ཡོངས་གཅིག་ཀྱར་ཀྱི་དབང་དུ་བསྡུས་ཏེ་དཔལ་ལྡན་ས་རྒྱ་པར་མཆོད་ཡོན་གྱི་གུས་བཀུར་མཛད་ནས་ཉོར་ས་ཆེན་རྒྱལ་པོས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལ། དབང་ཕྱིངས་གསུམ་པ་ཞུས་པའི་དབང་ཡོན་དུ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ལྷལ་བས། བོད་ཡོངས་ཀྱི་བདག་པོ་མཛད་པ་ནི། འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེས་ཁམས་ཕྱོགས་བརྒྱད་ནས་ཡུལ་སྟེ་ཆུམས་ཀྱིས་ལེན་གྱིས་རིམ་བཞིན། ཁྲི་དཔོན་དང་། སྟོང་དཔོན། བཀྲ་དཔོན་སོགས་བསྐོ་བཞག་མཛད་ནས་བོད་དུ་ཕེངས་དང་པོ་ཕེབས་སྐབས། ཏྲང་ས་ལྷ་གཟིགས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་གཙོང་ (ལྷོང་) ལྷིན་ཙ་དཔལ་བྱ་བ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ཕྱག་ཕྱིར་བྱང་བ་དེ་མདོ་ཁམས་ཐྲི་ཡི་དཔོན་དུ་བསྐོས་པ་ལ་ཉོར་ཀྱིས་ཏུན་ཁང་གི་ལུང་ཐོག་ཁམས་ཀྱི་ཕ་ཁང་ཁ་བ་ཀུགས་པ་ལ་ཉོར་ཀྱིས་ཀུན་ཁང་ཀ་ཅི་ཁ་ཤ་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཐ་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ། ཕ་ཁང་ཁ་ཤ་ཁ

སྨྲང་གནས་པོ། མགོ་པོ་གནས་པོ། མོང་ཕུ་གནས་པོ། ལ་གོང་གནས་པོ། ཙ་གས་གནས་པོ། ཅུག་ཚུང་མི་སྣ། རོབ་དགའ་འཛོམ་དཔོན། ཁ་མེ་དཔོན་ཚང་བཅས་སྟེ་པ་དང་དཔོན་ཁག་མང་པོས་དབང་རིས་བཅད་བཟུང་བྱས་ནས་གནས་པ་དེ་དག་ཕྱིས་བྱང་ས་ཁམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་སྐྱབས་འགྲ་ཏུ་འདུས་པས། ཆབ་མདོ་དགོན་པ་གསར་འདེབས་སྐབས་སྒྲིན་བདག་དང་། དེ་ནས་དགོན་པའི་འདུ་ར་ཡི་ཁོངས་སུ་གཅིག་ཀྱང་བྱང་ཞིང་། དེ་ཇི་ས་[61]སྐྱབས་མགོན་འཕགས་ཆེན་རིན་པོ་ཆེའི་ཆབ་འགྲ་ཏུ་གཅིག་ཀྱང་བྱང་བ་ཡིན་ནོ།།ཆབ་མདོའི་དགོན་འདི་ཡང་ཚུ་བར་སྟོང་དཔོན་སྟེ་པའི་ཐུ་ས་ཡིན་པ་གྲགས་སོ།།”[61] ཞེས་གསལ་འདུག།འདི་གཉིས་གར་ནང་ཆ་ནུ་ཆམས་བོད་ཀྱི་ལྷ་སྲས་བཅོན་པོའི་གདུང་ཡིན་པ་མ་གསལ། ད་དུང་ལྷ་ལྷོང་དཀར་པོའི་ཚབ་ལ་ཆུངས་ལྷ་གཟིགས་ཏེ་དབྱར་རིགས་ཀྱི་ཡ་ཀྱལ་ཞིག་ཡིན་པ་གསལ་འདུག

གོང་དུ་གཟུ་ཚགས་མེད་ཀྱི་གསུངས། “མཁའ་སྟོང་པའི་གདུང་རྒྱུད་” ཅེས་པ་འདི་ནི་ངོམ་པ་བྱ་བྱལ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ནམ་དྲུང་མཁའ་སྟོང་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ (1370–1443) ཞུ་བ་ཁོང་ཡིན། དེ་ཡང་བར་ལམ་དྲུང་མཁའ་སྟོང་པའི་ཆོས་ཐར་གྱི་ས་བོན་ཁག་གསུམ་[62] བེད་སྦྱོང་ནས་ངོ་སྟོང་བྱིས་པའི་ནང་། “བོད་གནའ་རབས་སུ་རུས་ཆེན་བཞིར་གྲགས་པའི་ནང་ནས། ཁོང་གི་ཡབ་ནི་རྒྱུ་ (སྐྱ་) པོ་ལྷོང་གི་རུས་རྒྱུད་དུ་གྲགས་ཤིང་། མཚན་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོར་གྲགས། ཡུམ་ནི་གན་འཛའ་འཛིན་པ་བཟང་པོ་དཔལ་གྱི་སྲས་མོ་གན་འཛའ་ཟ་ (བཟའ་) ཆོས་སྟོན་ཏེ་ཁོང་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་སྲས་སྲས་མོ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། མཁའ་སྟོང་པ་ནི་སྲས་ཐ་ཚུང་ཡིན་ལ། རབ་བྱང་དྲུག་པའི་ལྷགས་ཀྱི་ (1370) ལོ་ལ་སྐྱ་ལེགས་པར་བལྟམས་སོ།།”[63] ཞེས་དང་། ཡང་ཀུན་མཁྱེན་ས་ཀུ་པ་ཆ་ཆེན་ (1700–1774)

---

[61] ཇི་བཅུན་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས། ཆབ་མདོ་དགེ་ལྡན་བྱམས་པ་གླིང་གི་གདན་རབས་རིམ་བྱོན་ཀྱི་ཆུམ་པར་ཐར་པ་དགེ་ལེགས་བོད་སྐད་འདྲེན་པའི་ངོ་མཚར་གཏམ་ཀྱི་རྒྱ་རིངས་ཞེས་བྱ་བ། ཆབ་མདོའི་པར་འདེབས་བཟོ་གྲྭས་པར་བཏབ། *ཀ་ཀ་*ཅ ཨོག་གྲངས། *ཀ*–*ཁ*།

[62] དྲུང་ཆེན་མཁའ་སྟོང་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱི་ཆོས་པ་བརྩོད་པ་ཡིད་ཀྱི་ཟླ་ཟེར་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །ཨོག་ལྷེའ་ *ཁ*ཁ་ དང་། གྲྭ་ཆེན་མཁའ་སྟོང་པའི་ཆོས་པར་ཐར་པ་ཁོ་བཏེ་གཏམ་ཐབས་བཞུགས་སོ། །ཨོག་ལྷེའ་ ཁ་ དང་། མཁའ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཚོད་པའི་ཆོས་ཐར་བཞུགས་སོ། །ཨོག་ལྷེའ་ ༧ བཅས་བཞུགས་ཡོད་འདུག

[63] མི་རིགས་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དཔེ་ཐོ་ལས་གསུང་འབྱམ་སློར་ཀྱི་དཀར་ཆག་ཤེས་བྱའི་གཏེར་མཛོད། བར་ཆ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྱན་ཁང་། *ཀ*ཁ*ལ* ཨོག་གྲངས། *ཅ*ཀ ལས། “དྲུང་ཆེན་མཁའ་སྟོང་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ནི། བོད་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་ཀྱི་ནང་ཚན། མདོ་ཁམས་ལྷོད་ཀྱི་ཆར་གཏོགས་པ་ཆབ་མདོའི་མངའ་ཁོངས་སུ། ཐུབ་པའི་གནས་ཆེན་པོ་ཀཱཊ་དགོན་ཀྱི་ཤོར། འབྲུ་ཏུ་ལྷིན་ཞིང་། འདོད་དགུ་འཛོམ་པ། ལྷོན་ཤིང་ནགས་ཚལ་རྒྱས་ཤིང་། ཤུ་ཚུ་ལེགས་པ། ཕ་རོལ་དགྲ་སྟེ་གང་གིས་ཀུང་གླགས་མི་ནུ་ནི་བཤད་ཕ་ལ་ཁ་ཤས་ཐུན་ཚོང་མིན་པའི་ཡོན་ཏན་མང་པོ་གཅིག་ཏུ་འཛོམ་པ་གཞན་ལ་ཆེད་དུ་ངོམ་པ་ལྟར་ཡོད་པས་ངོམ་ཞིས་གྲགས་པའི་ཡུལ་ལྷོངས་དེ་ནི་ཁོང་གི་འཕྲུངས་ཡུལ་ཡིན། བོད་ཀུན་བཤད་ས་ཁམས་ཆེན་བཞིར་གྲགས་པའི་ནང་ནས། ཁོང་གི་ཡབ་ནི་རྒྱུ་ (སྐྱ་) པོ་ལྷོང་གི་ཅུས་རྒྱུད་དུ་གྲགས་ཤིང་། མཚན་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོར་གྲགས། ཡུམ་ནི་གན་འཛའ་ཟ་ (བཟའ་) ཆོས་སྟོན་ཏེ་ཁོང་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་སྲས་སྲས་མོ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། མཁའ་སྟོང་པ་ནི་སྲས་ཐ་ཚུང་ཡིན་ལ། རབ་བྱང་དྲུག་པའི་ལྷགས་ཀྱི (1370) ལོ་ལ་སྐྱ་ལེགས་པར་བལྟམས་སོ། ।དགུང་ལོ་བཞིར་ཕེབས་པ་ནི་ནགས་ཚལ་ཆེན་པོས་ཀུན་ནས་གཡོགས་ཤིང་། ས་འཇོན་ཀྱི་རྩེར་བ་རིམ་པ་དུ་མས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བའི་དགོན་སྡེ་ཆེན་པོ་རི་ཁོ་ཆེར་ཐོན་ནས།” ཞེས་དང་། “ཁྱུང་ཏོ་ལའི་ཙར་སྐྲོབས་དུས་ཀ་བ་ཆེན་པོ་བབས་ནས་ཕེབས་ལམ་བཀག ।དཀར་ཆོགས་མཐའ་དག་ཁྱད་ཏུ་བས་ནས་ལའི་ཙེ་ཆོར་ཕྱི་ནི། ཐུགས་ཀུན་ནས་ཀ་ཆུང་འཚུབས་ཤིང་། རི་ཟླུང་ཚང་མ་བདུལ་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལྷ་ཏུར་ཐུར། གང་དུ་བལྟས་ཀྱང་ཀ་བས་གཡོགས་ཏེ་ལམ་ས་ཁམས་ཀྱི་ཇེས་ཤུལ་ཅམ་ཡང་མཐོང་ཆུ་མེད་ཆོད། ད་དུང་འདོད་པའི་ཐོག་ས་དཀའ་བ་བཀུ་ཕག་མཛད་དེ་ཐོན་བཞིན་པའི་སྐབས་དེར་ཡབ་ཀྱིས་སྲས་མི་བཞུགས་པར་གཟིགས་ནས་དཔོན་ཙ་མགོན་དཔོན་གཡོག་ར་མདར་སྒྲན་པ་དང་འཕྲད། ཙ་མགོན་ཀྱིས་ནན་ཞུས་ལ་བཅེན་ཚུར་མ་ཐོན་ཐབས་མེད་དུ་ཐུབ། ངོམ་དུ་འཐོར་བ་ནི། ཡབ་ཀྱིས་སྐྱན་ཚབ་སིལ་བཞིན་པར་ “ཁུ་ཆེ་བ་བཅུན་པ་ནི་འདས་ཚར། ངའི་རེ་ལྷོས་བྱ་ཡུལ་ཐུ་ཁྱོད་ལས་མེད། ངའི་ཕྱག་ཤིང་འགོགས་

གྱིས་ ༡༧༡༨ ལོར་དབུ་བཙན་པ་ ༡༧༢༤ ལོར་དངོས་སྨོབ་འབེ་ལོ་ཆོ་དབང་ཀུན་ཁྱབ་ (1718 སྨྲ་འཕྲུངས་) གྱིས་མཇུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་མཛད་པའི་སྒྲུབ་བརྒྱད་ཀྱི་ཚང་གི་གསེར་འཕྲེང་ཆེ་མོའི་ནང་། "ངོམ་པ་བྱ་བྲལ་བ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ནི། མདོ་ལམས་ངོམ་གྱི་ཡྱལ་དུ་ལྷ་ལྟོང་དཀར་པོའི་རྒྱུད་ལས། དཔོན་ཆེན་རྒྱལ་བཟང་སོགས། ས་སྒྲ་པའི་ཕྱིན་ལས་འཛིན་ཞིང་། དུ་དབེན་ཤའི་ལས་ཀ་རིམ་པར་བཟུང་པའི་བརྒྱད་ (རྒྱད་) ནང་པ་རྒྱལ་བཟང་ཞེས་གྲགས་པའི་སྲས་ཏེ། ཕྱུགས་ཥོ་ཁྱིའི་ལོ་ལ་སྨྲ་འཕྲུངས་ཤིང་།"[64] ཞེས་གསལ། དེས་ནམ་མཁས་གྲྭབ་ར་ཀ་ཡ་མེ་སྨྲ་མ་འཕྲུངས་གོང་མི་ལོ་ ༢༩༠ སྟོན་དུ་བྲིས་པའི་བྱང་མཁའ་སྟོང་པའི་ཆུམ་ཐར་ནང་བོད་ཀྱི་ཚོས་རྒྱལ་གྱི་གདུང་རྒྱུད་དངོས་ནམ་འཁྱར་སོགས་གང་ཡིན་གང་ཡང་མ་གསལ་བར་མངོན་མེ།།

ཡང་ཕྱོགས་གཅིག་ནས་ཀླུ་ཆགས་མེད་ཀྱི་གོང་དུ་སྟོས་པའི་རང་ཆུམ་ནང་། "ཞལ་ངོ་གཉིས་ནི་ཁམས་སུ་ཏྲོན་པ་ལ། །གཅིག་ནི་ཤར་ཕྱོགས་བཅོང་ཁ་རྒྱལ་པོར་ཀྱུར། །གཅིག་ནི་ངོམ་དུ་བཞུགས་པ་སྤོམ་ར་ལྟོང་། ཁྱེའི་རྒྱུད་ལ་ངོམ་པ་ལྷ་ལྟོང་ཟེར། །ལ་ལས་མངའ་རིས་གོང་མ་ཚོས་རྒྱལ་ལ། །སྐུ་སྐྲག་རྫུབ་པས་མོ་མས་ལུང་བསྟན་ལྟར། །སྲས་གཅིག་གྱུད་དུ་བརྟངས་བ་ངོམ་དུ་ཆགས། །དེ་ཕྱིར་ཡས་ཕྱོང

པའི་གདོང་འདི་ལ་ལྟོས་དང་། འཁོར་འབངས་འདི་དག་ལུས་སྟོང་། དགེ་ཡ་ཚོ་ལའང་བསམ་བློ་ཐོང་། ད་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱལ་འཛིན་མ་བྱས་ན་སུ་ལ་རེ་བ་བཅར་'' སོགས་བཀའ་ནན་གནང་བ་བློག་ཐབས་བྱལ་ཞིང་ཁས་མ་བླང་ཐབས་མེད་ཀྱིར། དེ་ནས་མི་རིང་བར་མི་ཉག་ཟ་ (བཟང་) ལ་སོགས་པ་བཅུན་མོ་རིགས་གཟུགས་ལེགས་པ་བཞི་བློངས། ཡབ་ཀྱི་ཇེས་འཛིན་དུ་གྲོད་ཀྱི་བདག་པོར་བསྐོས།'' ཞེས་དང་། ''ཚོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ཡར་ངོའི་ཟླ་བ་ལྟར་གོང་དུ་འཕེལ། དུས་དང་བསྟུན་ནས་གང་ལ་དེ་འཚམ་གྱི་བྱ་བ་སྒྲུབ་པར་མཁྱེན་པ་ཐོགས་པ་མེད་ཅིང་ཤྱོང་ལྟོས་ལ་ཚད་མེད་མངའ་བས་ཕྱི་བོ་ཀུན་ཀྱིས་བསྟོད་པའི་མེ་ཏོག་གཏོར། བཅུན་མོ་མི་ཉག་ཟ་ (བཟང་) ལ་བུ་ཁྱོ་བོ་རྒྱལ་དང་བུ་མོ་གཅིག །བཅུན་མོ་ཚུང་ཡོས་ལ་བུ་ཇིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན་བཅས་སྲས་སོ་གསུམ་སྐྱེས། ཆོས་སྲིད་གང་གི་ཐད་ནས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་ཀྱུར།'' ཞེས་དང་། ''དེ་ནས་མི་རིང་བར་རང་ཡུལ་དུ་ཕྱག་ཕེབས། ཆབ་མདོ་ངོམ་ཆུའི་སྟོང་དུ་འགྲན་བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་དགོན་པ་བཏབ། ཇེས་སུ་དགོན་དེར་ཆམ་རྒྱལ་སྒང་དགོན་ཟིར་ཞིང་། དགོན་ནི་ཁ་ལ་ཆུ་ཀླུང་ཆེ་ཤོར་ཐུང་། དགོན་དེའི་མདུན་ངོམ་ཆུའི་སྟེང་དུ་ཟམ་པ་བཅུགས། ཐུབ་རྒྱའི་ལམ་ལམ་ཏན་ཆམས་བཅོས། གཅུག་ལག་ཁང་དང་དགེ་འདུན་སྒྲ་ཆམས་ཀྱང་ཆུ་ཆེར་འཕེལ། ཏིང་འཛིན་ཆེའི་དགོན་པ་ཡང་ཡོངས་སུ་གྲུབ། གོང་མས་ཐུགས་སྟང་ཆེ་བར་མཛད་དེ་གནང་སྤྱིན་ཆུ་ཆེན་བསྟལ། བཅུན་མོ་འབད་མའི་འབད་ཆོག་དང་རྒྱལ་བུ་ལ་དབང་བསྐུར་སོགས་མཛད། ཆོས་ཇེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཕྱག་ཕྱི་མཛད་དེ་ཆབ་མདོར་ཕུག་ཕེབས། ཆོས་ཇེ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དཔོན་སློབ་ལྟ་བཀུ་དང་བཅས་པ་ཆུམ་རྒྱལ་སྒང་དགོན་དུ་གཏན་དྲངས། ཟླ་བ་གཅིག་རིང་ཆོས་ཀྱི་འགོར་ལོ་བསྐོར། དགེ་འདུན་ཀྱི་ཆོགས་པ་ཁྲི་གཅིག་ལྔག་འདུས། འདུས་ཆོགས་དེ་དག་ལ་ཞལས་ཏོག་ལེགས་པར་བཀྲིས། དད་ལྡན་ཡོན་བདག་ཆམས་ཀྱིས་ཀྱང་མང་བར་ཕེབས་ཤིང་ཁ་ཤར་ཆ་ལ་ཕ་ཁྲི་ཁ་ཤས་ཕ་ཁ་ལ་ཁ་ཤས་ཀ་ཁ་ལ་ཁ་ཤས་ཀ་ཁ་ལ་ཁ་ཤས་ཀ

ཁ་ནས་ཡིན་པོ་སྟེས། །གང་ལྟར་བོད་རྗེའི་གདུང་རྒྱུད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།”[65]

།ཞེས་གསལ་བ་འདི་ལྟར་ཡིན་ན་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འབྱུང་ནང་ཡོངས་གྲགས་གདུང་རྒྱུད་རིམ་འཕེལ་གྱི་བགྲང་འབྲེན་ནང་མ་འགོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཤེས་ཐུབ།

ང་ལྟའི་སྐབས་འདིར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་འཚང་དུས་སྟོད་སིལ་ཆད་ཀྱི་སྐབས་ཡིན། དེའི་ཡར་ལྷོན་གྱི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་གདུང་རབས་རིམ་ཅན་གྱི་ནང་དུ་འབང་མཚ�་རེ། “ཐང་མཚམས་སུ་ཕབས་པའི”[66] རིགས་དང་། སྒྲུགས་པའི་རིགས། ནལ་གཤམས་པ། ཟུར་སྲས་སོགས་ཀྱི་རིགས་ནི་གདུང་རབས་དངོས་ནང་རིམ་པ་བསྟར་ཆགས་སུ་ཕལ་ཆེར་གྲངས་འདྲེན་མི་བྱེད་པ་ལྟ་བུར་སྟོང་།

ཡང་ “བོད་རྗེའི་དགེ་བློ་རོལ་པ་རྒྱ་བདུན་གྱིས། གསོལ་ཀ་དགེ་ཀྱང་སྐབས་སུ་བཏང་སྲོལ་སྟོང་།” ཞེས་པ་འདི་ཐད་ལའང་ཡོངས་གྲགས་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་ནམ་གསུམ་གྱི་སྐབས་སུ་རྗེའི་མགུར་ལྟ་བཅུ་གསུམ་དང་། སྲིད་པ་ཆགས་པའི་ལྟ་དགུ་བཅས་ཀྱི་གྲས་སུ་བཅན་ཁོད་རོལ་པ་རྒྱ་བདུན་བཙོ་སྲོལ་མེད་ཅིང་། བཅན་ཁོད་རོལ་པ་རྒྱ་བདུན་ཀྱི་གསོལ་མཆོད་འདི་ཡང་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ཀྱི་སྟོད་སིལ་ཆད་ཀྱི་རྗེས་སུ་ཐྱང་བའི་གཏེར་མའི་རིགས་ཤིག་མིན་ནམ་སྟམ་པའི་དཔྱད་པར་མཛོད།

དུས་རབས་བཅུ་པ་ཅམ་ནས་དུས་ཕྱིས་དུས་རབས་ ༡༨ པའི་མཇུག་ཅམ་བར་བོད་དབུས་གཙང་དང་མདའ་རིས་ལུལ་དུ་འཕྲལ་གྱི་བཅན་པོ་ལྟ་སྲས་ཆགས་གྱི་སྲས་པོ་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་པའི་རིགས་ལ་ལྟ་བཅུན་ཞེས་ཞུ་སྲོལ་ནར་མར་ཐུང་འདུག་ཀྱང་། ད་ལན་ངོམ་བརྒྱད་ཆགས་པའི་གདུང་རྒྱུད་ཁག་དང་། འཕྲི་ཀུང་དུ་ཐུང་བའི་གདུང་རྒྱུད་ཆགས་གཉིས་ཀྱི་མི་ངོ་ཆོས་སྐོར་ཞུགས་རིགས་ལ་མཚན་གསོལ་ལྟ་བཅུན་ཞེས་པ་ཕལ་ཆེར་ཞུ་སྲོལ་དང་བེད་སྟྭོད་གཏོང་སྲོལ་ཐུང་མི་འདུག་སྟམ།

གནས་མདོ་ཀཱཊ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་ངོམ་པ་ལྷོང་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་དང་། ཁོང་གི་རང་ཆམ། ཁོང་གིས་མཛད་པའི་གནས་ཆོས་མི་འགྱུར་རྟོ་རྗེའི་ཆམ་ཐར་བཅས་ནང་གཙོ་བོ་དྲག་ (གྲགས་) ནག་ནས་ཆགས་མེད་ཁོང་རང་བར་མི་རབས་སོ་སོའི་ཆོས་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ཇི་ཏྲས་རྒྱས་ཅམ་རེ་འགོད་ཡོད། མི་རབས་སོ་སོའི་གཙན་ཞུས་ཀྱི་བློ་མཉམ། བསྟེན་པའི་ཀོ་ཚང་དང་སྟག་ལུང་སོགས་བློ་མ་ཆམས་ཀྱི་ཅོན་ལྟ་ཕྱིའི་ལོ་ཆོགས་ལ་ཞིབ་ནས་ངོམ་པ་ལྷོང་ཚང་གི་བློ་དཔོན་ཆམས་རེ་རེ་བཞིན་དུས་ཆོད་གང་དུ་ཅོན་མིན་ཅེས་ཐུབ་པ་ལས་ལོ་ཆོགས་དངོས་གསལ་བ་ནི་ཅ་ལམ་གཅིག་ཀྱང་མི་འདུག

དང་པོ་མཆིད་ལུངས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འདོ་ས্ভང་དང་ཡུམ་བརྟན་ཀྱི་སྐུ་ཕྲུང་གཉིས་ཀར་ནས་མཆིད་པར་གྲོང་བ་ལྟ་བུ་མཐའ

---

[65] དགེ་སྐོང་ར་ག་ཨ་ས্ভའི་ཆམ་ཐར་ལས། རིགས་རྒས་དང་འཕེལ་ཞིང་སངས་ཀྱས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་འཛིག་སྐོ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱིའི་ཆམ་ཐར་བཞུགས་པའི་དགུ་ཕྱོགས་སོ། །ཨོག་གྲངས། ༡༩ནཅ
The Autobiography writings of Karma-chags-med (*Ra-ga-Asya*), Reproduced from a collection of rare manuscripts recently brought from Tibet, Vol. I,. Published by Rta-na bla-ma, Kollegal, 1985

[66] དུང་དཀར་ཆོག་མཛོད་ཆེན་མོ། ཀུང་ཁོའི་བོད་རིག་པ་དཔེ་སྐྱེན་ཁང་། ༢༠༠༢ ཨོག་གྲངས། ༡༠༣༥

གཅིག་ཏུ་ངེས་གཏན་མེད་པ། དེའི་ཚོར་ནས་འཕྲོ་རྟེའི་སྒས་ལྟའི་དགེ་བསྐྱེན་སྒྲག་བཙན་ཀྱི་སྨོར་འཕྲོས་པ་ལྟ་བུ་དང་། མཐའ་མ་ལྟ་ལྟོང་དཀར་པོའམ་ངོམ་པ་ལྟ་ལྟོང་ཞེས་བོད་མིའི་གཏུང་བྱ་ལས་འཕྲོས་པའི་བཤད་ཚུལ་བཅས་ང་དང་ང་འདྲ་བའི་ཤེས་རབ་ནམ་དཔྱོད་དམན་ལ་དག་སྟང་ཆུང་བའི་རིགས་ཀྱིས་ལམ་སང་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱས་གཏུང་རབས་སོགས་ནག་པོ་འབྱུ་འདེད་ཀྱིས་གཅིག་ནས་གཉིས་བར་འདེད་རྒྱ་མེད་པའི་འགག་དོག་མང་པོ་འཕྲད་པ་དང་། གནད་དོན་ཆ་ཤུང་ནས་མ་འདྲ་བ་མང་པོར་བསྟེན་གཅིག་གམ་དགྱེས་གཅིག་ཏུ་གོ་བ་ལེན་ཐུབ་མིན་ཡུད་ཙམ་ལྟ་བར་བྱེད་པ་ཡང་དཀའ་འདྲུ་གལ་སྟེ།

གཟུ་ཆགས་མེད་ཀྱི་རང་རྣམ་དང་།ཁོང་གིས་མཇུད་པའི་གནམ་ཆོས་མི་འགྱུར་རྟོ་ཏེའི་རྣམ་ཐར་གཉིས་ནང་ལྟོང་སྟོམ་རའམ་ངོམ་པ་ལྟ་ལྟོང་ནས་འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་དྲུང་འཁོར་གྱགས་ནག་བར་བར་སྟོང་ཡིན་ལ་ལོ་རྒྱས་མི་གསལ་ཡང་། ངོམ་པ་ལྟོང་ཚང་ནང་དེ་ལས་རྒྱས་ཙམ་མི་རབས་བཞིའི་ལོ་རྒྱས་ཀ་གསལ་འདུག

ཡང་བལྟ་ཐུབས་གཅིག་ལ་གཱུཾཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་མོས་ "དགེ་སློང་གཟུ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་མཇུད་པའི་ཡུལ་ཐྱོགས་དེ་ཡི་ཡིག་ཚང་ངམ་ངག་རྒྱུན་ཉིད་ལ་བརྟག་འོས" ཞེས་གསལ། གཱུཾཐོག་རིག་འཛིན་ཆེན་མོ་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཞིབ་ཚགས་ཆེན་པོ་མཇུད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ཐུབས། "ཡུལ་ཐྱོགས་དེའི་ངག་རྒྱུན་ཉིད་ལ་བརྟག་འོས" གསུངས་པ་འདིར་གོ་བ་ཆེན་པོ་མེད་དམ་སྟམ། ཆགས་མེད་རང་ནས་ཀྱང་ངོམ་པ་ལྟོང་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་འཛིན་སྐབས་ལུངས་བཏུགས་སའི་ཡིག་ཚང་ནི་ "ཆོས་འབྱུང་རིགས་མ་འདྲ་བ་མང་པོ་དང་། མི་འབུ་འགྱམ་ (འདྲ་) ཆགས་[67] ཆེ་ཆུང་དང་། མཁའ་ལྷོད་པའི་རྣམ་ཐར་གོ་བདེ་གཏམ་ཐབས་དང་། བཀའ་འབྱམ་ཞལ་འཆེམ་ (ཆེམས་) དང་བཅས་པ་དང་། ཡོ་རྒྱན་རིན་པོ་ཆེས་བཀའ་མ་འོངས་ལུང་བསྟན་ཚན་འགའ་རེ་དང་། དྲུང་གོང་འོག་གསུམ་གྱི་རྣམ་ཐར་བྱ་བྱལ་བས་མཇུད་པ་དང་པའི་གསེར་ཕྲེང་དང་། སྟར་ནས་ཡོད་པའི་གསུང་རྒྱུན་ལུངས་བཅུན་པའི་སྒྲུབ་མེད་མང་པོ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དོན་བསྡུས་ཏེ་ཆོག་ཤེས་ལ་དོན་གསལ་བར་བཀོད་པའོ།།"[68] ཞེས་གསལ་བ་གང་ལྟར་གཙོ་བོ་ལུངས་ཐུབ་ངག་རྒྱུན་ལས་བཏུས་འདུག་སྟམ་ལ་དང་པོའི་མཆེད་ལུངས་སྨོར་ལའང་ད་དུང་ཉམས་ཞིབ་བྱེད་དགོས་འདུག་སྟམ།

གཟུ་ཆགས་མེད་ཀྱི་རང་རྣམ་དང་།ཁོང་གིས་མཇུད་པའི་གཏེར་སྟོན་གནམ་ཆོས་མི་འགྱུར་རྟོ་ཏེའི་རྣམ་ཐར་གཉིས་ནང་མེས་རབས་འབྱི་སྨོས་གསོས་ངེས་པའི་སྨན་ཁད་ཕྱི་ཏུས་རབས་བཅུ་པའི་གཏུང་ཐུ་ཙམ་ནས་ལྟ་བཙན་པོའི་གཏུང་རབས་འཆད་

[67] དབུ་ནག་མི་འབུ་འདྲ་ཆགས། Senri Ethnological Reports 32, *The Call of the Blue Cuckoo: An Anthology of Nine Bonpo Texts on Myths and Rituals*, Bon Studies 6, Edited by Samten G. Karmay, Yasuhiko Nagano, National Museum of Ethnology, Osaka, 2002 དཏྱིན་ཛིའི་ཡོག་གྲངས་ ᠀᠀᠅–᠀᠆᠅ བར་ལ་གཟིགས་འཚལ། ཇོ་སྲས་བཀྲ་ཤིས་ཚེ་རིང། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བསྒོ་གླེང་བཇོད་གཞི་ཁག་གསུམ། བོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་བསྒོ་གླེང་། ཚོལ་གསུམ་ལོ་རྒྱུས་ལྷ་ཚན་ནས་ཐོག་བཟློག། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཆུ་རམ་ས་ལ། ᠒᠓᠓᠔ ཨོག་གྲངས་ ᠔᠒–᠓᠓᠒᠔–᠔᠕ བཅས་ལ་ལའང་གཟིགས་འཚལ།

[68] ཕྱི་ལོ་ ᠒᠓᠓᠓ ལོར་ཁམས་སྐོམ་ལྷ་ནང་ཚེན་འབར་སྐད་བཟོ་རིག་གནས་མཛོ་གསང་ཐུགས་ཚོས་འཕེལ་གླིང་དཔེ་ཆ་ཤེས་ཀུན་ཕྲུག། མཁས་ཀུབ་གཟུ་ཆགས་མེད་ཀྱི་གསུང་འབུམ་བཞུগས་སོ། །ཞེས་པོད་ཚེན་ ᠅᠓ བཞུগས་པའི་ནང་པོ་ད་པའི་ནང་། ངོམ་པ་ལྟོང་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་དཏུལ་དཀར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་བཞུগས་སོ། །ཞེས་པའི་དཏྱིན་ཛིའི་ཡོག་གྲངས་ ᠔᠔᠓᠕:᠓

སྟངས་ཁྱངས་ལྱང་ཞིབ་ཐུ་དང་། ཡང་སྒོས་ལོ་ ༢༥༠ ལ་ཉེ་བའི་གདུང་རབས་རིམ་བྱོན་གྱི་གྲངས་འདྲེན་ཅམ་ཡང་མ་གསལ། ངོམ་པ་ལྷོང་ཚང་གི་ལོ་རྒྱས་ནང་དུག་ (གྲགས་) ནག་ནས་ཡར་འདེད་པའི་མི་རབས་བཞིའི་ལོ་རྒྱས་བསྟུས་པ་རེ་གོང་གསལ་ཆར་ཐུར་གཉིས་ཀྱི་མེས་རབས་དང་མ་འདྲ་བའི་ཐོལ་པ་བཞུགས་འདུག

གཤམ་གསལ་དཔེ་ཁྱངས་ཆམས་ཀྱི་ཚོགས་སྣ་སྐྱིང་བསྟུས་ཐུ་བཀོད་ན། དྲུང་ཆེན་མཁའ་སྟོང་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ (1370–1443) གྱི་ཆོས་ཐར་[69] ལྟར་ན། བོད་དབུས་གཙང་ཁམས་གསུམ་གྱི་ནང་ཚན། མདོ་ཁམས་སྟོང་གི་ཆར་གཏོགས་པ་ཆབ་མདོའི་མཐའ་ཁོངས་སུ། གྲུབ་པའི་གནས་ཆེན་པོ་གཟར་དགོན་གྱི་ལྷོར། འཛུ་དྲུག་སྨིན་ཞིང་། འདོད་དགུ་འཕོམ་པ། ལྷོན་ཤིང་ནགས་ཚལ་རྒྱས་ཤིང་། ཆུ་ཆུ་ལེགས་པ། ཕ་རོལ་དགྱ་སྒེ་གང་གིས་ཀྱང་གླགས་མི་ཆེད་པའི་ས་འགག་བཙན་པོ་དང་ལྡན་པ་སོགས་ཐུན་མོང་ཕྱིན་ཡོད་ཏན་མང་པོ་གཅིག་ཏུ་འཕོམ་པ་གཞན་ལ་ཆེད་དུ་ངོམ་པ་ལྷོར་ཡོད་པས་ངོམ་ཞེས་གྲགས་པའི་ཡུལ་ལྷོངས་དེ་ནི་ཁོང་གི་འབྲུངས་ཡུལ་ཡིན། བོད་གནའ་རབས་ལུ་རུས་ཆེན་བཞིར་གྲགས་པའི་ནང་ནས། ཁོང་གི་ཡབ་ནི་ལྷུག་པོ་ལྷོང་གི་རུས་རྒྱུད་དུ་གྲགས་ཤིང་། མཚན་དཔོན་རྒྱལ་བ་བཟང་པོར་གྲགས། ཡུམ་ནི་གན་འཛའ་འཛིན་པ་བཟང་པོ་དཔལ་གྱི་སྲས་མོ་གན་འཛའ་བཟའ་ཚོས་སྒྲོན་ཏེ་ཁོང་ཡབ་ཡུམ་གཉིས་ལ་སྲས་སྲས་མོ་བཞི་ཡོད་པ་ལས། མཁའ་སྟོང་པ་ནི་སྲས་ཐ་ཚུང་ཡིན་ལ། རབ་བྱུང་དྲུག་པའི་ལྷགས་ཁྱི (1370) ལོ་ལ་སྐྱ་ལེགས་པར་བལྟམས་སོ། ། ཞེས་གསལ།

དངོས་སྟོབ་ནམ་མཁའ་བསམ་གྱོན་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་འཕྲོག་ལ་ཕྱི་གཡས་ཀྱི་རྩ་བར་ ༡༩༩༠ ལོར་ཡི་གེར་བཀོད་པའི་རྟེ་ལ་ཕྱི་བ་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ (1372–1437) གྱི་ཆོས་ཐར་གསལ་བར་ཅིང་པ་དྲི་མེད་རྒྱ་བའི་ཕྲིན་བ་ལྟར་ན། སྐུ་འཕྲུངས་པའི་ཡུལ་ནི། གངས་ཅན་གྱི་སྐད་རྒྱ་ནག་པོ་དང་ཉེ་བ་དང་། མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་སྟ་ཚོགས་ཀྱིས་སྐྱས་པའི་ལྷོན་ཤིང་གི་ཕྲེང་བས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་བ། མི་སྣང་རིགས་མི་གཅིག་པ་དུ་མ་རྒྱ་བའི་སྲང་སྟོ། །འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་དུ་མ་འབབ་མེད་དུ་འཕྱུང་བའི་གནས། (མེ་ཉག་དང་ཆུ་མདོའམ་) ལྷོའི་ཤ་ཆོང་ཁང་གསར་ཞེས་བགྱི་བ་ལགས་སྐད། གཏུང་ནི་ཅུས་ཆེན་སྟེ་བཞི་ནས་ཆེ་བར་གྲགས་པ་སྐྱ་གོ་ལྷོང་། དེ་ལས་ཀྱང་མཚོ་ཏུ་ཀྱུར་པ་གནམ་ལྷོང་དཀར་པོའི་རྒྱལ་རིགས་ཏེ། དེ་ཡང་ཆི་ཏུ་དབེན་ཤ་ཞེས་བྱས་བ། ས་ཆེན་གན་ (1215–1294) གྱི་རྒྱལ་ཐུན། ཐུག་མགོ་ནོར་བུ་གསུམ་ལ་དབང་བྱེད་པའི་རིགས་རྒྱུད་ཡིན་ལ། ཡབ་ཀྱི་ཡང་མེས་དུ་དབེན་ཤ་དགོན་མཚོག་འབྲུམ། ཡང་མེས་ནི་ལྷོང་སྒྲིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བ་ལྟར། མེས་པོ་དུ་དབེན་ཤ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ཞེས་རྒྱལ་བའི་སྲས་པོ་ཐོགས་མེད་རིན་པོ་ཆེ་[70] དབུས་སུ་ཕེབས་པའི་ཐུན་ལྡན་རབ་ཏུ་བྱུང་ཡབ་ནི་དེའི་སྲས་གསུམ་གྱི་ཐ་ཚུང་དམ་པ་དབང་ཕྱུག་བཟང་པོ། དེ་ནས་དགུང་ལོ་བཅུར་ (1381) ཉེ་བ་ནི། ཇི་ཉིད་ཀྱི་ཁུ་བོར་ཐུར

[69] མི་རིགས་དཔེ་མཛོད་ཁང་གི་དཔེ་ཐོ་ལས་གསུང་འབུམ་སྐོར་གྱི་དཀར་ཆག་ཤེས་བྱའི་གཏེར་མཛོད། བར་ཚ། མི་རིགས་དཔེ་སྐྲུན་ཁང་། ༡༩༥༥ ཨོག་གྲངས་ ༥༢།–༥༧

[70] དབུལ་ཆུ་རྒྱལ་སྲས་ཐོགས་མེད་བཟང་པོ་དཔལ། (1295–1369)

པ་སྟོ�་ཀྱི་འགོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ལྟ་བུའི་དུ་དབེན་ཤ་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོ་ཞེས་གྲགས་པ་དེས། ཡབ་ཀྱི་ཡུལ་མདོ་ཁམས་སྒང་གསུམ་ན་བཟང་ཞིང་། དམ་པའི་ཆོས་དར་བའི་ས་ཆ་ངོམ་དུ་བླངས་ནས། གཞིས་ཀ་འགལ་ཟླང་གིས་སྟ་ཏངས་པའི་གནང་སྦྱིན་ཆེན་པོ་དང་། ད་ཁྱོད་ཆེར་རྒྱས་པ་དང་ཚུང་མ་བླངས་ནས་མངའ་འོག་དང་དཔལ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ལ་དབང་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་ཡིན། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པའི་བཀའ་ལུང་བཟང་པོ་ཡང་མང་དུ་མཛད་སྐད། ཅེས་གསལ་ན་ཏྲང་ཆེན་མཁའ་སྟོང་པ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ (1370–1443) དང་ལ་ཕྱི་བ་ཆེན་པོ་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ (1372–1437) རྣམ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལྟར་ན་གདུང་ནི་བུས་ཆེན་སྲུག་པོ་སྟོང་ལས་འཕྲལ་གྱི་ལྟ་བཅོན་པོའི་གདུང་རྒྱུད་དམ། སྨོན་ར་ལྟོང་ངམ་བླངས་སོགས་ཀྱི་སྐོར་གང་ཡང་མ་གསལ།

མཁས་གྲུབ་གནས་མདོ་ཀཱཊ་ཆགས་མེད་ཀྱི་གསུང་ངོམ་པ་ལྟོང་ཚང་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་དཏུལ་དཀར་གསལ་བའི་མེ་ལོང་ལྟར་ན། སྨོན་ར་ལྟོང་། ཏེ་ནས་མི་རབས་མང་ཞིག་སོང་ནས་བན་ཁྲོམ་ལྟོང་དཔལ་མོ་ལྷམ་ཟིར་བ་བྱུང་། བན་ཁྲོམ་ལྟོང་གི་སྲས་དཀོན་མཆོག་འབར། དེའི་སྲས་དབོན་ཏཀ་དཀོན་མཆོག་འབྱམ། དེའི་སྲས་དབོན་ཏཀ་སྦྱིན་པའམ། ལྟོང་སྦྱིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བཀྲ་ཅུར། ཕྱིས་ཀཱཊ་པ་རང་བྱུང་རྡོ་རྗེ་ (1284–1339) ལས་བསྟེན་པར་ཟོགས་ནས་མཚན་ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་སུ་བཏགས། དེ་ལ་སྲས་གསུམ་ཡོད་པའི་གཅིག་ལ་ཕྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་ (1372–1437) དང་དུ་ཕན་ཤ་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོ། སྲས་ཆེ་བ་ནི་ལྟོང་གྲགས་ནས་བཅོས་དང་། ལྟོང་སྦྱིན་པའི་བུ་ལ་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཆེ་ཚུང་གཉིས། སངས་ཚུང་གི་སྲས་ལ་ལ་ཕྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་འབྲུངས། སངས་ཆེན་ཀྱི་སྲས་དཀོན་མཆོག་བཟང་པོ། ཞེས་གསལ།

དགེ་སློང་རྣ་ཞ་ས་སྲའི་རྣམ་ཐར་ལས་རིགས་རུས་དང་འཕེལ་ཞིང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་འཇུག་སྒོ་དང་མཐུན་པ་ཕྱི་ཡི་རྣམ་ཐར་ལྟོང་ངམ་བླངས་པ་ལྟ་ལྟོང་། གྲགས་ནས་ཅིས་བྱའི་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ (1235–1280) ཏྲང་སྐོར་རྒྱ་ནས་བྱོན། |རྒྱལ་པོས་དུ་ཕན་ཤའི་ལས་ཀ་གནང་། དེའི་བུ་དགུ་ཡོད་པའི་ཐ་ཚུང་བ་ངོམ་པ་རྒྱལ་བ་བཟང་པོས་གདན་ས་དབང་། |དེ་སྲས་ཏྲང་ཆེན་མཁའ་སྟོང་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན་པ། (1370–1443) ཞེས་གསལ།

ཀཱཊ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་མཛད་པའི་སྒྲུལ་སྐུ་མི་འགྱུར་རྡོ་རྗེའི་ (1645–1667) ཕྱིའི་རྣམ་ཐར་ཀུན་ཁྱབ་སྐྱེན་པའི་འབྲུག་སྒྲ་ལྟར་ན། ངོམ་དུ་བཞུগས་པ་ལྟོང་སྨོན་ར་ཞེས་གྲགས་ཏེ། འདིའི་རྒྱུད་ལ་ལྟ་ལྟོང་དཀར་པོ་ཟིར་བ་འོད་གསལ་ལྟའི་རྒྱུད་ཡིན་པ། ལྟོང་སྨོན་ར་ནས་བཟུང་གདུང་རབས་མང་ཞིག་ནས། |གྲགས་ནས་ཅིས་བྱ་དགེ་ཕུལ་བློ་སྟོབས་ཅན། | ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ (1235–1280) དཔོན་ཆེན་ཏྲང་སྐོར་བྱས། |གྲགས་ནས་དེ་ལ་བུ་དགུ་ཡོད་པའི་རྒྱུད། བྱག་དམར་བ་སོགས་ཨ་ནུ་ཕྱི་ཚོ་བ། ད་ལྟ་མང་དུ་ཡོད་པ་འདི་རྣམས་སོ། |སྲས་ཀྱི་མཆོག་ལྷུར་ངོམ་པ་རྒྱལ་བ་བཟང་། |དེ་ཡི་སྲས་ལ་ཏྲང་ཆེན་མཁའ་སྟོང་པ་ (1370–1443) ཞེས་གསལ།

པཾ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྟན་ཡེ་ཤེས་ (1738–1780) མཛད་པའི་ཕུར་ལྟོག་ངག་དབང་བྱམས་པའི་

(1682–1762) རྒྱམ་ཕར་དུས་གསུམ་སངས་རྒྱས་ཕམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་རིགས་དང་དགྱེལ་འཁོར་རྒྱ་མཚོའི་མངའ་བདག་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་རྗེ་བཙུན་དགེ་དབང་བྱམས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་རྒྱམ་པར་ཕར་པ་དང་པའི་འདབ་བརྒྱ་བཞིད་པར་བྱིང་པའི་ཉི་མ་ལྟར་ནི། དེ་ལ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཡུལ་ཕྱོགས་གང་དུ་སྐྱེའི་རྒྱུ་བ་བཞེས་པའི་གནས་ནི། མདོ་སྡེ་བཟལ་མེ་སྐང་གི་ཚར་གཏོགས་པ་ཆབ་མདོ་དང་ཉེ་བའི་ཡུལ་ཕམ་ཁ་གོང་སྟོ་རོམ་ཞེས་པར་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྷེའུ་བཙན་གྱི་བློན་པོ་རྣངས་ཁམས་པ་གོ་ཚ་ཞེས་པའི་རིགས་རྒྱུད་རིམ་པར་བྱང་བ་རྒམས་ལས་སྟེའུ་གདོང་པའི་ཞལ་ངོ་ལྷོང་གྲགས་ནག་ཟེར་བ་འགྲོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་ཞབས་ཕྱིར་ཁམས་ཕྱོགས་སུ་བྱོན་པ་ཡུལ་དེར་ཆགས་པའི་རིགས་རྒྱུད་ལ། རྒྱ་མཚར་ཙམ་ནུ། ས་སྐྱང་སྟེ་པ། དབྱི་མདའ་སྟེ་པ། གནས་མདོ་སྟེ་པ་རྣམས་བྱུང་། ཞེས་གསལ།

དྲུང་ཡིག་རྒྱལ་མཚན་སོགས་ནས་ *༡༥༥* ལོར་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་བཀྲིས་པའི་ཆབ་མདོའི་བླ་དགོན་འགའ་ཞིག་གི་ལོ་རྒྱུས་ཕྱོགས་བསྡུས་ལྟར་ནི། ས་སྐྱང་སྟེ་པ་ནི་ཆོས་རྒྱལ་མེས་དབོན་སྐབས་ཀྱི་ཆོས་བློན་པས་བླུངས་གོ་ཆའི་གཏུང་རྒྱུད་ཡིན་ཡུགས་གསལ།

ཐམ་ཀ་སྟོ་རོམ་ཡ་ནུ་ཚང་གི་ཕྱག་དེབ་བཞུགས་ཞེས་པ་ལྟར་ནི། འདི་ལ་བཤད་ཚུལ་གཅིག་ལ། ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བཟང་པོས་པ་དཔལ་ཀྱི་བར་དང་། ཁྲི་བཀྲ་ཤིས་བཟང་པ་དཔལ་ལ་སྲས་གསུམ་ཡོད་པའི་བོད་ལྷེ་ལ་སྲས་བཞི་ཡོད། དེའི་གཉིས་པ་ཁྲི་ལྷེ་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ས་ཡི་ཚར་བྱོན་པ་དེ་ལ་སྲས་གསུམ་ཡོད་པ་ལས་སྲས་ལྷ་ལྟོང་དཀར་པོ་བྱ་བ་མདོ་ཁམས་ཀྱི་ས་ངོམས་ཀྱི་ཡུལ་ས་སྐྱང་དུ་བཞུགས་པ་དེ་ལས་རྒྱུད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་ཡེ་སྨོན་རྒྱལ་པོ་ནས་ཆེན་པོ་རྣངས་ཀྱི་གདུང་རིགས་ལས་རིམ་བཞིན་རྒྱུད་པར་གསུངས་ཚུལ་གཉིས་སྣང་། ཞེས་གསལ།

ཆབ་མདོའི་མཁན་ཆེན་བྱམས་པ་ཆོས་གྲགས་ (1932–2008) དཔལ་བཟང་པོས་ *༡༩༣༢* ལོར་མཇད་པའི། ཆབ་མདོ་དགོན་པའི་གཙན་རབས་ངོ་མཚར་གཏམ་གྱི་རྒྱ་རིངས་ལྟར་ནི། རྣངས་ལྟ་གཟིགས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་གཙོང་ (ལྷོང་) ཕྱིན་ཙ་དཔལ་བྱ་བ་འཕགས་པ་རིན་པོ་ཆེའི་ (1235–1280) ཕྱག་ཕྱིར་བྱང་བ་དེ་མདོ་ཁམས་སྨྱི་ཡི་དཔོན་དུ་བསྐོས་པ་ལ་ཅོར་ཀྱིས་ཏྲན་ཁང་གི་ལུང་ཐོབ་པས་ངོམ་རྗེ་ཁྲི་དམར་བ་གྲགས་པ་ད་ལྟ་ས་སྐྱང་སྟེ་པ་འདི་ཡིན་པར་ཆགས་མེད་ཀྱི་ཙ་ནུའི་ལོ་རྒྱུས་ལ་གནས་ཤུགས་ལ་ཕད་པར་རྒྱལ་རབས་མཁས་པའི་སྙན་རྒྱན་ལས་བྱང་ངོ་།།ཞེས་གསལ།

ལོང་རྗེ་འཕྲལ་ཀྱི་ལྟ་བཅོན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གདུང་བུས་ལ་ཆེ་བསྟོད་རབ་བཏགས་བྱས་ནས་རྒྱ་གར་འཕགས་ཡུལ་ཀྱི་ཉི་མའི་གཉིན་ནམ་ཎྜཱུའི་རིགས་ཡིན་ཞེས་བོད་ཀྱི་ཆོས་འཕྲུང་རྒྱལ་རབས་གྲགས་ཅན་མང་ཆེ་བའི་ནང་གསལ། དེས་ན་བོད་རང་གི་བུས་ཆེན་སྟེ་བཞིའམ་སྟེ་ལྔའི་ཁོངས་ས་མི་གཏོགས། ལོ་རྒྱུས་ཁུངས་ལྟན་བསྟོད་བསྔགས་ཉད་སྨྲག་མེད་པའི་ནང་འཕྲལ་ཀྱི་ལྟ་བཅོན་པོའི་མེས་པོ་གཉའ་ཁྲི་བཅོན་པོ་ནི་ཁམས་སྟོད་ "སྨྱ་ཡོའི་ཡུལ་ན་བྱ་མོ་བཅུན་བྱ་བའི་མ་ལ་ནས་ཟེའུ་བྱང་སྦྱན་དགུ་རྒྱུས་པའི་ཚུང་མཐའ་ཡུ་བེ་ར་

བྱ་བ་”[71] དཔའ་ཆུལ་བྱུག་ལུས་ལ་རྫོགས་པ་ཞིག་ཀོང་པོ་ལྷ་རི་ཀྱང་མཐོང་ལྷས་རིམ་ཀྱིས་གཏུང་རྒྱུད་མཆེད་པར་འདོད། དེར་བརྒྱན་འཕགས་ཡུལ་གྱི་ཉི་མའི་གཉེན་ནམ་ཎྜཱི་རིགས་དང་འབྲེལ་བ་ཡེ་ནས་མེད་ལ་བུས་ལྟོང་ངམ། སྨྲག་པོ་ལྟོང་། ལྷ་ལྟོང་དཀར་པོ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མེད་ད་ལྟའི་སྐབས་ཆ་མ་འཚལ།

པཾ་ཆེན་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་ལྷར་ན་ཆུངས་ཁམས་པ་ཡོ་ཆའི་སྐུ་རྒྱུད་ལྟོང་གྱིས་ནས་ཁ་ཅེས་གསལ་འདུག ། བཞེད་ཚུལ་འདི་ལའང་དཀའ་སྟོགས་ཡོད་དེ་ཆུངས་ནི་བུས་ཆེན་དབྱའི་ཁོངས་སུ་བསྡུ་ལ་ལྟོང་དང་དབྱ་གཉིས་གཞི་ཙ་ནས་ཁས་ཁག་ས་ས་རིད་ལགས།

འཕྲལ་གྱི་ལྷ་བཅན་པོ་སྐུ་རྒྱུད་གང་ཞིག་སྦྱགས་པའམ་སྐུ་གྲུང་དུ་ཁམས་ཕྱོགས་ངོམ་པར་བརྟངས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་བཅན་པོའི་མཚན་གནས་བུས་མིང་གི་ཐོབ་སྐལ་མེད་པར་ལྟོང་གི་བུས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་ན་ཙ་བ་ནས་མི་ཆོག་པ་ཞིག་ཕེ་ཡིན་ཡང་མཇོས་སོ། །ཐུ་མོའི་བོད་པའི་ཚང་སའི་སྐབས་མནའ་མར་ལྷ་བཀོལ་ལྷ་འདོགས་དང་ཚ་འདྲ་བ་བུས་གསར་པ་ལྟོང་བཏགས་པ་ཡིན་ནམ་ཡང་བསམ། ཡང་ན་ངོམ་པ་ཚོས་འཕྲལ་གྱི་ལྷ་བཅན་པོའི་གཏུང་ནས་མཆེད་པ་ལྷ་ལྟོང་དཀར་པོ་ཡིན་ཞེས་པ་འདི་ཡར་ལུང་ཇོ་བོའི་རྒྱུད་པ་ “ལྷ་ལྟོན་དཀར་མོའི་རྒྱུད་བྱི་ཚུང་བ་ཡིན་” ཞེས་པ་དེ་ “ལྷ་ལྟོང་དཀར་པོའི་རྒྱུད་འཇི་ཚུ་བ་ཡིན་” ཞེས་བཅོས་སམ་དཔྱད།

---

[71] ལྷུང་གྲོང་པ་རོལ་པའི་ཇོ་ཇེའི་དགོན་རབ་བྱམས་ (འབྱམས་) ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་གི་ཀཏིར་འཛིན་པ་ཐུ་ཏ་རས། རིག་པ་འཛིན་པའི་བསྟི་གནས་མཁའ་ཐྲོན་ཐར་པ་གྲོང་རྡུ་མཇོད་པའོ། (1338 ཇེས་ལ་མཇད་དམ་) ཡུམ་བུ་བཟླ་མཁར་གྱི་དཀར་ཆག (འཕྲིང་བ་) ལྷ་ཁའི་ཐོམ་རིགས་སྒྲུ་ཙལ། ༧།ཀ།ཀ (ཁ) ཤོག་གཙས་ ༧།ཀ–༧།ཁ མཁས་པ་ཉེ་ཏུས་ (1261) མཇད་པའི་ཀུ་བོད་ཀྱི་ཚོས་འཕྲུང་ཀུས་པ། གང་ས་ཅན་རིག་མཇོད། ། །

མཐའ་བསྟོམས་ཤུ་ཏམ་དུ་མ་འགྱུར་ན་མཁས་གྲུབ་ཀྱི་རྒྱ་ཆགས་མེད་ཀྱིས་ཡོངས་གྲགས་རྒྱལ་རབས་དེབ་ཐེར་དམར་པོ་བང། རྒྱལ་རབས་གསལ་བའི་མེ་ལོང། ཡར་ལུང་ཇོ་བོའི་ཆོས་འཕྲུང་སོགས་ནང་ཁྱེ་འོད་དཔལ་མགོན་གྱི་སྐུ་རྒྱུད་ཁམས་ན་མང་ངོ་ཞེས་གསལ་བ་འདི་ལྟར་ས་བྱས་ནས་ཕྱིས་བྱོན་ལྷོང་གྲགས་ནག་ཀི་གཏུང་རྒྱུད་གོང་མ་ཆ་མས་ཁྱེ་འོད་དཔལ་མགོན་ལ་ཕུ་ཚུགས་ཀྱིས་སྦྱོར་ཐབས་མཇད་པ་ཞིག་ཏུ་མཛོང། དེ་ཡང་འཕྲལ་ཀྱི་ལྷ་བཅན་པོ་ཆ་མས་ཎྜཱི་རི་ཁགས་ས་མ་འོད་གསལ་ལྷ་རིགས་ཡིན་བཞིན་དུས་རབས་བཅུ་གསུམ་པའི་ནང་གློ་ལྷོང་ལ་འགྱུར་འགྲོ་བ་འདི་འདྲ་མཆེད་སྟངས་གང་ངམ་ཅི་ཡིན་ཡང་ཡང་ས་ཁམས་ས། ।གང་ལྟར་ད་ལྟ་རང་རེའི་ལག་པར་ཟ་ངོམ་བཏུད་དང། འཕྲི་ཟླུང་བཏུད་ཀྱི་བློ་དཔོན་དག་གི་ཏུས་མཛོད་དང་ཆམ་ཐར་ཁུང་ཤས་ལས་མེད་སྟབས་ཕྱིས་ནས་ད་དུང་ཁ་ཅམས་ཞིབ་ཏུ་ངར་སྟུགས་སྲིང་ཤུ་དགོས་འདུག་ལགས།

ཡང་ཡོངས་གྲགས་རྒྱལ་རབས་ཆོས་འཕྲུང་ན་སྒྲན་ཐུ་དོན་ཆེན་ནམ་ཀ་ཙ་དོན་ཆེན་ཞེས་པ་ཅོང་བའི་རྒྱལ་རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་ཡིན་ཀྱི་དབུས་ན་ཡོད་པའི་སྒས་རྒྱུད་ཀྱི་མཚན་ནི་མིན། དེ་ཡང་ལྷོ་ཀླ་ཤུལ་བཅད་པོའི་སྐུ་རྒྱུད་དོན་དམ་སྣ་བའི་ས་ཁང་གིས་དུས་རབས་བཅུ་དྲུག་པའི་དགྱིལ་ཅམ་དུ་བཙམས་པའི་བཤད་མཛོད་ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ལས། “སྣང་ཀྱི་མདོ་ཁམས་གངས་ (སྣང་) གསུམ་གྱི། ཚ་བ་སྐང་མར་སྐང་དང་མར་སྐང་སྒྲན་པོ་སྐང། ཡོན་ཏན་ཆགས་པའི་ཞིང་ལྟ་བུ་དེ་ན་ཡུལ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཤར་བཙོང་ (ཙོང་) པ། ཙ་མི་དང་ཤི་ (ཤིང་) མི། ཇེ་བཙན་ལ་ཁོལ་དུག་པ་ལྟན་མ་དང་འདྲོའོ། (ཏེ་པོ་) ।བུས་ཆེན་དྲུག་གི་ཡུལ་དེ་འཛོན། མི་དེ་ཆམས་ཀྱི་བདག་པོ་གང་ཡིན་ན། ཤར་བཙོང་ (ཙོང་) ཁའི་རྒྱལ་པོ་མངའ་བདག་ཀ་ཚ་དོན་ཆེན། བཞེངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནི་ཁཀ་ཀ་ཆ་ཤ་ལ་ལ། ཁ་ཆ་ལ་ཆེས་ཙན་ (བཙན་) པ། ཙ་མི་དང་ཤི་ (ཤིང་) མི། ཇེ་བཙན་ལ་ཁོལ་དུག་པ་ལྟན་མ་དང་འདྲོའོ། (ཏེ་པོ་) ।བུས་ཆེན་དྲུག་གི་ཡུལ་དེ་འཛོན། མི་དེ་ཆམས་ཀྱི་བདག་པོ་གང་ཡིན་ན། ཤར་ཙོང་ (ཙོང་) ཁའི་རྒྱལ་པོ་མངའ་བདག་ཀ་ཙ་དོན་ཆེན། བཞེངས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ནི་ཁཀ་ཀ་ཆ་ཤ་ལ་ལ། ཁ་ཆ་ལ་ཆེས་ཙན་ (བཙན་) པ། ཙ་མི་དང་ཤི་ (ཤིང་) མི། ཇེ་བཙན་ལ་ཁོལ་དུག་པ་ལྟན་མ་དང་འདྲོའོ། (ཏེ་པོ་) ।བུས་ཆེན་དྲུག་གི་ཡུལ་ལ་ལ། ཁ་ཆ་ལ་ཆེ་ལ་ཆ་ལ་ལ། ཁ་ཆ་ལ་ཆ་ལ་ལ། ཁ་ཆ་ལ་ཆ་ལ་ལ། ཁ་ཆ

མཐར་འཕྲལ་ཀྱི་ལྷ་བཅན་པོ་ཆུམས་མངའ་ཐང་རྒྱས་ཤིང་དབུ་ཚོག་བཅན་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཏུང་རྒྱུད་ཁམས་སུ་མཆིད་དམ། སྨོད་སེལ་ཆད་སྐབས་གཏུང་རྒྱུད་འཁྱར་བ་སོགས་ཀྱི་སྐོར་ལ་སྟོན་ཆད་རང་རེས་ལོ་རྒྱུས་དེ་གྲས་ལ་ཕལ་ཆེར་ཞིབ་ཚགས་ཆེན་པོ་མཛད་སྒྲོང་མེད་པ་ལྷ་བུ་ཞིག་གཞིས་བོད་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱ་དམར་གྱང་ཁྲན་སྒྲོ་ཚོགས་རིང་ལུགས་སུ་གནས་ཏེ་སྐད་པ་བོད་ཆོལ་ཁ་གསུམ་ཀྱི་ཡུལ་འཛིག་རོང་གསུམ། གོང་དང་གོང་བརྒལ་མི་ཚང་མི་རེ་ངོ་རེར་རྒྱལ་གཅེས་ཆོས་གཅེས་གོ་བསྐོན་བསྐྱལ་དེད་ཟློག་གཡོ་འོག་གྲབ་འཇམ་མ།ལས་མི་སེམས་འགྲུག་ཐབས་ཅིང་བཞིན་པ་དང་།

ཅིས་པ་བཅན་ཅོལ་བོད་མིར་དམངས་གཙོའི་རིང་ལུགས་སུ་འཇུག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡང་ཁྲག་གོན་གཏོང་མི་དགོས་པར་རིན་མེད་མགོ་ཐོག་ཏུ་བཅན་ཐབས་གསོལ་རས་སུ་ལྷུང་ཞིང་། དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཀྱིས་རྒྱ་བོད་གཉིས་ཕན་འཚེ་མེད་ཞི་བ་དབུ་མའི་ལམ་གྱི་ཞོ་དོན་ལས་འགྲུལ་བཅན་ཅོལ་བོད་མིའི་སྟོང་ཁྱར་ལྟ་གཞིས་ཆེ།གས་གི་མ་ཚད་ལུང་ཁུག་ཚང་མའི་བོད་མིར་འཛིགས་ཐབས་གོ་བསྐོན་(དོན་དངོས་སུ་གཞིས་ཕན་དབུ་མའི་ལམ་དེ་རྒྱ་དམར་གཞུང་གིས་ངོས་ལེན་བཙི་འཛོག་མ་བྱས་སྟབས་གོ་བསྐོན་སྨོན་གསོ་ཅིང་དགོས་ན་རྒྱ་གཞུང་ལ་ཅིང་དགོས། བཅན་ཅོལ་བོད་མིས་དབུ་མའི་ལམ་ལ་བཞུགས་རྒྱ་ *ཀ.ཀ.ཀ* ཕྱི་བ། *ཀ* ནང་གོས་ཆོགས་ནས་ཐྲི་མོས་གོས་ཆོད་སྟོལ་འཛོག་བཏྲིས་པ་དང་། *ཀ.ཀ.ཀ.ཁ.ཀ* ཉིན་ “ཕོང་ས་རྒྱལས་མགོན་ཆེན་པོ་མཆོག་ནས་དབུ་ལམ་མུ་མཐུད་ཕྱག་བཞེས་བསྟར་རྒྱ་ཡིན་སྐོར་བཤད་སྐོབ་གསལ་བསྟན་བཅན་ཅོལ་བོད་གཞུང་དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་གི་སྐབས་ནས་སྟྲལ་ཟིན་ཐག་གཅོད་བྱུང་ན་ད་ཆ་ཡང་བསྒྲུར་དྲན་གཏམ་གསར་སྒྲིས་གོ་བསྐོན་ཐབ་སྟོང་རྒྱ་དགོས་ན་བཅན་ཅོལ་བོད་མི་ཆུམས་གྲེན་ལྷག་ཤ་ཐུག་རིད་ཅིས་དབུས་བོད་མིའི་སྒྲིག་འཛུགས་དང་། དགའ་ལྡན་ཕོ་བྲང་བླ་བྲང་གིས་བཞིད་དམ། ཡང་ན་ཚད་མ་ཆོངས་དང་དང་ཕྱེལ་ལད་འཁྱབ་པ་ལས་བྱང་ལ་ད་ལྟ་ཟབ་སྟོང་གསེད་འགོལ་མངོན་ཟིན་ཆུན་མོ་མཇུག་འཁྱིད་ཞུ་གི་ཡོད་ཟེར་རྒྱ་ཡིན་ནམ། ཙ་མཚོར་མོ། ཅི་ཤིས། ལས་རྒྱ་བཅའ་རྒྱ་མང་འདུག ।ཉམས་ཆུང་མི་དམངས་རི་འདེད་གྲུང་འདེད་ཅིང་ཀྱིས། ཐྲིང་རེ་ཟ། ཚོ་མཉེ་པ་ཏླི་ཁྱུ།) ཅིང་པའི་དུས་འདིར་བོད་ཀྱི་རྒྱལ་རབས་པོ་རྒྱུས་གཏུང་རབས་མཆིད་ཁུངས་ཞིས་པ་འདི་ལྟ་བུ་གླིང་ནས་པོ་ཡོད་མིན་ནི་མི་ཤིས།

ལར་ནས་བོད་འདིར་སྔ་བར་གང་དུའང་རྒྱལ་རབས་ལོ་རྒྱུས་ཡིག་ཚང་ཇི་ཙམ་བྱིས་ཀྱང་ཀློག་མ།ལན་ཁུང་ལ་ད་དུང་མ་འགྲིགས་པའི་གནད་དོན་ཐུ་མོ་ཙམ་རེ་ལའང་བཀའ་བཀྲོན་འབོད་ངན་མང་པོ་ཅིང་པའི་གཤིས་ལུགས་ཡོད་སྟབས་སྟོན་ཆད་བར་སྟོང་ལྟ་པའི་རིགས་ལ་ཁ་གསལ་ཐུབ་མི་ཐང་པ་ཡང་ངལ་བའི་རྒྱ་མིན་ནམ་ཡང་མཚམས་རེ་དེ་ལྟར་བསམ་མོ།।གང་ལྟར་ད་ལོ་ཨ་མདོ་རེབ་ཀོང་རྡོར་བྱག་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ (1903–1951)[73] མཆོག་སྤྱ་འཁྱངས་ནས་ལོ་འཕོར་བརྒྱ་ཐུག་གཅིག་འཕོར་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་ད་ལན་ཀྱི་སྟོན་འགྲོའི་དཔྱད་ཙོམ་འདི་ཡང་ཁོང་གི་ཙོམ་རིག་མཇུག་པར་ཐུན་བསྟུགས་ཤིང་བསྟོ་བའོ། ।མཐར་རྗོར་བྱག་དགེ་ཆོས་འཕེལ་ཀྱི་གསུང་ཙོམ་ཆོག་བཅད་འདི་ཞུས་རྗེས་དཔྱད་ཙོམ་འདི་ཡང་རེ་ཞིག་མཇུག་བསྡུ་བར་བྱ་ལགས། ཀྱི་མ། ཁ་བ་ཅན་དུ་མ་གྲགས་པའི། ཁ་གཏམ་འདི་འདྲ་བྱིས་ནས་ཁ་ལ་ཤན་མ།ལན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ལ་ཤན་ཡོང་རོགས་མེད། ।ཅིས་ཀྱང་ཐལ་ལོ། ।

[73] དེང་སང་དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་འཁྱངས་པོར་རོགས་སློང་དང་བསམ་ཚུལ་ཇི་ཡོད་གཤན་གསལ་དཔྱད་ཙོམ་ལ་གཟིགས་འཚལ། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཀྱི་འཁྱངས་པོར་དཔྱད་པ། ནོ་ཀ་སངས་རྒྱས་བསྟན་དར། ༢༠༡༥ ལོ། ༤༥ ཤང་། ༢ གཏམ་ཆོགས། བོད་འཕེལ་ཤེས་ཡོན་གོ་ཚོགས་གོང་སྒེལ་ཆེད། བོད་ཀྱི་དཔེ་མཛོད་ཁང་། ཟླ་རམ་ས་ལ། ཤོག་གྲངས་ *༡༠༥–༧༧*

དཔྱད་རྩོམ་ཐན་ཕྱིན་འདི་འབྲི་སྒྲབས་བཞུགས་སྒར་བོད་ཀྱི་དཔེ་འཛིན་ཁང་གི་བོད་ཡིག་ཕྱག་དཔེའི་དོ་དམ་པ་དཔེ་མཛོད་ཤེས་ལྡན་སྒྲ་ཞབས་བསོད་སྟོབས་ལགས་དང་ནོར་འཛོམས་ཚེ་རིང་ཆུམ་གཉིས་ནས་དཔེ་ཁྱངས་ལྷང་འདྲེན་བཟླ་བློག་ཆེད་དཔེ་དེབ་ཇི་དགོས་མཁོ་འདོན་གཡར་སྟོལ་མཐུན་འགྱུར་ལམ་འཚལ་བཀྲིས་པ་དང་། འདི་ཀ་ཞིབ་འཇུག་ཁང་གི་ལས་ཁྲིད་ཀུན་དགའ་བདེ་ཆེན་དང་ཕྱར་བུ་གཡུ་མཚོ་གཉིས་ནས་ཀྱམ་པུ་ཏར་ཡིག་འཇུག་གནང་བ། གོགས་པོ་ཆབ་ངོམ་བསྟན་པ་ཉི་མ་ལགས་ནས་མ་ཕྱིར་ཞུ་དག་ཐེངས་གཅིག་མཇུག་རྒྱ་ཁར་ཕེབས་རྒྱ་ཁབ་མིག་ལྟར་ཕྱ་སྟབས་འགལ་འཛོལ་ནོར་འབྲལ་རིགས་ལ་བཟོད་གསོལ་ཞུ་བ་དང་དཔྱད་རྩོམ་འདིར་ཕན་ཏེས་ཀྱི་ལུང་རིགས་སྟོན་མ་ཡིན་ན་དང་ལོ་རྒྱུས་ཞིབ་འཇུག་གོང་མཐོར་གཏོང་བའི་བཀའ་སྩོལ་ལེ་བ་དང་དཔྱད་རྩོམ་འདིར་ཕན་ཏེས་ཀྱི་ལུང་རིགས་སྟོན་མ་ཡིན་ན་ལ་སྐྱེང་ཞིབ་ལམ་ལ་ཐུག་ཏུ་ཕྱིན་པར་ཁྱད་ཅིག་གྱ། མཆན་ལོ། དགེའོ། །དགེའོ། །དགེའོ། །རྒྱལ་ལོ། །རྒྱལ་ལོ། །རྒྱལ་ལོ། ། །བོད་རྒྱལ་ལོ།།

ཀླུང་ཐོག་རིག་འཛིན་ཆེ་དབང་རོར་བྱའི་བོད་ཐེ་ལྷ་བཙན་ཞིའི་གདུང་རབས་ལྟར་ནི།

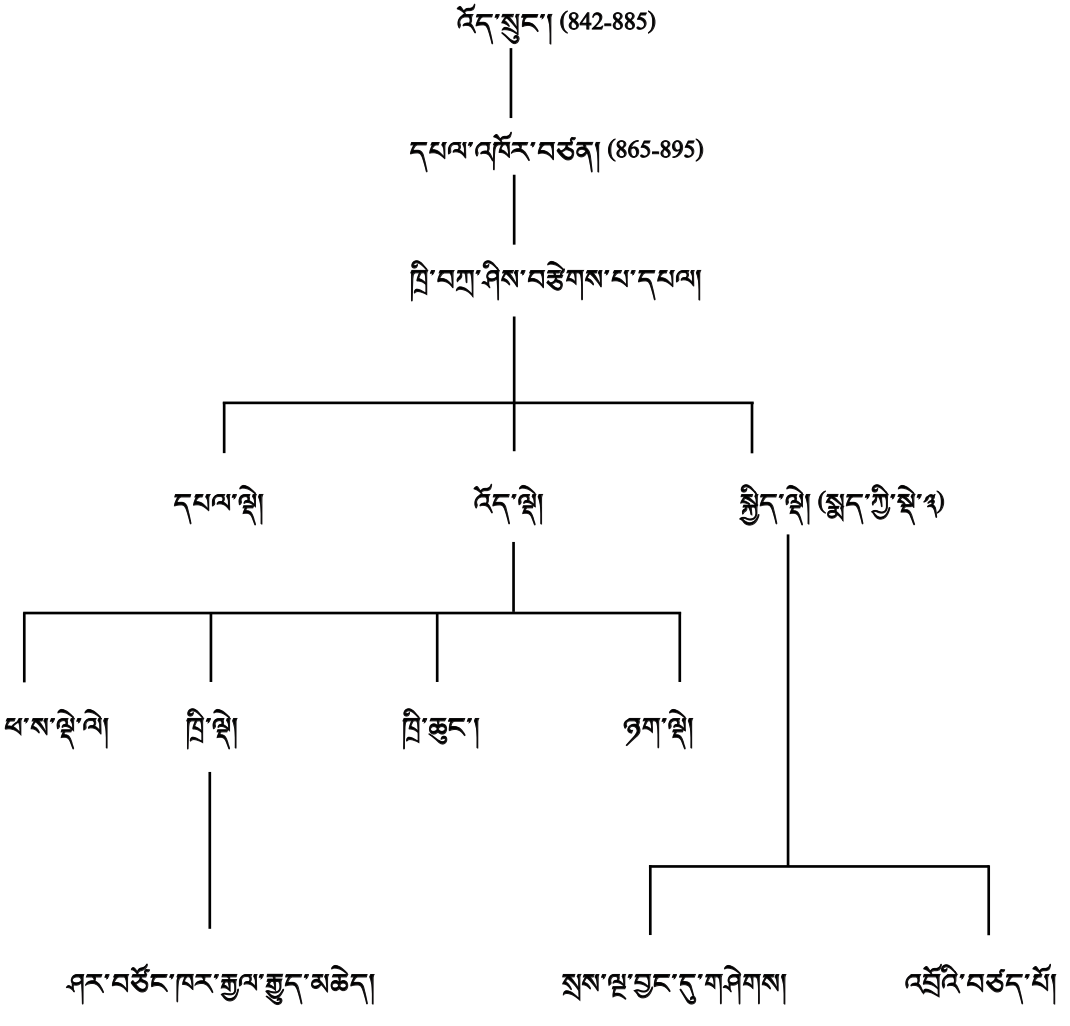

ཚལ་བཞི་དེབ་དམར་དང་། ཡར་ཕྱང་ཕོ་བཞི་ཆོས་འཚྭང་ལྷར་ནི།

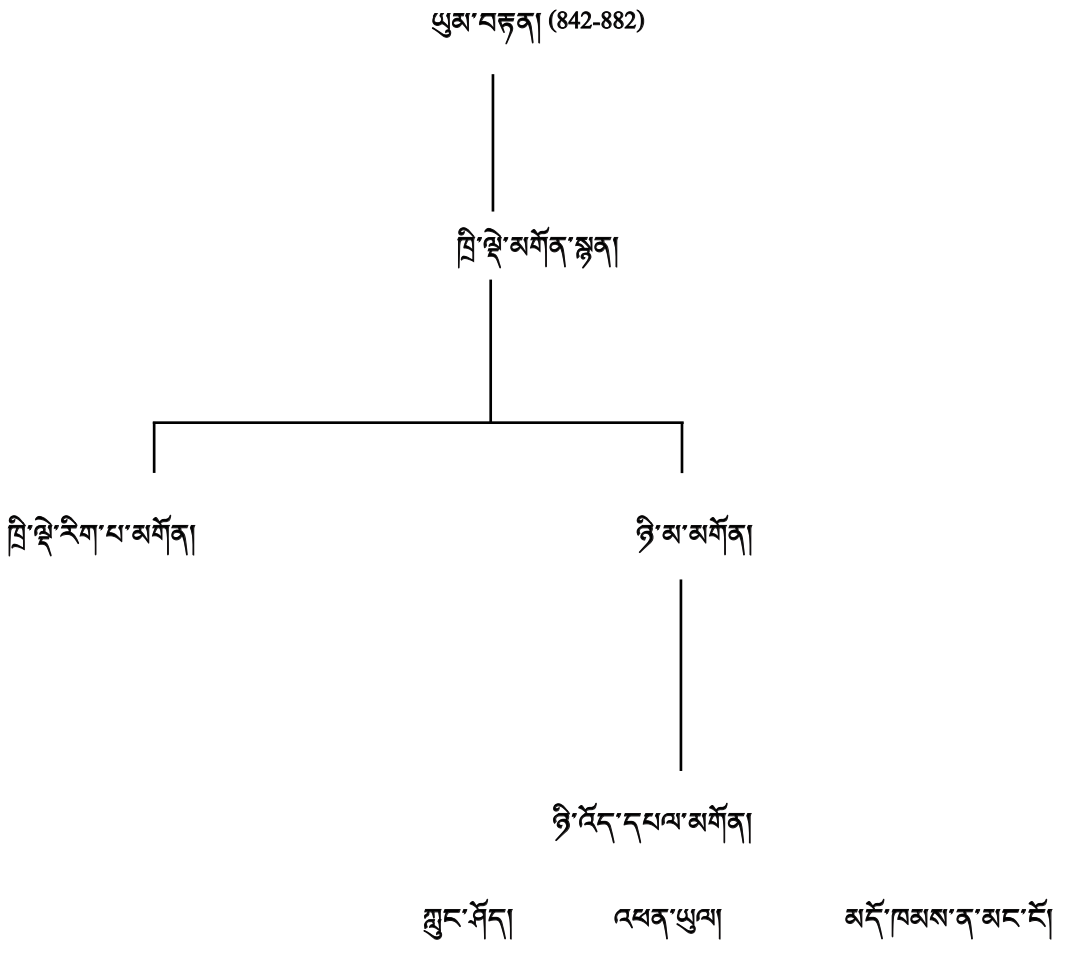

CHART - 3

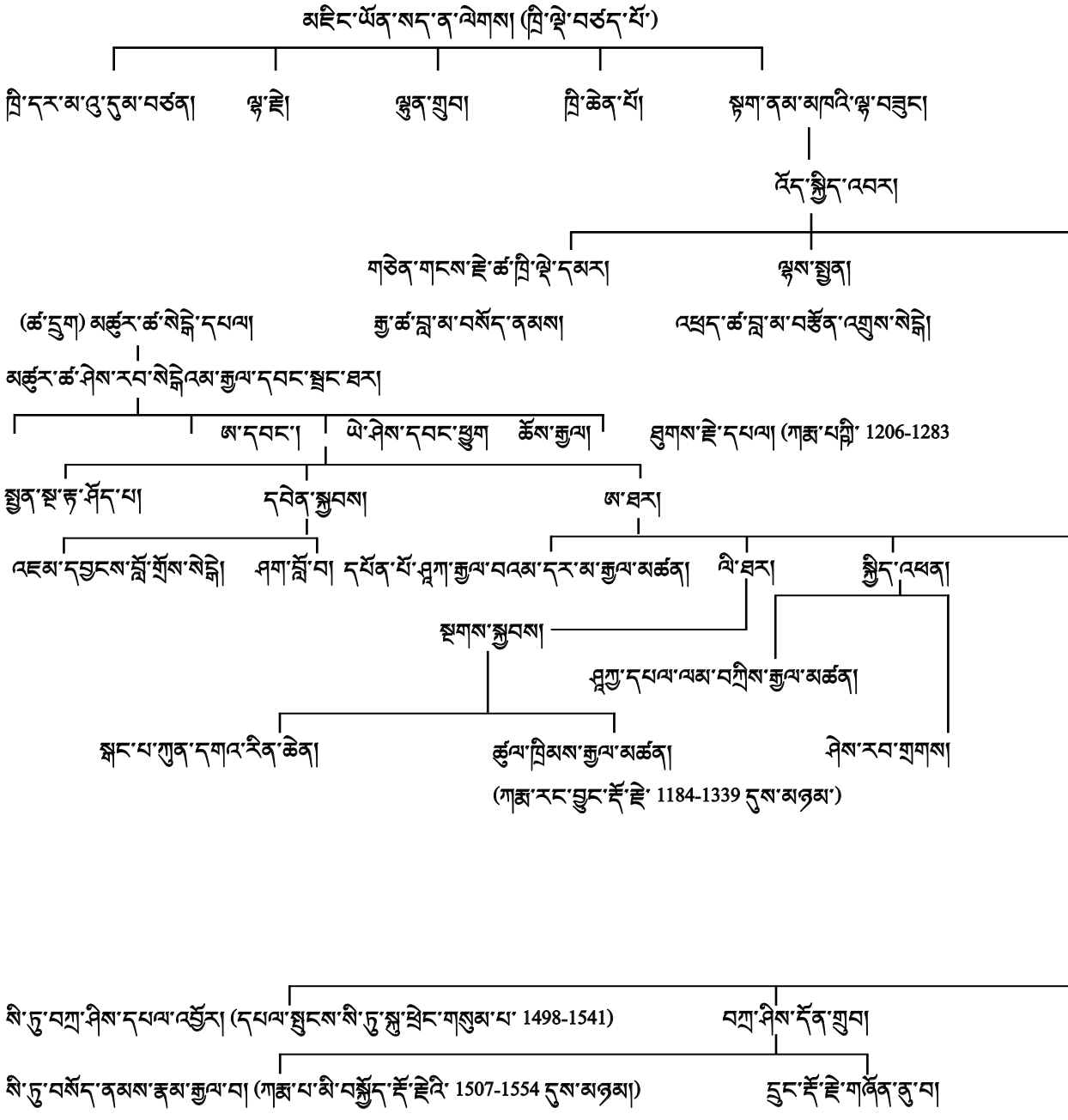
མཁྱེན་ཡོན་སད་ན་ལེགས། (བྲི་ལྷ་བཙད་པོ་)
བྲི་དར་མ་ཎ་དུམ་བཙན། ལྷ་ཇེ། ལྷུན་གྱུས། བྲི་ཆེན་པོ། ལྷག་ནམ་མཁའི་ལྷ་བཟུང།
པོད་སྐྱིད་འབར།
གཅེན་གཱངས་ཇེ་ཚ་བྲི་ལྷ་དམར། ལྷས་སྦྱན།
(ཚ་ཏྲག) མཚུར་ཚ་ས་ཕེན་དཔལ། ཆུ་ཚ་བློ་མ་བསོད་ནམས། འཕྲད་ཚ་ཐུ་མ་བཙོན་འགྲུས་ས་ཕེན།
མཚུར་ཚ་ཤེས་རབ་ས་ཕེན་ཀུལ་དབང་སྒྲང་ཕར།
ཞ་དབང་། ཡེ་ཤེས་དབང་ཕྱུག ཆོས་ཀུལ། ཕྱུགས་ཇེ་དཔལ། (ཀུན་པཎྜི་ 1206-1283
སྒྲུན་ལྡ་ཏ་ཥོད་པ། དཔེན་སྐྱབས། ཞ་ཕར།
འཇམ་དབྱངས་བློ་ཕྱོས་ས་ཕེན། ཤག་ཐོ་པ། དཔོན་པོ་ཕྱག་ཀུལ་བཞམ་དར་མ་ཀུལ་མཚན། ལི་ཕར། ཕྱིད་འཕན།
སྐུགས་སྐྱབས།
ཕྱག་དཔལ་ལམ་བཀྲིས་ཀུལ་མཚན།
ཐང་པ་ཀུན་དགའ་རིན་ཆེན། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀུལ་མཚན། ཤེས་རབ་གྱགས།
(ཀུན་རང་བྱང་རྡོ་ཇེ་ 1184-1339 དུས་མཉམ་)
ས་ཀུ་བཀྲ་ཤིས་དཔལ་འབྱོར། (དཔལ་ལྡན་ས་ཀུ་སྐུ་ཕེང་གསུམ་པ་ 1498-1541) བཀྲ་ཤིས་དོན་གྲུབ།
ས་ཀུ་བསོད་ནམས་ཆུམ་ཀུལ་བ། (ཀུན་པ་མི་བསྐྱོད་རྡོ་ཇེའི་ 1507-1554 དུས་མཉམ།) དྲུང་རྡོ་ཇེ་གཞོན་ནུ་བ།

ཀཱ་ཚང་གསེར་ཕྲེང་ (1775) རླུ་བ་ཆུ་ཤིལ་ཕྲེང་བའི་ནང་། ཀཱན་པ་ཐུང་ཆུབ་རོ་རྗེའི་རྣམ་ཐར་སྐབས།

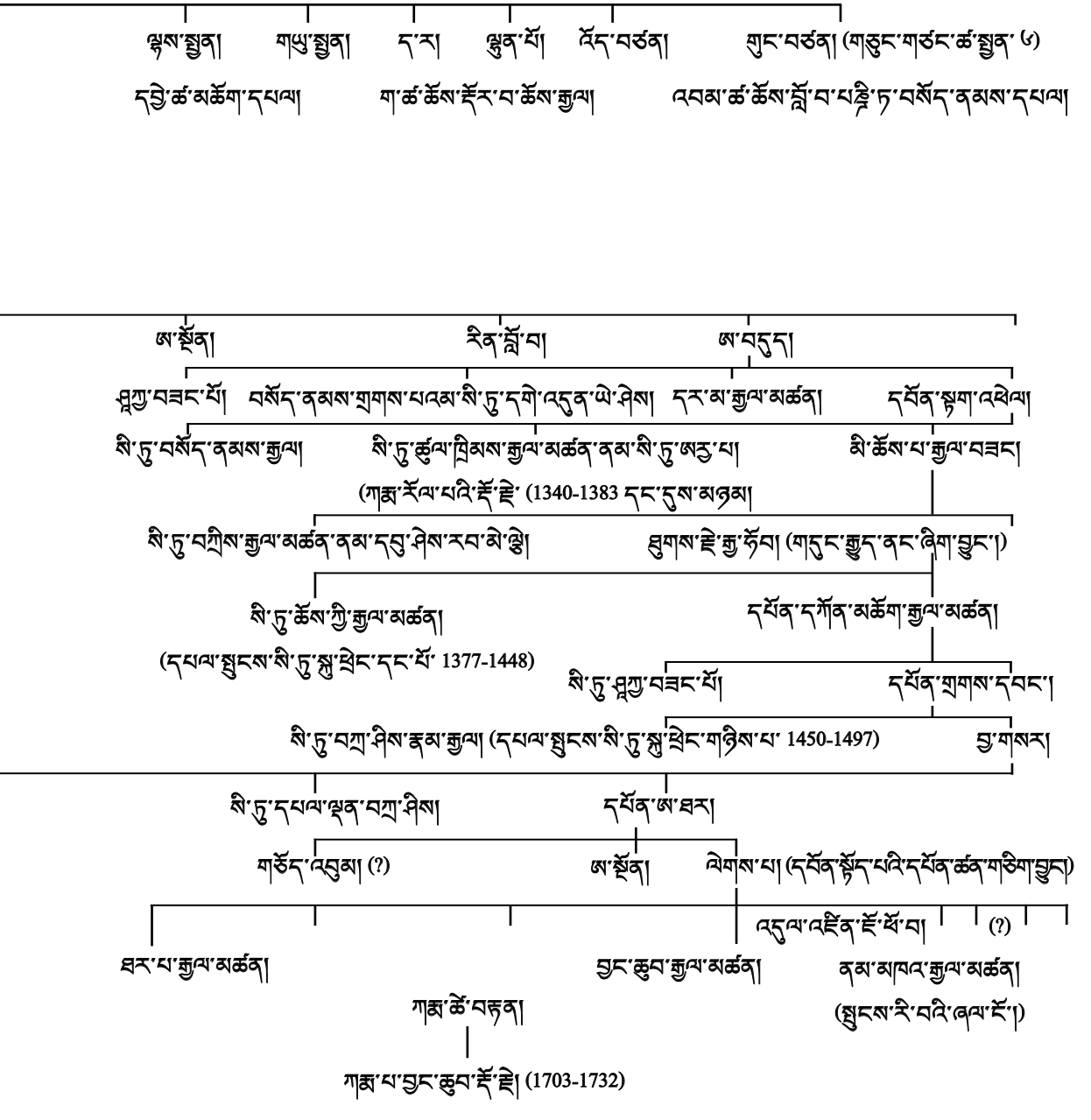

ཀཱན་ཆགས་མེད་རང་རྒྱལ་ལས་ཕྱིའི་རྒྱལ་ཐང་ལྟར་ན།

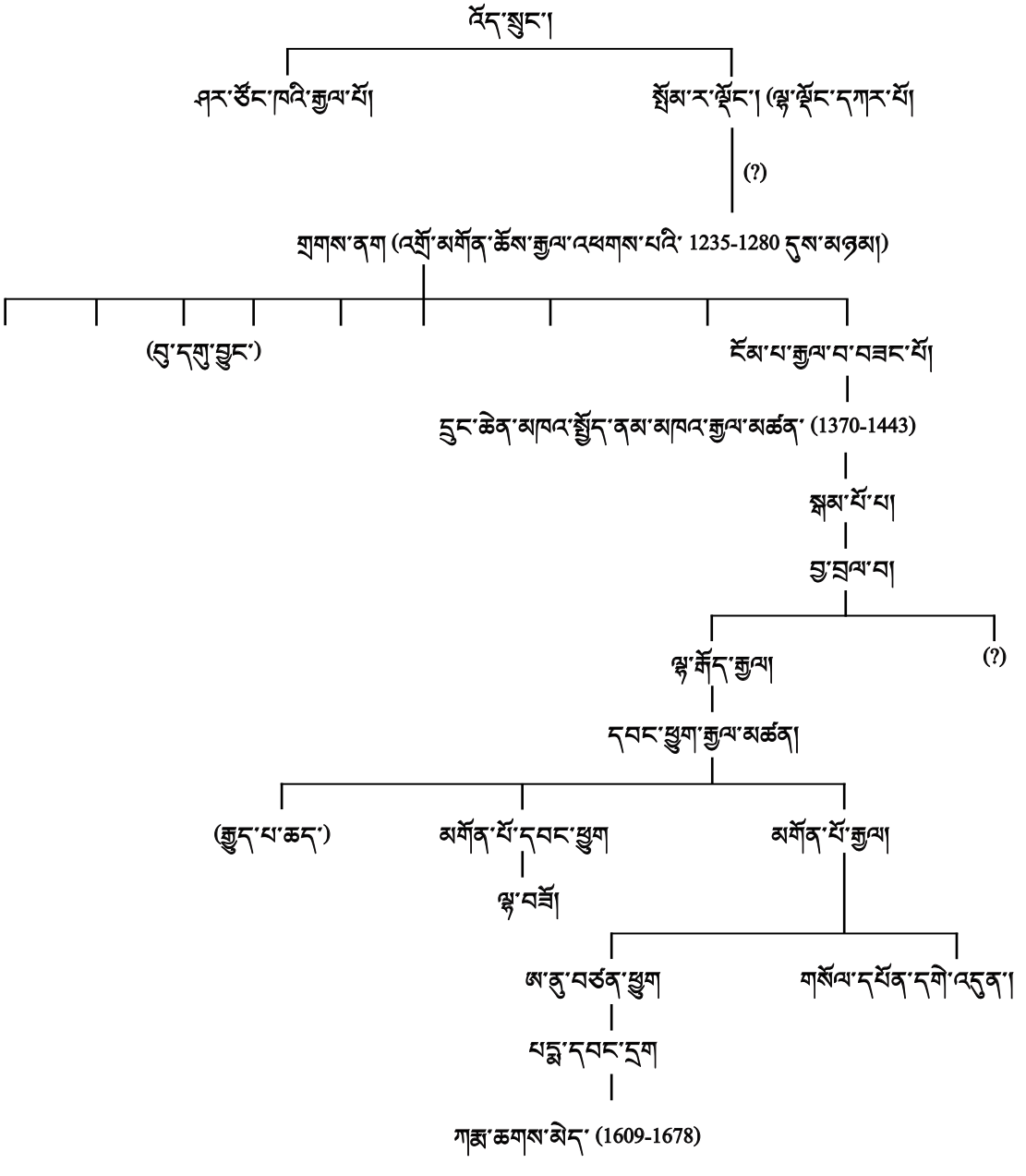

གནས་ཚོས་མི་འགྱུར་རྡོ་རྗེའི་ (1645-1667) **རྒྱས་ཕར་ཀུན་ཁྱབ་སྐྱེན་པའི་འབྲེག་ཐུང་ནས།**

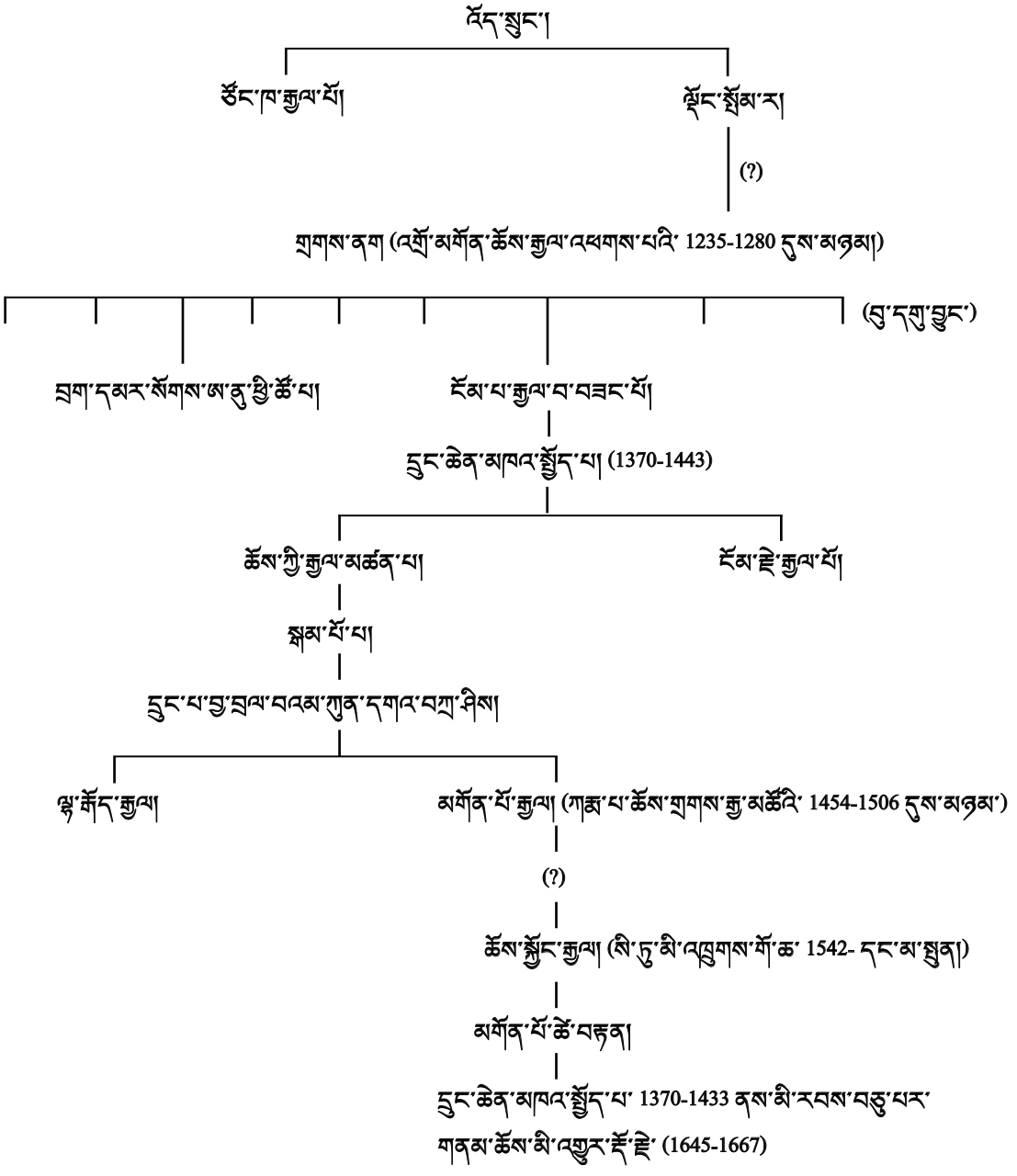

རོམ་པ་ལྷོང་ཚང་གི་ཡོ་རྒྱས་མདོར་བསྡུས་དཀྱལ་དཀར་གསལ་བའི་མེ་ཡོང་ལྷར་ནི།

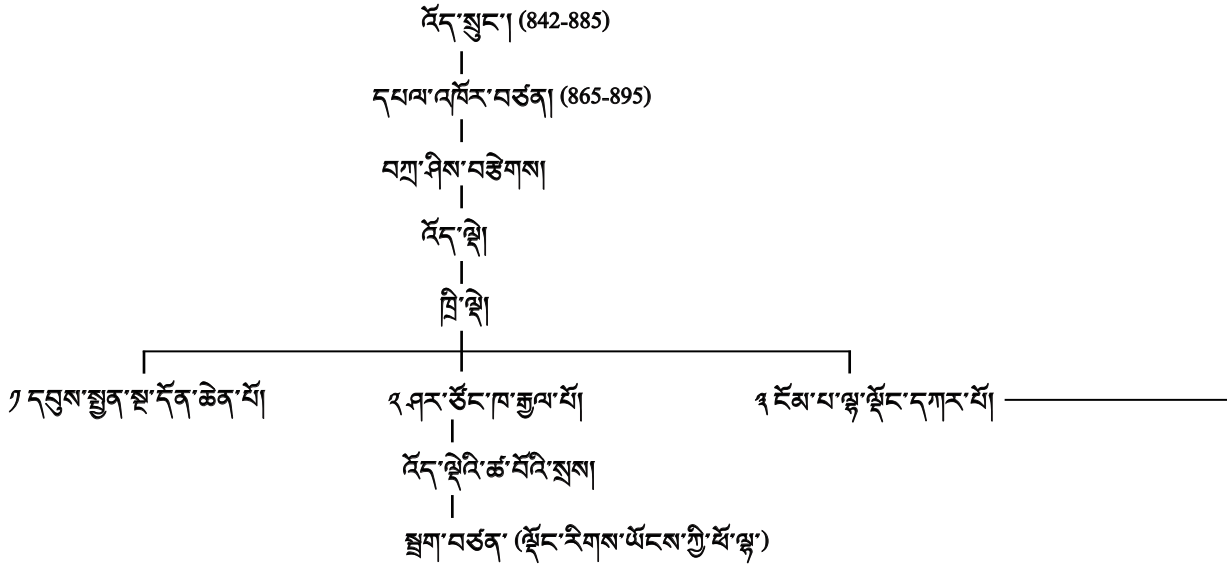

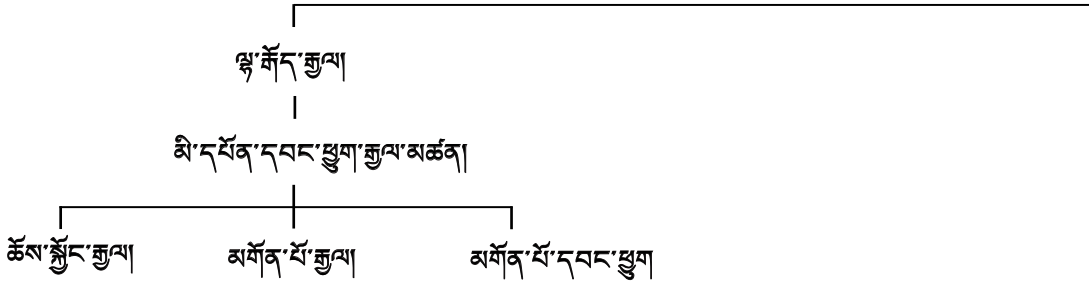

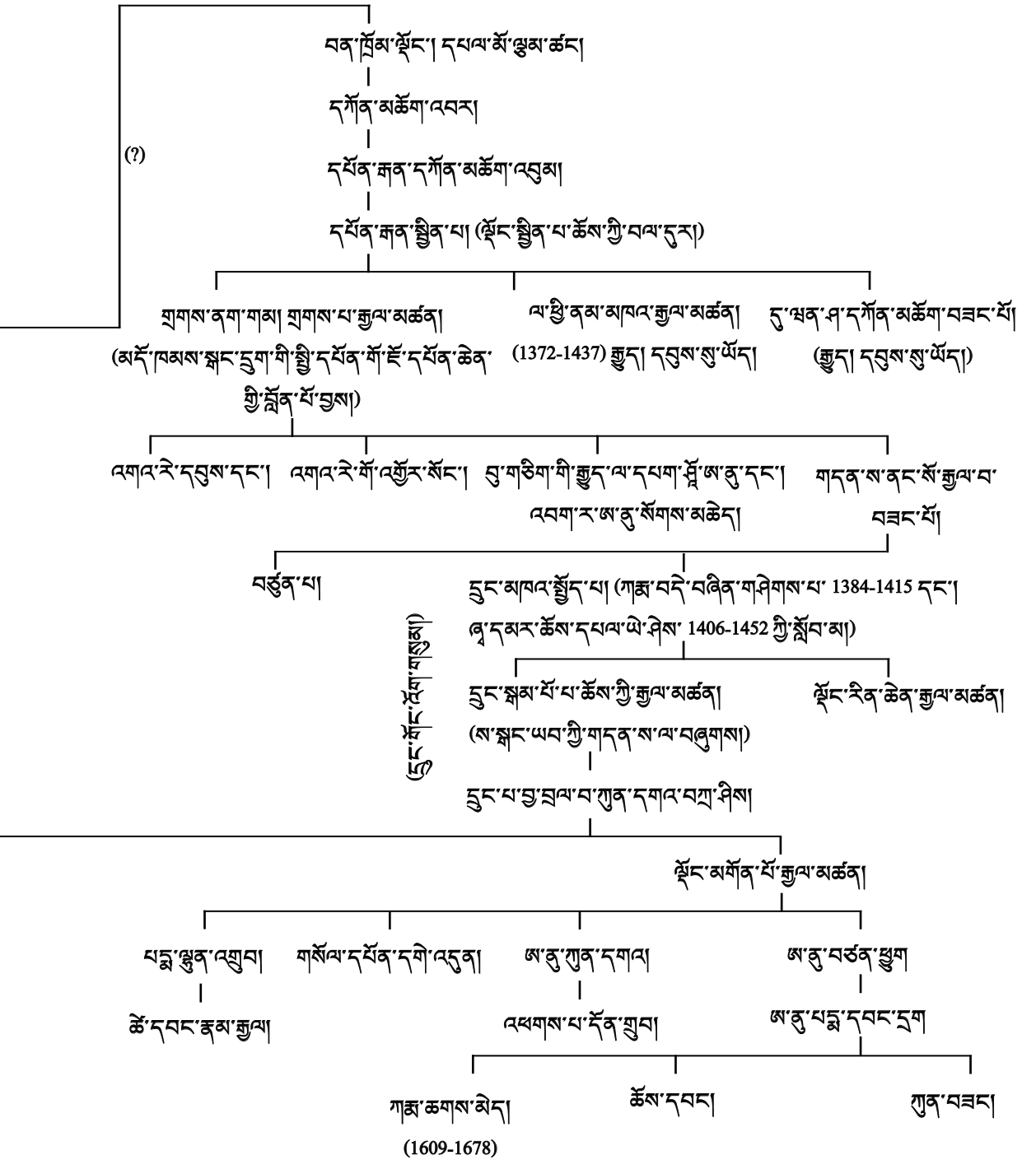
བན་ཁྲོམ་ལྷོང་། དཔལ་མོ་ལྷུམ་ཚང།
(?)
དགོན་མཆོག་འབར།
དཔོན་ཆེན་དགོན་མཆོག་འབྱམ།
དཔོན་ཆེན་སྨྱིན་པ། (ལྷོང་སྨྱིན་པ་ཆོས་ཀྱི་བལ་ཏུར།)
གླགས་ནག་གམ། གླགས་པ་རྒྱལ་མཚན།
(མདོ་ཁམས་སྒང་རྒྱ་གི་སྨྱི་དཔོན་ཞོ་ཇོ་དཔོན་ཆེན་ཀྱི་བློན་པོ་བྱས།)
ལ་ཕྱི་ནམ་མཁའ་རྒྱལ་མཚན། (1372-1437) ཆུང། དབུས་སུ་ཡོད།
ཏུ་ཕན་ཤ་དགོན་མཆོག་བཟང་པོ། (ཆུང། དབུས་སུ་ཡོད།)
འགའ་རེ་དབུས་དང། འགའ་རེ་ཁོ་འཁོར་ས་ཐང། བྱ་གཅིག་གི་ཆུང་ལ་དཔག་ཟླ་ཙ་ནུ་དང། འབག་ར་ཙ་ནུ་ས་ཁགས་མཆེད། གདན་ས་ནང་ས་རྒྱལ་བ་ བཟང་པོ།
བཙུན་པ།
ཏུང་མཁའ་སྨྱོད་པ། (ཀཱཥ་བདེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ 1384-1415 དང། ཞྭ་དམར་ཆོས་དཔལ་ཡེ་ཤེས་ 1406-1452 ཀྱི་སློབ་མ།)
(ཏུང་ཁོང་ཡོངས་གསུངས།)
ཏུང་སྒམ་པོ་པ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན། (ས་སྒང་ཡབ་ཀྱི་གདན་ས་ལ་བཞུགས།)
ལྷོང་རིན་ཆེན་རྒྱལ་མཚན།
ཏུང་པ་ཀུ་བླལ་བ་ཀུན་དགའ་བཀྲ་ཤིས།
ལྷོང་མགོན་པོ་རྒྱལ་མཚན།
པཎ་ལྷུན་འགྲུབ། གསོལ་དཔོན་དགེ་འདུན། ཙ་ནུ་ཀུན་དགའ། ཙ་ནུ་བཙན་ལྷུག
ཚེ་དབང་ནམ་རྒྱལ། འཕགས་པ་དོན་ཀྱེན། ཙ་ནུ་པཎ་དབང་དྲག
ཀཱཥ་ཆགས་མེད། (1609-1678) ཆོས་དབང། ཀུན་བཟང

ཀཱ་ཚང་གསེར་ཕྲེང་ (1775) རྒྱ་བ་ཆུ་ཀེལ་ཕྲེང་བའི་རང་། ཀཱན་པཎ্ཌི་ཏ་ཆེན་པོའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་བསྟན།

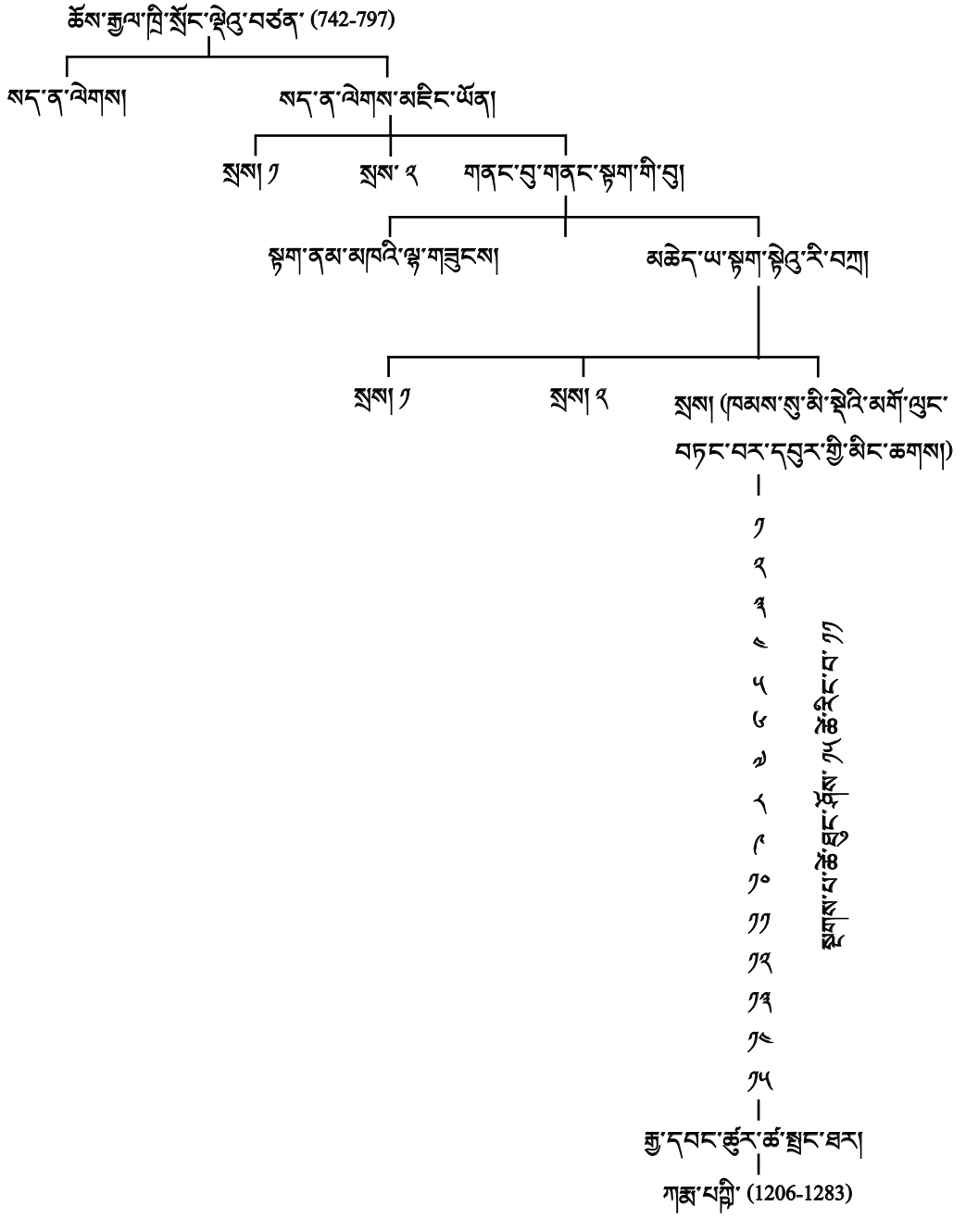
ཆོས་རྒྱལ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེའུ་བཙན་ (742-797)
ས་དཔལ
ས་ཆེ
ས།
ས་ ། ། །

ཐུགས་ཀྱི་ཁྱེད་ཅིག་ཀྱི་ལམ་ཁམས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལས།
ཞི་བཤད་ཕན་ཚུན་ཁས་ལེན།

འདོན་ཕེངས་སྟ་མའི་འཚོས།

ཆོས་བཅད་བརྒྱད་པ་བཤད་པ་ལ་ཚ་བའི་ས་བཅད་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཚ་བ་དགོད། སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་བ། ཆོས་བཅད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ། འཕྲེལ་ཡོད་མཆན་དགོད་པ། དེ་ལ་མི་འཛད་པའི་ཚ་དགག་པའོ། **དང་པོ་ནི།**

ཐུམ་བཅུ་ཏཱི་པ་ཁན་པདཾ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ལཀ་ཏཱ་ཡཱ། ཕྱི་ཀྱི་ཐུ་ཚི་ཡི་ཁམས་ཀྱི་ཐུ་ཚན་ཡང་ཏན་ཡོད།

ཀ་ཅོས་ནི་ཁྱེ་ཁིར་ཅ་ཁེ་ཏུ་ཡོ་པ་ཡིད། ཏཱ་ཡི་ནས་ལ་ཐུ་ཚ་ཅ་ཁེ་ཡ། ཏ་ནི་ལ་ཀ་ཏ་ཡ།

ཁྱོད་ནི་དེ་ཡི་བཞོན་པ་དང་ལྡན་མཁའ་ལམ་གཤེགས་པའི་དབང་གིས་ལམ་བགྲོད་མཛོད་མ་ནམས།

བསམ་པ་དགའ་བར་ཀུར་ཏེ་ལན་བྱའི་ཚེ་མོ་རྒྱབ་ཏུ་ཅིས་ནས་བཀུ་ཞིང་གུས་པར་བྱེད།

ཁྱོད་འོངས་ཚོ་ན་བླ་ལ་བས་མཆོག་ཏུ་ཉེན་ཅིང་གཡོག་བཞིན་གཞན་དབང་ཀུར་པ་བདག་འདུ་དང་།

གང་ཞིག་གཞན་ཡང་མཛོས་མར་སྐྱེ་བོ་སུ་ཞིག་གུས་ཤིང་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་མི་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་བ་ནི། པཾ་ཁན་པདཾ་སྐྱེ་དྲྭ་ཡི་ཕྱོགས་པ་དྲང་ལྷན་མཁའ་ལམ་སྟེ་རྒྱང་གི་ལམ་ལ། ཡུན་རྒྱུར་སྟེ་གཤེགས་པའི་དབང་གིས། ཏཾ་ཐེ་ཁྱོད་ལ། པཱི་ཀཱ་ཁན་ཏཱི་ཐུ་ཚེ་ལྷན་བསྡོད་མཛོས་མ་ཐེ་བདག་པོ་ཐག་རིང་བྱེས་ཐུ་སོང་བའི་ཁྱིམ་པ་མོ་ཆུས། ཐུ་ཚ་ཡུད་ཀ་ཐེ་བསམ་པ་དགའ་བར་ཀུར་ཏེ་ཐེ་ཁྱེ་བྱེས་སོང་བདག་པོ་ཐུར་ཡང་ཡང་ཁྱིམ་ཏུ་ལོག་ཅོན་པའི་ཀུམས་ཆྱོང་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པའི་ཞེམས་ཀྱིས། ཡུལ་ཤས་ཏཾ་ཐེ་ཁྱེ་ཁྱེ་ཁྱེ་ལ་ལན་ཡང་ཁྱེ་ཏུ་ལ་ལ་ཡང་ཁྱེ་ཏུ་བསྟེན་འོང་བའི་ཇི་བའི་ཁོང་བུ་ཐོག་པར་ཆུས་པའི་ཐེང། ཡུདཾ་ཁྱོ་ཏཱ་ཡཱ་ཡཱ་ཐེ་ཁྱེ་ལན་བྱའི་ཚེ་མོ་ཆུ་ཏ་ཏུ་ཐེ་མ་བསྡུས་པར་ཐུར་ཏུ་ཅས་ནས། ཐེ་ཁྱེ་ལྟ་ཞིང་ཐེ་ལ་ཟླ་ཞིང་དང་བཅས་

ཏེ་བཟླ་བར་བྱེད། ཏཱ་ཡིས་ཆ་རྒྱུ་ཁོ་ངས་ཚོ་ནས་སྐྱེ་རང་གི་བདས་ལུར་བསྒྲུབ་པ་ལ་མཁོ་བའི་ཆ་རྐྱེན་མ་ལུས་པར་ཇོགས་པ་ཁྱོད་ནི་མཐོང་བའི་ཚོ་ན། ཤིར་ཏཱ་ཡིན་ཏཱ་ཡིན་སྐྱེ་བཅུ་བུས་མཆོག་ཏུ་ཉེན་ཅིང་སྐྱེ་བཅས་གདུང་གིས་རང་གི་བདས་ལུར་ལ་མཐུ་མེད་ཅིང་སྐྱབས་མེད་ཤིན་ཏུ་སྐེམ་རིད་ཅན་ཐུབ། ཨཱ་ཏཱ་ཡཱི་ཤ་སྐྱེ་བདག་འདུ། ཡ་ཧ་ནཱ་ཁྱེ་ གང་ཞིག་སྐྱེས་བུ། པར་ཏྲི་ནཱ་ཏ་ཁྱེ་གཡོག་བཞིན་གཞན་དབང་གྱུར་པ་ཁྱེ་གཞན་གྱི་འགོར་གཡོག ན ལྷུད་ཁྱེ་མི་འགྱུར་ཏེ་མ་ཡིན་ན། ཀཱཡ་ཥཏྟཱ་ཁྱེ་གཞན་ཡང་སྡུ་ཞིག་ཁྱེ་རང་དབང་ཡོད་པའི་ཁྱོ་གང་ཞིག་གིས། ཏྲཱཡ་ཏྲིང་ཤ་ཁྱེ་མཇོས་མ་ཏེ་རང་གི་དགའ་མར་གུས་ཤིང་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་མི་འགྱུར་ཏེ་ སྔོན་ཆད་རས་བོར་ཐོམ་འཇོག་བྱེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

གསུམ་པ་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་ནི། ཆུ་འཇོན་ཁྱོད་ནི་དྲྭ་ཡི་བཞོན་པ་དང་ལྡན་མཁའ་ལམ་སྐྱེ་ཆུང་གི་ལམ་ལ་གཤེགས་པའི་དབང་གིས་ཏེ་བདེ་བར་རྒྱ་ཞིང་ཕེབས་པ་ན། ལམ་བགྲོད་མཇོས་མ་ཆུམས་ཏེ་བདག་པོ་ཐག་རིང་བྱེས་ནུ་སོང་བའི་ཁྱིམ་པ་མོ་ཆུམས་ཀྱིས་གུས་པར་བྱེད་དེ་བྱེས་སོང་བདག་པོ་ད་ལན་ཡང་ཐུར་དུ་བསྲེབ་འོང་སྐམ་པའི་རེ་བའི་གོང་བུ་ཕྱོགས་པར་ཆུས་པའི་སྟེང། བསམ་པ་དགའ་བར་གྱུར་ཏེ་སྟེ་བྱེས་སོང་བདག་པོ་སྤར་ཡང་ཡང་ཁྱིམ་དུ་ལོག་པའི་ཉམས་ཐྱོང་ཡོད་པའི་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པའི་སེམས་ཀྱིས་སླ་ཡི་ལན་བྱའི་ཆེ་མོ་ཆུབ་ཏུ་སྟེ་མ་བསྟས་པར་ཐུར་དུ་བཅས་ནས་ཆུ་འཇོན་ཁྱོད་ལ་རང་རང་གི་བདག་པོ་དབུན་པའི་ཟུག་རྩ་དང་བཅས་ཏེ་བཟླ་ཞིང་སྟེ་བཟླ་བར་བྱེད་དོ། །གང་ཡིན་ཞུ་ན། རང་གི་བདས་ལུར་བསྒྲུབ་པ་ལ་མཁོ་བའི་ཆ་ཤེས་ཇོགས་པའི་ཐོན་ཆུལ་ཁྱོད་ཉིད་ནམ་མཁར་འདུས་ཚོ་སྟེ་ཆ་ཚང་བར་མཐོང་བ་ནུ། བླལ་བས་མཆོག་ཏུ་ཉེན་ཅིང་སྟེ་སྐྱིང་སྡུག་དགའ་མ་དང་བླལ་བའི་གནས་ཤུགས་ཀྱིས་རང་གི་བདས་ལུར་ལ་མཐུ་མེད་ཅིང་སྐྱབས་མེད་ཤིན་ཏུ་ཐུར་པའི་གང་ཞིག་རྒྱས་ཏེ་ཁོ་ལ་ཡོག་བདག་ཏུ་འདུ་བར་ཏེ་ང་ནང་བཞིན་ཁྱེ་ཏ་ཡོག་བཞིན་གཞན་དབང་གྱུར་པ་སྟེ་རང་དབང་མེད་པའི་གཞན་གྱི་ཁོལ་ཡོག་མི་འགྱུར་ཏེ་མ་ཡིན་ན། གཞན་ཡང་སྡུ་ཞིག་གིས་ནི་སྟེ་བསམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཁྱོ་གང་ཞིག་གིས་ནི་མཇོས་མ་ཏེ་བདག་པོ་བྱས་པའི་གནས་ཤུགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་མནར་བའི་སྟེང་སྡུག་དགའ་མར་གུས་ཤིང་དགའ་བ་རྒྱ་ཆེར་བྱེད་མི་འགྱུར་ཏེ་སྟོང་ཆུང་རས་བོར་ཐོམ་འཇོག་བྱེད་ཅེ་མི་བྱེད་དོ།།

བཞི་པ་ཉེར་མཁོའི་མཚན་དགོད་པ་ནི། རྒྱ་དཔེ་ལས། པཎྜི་ཏཱ་ཆེན་པོ། ཁྱེ་ལམ་བགྲོད་མཇོས་མ་ཆུམས་ཞེས་བྱུང་ན་ཡང་། འདིའི་མཇོས་མའི་དོན་ནི་སྐབས་འདིར་མཇོས་མ་ཡི་མཇོས་ཀྱི་ཁྱིམ་པ་མོ་ཡིན་པའི་བུད་མེད་ལ་ཕན་ཆེས་ཐུབ།།

ལྔ་པ་མི་འཕད་ཆ་དགག་པ་ནི། པཎྜི་ཏཱ་ཆེན་པོ་ཐག་རིང་བྱེས་ཀྱི་ལམ་དུ་བགྲོད་དེ་འགྲོ་ཚར་བའི་བདག་པོ་ཆུམས་ཀྱི་ཁྱིམ་པ་མོ་ཆུམས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་བཞིན་དུ་མཁས་དབང་ནོར་བྱང་ཡོ་རྒྱན་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་སྐྱེད་མོས་ཚལ་ཀྱི་ལམ་ལ་ཁྱུ་དང་ཁྱུ་བྱས་ཏེ་བགྲོད་པའི་མཇོས་མ་ཆགས་མདངས་མཇོན་པར་གསལ་བ་ཆུམས་ཞེས་བྱིས་པ་ནི་རྒྱ་དཔེ་དང་མི་མཐུན་པས་ཆེས་མི་འཕད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་ལན་བྱའི་ཆེ་མོ་ཆུབ་ཏུ་བྱས་ནས་ཞེས་པ་དང་བསམ་པ་དགའ་བ་ཀྱིར་པའི་ཞེས་པ་དང་གུས་པར་བྱེད་ཅེས་སོགས་ལ་མཁས་དབང་ཆུམ་

གཤིས་ནས་གསལ་བཤད་གང་ཡང་མ་གནང་ངོ། །གཞན་ཡང་མཁས་དབང་དོར་ཞི་དང་ནོར་བྱང་ཡོ་རྒྱན་ནམ་གཤིས་ཀྱིས་ཚོགས་ཆུང་ཕྱི་མ་གཤིས་ལ་ནི་གོ་རྒྱ་མེད་པའི་ཡིག་ཕྲིང་མང་དུ་བྱིས་འདུག་གོ །ཅིའི་ཕྱིར་ན་དེ་ནམས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྒྱ་དཔེ་དང་མི་མཐུན་པས་སོ། །

སྒྲས་པ། **སྙན་ངག་སྲིན་ཆེན་ཕོ་ཉ་སྦྱོང་ལ་མི་འདུན་པའི། ། ཤེད་ལས་སྐྱེས་དེའི་ཉལ་སྦྱོང་བཟོད་པའི་མྱ་ཐུང་དང། ། རེ་ཞིག་ཚུལ་ཡུགས་ཀུན་ནས་མཐུན་མོད་དེ་ལྟ་བུའི། ། ཤེས་བྱའི་དངོས་གཞན་མཆིས་ན་དེ་ཡང་དཔེ་རྣ་འོས། །**ངོས་མེད་ཀྱི་དཔེ་རྒྱ།

ཚོགས་བཅད་དགུ་པ་འཆད་པ་ལ་ཙ་བའི་ས་བཅད་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་བོད་ཙ་བ་དགོད། སྐད་གཤིས་ཤན་སྒྲར་བ། ཚོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ། ཉིར་མཁོའི་མཆན་དགོད་པ། མི་འཐད་པའི་ཚ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།

མཁྲོ་མཁྲོ་ནུད་ཀྱི་པཾནན་ཐུ། ནུ་ཀུའོ་ཡཱ་ཐུ། ལྟ་ལྟ་ཐུ། ཡི་ནད་ཀྱི་མཆུར་ཐུ་ཏཱ་ཐེ་ས་ཀཱ་ཐ།

ཀཱ་ཐ་ཏ་ཀ་ཀ་ཡ་ཤ་ཏ་ཀ་ཡ་ཤ་ཏ་ཀ་ཡ་ཤ་ཏ

དགའ་བདེས་ཐོབ་ཤིང་རེ་སྨོ
ས་ཅན་ཀྱི་ཁ་ཏ་ཀ་འདི་ལང་བཀྲ་ཤིས་པའི་ཐུགས་ཏེ་དཔེར་ན་ཁྱོད་ཀྱི་གཡོན་དུ་འོང་ནས་སྒྲིན་རྒྱལ་ཁྱོད་ལ་སྐྱན་པའི་བསྟོད་པའི་དགེ་ཚྭོགས་པ་དང་སྟེ་སྐྱན་པའི་བསྟོད་དབྱངས་གྱིར་ཞིང་མཁན་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནས་མཇལ་ནི་རྒྱབ་ཏུ་འཛོད་པ་ཡོངས་སུ་གསལ་བ་ཉིད་དུ་སྟེ་གཉིས་གཉིས་སྒྲོར་བའི་དུས་མཚོག་བཟང་པོ་ཐུབས་པ་ལྟོན་དུ་སོང་བའི་དགའ་ཚོར་ལ་བརྟེན་ནས་ཀུན་གསལ་ལམ་མཚོག་ནམ་མཁའ་ལ་ཕྱིང་བར་བསྒྲིགས་པར་བྱས་ནས་ལྷུང་ལ་ཆེན་པའི་མཇོས་པའི་ངང་ཚུལ་སྣྲལ་བཟང་མི་གཡོ་ཀི་ཅིག་ཅི་ཡིན་ལྟར་ལའི་ཚུ་སྐྱར་མཇོས་མ་ཐག་ཏུ་ཁ་ཏ་ཀ་ཁ་ཏ་ལ་ཐུགས་ཀུན་ལས་ཀྱང་ངེས་པར་ཏེ་ཁ་ཏ་ཀ་ཁ་ཏ་ལ་ཐུ་བ་ཐཱུ་ཏ་ལ་ཁ་ཏ་ཀ་ཁ་ཏ་ལ་ཐ་ཏ་ཀ་ཁ་ཏ་ལ་ཐ་ཏ་ཀ་ཁ་ཏ་ལ་ཐ

བདག་གི་མཛོས་མ་དེ་ཡང་ཉིན་ཞག་སྒྲང་བཞིན་བདག་པོ་གཅིག་པུ་ཡིད་ལ་འདྲིས་པར་ནི།།

གདོན་མི་ཟ་བར་མྱུར་དུ་གཤེགས་ཏེ་བདག་ནི་མ་ཤི་བ་ཉིད་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྐྱེན་པར་མཛོད།།

གང་ཕྱིར་འཕྲལ་ལ་ཚུ་རྒྱུས་ཕལ་ཆེར་ཕྲེང་བས་བཅིངས་པས་ལྷུང་བ་མེད་པར་ཀྱུར་པ་བཞིན།།

ལྷ་མོའི་སྙིང་གི་དགའ་བ་བྱལ་ལས་ལྷུང་བ་འཕྲལ་ལ་འགོག་ཅིང་མཛའ་བས་འཚེང་བར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་བ་ནི། དེབས་གཉན་ཏན་ཏུ་རྣམ་ཤེ་བདག་ཏུ་བྱལ་བའི་ཉན་ཞག་སྒྲང་བཞིན། ཨཱཡུ་པཎ་ཌི་ཏ་ཤེ་ཀ་ཅིག་ལུ་ཡིད་ལ་འདྲིས་པར་ནི། ཆུ་ཏྲི་ཏཱ་ཡཱ་ཤ་ཤེ་པོ་བདག་གི་མཛོས་མ་ཤེ་ཆུང་མ་དེ་ཡང། ཨཝིཏ་ཏཱ་ཏཱ་ཁ་ཤེ་མྱུར་དུ་གཤེགས་ཏེ་ཤེ་འགོག་རྒྱུན་ནམ་ཡང་མེད་པར་བགྲོད་པ་ཤིན་ཏུ་མྱུར་བའི་ཚུལ་ཅན། ཨབཱཥ་ཏཱ་ཡཱ་ཤ་ཤེ་གདོན་མི་ཟ་བར་བསྐྱེན་པར་མཛོད་དེ་མཐོང་བར་འགྱུར། ཡུལ་ཎ་ཏཱ་ཤ་ཤེ་ཀ་ཅིག་ཏུ་ཕ་ཆ་ཚང་དཀར་བའི། ཀུས་ཨདཿཥཱ་ཤ་ཤེ་འཕྲལ་ལ་ཚུ་རྒྱུས་ཕྲེང་བས་བཅིངས་པས་ལྷུང་བ་མེད་པར་འགྱུར་པ་བཞིན་ཏེ་མེ་ཏོག་ལྷར་སྣ་མེད་ཤི་ཤིན་ཏུ་འཇམ་མཁྱེན་ཅན། བཏཱ་ཡཱ་ཤ་ཤེ། ས་ཐུཿཤ་ཏཱ་ཤ་ཤེ་འཕྲལ་ལ་འགོག་ཤ་ཤེ་འཕྲལ་ལ་འཇིག་འགྱུར། ཡང་ཐུན་མཚམས་ཤ་ཤེ་ལྷ་མོའི་ཤ་ཤེ་བུད་མེད་ཆགས་ཀྱི། ཧཱ་དཡཾ་ཤ་ཤེ་ཤེ་ཆས་ནི། ཐུལ་ཡཱ་ཡཿཤ་ཤ་ལ་ཆེར། བུཏ་ཏཱ་ཤ་ཤ་ལ་ལ་ཤ་ཤ་ལ་ལ་ཤ་ཤ་ལ་ལ

གཀ་མཛོས་མ་དེ་ཡང་ཉིན་ཞག་སྒང་བཞིན་བདག་པོ་གཅིག་ཕྱ་ཡིད་ལ་འདྲིས་པར་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དེ་དགུ་པ་དང་། **དལ་བུ་དལ་བུས་བསྐྱོད་པའི་དྲི་བཞིན་དག་གིས་ཁྱེད་ལ་རྟེས་མཐུན་ཞབས་ཏོག་བྱེད་པ་བཞིན།** །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དེ་ཚིགས་བཅད་བཅུ་པར་འདོད་དོ།།

ལྷ་པ་མི་འཕད་པའི་ཚ་དགག་པ་ནི། ཕེགས་པའི་མཆོག་སྟེ་བདག་པོ་གཅིག་ཕྱ་ཡིད་ལ་འདྲིས་པའམ་བདག་པོའི་བཀྲལ་ཞུགས་ལ་གནས་པ་ཞེས་པའི་དོན་དང་། དེབས་གཏན་ཏན་ཏུ་ཐུན་ཆེ་བདག་དང་ནི་བླལ་བའི་ཉིན་ཞག་སྒང་བཞིན་ཞེས་པ་གཉིས་དོན་ཐ་དད་ཡིན་བཞིན་དུ་མཁས་དབང་དོར་ཞིའི་ཞལ་ལྟ་ནས། བདག་པོ་ཕོ་སློས་ནམ་འོང་གི་ཉི་ཚད་ས་ཆུས་ཀྱི་རི་མོ་འཕྲི་བ་བཞིན་ཡོད་པར་གདོན་མི་ཟ་བས་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་མཁས་དབང་ནོར་བྱང་ཙོ་རྒྱན་གྱི་ཞལ་ལྟ་ནས། བདག་གི་ཚད་པའི་ལོ་དུས་ནམ་རྫོགས་ཉིན་ཞག་རེ་རེའི་གྲངས་ཡིད་ལ་འཕྲི་བ་ཞེས་བྱིས་པ་ནི་མི་འཕད་དེ། རྒྱ་དཔེའི་ཙ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་འགྲེལ་ནོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྒྱ་དཔེའི་འགྲེལ་པར། ཕལ་ཆེར་ཆུ་མཕེགས་པའི་མཆོ་མ་ཤི་བར་བདག་པོ་གཅིག་ཕྱ་ཡིད་ལ་འདྲིས་པ་ཞེས་པ་དེ་ཡི་མ་ཤི་བ་དེ་གནོད་སྦྱིན་གྱི་ཁོལ་གཡོག་གི་ཚུང་མ་ལ་སྦྱར་བ་རྒྱ་དཔེའི་འགྲེལ་པར་བར་བཅོས་ལུ་གསུངས་བཞིན་དུ་མ་ཤི་བ་དེ་གནོད་སྦྱིན་གྱི་ཁོལ་གཡོག་ལ་སྦྱར་བ་ནི་ཆེས་ཆུམ་པར་འཁྱམས་སོ། །དེའི་ཉེར་ལེན་གྱིས་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་ཆུང་བཞི་ཀ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཆེར་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་ཐོན་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ།།

སྒྲས་པ། **འདིགས་བྱེད་ཡུལ་འདིར་ལ་སྐྱེའི་སྐྱེན་ངག་མང་མཆིས་ཀྱང་།།**

ནག་མོའི་ཁོལ་ཀྱི་སྦྲེན་ཆེན་ཕོ་ཉར་དོ་ཟླར་ཅི།།

ཁྱབ་འཇུག་གནས་ལ་སྒོལ་བྱེད་བྱེ་བཆུས་ཁྱབ་མོད་ཀྱི།།

དབང་ཕྱུག་གཙུག་རྒྱན་གཉིས་པ་གང་ན་ཐུ་ཞིག་མཆིས། །ཟླ་བོ་དངོས་པོའི་དཔེ་རྒྱན།

ཚིགས་བཅད་བཅུ་གཅིག་པ་བཤད་པ་ལ་ཆ་བའི་ས་བཅད་ལྷ་སྟེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆ་བ་དགོད། སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་བ། ཉེར་མཁོའི་མཆན་དགོད་པ། མི་འཕད་པའི་ཚ་དགག་པའོ། **དང་པོ་ནི།**

ཀཱཏྱཱ ཡཱ་ཏ ཏཱ་ཙཾ་ཡཱ་ཏ། མཏྱི་ཤ་ཐ་ཡ ཏ ཡ ཏ ཏ ཏ

གཉིས་པ་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་བ་ནི། ཡང་མདུན་ལམ་སྟེ་གང་ཞིག་སུ་གཞིའི་ཆེད་དུ་སྟེ་གང་ཞིག་ས་གཞི་ཐམས་ཅད་ལ། ཕྱོགས་བཅུ་ལས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་ལ་མཁས་བྱེད་ཅིང་ཁ་ཤས་ཀྱང་ཡ་ཞིད། ཁ་ཏན་ཕལ་ཆུང་ཚུན་ཆད་ཀྱང་ཡ་ཞིད། ཁ་ཏན་ཕལ་ཆེ་ཆུང་ཡ་ཞིད། ཁ་ཏན་ཕལ་ཆེ་ཆེ་ཡ་ཞིད། ཁ་ཏན་ཕལ་ཆེ་ཤ་ཡ་ཞིད། ཁ་ཏན་ཕལ་ཆེ

དོར་ཞིའི་ཞལ་ནས། ཁྱོད་ཀྱིས་འབྲུག་སྦྲ་སྨོགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐལ་བཟང་ཆ་བ་སྟེ་ས་གཞི་ཏྲན་བཟུང་བས་མེ་ཏོག་དག་གི་འདབ་མ་ཆེས་ཆེར་གོལ་ནས་ས་ལ་གདུགས་ཆེད་དུ་ཕེབས་པ་བཞིན་ཞེས་དང་། མཁས་དབང་ནོར་བྱང་ཡོ་རྒྱན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། འབྲུག་སྦྲ་སྟེན་པོར་སྨོགས་པ་ཐོས་པས་སྐྱེ་རྒྱའི་ཡིད་ལ་བདེ་བ་མཆོག་ཏུ་རྒྱས་པ་མ་ཟད་སྨྲང་ཚར་ཟིམ་བུ་ཕབ་པ་དེས་ས་གཞི་བརླན་པར་ཐུར་ཏེ་མེ་ཏོག་མཆོག་ཏུ་རྒྱས་པར་ཐུར་པ་དེས་ཀྱང་ལ་སོགས་བྱིས་པ་ནི་ཆ་བ་དང་མ་མཐུན་པས་ནན་པར་འགྱེལས་པའི་འགྲེལ་ཡུགས་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཏཏ་ཕྱཱ་ཁནུས་ཕྱིགས་སྟེ་ཆ་བ་ལ་མ་ཉན་བྱར་འོས་པའི་སྟན་པའི་སྨྲ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་བཞིན་དུ་མཁས་དབང་དོར་ཞིས་སྐལ་བཟང་ཆ་བ་སྟེ་ས་གཞི་ཏྲན་བཟུང་བས་ཞེས་པ་དང་མཁས་དབང་ནོར་བྱང་ཡོ་རྒྱན་གྱིས་འབྲུག་སྦྲ་སྟེན་པོར་སྨོགས་པ་ཐོས་པས་སྐྱེ་རྒྱའི་ཡིད་ལ་བདེ་བ་མཆོག་ཏུ་རྒྱས་པ་མ་ཟད་ཅེས་བྱིས་པ་གཉིས་ཀ་ནོར་ཏེ། དང་པོས་སྐལ་བཟང་ཆ་བས་ཞེས་པའི་བརྗོད་དོན་མ་རྟོགས་པ་དང་གཉིས་པས་སྐལ་བཟང་ཆ་བ་ཅན་དེ་སྐྱེ་རྒྱ་ལས་གཞན་བང་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྨྲས་པ། **ནག་མོའི་འབངས་དེའི་བློ་ཡི་ཁྱད་པོ་ཆེ་ཅམ་ཀྱིས།།**

སྟན་སྨྲའི་དབང་ཕྱུག་དམ་པའི་རྟེས་ས་འགྲོ་མིན་ཏེ།།

ཡིད་འཕྲོག་སྟན་ཚོག་སྟེང་བཅུད་ཕྲིན་ཆེན་ཕོ་ཉ་ལྟའི།།

ངོ་མཚར་ལེགས་བཤད་སྨྲ་བའི་དབང་ཕྱུག་ཐོབ་འདིས་ཀྱང་།།མ་བསྡུས་པའི་དཔེ་རྒྱན།

ཚོགས་བཅད་བཅུ་གཉིས་པ་བཤད་པ་ལ་ཆ་བའི་ས་བཅད་ལྔ་སྟེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆ་བ་དགོངས། སྐད་གཉིས་ཤན་སྨྲར་བ། ཉིར་མཁོའི་མཚན་དགོངས་པ། མི་འཐད་པའི་ཚ་དགག་པའོ། །**དང་པོ་ནི།**

ཡལ་ཕྱོགས་ཐམས་ཅུའི་ཏུཏྲཱ་ལའི་ཁ། ཕཱ་ཏ་ཡཱ ཁ་ཅ ཀ ཏ ཏ ཀ ཏ ཏ ཀ ཏ ཏ

ཡན་སྟེ།ཁྱོད་དང་གང་བུ། སོལ་གསལ་མཛེད། སྟེ།ཡང་ཡང་མཇལ་བར་ཀུར་དང་འགྲར་བའི་འཕེལ་བ་ཐོབ་ནས། ཅིར་ཕྱིར་ཏཱཥ་ཏཱ། སྟེ།ཡུན་རིང་འབྲལ་ལས་བྱང་བའི། ཙུཏྟ་ཡཱ། སྟེ། མཆི་མའི་དོ། འདིར། ཁ་ཕཏ། ཁ་ཅིག ཁ་ཕ་ལ་ཡ ཁ ཁ ཁ

ཞུས་ཤིག་ཅིས་པ་ལ་མཁས་དབང་གཉིས་ཀས་རིམ་པ་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡུད་ཙམ་ལངས་བསྡད་ནས་ཞེས་དང་གཙོད་སྒྲིན་ཀྱི་གནས་སུ་ཕེབས་ཁར་ཁྱོད་ཉིད་ཡུད་ཙམ་ལངས་ཏེ་ཞེས་བྱིས་པའང་མ་བརྡུག་པའི་ཀུ་ཚོམ་ཡིན་ནོ།།

སྒྲས་པ། **ཀྱེ་མ་མཚོ་བྱང་སྟེང་གར་རོལ་བ་ཁོལ་མཚན་ཅན།།**

སྟོབ་འབངས་དཀར་མིན་དབྱིངས་ཀྱི་སྟོབས་ལས་མི་མངོན་ཐུར།།

འཕྱང་མཐར་ཡལ་བ་བསྒྲ་མེད་རྟེན་འབྲེལ་ཟབ་མོའི་གཤིས།།

འཇིག་རྟེན་བྱེད་པོ་མཁས་ཀྱང་གཞན་བསྐྱར་སྟོབས་པ་བླལ། །ཀུན་ཁྱབ་དོན་གཞན་བཀོད་པའི་རྒྱུན།

ཚོགས་བཅད་བཅུ་གསུམ་པ་བཤད་པ་ལ་ཆ་བའི་ས་བཅད་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆ་བ་དགོད། སྐད་གཉིས་ཤན་སྒྲུར་བ། ཉིར་མཁོའི་མཆན་དགོད་པ། མི་འཛིན་པའི་ཆ་དགག་པའོ། **།དང་པོ་ནི།**

ལྷུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཏ ཀཱཥ་ཡཀ་ཆུ་ཐུ་ཡཱ་ཧ་ནཱ་ཏ་ཀ་ཏ ཏ་ལད ཕྱོད་པེལ་ཡཱ། །

ལིཾ་ལིཾ་ཤིང་ཤ་ཀ་ཏ ཕད། ཕ་ཐ ཀ ཀ ཕ་ནི་ལས ཕ་ཡ། ཐོ་ཏ་ལ ཕ ཀ ཀ ཕ ནི ལ ཕ ཡ ། ། །

ཡིན། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་སྲིད་ཚེ་ངེས་གཏན་འོ་བརྒྱལ་ཡོང་རྒྱུ་ཡིན་པ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཡིན། དེའི་ཕྱིར་སྲིད་རྒྱལ་ཁྱོད་ནི་ཁོ་འདི་ནས་བྱང་ལ་མ་འཐོན་གོང་ལྟམ་ལ་བགྱོད་པའི་ཐུབས་ཀྱི་གཏམ་སྟེ་གཡས་འཁྱོག་གཡོན་འཁྱོག་མེད་པའི་དྲང་ཡོའི་མདའ་ལྟར་འོས་རན་ཏག་ཏག་ཡིན་པའི་ལམ་གྱི་ས་བཏུ་རྣམས་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་མཁྱེན་ཚུབ་གལ་འགངས་ཤིན་ཏུ་ཆེ། དེ་ལྟར་ལམ་གྱི་ས་བཏུ་མ་ལུས་པ་རྣམས་ཁྱེད་ཀྱི་མཁྱེན་པའི་རྩ་བར་ཡོད་ན་ཕེབས་བཞུད་དངོས་གཞིའི་ཚེ་འཛོལ་ནོར་མི་ཡོང་བ་ལ་ཕན་རྒྱབས་ཡོང་ངེས་ཡིན། དེས་ན་རྟེ་ཞིག་སྟེ་དང་པོར་རྩ་མའི་རི་པོ་ནས་ལྷོང་ལོ་ཅན་བར་གྱི་ལམ་གྱི་གནས་ཚུལ་ཏེ། དཔེར་ན། རི་དང་གོང་དང་གོང་ཁྱེར་དང་གོང་བརྡལ་དང་གཅོང་པོ་དང་རྒྱིད་མོས་ཚལ་ལ་སོགས་པ་དང་མེ་ཏོག་དང་འབྲས་བུ་དང་རི་ཁྲོད་དང་སྨན་ལྷོངས་བདེ་བའི་ཐང་དང་བྱ་དང་རི་དྭགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཞིབ་ཏུ་ངོ་སྤྲོད་བྱ་འཚར་ལགས་ན། ལེགས་པར་མ་ཉན་ལ་ཐུགས་སུ་འཛིན་པ་མཇུག་ཀྱི་ཡི་རྒྱས་སུ་རྣམ་ལ་མེད་བདུག་ཀྱི་ནུ་བ་བའི་བདེ་སྐྱིད་ནི་ཁྱོད་ལ་མ་ཟད་ཁོ་བོའི་ཚུར་མ་ལ་ཡང་རྟ་བའི་བདུད་ཅི་ཡིན་ནོ།།

བྱས་ཀང་ནུ་བས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་རྟ་བའི་དབང་པོས་ལེགས་པར་གསན་ནས་ནམ་ཡང་བརྗེད་པ་མེད་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུང་བར་མཛོད། དགའ་བྱེད་རི་པོ་ནས་ལྷོང་ལོ་ཅན་བར་གྱི་ལམ་ནི་ལམ་ཐག་རིང་བས་ཁྱོད་ལ་དཔེ་ལས་འདས་པའི་ངལ་བ་ཡོང་རྒྱུ་ནི་ཆོས་ཉིད་ཀང་ཡིན་ཀང་ཕེབས་བཞུད་མཛད་པའི་ལམ་གང་དུ་ནི་ཤིན་ཏུ་ངལ་ཞིང་རྣབ་ཏུ་ངལ་བའི་ཚེ་སྲིན་རྒྱལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ལམ་གྱི་རྟ་བློའི་ཐུ་ལ་ཞུགས་ཟུང་རྒྱང་པ་བཀོད་དེ་བཞག་ནས་ངལ་བ་བསལ་ལ་ཏེ་ངལ་གསོ་གནང་འབྲས་ངལ་བ་ས་ཐང་ཆོ་སྣང་ཡང་གཤེགས། ཡང་བསྟོད་པར་བྱ་བའི་རིང་ལམ་གང་དུ་རྒྱུན་ཆགས་འཐུད་ནས་རྒྱ་བའི་ཚེ་སྐོམ་ཞིང་ཤིན་ཏུ་སྐོམ་ནུ་སྟེ་ཆུ་ཡི་ཆ་རྒྱུན་དམན་པས་ཡང་ཡང་ལུས་སྟོབས་ཞན་པའི་ཉམས་ཐོང་སྲིད་རྒྱལ་རང་ཉིད་ལ་མངོན་པའི་ཚེ་ནུ་ལམ་དུ་རྒྱུ་བའི་ཚེ་བུའི་མཚོ་ལྟབང་སྟེ་གཙང་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་ཡང་བབས་ནས་ཆུང་དབྱི་ཆུ་སྟེ་ཡང་བའི་ཆུ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བཏུང་བར་བྱ་སྟེ་ཐུངས་ཤིག་ཏེ་ཁྱེད་ཡང་ཕན་ཚུན་ཁ་ཕྱིར་ཡང་ཁ་ཕྱིར་ཡ་ཡ་ཡ་ཞེས་ཁ་ཕྱིར་ཐུགས་ཀར་ཁ་ཕྱིར་ཡ་ཡ་ཡ་ཞེས་ཁ་ཕྱིར་ཐུ་ཡ་ཡ་ཡ་ཞེས་ཁ་ཕྱིར་ཐ

སྒྲས་པ། ཁྱོད་ཅག་སྟན་གཞུང་བརྒྱ་ཕྲག་གཟིགས་ལ་ཚོ་ཏེ་ལ་ཀྱིས།།
ཆོ་ལ་བར་བཞེད་ནི་འགྱུར་མེད་རྒྱ་བརྒན་ཚོ་ལོར་ཤོག།
བདག་ནི་སྒྲིན་ཆེན་ཕོ་ཉའི་དོན་ལ་བསྒྲིལ་བའི་བློས།།
སྟན་གཞུང་འགྱམ་ཀྱི་རོ་བཅུད་ལ་ཉར་མཇལ་བར་སྨོན།། ཤིས་བརྗོད་ཀྱིས་འགོག་པའི་རྒྱུན།

ཚོགས་བཅད་བཅུ་བཞི་པ་བཤད་པ་ལ་རྩ་བའི་ས་བཅད་ལྔ་སྟེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་རྩ་བ་དགོད། སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་བ། ཚོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ། ཉེར་མཁོའི་མཚན་དགོད་པ། མི་འཐད་པའི་ཚ་དགག་པའོ། **དང་པོ་ནི།**

ཨདེ། ཕྱོགས་ཏཱཀ་ཀི། པཾཙ། ཀོ་ས་ལ་ཏི། ཁ་ཥ་ཏ། ཀ་ཤ། ཨ་ཡ། ཨ་ཡ། ཨ་ཡ

སྐྱོང་སྟོ	as་ལ་བཟླས་ཏེ་མིག་ཁུར་རེ་བཟླ་བར་འགྱུར་རོ།།

འདི་ལྟར་ཤིན་ཏུ་ རྒམ་བག་གཟིལ་གཡེར་ཆེན་པོའི་ངང་ནས་ནི་ཐུ་ལ་ཡིས་ཁྱབ་པའི་རི་ཡི་ཕྲེང་བ་ རྣམས་ཀྱི་སྐྱེང་ནས་འགྲོ་བའི་ ཆོ་ཆེ་ཞིང་རིང་བའི་རྒ་ཞགས་བཀྲངས་ཏེ་ དམའ་བའི་མཐའ་བློས་རྒྱ་མཚོ་ཡི་ཆུ་རྣམས་མ་ལུས་བཏུང་སྟེ་ སྣར་ཡང་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ་ དགྲམ་པར་བྱ་ཕྱིར་མཐོ་བའི་གནམ་གྱི་སྨིན་པར་སྐྱེར་ནས་ ཅན་གྱི་སྟོང་ཅན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་ཨེར་ཨཏ་ལ་སོགས་རྣམས་ཀྱི་ལུག་པ་ཆེ་བས་བཅིངས་ པའི་སྟེ་སྟོང་ལྟར་རྒ་ཞགས་རྣམས་ཀྱིས་བརྡེག་ན་ལམ་གྱི་འགྲུལ་བཞིན་ཀྱི་འགོག་རྒྱེན་བར་ཚད་དུ་ ཡང་འགྲོ་ཕྱིད། དེས་ན་ལུམ་ཡོངས་སུ་དྲོར་བར་གྱིས་ཏེ་ དེ་ལྟའི་ལམ་ལས་བྱོལ་ཏེན་ཐོལ་ཏིན་ཐུང་ངུ་ཞལ་གདོང་ཕྱོགས་ནས་ནམ་མཁའ་ལ་ཁྱོད་ལངས་ཏེ་ ཆུ་འཛིན་ཁྱོད་འཕྲུར་ལྷོད་ཅིང་ལངས་ལ་ བཙོན་པར་མཇོད་ཅིག

བཞི་པ་ཉེར་མཁོའི་མཚན་དགོད་པ་ནི། འགྲེལ་བྱེད་མཁྱེན་རྒྱ་མཚོ་གི་འགྲེལ་པའི་ནང་དུ་ལྟའི་དོན་འགྲེལ་ཞིག་ པ་དང་ཡེ་ནས་མི་འདུ་བར་སྣང་ངག་པ་ནི་ཆུ་ལ་དང་སྲོན་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དང་འཇེལ་བའི་འགྲེལ་ཚུལ་ཞིག་འདུག་ པ་ཡང་མཐའ་ཡ་ཡང་ལའི་ཕྱོགས་ཀྱི་གླང་པོ་དེ་སྲོན་དཔོན་ཕྱོགས་གླང་མ་ཡིན་ཏེ། ཕེབས་དུས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་མཁས་པ་འགས་གྲྭིང་གིན་འདུག་ ནའང། རིགས་པ་དེ་སྲོན་དཔོན་མཁྱེན་རྒྱ་མཚོ་གི་སྐྱེང་ཏུ་འགྲོ་དགའ། གང་ཡིན་ཞུ་ན། ནག་མོ་ཁོལ་ཀྱི་ཕེབས་དུས་ངོ་མ་ཡོངས་གྲགས་ ཙོད་མེད་ཐག་ཆོད་པ་ཞིག་དང་ངུང་ཡང་མཁས་པའི་མདུན་ས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནི་ཆུ་ལ་ནི་ཆུན་ལྟན་པའི་ས་གཞིར་རྒྱུ་བའི་སྦ་བོད་ ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ཤིང་ཞིག་ཡིན་མོ།།

ལྔ་པ་མི་འཐད་པ་ཆ་དགག་པ་ནི། འདིའི་ནི་ཆུ་ལ་ནི་ཆུན་ལྟན་ས་གཞིར་རྒྱུ་བའི་བོད་མའི་རིགས་ཀྱི་ཤིང་རིགས་ཤིག་ཡིན་ པཞིན་དུ་མཁས་དབང་ཧོར་ཐང་ཡོ་རྒྱན་ཀྱིས་ནི་ཆུ་ལ་རྒྱ་ལྷང་གསར་པའི་སྐྱེ་མ་དམར་པོས་གང་བའི་གནས་ཞེས་བྱིས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་ནམ་ པར་འཁྱམས་པ་ཡིན་མོ། །ཡང་མཁས་དབང་ཧོར་ཐང་ཡོ་རྒྱན་ཀྱིས་རིའི་རྩེ་མོ་འཕྲོགས་ནས་ཞེས་པའི་རི་པོ་དེ་གང་ནས་ཅན་རི་པོ་ལ་སྦྱར་བ་ དང་། ཆུ་འཛིན་ལངས་ནས་ཞེས་པའི་ཆུ་འཛིན་དེ་ཐྲིན་དཀར་ལ་སྦྱར་བ་ནི་མ་ཤེས་ཤེས་ཁུལ་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་མོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཁས་ དབང་གཉིས་གས་ཙ་བའི་ནང་ཏུ་ཡོད་པའི་འཇིགས་ཤིང་སྐྲག་པས་རྟོངས་པར་འགྱུར་ཞེས་པ་ལ་གས་ལ་བཤད་གང་ཡང་མ་གནང་བ་ནི་ ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དོ།།

སྐྱེས་པ། **སྐྱ་དང་མངོན་བརྗོད་ནོར་བུས་ས་འཇོན་ཀྱིས་བཏེགས་པའི།།**

སྟེའ་སྟོར་རིན་ཆེན་བ་གམ་བཙེགས་པའི་ཁང་བཟང་དབུས།།

སྐྱེན་གཞུང་འགྲམ་ཀྱི་རིན་ཆེན་སྟ་ལྟའི་ཁྲི་མཚོག་སྟེང་།།

ཐྲིན་ཆེན་ཕོ་ཉའི་གཞུང་ཆེན་གཙང་ཅིང་བཞུགས་འདི་མཚར། །མཐའ་དག་གཟུགས་ཅན་ཀྱི་རྒྱན།

ཆོས་བཅད་བཅོ་ལྔ་པ་བཤད་པ་ལ་ཚ་བའི་ས་བཅད་ལྔ་སྟེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཚ་བ་དགོད། སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་བ། ཆོས་བཅད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ། ཉེར་མཁོའི་མཚན་དགོད་པ། མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པའོ། **དང་པོ་ནི།**

བཅུན་ཐུབ་ཡིན་ཏེ་ཁ་ཅིག་ཐུན་ཆགས་ལྷ་བ་ལ།ཀུན་ཏུ་ལུང་ལ་ཁ་ཅིག ཆུ་ཚུ་ལུང་ལ་ཁ་ཅིག

ཡེན ཕྱོགས་ཡུལ་ཏེ་ཏུ་ཀ ལ་ཅི་ཅི་ཞ ཐུ་རི་ཏ་ཏ་ཅི་ནི གོང་ཁྲིད་ཀྱི ཁྱོད་ཀྱིས།

རིན་ཆེན་འོད་ཀྱི་སྣང་བ་བཞིན་དུ་རབ་མཛོས་མཆོད་སྦྱིན་བཀྲ་པའི་གཞུ་ཡི་དུམ་བུ་ནི།

ཆེ་བའི་གོོག་མཁར་ཙེ་ལས་བྱང་བ་དེ་ནི་མདུན་དུ་ཡང་དག་མཛོང་བར་འགྱུར།

ཁྱབ་འཇུག་གླང་ཛིའི་ཚུལ་བཟུང་ཟ་ཏའི་ཐྲོ་ཡི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཆུར་པ་བཞིན།

ཁྱོད་སྐུ་མཆོག་ཏু་མཛོས་པ་མཐིང་ནག་གང་གིས་ཀུན་ཏু་ཁྱབ་པར་ཆུར། ཞེས་གསུངས་སོ།

གཉིས་པ་སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་བ་ནི། བཅུན་ཐུབ་ཡིན་ཏེ་ཁ་ཅིག་ཆེན་འོད་ཀྱི་སྣང་བ། ཕོ་ཁ་ཤེ་ལ་ཁ་ཅིག ཟླ་ཟླ་ཤ་ལ་ཁ་ཅིག ཆ་ཤ ཏ་ཅ ཏ ཅ ནི། ཕ་ཏ ཏ ཅ ནི ཁ ཅ ཏ ཅ ནི ཁ ཅ ཏ ཅ ནི ཁ ཅ

བཞི་པ་ཉེར་མཁོའི་མཆན་དགོངས་པ་ནི། ཁྱབ་འཇུག་གླང་རྡོའི་ཚུལ་བཟུང་ཞེས་པའི་གླང་གི་རྡོ་བོའི་རྣམ་པར་ཕེབས་པའི་ཁྱབ་འཇུག་ནི་ཁྱབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུའི་ནང་གསེས་ཀྱིཿསྟེ་ནས་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྟོན་རབས་གཏམ་རྒྱུད་ལྟར་ན། བ་ལང་རྡོ་བོ་ནི་དཔལ་ནས་བོའི་གཞོན་ནུའི་དུས་ཀྱི་མཇོད་པ་ཡིན། ད་དུང་ཞིབ་ཚ་ནི་འཕོག་ཅིང་བརྒྱུད་བཅོམ་ལྡན་སྟོན་རབས་གཉིས་ཀ་ནས་གསུངས་སོ། །

ལྔ་པ་མི་འཕད་པ་ཚ་དགག་པ་ནི། མཁས་དབང་ཆེན་པ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆེན་གཉིས་རིན་ཆེན་འོད་ཀྱི་སྣང་བའི་དོན་འཆད་མ་ནུས། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་དབང་གཞུ་དང་འཕྲེལ་བ་མ་ཆྱེད། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་དབང་གཞུ་དང་ཚར་སྒྲིན་བར་གྱི་འཕྲེལ་བ་མ་ཆྱེད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཆོགས་ཏྲང་དང་པོ་གཉིས་ལ་འགྲེལ་པ་ལེགས་པར་མ་ཕོག་ པ་ཡི་ཡ་ཡ ། ། །

ཁྱོད་འད�་ཚོ་ན་གོང་ཁྱེར་ན་ཆུང་དགའ་ཞིང་ཆགས་པའི་མིག་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྨིན་མ་ཡིན།

རྣམ་འགྱུར་མཇོན་པར་མི་ཤེས་བཞིན་དུ་བཟློ་ཞིང་འཕྲུ་རྣམས་ཀུན་ནས་འཕེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

ཁྱོད་ནི་ཅུང་ཟད་ནུབ་ཏུ་བསྐྱོད་ཅིང་གནས་བྱ་འཕྲལ་ལ་ཆོས་ཀྱི་རོལ་གྱིས་དགའ་བ་ཡིན།

གནས་ཆུ་སྒྲུག་པའི་ཞིང་ལ་གྱ་ཆར་རྒྱས་བྱ་སྟོར་ཡང་བྱང་དུ་ཐྱུར་བར་དལ་གྱིས་གཤེགས། ཞེས་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་སྐད་གཉིས་ཤན་སྒྲར་བ་ནི། ཀྱོཥཥལཾ་སྟེ་ཞིང་གི་འབྲུ་ནྲྭས། ཀུ་ཡིཡལ་ཏཾ་སྟེ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་སྟེ་འཕེལ་བར་བྱེད་མཁན་གྱིན་པ་ཁྱོད་ལ་རབ་ཡུས་པའི་ཕྱིར། ཞིཏ་སྟེ་འདི་ལྟར་ཁྱོད་འདམ་ཚོ་ནུ། ཎི་ཏི་ཥ་ཏ་ཡཱ་ཏ་ཡ་ཏ་ཡ་ཏ་ཡ

ལམ་ལ་སྒྲུབ་བྱར་གཏི་ཤིག

བཞི་པ་ཉེར་མཁོའི་མཚན་དགོངས་པ་ནི། རྒྱ་དཔེའི་རྩ་བའི་ནང་གི་མྱུལམ་ཞེས་པ་དེ་འགྲེལ་བྱེད་མཁྲིན་ཐ་ས་སོགས་ཀྱིས་མཐོ་སྨྲང་གི་ཞིང་ས་ལ་འདོད། དེའི་རྒྱུན་ཀྱིས་འདིའི་བོད་འགྱུར་དུ་གནས་ཚུ་སྒྲག་པའི་ཞིང་ས་ཞེས་པ་དེ་བྱུང་ངོ་།།ཡང་འགྲེལ་བྱེད་མཁས་པ་འགས་འདིའི་མྱུལམ་ཞེས་པ་དེ་མྱུལ་ཞེས་པའི་ཡུལ་ལྷོངས་ལ་འདོད། དེས་ན་མཁས་དབང་ལྷིལ་སན་ཀྱིས་དེ་འདྲའི་མྱུལ་ཞེས་པའི་ཡུལ་ལྷོངས་ནི་དེང་གི་མཚུན་ཞེས་པ་དེ་རྡ་འདོད། དེ་ནི་རཏནལུར་ཞེས་པ་དེ་ཡི་བྱང་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ།།

ལྔ་པ་མི་འཐད་པའི་ཚ་དགག་པ་ནི། མཁས་དབང་དོར་ཞི་དང་ནོར་བྱང་ཡོ་རྒྱན་ཆུན་ནས་གཉིས་ཀྱི་འདིའི་ཐད་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ནི་གཞུང་དང་རྩ་བ་ནས་མི་མཐུན་པའི་འགྲེལ་ཡུགས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་བཞིན་དུ་རྒྱ་དཔེའི་མྱུལ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་མ་དག་པ་མཇུ་ཞེས་པ་རྡ་བྲིས་པར་ཡང་སྣང་རོ་།།

སྨྲས་པ། **རྒྱས་གློག་དགོངས་གཏེར་ཆུ་ར་ཏ་དང་དགའ་བྱེད་ཕེག།**

ལྷ་མོ་བསྲོད་དཀའི་འབངས་དེའི་ཕྲིན་ཆེན་ཕོ་ཊ་ཆུམས།།

ཅམས་འགྱུར་འབྱམ་ལྷན་སྨྲན་ངག་གཞུང་དུ་གཅིག་མོད་ཀྱང་།།

ཕན་ཚུན་ཆམ་པ་འགལ་བར་ཤེས་མེད་བདག་སེམས་སོ།།འགལ་བའི་དཔེ་རྒྱན།

ཚོགས་བཅད་བཅུ་བདུན་པ་བཤད་པ་ལ་ཙ་བའི་ས་བཅད་ལྔ་སྟེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཙ་བ་དགོད། སྐད་གཉིས་ཤན་སྦྱར་བ། ཚོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ། ཉེར་མཁོའི་མཚན་དགོངས་པ། མི་འཐད་པའི་ཚ་དགག་པའོ། **དང་པོ་ནི།**

ཏཱ་མཱ་ར་ཡ་ཥ་ཀ་ཥ་ཡ་ཥ ཤ ཤ ཤ ཡ ཤ ཏ ཏ ཏ ཏ ཏ ཤ ཤ ཤ

ཞབས་ལེགས་པའི་ཚད་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས། ལུགས་སྲོལ་གྱི་སྟེ་ཁྱོ་མོར། ཤར་ཕྱོགས་སྟེ་གནས་བྱ་སྟེ། བྱང་རྩེ་ཡས་པའི་སྟེ་ངན་པའི་རྒྱུ་བོ་ཁྱེ་བོའང་སྟེ་དགེ་ལེགས་པའི་རྒྱུ་བོའང་། ཁོ་ཤལ་ལུ་ཡ་སྟེ་དེ་ལྟའི་བྱ་བའི་གནས་ཆེན་དེ་རྒྱབས་ཀྱི་ཆེད། ཕྱིན་ཆད་ལུགས་ཀྱི་ཀུན་ལེགས་ཀྱི་དང་ཡོར་ལེགས་བྱས་རྒྱ་མཚན་ཐོག་པ་སྟེ། ཐུར་བདེ་བ་ལས་བྱས་བཀའ་དོན་ཡིན་ལ་དགོས་ཏེ། ཁིམས་ཁང་ཁྱིམ་ཕྱོགས། ནཆུ་ལྷའི་སྟེ་འགྱུར་མ་ཡིན། ཡ་ཁབ་ཀྱི ཡུན་ཐུང་ངེ་ལ་ཁ་ཅིག ཀོ་ལུན་ནི་ཡང་ཅི་བཟློག་འགྱུར། མི་ཏེ་སྟེ་ཕོགས་བཟང་། ཐུན་ཏེ་ཕེལས་པ་ལ། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

གསུམ་པ་ཆོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་ནི། དེ་ནས་བྱང་ནས་བྱང་དུ་བཞུད་པ་ན་ནམ་ཞིག་ཡམ་བཙེགས་པའི་རི་བོའི་ནགས་སུ་བསྟེན་པའི་ཚེ་ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པའི་རྒྱུན་བབ་ཆུང་གི་འབྲས་བུའི་ཚོགས་ཆེན་དབབ་པར་འགྱུར་པ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་མ་བཅོས་པའི་རང་གཤིས་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཞུ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གྲ་ཆར་དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ནགས་ནང་འབར་བའི་འཛིགས་བྱང་མེ་དཔྱང་ནམས་ཀྱང་གཏན་མེད་ཞེ་འཛམ་མལ་བ་མཛོད་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱིས་ནགས་ནང་ཡོད་པའི་ཤིང་སྨན་ནམ་ཀྱང་ཆུ་ཡིན་པ་ལ་ནི་འགོག་བྱེད་སྟོན་ལྟན་གྱི་ཐ་བཅོས་ཀྱང་ཆུ་ཡིས་བཏབ་འབྲས་གསོན་པོའི་ཤིང་དུ་ཆགས་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་དྲིན་གྱི་མངའ་རིས་གྱ་འགྱུར། དེ་ལ་ཡམ་བཙེགས་པའི་རི་བོ་ནམས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་མོས་པ་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁོང་ཚོའི་ཡིད་གཅུགས་པའི་གྲོགས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནང་མའི་ནང་དུ་གཟུང་པར་མཛད་དོ།།

གང་ལྟར་ཡང་ཚར་སྒྲིན་རྒྱལ་པོ་ཁྱོད་ཐག་རིང་ལམ་དུ་ལྷོད་མེད་བགྲོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ངལ་བའི་ཚེ་ནུ་ཁོང་ཅག་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཁྱོད་ཤིད་ངལ་བར་ཚོར་ནས་དྲིན་འཛིན་ཀྱི་དགེ་མཚོན་དུ་ངོས་ལྟབ་ཏུ་ཕིན་ཏུ་དགའ་ཐྲོའི་ནོར་ནས་ནམ་གྱས་ཞབས་ལེགས་པའི་ཚད་དང་བཅས་པས་ཁོང་ཅག་གི་ལུས་ཀྱི་དབུ་ཡིན་པའི་ཡུལ་བཙེགས་པའི་རི་ལྟའི་ཚེ་མོར་ངལ་གསོའི་ཆེད་དུ་གནས་བྱ་སྟེ་ཅིས་ཀྱང་ལྷོད་བཞུགས་ལེགས་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་པའི་གསོལ་ཞུ་ཡིན་ཡང་ཁོ་ཚོ་ཡུས་ཀྱི་དབུ་ཡིན་པའི་ཡུལ་བཙེགས་པའི་རི་ལྟའི་ཚེ་མོར་ངལ་གསོའི་ཆེད་དུ་གནས་བྱ་སྟེ་ཅིས་ཀྱང་ལྷོད་བཞུགས་ལེགས་པར་མཛོད་ཅིག་ཅེས་ཀྱང་ཁོ་ཚོ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ནུ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཁ་ཅིག་ལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཕེལ་

ཀྱི་ཆ་ཤས་ཀྱང་ཡིན་ནོ།།

ལྷ་པ་མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པ་ནི། རྒྱ་སྐད་སྒྲུབ་ཞེས་པ་དེའི་དོད་ཚབ་ནི་བོད་འགྱུར་རྩ་བའི་ནང་དུ་ངོས་ལྡན་ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། དེས་ན་རྒྱ་སྐད་སྒྲུབ་ཞེས་པ་དེའི་དོན་ནི་ལེགས་པའམ་དགའ་སྨོའི་སྒོ་ནས་སམ་གྱས་ཞབས་ལེགས་པའི་ཚད་དང་བཅས་པའམ། ཡང་ན་ནམ་རྒྱུན་རང་བཞིན་པའི་སྐད་ལ་ལེགས་པའམ་གྱས་ཞབས་ཡག་ཐག་ཆོད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་ལ་མཁས་དབང་དོར་ཞིའི་ཞལ་སྔ་ནས། ངོས་བདེ་བདེ་ཡིན་པའི་ཙམ་པའི་འཐུའི་འབྱུས་པའི་རི་ཚེར་ཞེས་འགྲེལ་པ་ནི་འགྲེལ་ཕུགས་ཤིན་ཏུ་ཕོ་དཀའི་རིགས་ཡིན་ནོ།།ཡང་རྒྱ་སྐད་ཡིན་ཐུན་ཕྱི་ཏཱ་ལ་ཡ་ཡི་ཞེས་པ་དེའི་སྐད་དོད་ནི་བོད་འགྱུར་ཚ་བ་འདིར་དང་ཡོར་ལེགས་བྱས་རྒྱ་མཚན་ཐོབ་པ་ཞེས་པ་འདི་བྱུང་། དེས་ན་ཡིན་ཐུན་ཕྱི་ཏཱ་ལ་ཡ་ཡི་ཞེས་པའི་དོན་སྔར་བྱས་བཀའ་དྲིན་ཡིད་ལ་གསལ་བར་དྲན་པའི་སྨོ་ནས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་བཞིན་དུ་མཁས་དབང་དོར་ཞིའི་ཞལ་སྔ་ནས། དང་ཡོར་ལེགས་བྱས་རྒྱ་མཚན་ཐོབ་པ་སྟེ་ཕན་བཏགས་པའི་ཞེས་པ་ཙམ་ཏིས་པ་ནི་ཅུང་ཟད་བསྟུས་དགས་པའི་འགྲེལ་བཤད་རེད་འདུག་སྙམ་མོ། ।མཁས་དབང་ནོར་བྱང་ཡོ་རྒྱན་ཀྱི་འདིའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཆུམས་ནི་ཡིག་ཆོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཙམ་ལས་གནད་དོན་ཅི་མ་ཡལ་སོང་བའི་ཆུམ་པ་བྱ་གྱས་ཆོངས་བདག་གིས་མཐོང་ངོ།།

སྨྲས་པ། **བདུད་ཐོའི་འཕྲུང་གནས་རིན་ཆེན་བ་གམ་བཅེགས་པའི་གཞི།།**

བདེ་བར་སྨྱོད་ཅིང་བགྱོད་དགའ་སྙིང་བཞུগས་ནས་མོ་ཁོལ།།

ས་སྟེང་ཟླ་ཤིང་སྨྱལ་བུར་བཞུগས་ཀྱང་དེང་གི་དུས།།

བདག་ལྡན་ཀུན་ལ་ཕིམ་པ་སྟེར་ལ་མཉམ་པ་ཉིད།།ངོ་བསྟོད་ཀྱི་དཔེ་རྒྱན།

ཚོགས་བཅད་བཅོ་བརྒྱད་པ་བཤད་པ་ལ་ཙ་བའི་ས་བཅད་ལྡ་སྟེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཙ་བ་དགོད། སྐད་གཉིས་ཤན་སྒྲར་བ། ཚོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ། ཉིར་མཁོའི་མཚན་དགོད་པ། མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པའོ། **།དང་པོ་ནི།**

ཚན་ལྡན་ཆུ། པར་ཅཏཀ་ལལ་ཐྲ་ཏ་ཡི། ཀུན་ནས་ཟློ་ཞིང་ཁ་ཕ་ཡ། ཕ་ལ་ཡ་ཡ་ཡ ། ཁ

ནུ་ཀཾ ཡ་ས་ཏ་ཆ་ར་མི་ཐུ་ན་ཏེ་ཀ་ཏ་ཡ་ཡ་ཐ། ཆ་ཏ ཕ་ཡ། ཐུ་ན ཚེ་ཡ ཏ་ཡ། ཤ་ལ ཆ་ཡ། ཤ ། ।

ཁ ནི་ཀ་ཡ་ཆེ་ཙ ཆོ་ནར་ཀ་ནས་ཆོ་ཡ་ཆའི་ནས་ཀྱི་འཐས་བུ་ཏ ནས་ཡར་ཟླ་བ་ནི།།

ཕ ལ ཀ ཀ ཀ ལ ཀ ཀ ལ ཀ ལ ཀ ལ

ནུགས་ཀྱི་ཡན་ཡོའི་ལྟོན་ཤིང་རྣམས་ལས། ཆནྡྲཡཱུཥཱ་ཏཱ་ཐོག་གས་ཀུན་ཁྱབ་པར་བཀྲམ་པ། ཡང་ལ་ཁ་ཏེ་བོ། ནིམ্ཧ་ཨ་ཏ্ཏ་ཥ་ཏ་ལ་མའི་རྣམ་མཛོས་ལྷན་བྱ་དུག་དང་མཚུངས་པ་བཞིན་དུ་ཐུར་པ། ཀུཡི་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། ཤིལཾ་ཏེ་གཡོ་མེད་རྩེ་མོར། ལྷན্ཏ্ཏ་ཥ་ཏ་ལ་ནས་གནས་པའི་ཚོ། མཆྱེ་ཏེ་ཐིག་ལེ། ཐ্ལ་མཁ་ཏེ་ལོས་མཛོས་པ་བཞིན། ཤེཀ্ཥ་ཨ་ཏ্ཏ་ཥ་ཏ་ལ་ཁ་ཏེ་ལ་ཁ་ཏ་ཡ་ཁ་ཏ্ཏ་ཥ་ཏ་ལ། ཐ্ལ་ཁ་ཏ্ཏ་ཥ་ཏ་ལ

ཀུ་ཡི་ཆུ་འཛིན་ཁྱོད་ནི་ལམ་ལ་ངལ་ཚོ་ཙམ་བཙུགས་པ་ཞེས་པའི་རོ་བོ་ནི།།

ངོས་ལྡན་རྩ་མོ་ཡངས་ལ་བསྟད་ནས་ཕན་ཚུན་སྟོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་བསྟན་ནི་བྱིད་བཞིན་པས།།

ཁྱོད་ཀྱང་སོས་ཀའི་མེ་ནི་བདུད་ཅིས་ཞི་བྱིད་དེ་ཡང་ཕན་པའི་དངོས་པོའི་རྟེན་དུ་འགྱུར།།

ཚེན་པོ་རྣམས་ལ་ཕན་བཏགས་ལན་དུ་འཕལ་ལ་འབྲས་བུ་དམ་པས་བརླན་པ་ཉིད།།

ཞེས་པའི་ཚོགས་བཅད་འདི་ནི་རྒྱ་དཔེའི་ཚོགས་བཅད་བཅོ་བརྒྱད་པ་དང་བཅུ་དགུ་པའི་དགྱེལ་དུ་བྱུང་ནའང། འདི་ནས་མོ་ཁོལ་གྱི་ཐྲིན་གྱི་ཞོ་ཉའི་ཚོགས་བཅད་དངོས་མ་ཡིན་པར་འགྱེལ་བྱེད་མཁས་དབང་རྣམས་ཀྱིས་འདོད་པས་འདིར་ཚོགས་བཅད་འདི་རྩ་བའི་ས་བཅད་ལྟའི་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་ངལ་བ་མ་བྱས་སོ།།

ལྟ་པ་མི་འཕད་པའི་ཚ་དགག་པ་ནི། འདིར་རྒྱ་དཔེའི་རྩ་བའི་ནང་གི་ཤེས་རབ་མཆོག་ཏུ་ཕྱི་རོ་ཙོ་མོར་ཞེས་པའི་རོ་བོ་དེ་ནི། འདིའང་འགྱེལ་པར་ཡང་ཆུ་ཤས་ལྟ་ཤ་ཡ་ཏ།ཡིན་ཞེས་བཤད་པའི་རོ་བོ་ཡིན་ཞེས་གསུངས་བཞིན་དུ་མཁས་དབང་ནོར་བྱང་ཡོ་རྒྱན་གྱི་ཞལ་སྔ་ནས། ཤིན་ཏུ་ཕྱི་བའི་ཆུ་ཡི་ལྟུར་དང་ལྡན་པའི་ཆུ་འཛིན་སྟོན་པ་ཁྱོད་ཉིད་གང་ས་རིའི་ཙོ་མོར་གཡོ་བ་མེད་པར་བཞུགས་པ་ཞེས་མ་བརྡུག་གྱ་ཚོམ་དུ་སྣོས་སོ། །ཡང་ཙ་བར་ཙམ་འདི་ནས་ཀྱི་འབྲས་བུ་རྒྱས་པར་སྨིན་པ་ནི་ཕྱོགས་ཀུན་ཁྱབ་པར་བཀྲམ་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་གོ་བོ་ཏོན་ཙ་བ་ནས་མ་རྟོགས་པར་ལན་བུ་དེ་ལས་འོད་འཕྲོས་ཤིང་འཚོར་བའི་འོད་ཀྱང་གང་ས་རིའི་ཕྱོགས་བཞིར་ཁྱབ་པས་ཙམ་འདི་ནས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཤིན་ཏུ་སྨིན་པ་ཞེས་བྱིས་པ་ཡང་མ་བརྡུག་གྱ་ཚོམ་ཀྱི་ངག་ཡིན་ནོ།།ལྟུག་ཏུ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་དས་དང་དས་ཅན་གང་དང་གང་ལ་སྣུར་བ་ཡི་ཁམ་གཞན་ཙ་བ་ནས་མ་རྟོགས་པར་ཙ་བའི་ཚོགས་ཆང་བཞི་ལ་འགྱེལ་པ་མཁས་དབང་ནོར་བྱང་ཡོ་རྒྱན་གྱིས་བྱིས་པ་ཡང་ཟློག་པ་པོ་ཁམས་ཁ་ཅང་ངལ་བའི་རྒྱ་ཅ་མཐོང་། མདོར་ན་སྨིན་གྱི་ཞོ་ཉ་ཞེས་པའི་སྨིན་དེ་ཁོང་ཏུ་སྨིན་དཀར་ལ་སྣུར་བ་དང་འདིར་གཡོ་མེད་ཙོ་མོ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་རི་པོ་དེ་གང་རིར་སྣུར་བ་ཡང་ཁ་བ་ཅན་པའི་ཞེན་ཡིན་ནམ་སྟམ། དེ་མིན་ན་སྨིན་གྱི་ཞོ་ཉ་ཞེས་པའི་སྨིན་གྱི་མདོ་ཀ་ནི། ཁྱོད་སྐུ་མཆོག་ཏུ་མཛོས་པ་མཐིང་ནག་གང་གིས་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་ཐོབ་པར་ཐུབ། །ཅེས་མཐིང་ནག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། འདིའི་རི་པོ་དེ་ནི་ཙམ་བཙུགས་པའི་རི་བོར་གསུངས་བཞིན་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་དུ་སྣུར།

སྐྱེས་པ། **འདིགས་བྱེད་རི་བོས་བཏྲོད་པའི་ངོ་ར་ཡངས་པ་བུ།།**

སྨིན་ཆེན་ཞོ་ཉ་གཟིགས་པའི་སྐྱན་སྐུ་ཟློས་གར་མཁན།།

སྐྱན་ཙོམ་མཐིན་པའི་ཐུང་མངས་མངོན་པར་སྨྲིང་བཞིན་དུ།།

ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཅི་ཡང་བསྟུར་བས་རྟག་ཏུ་བེལ། །གསུམ་གཏུགས་ཀྱི་ཐུན།

ཚོགས་བཅད་བཅུ་དགུ་པ་བཤད་པ་ལ་ཙ་བའི་ས་བཅད་ལྟ་སྟེ། ཐུ་བོད་ཀྱི་ཙ་བ་དགོད། སྐད་གཉིས་ཤན་སྣུར་བ། ཚོགས་བཅད་

ཀྱི་དོན་འགྲེལ། ཉིར་མཁོའི་མཚན་དགོངས་པ། མི་འཐད་པའི་ཆ་དགག་པའོ། **དང་པོ་ནི།**

ཐྱོད་ཀ་ཏམ̀ཏ་ཥ̀ཏ̀ཏ̀ཏ̀ཏ̀ཏ̀ཏ̀ཏ̀ཏ̀ ལུ̀ཏ̀ཏ̀ ཏ̀ཡ̀ཏ̀ཏ̀ཏ̀ཏ̀ཏ̀ཏ̀ཏ̀ཏ̀ཏ̀ ལ̀ཏ̀ཏ̀ ཥ̀ཏ̀ ལ̀ཏ̀

པའི་འགྲོས་ཀྱིས་ཨཱ་བཅོ་ཡི་ཕ་རོལ་ལམ་གཞན་དུག་ཏུ་གཏེགས་ཤིང་བགྲོད་པ་དེའི་ཚེ་ནུ། གཟུང་ལ་སོགས་འཕགས་ཡུལ་ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་བདུན་གྱི་ཁྲེ་ཐག་དང་སྒོང་བུ་མེའི་ཆུ་བོ་སྟེ་གཅིག་ཆེན་ནམཁའི་ཁྱོད་ཀྱིས་མཇལ་བར་འགྱུར་རོ།།

འོ་ན་ཆུ་མོ་གཟུང་དང་ཁྱིན་ཆུབས་གཅིག་མཚུངས་སུ་འགྱུར་པའི་ནམཁའི་རྣམ་པ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཏུ་མཇལ་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ལྷངས་ཀྱི་ལྷ་ཡི་མཐའ་མཚམས། རིགས་ལྡན་རི་པོ་ཆེན་པོ་བདུན་གྱི་ཡ་ཀྱལ་འགྲིགས་ཁྲིད་རི་ཏོའི་ཞུབས་ཀྱི་ནི་འོག་ཏུ་ཡོད་པའི་རྫུབ་ཕྲེའི་རྒྱུན་ཀྱིས་ས་འཁོར་མི་ལྟོམ་པའི་རི་གཤོངས་སྣ་ཚོགས་ཡོད་པ་དེ་ཡི་རྩོ་བའི་གསེང་དང་འོག་ནས་འདབ་ལྟན་མ་སྟེ་ཆུ་རྒྱུན་ཕྱོགས་བཞིར་ཀྱིས་ནས་ཀྱ་ཐུར་འབབ་ཅིང་ཁྱེར་བའི་དབང་ཕྱུག་ཕ་ཡི་ཕ་ཆེ་ཆུ་ཀ་ཤ་ཀ་ཤ་ཆ་ཤ ཀ ཤ ཆ ཤ ཀ ཤ ཆ ཤ ཀ ཤ ཆ

དབང་དོར་ཞི་དང་ནོར་བྱང་ཡོ་རྒྱན་གཉིས་ནས་འདི་ལ་ཞིབ་ཚ་གང་ཡང་མ་དམིགས་པ་ནི་ཁྱང་བད་ཡིད་སྟོས་བའི་རྒྱ་བ་སྟང་ངོ་།།ལྷག་པར་དུ་དྲང་སྲོང་བྱ་མོའི་ཚུ་བོ་དེ་རྒྱ་དཔེའི་ཆ་བོ་རེལྷའམ་ཡང་ན་ནམཁའ་ཡིན་པར་གསུངས་བཞིན་དུ་ནོར་བྱང་ཡོ་རྒྱན་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས། ཤར་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་དྲང་སྲོང་བྱ་མོའི་ཚུ་བོ་སྟེ་དྲང་སྲོང་ཛ་ཏའི་ལྷོ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཚུ་མོ་གཏྲ་ཞེས་བྱེས་པ་ནི་མ་གོ་གོ་མངོག་ལ་གོམས་ཆེས་པའི་རྟགས་མིན་ནམ་སྙམ། དེ་བཞིན་དུ་ཁོ་གཉིས་ཡན་ལག་མཆོག་ཅེས་པ་དེ་གང་ལ་ཟེར་མིན་འགྲེལ་པ་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས་མ་དགོངས་པར་མགོ་བོ་ཙམ་ལ་འགྲེལ་པ་ཡང་ཆེས་མི་འཐད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།།གང་ལྟར་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་སྨིན་དོན་དབྱ་ནས་ངོས་བཟུང་སྟངས་ནོར་འདུག་ན་ཚོགས་ཏྲང་ལྷག་མའི་ཐད་ལ་བཙོང་ཅི་དགོས།

སྒྲས་པ། **སྟན་སྒྲའི་སྒ་སྒོག་དུས་ལས་ནམ་ཡང་གཡོ་བ་མེད།།**

དོན་བརྒྱ་འཕྲུང་བའི་གཏེར་ཆུར་གཏེར་མཐའ་དཔག་པར་དཀའ།།

ཐོན་ཆེན་ཕོ་ཉ་རིན་ཆེན་འཕྲུང་གནས་འདི་མཇལ་ན།།

ཚུ་གཏེར་ན་ཀླའི་ལྷོང་ཁྲིར་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ། །སྒྲུབ་བས་འགོག་པའི་རྒྱན།

ཚོགས་བཅད་ཀྱི་ཤུ་བཤད་པ་ལ་ཆ་བའི་ས་བཅད་ལྟ་སྟེ། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ཆ་བ་དགོད། སྐད་གཉིས་ཤན་སྒྲུར་བ། ཚོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ། ཉིར་མཁོའི་མཚན་དགོད་པ། མི་འཐད་པའི་ཚ་དགག་པའོ། **།དང་པོ་ནི།**

དཀར་ཕྱི་ཀུན་ནས་གང་དགེ་རྩལ་གྱི་ཁ། ལྷན་ཕྱི་ཁ་ཁ་ཟླ་ཀ་ཀ་ཀ་ཡི ཏ་ཡ་ཆ་ཏ་ཡ ཀ་ཆ་ཏ།

ཡ་ཏ་ཆ་ས་ཏ་ཁ ཁ་ཏ ཏ ཏ

སྒྲུ། ཙནྡན་སྣར་རྡོ་ནང་གི་སྐྱིང་པོ་ལྟར་ནུ། ཏཱ་རྡེ་ཁྲོང་ནི། ཙནྡི་ལ་ཁྲིན་དྲྭ་བཞོན་དཔག་གིས། ཏུལཱི་ཏཱ་རྡེ་གསལ་ནས་ཤར་ཐུ་ཏི་རྡེ་མི་ནུས། ཏི་རྡེ་གང་ཕྱིར། རིགས་རྡེ་སྟོང་པ། སངས་རྡེ་ཐུམས་ཅད། ལས་རྡེ་ཡང་བ། ཆོས་ཀྱི་ལྷུན་ཞིང་། ཟུང་རྡུ་རྡེ་ཡོངས་སུ་གང་ནུ། གོང་ཕལ་རྡེ་ཀུན་ཀྱང་ལྷི་བ་ཉིད། ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ།།

གསུམ་པ་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་འགྲེལ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐུགས་མེད་ཅཙྪེགས་པའི་རི་ཏོ་ཏེ་ཡི་ཨ་རོལ་ལམ་གཞན་དག་ཏུ་ཆུར་པ་རྡེ་དགུང་ཆར་མེ་ཏོག་གཉིན་མཚོག་ཟན་པར་སྣུག་བྱ་རྡེ་དབབ་པར་བྱའོ། །གྲུ་ཆར་ཕབ་པའི་ཕྲེས་དེ་ནས་ནུགས་ཀྱི་གླང་པོ་ཐྱོས་པའི་ཏྲི་ཏུའི་རྩ་རྡེ་ནགས་ཀྱི་གླང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་འཁྱིག་སྲིད་ལང་པའི་དུས་གུ་ཐོན་པའི་དྲི་ཞིམ་ལྟན་པའི་ཁུ་ཆུ་དེ་ལས་ཆུ་ཡོ་ནམཏྲ་ཡི་ཆུ་ཏཱམས་ཤིན་ཏུ་བསྲང་བར་ཚོར་བར་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་འཛོམ་བྱའི་ཤིང་ཏུ་ཁ་ཕྱེ་ཁ་ཕྱེ་ཤིས་ཆུ་དེའི་ཤིང་གི་ཆུན་པོ་དག་གིས་ནམཏྲ་ཡི་ཐྱུར་བའི་ཆུ་ཡི་ཐྲུན་ཕྱོགས་དེའང་བར་དུ་བཅད་པའི་ཉེར་ལེན་ཀྱིས་ཀྱང་ད་དུང་ལྟར་དང་མི་འདྲ་བར་ཡང་བ་དང་ཏིན་ཏཱམས་ཅན་དུ་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ནམཏྲ་དེ་ཡི་ཤིན་ཏུ་ཞིམ་པའི་ཆུ་གཙང་དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཇོམས་མེད་འཕྲུངས་ནས་ནི་ཁྱོད་ཡུས་བརྟེད་དང་ལྟན་པར་བྱོས་ཤིག

དེ་ནས་སྣར་ཡང་བྱང་དུ་བསོད་པར་བྱ། དེ་ལྟར་ཡོང་དུ་ཕྱིན་ནས་ནི་སྟེ་བཞུད་པ་ན་འགོག་ཅིང་དགྲར་འགྱུར་འགྲོ་བའི་ངང་ཚུལ་དང་ཡང་འཕྲད་སྲིད། ཡིན་ནའང་ཀ་ཡེ་ཐོན་སྐུག་ཁྱོད་ནི་ནུང་གི་ཆུ་ཡི་བརྟེད་ཀྱི་སྐྱིང་པོ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་ནུ་འགོག་ཅིང་དྲྭ་བཞོན་དཔག་གིས་ནམཏྲ་ཡི་ཁྱོད་ཀྱི་གོམ་བགྲོད་དགག་པར་མི་ནུས་ས།།ཀུང་གི་ཕྱིར་ནུ་གང་ཞིག་ཅེས་པ་ལྟར་ཁ་ཕྱེ་ཁ་ཕྱེ་ཤིས་ཡང་བར་འགྱུར་ཞིང་ལེགས་བགྱ་ལ་སོགས་པའི་བསྟེན་བཀུར་ཡང་ཞུ་བར་མི་འདོད་ཅིང་། ཀུང་ཞིག་གི་ལག་པ་ཡོངས་སུ་གང་བ་ཡིན་ནུ་གཞན་ཀུན་ཀྱིས་ཀྱང་ལྷི་བ་ཉིད་དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཀུར་ཞིང་ཕེབས་བསུ་ཞུ་སོགས་པའི་བསྟེན་བཀུར་ཡང་ཞུ་ཁ་ལ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་དང་བྲེལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ཉེར་མཁོའི་མཆན་དགོད་པ་ནི། འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེའི་ཏིཀྱཱ་ཏ་ཞེས་པའི་དོན་ལ་གོ་རྒྱ་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་དྲྭ་ཞིམ་དང་གཉིས་པ་ཁཁ་ཏིག་ལྟ་བུ་ཡིན། དེས་ན་བོད་འགྱུར་ལས། ནགས་ཀྱི་གླང་པོ་ཐྱོས་པའི་ཏིག་ཏའི་ཞེས་པའི་ཏིག་ཏ་བོད་སྐད་མ་ཡིན་པར་རྒྱ་སྐད་སོར་བཞག་ཡིན། དེ་ཡང་གོ་རྒྱ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས་འདིར་དོན་འགྲེལ་ཀྱི་སྐབས་སུ་དང་པོ་དང་སྦྱར་བ་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་རྒྱ་དཔེར་ལྷོ་ཏཱ་ཏ་ཡཱ་ཏ་ཡ་ཏ་ཡ་ཏ་ཡ

པ་ཁག་ཏིག་ཞེས་པ་གཉིས་ཡོད་བཞིན་དུ་མཁས་དབང་དོར་ཞིའི་ཞལ་སྔ་ནས། ནགས་ཀྱི་གླང་པོ་ཐྱོས་པའི་ཏིག་ཏའི་རོས་ཁྱབ་པའི་ཆུ་ཞིམ་པོ་ཞེས་པ་ཙམ་བྱིས་པ་ནི་སྟོམ་ཡོར་ཙམ་ལས་འདིའི་ཏིག་ཏ་ཞེས་པ་ལ་ངེས་པ་མ་ཐོབ་པའི་རྣམ་འགྱུར་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།།རྒྱ་སྐད་བྱིཏ ཏཏ ཨ ཞེས་པ་དེ་ཡི་དོད་ཚབ་བོད་སྐད་འགེགས་ཡིན་པ་ལ་འདིར་ཡིག་ཆོར་འགེངས་ཞེས་བྱུང་བ་དེ་མ་བཅོས་པར་མཁས་དབང་དོར་ཞིའི་ཞལ་སྔ་ནས། བྱི་བར་ཀྱར་པ་ཡང་མྱུར་དུ་འགེངས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བྱིས་པའི་ཕྱིར་རོ།།དེ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་སྐབས་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་དོན་ལ་གོ་རྒྱ་ཆེར་མེད་པ་ཞིག་ཏུ་ཐོན་འདུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཁས་དབང་ཆོར་བྱང་ཕོ་རྒྱན་མཆོག་གིས་མཇད་པའི་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་ཤུ་པའི་འགྲེལ་པ་ནི་དེ་ལས་ཀྱང་ཤིན་ཏུ་ལོད་པར་སྣང་ངོ་།།

སྒྲས་པ། **ཉམས་འགྱུར་འབྱམ་གྱིས་ལེགས་སྒྲས་ལེགས་བཤད་འདོད་རྒྱ་ཡི།།**

འཐུང་གནས་མེ་སྣ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ཏ་ར།།

ཀུན་ཏུ་མཚུངས་མོད་དཔེར་འོས་གཞན་འགའ་སྒྲིད་འདི་ན།།

མཆོད་སྦྱིན་བརྒྱ་པས་སྦྱན་སྟོང་བགྱད་ཀྱང་རྟེད་མི་འགྱུར།།[ཤེས་པའི་དཔེ་རྒྱན]

སྨན་ཆུ་ལོ།

▣ ཁྲི་ཀལྱང་རྒྱང། {སྒྲིན་རིའི་ཐྲིང་}

ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱ་དཔེ་ཁྱེད་ཀྱི་ལས་ཀན་“ཕོ་ཏཱ”ཞེས་པའི་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་ཚན་ཕྲན།

[ནང་དོན་གནད་བསྡུས།] དཔྱད་བརྗོད་འདིར་གནའ་བོའི་ཞང་ཞུང་བར་པའི་ཡུལ་ཁོངས་སུ་བཤད་པའི་པྲ་ཀི་སི་ཐན་ (Pakistan) གྱི་ཡུལ་ནས་རྒྱུད་པའི་རྫོ་རིང་དང་དེ་ལས་“ཅི་ཏེ”ཞེས་པའི་སྐོར་ལ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་དཔྱད་ཡོད།

[བཙན་ཚད་གཙོ་བོ།] “ཅིས་ཏེ”དང། “ཀྱི་ཏུ”དང། “ཅི་ཏེ།” “ཅེ་ཏེ།” “ཅེ་ཏེ”བཅས་ཡིན།

རྫོ་རིང་ཡིག་བཀོས་ངོ་སྤྲོད།

རྫོ་རིང་ཡིག་བཀོས་འདི་ནི་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོའི་བྱ ༥ པར་རྒྱ་རིགས་མ་ལོའི་ཁུ་ཡིས་གཙོས་པའི་ཀུང་གོའི་རིག་གཞུང་ཚོགས་པ་ཞིག“པྲ་ཀི་སི་ཐན” (Pakistan) རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཡུལ“པར་ཏི་སི་ཐན”ཞེས་པར་བསྒྲོད་སྐབས་སུ་རྒྱུད་པའི་རྫོ་བཀོས་ཞིག་ཡིན་པར་བཤད་[1]འདུག་པ་ལྟར་དང། དེ་ཡང་རྫོ་རིང་འདི་བཞེངས་པའི་དུས་སུ“པྲ་ཀི་སི་ཐན”ཀྱི་ཡུལ་དེར་“བྱ་ཤ”ཟེར་བའི་རྒྱ་མཚན་ལ་བརྟེན་ནས“བྱ་ཤའི་རྫོ་བཀོས་ཡི་ཀེ”ཞེས་མིང་བཏགས་པ་ཡིན་ཞེས་[2]མཁས་དབང་པ་ཚའ་པས་གསུངས་ཡོད། དེ་མིན་ཚའ་འགག་རྒྱ་མཛིན་ལགས་ནས“པ་ཀི་སི་ཐན་སི་ཀ་ཏུའུ་ཐོང་ཀི་བཙན་པོའི་དུས་ཀྱི་རྫོ་རིང་སེལ་མ”ཞེས[3]འགོད་འདུག་མོད། དེ་ནི་ཁོང་གིས་རྒྱ་ཡིག་གི་སྒྲ་གཏངས་ལས་བསྒྱུར་བཀོད་ཞུས་པ་ཙམ་རེད།

---

[1] ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ རྒྱ་བ་ ༥ པའི་ཙོམ་རིག་པ་མ་ལོའི་ཁུ་ཡིས་གཙོས་པའི་ཀུང་གོའི་རིག་གཞུང་ཚོགས་པ་ཞིག་པར་ཀི་སི་ཐན་ཕྱོགས་ལ་འཚམས་འདྲིར་སྐྱོང་སྐབས་ས་གནས་དེའི་རིག་གནས་པ་མ་ཁན་མ་ཏེ་ཡིའི་སུབ་ཀོ་ས་ཁང་པའི་ཡིན་རང་གི་ཁར་ཚགས་བྱས་པའི་ཡོད་ཡིག་བཀོས་པའི་རྫོ་རིང་ཞིག་ཁོང་ཚོར་སྤྲོད་གནང་ཞེས་གསལ།

[2] སྤྱ་རྒྱལ་ཡོད་ཀྱི་རྫོ་བཀོས་ཡི་གེ་ཕྱོགས་བཟློགས་ཀྱི་མ་ཡིག་དག་བཤེར་དང་དེའི་ཚོག་འགྲེལ་དུངས་ས་ཁང་ཐང་ཆུ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༧༧ ལོར་ཡོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང། དཔར་སྐྱན་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཨོག་ངོས་ ༣ ན་གསལ།

[3] ཡོད་ཡིག་རྫོ་རིང་ཞིག་འདུག ཚའ་འགག་རྒྱ་མཛིན་ཀྱིས་བཙུམས། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༧༢ ལོར་ཡོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྐྱན་ཁང། ཨོག་ངོས་ ༥༥ ན་གསལ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༠ ལོར་"གླང་གཱིའི་བོད་རིགས་པའི་ཞིབ་འཇུག"ཅེས་པའི་རྒྱ་ཡིག་དུས་དེབ་རྒྱག་པར་རྒྱ་རིགས་རྩོམ་པ་པོ་ཁྲན་ཆིན་ཡིང་དང་མ་ལོའི་ནུ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་རྩོ་ཡིག་དེའི་སྐོར་གྱི་དཔྱད་རྩོམ་ཞིག་སྒྲིལ། དེའི་རྗེས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༡ ལོར་བོད་ལྷོངས་སྒྲོ་ཚོགས་ཚན་རིག་ཁང་གི་བོད་རིགས་པའི་ཞིབ་འཇུག་པ་ཆེན་མོ་མཁས་དབང་པ་ཚབ་པ་སངས་དབང་འདུས་ལགས་ནས་སྒྲ་རྒྱལ་བཅའ་པོའི་དུས་ཀྱི་རྒྱ་རིང་ཡི་གེ་ཁུ་ཤུ་ཆ་ལྟ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་ཡོད་པའི་མཚན་བྱང་ལ་ "སྒྲ་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་རྒྱ་བཟོས་ཡི་གེ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་མ་ཡིག་དག་བཤེར་དང་དེའི་ཚོག་འགྲེལ་དུངས་སང་གངས་ཆུ"ཞེས་པ་ཞིག་རྩོམ་སྒྲིག་གནང་ཞིང་བོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་གིས་དཔར་དུ་བསྒྲུན་ཡོད་པ་དེར་"བྱ་ཤའི་རྒྱ་བཟོས"ཞེས་པ་འདི་མཚམས་སྦྱོར་གནང་ཡོད།

དེ་ནས་ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ལོར་མཚོ་སྟོན་མི་རིགས་སློབ་ཆེན་གྱི་དགེ་རྒན་ཆབ་འགག་རྒ་མཡིན་ལགས་ནས་བསྟོམས་རྒྱ་རིང་ཡི་གེ་དང་བྱག་བཟོས་ཡི་གེ་བརྒྱ་དང་གཉིས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་ཡོད་པའི་དཔེ་ཆའི་མཚན་བྱང་ལ"བོད་ཡིག་རྒྱ་རིང་ཞིབ་འཇུག"ཅེས་པ་བོད་ལྷོངས་མི་དམངས་དཔེ་སྒྲུན་ཁང་གིས་དཔར་དུ་བསྒྲུན་ཡོད་པ་དེར་ཡང་ "བྱ་ཤའི་རྒྱ་བཟོས་ཡི་གེ" འདི་ངོ་སྟོད་ཅམ་གནང་ཡོད། ཡིན་ན་ཡང་ཁོང་ཆམ་གཉིས་ནས་རྒྱ་བཟོས་ཀྱི་ཡི་གེ་དེ་དམིགས་བསལ་གྱིས་དུས་རབས་ནམ་ཞིག་གི་ཡིན་པ་ས་སོགས་གསལ་འགོད་མི་འདུག་མོད། མཁས་དབང་པ་ཚབ་པས་དཔེ་སྒྲུན་གསལ་བཤད་དུ"རྒྱ་བཟོས་ཡི་གེ་ཉེ་ཤུ་ཆ་ལྟ་དུས་གང་ཞིག་ལ་བཞེངས་ཟིར་ན། ཕལ་ཆེ་བ་ནི་བཅའ་པོ་ཁྲི་སྲོང་ལྷེ་བཅའ་ཀྱིས་རྒྱལ་སྲིད་བཞེས་རིང་ (৯৬৫-৯৮৩) ནས་ཁྲི་གཙུག་ལྷེ་བཅའ་སྲིད་ཁྲིར་འགོད་པའི་(১২৭-১৩১/১৩৭)བར་དུ་བཟོས་པ་ཡིན་འདུག་པས་ད་བར་མ་མཐར་ལོ་ཡི་བགྲང་བྱ་ ৭৭৯০ ཡས་མས་སོང་ཞེས་ཁ་ཚོན་གཅོད་ཚོག"[4] ཅེས་འགོད་ཡོད། གཞན་ཡང་ཉེ་ཆར་ ༢༠༡༣ ལོར་རྒྱལ་སྤྱིའི་གསར་ལམ་ (BBC) དུ་རྩོ་བཟོས་ཡི་གེ་དེ་ནི་དུས་རབས་བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་ཅམ་གྱི་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ཞིག་རེད་ཅེས་བསྒྲགས་བཞིན་འདུག་པ་སོགས་ནི་དོན་དངོས་ཡིན་མིན་གྱི་ཐད་ལ་དཔྱད་འགངས་ཆེ་བར་སེམས།

གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ"རྩོ་རིང་དེ་ནི་རྩོ་རིང་ནར་མོ་ཞིག་གི་གྲྭབ་ཆ་ཡིན་འདུག་པས་རིང་ཚད་ལོའི་ཕྲེད་ ༡༥ དང། ཞིང་ལ་ལོའི་ཕྲེད་ ༢༠ ཅམ་མཆིས་པ་ལ་ཡིག་ཕྲེང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པའི་ཡི་གེ་ཆ་ཤས་གསལ་ཞེས་ཁྲན་ཆིན་ཡིང་དང་མ་ལོའི་ནུ་མཚོག་གཉིས་ཀྱི་རྩོ་ཡིག་ལ་གསལ།" [5] བར་བཤད་ཡོད། རྩོ་ཡིག་དེ་ཁྱེད་སའི་ས་གནས་ནི"པ་ཀི་སི་ཐན"ཞེས་པ་དེ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་གནའ་བོའི་ཞང་ཞུང་གི་མངའ་ཁོངས་ལས་འཛིན་བྱས་པའི"པ་ཀི་སི་ཐན"(Pakistan)ཞེས་པའི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་བྱང་ངོས་སུ་ཡོད་པར་གསལ། ས་ཆ་དེར་གནས་སྟངས་ཀྱི་གཞིས་མིའི་སྐད་ལ་ད་ལྟ་ད་ཏུང་ཞང་སྐད་ཀྱི་བརྡ་ཚོག་མང་པོ་ཡོད་པ་ཡང་ཐོས།

ཐྲིན་བོན་ཀྱི་ཡིག་ཆྱིང[ཐོན་མ་ནུབ་པའི་གཏན་ཚོགས]སུ་གསལ་བའི་ཁྲི་སྲོང་དང། [ཏུན་ཧོང་ཡིག་ཆྱིང]དུ་གསལ་བའི་སྲོང་

[4] གོང་མཚུངས། དཔར་སྒྲུན་གསལ་བཤད་ཀྱི་ཤོག་ངོས་ ༧ ན་གསལ།

[5] གོང་མཚུངས་པ་ཚབ་པ་གངས་དབང་འདུས། སྒྲ་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་རྩོ་བཟོས་ཡི་གེ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་མ་ཡིག་དག་བཤེར་དང་དེའི་ཚོག་འགྲེལ་དུངས་སང་གངས་ཆུ། ཤོག་ངོས་ ༢༢༧ན་གསལ།

བཅན་སྒབས་ཞང་ཞུང་དེ་བོད་ཀྱི་མངའ་རིས་སུ་བཙུག[6]པར་བཤད་པ་ལྟར། ཡུལ་འདི་ཡང་དུས་རབས་བདུན་པ་དང་བརྒྱད་པ་ཙམ་ལ་བོད་ཀྱི་མངའ་འབངས་སུ་བསྡུས་པའི་ཞང་ཞུང་གི་ཡུལ་གྱུ་ཞིག་ཡིན་པར་གསལ་ཡོད། དེ་ཡང་པྲ་ཀི་སི་ཐན་ (Pakistan) དང་ཨ་རབ (Afghanistan ཨཕ་ག་ནིས་ཏཱན།) པའི་ཡུང་པ་བཅས་ནི་ཞང་ཞུང་སྒོ་ཕྱོགས་བར་གསུམ་ལས་ཞང་ཞུང་བར་པ་རྒྱལ་གཤེན་མི་ལུས་བསམ་ལེགས་ཀྱི་སྒྲུབ་གནས་ཡིན་པར་འདེལ་གཏམ་ལུང་སྐྱིང་སོགས་ན་གསུངས་ཡོད་པ་ལྟར་ར། ।དེ་བཞིན་མཁས་དབང་པ་ཚའ་པས་ཀྱང་། “དུས་རབས་ ༢པའི་ནང་བོད་རྒྱལ་ཁྲི་ལྷེ་གཙུག་བཅན་དང་ཁྲི་སྲོང་ལྷེ་བཅན་སྐུ་དུས་སུ་ཡུལ་དེར་བོད་ཀྱི་དམག་དཔའ་ཏེ་ སྒྲར་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས། ལྷག་དོན་ཁྲི་སྲོང་ལྷེ་བཅན་སྐུ་དུས་སུ་ཡུལ་དེར་ས་ཐང་རྒྱས་རུར་སོ་ཆེ་བའི་རྣམ་པ་<<ཆོས་འབྱུང་མཁས་པའི་ དགའ་སྟོན>>ཞེས་པའི་ལོ་རྒྱུས་དེབ་ཕེར་དེར་འགོད་པའི་ཁྲི་སྲོང་ལྷེ་བཅན་ཀྱི་བཀའ་གཞོགས་ཡི་གེར་གསལ་ལ།”ཞེས་གསུངས་ཡོད་པ་ཙམ་ལས་ཡུལ་དེ་ཞང་ཞུང་ཡིན་པ་དང་ཕྱིས་བོད་ཀྱི་མངའ་འོག་ཏུ་བསྡུས་ཞེས་གསུངས་མེད་པ་ནི་ཅུ་ལས་པ་ཞིག་རེད།

རྗོ་བཟོས་མ་ཡིག་གི་ངོ་བཤུས་སྐོར་གཉིས།

དང་པོ་རྒྱ་རིགས་ཚོམ་པ་པོ་སྐུ་ཞབས་ཁྲན་ཆེན་ཡིང་དང་མ་ལེའི་ཏུ་ཆམ་གཉིས་ནས་མཁས་དབང་པ་ཚའ་པ་ལ་མཁོ་འདོན་གནང་བའི་པར་རིས་གཞིར་བཟུང་ནས་ཁོང་གིས་ཕབ་པ་ནི། བྱུ་ཤའི་རྗོ་བཟོས་ཡི་གེ།

ཀ ཆྱི་འཛིག་པར་གསོ་ཞིང་གཅེས་པ་དང་། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་པའི་དུས་སུ། ཅི་ཏེ་མཆོད་པའི་རྒྱུན་ཡིན། སོ་སོ་སྐོ་སྐོས་ཕུལ་ནས། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལྷ་རིས་དང་ཐང་ཡིག་གཞུང་གཅིག་ཏུ་བྲིས་བཞག་གོ།།། ཅི་ཏེ་འདི་ཆམས་

ཁ ཁལ་ཁ་ཆམས་སོ། ཅི་ཏེ་འདོའི་ཡོན་ཏོས། ། ལྷ་བཙན་པོ་སྐུ་ཚེ་རིན། ཆབ་ས་ཁྲིད་ཆེ། མཐར་བླ་ན་མེད་པའི་གོ་འཕང་བསྐྱེས་པ་ དང་། བདག་ཅག་དང་པ་མཐུན་པར་གསོ་དང་ཁྱབ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་པར་ཤོག།[7]

གཉིས་པ་ཆབ་འགག་རྩ་མཁྱེན་ལགས་ནས་ཕབ་པ་ནི། པ་ཅི་སི་ཐན་སི་ཁ་ཏུ་ཎ་ཐོང་གི་བཅན་པོའི་དུས་ཀྱི་རྗོ་རིང་ཡི་གེ།

ཆྱི་འཛིག་པར་གསོ་ཞིང་གཅེས་པ་དང་། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཆོད་པའི་དུས་སུ། ཅི་ཏེ་མཆོད་པའི་རྒྱུན་ཡིན། སོ་སོ་སྐོ་ སྐོས་ཕུལ་ནས། མངོན་པར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ལྷ་རིས་དང་ཐང་ཡིག་གཞུང་གཅིག་ཏུ་བྲིས་ཏེ་བཞག་གོ།།།ཅི་ཏེ་འདི་ཆམས་ཁལ་ཁ ཆམས་སོ།། ཅི་ཏེ་འདོའི་ཡོན་ཏོས།।ལྷ་བཅན་པོ་སྐུ་ཚེ་རིན། ཆབ་ས་ཁྲིད་ཆེ། མཐར་བླ་ན་ཆེད་པའི་གོ་འཕང་བསྐྱེས་པ་བླ། བདག་

---

[6] དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་གྱིས་[ཏུན་ཧོང་གི་ཡིག་ཆྱིང་]དུ་གསལ་བའི་ལེགས་མི་ཆུའི་ལོ་རྒྱས་དུམ་ཐུ་དེ་གོ་རིམ་བསྒྲིགས་འདུག་ཅེས་མཁར་ཆེའུ་བསམ་གཏན་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་གསུངས་ཀྱང། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཀྱི་གསུང་ཚོམ་དེབ་གསུམ་པར་[ཏུན་ཧོང་ཡིག་ཆྱིང་ གོ་བདེར་མཛད་པ་]དེའི་ནང་ལེགས་མི་ཆུའི་ལོ་རྒྱས་རྣམ་ཁྲི་སྲོང་སྐབས་བཞག་འདུག་མོད། འོན་ཀྱང[དེབ་དཀར་]དུ་སྲོང་བཅན་སྐབས་བཞག་འདུག་གོ།།

[7] གོང་མཚུངས་པ་ཚའ་པ་སངས་དབང་འདུས། ཐུ་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་རྗོ་བཟོས་ཡི་གེ་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་ཀྱི་མ་ཡིག་དག་བཤེར་དང་དེའི་ཚོགས་འགྲེལ་དུངས་ས་ཁང་གངས་ཚུ་ཤོག་ངོས་༢༢༧།།༢༢༢ན་གསལ།

ཅག་དང་པ་མཐུན་པར། པའི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཆད། བླ་ན་མེད་པའི་སངས་རྒྱས་གྱུབ་པར་ཤོག །[8]

རྗོ་ཡིག་ལས་"ཅི་ཏེ"ཞེས་པའི་གོ་དོན་ལ་དཔྱད་པ།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༡༢ ཟླ་བ་ ༤ པར་ཁོ་བོས་"ལབ་ཅོ"ཞེས་པའི་སྒོར་ལ་དཔྱད་རྩོམ་ཞིག་[9] "རྒྱལ་སྤྱིའི་བོད་རིག་པའི་གཞོན་ནུ་འདུ་ཚོགས"སྟེང་སྒྲོག་སྦྱངས་ཞུས་པ་ཡིན། དེ་སྐབས་ཁོ་བོས"བྱ་ཤའི་རྟོ་བཀོས་ཡི་ཀེ"ཞེས་པ་འདིར་མ་མཇལ་བས་འདི་ལས་བྱུང་བའི"ཅི་ཏེ"ཞེས་པ་འདི་བཀོད་མེད། དེ་དུས"ལབ་ཅོ"ཞེས་པའི་སྒོར་ལས་འཕྲོས་ཏེ"ལ་ཅོ་ཡི"རྣམ་གྲངས་ཐད་ལ་ཡང་འདོད་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་མོད། གཙོ་ཆེར་གསུམ་སྟེ། དེ་ནི"ལ་ཅོ"དང། "དཔའ་མཁར། "ཅིས་ཏེ"བཅས་ལ་འདུས་ཡོད་པ་དང། དེ་གསུམ་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རི་ཆེ་དང། རི་ཀྵེད། རི་ རྩ་བཞམ་རི་ཐང་གྲོང་ཁྲི་སོགས་གྱུ་བཙོགས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཕྱི་བ་ཡིན་པར་བཤད་པཱའ་ཡང་མཐོང་ངོ་ཞེས་ཚ་ལགས་བོན་བརྒྱ་རིན་པོ་ཆེ་ལགས་ནས་གསུངས[10]ཡོད་པ་ལྟར་ཞུས་པ་ཡིན།

དེ་མིན་ད་ཤུང་གཞན་ཞིག་ཏུ་ཡང"ལ་ཅོ"ལ་དབྱེ་ན་ཀྱི་ཏུ་དང། ལབ་ཅོ། དཔའ་མཁར་བཅས་རིགས་གསུམ་ཡོད་ཅིང། རི་ཡི་མཁོ་ནས་བཙོགས་ན་ཀྱི་ཏུ་དང། རི་སྐྱིད་ནས་བཙོགས་ན་ལབ་ཅོ། མདོ་ནས་བཙོགས་ན་དཔའ་མཁར་ཟེར།"[11]ཞེས་པའི་འགྲེལ་སྟངས་ཤིག་ཀྱང་ཡོད་མོད། "ཀྱི་ཏུ"དང"ཅིས་ཏེ"ཞེས་པའི་འཛིན་སྟངས་མི་འདུ་བ་གཉིས་སུ་འཐུང་བཞིན་ཡོད་ལ། ཐ་སྙད་འདི་ལ་དེ་སྔ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་གིས་ཀྱང་འགྲེལ་བཏབ་མེད་པ་འདུ། ཁོ་བོའི་ཚོར་ནི"ལ"ཡི"ཏ"ཡོད"ཀྱི"ཏ"ཞེས"ཅིས"ཏེ"ཞེས"ཅིས"ཏ"ཞེས"ཅིས"ཏ"ཞེ"ཅ"ཞ"ཅ"ཞ"ཅ"ཞ

ཅམ་ལས་གོ་དོན་ཁ་གསལ་གནང་མེད།

གཞན་མཁས་དབང་པ་ཚབ་པས་"ཅེ་ཏེ། ཅེ་ཏཱ། ཅི་ཏ་ལྷ་བུའང་འགྲི་སྒོལ་ཡོད། རྒྱ་གར་ཀྱི་སྐད་ཅེ་ཏ་བྷ་བ་སྒྲ་ཟུར་ཆགས་ཡིན་པར་སྟོང་། མཚོད་རྟེན་ལྷ་བུར་གོ། བཙོ་དབྱིབས་ནི་ཕྱོས་ཀྱི་བདེ་གཤེགས་བརྒྱད་ཀྱི་མཚོད་རྟེན་མི་འདྲ་བར་སེམས། འདིར་གཅུག་ལག་ཁང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏु་བཞེངས་པའི་མཚོད་རྟེན་ལྷ་བུའི་འཛིམ་བཙོའི་ལྷ་སྐྱབས་ཚ་ཚ་འཛོག་ཡུལ་ལ་གོ་སྐྱམ། ཏུན་ཏོང་ནས་ཐོན་པའི་བོད་ཡིག་གི་གཏེར་ཡིག་ལ་ཅི་ཏེ་དང་གཅུག་ལག་ཁང་བཞེངས་ཞེས་པའི་ཚོག་འཐུག་བཀོད་པ་ལྷ་བུའོ།"[13]ཞེས་ཁོང་གིས་"ཅི་ཏེ་"ཞེས་པ་མཚོད་རྟེན་ལྷ་བུར་གོ་ཞེས་པ་ཅམ་ལས་མཚོད་རྟེན་རིང་ཅེས་ཐུག་བཅད་གནང་མེད། གནའ་བོའི་ལ་བཅོའི་འགའ་ཞིག་གི་བཙོ་བཅོ་དབྱིབས་ནི་མཚོད་རྟེན་དང་བཙོ་དབྱིབས་འདྲ་སེ་ཡོད་པ་ལྷ་བུའོ།

རྗོ་བཟོས་ཡི་གེར་འགོད་པར་གཞིགས་ན་ཡང"ཅི་ཏེ་མཚོད་པའི་རྟེན་ཡང།"ཞེས་དང། "ཅེ་ཏེ་འདོའི་ཡོན་ཏོས།། ལྷ་བཙན་པོ་སྐུ་ཚེ་རིང། ཆབ་སྲོད་ཆེ། མཐར་བློ་ན་མེད་པའི་གོ་འཕང་བསྐྱེས་པ་དང། བདག་ཅག་དང་པ་མཐུན་པར་གསོ་དང་ཁྱེ་ན་མེད་པའི་ས་ཁམས་རྒྱས་ཤུག་པར་ཤོག །"ཅེས་པས་ཀྱང"ཡུལ་ལྷ"ལ་མཚོད་པས"ལྷ་བཙན་པོ་སྐུ་ཚེ་རིང"ཞེང་ཚེ་བསོད་མངའ་ཐང་རྒྱས་ཤིང"ཆབ་སྲོད་ཆེ"པ་དང་བརྟན་པས་བདག་ཅག་གཡོག་འབངས་ཀུན་ཀྱང་བདེ་ཞིང་སྐྱིད་པ་མཐར་བློ་ན་མེད་ས་ཁམས་རྒྱས་ཤུག་པར་ཤོག་ཅེས་མཐར་སྨོན་ཚིག་གིས་བཀྲོན་ཡོད་པ་བསྟན་ཡོད།

དེ་ཡང་ཁོ་བོས་གོང་དུ་ཞུས་པ་ལྷར་བོད་མདོ་སྨད་ཀྱི་ས་ལུལ་ཁག་ཅིག་ཏु་ཡུལ་ལྷ་གཞི་བདག་གི་རིགས་ལ"ཅིས་ཏེ"ཞེས་འབོད་བཞིན་ཡོད་པས་རེད་ཅེས་པ་ལྷར། ད་ལན་རྗོ་ཡིག་འདིར"ཅི་ཏེ་མཚོད་པའི་རྟེན་ཡང།"ཞེས་དང། "ཅེ་ཏེ་འདོའི་ཡོན་ཏོས།"ཞེས་ཚོག་ཟུང་འདི་གཉིས་ཀྱི་བབ་དང་ཚོག་བཤད་ལ་བརྟག་པས་ཀྱང་ཡུལ་ལྷའི་རྟེན་མཁར་ལྷ་བཙན་ལ་ཅོའི་རིགས་ལ་གོ་བ་རྟོགས་ཐུབ།

གཞན་ཡང"ཅིས་ཏེ"ཞེས་པ"ཅོ་ཏ"ཞེས་པའི་སྒྲ་ཡི་ཟུར་ཆགས་པ་ལྷ་བུ་རེད། དོན་ལ་ཡུལ་ལྷ"ཅོ་ཏ"ལ་ཞུགས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི"ལྷ་པ"ལྷ་བུ་ལ་གོ་རྒྱུ་ཡོད་ཅེས་དོགས་བསླང་གནང་མཁན་ཡང་བྱུང།

དེ་མིན་གལ་ཆེ་བ་ཞིག་ལ"ཅི་ཏེ"ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདི་བྱུང་ས་པའི་ས་གནས་སོགས་ལ་བསམ་ན་ཞང་རྒྱད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཅིག་མིན་ནམ་སྙམ་པས་དོགས་པ་ཡང་འཐུང་སྲིད་མོད་རེ་ཞིག་རྒྱ་མཚན་ཁུངས་ཐུབ་ཅིག་མ་རྙེད་པས་དཔྱད་གཞི་བྱ་ཕྱལ་རྒྱ་ལས་བོས་མེད་དོ།།

[13] གོང་མཚུངས་པ་ཚབ་པའི་སྒྲ་རྒྱལ་བོད་ཀྱི་རྗོ་བཟོས་ཡི་གེ་ཐོག་བཀྲིགས། བོད་ཀྱི་དཔེ་འཇའ་ལས་གསལ།

གཡ་གཡོ་ལ་ཁྱེད་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ཁ་ཕྱིར་ཡིན།

སྐད་འཕྲིན་ནང་གི་གཏམ་བཤད་ཅིག་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཕབ་པ་ཡིན།

ཡ་གོགས་པོ་ཆེམ་པ། དེ་རིང་འདི་ནས་ངས་བོད་ཀྱི་ནང་ཚོས་དང་དེ་ལ་ཐིམ་པའི་སྟན་ངག་ཅེས་པ་ཞིག་བཙོང་གཞིར་བཟུང་སྟེ་སྐད་ཆ་ཞིག་བཤད་རྒྱ་ཡིན། རང་ཉིད་ཀྱིས་ནང་བསྟན་གྱི་དང་ཁྱད་པར་དུ་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་གྱི་ནང་དུ་ཏི་ལོ་དང་ཏི་ལོ་མར་ཀྱི་ཚུལ་དུ། ཚུ་དང་འོ་མའི་ཚུལ་དུ་གནས་ཡོད་པ་དང་ཐིམ་ཡོད་པ་དེ་འདྲའི་སྟན་ངག་གམ་ཆོག་རྒྱན་ལུན་ལྷམ་ཆོགས་པའི་སྐོར་ཞིག་ཞུ་རྒྱ་ཡིན། འདི་ཡང་མ་ཁས་པའི་བཤད་སྟངས་བཞིན། ལོ་རྒྱུས་དང་ས་བཅད། རྒྱབ་ལྟོངས། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲ་བཤད་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གི་སྐོ་ནས་དབྱེ་བ་ཕྱེས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། ཐ་ན་ལུང་རིགས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་སོགས་འདྲེན་པར་རང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མི་ལྟོགས་པ་དང་། ཚོག་གིས་མི་ལྟོགས་པ་དང་། སྐད་དག་གིས་མི་ལྟོགས་པ་དང་། ཐ་ན་རང་གི་ནམ་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་མི་ལྟོགས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་རྒྱ་མིན། ཤ་ཟིན་སྲུ་ཟིན་དང་རང་སྟང་གང་ཤར། ཐུང་རྒྱལ་དུ། རྒྱ་ཡན་དུ། བག་མེད་དུ་བཤད་རྒྱའི་འཚར་གཞི་ཡིན། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། ཁྱེད་ནམ་པའི་ཐུགས་འདོད་མ་ཁེངས་པ་དེ་འདྲ་ཡོད་སྲིད་ཀྱི་རིད། ཡིན་ན་ཡང་། དང་པོ་ནས་དགོངས་མེལ་ཞུས་པ་ཡིན།

ཆ་བའི་ཆ་ནས་ཁྱེད་ནམ་པས་མཁྱེན་གསལ་བཞིན་རིད། ནང་བསྟན་གྱི་འཚུང་ཁུངས་རྒྱ་གར་རིད་ཅེས་ཚོར་བཞིན་པ་རིད། སྲོར་བཏང་འདིའི་སྐབས་ཀྱི་ནང་བསྟན་ཟིར་བ་དེ་བན་ཆོས་དང་བོན་ཆོས་གཉིས་སུ་ཕྱེས་པའི་བན་ཆོས་དེ་གཞིར་བཞག་ནས་བཤད་ཀྱིན་ཡོད་པ་རིད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས། བན་ཆོས་དེ་ས་ངས་རྒྱས་ཤུག་ཐུབ་པས་སློལ་བཏོད་པ་དང་། ཁོང་ནས་བརྒྱུད་པའི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་རིག་གཞུང་འདི་གང་ནས་ཐུང་བའི་ཁུངས་དེ་རྒྱ་གར་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ཤ་ར་ཏ་སི། དགེ་འདུན་ཆོས་འཕེལ་ཀྱིས་རྒྱ་གར་གནས་ཡིག་དང་གཏམ་རྒྱུད་གསེར་ཀྱི་ཐང་མ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ནང་བཞིན། ཡུལ་ཤ་ར་ཏ་སི་ཟིར་བ་དེ་ཕྱི་ནང་གི་ཀུན་མཐའ་བརྒྱ-

ཕྱག་དུ་མའི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། གྲུབ་མཐའ་གཅིག་པོ་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་མཐའ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལུགས་དང་། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་གཞུང་མང་པོ་ཞིག དཔེར་ན་སྟན་ཆོག་རིག་པའམ་སྟན་དག་གི་རིག་གཞུང་གི་འབྱུང་ཁུངས་ཡིན་པ་རེད། དེའི་ཆེན་གྱིས་གལ་སྲིད་ལྷ་ར་ཏ་སི་ནས་བྱུང་བའི་ཆོས་ལུགས་ཤིག་དང་རིག་གཞུང་ཞིག་ཡིན་ན་དེའི་ནང་དུ་སྟན་དག་གི་ཆོག་རྒྱན་ཕུན་ལུམ་ཆོགས་པ་ཡོད་ཅེས་ཕལ་ཆེར་ཐག་བཅད་ནས་བརྗོད་ཆོག་པ་ཞིག་ཡིན། ངས་བསམ་བློ་བཏང་ན་ཆོག་རྒྱ་རེད་བསམ་བཞིན་ཡོད། མ་མཐའ་ཡང་སྒྲ།ཁྱབ་ནས་ཏན་ཏན་ཆོག་རྒྱ་རེད། ང་ཚོའི་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ལེགས་སྦྱར་གྱི་སྐད་དང་པ་ལིའི་སྐད་ཡིག་བློག་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། རྒྱ་གར་བའི་རིག་བྱེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད་དང་གྲུབ་མཐའི་གཞུང་ལུགས། སྟན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་སོགས་བློག་དུས་ལོ་ངོ་བ་སྐད་གཉིས་གསུམ་སྦྱ་བ་ཆམས་ཀྱིས་བོད་ཡིག་གམ་ཡང་ན་རྒྱ་ནག་དང་དབྱིན་ཇིའི་ཡི་གེར་བསྒྱུར་ཟིན་པ་དག་ལ་བལྟས་ནས་མ་གཏོགས་ལེགས་སྦྱར་དང་པ་ལིའི་ཐོ་བ་ངོ་མ་དེ་ཚྱོར་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་མ་རེད། ཡིན་ན་ཡང་ང་ཚོ་ཆེས་སྐལ་བ་བཟང་བ་ཞིག་ལ། འདས་པའི་ལོ་ཆིག་སྟོང་གསུམ་བརྒྱའི་རིང་ལ་རང་རེའི་མེས་པོ་ཁོང་མ་ཆམས་དང་། ད་ལྟ་ཡང་བཞུགས་བཞིན་པའི་ལོ་ཐུ་བ་སྐད་རིགས་གཉིས་གསུམ་སྦྱ་བ་ཆམས་ཀྱི་བཀའ་དྲིན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་གར་རིག་གཞུང་གི་ཁྲོད་ནས་གང་ལ་གང་འཚམ་ཞིག་ང་ཚོས་བློག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།

དེ་བཞིན་རང་སྟེའི་ནང་བསྟན་དང་ཐད་ཀར་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་དང་། ཕྱི་རོལ་བའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ལྷུབས་གསལ་ཆེར་ན་རེད། ཁོ་རང་ཚོས་གསོལ་མཆོད་བྱེད་ས་དང་ཡོ་འཕངས་དོན་དུ་གཉིར་སའི་ལྷ་ཡི་གཙོ་པོ་ཚངས་པ་དང་། ལྷབ་འཇུག དབང་ཕྱུག་གསུམ་དང་། དེ་མ་ཡིན་པའི་བརྒྱ་བྱིན་དང་ཚོགས་བདག ནག་མོ་དང་དབྱངས་ཅན་མ། དེ་འདྲའི་ཕྱི་རོལ་བའི་ལྷ་ཆེ་འཛིང་ཚུང་གསུམ་མང་པོ་ཞིག་གི་གཏམ་རྒྱུད། ལྷད་པར་དུ་ལྷབ་འཇུག་གི་འཇུག་པ་བཅུའི་རྩོགས་བརྟོན་ལྷ་བུ། དེ་བཞིན་རམ་ཟིར་ན་རེད་ར་མ་ཏའི་ལོ་རྒྱུས་ལྷ་བུ་སྟན་དག་ཏུ་བསྟེབས་པ་དང་ཚོགས་བཅད་དུ་བསྟེབས་པ། ཚོག་མཇོས་པའི་སྟེང་དུ་བརྒྱུས་ཡོད་པ་དེ་འདྲའི་མང་པོ་ཞིག་རང་རེ་བོད་གཙས་ཅན་པའི་ཡི་གེའི་ནང་དུ་བསྒྱུར་ཡོད་པ་རེད། དེར་མ་ཟད་གྲུབ་མཐའ་དམིགས་བསལ་སྟོན་གྱིན་མེད་ན་ཡང་། ཆོས་ལུགས་དམིགས་བསལ་སྟོན་གྱིན་མེད་ན་ཡང་། འཇིག་རྟེན་མིའི་འཚོ་བའི་ཁྲོད་ཀྱི་དགའ་སྐྱོ་ཆགས་སྡང་གི་ཚོར་བ་སྟོན་བཞིན་ཡོད་པའི་སྟན་དག་སྒྲིན་གྱི་ཕོ་ཉ་ལྟ་བུ། སྒྲིན་གྱི་ཕོ་ཉའི་ནང་དུ་ཡང་མཆོད་སྒྲིན་ཟེར་བ་འདྲ་པོ་ཆོས་ལུགས་པའི་ཐ་སྟན་གང་ལ་གང་འཚམ་རེ་ཡོད་པ་རེད་དེ། བཙོད་བྱ་གཙོ་ཆེ་ཨོས་དེ་མཚོ་ནག་མིའི་དགའ་སྐྱོ་ཆགས་སྡང་གི་ཚོར་བ་དེ་སྟོན་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་བའི་ཙོམ་པ་པོ་ནང་པ་མིན་ན་ཡང་དེར་དམིགས་བསལ་འདྲ་པོ་སྒྲུབ་པ་རེད། ཙོམ་མཁན་ཕྱི་རོལ་པ་ཡིན་ན་ཡང་སྟན་དག་པ་གྱི་ཁྲོད་ཆོས་ཐམ་བཙོད་བྱེད་ལ་གདེང་འཚོག་ཆེས་ཉ་བོད་ཡིག་ལ་བསྒྱུར་པ་རེད། དེ་ལྟ་བུར་བལྟས་ཡོད་ན། བོད་ཀྱི་སྟོན་བྱོན་མེས་པོ་དམ་པ་ཆམས་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་ལོ་ཐུ་བ་མཁས་པ་དེ་ཚོས་སྟན་དག་ཟེར་བ་དེ་ལ་ཅི་ཙམ་མཐོང་ཆེན་ཆགས་འདུག་སྟེ་ཤེས་ཐུབ་ཀྱི་འདུག

ཐད་ཀར་ནང་ཚོས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དེ་འདྲ་ཡིན་ན་ཡང་སྟན་དག་གིས་ཅན་ཡིན་ན་བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་ཡོད་བ། དཔེ་

བཞག་ནས་སྐྱན་དགེ་མེ་ལོང་མའི་ཙ་བ་ལྟ་བུ་རེད། སྦོན་དཔོན་དཏྲི་འམ་སྦོན་དཔོན་དབྱུག་པ་ཅན་དེ་ཙ་བའི་ཆ་ནས་ནང་པ་མ་རེད་ཅེས་ཡོངས་གྲགས་རེད་དེ། ཁོང་གི་བཙན་མས་ཆོས་དང་སྐྱན་དགེ་དང་སྐྱན་གཞུང་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཡིན་པས། འགྲོ་མགོན་ཆོས་རྒྱལ་འཕགས་པའི་བཀའ་བཞིན་ཨོང་སྟོན་ཇོ་ཇེ་རྒྱལ་མཚན་ཀྱིས་བསྒྲུར་བཞག་པ་རེད། སྐྱན་གཞུང་མེ་ལོང་མ་བསྒྲུར་པ་དང་སྒྲིན་ཀྱི་ཕོ་ཉ་བསྒྲུར་བར་བལྟས་ནི། སྟོན་ཀྱི་མེས་པོ་དམ་པ་ཆུམས་ཀྱིས་སྐྱན་དགེ་གི་རིག་གཞུང་འདི་ལ་བཅངས་པའི་བཟོ་དུང་ཟིར་ན་རེད་ཕྱག་ལུར་ཟིར་ན་རེད། ལྷག་བསམ་ཟིར་ན་རེད་གང་ལྟར་ཡང་དེ་ཚད་དགའ་རབ་ཅིག་ལ་བསྟེན་འདུག་བསམ་བཞིན་ཡོད།

དེ་ནས་ནང་བསྐྱན་དང་ཐད་ཀར་འཕེལ་བ་ཡོད་པའི་རྒྱ་གར་གྱི་སྐྱན་དགེ་དེ་ཚོ་བཤད་མ་དགོས་པ་རེད། རྒྱལ་པོ་དགེ་དབང་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཛད་པའི་དཔག་བསམ་འཁྱི་ཤིང་ལྟ་བུ། སྦོན་དཔོན་དཔའ་བོས་མཛད་པའི་སྒྲེས་རབས་སོ་བཞི་པ་ལྟ་བུ། འདི་འདུ་ཐེག་གཅིག་ཏུ་སྐྱན་དགེ་གི་བསྐྱན་བཅོས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ན་ཐོར་རེ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་དེ་འདུ་མང་པོ་ཞིག་བསྒྲུར་ཡོད་པ་རེད་ལ། བསྒྲུར་དགོས་པ་ཡང་ཡོད་པ་འདུ་པོ་ཞིག ཀ་རེ་ཟིར་ན། ཆོས་ལུགས་གསར་པ་ཞིག་དང་རིག་གཞུང་གསར་པ་ཞིག་ཡུལ་གྱ་ཞིག་ནས་ཡུལ་གྱ་གཞན་པ་ཞིག་ལ་སྒེལ་བའི་སྐབས་དེར། ཐབས་ལམ་འདུ་མིན་ཞིག་བཙུད་ནས་སྒེལ་དགོས་པ་དེ་བོད་གཅིག་ཏུ་མ་ཡིན་པར་འཛོམ་གྲོང་ཡོངས་གྲགས་འདུ་ཞིག་རེད། ནང་བསྐྱན་འདི་བོད་ལ་དར་བའི་སྐབས་དེར། ནང་བསྐྱན་དེ་བོད་ཀྱི་མི་ཆུམས་ཀྱི་ཟླུད་པའི་ནང་དང་བསམ་བློའི་ནང་། འཚོ་བའི་ནང་འདྲེན་པའི་སྐབས་དེར། ཆོས་ལུགས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྟེང་ནས་དྲངས་ཡོང་བ་ཞིག་དང་། ཕྱུན་མོང་གི་རིག་གཞུང་དཔེར་ན་སྐྱན་དགེ་གི་རིག་གཞུང་སྟེང་ནས་དྲངས་ཡོང་བ་ཞིག་དང་། ཐང་ཀ་ལ་སོགས་པའི་རི་མོའི་སྒྲ་ཚལ་ཀྱི་ལམ་ནས་དྲངས་ཡོང་བ་ཞིག་དང་། སྒྲ་འདུ་ལ་སོགས་པ་འབགས་བཟོའི་སྒྲ་ཚལ་ཀྱི་ལམ་ནས་དྲངས་ཡོང་བ་ཞིག ཀྱོན་ཆས་སོགས་ཆ་ལུགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དྲངས་ཡོང་བ་ཞིག་སོགས་འདེན་སྟངས་མང་པོ་ཞིག་འདུ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོན་བྱོན་ལོ་ངོ་བ་ཆུམས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོད་ཕྱིད་སྐྱན་དགེ་ཡིན་པ་ལ་བརྟོད་བྱ་དེ་ནང་ཆོས་ཀྱི་བསམ་བློའི་དཔེ་ལ་བསྟན་ཅིར་ཡོད་པ། ནམ་རྒྱུན་ང་ཚོས་བཤད་བཞིན་པའི་བདེན་པ་བཞི་སྟོན་པ་ལྟ་བུ། ཐུག་བསལ་ལ་ངང་དེའི་འཕྲུང་ཁུངས། བདེ་བ་ངང་དེ་སྒྲུབ་ཐབས་ཏེ་བདེ་བའི་ཕྱང་ལ་རྒྱ་འཕྲས་གཉིས་ངང་ཐུག་བསལ་ཀྱི་ཕྱང་ལ་རྒྱ་འཕྲས་གཉིས་བརྟོད་ཅིང་བཟུང་བ་དེ་འདྲའི་རྟོད་ཕྱིད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་སྐྱན་དགེ་དེ་འདུ་ཡང་ཚུར་སྒྲུར་ཡོང་གིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཀ་རེ་རེད་ཟིར་ན། ངས་འདི་ལྟར་བསམ་བློ་བཏང་ན། མི་མང་པོ་ཞིག་ཀིས་ཐད་ཀར་ནང་ཆོས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དང་ཀུབ་མཐའ་འདུ་ལ་ངང་ཀུ་ལ་ཆགས་ཏུ། ཕྱུན་མོང་གི་རིག་གཞུང་མི་ས་ཡིན་ཡང་མོས་པ་ཡོད་པ་དང་སྒོ་སྐང་ཡོད་པ། དེ་བློ་ལའི་སྐབས་དེར་ས་ཁམས་ནང་དམིགས་བསལ་ཀྱི་སྒོ་སྐང་ཡོད་པ་དེ་འདུ་བ། ནང་ཆོས་ཀྱི་ཞུགས་ཚོ་ཡོད་པ། མར་ཁུ་འདུ་པོའམ་སྐྱམ་འདུ་པོ་དེ་རང་གི་ལུས་དགེ་ཡིད་གསུམ་གྱི་ནང་ཏུ་འཛུལ་ཏུ་འཛུགས་སྐྱད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་ཞིག་ནས་རྒྱུན་འཚོལ་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ཐབས་ལམ་དེ་གང་རེད་ལབ་ན། ངས་བསམས་ན་སྐྱན་དགེ་གི་ལམ་ནས་སམ་མཁུར་གྱི་ནི་ཆུམ་པ་འདུ་པོ། ཚོགས་སྐྱན་མོའི་ལམ་ཁ་ཞིག་ནས་སྟོན་ཐུབ་པ་ཞིག་ཐུང་ན། དེ་དག་བོད་ཀྱི་གཞི་རིམ་གྱི་མང་ཚོགས་ཀྱི་ཁོད་ཏུ་ཡོད་པའི་གདོད་མའི་མཁུར་གྱི་ནི་ཆུམ་པ་

ཟེར་ན་རེད། གཞས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཟེར་ན་རེད། གླུ་དང་ཤགས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཟེར་ན་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ལམ་ནས་རང་ཉིད་ཀྱི་དགའ་སྐྱོ་ཆགས་ལྡང་གི་ཚོར་བ་དེ་སྟོན་པ། རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་དང་མིའི་བར་ལ་བཟུང་བའི་འདུ་ཤེས་འདི་དང་། མི་དང་ཕྱི་ཚོགས་ཀྱི་བར་ལ་བཟུང་བའི་འདུ་ཤེས། མི་དང་རང་ཐུང་ཁམས་ཀྱི་བར་ལ་བཟུང་བའི་འདུ་ཤེས། མི་དང་ཆོ་སྲོག་གི་བར་ལ་བཟུང་བའི་འདུ་ཤེས་སམ་ལྟ་ཚུལ་དེ་དག་དབྱངས་ལུ་ཀྱིར་ནས། གང་དས་ལུ་བཀུগས་ནས། ཚོག་ཏུ་བསྒྲིགས་ནས་ཀྱིར་བའི་ཡུགས་སྲོལ་ཞིག་བོད་ལ་ཡོད་པ་རེད། དེ་དང་མཚུངས་ཆོས་མང་བའི་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་རྣམ་པ། དཔེ་རྒྱན་ཀྱི་རྣམ་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་གི་ལམ་ནས་དྲངས་ཡོང་དུས་ཚང་མ་དགའ་གི་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནང་བསྟན་འདི་རྒྱ་གར་ནས་བོད་དུ་དྲངས་པའི་སྒྲབས་དེ་ལ་ཐང་གར་སྟན་ངག་མཁན་རང་ཉིད་ཀྱང་ནང་པ་ཡིན་པ། དེས་བརྩམས་པའི་སྟན་ངག་གི་གཞུང་ཡུགས་དེས་ཀྱང་ནང་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་བདེན་པ་བཞི་དང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སོགས་པ་དྲིལ་བསྡུགས་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པཱའམ་སྟོན་ཀྱིན་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་ཚུར་བསྡུར་ཡོད་པ་རེད།

དེ་དང་མ་ཉམ་དུ་ང་ཚོས་ངེས་པར་དུ་དྲན་དགོས་པ་ཞིག་ཀ་རེ་ཡོད་པ་རེད་ཅེ་ན། ཚོམས་ཟེར་བའི་གཞུང་ཡུགས་དེ། བཀའ་གདམས་གཞུང་དྲྭ་ནང་དུ་སྒྲོས་ཚོམས་ཀ་ཤེས་ཞེས་གསུང་གི་ཡོད་པ། སྒྲོས་རབས་དང་ཚོམས། ཚོམས་དེ་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གང་ཞིག་ལ་སྟན་ཆ་ཆེ་བ། ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གང་ཞིག་ལ་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་རྟོགས་ཐུབ་པ། ཚོགས་སུ་བཅད་པ་གང་ཞིག་ལ་དཔེ་དང་དཔེ་ཅན་ཟེར་ན་རེད། དོན་དག་མང་པོ་ཞིག་ང་ཚོའི་ཉི་མ་རེ་རེའི་འཚོ་བའི་ནང་དུ་མིག་གིས་མཐོང་རྒྱ་ཡོད་པ། ནོ་བས་ཞོ་རྒྱ་ཡོད་པ། སྙ་ཡིས་སྙོམ་རྒྱ་ཡོད་པ་དང། ལུས་ཀྱིས་རེག་རྒྱ་ཡོད་པ། དེ་འདྲའི་དཔེར་བརྗོད་ཟེར་ན་རེད། དེ་འདྲ་མང་པོ་ཞིག་དབང་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོམས་ཀ་ཤེ་ཞེ་ཟ་ནི། ཚོམས་ཀ་ཤ་ཁ་ཀ་ཏ། ཚ་ཁ་ཁ་ཏ། ཚ་ཁ་ཁ་ཏ། ཚ་ཁ་ཁ

ཏིང་འཛིན་སྒོམ་པ་འདུ་པོ། རང་རང་གི་ཐད་གའི་ཆོས་ལུགས་དེའི་ནང་ནས་བསྟན་པའི་སྒོམ་སྦྱོང་ལ་འཇུག་པའི་རིག་གཞུང་ཞིག་གམ་མི་ཆེའི་གོ་རིམ་ཞིག་འདུག

སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ལ་མཚོན་ན་ཡང་སྐུ་གཞོན་ནུའི་དུས་སྐབས་སུ་སྨོན་གྱར་ཕེབས་ནས་རིག་པའི་གནས་མང་པོར་སྦྱངས་པ་དང་། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཁོང་གིས་ཚུང་དུས་ནས་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མིན་པའི་རིག་གཞུང་ལ་སྦྱངས་ནས་མཁས་པ་ཆགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་པས་ཁོང་གིས་བྱིས་པ་ཡིན་ན་རེད་གསུང་བ་ཡིན་ན་རེད། བཀའ་ཆོས་གནང་བའི་སྐབས་དེ་ཚོར་ཉ་ལས་པའི་ཐབས་མཁས་པོ། ཁོར་ཡུག་དང་མིའི་བསམ་བློ་སོགས་གང་ལ་སྦྱར་བ་ཡིན་ན་ཡང་ཉ་ཅང་འཕྲོད་པོ། མིག་ལམ་ལ་འཚར་རྒྱུ་ཡོད་པ་དང་ཆ་བས་གོ་རྒྱུ་ཡོད་པ། ས་ཡིས་སྟོས་ཐུབ་པ་དང་ལག་པས་འཛིན་ཐུབ་པའི་ཆོས་གསུང་ཁ་ལན་ལ་ཉ་ལས་པ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ཁེ་ས་མ་ཞུས་ན་བདེ་པོ་དཔེ་འདྲ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དེ་གང་ནས་ཤེས་ཐུབ་ཀྱི་འདུག་ཞུས་པ་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་དང་ཐེག་དམན་གཉིས་ཀས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པ་ལྟ་བུའི་ནང་ན་ཡོད་པ་རེད། སྟན་བཀའ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་ལ་ནང་བསྟན་གྱི་བསམ་བློ་ཡོད་པ། ནང་བསྟན་གྱི་བསམ་བློ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལ་སྟན་བཀའ་ཡིན་པ། དེ་འདྲའི་ཡ་མཚན་པའི་རིགས་མང་པོ་ཞིག་ཀྱི་ཚོགས་སུ་བཅད་པའི་ནང་དུ་ཡོད་པ་ང་ཆོས་ཤེས་ཀྱི་རེད། དཔེར་ན་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་གསུངས་པའི་དགེ་སློང་ཚན་གྱི་ནང་དུ། གྲུ་ཆར་གྱིས་ནི་མེ་ཏོག་གི །འདབ་མ་རྣྀང་ལ་ལྷུང་བྱེད་པ། །དེ་བཞིན་ཆགས་དང་སྡང་བ་ཡང་། །དགེ་སློང་ནམས་ཀྱིས་སྤོང་བར་གྱིས། །ཞེས་པ་འདྲ་པོ། ང་ཚོས་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན་མིག་ལམ་དུ་འཚར་ཐུབ་པ་རེད། ཆར་འབབ་པའི་སྐབས་དང་ཡང་ན་ཆར་ཇེས་གུ་ཆུང་ལྟང་བའམ། ཆར་ཆུང་ལྟང་དུས་དེ་ཡང་སྟོན་མཇུག་ཤིང་སྟོང་མང་པོའི་ལོ་མ་དང་མེ་ཏོག་དག་གི་འདབ་མ་ཉིང་པ་དང་སྐམ་པོ་ཆགས་པའི་སྐབས། ལོ་མ་སེར་པོ་ཆགས་པའི་སྐབས་དེར་དེའི་སྟེང་གི་ཤིང་གི་ཡལ་ག་ལ་འཁྲིལ་ཤུགས་དེ་ཆུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་ཡོད་པས། མར་ལྷུང་བའམ་ས་ལ་ཟག་ཆུ་དེ་ལས་སྣ་པོ་རེད། གྲུ་ཆར་གྱིས་ནི་མེ་ཏོག་གི །འདབ་མ་ཉིང་ལྟང་པ། །ཞེས་པ་འདི་བློ་ཁག་ལ་ཕན་ཐོགས་ཡོད་ཀྱང་ཁ་ལན་ཁ་ཤས་ཀ་ཉ་ཆགས་ཡོད་ཀ་ཡ་ཅ་ཤ ཁ་ལ ཁ ཀ ཡ ཅ ཤ ཁ ལ ཁ ཀ ཡ ཅ ཤ ཁ ལ ཁ ཀ ཡ ཅ ཤ ཁ

ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག ཡིན་ལུགས་མཐར་ཐུག ཐོང་ལུགས་མཐར་ཐུག་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་རེད། དེའི་ནང་དུ་ཡང་ཅི་ཞིག་སྟོན་བཞིན་ཡོད་པ་རེད་ཅི་ན། དང་པོར་གཟུགས་ཟེར་བ་སྟོན་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི། ང་ཚོ་ནམ་རྒྱུན་ཞོགས་པར་གཤིད་ལས་སད་ནས་བཟུང་སྟེ། ཐ་ན་ཚི་ལམ་དུ་ཡང་གཟུགས་ཞེས་པ་འདི་ལ་འཛིན་པའི་བསམ་བློ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། གཟུགས་ལས་བྱུང་བའི་དཀར་ཕེར་དམར་ལྷང་གི་མཇོས་ཐུག་དང་། ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ང་ཚོའི་ཞེན་ཆགས་སྐྱེ་སྟེ། ང་ཚོར་དཀའ་ཐུག་བསྐྱེད་མ་ཁན་དེ་གཟུགས་དེའི་སྟེང་ནས་ཡོང་གིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་སྒྲ་ཟེར་བ་ཅི་ཙམ་རིམ་གཤིས་པ་ཞིག་རེད། གཟུགས་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་མི་རྣམས་ཀྱི་ཕེམས་སུ་དཀའ་སྐྱོ་ཆགས་ལྟང་གི་ཚོར་བ་དེ་ངམ་ངམ་ཤུགས་ཀྱིས་ཡོང་གིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་བས་སངས་རྒྱས་ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱང་ཐབས་ལ་མཁས་པ་ཡིན་པས། གཟུགས་སྟོང་པའོ། ।སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། ।ཟེར་ནས་སྟང་སྟོང་དབྱེར་མེད་འདུ་པོ་ཞིག་སྟྲར་ཡོང་གིན་ཡོད་པ་རེད། སྟང་བ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོ་གཟུགས་དེ་སྟོན་པ་དང་། སྟོང་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་གཟུགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཡིན་པ་དེ་བསྟན། འདི་ནི་སྟང་སྟོང་དབྱེར་མེད་དམ་སྟོང་སྟང་དབྱེར་མེད་ཅིག་རེད། གཟུགས་ཤིག་ལམ་དུ་འཚར་ཡོང་བའི་སྐབས་སུ། དཔེར་ན་མཇོས་མ་ཞིག་གི་གཟུགས་བརྟན་མིག་ལམ་དུ་ཁྱེར་ཡོང་གིན་ཡོད་པ་རེད་དེ། དེ་ཡང་མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་བསྟན་ཡོང་གིན་ཡོད་པ་འདུ་པོ། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་འཚར་བཅུག་པ་འདུ་པོ། ཅི་ཙམ་མཇོས་ན་ཡང་རང་བཞིན་སྟོང་པ་རེད། རྒྱ་མཚན་ནི་དེ་མེ་ལོང་གི་གཟུགས་བརྟན་ཙམ་ཞིག་རེད་པ། བདེན་པ་ཡིན་ཡང་བདེན་པ་མ་ཡིན་པ་འདུ་པོ། ང་ཚོ་ལ་སྟང་ཡོད་པ་རེད་དེ་ཇི་བཞིན་དུ་སྟང་མེད་པ་འདུ་པོ། དེ་ལྟ་བུའི་ཐབས་ལམ་ཞིག་བརྒྱུད་ཡོང་གིན་འདུག

གང་ལྟར་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཞེས་པ་དེས་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་རེད། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་རེད། དེ་ནས་རྗོ་རྗེ་གཙོད་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ལྟར་ཡང་། ཅི་ཞིག་གསུངས་པ་ཡིན་ན་ཡང་སྐྱན་ཆའམ་ཆོག་གི་མཇོས་ཆ། དེའི་ནང་དུ་སྒྲ་རྩལ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཡོད་པ་དེ་འདུ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་ཀློག་པ་པོའམ་ཉན་པ་པོ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་རང་དབང་མེད་པར་དྲངས་ཡོང་གིན་ཡོད་པ་རེད། གསུང་སྟངས་མང་ཤོས་ལ་སྐྱན་ངག་པའི་ཉམས་འགྱུར་ཡོད་པ་རེད། རྒྱ་མཚན་གཙོ་བོ་དེ་གང་རེད་ཅི་ན། དེའི་སྐབས་དེར་ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་ཆེན་པོ་འགྲན་ཟླ་མེད་པ་དེ་འདུས་རྒྱ་གར་ཕྱི་ཆོགས་དེ་ཁེངས་བསྟད་ཡོད་པ་རེད། ཏིན་རྡུའི་ལྟ་གྱབ་ཡིན་ན་རེད། ཏིན་རྡུའི་ཆོས་ལུགས་ཡིན་ན་རེད། ཏིན་རྡུའི་སྐྱན་ངག་ཡིན་ན་རེད། ཏིན་རྡུའི་ཕྱུང་ཡིན་ན་རེད། ཏིན་རྡུའི་ཕྱུ་ཙལ་ཡིན་ན་རེད། གང་ལྟར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཞིག་གཅིག་ལས་གཅིག་ལྟག་གི་ཚུལ་དུ་འགྲན་ཐུང་བཞིན་པའི་དུས་ཚོད་ཅིག་གི་ནང་དུ་ཡོད་པ་རེད། དེའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང་དེ་འདྲའི་འབད་པ་ཙལ་དུ་མ་བཏོན་ན། ལྟ་གྱབ་གསར་པ་ཞིག་དང་ཆོས་ལུགས་གསར་པ་ཞིག ཐམས་བློ་གསར་བ་ཞིག་ཙ་ཀ་ཉིད་ནས་མགོ་འཕྲོག་པ་དང་བར་མཐུད་པ། མཇུག་སྟོང་བ་བཅས་ཡོང་ཐུབ་ཀྱི་མ་རེད། ཅིའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ལྟ་གྱབ་ཆོས་ལུགས་ཐམས་བློ་ས་གང་ས་གང་དུ་འབེལ་འབེལ་ལྟག་ལྟག་ཏུ་ཡོད་པ་རེད། ལྟ་གྱབ་གཞན་པ་དང་ཆོས་ལུགས་གཞན་པ། ཐམས་བློ་གཞན་པ་དང་རིག་གཞུང་གཞན་པ་སོགས་གཡས་གཡོན་ནས་ཁ་ཐོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་གནས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་

མ་གནང་བ་ཡིན་ན། ཁོང་དང་མཉམ་དུ་ལོ་མང་པོར་སྨོན་སྒྲུབ་གནང་བའི་འཁོར་ལྟ་སྟེ་ཟིར་བ་དེ་ཚོ་ཡང་ལས་སྣ་པོར་གཞན་ལ་མི་སྒྲུར་བའི་མགོ་མཁྱེགས་ཆུང་ཆུང་རེད་འདུག་པ་དང་། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཤུ་རིའི་བུ་དང་མོའུ་འགལ་གྱི་བུ། འོད་སྲུང་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ཚོ་ཡང་སངས་ཆུས་དང་མ་འཕྲད་པའི་སྟོན་དུ་ཕྱི་རོལ་པའི་གྲྭ་མཐའ་ལ་སྒྲུངས་པ་མཐར་སོན་ཏེ་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཚགས་ནས། ཇེས་འཇུག་དེ་འདུ་ཡང་སྟོང་ཕྲག་ཡོད་མཁན། ཕྱི་རོལ་པའི་ཆོས་ལུགས་ལྟ་གྲྭ་རིག་གཞུང་གང་ལ་ཡང་གཞན་དྲིན་མི་འཛིག་པ་དེ་འདུ་རེད་འདུག ཡིན་ན་ཡང་སངས་ཆུས་ཀྱི་ཆོས་གསུང་སྐྱངས་དེ་ཅ་ལས་པའི་སྐྱན་ཆ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལ་གཏིང་ཟབ་པ། གཏིང་ཟབ་པ་གང་ཞིག་ལ་སྐྱན་ཆ་ཡོད་པ་དེ་འདུ་ཞིག་གི་སྒང་ནས་གསུངས་ཡོང་དུས། མི་འགྱམ་ཕྱག་དུ་མ་ཞིག་རང་དབང་མེད་པར་དྲངས་ཡོང་བ་རེད། དེའི་ཏྲེན་ཀྱིས། མགོ་སངས་ཆུས་ནས་བཟུང་སྟེ་ནང་བསྟན་གྱི་བསམ་བློ་འཚམ་ཆོས་ལུགས་དེ་སྒེལ་བའི་སྐབས་སུ། སྐྱན་ཆའམ་སྐྱན་པའི་རོ་ཟིར་བ་དེ་དང་། ཆོག་གི་སྒྲུ་ཙལ་གྱི་ཁྱམས་ཟིར་བ་དེ་ཅ་ལས་པའི་གདེང་འཛིག་གནང་ཡོད་པ། དེ་ལ་ངོས་འཛིན་ཐོབ་ཡོད་པ། ཕབས་ལམ་དེ་བེད་སྤྱོད་གནང་ཡོད་པ་ཞིག་རེད།

དེ་ནས་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དེ་མགོ་ཚུགས་པའི་སྐབས་སུ་ཡིག་ཐོག་ནས་སྐྱན་ངག་དང་ནང་ཆོས་འདྲེས་མའི་ཚོམ་ཡིག་ཆེས་ཐོག་མ་དེ་མི་མང་པོ་ཞིག་གིས་ཐོན་མིའི་ཡིག་ཕྱད་དུ་གྱུགས་པའི་ཚོགས་བཅད་དེ་རེད་ཟིར་བཞིན་ཡོད་པ་རེད། ཐོན་མིའི་ཡིག་ཕྱད་ཀྱི་ནང་དུ་ནང་བསྟན་གྱི་བསམ་བློ་ཡོད་པ་རེད་ལ་སྐྱན་ངག་ཀྱང་འདུག ཡང་ན་སྐྱན་ངག་གི་ཚོགས་རྒྱན་ཡོད་པ་རེད། དབྱངས་ངེས་པ་དེ་འདུ་འདུག དཔེར་ན་ཞལ་རས་གསལ་ལ་ངང་མདངས་གང་བ་བཟང་། ། གདམས་ངག་ཟབ་ལ་མ་ཚད་ཐ་དད་རང་། །ཞེས་པའི་ལ་སྐྱན་ཆ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་ལ། གདམས་ངག་ཟབ་ལ་མ་ཚད་ཐ་དད་རང་། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ནང་བསྟན་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདམས་ངག་གམ་བསམ་བློ་དང་ཁྱད་ཆོས་ཡོད་པར་སྟོན་པས། བོད་ཀྱི་ཡིག་ཐོག་རྩོམ་ཡིག་དང་ནང་བསྟན་ཆེས་ཐོག་མར་མགོ་བཙུགས་པའི་སྐབས་ནས་བཟུང་ནང་བསྟན་དང་སྐྱན་ངག་གཉིས་མཉམ་གཅིག་ཏུ་གནས་ཡོད་པ་རེད། དེའི་ཇེས་སུ་བཀའ་ཐང་སྟེ་ལྟ་སོགས་སུ་གསལ་བ་བཞིན་བསམ་ཡས་ལྟ་ཁང་བཞེངས་གྱུབ་པའི་དགའ་སྟོན་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཁན་སློབ་ཆོས་གསུམ་དང་བློན་པོ་ཆུམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་མཐུར་སོགས་བཞེངས་པ་དེ་ཡང་ནང་བསྟན་དང་སྐྱན་ངག་གཉིས་འདྲེས་བསྡད་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། མཐུར་དེ་ཚོ་ལེན་མཁན་མི་འདུ་བ་མ་གཏོགས་མཐུར་གྱུ་དེ་དག་ཚང་མར་ནང་བསྟན་གྱི་བསམ་བློ་དང་སྐྱན་ངག་གི་ཉམས་འགྱུར་ཡོད་པ་ཕལ་ཆེར་གཅིག་པ་འདུ་པོ་ཞིག་རེད།

རྒྱ་གར་ནས་བསྟེན་པའི་ནང་བསྟན་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆུང་པ་དང་པོ་འཇུགས་ས་དེ་བསམ་ཡས་དང་། ཆོས་ལུགས་ཀྱི་གྲྭ་མཐའ་ཆ་ཤས་དེ་ཆ་ཡིན་པར་ཆེ་གིན་ཡོད་པ་རེད། ཆ་མའི་མཁས་གྲྭ་རིམ་བྱོན་ཀྱི་གསུང་འབྱམ་ཆ་ཚང་ལ་མཇལ་ནས་ཡོང་བ་ཡིན་ན། ཁོང་ཅག་གི་གསུང་འབྱམ་དེ་ཚོའི་ཁྱོད་དུ་སྐྱན་དག་གི་ཚོགས་རྒྱན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རོ་བཅུད་མེད་མཁན་དེ་འདུ་ཞིག་མེད་ཅེས་ཐག་བཅད་ཚོག་པ་ཞིག་རེད།

དམིགས་བསལ་མེ་ལོང་མའི་ནང་ནས་བསྟན་པའི་ཚོགས་རྒྱན་གྱི་ཤམས་སྟོན་སྟངས་ཤིག་ཡོད་པ་དཔེར་ན། སྒྲིག་ལ་དཔའ་བ་མི་སྡུག་པ་ཟེར་བ་འདྲ་པོ། ཁ་སང་དེ་རིང་གི་བཤད་སྟངས་བཞིན་བྱས་ནི་དགའ་རྒྱུ་ཆགས་སྣང་གི་ཤམས་འགྱུར་ཟེར་བ་དེ་ཚོ་དང་། ཐོན་ཆད་ཚོས་ནོར་ཐར་འདོད་དེ་བཙོད་བྱ་སྲེ་བཞི་ཞེས་པ་དེ་ཚོ་མི་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཤིག་ཡོད་པ་མ་རེད།

སྔ་འགྱུར་ཆེན་མའི་མཁས་པ་གྲགས་ཅན་དང་གཏེར་སྟོན་ཆེན་པ། རོང་ཟོམ་ཆོས་བཟང་དང་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས། མཁའ་རིས་པཾ་ཆེན་དང་ལྷ་བཙུན་ནམ་མཁའ་འཛིགས་མེད། འཛིགས་མེད་གླིང་པ་དང་ཏོ་གྱུབ་ཆེན། མདོ་མཁྱེན་བཟེ་དང་འཇུ་མི་ཕམ། ཥ་དཔལ་སྒྲོལ་དང་ཞབས་དཀར་ཚོགས་ཏྲུག་རང་གོལ་ལྷ་བྱ་སྔ་འགྱུར་ཆེན་མའི་དམ་པ་གོང་མ་ཆམ་གྱི་གསུང་འབུམ་མཇལ་བའི་སྐབས་སུ། མགོ་བཟོད་དང་བར་སྐབས་ཚོགས་བཅད། མཏུག་གི་བསྟོ་བ་སྨོན་ལམ་སོགས་སྟན་ཏཱ་གི་ཤམས་འགྱུར་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པས་སྒྲས་ཡོད་པ་དེ་འདྲ་རེད། ཀློང་ཆེན་པའི་རི་དྭགས་ཀྱི་གཏམ་ངེས་འཚྭང་གི་ཞོ་ཤ་དང་དཔལ་སྒྲོལ་གྱི་གཏམ་པདྨའི་ཚལ་གྱི་ཟློས་གར་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གཞུང་དེ་ཆ་ཚང་སྟན་ངག་གི་ལམ་ནས་བཙོད་པ་རང་རེད།

སྒྲོར་བཏང་ཀློང་ཆེན་རབ་འབྱམས་པ་ཁོང་ནི་སྟན་ངག་པ་མང་པོ་ཞིག་ཚར་ཟེས་ཀྱི་ཤ་མོ་བཙོལ་བ་བཞིན་བྱོན་པའི་དུས་སྐབས་དེ་ཡི་སྟན་ངག་མཁན་ཕུལ་དུ་ཕྱུང་བ་ཞིག་རེད། ཀློང་ཆེན་དང་ཟླ་ཀོང་ཁ་པའི་དུས་སྐབས་དེ་འདྲ་ཞིག་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་སྟན་ངག་གིས་བཅིངས་པའི་གཞུང་ལུགས་ངེས་པར་དུ་ཚོམ་དགོས་པ་དེ་འདྲའི་ལུགས་སྲོལ་བཟང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཕྱུང་འདུག

བཀའ་བརྒྱུད་པར་མཚོན་ན་ཡང་ཁོང་ཚོའི་བསྟན་པའི་མེས་པོ་མར་མི་དྭགས་གསུམ་ཡང་སྟན་ངག་པར་བགྱང་ཆོག་པ་རེད། དཔེར་ན་མར་པའི་ཟླམ་ཐར་ནང་དུ་སྟན་ཞིང་འཛིབས་པའི་མགུར་མང་པོ་ཞིག་བཞེངས་ཡོད་པ་རེད། མི་ལ་རས་པ་ནི་བོད་ཀྱི་སྟན་ངག་མགུར་དུ་བཞེངས་མཁན་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་ལྟ་བུར་ཙི་བཞིན་ཡོད་པ་རེད་ལ་དོན་ངོ་མར་ཡང་དེ་ལྟར་རེད། མི་ལ་རས་པས་འཛིག་རྟེན་བྱ་བ་ཉག་ཉོག་དེ་ཚོ་རྒྱང་དུ་དོར་བའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁོང་ལ་ཙེ་གཅིག་ཏུ་དམ་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པའི་གོ་སྐབས་དང་དུས་ཚོད་འདེལ་འདེལ་ལྟུག་ལྟུག་ཕྱུང་བ་རེད་ལ། དེའི་ཁོར་དུ་སྣང་སྲིད་འཁོར་འདས་ཐམས་ཅད་སྟན་པའི་མགུར་དུ་ཀྱེར་བའི་དུས་ཚོད་ལྟོད་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཕྱུང་བ་རེད། དེའི་རྒྱུན་གྱིས་ཁ་སང་དེ་རིང་མིང་གྲགས་ཅན་གྱི་སྟན་མགུར་བ་གྲགས་ཅན་སྐར་མའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་རེད།

མི་ལའི་མགུར་གྱི་ནང་ལ་བལྟས་ཡོང་ན། ཁོར་ཡུག་དང་། མིའི་བསམ་བློའི་དགའ་སྐྱོ་ཆགས་སྣང་གི་ཆམ་པ་ཅ་ཅང་འགྱུར་ཏུ་ཐོན་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད་པ་དེ། ང་ཚོས་ཙོམ་མཁན་གྲགས་ཅན་འདས་པོ་དོན་གྱབ་རྒྱལ་གྱི《བོད་ཀྱི་མགུར་གྱི་ཁྱད་ཕྱུར་ལས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དང་ཁྱད་ཚོས་བསྡུས་པར་སྟོན་པ་རིག་པའི་ཁྱེའུ་ཆམ་པར་ཙེན་པའི་རྒྱུད་ཚལ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ།།》ཟེར་བ་སོགས་དེའི་སྐོར་གྱི་ཙོམ་གྱིས་གང་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། དེ་ལྟར་མི་ལ་རས་པའི་མགུར་གྱི་རི་སྟན་ངག་ཅི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་ཚང་མས་ཤེས་གསལ་ལྟར་ཡོངས་གྲགས་ཤིག་ཆགས་བསྡད་ཡོད་པས། རེ་རེ་བཞིན་བགྱང་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད་ལ།

དེའི་རྗེས་སུའང་དེ་ལས་གཞན་པའི་བཀའ་བརྒྱུད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནའང་། སྟན་ངག་མཁས་ཅན《མེ་ལོང་མ》འི་ལུགས་སྲོལ་ནང་

བཞིན་སྐྱེན་དགེ་གི་གཙང་སས་ལ་བརྩུས་ནས་དགའ་རྒྱུ་ཆགས་སྤང་དང་འགོར་བའི་ཐུག་བསྟལ། ཕར་བའི་ཕན་ཡོན་སོགས་སྟོན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཙོམ་མཁན་ཀྱིས་ཁེངས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། ང་དུང་འབྲུག་ཁམས་སྒྲལ་ལྟ་བྱའི《མེ་ལོང་མ》ལ་ཕད་ཀར་འགྲེལ་བ་རྒྱག་མཁན་དེ་འད�་ལང་འདུག་དེ་ནས་ས་རྒྱ་པ་ནི་བཤད་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད། ས་རྒྱ་པཾ་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ་ལ་མཇལ་ན་རེད། དེ་ནས་གོ་ཕྱོགས་སྐྱེས་གསུམ་དང་། ས་རྒྱའི་བདག་ཆེན་ཨ་མེས་ཟེར་བ་གསུང་ཙོམ་པོད་བཞི་བཅུ་ཞེ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་སོགས་ས་རྒྱའི་མཁས་པ་ལྷ་ཕྱི་བར་གསུམ་མང་པོ་བྱུང་ཐོང་བ་དེ་དག་གི་གསུང་ཙོམ་ལ་བལྟས་ཡོང་ན་སྐྱེན་དགེ་མེད་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། བཟོད་བྱའི་ངོས་ནས་བརྩུ་ཆའི་བརྩུད་ཅུ་ཡས་མས་ཤིག་གིས་ནང་བསྐྱེན་ཟོད་ཀྱིན་ཡོད་པ་ཡིན་ནའང་། དེ་ཉིད་ཚོག་རྒྱན་ལུགས་ཆགས་པའི་སྐྱེན་དགེ་གི་ཐབས་ལམ་ཤིག་ཀུར་ནས་ཡོང་གིན་ཡོད་པ་རེད། དཔེར་ན། ནང་བསྐྱེན་གྱི་བསམ་བློ་དེ་ཅ་ལག་འདྲ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་བ་ཡིན་ན། དེ་ཉིད་སྐྱེན་དགེ་གི་ཁུག་མའི་ནང་ལ་ཟླུགས་ཏེ་ཁུར་ནས་ཡོང་གིན་ཡོད་པ་རེད། ནང་བསྐྱེན་དེ་ཟ་མ་ཞིག་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན། དེ་སྐྱེན་དགེ་གི་སྟེར་མའི་ནང་ལ་བཞག་ནས་ང་ཚོའི་མདུན་ལ་བསྒྲལ་ནས་ཡོང་གིན་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་དམིགས་བསལ་གྱི་ས་སྒྲའི་འགྲོ་མཚོན་ཚོས་རྒྱལ་འཕགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། བོད་ཀྱི་སྐྱེན་ཚོགས་གི་རིགས་གཞུང་འདི་ཉིད་དར་རྒྱས་སུ་གཏོང་བ་ལ་འགྲན་ཟླ་མེད་པའི་ཕྱག་རྗེས་ཆེན་པོ་བཞག་ཐོང་ཡོད་པ་རེད་ལ། ཁོང་དང་ཤོང་སྟོན་ལོ་ཐུ་བ་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེན་དགེ《མེ་ལོང་མ》བོད་ཡིག་ཏུ་བསྒྱུར་བ་རེད། དེ་མ་ཡིན་པའི《མེ་ལོང་མ》བོད་དུ་མ་བསྒྱུར་བའི་སྟོན་ལའང་བཀའ་གདམས་པ་ཟུམས་པ་ཞིག་ཟ། ཆ་བའི་ཆ་ནས་བཀའ་གདམས་པ་ཞེས་པ་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཡོད་པ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཟང་ཏེ་ཟིང་ཏེ་དེ་འདུ་མི་དགོས་པ། ཏླ་མ་ཡིན་ནའང་གང་བྱུང་མང་བྱུང་མི་བསྟེན་པ། ཡི་དམ་ཡིན་ནའང་གང་བྱུང་མང་བྱུང་མི་བསྟེན་པ། བཀའ་གདམས་ལྟ་བཞི་ཟེར་བའམ། བཀའ་གདམས་ལྟ་ཆོས་བདུན་ལྟན་ཏེ། ལྟ་བཞི་དང་ཆོས་བདུན་མ་གཏོགས་དགོས་ཀྱི་མི་འདུ་གཱ་ཀ ཁོན་ཀྱང་བཀའ་གདམས་ཀྱི་དགེ་བཤེས་ཤིག་ཡིན་ནའང་། གསུང་དེ་ཚོར་མཇལ་ནས་ཁོངས་ནས་ཐོ་ཤོམ་ཡབ་སྲས་ནས་བཟུང་ཅ་ལས་པའི་ཆོག་རྒྱན་ལུགས་ཆགས་པའི་སྐྱེན་དགེ་གི་ལམ་ནས་ནང་ཆོས་དར་སྒྲིལ་བཏང་བ་དང་། རང་གི་ཐོག་པ་བཟོད་པ་དེ་འདུས་ཁེངས་བསྡད་ཡོད་པ་རེད།

དེ་ནས་མར་ཡོང་ན་དགེ་ལུགས་པ་རེད། ཇེ་ཙོང་ཁ་པ་ནི་བཤད་མི་དགོས་པ་རེད། ཁོང་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེན་དགེ་གི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས། དེ་ནས་ཇེའི་བསྟོད་ཆེན་བཞི་སོགས་སྐྱེན་དགེ་གླགས་ཅན་མཛད། ང་ཚོའི་ཕ་ཡུལ་གྱི་སྐུ་འབུམ་པར་མའི《བཀྲད་སྟོང་པ》འི་མཏུག་ཏུ་ཇེ་ཙོང་ཁ་པས་མཛད་པའི་བྱང་ཞེམས་རྒྱ་ཏུ་དུའི་རྟོགས་བཟོད་དེ་བཞག་ཡོད་པ་རེད། གང་རེད་ཟེར་ན། ཆུ་མཚན་ནི་《བཀྲད་སྟོང་པ》འི་ནང་ན་རྒྱ་ཏུ་དུས་ཤེར་ཕྱིན་འཚོལ་བའི་ལེའུ་དང་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པའི་ལེའུ་སོགས་ཡོད་པ་རེད། དེ་ནི་ཅ་ལས་པའི་སྐྱེན་དགེ་གི་ཚོགས་ཆུན་ལུན་ཚོགས་པས་སྒྲས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་རེད། དེ་ལྟར《བྱམས་བསྟོད་ཚངས་པའི་ཅོད་པན》ཟེར་བ་འདི་པོ་དང་། 《གསུང་ཐོར་བུའི་ཕྲེང》《ལམ་རིམ》《ཐུགས་རིམ》《གསང་འདུས་རིམ་ལྟ་གསལ་སྒྲོན》《རྫ་ཤིས་ཏྲི་ཀ་ཆེན》སོགས་ཇེ་ཙོང་ཁ་བས་བསྟན་བཅོས་གང་ཞིག་མཛད་ནའང་ཕལ་ཆེར་དེའི་ནང་ན་སྐྱེན་དགེ་མེད་པ་ཞིག་མེད་ཅིས་ལབ་ནའང་འགྲིག

གི་ཡོད་པ་རེད། དགའ་སྐྱོ་ཆགས་སྡང་དང་བཙོད་བྱ་ཆོས་ནོར་ཐར་འདོད་སྟོན་ཀྱིན་མེད་པ་ཞིག་ཡོད་པ་མ་རེད། དེའི་རྒྱུན་ཀྱིས་རྟེ་ཅོང་ཁ་བ་དེ་ཅ་ལས་པའི་ཚོག་རྒྱན་ལུན་ལུམ་ཚོགས་པ་ཐོམ་མཁན་དང་། ཚོག་ལ་མཁས་པར་འཛིག་མཁན། ཚོག་རེ་རེས་དོན་ཆེན་པོ་སྟོན་ཐུབ་ཅིང་། དེར་སྐྱན་ཆ་དགེ་མེད་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། གང་ཞིག་གསེར་གྱི་རི་ལ་བརྟེན་བྱེད་པ།། དེ་ཡི་འདབ་ཆགས་ཆུམས་ཀྱང་གསེར་དུ་འགྱུར། ཟེར་བ་ནང་བཞིན་དེ་འདྲ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ། སྐྱན་ངག་མཁན་ཆེན་པོ། བསམ་བློ་བ་ཆེན་པོ་ཞིག་གི་སློབ་མའི་ནང་ནས་ད་བཤད་མ་དགོས་པ་རེད་ལ། མཁས་གྲུབ་རྟེ་དང་རྒྱལ་ཚབ་རྟེ། རྒྱལ་དབང་དགེ་འདུན་གྱུབ། ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་གྲགས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་མང་པོ་བྱུང་ཡོད་པ་རེད། ད་མཁས་གྲུབ་རྟེའི་གསུང་དེ་ཚོ་ཇི་འདྲའི་སྐྱན་མོ་ཡོད། མཁས་གྲུབ་རྟེས་མཇུག་པའི་རྒྱལ་ཚབ་དང་མ་རིན་ཆེན་གྱི་ཐུགས་བཙོད《དཔལ་ལྡན་ཡོན་ཚོགས་མ》ལྟ་བུ་དང་། མཁས་གྲུབ་རྟེས་མཇུག་པའི་རྟེ་ཅོང་ཁ་བའི་ཐུགས་བཙོད《དཔལ་ལྡན་ས་གསུམ་མ།》དེ་ནས་ཞང་ཞུང་ཆོས་དབང་ གྲགས་པས་མཇུག་པའི《རྡུ་མ་ཏ》དེ་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་འདྲ་ཞིག་རེད།

ངའི་ཕ་ཡུལ་གྱི་དགོན་པ་ནས《ཡོན་ཏན་དཀྱིལ་འཁོར་མ》དེ་དབྱངས་ལ་བཀུགས་ནས་འདོན་གི་རེད། ངའི་བླ་མ་ཙ་ལགས་ཡོངས་འཛིན་རྗེ་རྟེ་འཛང་ཚང་གིས་གསུངས་པ་ལྟར་ན་བསྟོད་པ《ཡོན་ཏན་དཀྱིལ་འཁོར་མ》དེ་མཇུག་པའི་སྒྲབས་དེ་ལ། དགོང་མོ་བླ་བ་ཤར་བའི་དུས་སུ་བླ་མ་དྲན་ནས་གཙང་ངས་ནས་ཅ་ལ་ཐ་ཆ་ཆགས་པ་རེད་ཅིས་པའི་གསུང་རྒྱུན་ཡོད། ངོ་མ་སྐད་སྐྱན་མོ་ཅན་དེ་འདྲ་ཞིག་གིས་གཙང་ངས་ལ་བཀུགས་ནས་བཏོན་ནི་ཞེམས་པ་སྟོ་གི་རེད། ང་ཚོའི་ཕ་ཡུལ་གྱི་དགོན་པ་དེའི་ཤར་ཕྱོགས་ནས་ཅ་ལས་པའི་རྒྱང་རིང་པོ་མཐོང་གི་རེད། དེ་བས་དགོང་མོ་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་བླ་བ་ཤར་བའི་སྒྲབས་ལ་དགོན་པའི་ཁོར་ཡུག་དེ་ལ་ཕྱིང་འཇགས་དང་ཁུ་ཐིམ། ཞི་བདེ། བག་ཕེབས་ཀྱི་ཚོར་བ་འགོག་མེད་དུ་བསྐྱེད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་ཡོད་པ་རེད། དེའི་སྒྲབས་དེ་ལ་ད《ཡོན་ཏན་དཀྱིལ་འཁོར་མ》ཟེར་བ་དེ་གཙང་ངས་བཅས་བཏོན་ཡོང་ན་ཚོར་བ་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་ཡོང་རྒྱ་ཡོད་པ་རེད། ཡོན་ཏན་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡི།། སྒྲ་བའི་བླ་བ་འཇམ་དབྱངས་ཚོས་རྗེ་ཞེས།། ས་གསུམ་སྐྱན་པའི་བ་ཏན་རབ་གསལ་བ།། འཇམ་དབྱངས་ཚོས་རྗེའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས།། ཞེས་པ་བཞིན《ཡོན་ཏན་དཀྱིལ་འཁོར་མ》ནི་དེ་ལྟར་ཚོགས་རྒྱུན་ལུན་ལུམ་ཚོགས་པས་སྒྲུས་པའི་བླ་མ་དྲན་པའི་གདུང་འབོད་དམ་གསོལ་འདེབས་ཅ་ལས་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། དེ་ནས་ད་ཅང་དགེ་ལུགས་པར་རྒྱལ་དབང་ལྟ་པ་དང་པཾ་ཆེན་བློ་བཟང་ཚོས་རྒྱན། མདོ་སྨད་བྱང་རྒྱུད་དུ་ལྷང་སྐྱ་ཚང་། ཕྱུའུ་བཀྲན་ཚང་། ས་ཡ་པ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་འབྱོར་ལྟ་བུ། མདོ་སྨད་ལྷོ་རྒྱུད་དུ་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པ་དང་གུང་ཐང་སྐུ་ཕེང་རིམ་བྱོན། སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས། རེབ་གོང་དུ་ཤར་སྐལ་ལྟན་རྒྱ་མཚོ། དགེ་འདུན་ཚོས་འཕེལ། སྐྱིའུ་སྟེང་ཚང་། བོས་པ་མི་ཕམ་བླ་བ། འཇོགས་མེད་དམ་ཚོས་རྒྱ་མཚོ། སྐ་འབྲུམ་དུ་ཆ་ཀླ་དང་གསེར་ཏོག་ཚང་། ཆེ་ཤོས་ཚང་། ཡར་ཕྱོགས་ནས་དགའ་ལྟན་ཁྱི་ཆེན་བསྟན་པ་རབ་རྒྱས་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱི་གསུང་འབྲུམ་ལ་མཇལ་ནས་ཡོང་ན། དགེ་ལུགས་པའི་ཚོས་དེའི་ནང་ན། གྲུབ་མཐའ་དེའི་ནང་ན། གསུང་འབྲུམ་དེའི་ནང་ན། སྐྱན་ངག་ཟེར་བ་དེ་ས་སྒྲུངས་རྣོ་སྒྲུངས་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱ་མཚོའི་ནང་ལ་རིན་པོ་ཆེས་གང་བསྟད་ཡོད་པ་ནང་བཞིན་རེད། ཐ་ན་དགེ་ལུགས་པའི་ཚིས་གཞུང་ཞིན་ནའང་དེ་འདྲ་རེད། དཔེར་ན། ཙ་ལུ་ལྟ་མོའི་ཁྲིམས་ཚང་གིས་མཇད་པའི་ཚིས་གཞུང་ཞིག་ཡོད་

པ་དེའི་མཇུག་བྱང་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་དེ་དག་ཇ་ལས་པའི་སྐྱེན་མོ་ཡོད་པ་རེད།

ད་རུང་བླ་བྱང་གི་ཞང་སྟོན་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་རྩེ་བཙུན་སྲོལ་མའི་ཁོགས་བརྩོད《གཡུ་ཡོ་བཀོད་པའི་དགའ་ཚལ》དེའང་ཡ་མཚན་པོ་ཡོད། དེ་བཞིན་བོད་ཀྱི་ཁྲིན་མ་དང་བཀའ་གདམས། བཀའ་བརྒྱད། ས་སྐྱ། དགེ་ལུགས། ཇོ་ནང་པ་སོགས་ཀྱི་ཇོ་ནང་ཏྲ་ར་ནྱ་ཐ་དང་། བོ་དོང་པཏ་ཆེན་སོགས་གྱབ་མཐའ་ཆེ་ཆུང་ས་ཞིག་གི་མཁས་གྱབ་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་ཡིན་ན་རེད། ཐྲི་བཏང་གི་ང་ཚོའི་ཐ་སྐྱང་རིག་གནས་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རེད། གསོ་རིག་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རེད། ཐྲེས་རིག་ལ་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ན་རེད། སྒྲ་ལ་སོགས་པ་གང་ཞིག་ལ་མཁས་པ་ཞིག་གི་གསུང་ལ་བཡུས་ཡོང་ན་སྐྱན་དག་གི་མཚོད་བརྗོད་དང་བར་སྐབས་ཚོགས་བཅད། མཇུག་བྱང་གི་ཚིགས་བཅད་ལྟ་བུ་མེད་པ་ཞིག་ཕལ་ཆེར་མེད་པའི་བཟོ་འདྲ་པོ་འདུག ཏེར་བཡུས་ཡོང་ན། ཐོག་དང་ཡོར་བོད་ཀྱི་གདོད་མའི་སྐྱན་དག་ཅིག་ཡོད་པ་བྱོས། དེ་ནས་ད་རུ་གར་ཀྱི་ནང་བསྟན་རིག་གཞུང་དང་མཁན་དུ་སྐྱན་དག་དེ་དར་ཡོང་། ནང་བསྟན་དེས་ད་སྟོན་དས་སྒང་ནས་བཤད་པ་བཞིན་གསོ་རིག་དང་ཐྲེས་རིག་བོད་ཀྱི་རིག་གཞུང་སྤྱི་དང་ཁེ་བཏག་ཆ་ཚང་ལ་སྙེམ་གྱིས་ཟིན་པ་ནང་བཞིན་ཁྱབ་ཡོང་བ་ཡིན་ཕྱིར། ནང་བསྟན་དེ་དང་འདྲེས་བསྡད་ཡོད་པའི་སྐྱན་དག་གི་ཚོགས་རྒྱན་དེས་ཀྱང་དེ་ཀ་ནང་བཞིན་གང་ས་གང་དུ་ཁྱབ་བསྡད་ཡོད་པ་ཟིན་བསྡད་ཡོད་པ་ཞིག་རེད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་མཁས་པ་ཆེམས་ཀྱིས་སྐྱན་དག་གི་བསྟན་བཅོས་ཆོམ་པའི་སྐབས་ས་ཁའང་ལུང་ཚོག་འདི་དག་འདྲེན་པའི་ལུགས་སྲོལ་ཡོད་པ་རེད། གང་དག་སྐྱན་དག་ལ་སོགས་པའི། ཚོག་གི་ཐ་སྐྱད་མི་ཤེས་པ། དེ་ཡིས་གསུང་རབ་དགོངས་དོན་ཡང། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཀལ་བས་ལྷུང། ཟེར་བ་འདྲ་པོ་དང་། ཡང་། རྒྱ་བ་ཀུན་ཏུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི། སྐྱན་དག་མཁན་དུ་འགྱུར་བར་ཤོག ། ཅེས་པའི་ལུང་ཞིག་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཅིག་གིས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གཞན་པ་ཞིག་གི་རྒྱང་དུ་ཁྱབ་ཚུབ་མཚོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་སུ་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་བསྟོད་ནས་ཀྱང་། དང་པོར་ཁྱབ་ཚུབ་མཚོག་ཏུ་ཐུགས་བསྐྱེད་དོ།། ཞེས་པའི་ལུང་ཞིག་ཀྱང་འདྲེན་གྱིན་ཡོད་པ་རེད། ཡང་། ཇི་བཞིན་བྱམས་པ་མགོན་པོས། རིག་པའི་གནས་ལྟ་དག་ལ་མཁས་པར་མ་བྱས་ན།། འཕགས་མཚོག་གིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་མི་ཐོབ་སྟེ།། ཟེར་བ་འདྲ་པོ་དང་། ཡང་། ཇི་ཙོང་ཁ་པས། རིགས་ལམ་རྣམ་པར་འཇྱེད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་དང་། གཞུང་ལུགས་གཏམས་པར་ཤར་བའི་ཉམས་ལེན་དང་། ཚོག་སྒྲོར་ཚུལ་ལ་མཁས་པའི་ངག་གི་དཔལ། ས་སྟེང་འདི་ན་རིན་ཆེན་རྣམ་གསུམ་སྟང་། གསུངས་པའི་ལུང་འདྲ་ཞིག་ཀྱང་འདྲེན་གི་ཡོད་པ་རེད།

ད་གང་ལྟར་ཀྱང་སངས་རྒྱས་དང་ཁོང་གི་རྒྱ་བོད་ཀྱི་སྒོས་རྒྱུད་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱན་དག་འདི་གལ་ཆེན་པོ་ཡིན་པ་དང་། གལ་ཏེ་སྐྱན་དག་མ་ཤེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དེ་ཚོའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཀལ་ནས་ད་ངན་སོང་དང་ངན་འགྲོ་ལ་ལྷུང་འགྲོ་ངེས་པ་ནི་ད་སྟོན་དས་ལུང་དྲངས་པ་དེ་ལྟར་རེད། གང་དག་སྐྱན་དག་ལ་སོགས་པའི། ཚོག་གི་ཐ་སྐྱད་མི་ཤེས་པ།། དེ་ཡིས་གསུང་རབ་དགོངས་དོན་ཡང། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཀལ་བས་ལྷུང། ཟེར་ནས་ལྷུང་བ་སྟེ་ངན་སོང་ལ་ལྷུང་འགྲོ་ཟེར་ཀྱིན་ཡོད་པ་རེད་ལ། དེ་ལྟར་སྐྱན་དག་ལ་ཕེལ་ཅོ་འཁམ་ཐམ་ཀ་བཏྲབ་ནས་སྐྱན་དག་མ་ཤེས་ན་ཕལ་ཆེར་ནང་ཚོས་ཀྱང་ཇི་མ་ཇི་བཞིན་མི་ཤེས་ཟེར་བ་འདྲ་པོ་རེད་འདུག ང་ལྟ་བུ་ཡིན་

ནའང་མི་ཚེའི་ནང་ལ་ཉམས་ཐྱོང་བྱུང་ཐྱོང་ཡོད། དགེ་བཤེས་མང་པོ་ཞིག་གི་མདུན་ནས་《ཕར་ཕྱིན》དང་《ལམ་རིམ》སོགས་ནང་ཚོས་ཀྱི་གཞུང་མང་པོ་ཞིག་ཤུས་པའི་སྒྲས་ལ། དགེ་བཤེས་སུ་ཞིག་ཐ་སྙད་རིག་གནས་དང་སྙན་ངག་ལ་མཁས་ན་དེའི་གསུང་དེ་ལ་ཐུགས་པ་ཡོད་ལ། གཞུང་གང་ཞིག་ཡིན་ནའང་མཚོད་བརྗོད་དང་བར་སྒྲས་ཚོགས་བཅད། མཇུག་བྱང་སོགས་ལ་ཉ་ལས་པའི་འགྲེལ་བཤད་སྙན་པོ་རྒྱག་ཐུབ་པ། དགེ་བཤེས་གང་ཞིག་སྙན་ངག་ལ་མི་མཁས་ན་ནང་ཚོས་མར་ལ་གསུང་བའི་སྒྲས་དེ་ལ་མཚོད་བརྗོད་ཡིན་ནའང་ཟློག་པ་ཙམ་ལས་ནང་དོན་ལ་འགྲེལ་བཤད་ཡག་པོ་རྒྱག་མི་ཐུབ་ཅིང་། བར་སྒྲས་ཚོགས་བཅད་དང་མཇུག་བྱང་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ།།

ང་ལ་མཚོན་ན་དེར་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པར་མཐོང་གིན་ཡོད། ང་རང་ཉིད་ཡིན་ནའང་ཐོག་དང་པོར《གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད》ཀློག་པའི་སྒྲས་དེ་ལ། ང་ཕལ་ཆེར་ལོ་བཅུ་བཞི་བཅོ་ལྔ་ཡས་མས་ཤིག་ཡིན་རྒྱུ་རེད། ཡིག་ཕྲིང་རེ་ཟུང་གི་ནང་དོན་མ་གཏོགས་གོ་མ་སོང་། ཅིའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེའི་ནང་དོན་ནང་ཚོས་དང་འགྲེལ་འདུག་པས་རེད། ཙ་བའི་ཚ་ནས་བརྗོད་བྱ་དེ་ཚོས་ནོར་ཐར་འདོད་ཟེར་ན་རེད། དགའ་སྐྱོ་ཚགས་སྦང་ཟེར་ན་རེད། ཕོ་མོའི་བཙེ་དུང་ཟེར་ན་རེད། འཛིག་རྟེན་འཚོ་བ་ཟེར་ན་རེད། དེ་འདྲ་ཞིག་རེད་མོད། དེ་དང་ལྷན་དུ་ནང་ཚོས་ཁུར་ཡོད་ཡོད་པས། གལ་སྲིད་ནང་ཚོས་དེ་མ་ཤེས་ན《གཞོན་ནུ་ཟླ་མེད་ཀྱི་གཏམ་རྒྱུད》ཀྱི་ནང་དོན་ཚ་ཚང་གོ་མི་ཐུབ་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། རྟེས་སུ་གཅེར་ནང་ཚོས་ཀྱི་དཔེ་ཁྱིད་ཤུས་ཏེ་བདེན་པ་བཞི་དང་། ཕར་ཕྱིན་བྱུག་ཟེར་བ་འདྲ་པོ་སོགས་ནང་ཚོས་ཀྱི་ཐ་སྙད་མང་པོ་ཞིག་སྒྲུབས་ནས་ཡོང་སྟེ། གཞི་ནས་ཅིག་བལྟས་ན་ཡང་མི་གོ་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། དེ་ནི་ནང་ཚོས་ཀྱི་ཕྲེ་མིག་ལག་ཏུ་ཐོན་ན་སྙན་ངག་གི་སྒོ་ལྡེགས་ཕྱེས་མི་ཐུབ་པ་མེད་པ་འདྲ་པོ་འཕྲུང་ཞིན་ཡོད་པ་རེད། འདི་ནི་དཔེ་མཚོན་ཡག་ཕོས་ཤིག་རེད། དེའང་ནང་ཚོས་དང་སྙན་ངག་ཀྱིས་འདྲེས་བསྡུད་ཡོད་པས་རེད།

ང་དེ་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ནས་ཡོང་ན། བོད་ཀྱི་གླ་བ་དང་མི་སྣྲ་ལུ་ཞིག་ཡིན་ནའང་བོད་ཀྱི་ནང་ཚོས་འདིའི་ཐོ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དེ་ཐུང་འདོད་ན། སྙན་ངག་ཅིག་ཀྱང་རེས་པར་སྦྱང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་དང་། ཐ་སྙད་རིག་གནས་ཤིག་ཀྱང་རེས་པར་སྦྱང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ། ཚོག་རྒྱན་ཞིག་ཀྱང་རེས་པར་སྦྱང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མཐོང་གིན་ཡོད། སྙན་ངག་སྦྱང་བ་ལ་དགོས་བསལ《སྙན་ངག་མེ་ལོང་མ》འི་གཞུང་ལུགས་དེ་དང་བསྟུན་ཏེ་སྙན་ངག་སྦྱོང་སྐབས་ཤུ་དཔེ་བརྗོད་མང་པོ་ཞིག་འཛོག་དགོས། དེ་ནས་དཔེ་རྒྱན་ཏང་ཏང་ཡིན་ཡང་དཔེ་འཛོག་དང་གཟུགས་ཤུ་འགོད་པ་ཞིག་ཀིས་ལེངས་ནས་བསམ་ཡོད་ཅིང་། ང་དཔེ་འཛོག་ཅེས་པའི་སྐབས་དུ་ངེས་པར་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་ཞིག་ཡོང་དགོས་ཤིད། གཟུགས་རྒྱན་ཀྱི་སྐབས་ཤུའང་གཟུགས་ཤུ་འགོད་རྒྱའི་ཚུར་ཕྱོགས་ཀྱི་དཔེ་དཔེ་ཅན་གྱི་བྱ་དངོས་ཤིག་དགོས་པ་རེད། དེ་འདྲ་གཉིས་རེ་གཉིས་རེ་ཡོང་བའི་སྐབས་ཤུ་ད་གཟོད་ལྷང་བ་དཔེ་ཏུ་ཤར་ཞེས་པ་དེ་ཐོན་པ་མ་རེད་དམ། དེས་ན་མེ་ལོང་མའི་གཞུང་ལུགས་ལ་སྦྱངས་ཚར་བ་ཞིག་ཡིན་ན་ལྷང་བ་དཔེ་ཏུ་ཤར་ཞེས་པ་ལས་སླ་པོ་ཡོད་པ་རེད་ལ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དཔེ་འཛོག་དང་གཟུགས་ཤུ་བཀོད་པ་ཆུང་ཆུང་གི་ལམ་ནས་བསམ་བློ་བཅོ་སྦྱང་བྱས་ཏེ་སྟོང་བརྡར་ཐོབ་ཚར་བ་ཡིན་ཕྱིར། ཁོས་ཆུག་པའི་སྐབས་ལའང་ལྷང་བ་དཔེ་ཏུ་ཤར་རྒྱ་དེ་ལས་ལྷ་པོ་ཆགས་ཚར་བ་རེད། དེའི་ཆུན་ཀྱིས་སྙན་ངག་གི་རིག་གཞུང་དེས་ཁོ་ཆ་ཀྱི་རིག

གཞུང་དེའི་སྒོ་ཕྱེས་བཞག་ཡོད་པ་འདུ་པོ་ཞིག་རེད། ང་དེ་ལྟར་བསམ་བློ་བཏང་ཡོང་ན། དམིགས་བསལ་རྟེང་མ་བ་ཡིན་ན་ཇོགས་ཆེན་ཀྱི་གཞུང་དང་། བཀའ་བརྒྱད་པ་ཡིན་ན་ཕྱག་ཆེན་སོགས་ཀྱི་གཞུང་ཡོངས་སུ་ཇོགས་པ་ཞེས་བཤད་དཀའ་ཡང་། ཕལ་ཆེར་བརྒྱ་ཆའི་བརྒྱད་ཀྱི་ཞིག་སྟང་བ་དཔེ་རྩ་ཤར་དགོས་པ་འདུ་པོ་ཞིག་རེད་ལ། དེ་ལྟར་ཇོགས་ཆེན་དང་ཕྱག་ཆེན་ཀྱི་གཞུང་ལ་མཚོན་ན། ས་མས་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་མཐའ་དག་ལ་མཇོས་རྒྱན་སྒྲས་ཟིར་ན་འདུ་རེད། ལྟ་སྟངས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་གིས་བཞེངས་སྐྱེན་བྱས་པའམ། ཡིད་བརྟན་འདུ་པོའམ། སྟང་བརྟན་འདུ་པོ། ཡང་ན་མཇོས་སྟག་གི་ནོམ་པས་ཚོར་རྒྱ་དང་རིག་རྒྱ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་སྟང་ཐུབ་པའམ། ཡང་ན་དེའི་ངོ་བོ་དེའང་མཐར་མཇོས་སྟག་གི་ངང་ཏུ་ཞུ་འགྱོ་བའམ། མཇོས་སྟག་གི་ཀློང་ནུ་ཐིམ་འགྱོ་བ། མཇོས་སྟག་གི་ངང་ཏུ་སད་ཡོང་བ་འདུ་པོ་སོགས་སྐྱན་དག་གི་ནོམ་པའམ། སྒྲ་ཙལ་ཀྱི་ནོམ་པ་མང་པོ་ཞིག་ཡོད། དེ་ནང་བཞིན་དགེ་ལུགས་པ་ལའང་སྟང་སྟོང་དང་བདེན་སྟོང་ཟེར་བ་འདུ་པོ་དང་། ས་སྒྲ་བ་ལ་འགོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཟེར་བ་འདུ་པོ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་དང་། སྐྱན་དག་གི་ནང་ན་བསྟན་ཡོད་པའི་སྒྲ་ཙལ་ཀྱི་ནོམ་པའམ། བསྟས་བརྗོད་ཀྱི་ནོམ་པ་དང་། ཏིང་འཛིན་གྱི་ནོམ་ཤ་ཤ། རབ་ཏུས་གྱི་ནོམ་ཤ་ཤ། ཀ་ལ་ཤ་ལ་ཤ་ས་ཝེད་ཐྲོད་གཏང་ཤེས་ན་གང་ལ་འཕྲིན་སྒྲུབ་འདུ་ཞིག་རེད་འདུ་ཞ། ཁ་ཅིག་ཁ་ཅིག་ལ་ཆར་པ་ཆུ་གློག་ཟེར་བ་ནང་བཞིན་རེད་འདུ་ཞ། འདམ་བཀ་ཌི་བཞིན་ཡག་པོ་ཞིག་བཟླས་ཡོད་ན་དེས་ཅི་ཞིག་བཟོས་ནའང་འགྲིག་གི་རེད། ལྟ་སྐྱ་བཟོས་ན་འདུ། ཇ་མ་བཟོས་ན་འདུ། བུམ་པ་བཟོས་ན་འདུ། ཁང་བ་བཟོས་ན་འདུ། ཅི་ཞིག་ཡིན་ནའང་བཟོ་ཆོག་པ་འདུ་པོ་ཡོང་གིན་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོས་གློ་ཕྱི་བཟླས་ནའང། ཐོག་དང་པོ་གློ་ཕྱི་ཌི་སྟངས་དེ་ཡག་པོ་ཞིག་ཐུང་ཚར་ན་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཡང་བཟོ་ཐུབ་པ་འདུ་པོ་ཞིག་རེད།

ང་འདི་འདྲའི་ཕྱོགས་མང་པོ་ཞིག་ལ་བསམ་བློ་བཏང་ཡོང་ན། བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་དང་སྐྱན་དག་གཞིས་གཅིག་ལ་གཅིག་ཐིམ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། སྐྱན་དག་བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་ལ་ཐིམ་ཡོད་པ་རེད་ལ། བོད་བརྒྱད་ནང་བསྟན་དེ་ཡང་སྐྱན་དག་ལ་ཐིམ་བསྡད་ཡོད་པ་རེད། མི་ལ་རས་པའི་མགུར་གྱི་ནང་ན། ཐྲིན་པ་དེ་ཉིད་"ཐུབ་ཡང་ནམ་མཁའ་རང་ལས་ཐུབ།། ཐིམ་ཡང་ནམ་མཁའ་རང་ལ་ཐིམ།།" ཟེར་བ་ནང་བཞིན། ང་ལ་མཚོན་ན་ནང་ཚོས་དང་སྐྱན་དག་གཞིས་ཏོ་བོ་ཅིག་ལ་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ཏུ་སྟང་གིན་འདུ། དེ་བཞིན་ཁྱེད་ཆེས་པའི་ནང་ནའང་ཏན་ཏན་དེ་འདུ་བསམ་མཁན་ཡོད་ཆུ་རེད། ཆ་བའི་ཆ་ནས་ས་སྒྲ་པའི་འགོར་འདས་དབྱེར་མེད་ཟེར་བ་དང་། ང་ཚོས་སྟང་སྟོང་དབྱེར་མེད་ཟེར་བ་འདུ་པོ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྩས་ཅིག་ཟེར་བ་ལ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་ནི་ཚོག་གི་བཤད་སྟངས་མ་གཏོགས་འབབས་ས་དེ་ཅིག་རེད་འདུ། དེ་ནས་ད་ཏང་མི་ལའི་མགུར་ཀྱི་ནང་ན་གློང་ཐུར་བཏུད་ཀྱི་མགུར་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། ང་ཚོའི་ཐ་མལ་ཀྱི་སྟང་བ་དང་དག་པའི་སྟང་བ་ཅིས་ཅིག་ཅིག་ལ་འདྲེས་སོང་བ་དེ་ལ་ཆོས་ཡུགས་ཀྱི་ཐ་སྐྱད་ཀྱིས་གློང་ཏུ་ཐུར་ཟེར་བ་རེད། ཐ་མལ་ཀྱི་ཞིད་དང་འོད་གསལ་ལ་ཞིས་དབྱེར་མེད་པ་ཆགས་ནི་སྒོམ་པ་གློང་ཏུ་ཐུར་ཟེར་བ་འདུ་པོ་དེ་འདུ་ཞིག་རེད། ང་ཚོའི་ཞིའི་ཞགས་སྐབས་ཀྱི་ཚོར་སྟང་། ལྷག་ཀྱི་ཞགས་སྐབས་ཀྱི་ཚོར་སྟང་། འབྲས་བུའི་ཞགས་སྐབས་ཀྱི་ཚོར་སྟང་ནམས་ཐ་དད་ཏུ་མེད་པཞན། ཁ་ཁ་ཆགས་མེད་པར་ཟས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཞུ་འགྲོ་བཞིན་འདུ་ཞ། འདྲེས་འགྲོ་བ་དེ་ལྟ་བུར་བསམ་བློ་བཏང་ཡོང་ན། ནང་ཚོས་ཀྱི་ནང་ན་རྒྱ་གར་ཀྱི་གྲུབ་ཐོབ

རྣམས་ཡིན་ན་དོ་ཏ་ཟེར་བ་ཞིག་ཡོད་པ་རེད། དོ་ཏ་ཟེར་བ་ནི་རྒྱ་གར་གྱུབ་ཐོབ་རྣམས་ཀྱིས་རང་གིས་སྨོས་བརྒྱབ་ནས་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱོ་བ་ཇོ་མ་དེ་མྱངས་རྟེས་བ་གཟོད་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་བྱོ་བ་དེ་འདི་ལྟ་བུའོ་ཞེས་སྨོས་ཚོགས་འདུ་ཡོ་བཞུགས་ནས། གཟུགས་ཡོའི་སྟེང་ལ་མེས་ཕྱུག་པཱན་ཀ་ལས་ཀྱིས་གཙུགས་ན་ཁ་ནས་“ཨ་ཚ”ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་ཚོར་སྣང་ངོ་མ་དེ་ངག་ཏু་ཐོན་པ་ཇི་བཞིན། ནང་ཆོས་ཀྱི་བྱོ་བ་ཇོ་མ་དེ་ངག་ཏু་ཁྱེར་བ་ཞིག་ལ་དོ་ཏ་ཟེར་བ་རེད། དེ་ལྟ་བུའི་དོ་ཏ་ཟེར་བ་དེ་ཆ་ཚང་སྐྱེན་ངག་གི་རྣམ་པར་ཡོད་པ་ལ། ནང་ཆོས་ཀྱི་བྱོ་བ་ཡོད་པ། ནང་ཆོས་ཀྱི་བྱོ་བ་ཡོད་པ་ལ་སྐྱེན་ངག་གི་ཁམས་འགྲུར་ལྟེན་པ་དེ་འདྲ་ཤ་སྟག་ཡོད་པ་རེད། ཏེ་ལོ་པས་ནུ་རོ་པ་ལ་ཆུ་བོ་གཟུའི་འགྲམ་ནས་གསུངས་པའི《ཕྱག་ཆེན་གཟུ་མ》ཞེས་པ་དེ་བཀླགས་ཡོང་ནའང་དེ་འདྲ་ནང་བཞིན་ཡ་མཚན་པོ་ཡོད་པ་རེད། དེ་བཞིན་ང་ཚོ་བོད་ཀྱི་མཁའ་འགྲོ་ཡེ་ཤེས་མཚོ་རྒྱལ་ལྟ་བུ་དང་། ཇི་བཙུན་མི་ལ་རས་པ་ལྟ་བུ། ཞབས་དཀར་ཚོགས་བྱུག་རང་གོལ་ལྟ་བུ་ས་གསོགས་མཁྱར་གྱི་རྣམ་པའི་སྒྲུབ་ནས་དོ་ཏའམ་ཀུན་མཁྱར་གསུང་མཁན་ཡོད་ཀ ཀུན་ཞེས་པ་ཀུན་དང་ཁྲོགས་པ་སྟེ་རང་གིས་ནང་ཆོས་སྨོས་པའི་ཚོར་སྣང་ལ་ཟེར་ཞིང་། མཁྱར་ཞེས་པ་སྒྲ་དང་གཞས་ཀྱི་རྣམ་པས་གྱེར་བའམ་བདེ་ཆེ་ཅམ་འདྲེས་ཡོད་པ་ཤེས་ཀྱི་རེད། དེ་ལྟར་བསམ་བློ་བཏང་བ་ཡིན་ན། ང་ལྟ་བུའི་ཅི་གང་མི་ཤེས་མཁན་ཞིག་དང་། ཅི་གང་མི་འཛིན་ནི་ཞིག་ཀྱང་། ནང་བསྟན་རིག་གཞུང་ལ་གཏིང་ཟབ་པའི་བཟོ་བ་ཡོད་པ་དང་། སྐྱེན་ངག་གི་རིག་པ་འདི་ལའང་འདོར་དུ་མེད་པའི་མཐའ་ཞེན་ཁོག་ཡོད་པ་འདི་ལྟ་ཞིག་གང་ནས་ཡོང་བ་རེད་ཟེར་ནས་ཀྱི་ནང་བསྟན་དང་སྐྱེན་ངག་གི་རིག་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་གཅིག་གཅིག་ལ་རམ་འདེགས་བྱས་ཏེ། ཡ་ས་ོ་དང་མ་ས་ོ་ནང་བཞིན་དང་། མིག་གཉིས་ཀ་ནང་བཞིན། ལག་པ་གཉིས་ཀ་ནང་བཞིན། ཤད་པ་གཉིས་ཀ་ནང་བཞིན་གཅིག་གཅིག་ལ་རམ་འདེགས་དང་། ལས་ཀ་མཉམ་ལས་ལྟ་བུ་བྱས། མཐུན་ལྷིལ་ལྟ་བུ་བྱས་ནས་མི་ཚེ་གང་པོར་ཡོང་བའམ། ཡང་ན་དེ་ལྟར་ལས་ཀ་མཉམ་ལས་བྱ་ཐུབ་པ་དང་མཉམ་དུ་ནུས་པ་འདོན་ཐུབ་པའི་འབྲས་བུ་དང་སྟོམ་ཚོགས་ལྟ་རེད་སྟམ།

འོ་ན་དེ་ཅམ་བྱེད། ད་ཕལ་ཆེར་དུས་ཚོད་གཅིག་ཟིན་མ་ཟིན་ཅམ་ལ་བཤད་ཟིན། གང་ལྟར་མང་པོ་མང་པོ་ཞིག་བརྟོད་མ་བརྟོད་ཡོད་པ་མ་རེད། ཉན་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ཀྱང་ཉོལ་འགྲོ་རེད། འདི་ང་རང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་སྐྱེས་ཅམ་ཡིན། ངས་དེ་སྟོན་གོང་ནས་བཤད་པ་ནང་བཞིན་ནམ་རྒྱུན་གྱི་མཁས་པའི་བཤད་སྐྱེས་དང་པཎ্ཌི་ཏའི་ལུགས་སུ་བཀླལ་ཡོད་པ་མ་རེད། ཐུན་བཏང་གི་མི་སེམས་ཀྱི་ཚོར་བ་མཐའ་དག་དམར་ཕྱེན་དང་བག་མེད་ངང་རྒྱ་ཡན་དུ་བཤད་མཁན་ཞིག་གི་བཤད་སྐྱེས་ནང་བཞིན་བཤད་ཡོད། དེའི་ནང་ན་ཁྱེད་རྣམ་པའི་དགོངས་པ་དང་མ་འཚམས་པ་དེ་འདྲའང་ཡོད་སྲིད་ཀྱི་རེད་ལ། ཡང་། “བོ། དེ་ང་བདེན་གི”བསམ་བསམ་དེ་འདྲའང་བྱུང་ཡོད་རྒྱ་རེད། གང་ལྟར་ཀྱང་འདི་ནི་ང་རང་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལོ་བཞི་བཅུའི་ནང་ལ་བོད་ཀྱི་ནང་བསྟན་དང་སྐྱེན་ངག་གི་རིག་པ་དེ་ལ་མཉམ་དུ་སྦྱངས་ཏེ། མཉམ་དུ་ཉམས་ལེན་བྱས་ནས། མཉམ་དུ་མི་ཚེ་བརྒྱལ་ཡོང་བའི་ཚོར་སྣང་འདྲ་ཡོ་ཞིག་གམ། ཉམས་ཐོང་འདྲ་ཡོ་ཞིག ཡང་ན་ཉམས་ཐོང་དེ་དག་ཕྱོགས་བསྟོམས་བྱས་པའི་ཟིན་བྲིས་འདྲ་ཡོ་ཞིག་ཡིན། ཐུགས་རྗེ་ཆེ།

ཀུན་བཟང་ལྷན་ཁྱབ་ཀྱི་ལམ་ལྟར་ཡིད་ཀྱི་ཁ་ལོ་ཅན་ཁོ་ན་ཟླ་ཞུ།

དང་པོ། བོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཐོག་མ་དང་། སྒྲུ་ཚོགས་ཀྱི་གཏམ།
གཉིས་པ། གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་དང་། སྒྲུ་ཚོགས་ཀྱི་གཏམ།
(འདི་ཡན་དུས་དེབ་གོང་མར་བཀོད་པའི་འཁོས་བ་བཅད་གསུམ་པ་ནས་རིམ་བཞིན་འགོད་པར་བྱ་བ་ལ།)

གསུམ་པ། གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་མཐའ་པ་བོ་དང། བཙམས་དུས་ཀྱི་གཏམ།

བཙམས་ཚོས་གང་འདུ་ཞིག་ཡིན་བྱང་དེའི་མཐའ་པ་པོ་དང་། བཙམས་དུས་ནི་བཙམས་ཚོས་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་གལ་ཆེའི་དོན་གནད་ཅིག་ཡིན་པས། སྐབས་འདིར་ཡང་དོན་གནད་དེ་གལ་ཆེར་བཟུང་སྟེ་སྒྲ་བར་འདོད་མོད། འོན་ཀྱང་གོང་དུ་རྩ་བའི་ས་བཅད་གཉིས་པ《གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་དང་། སྒྲུ་ཚོགས་ཀྱི་གཏམ》ཞེས་པའི་ནང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་བར་སྐབས་བོར་བརྒྱག་ཏུ་སོང་བའི་དབང་གིས། ལེགས་བཤད་འདིའི་མ་ཕྱི་ཚད་ལྟན་དང་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་མ་ཆེད་ཅིང་། ད་ལྟའི་ཆར་ལྷོ་འཛུག་དང་དབྱིན་ཡུལ་ནས་མ་ཕྱི་མི་འདུ་བ་ཁག་གཉིས་ཐོབ་པའི་ནང་ཡང་མཐའ་བྱང་གསལ་པོ་འགོད་མེད་སྟབས། བདག་གིས་མཐའ་པ་པོ་འདི་ཡིན་ཞེས་གཏན་འཁེལ་ནས་བཙོའ་པར་དཀའ་ན་ཡང། དཔལ་ལྡན་ཚོང་པའི་གདན་ས་གོང་དཀར་རོ་རྗེ་གདན་གྱི་རྒྱན་རབས་རྣམས་ཀྱི་ཞལ་རྒྱུན་དུ་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེའི་[1]གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་ཅེས་པའི་གསུང་སྦྱོས་[2]དང་། ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་སྐུ་ནི་ཆུང་དུས་ནས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ལ། གསན་སྦྱོང་དམིགས་བསལ་མཐའ་ཚུལ་ནི། དཔལ་ས་སྐྱའི་བདག་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་[3]གྱིས་བསྐུལ་པོར་

---

[1] ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་ནི། གོང་དཀར་རོ་རྗེ་གདན་གྱི་བགྲེས་སོང་དག་གི་ཞལ་རྒྱུན་དུ་ཕྱོང་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་མཚན་དུ་འབོད་སྟོལ་ཡོད་ལ། ཐུགས་ཡིག་འདིའི་མཐའ་པ་པོའི་སྐོར་གྱི་དཔྱད་གཞི་ཡང་བགྲེས་སོང་གི་ཞལ་རྒྱུན་གཙོ་བོར་བཟུང་བས་ཐུགས་ཐུགས་ཡིག་འདིར་མཚན་དེ་འཕྲད་ཅིང་འཚམ་པར་མཐོང་བས་སྒྲུབ་དོ།

[2] གོང་དཀར་རོ་རྗེ་གདན་གྱི་དགུ་མཐའ་ཆེན་མོ་འཇམ་དཔལ་མཚོག་ལྡན་མཚོག་སོགས་ཀྱི་ཞལ་ནས། གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་སྐོར་གསུངས་ཏེ། རིག་གསར་གྱི་ཁྲིད་སྟོར་གསར་བཞེར་བོར་བརྒྱག་ཏུ་སོང་བ་ལ་ནོངས་འགྲོང་གནང་བ་ད་ལྟའང་གསལ་པོ་དྲན།

[3] བདག་ཆེན་བསོད་ནམས་རྒྱལ་མཚན་ནི། ས་སྐྱའི་བླ་བྲང་བཞིའི་ཡ་ཀྱལ་ལྟ་ཁང་བླ་བྲང་གི་གཏུང་བཙུན་ཏ་དཔེན་ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་གྱི་སྲས་བཞི་ལས་དང་པོ་དང་། ཐུགས་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་གྱི་དངོས་སྲོག་ཡིན་ལ། བདག་ཆེན་འདིས་ཐུ་ཚ་འདིའི་སྐུ་བསྟོད་《རྒྱལ་བ་ཀུན་འདུས་མ》ཡང་མཐོང།

གཞོན་ནུ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་སྒེས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར[4]་དང་། དངོས་སྨོན་ཇི་རྒྱ་སྟོན་བྱང་ཆུབ་དབང་རྒྱལ་[5]གྱིས་མཛད་པའི་
རྣམ་ཐར་[6]གཉིས་གཱའི་ནང་དུ། སྒྲ་ཁྱད་ནར་སོན་པ་ཅམ་ནས་ཀྱང་སྟོན་གྱི་རིགས་ས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཕྲི་གློག་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་ཆུང་
དུས་བང་གིས་མཁྱེན་པས། མཁས་ཤིང་གྲུབ་པ་བརྙེས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོ་མང་དུ་བསྒྲུན་པའི་ཡུམ་དེའི་ཐུགས་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྲིད་སྐྱོང
བ་ཞིག་ཡོང་བམ་དགོངས་ཏེ། སྐྱེ་བོ་གསོ་ཕིགས་དང། ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད། མི་ཚོས་གནད་ཀྱི་ཕེང་བ་སོགས་རྒྱ་བོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ལུགས་ཀྱི
བསྟན་བཅོས་དང། རྒྱལ་རབས། གཞན་ཡང་ནོར་བུ་བརྟག་པ་སོགས་བརྟག་པ་བཏུད་དང་བཅས་པ་ཐུགས་འཇུག་ཏུ་མཛད། ཅིས་གསལ
བ་ལྟར། སྒྲ་ནན་ཆུང་དུས་ནས་ཐུན་རྒྱ་བོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དང་འབྲེལ་བ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་བྱུང་བ་དེ་ཡང་རྗེ་འདིས་གོང་དཀར
ལེགས་བཤད་བཙུམས་གནང་བའི་རྒྱ་ཀྱིན་དང་རྒྱ་མཚན་གལ་ཆེན་ཞིག་ཀྱང་ཅིས་མ་ཡིན།

ཡང་གནད་དོན་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་ས་བཞི་ཐང་གོང་རི་དཀར་པོར། འོ་གསར
ཚོས་གཅིག་གི་མཛད་སྒོར་དུས་ཕྱིས་ཕྱི་ལོ་*ཀ*ལ་ བར་དུ་ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་ཀུ་དབྱངས་ཀྱིས་གྲིར་འདོན་བྱེད་སྒོལ་ཡོད་པ་འདིས། ཐོ
ཐང་གོང་རི་དཀར་པོ་དང་གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་དབར་འབྲེལ་བ་དམིགས་བསལ་ཞིག་ཡོད་པ་གསལ་པོ་མངོན་ལ། དེང་སྐབས་རྗེ
འདིའི་གསུང་ལ་རྒྱས་མངའ་ཆེ་བའི་གོང་དཀར་བའི་མཁྱེན་ལྡན་མས་སྨོན་དག་གི་ཁྲོད་འདི་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་དུ་མི་བཞེད
མས་ཡོད་མོད། ཡང་མི་ཤེར་བས་ཀྱང་གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་ན་ཆུང་དུས་ནས། རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང
བའི་སྐབས་མཛད་པར་སྟོན་དཔལ་གྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཆུ་ལ་ཞིབ་ཕྲ་ཞུ་ཡུལ་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཏ་ལ་ཡ་ཅིག་ཀྱང་ལ
ལ
ཀ
ལ
ཀ
ལ
ཀ

དོར་ནས། གཏན་ཚོགས་གང་ཡོད་བཀོད་པ་ལས་མཛད་པ་པོ་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་ཡིན་པ་ཐག་གཅོད་བྱ་རྒྱ་མིན་པར། གནད་དོན་འདི་ཉིད་ཕྱི་རབས་བཤོད་ལྟན་རྣམས་ཀྱི་དཔྱད་གཞིར་འཛིག་འདོད་བྱུང།

དེ་ལྟར་གོང་དུ་དབས་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ལས་ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཙན་ལས་དུས་ཐད་ལའང། ད་ཡོད་ཀྱི་མ་ཕྱི་དག་ཏུ་མི་གསལ་བ་དང་དེ་མིན་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གཞན་མ་རྙེད་ཅིང། རྗེ་རྒྱ་སྟོན་བྱང་ཆུབ་དབང་རྒྱལ་གྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ནང་བསྟན་བཅོས་ཕལ་ཆེར་ཞིབ་པར་གསལ་ནའང་འདི་མ་འགོད་པ་ནི་མཚན་སྟན་མ་རྒྱས་པའམ་སྐུ་ན་ཆུང་དུས་མཛད་པས་དེ་མུར་བཞག་པའང་ཡིན་སྲིད་ལ། ཡང་ན་རྣམ་ཐར་དེར་མ་འགོད་པའི་གསུང་མི་ཤུང་བ[7]ཞིག་ཡོད་པའི་ཁོད་དུ་ཡུས་པའང་ཡིན་སྲིད་པས་རྣམ་ཐར་དུ་མ་གསལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་རྗེ་འདིའི་གསུང་མིན་པར་འཛིག་མི་ནུས། དེས་ན་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་འོ་བཅོ་ལྔ་བཞེས་པ་མེ་ཕོ་སྦྲུག[8] (1446) ནས་དགུང་འོ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན་བཞེས་པ་ས་ཕོ་སྦྲུ[9] (1458) བར་ཕོ་བྲང་གོང་རི་དཀར་པོར་སྲིད་བསྐྱངས་བའི་རིང། རྒྱ་བོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དུ་མ་གཟིགས་ཞིབ་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་དང། དུས་ཕྱིས་སུ་ཡང་ཕོ་བྲང་དེའི་འོ་གས་མཛད་སྟོན་ལ་གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་ཀྱིར་འདོན་གནང་སྲོལ་ཡོད་པ་ལ་བརྟག་ན་རྗེ་འདི་རྒྱལ་སྲིད་སྐྱོང་དུས་མཛད་པ་མིན་ནམ་སྙམ།

དེས་ན་ལེགས་བཤད་འདི་ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པར་གཏན་ཚོགས་མང་བའི་རྒྱ་མཚན་ལས། སྐབས་འདིར་རྗེ་འདིའི་རྣམ་ཐར་མདོར་ཐབ་གྲོང་བ་ལ། རྗེ་འདི་དབུས་ཀྱི་གཡུ་རྒ་སྟེ་ལྷོ་ཁ་གཡ་ནས་ལ། ཐོན་མིའི་གཏུང་བཏུང་དུ་སྐུ་འབྲུངས།(ཀ་ཅ.ཀ.ཀ)ཞིང། ཀུན་མཁྱེན་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་ས་ཁོགས་མཚན་མང་[10]། དགུང་ལོ་བཅོ་ལྔ་ནས་གོང་དཀར་རྫོང་གི་ཐོང་དཔོན་དང། དགུང་གྲངས་ཉིར་བདུན་ལ་སྲིད་སྦྱངས་ཏེ་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་མཛད་ཅིང། རྗེ་བླག་ཐོག་པ་དང། ཀུན་མཁྱེན་ས་ལས་འཕེལ། པཾ་ཆེན་བྱམས་པ་གྲིང་པ་ས་ཁོགས་ཀྱི་ཞབས་ལ་བསྟེན་ནས་མཁས་པའི་གོ་འཕང་བརྙེས། དཔལ་ལྡན་ཐོང་དཀར་ས་ཁོང་དཀར་ཏོ་རྗེ་གཙན་(ཀ.ལ.ལ)ཕྱག་བཏབ་པ་ས་ཁོགས་ཀྱིས་དབུས་ཕྱོགས་སུ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱའི་བསྟན་པ་སྟོབས་ཀྱིས་འདེགས་པར་མཛད[11]·ཅེས་འོ་རྒྱུས་ནང་ཡོངས་སུ་གྲགས་པ་ལྟར། རྗེ་འདི་རབ་ཏུ་མ་བྱུང་བའི་སྟོན་ནས་ཀྱང་ཕོ་བྲང་གོང་རི་དཀར་པོར་ཆེས་བཟོ་བཀོད་མཛོས་པའི་ལམ་འབྲས་ཕོ་བྲང[12]·དང། ས་སྐྱ

[7] ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་རྣམ་ཐར་ནང་མ་འགོད་པ་ཡང། རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསས་ཡིག་དང། དཔལ་མགོན་ཞལ་བཞི་པའི་ཐུགས་དམ་མངོས་ཀྱི་བཤགས་པའི་ཚོ་གཅིས་སོགས་སྣང་ངོ།།

[8] རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད།ཨོཾ་གྲངས། 25 ཡིག་ཕྲེང་ 4 ནང་གསལ།

[9] རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད།ཨོཾ་གྲངས། 29 ཡིག་ཕྲེང་ 7 ནང་གསལ།

[10] རྗེ་འདིར་ཚོས་འཕྱང་དང་རྣམ་ཐར་རྣམས་སུ་མཚན་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་མི་འདུ་བ་བཅུ་གསུམ་སྣང་བ་ནི། གྲ་ལྷ་རྒྱལ་པོ། དཔོན་ཆེན་གྲ་ལྷ། ཇོ་རྗེ་འཚང་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ། གོང་དཀར་ཇོ་རྗེ་གཏན་པ་ཆེན་པོ། ཐུ་སྟོན་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ་དང། ཇོང་པ་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ། ཇོང་ཆེན་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ། ཀུན་མཁྱེན་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཇོ་རྗེ་གཏན་པ་ཆེན་པོ། རྗེ་བཅུན་འཇིགས་མེད་དཔའ་བོ། ཁྱགས་འཚང་ཀུན་དགའ་རྣམ་རྒྱལ། ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེ་ཞེས་སོགས་མཚན་མང་བས་བོད་ཀྱི་བླ་མའི་ནང་ནས་མཚན་མང་ཨོས་རྗེ་འདི་ཡིན་ནམ་སྙམ།

[11] འཇམ་མགོན་ཆ་ཕྱེས་ཞབས་དང་ཚར་ཆེན་གསུང་ནང་ཡོད་སྐྱབ་ཡང་མ་ཆེད། ངོར་ཆེན་ས་ཁས་རྒྱས་ཕུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོས་འཕྲུང། ས་སྐྱའི་དཔེ་ཁྱེད་བསྡུ་སྒྲིག་ཁང་ནས་བསྒྲིགས་པའི་ 《ས་སྐྱའི་ཚོས་འཕྲུང་གཅེས་བཏུས》ཏེ་བ་འཇེང་བཞི་པ། ཨོག་ངོས་ ལ་ཅ ནང་དུའང་གསལ།

[12] རྣམ་ཐར་ངོ་མཚར་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་མཛོད་ལས། རྗེ་འདི་རྒྱལ་སྲིད་བསྐྱངས་དུས་ཕོ་བྲང་ཐོང་རི་དཀར་པོར། ཕྱི་ལ་ཆེན་ཀྱི་ཐོག་ཏུ། ཁང་བཟེགས་ཀྱི་བཀོད་པ་གཞན་དག་ལས། ཁྱད་པར་འཕགས་ཤིང། དེ་ཉིད་རྒྱུད་མན་ངག་གི་བླ་མ་དམ་པ་རྣམས་ཀྱི་རིམ་པ་ཚར་དུ་དངར་བ་དང། ཡི་དམ་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་བཀོད་རིས་སོགས་ཆགས་དུ་

བཀའ་འབུམ་གོང་དཀར་པར་མ་[13]སོགས་དཔལ་ས་སྐྱའི་གསུང་རབ་དུ་མ་[14]གསར་བཞིངས་མཛད་ཡོད། ས་སྐྱ་པའི་མཁས་སྒྲུབ་གྲགས་ཅན་གང་ས་ཅན་མཛོས་པའི་རྒྱན་འགྲེལ་སྟགས་ལ་མཁས་པ་ཀུན་དཀའ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཡ་ཀྱལ་དུ་ཡང་མཁས་པས་[15] བཞེད། རྗེ་བཙུན་གོང་མ་རྣམ་ལྡ་ཆར་གྱི་དགོངས་པ་འགལ་མེད་དཀར་འཛམ་དུ་བཀྲལ་ཅིང་བཞེད་པས་[16]ས་སྐྱ་པའི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་དག་གི་གཙུག་གི་རྒྱན་དུ་སྤྱད[17]། གཞན་ཡང་རྗེ་འདི་མཛད་འཛིན་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པས་ཀུན་ཀྱིས་བཀུར་ཅིང་། ས་སྐྱའི་གདན་ས་རར་ཕྱོན་པའི་དུས་སུ་ཡང་། བདག་ཆེན་རྣམས་བློན་པ་དང་མཚུངས་པར་དགེ་འདུན་གྱི་ཞིར་སྒྲིང་དང་། བཀྲ་ཤིས་ཕྲ་རིང་བཤམས་པ་སོགས་ཀྱིས་བཀུར་བསྟི་བླ་མེད་མཛད་[18]པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། རྗེ་འདིའི་གསུང་ཐོག་ཀྱང་། ཀྱེ་རྡོར་རྣམ་བཤད་ཉིན་སྟེང་། ཀུན་རིག་གི་ངག་འདོན་མཐའ་

བྱུང་བ་ལམ་འབྲས་ཕོ་བྲང་ཞེས་པའི། འཆི་མེད་ཀྱི་ཐོང་ཁྲིར་མཛོན་གྱམ་པ་ལྟ་བུ་བསྒྲུབས་པར་གནང་བས། དེང་སང་གངས་རིའི་ལྷོར་ས་འདིར་ཁང་བཅེགས་སྒྲར་བཀྱི་བ་རྣམས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོར་གྱུར་པ་ཞིག་མཛོད་པ། ཞེས་ཨོག་གངས། 26 ཡིག་ཕྲེང་3 ནང་དུ་གསལ།

[13] ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་གོང་དཀར་པར་མ་ནི། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་ཐོག་ཞིབ་འཇུག་གནང་མཁས་ David Jackson ཀྱིས། (Notes on two Early printed Editions of Sa-skya-pa Works)ནང་དུ། ཕྱི་ལོ་༡༩༥༠ ཙམ་ལ་གླུ་ལྡ་རྒྱལ་པོས་རྗེ་ཐག་ཐོག་པའི་དུང་ནས་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་གསས་སྒྲོང་མཛད་དེ། དེ་དག་ཐུས་ཀ་ཚད་ལྡན་ཡོང་ཕྱིར་དང་། གསུང་རབ་དེ་དག་གི་ལྟ་གྱབ་དར་ཐེལ་ཡོད་སྣང་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་ཐོག་མར་པར་བཀོ་བཙུམས་པ་དང་། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥༤ནས་ ༥༠ སྒོར་ལེགས་གྱབ་མཛད། ཅེས་གསལ་བ་ལྟར་ན། འདི་ནི་དུས་རབས་བཅོ་ལྔའི་ནང་བཞེངས་པ་དང་། ཐེ་དགེ་པར་མ་དུས་རབས་བཅོ་བཙུང་པའི་ནང་དུ་བཞེངས།

[14] གོང་དཀར་པར་མ་གཞན་ཡང་། རྗེ་བཙུན་གྲགས་རྒྱན་གྱི་《མཛོན་ཚོགས་ལྷོན་ཤིང་》པར་དུ་བཀོས་པ་ནི། དེའི་མཇུག་བྱང་བུ། ངེ་སྐད་བཟོང་པའི་ཕྱིར་ཕོ་ཡང་། ། ས་སྐྱའི་འཛམ་དབྱངས་ཞབས་པར་ཀྱི། ।ཁོར་པན་དང་པ་ལ་བགོང་པ། ।རིག་འཛིན་གྲྭ་ལྡ་རྒྱལ་པོའོ། ।ཞེས་དང་། ཐེག་པ་མཆོག་ལ་ཚོས་པའི་དགེ་བསྐྱེན་གྲྭ་ལྡ་རྒྱལ་པོས་གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཏོན་དུ། དཔལ་ལེན་ཀྱི་ལོ་ས་གཟུ་བའི་དཀར་ཕྱོགས་ལ། གོང་དཀར་དཔལ་ཀྱི་སྒེ་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་ཕོ་བྲང་དུ་བཞེངས་པ་དགེ་ལེགས་ཐུ་ཐུར་ཅིག ।ཅེས་དང་། ཡང་དེའི་མཇུག་མཐར། འདི་ལ་ཕྱི་མོ་བཀྲང་དགུ་ཙམ་བཅོལ། ।འཛམ་ཁྱབ་ཀྱིས་གཏན་ལ་ཕབ། ।སྒེ་ཙམ་ལས་ཡི་གེ་ཆ་ཙང་པ་ས་ས་ཁ་ཤས། ।ཁང་བཟོ་ཞེད། ད་དུང་བློ་ལྡན་ཀྱིས་དཔྱད་པར་ཅོག། ।ཞེས་གསལ་ལ། གཞན་ཡང་ས་པཊ་ཀྱི་《མཁས་འཇུག》 དང་། རྗེ་བཙུན་འདི་ཉིད་ཀྱི《རྗེ་བཙུན་རྣམས་ལ་ཞུ་བའི་འཛིན་ཡིག》ས་སྐྱ་པའི་གསུང་རབ་དུ་མ་པར་སྒྲུན་མཛད་ཡོད།

[15] “ས་སྐྱའི་རྗེ་བཙོ་བཀྲད་ཁྲི་རིན་པོ་ཆེས་མཛད་པའི་《ས་སྐྱའི་ཆོས་འབྱུང་》ཏ་ས་པར་སྒྲུན་ཅས་པ་དེའི་ནང་དུ་གསུངས་པ་དང་། དེ་མིན་པར་བཞེད་མཁས་འདར་སྟེ། གང་ས་ཅན་མཛོས་པའི་ཀུན་ཏུ་ཀ་ཀམ། ཀུན་དགའི་སྐབས་ལ་ལ་ལས་ལ་ཕན་ཐུགས་ལ་མཁས་པར། དཔལ་ལྡན་རྗོང་པའི་ཕྱེས་ཆེན་ཀུན་དགའི་མཚན་ཅན་ཐུགས་ཏེ། ། ཆེན་ཀུན་དགའ་ཀྱལ་མཚན་དང་། ། རྗོང་ཆེན་ཀུན་དགའ་ཀྱལ་རྣམ་ལྡ་ཆར་གཉིས་ལས་གང་འདྲེན་ཚུལ་ཐད། དེང་གི་ཚར་ས་སྐྱའི་མཁས་པ་དང་དོན་གཉིར་ཅན་དག་ཡིས། འདི་པོ། འདི་མ་ལགས་སོ། ।ཞེས་ཇི་ལྟར་ཐོ་ཡོ་ཅན་ཡང་ཁ་ཤས་ཀ་ཆ་ཙང་ཁ་ཤ་ཁ་ཤ། ། ཁ་ཤ་ལ་ལ་ལ་ཡ ।ཞ ।ཁ ।ཁ ।ཁ

དགོ་དང་བཅས་པ། རྡོ་རྗེ་གླུ་གར་གྱི་བཤད་པ་སོགས་གསར་རྩོམ་པོད་བཞི་ལྷག་དང་། ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་མཆན་[19]བཀོད་པ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང་། སྨོན་མཚན། མཁས་གྲུབ་རིག་པའི་གྲོག་ཕྲེང། ཡོངས་འཛིན་ཤྲཱི་ཀུན་དགའ། པཾ་ཆེན་འབུམ་ཐང་གསུམ་པ་སོགས་དང་། ཁྱད་པར་བོད་ཀྱི་མཁྱེན་ལྡན་རི་མོའི་སྒོལ་འཕྲིང་གོང་དཀར་མཁྱེན་བརྩེ་ཆེན་མོ་སོགས་སྨོན་མའི་ཚོགས་དུ་མ་བསྐྱེན་པར་མཛད། མཐར་དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་རྩ་ལྔ། མེ་ཕོ་འབྲུག་ལོ། ཐྭོ་ལོ་༡༩༥ གོང་དཀར་རྡོ་རྗེ་གادན་དུ་སྐུ་གཤེགས།

བཞི་པ། གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་ཀྱི་མཚན་དང་། མཚན་ངོས་ཀྱི་གཏམ།

སྨྱོར་གནའ་དེང་མཁས་པས་མཛད་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆུམས་དང་རྩོམ་ཡིག་ཕལ་མོ་ཆེར་མཚན་རྒྱས་བསྟུས་གཤིས་རེ་ཡོད་ལ། ཁྱད་པར་བོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཁག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་ནི། འཇམ་མགོན་ས་སྐྱ་པཎྜི་ཏས་བོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྒོལ་འཕྲིང་དུ་མཛད་པའི་ལེགས་བཤད་ལ་མཚོན་ན། 《ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར།》ཞེས་བྱ་བ་དང། 《ས་སྐྱ་ལེགས་བཤད།》ཅེས་མཚན་གྱི་ཆུམ་གྲངས་རྒྱས་བསྟུས་གཤིས་ཡོད་པ་ལྟར། ལེགས་བཤད་འདིར་ཡང《གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་》དང་། 《སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཕྱུན་མོང་དུ་གདམས་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མི་ཟད་པའི་གཏེར་མཛོད།》ཅེས་མཚན་གཤིས་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་སེམས་ཤིང་། དེ་ལྟའི་དབང་དུ་བཏང་ནས་བཤད་ན། མཚན་དང་པོ་དེ་ནི། ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་འཕྲུང་ཁུངས་གོང་དཀར་[20]ནས་ཡིན་པས་དེའི་ཚ་ནས་གོང་དཀར་ཞེས་དང་། སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་གادམས་པའི་ལུགས་ཟུང་གི་བསླབ་གསོའི་ལེགས་བཤད་ཅིག་ཡིན་པས་ལེགས་བཤད་ཅེས། མདོར་ན་མཛད་ཡུལ་དང་བརྗོད་བྱ་གཤིས་ལ་བརྟེན་ནས《གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་》ཅེས་འདོགས་པར་མཛད་ལ། མཚན་གཤིས་པ་དེ་ནི། གང་ལ་གادམ་པའི་ཡུལ་དང་ནང་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱའི་ངོ་བོའི་ཚ་ནས། སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཕྱུན་མོང་དུ་གادམས་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཞེས་དང་། དཔེའི་སྒོ་ནས་མི་ཟད་པའི་གཏེར་མཛོད་ཅེས། མདོར་ན་གང་ལ་གادམས་པའི་ཡུལ་དང་བརྗོད་བྱའི་ངོ་བོ་དང་། དཔེ་བཅས་ལ་བརྟེན་ནས《སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཕྱུན་མོང་དུ་གادམས་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མི་ཟད་པའི་གཏེར་མཛོད།》ཅེས་འདོགས་པར་མཛད། འོན་ཀང་དེ་ཡོད《གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་》གསར་ཆེད་བྱུང་བའི་མ་ཕྱི་དེ་དག་ལ་མཚན་འགོད་སྟངས་མི་འདྲ་བ་སྟང་བ་ནི། འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ནས་ཆེད་པ་དེར《གོང་དཀར་ལེགས་བཤད།》ཅེས་བཀོད་འདུག་པ་དང། དབྱིན་ཡུལ་ནས་ཆེད་པ་དེར《གོང་དཀར་

[19] ཀུན་མཁྱེན་རིན་པོ་ཆེས་ས་སྐྱ་བཀའ་འབུམ་ལ་མཚན་མཛད་པ་ནི། གོང་དཀར་བླ་མ་འཕྲིན་ལས་ཆུམ་རྒྱལ་གྱི《 གསས་ཡིག་བྱམ་པ་བཟང་པོ།》ལས། དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་བཀའ་འབུམ་ལུང་ཐོབ་པའི་སྐོར་ལ། ཐེ་བཙུན་གོང་མ་ལྷའི་སྐུ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་ནས་དྲངས་ཏེ། དེ་ཆུམས་ཀྱི་གགས་དང་རྗེ་མ་མེད་པ་ཆུམ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་རྡོ་རྗེ་གادན་པའི་ཕྱག་དཔེ་གསུམ་བྱ་བཏུ་བཞི་བཅུ་ལྔ་ལས་ཁོས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་ཡོངས་ས་ཆེན་དཔེ་ཁྱུན་གསས། ཁེས། ཆུ་ལ་ཡོངས་ས་ཆེན་དཔེ་ཁྱུན་ལས《གོང་དཀར་ལེགས་བཤད》ཅེས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ཕ་ཁ་ཁ ། ། །

པོའི་ལེགས་བཤད།》ཅེས་ཆུང་མི་འདུ་བར་བགོད་པར་སྟོང་ལ།

ང་དུང་དེ་ལས་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་བ་གཞན་ཞིག་ཡོད་པ་ནི། དབྱིན་ཡུལ་ནས་ཆེད་པའི་མ་ཕྱི་དེར་མཚན་བྱང་གོང་དུ་བགོད་པ་ལྟར《གོང་དཀར་པོའི་ལེགས་བཤད།》ཅེས་རང་ལས་མི་གསལ་ཞིང་དེའི་ནང་དུ་སྒེ་ཚན་ཡང་གཅིག་ལས་འགོད་མེད་མོད། འོན་ཀྱང་འབྲུག་ནས་ཆེད་པའི་མ་ཕྱི་དེར་མཚན་བྱང་མི་འདྲ་བ་གཉིས་པོ་འགོད་སྟངས་སྒེ་ཚན་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་བགོད་འདུག་པ་ནི། ཐོག་མར་གོང་དུ་བགོད་པ་ལྟར《གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་》ཅེས་དང་། དེ་ནས་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྒེ་ཚན་གཅིག་རྒྱལ་པོ་ཐོག་ནས་སྒེ་ཚན་གཉིས་པ་དེར། 《རྒྱུ་པོ་ཀུན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གདམས་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས།》ཞེས་བགོད་འདུག་ལ། ཡང་སྒེ་ཚན་དེར་ལེའུ་དགུ་ཡོད་པ་ལས་འགའ་ཞིག་གི་གཤན་དུ་ 《ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མི་ཟད་པའི་གཏེར་མཛོད།》ཅེས་པ་བགོད་པར་སྟངས་བས། ཐོག་མར་ཆུང་ཆྱོག་འཛིང་ཆེ་བའི་ངང་ཚུལ་གྱིས་ལན་ལའང་། ང་ཚོས་རྒྱུ་ཞིབ་ཀྱིས་བརྟག་ན། དེ་ནི་གཙོ་བོ་ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་དག་མི་དག་དང། རྒྱོན་ཡོད་ཀྱི་དབང་གིས་མིན་པར། ང་ལྟ་ང་ཚོར་གསར་དུ་ཆེད་ཅིང་མཐལ་དུ་ཡོད་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་མ་ཕྱི་ཡི་གེར་འགོད་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ལ་རགས་ལུས་པ་ཞིག་ཡིན་སྙམ། ཇི་ལྟར་ན། ང་ཚོར་ཐོབ་པའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་མ་ཕྱི་དེ་ཉིད་སྔོ་མོ་མི་སྣེར་ཞིག་གིས་ལག་ཏིག་ཡིན་ངེས་ལ། དེ་ནི་ཁོ་རང་གིས་ཇི་ལྟར་བཤད་འདོད་པ་དང། གང་བཤད་བར་འདོད་པ་ལྟར་ཏིས་པས་དེ་ལྟར་ཆད་ལྷག་ཅན་དང། ཡིག་ཆོར་ཅན་དུ་ཐུར་བར་སློས་མེད་ཐོག་པར་མ་ཚད་ལྷན་ལྟར་ཆ་ཚད་བ་ཞིག་ཀྱང་མེད། དེར་བཅེན་ང་ཚོས་ད་ཡོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཚན་འགོད་སྟངས་དང། དུམ་མཚམས་དབྱེ་སྟངས་ལ་ཚད་འཛིན་ཡིད་བརྟན་འགེལ་བ་ཞིག་བྱ་ཐབས་བྱེད་པས། བདག་གིས་བསམ་ན། ལེགས་བཤད་འདིའི་མཚན་དེ་དག་ཀྱང་དོན་ལ་མཚན་མི་འདྲ་བ་མ་ཡིན་པར་ཡིག་འབྲི་བས་སོ་སོར་བྱིས་པ་ཅམ་ལས་ལེགས་བཤད་འདིའི་མཚན་བསྡུས་པར། 《གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་》ཅེས་དང་། མཚན་རྒྱས་པར། 《རྒྱུ་པོ་ཀུན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གདམས་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་མི་ཟད་པའི་གཏེར་མཛོད།》 ཅེས་ཡིན་ནམ། ཡང་ན། དབྱིན་ཡུལ་ཀྱི་མ་ཕྱི་དེར་མཚན་ཕྱི་མ་དེ་ཡི་ནས་མ་གསལ་བ་དང། ལྷ་འབྲུག་གི་མ་ཕྱིར་མཚན་གཉིས་ཀ་གསལ་ཡང་སྒེ་ཚན་སོ་སོར་གསལ་བ་དང། སྒེ་ཚན་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཆ་ནས་གཏན་ནས་མི་འདྲ་ཞིང། ཕྱི་མ་དེར་ལེའུ་འགོད་སྟངས་སོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་ཀྱང་ལེགས་བཤད་རང་རྒྱ་བ་ཞིག་ཏུ་བཞག་ཀྱང་ཆོག་པ་ལྟ་བུར་སྟོང་བས་གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་དེ་གཉིས་རིགས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡིན་ཡང་སྲིད་སྙམ། ཡིན་ན་ཡང་ད་ལྟའི་ཚར་དཔྱད་གཞི་གཞན་མ་ཆེད་པས་བཤད་ཕར་དཀའ་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་སྟབས་ཕྱིས་ཀྱི་དོན་གཉེར་ཅན་དག་གིས་དཔྱད་གཞིར་བཞག་ཡོད།

ལྷ་པ། གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཆོས་ལུགས་དང། ཁྱད་ཚོས་ཀྱི་ཀཏམ།

སྒྲིན་པོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཆམས་ནི་ཚོགས་བཅད་དང། བཅད་ལྡན་སྒེལ་མའི་ཆོས་ལུགས་སུ་ཀྱབ་ཡོད་ལ། ཚོགས་བཅད་ལ་ཡང་ཚོག་ཁྱམ་སྟོ་ཚོགས་ཀྱི་ལུས་སུ་ཀྱབ་པ་ནི་པོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དངོས་སུ་མཐལ་རྒྱ་ཡོད་པས་དོགས་པ་ཅམ་ཡང་མི་དགོས་པ་ལྟ་བུར་སྟོང་ནས་ལང། ལེགས་

བཤད་སྐོར་ལ་དཔྱད་བརྗོད་ཀྱི་ཚོམ་ཡིག་སྒྲིལ་མཁན་མི་ཁུང་བས་ལེགས་བཤད་བསྡན་བཅོས་ཀྱི་ཚོམ་ཡུས་ཡིན་ན། ཚོགས་བཅད་ཁོ་ན་དགོས་པ་དང། ཚོགས་བཅད་དེ་ཡང་ཚོག་ཁྱིམ་བདུན་པ་ཅན་ཁོ་ན་ཡིན་པར་གྲེང་མཁན[21]ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ནི་བོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཆ་ཚང་ཆ་རྒྱས་མ་བྱུང་བར་སྟོན་ཚོག་བྱས་པ་ལས་མ་འདས། གང་ལགས་ཤེ་ན། འཇམ་མགོན་ས་པཎ་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གཉིས་པ་ 《ལེགས་བཤད་འཕྲལ་ཀྱི་ཏྲ་བ། [22]》ནི། བཅད་ལྡན་སྒྲིལ་མའི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་དཔེ་མཚོན་ཞིག་ཡིན་ལ་དེ་ཉིད་ལས། ཀྱི་མ། གནའ་དུས་བཟང་པོ་ནུབ། །ང་དུས་བན་པ་ཤར། །མནའ་མི་མཁས་པ་འདས། །ང་ནི་བྱུན་པོ་སྐྱེས། །ལྷ་ཆོས་དར་ཀྱི་མདུད་པ་གོལ། །མི་ཆོས་སོག་མའི་ཕོན་ཐག་ཆད། །རྒྱལ་ཁྲིམས་གསེར་ཀྱི་གཉའ་ཤིང་ཆག །ཅེས་དང་། གཏམ་མགོ་འཛུམ་ཀྱིས་བསུས། གཏམ་གཞུག་འཛུམ་ལ་ཞོགས། དགོས་དོན་ཕོག་པར་སྟོས། རན་ལ་མཇོས་པ་ཤོད་ཙང་། ངན་ཁོང་ན་ཡོད་ཀྱང་ཁ་ཏུ་འཇམ་སྐད་ཐོན། མི་ལ་མཇོས་པ་ཡིན། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ར་སྟོད་གསལ་ཕོར་ཐུབ་པས་འགྲེལ་བཤད་ཁ་ཏགས། ཡང་ཚོག་ཁྱིམ་བདུན་པ་ཁོ་ནའི་ཚོམ་ཡུས་སུ་གྱུབ་པར་འགྲེལ་མཁན་ཆགས་ལ་ནི། གོང་དུ་ལེགས་བཤད་འཕྲལ་ཀྱི་ཏྲ་བ་ལས་དཔས་པའི་ཚོག་ཁྱིམ་ལྔ་པ་ཅན་དག་དང། གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཚོམ་ཡུས་ཚོམ་ཁྱིམ་བཅུད་པ་ཅན་དང། དགུ་པ་ཅན་ཅིས་མེད་དུ་མཇད་པ་འདི་དག་གིས་ཁོང་ཆགས་པར་དན་ཏུགས་དང་བཅས་པའི་ལྷགས་ལན་གཅོང་མ་ཞིག་ཐོབ་ཡོད། དེས་ན་བོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཚོམ་ཡུས་ནི་རིགས་སྟ་མང་ལས་གྱུབ་པ་གས་ལ་ཡོར་ཤེས་ཐུབ་ཅིང། དེ་ནི་བོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་དོན་གཉིར་ཅན་ཆགས་ཀྱིས་ཅིས་པར་དུ་མཁྱེན་དགོས་པའི་གལ་ཏེགས་ཡོར་ཤེས་ཐུབ་ཅིང། ཁ་ནི་ལ་ཡང་ཀ་ཅ་ཡ ལེགས་བཤད་འདིར་སྟོབ་ས་ཁོང་དཀར་ལེགས་ཀྱི་ཚོམ་ཡུས་ཤུ་ཁ་ལ། ལེགས་བཤད་འདིར་ལྷན་ཁྱིམ་ཚོགས་ཀྱི་ཚོམ་ཡུས་ཀ་ཁ་ཅ ཏ་ལ། ལེགས་ཤད་ཀ་ཁ ཀ ཁ ཏ ཡ ཤ ཀ ཁ ཏ ཡ ཤ ཀ ཁ ཏ ཡ ཤ

ནོར་སྦྱིན་པ་བཏང་ན་ཕྱུག་པོ་ཡིན། །བློ་མི་དགེ་སྟོམ་ན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན། །ཁེམས་རང་རྒྱུད་ཕྱལ་ན་བཟོད་པ་ཡིན། །ཆོས་དགེ་ལ་བཀོད་ན་བསྟོན་འགྲུས་ཡིན། །རྒྱོན་ཡོན་ཏན་ཤེས་ན་ཤེས་རབ་ཡིན། ।ཞེས་སོགས་དང་། མིན་པའི་ལེའུ་ལས། བློ་འགྲུར་ལྟོག་མང་བ་ཚོད་པོ་མིན། ।གནོད་ཅི་འཕྱོལ་བྱེད་པ་གཉིས་ཚན་མིན། ।གང་བཅོལ་ན་བྱེད་པ་མིའི་གཡོག་མིན། ।མི་ཁ་རོག་སྟོད་པ་ལྷགས་པ་མིན། ।ཡིད་གང་དྲན་ལེན་པ་བརྟན་པོ་མིན། ।སྐྱེས་པ་མོ་ཕྱོར་བྱེད་པ་དཔའ་པོ་མིན། ।དམན་ལུས་ཚགས་སྟོད་པ་མཛངས་མོ་མིན། ।ཡིད་བཟློ་དུང་མེད་པ་ཕ་མ་མིན། ।ངག་བསྟན་བྱ་མ་ཁན་བུ་ཚ་མིན། ।བློ་ནུ་དང་མི་མཐུན་གོགས་པོ་མིན། ।ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་ཆོགས་བཅད་སྟེང་ལས་ལྟང་ངོན་བཀོད་སྒྲིག་གནང་སྟངས། ཆོས་དང་འཇིག་རྟེན་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་འཚོ་བ་དངོས་དང་འབྲེལ་བའི་གསོན་ཁམས་དང་ལེགས་བཤད་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ལྟན་འདུག །

ལྟོ་འབྲུག་དང་དབྱིན་ཡུལ་ནས་ཆེད་པའི་གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་མ་ཕྱི་མཐུན་པ་དེ་ནི། དགུས་གཅིག་ཏু་བཀོད་པ་ལས་ལེའུ་དང་རབ་བྱེད་ཀྱི་ཚ་བགོས་གང་ཡང་མཇད་མེད་ཅིང་། ལྷག་པར་དུ་དེ་གཉིས་ཀའི་མཐུག་མཐའི་ཆོག་ཤུང་དེར་བསམས་ན་དེ་བས་ཆ་མ་ཚང་བའི་ཆུམ་པ་གསལ་པོར་མངོན་པས་འདིར་ད་དུང་ཕྱིས་སུ་མ་ཕྱི་གཞན་ཆེད་ན་དཔེ་བསྡུར་གྱི་དཔྱད་ཞིབ་དགོས་པར་མཐོང་།

དེ་ནས་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་མ་ཕྱིར་མེད་ནའང་། ལྟོ་འབྲུག་གི་མ་ཕྱིར་འགོད་པའི་སྒེ་ཚན་གཉིས་པ་དེ་ར། 《སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གདམས་པའི་ལུགས་ཀྱི་བསྟན་བཅོས།》ཞེས་མཚན་བྱང་ཡང་འགས་སུ་བཀོད་པར་སྟོང་ཞིང་། དེ་ཉིད་ལེའུ་དགུའི་བདག་ཉིད་དུ་ཕྱི་བར་མཇད་པའི་ལེའུ་ཆུམས་འདིར་དུངས་ན། ཡིན་པའི་ལེའུ་[24]དང་པོ། མིན་པའི་ལེའུ་གཉིས་པ། ཡོད་པའི་ལེའུ་གསུམ་པ། མེད་པའི་ལེའུ་བཞི་པ། དཀའ་བའི་ལེའུ་སྔོ་ལྔ་པ། སྣ་བའི་ལེའུ་དྲུག་པ། མ་ཁྱམ་པའི་ལེའུ་བདུན་པ། ལྷག་པའི་ལེའུ་བརྒྱད་པ། འདྲ་བའི་ལེའུ་སྔོ་དགུ་པ་བཅས་ཡིན་ལ། ལེའུའི་མཚན་ལ་སོགས་པ་སྔོ་ཚན་གཉིས་པ་དེ་ཁོ་ནའི་ཁྱད་ཆོས་ལ་བསམས་ན་ཡང་བོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གཞན་དང་མི་འདྲ་བ་ནི། གཅིག་ནས་ཆོག་ཤུང་རེ་རེས་བརྗོད་དོན་ཆ་ཚང་བ་རེ་རེ་སྟོན་པ་དང། གཉིས་ནས་ཆོག་ཤུང་ཕལ་ཆེ་བ་ཆོག་ཁྱིམ་བརྒྱད་པ་ཅན་ཡིན་པ་ལ། སྐབས་རེ་ཆོག་ཁྱིམ་དགུ་པ་ཅན་ཡང་ཡོད་ཅིང། དེ་དག་གི་སྔོན་སྒྲོར་རིགས་མི་འདྲ་བར་མཇད་པ། གསུམ་ནས་ལེའུ་སོ་སོའི་ཆོག་ཤུང་ཡོངས་རྫོགས་མཇུག་མཐའ་ཆོག་গচিগ་গীས་བསྡུ་བར་མཇད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་ཡང་ཆོག་ཤུང་སོ་སོའི་མཇུག་བསྡུའི་ཆོག་དང་མཐུན་པའི་སྒོ་ནས་བཏགས་པ་བཅས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་མངོན་པར་མཇད་པ་ཅིང། ཆོགས་བཅད་སྟེབ་སྟངས་ཀྱིས་ཐད་ནས་བཤད་ན་ཡང་བོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གཞན་ཆམས་ཕལ་ཆེ་བ་ཆ་གསུམ་དང་ཡ་གཅིག་པའི་ཆོག་ཁྱིམ་བདུན་པ་ཅན་ཡིན་མོད། འདི་ནི་ཡ་དང་ཆ་གསུམ་དང་ཡ་གཅིག་བྱས་པ་ཆོག་ཁྱིམ་བརྒྱད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ་དཔེར་ན། རྒྱབས་བློ་གཏད་ཐུབ་པ་དགོན་མཆོག་ཡིན། ।ལས་བྱེད་རིན་ཆོག་པ་དམ་ཆོས་ཡིན། ।གོགས་བཀུར་བསྟི་ཐུབ་པ་དགེ་འདུན་ཡིན། ।དྲིན་ཆེ་ངེས་ཤེས་པ་ཕ་མ་ཡིན། ।ཞེས་དང་མི་བཟང་གོགས་

[24] དང་ཡོད་ཀྱི་མ་དཔེའི་ནང་བུ། 《ལེའུ》ཞེས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་བཀོད་པར་སྟོང་མོད། བདག་གིས་བཅོས་ཏེ་ལེའུ་ཞེས་ཡོངས་གྲགས་ཀྱི་དག་སྒྲིབ་ལྟར་བཀོད་པ་ཡིན།

བྱེད་པ་ལས་འབྲེལ་ཡིན། །ལར་ཐར་ལམ་རིན་པ་གྱང་པོ་ཡིན། །དགེ་ཁོན་མོངས་བཅོམ་ན་དཔའ་པོ་ཡིན། །ཚེ་སྟོང་ཐད་བྱེད་པ་གླེན་པ་ཡིན། ། ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་ཕལ་ཆེ་བ་དེ་ལྟའི་ཚོགས་བཅད་ཀྱི་རྩོམ་ལུས་གུ་གྱེབ་ཅིང་།

ཡང་ཚོགས་བཅད་འགའ་ཞིག་ནི། ཆ་བཞི་དང་ཡ་ཅན་གྱི་ཚོགས་བཅད་ཚོག་ཁྱིམ་དགུ་པ་ཅན་དེ་འདྲ་ཡང་མཇད་པ་ནི། དཔེར་ན། སྒྲགས་པ་ཆང་ལ་བཙོ་བ་དམ་ཟས་མིན། །དང་མས་ཤ་ཐོས་བྱེད་པ་སྐྱ་ཤར་མིན། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཚོགས་བཅད་སྟེབ་སྨྱོར་གྱི་རང་བཞིན་མི་འདྲ་བར་གྱུབ་པ་མ་ཟད། དེ་དག་ཀྱང་ཤོ་ལོ་ཀའི་ངོ་པོ་མིན་པར་ཚོག་ཏུང་རེ་རེས་བཙོད་བྱ་ཏིལ་པོ་རེ་རེ་སྟོན་མཁན་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྣང་བ་ནི་ 《གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་》ཀྱི་དམིགས་བསལ་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་ཡིན་ལ། ད་དུང་གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་འདིའི་རྩོམ་སྒྲགས་ཀྱི་སྒྲ་ཚལ་དང། ནང་དོན་བཀོད་སྒྲིག་གནང་སྒྲགས་སོགས་ཀྱི་སྐོ་ནས་བོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མང་པོ་ལྟར་ཡོད་པ་དེ་དག་ནི་འགྲ་ཏུ་འཚད་པར་བྱའོ། །

ཐུག་པ། གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་ཀྱི་བཟོད་བྱ་དང་། ཁྱད་ཆོས་ཀྱི་གཏམ།

ལེགས་བཤད་འདིར་སྤྱི་ཚོགས་ཁྱོན་ཡོངས་ཀྱི་འཚོ་བ་དངོས་དང་འབྲེལ་བའི་བསླབ་བྱ་བསྟན་པ་ནི། བླ་མ་དང་རབ་ཐྱུང་བ། ད་དུང་ཐོང་ཆོག་པ་ནས། ལྟ་ཐེ། ཤེས་ཡོན་ཅན། ཆབ་སྲིད་ཀྱི་མི་སྣ་ཆུལ་བློན་འགོར་དང་བཅས་པ། དེ་བཞིན་སྟྲག་ཤར་ཕོ་ཆོད་དང་སྨན་ཤར་བུད་མེད། གཡོག་པོ། ཇ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་དང་བྱ་ལུགས་བྱེད་ལུགས་ནས་བདག་སྐྱོང་བྱ་ཐབས་སོགས་ཞིབ་ཚགས་སུ་བསྟན་པའི་ལུགས་ཟུང་གི་བསླབ་གསོའི་ལེགས་བཤད་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་ཞིག་ཡིན། འོན་ཀྱང་ད་ཡོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་མ་ཕྱི་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ལས། དབྱིན་ཡུལ་གྱི་མ་ཕྱིར་འགོ་བཟློད་ཚང་བ་ལྟར་དུ་སྟང་ནས། ལྷོ་འབྲུག་གི་མ་ཕྱི་དེར་ཅི་ཙམ་མ་ཚང་བ་དང། ཡང་གཉིས་ཀ་ལ་མཇུག་མ་ཚང་བ་ནི་གཅིག་མཚུངས་སུ་སྟང། མ་ཕྱི་དེ་གཉིས་བར་ལ་ད་དུང་ཚོག་ཏུང་དང་ཨོ་ལོ་ཀ་འགའ་ཞིག་ཐུ་ཏིང་ཨོར་བ་དེ་འདྲའང་འདུག་ལ་དེ་མིན་དབྱིན་ཡུལ་གྱི་མ་ཕྱི་དེར་མེད་པའི་ལྷོ་འབྲུག་གི་མ་ཕྱིའི་ལེགས་བཤད་ཚན་པ་གཉིས་པ་དེའི་བཟོད་བྱ་དང་དེའི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་ཡོད་པ་བཅས་ཞིབ་པར་བཤད་ནི་ཡིག་ཐུང་ཆེ་བས་འདིར་དེ་དག་ལས་མདོར་ཙམ་གྲོང་བ་ལ།

ལེགས་བཤད་འདིའི་མ་ཕྱི་གཉིས་ལས་དབྱིན་ཡུལ་ནས་ཆ་ཤེད་པ་དེའི་ནང་དུ། ཐོག་མའི་མཆོད་བཟོད་དང་བཙམ་པར་དམ་བཅའ་བ་དང་བཅས་པའི་སྐོ་ནས་འགོ་འདི་ལྟར་བཙམས་ཡོད་པ་ནི།

བླ་མ་དང་ངག་གི་ལྟ་མོ་དབྱངས་ཅན་མ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

ཕྱི་སྟང་ཡུལ་གྱི་རི་མོ་ཅི་ཤར་ཡང། །ས་མས་འཛིན་མེད་དུ་ཤེས་པ་བླ་མའི་དཔྱ། །

ཚུལ་ཁལ་འཕྱོར་གྱི་དགོངས་པ་ཇི་ལྟར་ཡང། །ཟླུ་མི་གྱལ་དུ་འདྲེས་པ་ཕ་མའི་དཔྱ། །

བློ་ཆོ་བཏུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་ཡང། ། ཉམས་གང་ཤར་དུ་སྐྱོངས་པ་ཐོགས་པའི་དཔྱ། །

དོན་ལེགས་ཉེས་སྒྲ་ཏི་(ཐུ་རིས་)[25]་ཇི་ལྟར་ཡང་། །ཤེས་རབ་ཡུགས་སུ་འཛིག་པ་རབ་རེའི་དྲིན། །

དྲིན་བརྗེད་མེད་དུ་སྐྱིང་ལ་བསམ་པ་ནི། །གཏམ་ཐོལ་བྱང་གི་སྙང་གྲྭ་འདི་ལྟར་བླངས།

ཞེས་སོགས་གསལ་མོད། ལྷོ་འགྲྭ་ནས་ཆེད་པའི་མ་ཕྱི་ནི། ཐོག་མ་ཉིད་ནས།

མདངས་མཚར་པོ་པདྨའི་སྟོང་པོ་དེ། །མི་ལྟག་བསམ་ཅན་ཀྱི་ཡི་གར་འོང། །

དེ་ཏེན་མཆོག་བྱང་བ་མ་ཡིན་ནི། །ས་དོག་མོའི་ཁྲོད་བུ[26]་ཟླས་པ་ཕངས། །

ཞེས་སྔོང་བ་ནི་ཁོང་བ་བཤད་པ་ལྟར་མ་ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་འགྲོ་བཙུགས་སྐྱངས་ལའང་མི་འདུ་བའི་ཁྱད་པར་མངོན། དེ་ནས་རིམ་བཞིན་སྟེབ་སྦྱོར་རིགས་མི་འདྲ་བ་འགའ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་བརྗེད་བྱ་བསྟན་ཡོད་པ་ལས། ལེགས་བཤད་སྟེ་ཚན་དང་པོ་ནས་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དང་། མཚོན་འགའ་ཞིག་དབང་གི། དང་པོ། མགུར་གྱུའི་ཆུམ་པའི་སྒོ་ནས་བརྗེད་བྱ་སྔ་ཚོགས་བསྟན་པ་ནི། །

༡) བླ་མའི་སྐོར་ལ།

འཚང་མཁས་པ་བླ་མའི་ཡོན་ཏན་དེ། །མཁས་དྲགས་ན་དེ་ལ་ཚོས་སྲིད་སྐང་། །ཞེས་དང་།

ཇེ་བླ་མའི་གདམས་ངག་གཏེར་ཁ་དེ། །ལམ་ཐར་པར་ཁྱིད་པའི་སེམས་གཅིག་ཤོར། །

ཚོས་གྲྭབ་མཐའ་དམ་ཚིག་མ་མཐུན་ན། །བློ་མོས་གུས་བྱས་ཀྱང་འཛོལ་ཞིག་ཡོད[27]། །

༢) རབ་ཐྲོད་བའི་སྐོར་ལ།

བན་ཚོས་པ་སྟོམ་པ་མི་འདུག་ན། །ཡུས་དམར་ཚོས་ལེགས་ཀྱང་སྟོམ་གཡོགས་ཡིན། །

ཚུལ་ཚོས་བརྒྱད་སྦངས་པའི་བྱ་བཏང་ལ། །མི་སྲིག་ཅན་ཀྱིས་བསམ་ཡང་དད་པ་སྐྱེ། །ཞེས་དང་།

བན་ཚོས་མེད་ཙ་ཁྲིར་ཙ་ནི་འདུ་ལ། ཕྱི་ཁུགས་སུ་ཐལ་ཕྱ་ཐྲྭང་དེ་ཁ། །

ནང་ཁུགས་སུ་དཀོར་ལ་ཐྲྭང་གི་མིག །དེ་སྲིག་ཅན་ཀྱི་མཐོང་ཡང་ངེས་འཐྲུང་སྐྱེ། །

༣) ཕྱོང་ཚོག་པའི་སྐོར་ལ།

བན་ཕྱོང་འཁྱམས་ཀྱི་མཆོད་གནས་ཐོག་པོ[28]དེ། །ཁ་ཉིར་ལས་ཅིང་ཆུམས་ཀྱི་ཁོང་གཅོང་ཡིན། །

---

[25] དཔྱིན་ཡུལ་ནས་ཆེད་པའི་མ་ཕྱི་ཐིས་མ་དེར། སྒྲ་ཏི་ཞེས་པ་ལྟར་སྔོང་ན་ཡང་ཕུས্ལ་ཡིན་ནམ། ཡང་ན། ཐུ་རིས་ཡིན་ནམ་སྙམ།

[26] དཔྱིན་ཡུལ་ཀྱི་མ་ཕྱིར། མདངས་མཚར་པོ་པདྨའི་མེ་ཏོག་དེ། ।མི་ལེགས་བསམ་ཅན་ཀྱི་ཡིད་ལར་འོང། དེ་ཏེན་མཆོད་བྱང་བ་ཕ་ལུལ་ན། ।ས་དོག་མེད་སྟེང་བུ་ཟླས་པ་ཕངས། ཞེས་སྔོང་།

[27] དཔྱིན་ཡུལ་ཀྱི་མ་ཕྱིར། ཇེ་བླ་མའི་གདམ་ངག་གང་བསྟན་ཏེ། ।ལམ་ཐར་པ་བསྟོད་པའི་(ཡས་)ཞིམས་ཅིག་ཤོར། ।ཚོས་གྲྭབ་མཐའི་དམ་ཚིག་མ་མཐུན་ན། ། བློ་མོས་གུས་བྱས་ཀྱང་ཟོལ་ཅིག་འོང། ཞེས་སྔོང་།

[28] དཔྱིན་ཡུལ་མ་ཕྱིར། བན་ལྷོགས་ཁྱམ་ཟོག་པོའི་མཆོད་གནས་ཏེ། ། ཞེས་ཐིས་པར་སྔོང་།

དེ་ལྟ་ཚོད་[29]མིད་པས་མ་བཟུང་ན། །ཟས་ལོངས་སྤྱོད་ཞིབས་ལ་ཤོར་བ་མང། །

༥) ཤེས་ཡོན་ཅན་ཀྱི་སྨོན་ལ།

མི་བློ་ཅན་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་དེ། །མ་ཁས་ཆུམ་དཔྱོད་ཅན་གྱི་ཡིད་གར་འོང། །

དེ་ཡང་དག་དོན་ལ་མ་སྦྱང་ན། ཚེ་དོན་མེད་[30]འཕྲེད་ལ་ཟུས་པ་ཕངས། །

༦) དཔོན་ལས་བྱེད་ཀྱི་སྨོན་ལ།

དཔོན་ཅོལ་ཆུང་ངར་གདོང་ཁྲག་རྒྱས་དེ། །འབངས་[31]ཞིན་ཅུས་ཅན་གྱི་ཁོང་གཅོང་ཡིན། །

དེ་གོས་ཚོད་བློན་པོས་མ་བཟུང་ན། །སྡང་དགྱ་བོའི་གཡབ་མོ་བྱས་པ་མང། །

༧) ཕ་ཆོད་པོའི་སྨོན་ལ།

ཕ་ཆོད་པ་དཔོན་གྱི་མིང་གནས་དེ། །ཁོགས་ཆགས་སྡང་ཅན་གྱི་ཁོང་གཅོང་ཡིན། །

དེ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐང་ལ་མ་གནུར་[32]ན། །ལས་གཉིས་ཕུང་བདག་བརླག་བྱས་པ་མང། །

༨) མོ་མཚོ་ཡངས་མའི་སྨོན་ལ།

དམན་མཚར་མོ་ཅོལ་ཆུང་མཚོ་ཡང་དེ། །ཕོ་སྟོང་སེར་ཅན་གྱི་ཁོང་གཅོང་ཡིན། །

དེ་འགྱམ་པ་སྦྱ་མེད་གཤིབ་ཀྱར[33]ན། ཚེ་འདུན་བྱལ་གྱི་ངང་ལ་ཆུས་པ་མང། ।ཞེས་དང་।

སྟན་འགབ་ཡངས་ཀ་དཀར་དེ་འཚལ་པོས་འདུལ། ।ཕྱི་ཁྱགས་ས་བཞད་གད་བསིགས་སྟ་ཀ། ।

ནང་ཁྱགས་ས་ལྷོག་ཟས་སྐྱས་བཞིན་སྐྱེས། ।དེ་དོན་མེད་ཀྱི་མཐོང་ཡང་ཞེ་ཡྲེལ་སྐྱེ། ।

༩) ཕ་མོའི་བཅེ་དུང་སྨོན་ལ།

བློ་མཛོ་འ་ངེས་ཀྱི་སྟོ་རོགས་གཞུང་བཟང་དེ། ।ཐག་རིང་དུ་ཚས་ན་སྐྱིང་གི་གཅོང། ।

དེ་ཐབས་མ་ཁས་ཀྱིས་གཞིས་ལ་སྐྱེལ་ཐུབ་ན། ।ཁྱར་མ་ཚོར་བའི་དགའ་ཞིག་དེ་ལ་སྐྱེ། ।

༡༠) གཡོག་གི་སྨོན་ལ།

[29] དང་ཡོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ནང་དུ། 《མི་བས།》ཞེས་པར་སྟོང་ཡང། (མིད་པས།) ཞེས་པ་དོན་དང་ལྡན་པར་སེམས།

[30] དཀྱིན་ཡུལ་གྱི་མ་ཕྱིར། མི་བློ་ཅན་ཤེལ་གྱི་མེ་ལོང་དེ། ।མི་སྟོང་ལྡན་ཆུམས་ཀྱི་ཡིད་।ལར་འོང། ། དེ་དམ་པའི་ཚོས་ལ་མ་སྦྱར་ན། ।ཚེ་ལོང་མེད་ཀྱི་ཐང་ལ་འཁྱམས་པ་འཕངས། ।ཞེས་སྟོང། ।

[31] དཀྱིན་ཡུལ་གྱི་མ་ཕྱིར། ।འབངས། ।ཞེས་སྟོང། ।

[32] དཀྱིན་ཡུལ་མ་ཕྱིར། མི་ཆོད་པོ་སྨིན་ཆ་ཁྲག་རྒྱས་ཏེ། ।དེ་རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྡང་ལ་མ་བཅུན་ན། ।ཞེས་སྟོང། ।

[33] དཀྱིན་ཡུལ་གྱི་མ་ཕྱིར། སྟན་གཏན་ལོག་མཚར་མོ་མཚོ་ཡངས་ཏེ། ཕོ་མེག་ཟེར་ཅན་གྱི་ཁོང་གཅོང་ཡིན། ।དེ་འཕྲལ་བ་སྦྱ་མེད་ཅིག་མ་བྱས་ན། । ཚེ་འདུན་བྱལ་གྱི་ངང་ལ་མི་ཚོ་ཟད། ।ཅེས་སྟོང། ।

གཡོག་བློ་མངས་བྱས་པ་དེན་མེད་དེ། །དཔོན་བྱམས་བཙུན་ཅན་ཀྱི་ཁོག་གཅོང་ཡིན། །

དེ་ངང་རིང་ཐབས་ཀྱི་མ་སྒང་ན། །ལྷུང་ལུས་མེད་ཀྱིས་བྱུར་སྟ་དྲངས་པ་མང་། །

༧༠) ཆོག་ཤེས་ཀྱི་རིན་ཐང་སྐོར་ལ།

སེམས་འགྱུར་མེད་ངང་གི་ཆོག་ཤེས་དེ། །ཚེ་འགོ་མཇུག་འགྱོངས་པའི་ཁྱད་ཧོར་ཡིན། །

ཡིད་རེ་དོགས་ཀྱི་ཁོང་གཅོང་མི་དགོས་པ། །རྒྱིད་འབད་མེད་འཕྲུང་བའི་ཧོར་བུ་འདུ། །

གཉིས་པ། མིའི་ཀུན་སྤྱོད་འགྲོ་བ་རིགས་རྣྲ་ཏু་སྤྱར་ནས་བསྟན་པ་ནི།

1) དཔོན་ཐབས་མེད་ཀྱི་གཡོག་པོ་བྱེད་དང་གཅིག ।གཡོག་འདྲིས་མེད་ཀྱི་དཔོན་པོ་བྱེད་དང་གཉིས། ।

བན་ཚོས་མེད་ཀྱི་བླ་མ་བྱེད་དང་གསུམ། ।དམངས་མི་ཁྱན་པའི་གཙོ་པོ་བྱེད་དང་བཞི། ।

འདི་བཞི[34]·ནི་མི་ཡུལ་གྱི་དགྱལ་བ་ཡིན།

2) གཉེན་ཧོར་མེད་ཀྱི་གཏོང་སྤྱོད་བྱེད་དང་གཅིག ।ཞིང་ཆུ་མེད་ཀྱི་ས་ནམ་བྱེད་དང་གཉིས། ।

ཚོང་ཁེ་མེད་ཀྱི་གོང་ཐང་བསྒྲིག་དང་གསུམ། ।སྨན་འཛིན་མེད་ཀྱི་གཏན་གྲོགས་བྱེད་དང་བཞི[35]། ।

འདི་བཞི་ནི་མི་ཡུལ་གྱི་ཡི་དྭགས་ཡིན། ।

3) དཔོན་གཞུང་ཡོད་ཀྱི་རྒྱལ་ཁྲིམས་བཅན་དང་གཅིག ।བློ་གྲོས་ཡོད་ཀྱི་ཚོད་ཆོག་ཐིག་དང་གཉིས། ।

གཡོག་ཤེས་ལྡན་གྱི་བྱེད་ལས་འཚུག་དང་གསུམ། ।སྨན་ཁྲིལ་ཡོད་ཀྱི་ལུས་ཚགས་དམ་དང་བཞི། ।

འདི་བཞི་ནི་མི་ཡུལ་གྱི་མི་ཆོས་ཡིན[36]། ।

4) དགོན་སྒྲིག་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཁྲིམས་བྱེད་དང་གཅིག ।གྲོགས་རྒྱུས་མེད་ལ་ནོར་བོགས་བྱེད་དང་གཉིས། ।

མི་ཚོད་མེད་ལ་ལབ་ཟླ་བྱེད་དང་གསུམ། ।ཞོ་ཆགས་མེད་དང་ཆང་འཐུང་བྱེད་དང་བཞི། ।

འདི་བཞི་ནི་མི་ཡུལ་གྱི་ལྷ་མིན་ཡིན། ।ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ།

འདི་ལྟར་གྱངས་འདྲེན་གྱི་སྐོ་ནས་བསྟན་བྱ་སྟོན་ཚུལ་བོད་འདིར་དར་རྒྱས་ཆེན་པོ་བྱུང་བའང་དཔེ་མཚོན་ཙམ་དྲངས་ན། འཇམ་མགོན་

---

[34] དབྱིན་ཡུལ་གྱི་མ་ཕྱིར། དཔོན་མཐའ་མེད་ཀྱི་ཁྲལ་རྒྱུག་བྱེད་དང་གཅིག ། གཡོག་ཞེན་མེད་ཀྱི་དགོས་(མགོ་)དཔོན་བྱེད་དང་གཉིས། ।སྨན་ཁྲིལ་མེད་ཀྱི་ཤར་པོ་བྱེད་ངང་གསུམ། ।གླུ་འབབ་རང་གི་ཏྲ་མ་བྱེད་ངང་བཞི། ।ཞེས་སྦྱང་།

[35] དབྱིན་ཡུལ་གྱི་མ་ཕྱིར། གཉེར་ཧོར་མེད་ཀྱི་གཏོང་སྤྱོད་བྱེད་པ་ངང་། ।སྨན་པ་ཏུལ་གྱི་གཏན་གྲོགས་བྱེད་ངང་གཉིས། ।ཞིང་ཆུ་མེད་ཀྱི་ས་ནམ་བྱེད་ངང་གསུམ། ।ཚོང་ཁེ་མེད་ཀྱི་གོང་ཐང་བཀྲིག་ངང་བཞི། ।ཞེས་སྦྱང་།

[36] དབྱིན་ཡུལ་གྱི་མ་ཕྱིར། བློ་གྲོས་ཡོད་ཀྱི་ཚོད་ཆོག་ཐིག་ངང་གཉིས། ། ཐན་ཤེས་ཡོད་ཀྱི་ལས་བྱེད་འཛིམ་ངང་གསུམ། ।འདི་བཞི་ནི་མི་ཡི་མི་མཆོག་ཡིན། ।ཞེས་སྦྱང་།

ས་པཾ་གྱིས། ལེགས་བཤད་འཕྲལ་གྱི་རྒྱ་བར། ཁ་ཁྱང་བ་དང་གཅིག ཁོག་ཡངས་པ་དང་གཉིས། གཏམ་རྒྱང་བ་དང་གསུམ། བསམ་མཆོ་གཏོང་བ་དང་བཞི། ཉེ་རིང་མི་བྱེད་པ་དང་ལྔ། རང་འདོད་ཚུང་བ་དང་དྲུག་པོ་དེ་གཙོ་བོ་ལ་གལ་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་ཡོད་ལ། འབྲུག་པ་ཀུན་ལེགས་ཀྱི་རྣམ་ཐར་ལས་ཀྱང་། ཕང་གེ་ལ་ཁྲོམ་པ་རྣམ་པ་ཚོ། །བསྟན་བཅོས་ལ་བྱ་བའི་ཚོགས་གསུམ་ཡོད། །ཡོད་པ་ལ་བྱ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཡོད། །སྟོམ་གསུམ་གཙང་མ་སྲུང་བ་ལ་སོ་ཐར་ཡོད། །རང་འདོད་བྱལ་བ་ལ་བྱམས་སེམས་ཡོད། །བསྐྱེད་རྫོགས་རྒྱང་འཇུག་ལ་གསང་སྔགས་ཡོད། །དེ་ཡོད་པ་གསུམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན། །དེ་མེད་པ་གསུམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡོད། །ཕྱི་སེར་ནང་ནག་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་མེད། །ཁ་མ/ལས་གཏིང་ནག་ལ་བྱང་སེམས་མེད། །སྟོང་བ་ལྟ་བ་མ་ཤར་ལ་གསང་སྔགས་མེད། །དེ་མེད་པ་གསུམ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན། །ཞེས་སོགས་མང་ངོ་།།

གསུམ་པ། ནང་བསྟན་གྱི་ལྟ་སྒོམ་སྐོར་བསྟན་པ་ནི།

སེམས་དུང་ངེས་ཀྱི་དུས་ཚད་མནའ་བོར་དེ། །ལམ་རྣམ་གཡེང་གིས་འཁྱེར་ན་སེམས་ཀྱི་གཙོང་།།

དེ་བར་གསེང་གི་སྟལས་ཁ་འགྱེག་བྱུང་ན། །སྟར་མ་བྱུང་བའི་སྒོ་སྟང་ཞིག་དེ་ལ་འཛུང་།།

གང་ཟུར་གསུམ་དུང་[37]གི་གཞལ་ཡས་ན། ।ཚེ་བློས་བཏང་གི་གྲྭབ་ཆེན་སེམས་ལ་བལྟ།།

སེམས་འཛིན་མེད་ཀྱི་རྩ་བ་རང་གོལ་དུ། ।ངོ་ཤེས་ན་དེ་ལ་བར་ཚད་མེད།།

ཚུལ་སྒྲོད་འགྲོས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་ཅི་བྱེད་ཀྱང་། ।དོན་ཡང་དག་གི་ཚད་ཅིག་དེ་ལ་ཡོད།།

ས་གྲ་གསུམ་སྒྲུབ་པའི་ཁང་བུ་ན། ।སྟགས་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་ཏིང་འཛིན་སྒོམ[38]།།

ལུས་གདོས་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡི་དམ་ལྷ། ।ངོ་ཤེས་ན་དེ་ལ་ཉམ་ང་མེད།།

ངག་སྒྲ་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ཅི་འཆད་ཀྱང་། ।མཐུ་ནུས་དབྱངས་གི་ཚད་ཅིག་དེ་ལ་ཡོད[39]།

སྙིང་ཟུར་གསུམ་རིག་པའི་འཕྲུང་གནས་ན། ।ཡིད་རྣམ་རྟོག་ཕྱི་བུ་རི་མོ་བྲི།།

མདང་སྟང་སྟོང་གི་ལང་ཚོ་འགག་མེད་དུ། ।ངོ་ཤེས་ན་དེ་ལ་འཁྱལ་པ་མེད།།

ཅེས་པ་ལ་སོགས་ལེགས་བཤད་འདིའི་སྟེ་ཚན་དང་པོའི་ནང་དོན་སྒྲིག་ཕྱོགས་ཐད་ལེགས་བཤད་གཞན་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་ཆོས་ལྟན་པ་དཔེ་མཚོན་ཙམ་དྲངས་པ་ཡིན་ལ།

[37] དཔྱིན་ཡུལ་མ་ཕྱིར། ཤེལ་གྱི་སྒྲུབ་ཁང་ན། ।ཞེས་སྟོང་།

[38] དཔྱིན་ཡུལ་གྱི་མ་ཕྱིར། ཚུལ་སྒྲོད་འགྲོས་ཀྱི་བྱ་བ་ཅི་བྱེད་ཀྱང་། ।དོན་ཡང་དག་ཚད་ཅིག་དེ་ལ་ཡོད། ।ས་ཟུར་གསུམ་གྱས(ཏྲས)པའི་ཀུན་ཁང་ན། ।སྟགས་རྣལ་འབྱོར་ཀྱི་དབང་ཕྱུག་རིག་འཛིན་སྒོམ། ।ཞེས་སྟོང་།

[39] དཔྱིན་ཡུལ་ཀྱི་མ་ཕྱིར། ལུས་བརྟེས་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡི་དམ་ལྷར། ।དོན་ཤེས་ན་དེ་ལ་ཉམ་ང་མེད། ।ངག་སྒྲ་ལུགས་ཀྱི་སྒྲ་དོན་ཅི་ཟེར་ཡང་། ।མཐུ་ནུས་འགྱུར་ཀྱི་ཚད་ཅིག་དེ་ལ་ཡོད། ।ཅེས་སྟོང་།

དེ་བཞིན་དུ་ལེགས་བཤད་སྟེ་ཚན་གཉིས་པའི་ནང་ནས་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་ཇི་ལྟར་བསྟན་ཚུལ་དང་པོ་མཚོན་འགའ་ཞིག་རྣམས་ན།

༧) ལེའུ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ལེའུ་ལས།

སྒྲུབས་བློ་གཏད་ཐུབ་པ་དགོན་མཆོག་ཡིན། །ལས་བྱེད་རིན་ཆོག་པ་དམ་ཆོས་ཡིན། །

གོགས་བཀུར་བསྟི་ཐོབ[40]པ་དགེ་འདུན་ཡིན། །དྲིན་ཆེ་ངེས་ཤེས་པ་ཕ་མ་ཡིན། །

ནོར་ཡོད་པས་འཚོང་པ་རང་དབང་ཡིན། །ལར་མེད་ཐབས་མེད་པ་བསོད་ནམས་ཡིན། །

དུས་ཡོང་ངེས་ཤེས་པ་འཆི་བ་ཡིན། །མི་བཟང་གྲོགས་བྱེད་པ་ལས་འབྲེལ་ཡིན། །

ལར་ཐར་ལམ་ཟིན་པ་གྱུང་པོ་ཡིན། །དགེ་ཕྱོན་མོངས་བཅོམ་ན་དཔའ་བོ་ཡིན། །

ཚེ་སྟོང་ཟད་བྱེད་པ་གླེན་པ་ཡིན། །

ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་ལེའུ་འདིའི་ཚོགས་ཆང་ནམས་ཀྱི་མཇུག་མཐར་ 《ཡིན་》ཞེས་པའི་ཚོག་གིས་མཇུག་བསྡུས་པའི་ཁྱད་པར་ལས་ ལེའུའི་མིང་ལའང་ 《ཡིན་པའི་ལེའུ་》ཞེས་འདོགས་པར་མཛད་ལ།

༢) ལེའུ་གཉིས་པ་མིན་པའི་ལེའུ་ལས།

དབྱིངས་བརྟག་ཞིབ་མེད་ན་མ་ཁས་པ་མིན། ཐོག[41]འཚུལ་ཆོས་མ་ཁས་པ་བཙུན[42]པ་མིན། །

བོན་སྦྱོང་པ་ཙིང་བ་བཟང་པོ་མིན། །འཁྲུལ་ཆགས་སྡང་རེམ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་མིན། །

ངན་ཁོག་ཏུ་འཆར་བ་བཟོད་པ་མིན། །ཡུས་རྒྱབ་རྟོབ་མང་བ་བཙོན་འགྲས་མིན། །

བློ་སྟོ་ལྷོ[43]བྱེད་པ་བསམ་གཏན་མིན། །ཡིད་ཚབ་ཚོབ་བྱེད་པ་ཤེས་རབ་མིན། །

ཞེས་སོགས་མཇུག་བསྡུའི་ཚོགས་གིས་ཁྱད་པར་ལས་ 《 མིན་པའི་ལེའུ་ 》 དང་།

༣) ལེའུ་གསུམ་པ་ཡོད་པའི་ལེའུ་ལས།

གཙོ་སྲོག་ཁྱབ་ཅན་ལ་འདུན་མ་ཡོད། །ཞོ་སྲིང་ཏུས་ཅན་ལ་དཔའ་རྩལ་ཡོད། །

ཐུན་ཞོ་ཚོད་ཅན་ལ་གོས་ཤུམས་ཡོད། །མི་སྲིང་ཏུས་ཅན་ལ་གང་ཡང་ཡོད། །

ཅེས་སོགས་ཀྱང་མཇུག་བསྡུའི་ཚོགས་ཁྱད་པར་ལས་ 《ཡོད་པའི་ལེའུ།》དང་།

༤) ལེའུ་བཞི་པ་མེད་པའི་ལེའུ་ལས།

[40] མ་དཔེ་དེར་ཡིག་ཆུང་དུ་《ཐུབ་》ཅེས་པ་ཡང་ལྷན་དུ་བྱིས་པར་སྦྱར།

[41] མ་ཕྱི་ན། 《བཟོད་འཚུལ་ཆོས》ཞེས་པར་སྦྱར།

[42] མ་ཕྱི་ན།《བཙུན་མོ》ཞེས་པར་སྦྱར།

[43] མ་ཕྱི་ན།《ཐྲོ་ལྷོ་ལྷོ》ཞེས་པར་སྦྱར་མོད། འདིའི་ཚོགས་དོད་ཏུ་གང་ཞིག་འགོད་དགོས་པ་ཡང། བདག་ཐྲོ་ར་ལྷོ་ཏུ་འགྱུར།

མི་བརྟག་ཞིབ་ཅན་ལ་དཔེས་བ་མེད། །བློ་ཞི་ཚོམ་ཅན་ལ་ཡིད་ཆེས་མེད། །

མི་ཆང་དང་ཅན་ལ་ལྟོ་རྒྱགས་མེད། །ཡིད་གང་ཤར་ཅན་ལ་མགོ་ཐོན་མེད། །

མི་སྒྲུར་གོང་ཅན་ལ་ཕོ་ཚོད་མེད། །ལམ་ལེ་ཡུད་ཅན་ལ་བློ་སོང་མེད། །

ལུས་མི་གཡོག་ཚུད་ནི་དགའ་བ་མེད། །

ཅེས་སོགས་ཀྱང་མཇུག་བསྡུའི་ཚིག་གི་ཁྱད་པར་ལས《མེད་པའི་ལེའུ》ཞེས་དང་།

༥) ལེའུ་ལྔ་པ་དགའ་བའི་ལེའུ་ལས།

གཏམ་ཐོས་ཚད་སྒྲས་པར་བདེན་པ་དགའ། །གཏམ་ངན་པ་འགེ་ཏུ་ཚུད་པ་དགའ། །

མི་མཛའ་བོ་ཡུན་རིང་འགྲོགས་པར་དགའ། །ལག་རྒྱ་ཤེས་མི་ཁྱུར་ཚུད་པ་དགའ། །

ཁ་ཡངས་པོ་གྲོས་ཁར་ཚུད་པ་དགའ། །བཅུན་ཐོག་པོ་ཆོས་སྐོར་ཚུད་པ་དགའ། །

ཞེས་སོགས་ཀྱང་མཇུག་བསྡུའི་ཚིག་གིས་ཁྱད་པར་ལས《དགའ་བའི་ལེའུ》ཞེས་པ་མིང་འདོགས་པར་མཛད། དེ་བཞིན་དུ་ལེའུ་དྲུག་པ་སྟ་བའི་ལེའུ་སོགས་ལེའུ་ཕྱི་མ་ཆུམས་ཀྱང་དེ་བཞིན་དུ་མཛད་ཡོད། དེ་ལྟར་དཔེ་མཚོན་དང་བཅས་གོང་དཀར་ལེགས་བཤད་ལས་འཕྲོས་པའི་གནད་དོན་འགའ་ཞིག་གི་སྐོར་ལ་རགས་ཙམ་ངོ་སྤྲོད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་དཔྱད་བརྗོད་སྒེལ་བར་འབད་ཀྱང། ད་དུང་ལེགས་བཤད་འདིའི་བརྗོད་བྱ་དང་ཟོད་བྱེད། དེའི་སྒྲུ་ཙཱ། ནང་དོན་དབྱེ་ཞིབ་ཀྱི་ལེགས་བཤད་འདིའི་ཐུན་མོ་ངམ་ཡིན་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཆུམས་དང་། གནའ་དེང་གི་ལེགས་བཤད་དབར་ཞིབ་བསྡུར་སོགས་ཚོག་འབྲུ་རེ་རེ་བཞིན་ཆ་ཚང་བ་དོན་གཉིར་ཅན་ཆུམས་ཀྱི་སྒྲུན་ལྟར་འབྱུལ་བར་འདུན་པ་ཆེ་ནའང། གཅིག་ནས་ད་ཡོད་ཀྱི་མ་ཕྱི་གཉིས་ཀ་དག་པོ་མེད་པ་དང་། གཉིས་ནས་སྐབས་འདིར་ཡིག་ཟོར་ཆེ་བས་དུས་དེབ་ནང་ཤོག་ངོས་མང་པོ་བཟློས་ནི་གཞན་ཀྱི་ཙོམ་རིག་གི་གོ་སྐལ་འགོག་པ་སོགས་ལ་འཛེམས་ཏེ་སྒྲོས་བཤད་མེད་པར་གཙོ་འདོན་བྱས་ཡོད་ལ། ཕྱོགས་གཞན་ཞིག་ནས་ད་རེས་ཀྱི་དཔྱད་ཙོམ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་གཙོ་བོ་རང་ཉིད་ཤེས་ཚད་དམན་པའི་ལས་ཀྱིས་མི་ཁོམ་པ་དགུ་པའི་ནང་ཚུད་སྟངས། དཔྱད་ཙོམ་འདི་འདོད་བློ་ལེངས་པ་མ་བྱུང་བར་མཁྱེན་ལྟན་དོན་གཉིར་ཅན་ཡོངས་ལ་དགོངས་མེལ་ཞུ་རྒྱུ་དང་སྒྲགས། དཔྱད་ཙོམ་འདི་དང་འཕྲེལ་བའི་དགོངས་འཚར་དང་དགག་སྒྲུབ་གང་མང་གནང་བའི་འབོད་སྐུལ་ཞུ་བ་དང་། འདི་ལྟར་འབད་པས་བསྒྲུབས་པའི་དགེ་བ་ཅི་མཆིས་པ་དེ་ཡིས་འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྙང་བ་དམ་པའི་འོད་སྙང་ཁྱབ་པར་ཐྱོར་ཅིག ཅེས་པའི་བསྟོ་སྨོན་དང་བཅས་བྱེས་ཀྱི་ཟོང་པའི་གཏན་ས་གོང་དཀར་ཇོ་ཇེ་གདན་ཀྱི་ཚོས་གྲྭ། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༧༥ དབྱར་གནས་ཀྱི་ཐོ་སྐྱིད་སྐབས་གོང་དཀར་དགའ་བཞམ། སྒྲུག་མིང་དུ་ཡར་ཆབ་ཕོ་ཉར་འགོད་པས་སྤ་ལའི་ནགས་ལྷོངས་ཆེན་མོར་ཟོགས་པར་བཀྲིས་པའོ། །

ཨོ་པཱ་ལན་ཏཱ་ལས་ཀྱི་ཁེ་ཏ་ལེ།[1]

གལ་ཏེ་དེ་རིང་ནི་བདག་གི་ཚེ་སྲོག་ཁྲོད་ཀྱི་ཆེས་མཐའ་མཇུག་གི་ཉིན་མོ་ཡིན་ན། བདག་གིས་རིན་ཐང་བྱལ་བའི་མཇུག་མཐའི་ཉིན་མོ་འདི་ཉིད་ཇི་ལྟར་སྐྱེལ་དགོས་ས། དེ་ཡང་ཐོག་མར་ཉིན་ཏེལ་བོའི་དུས་ཚོད་ཆམས་ཐུགས་བསྡུ་ལེགས་པོ་བྱ་སྟེ། སྐར་ཚ་རེ་རེ་དང་སྐར་ཚུང་རེ་རེ་ཡང་རང་དགར་འཛིན་མི་རྒྱང་བའི་ངེས་ཤེས་ཟབ་མོ་ཆེད། དེ་བཞིན། ས་མས་པ་མི་བདེ་བའི་ཁ་ས་ཀང་གི་བྱས་ཉེས་སྟོད་དུ་ཤུགས་རིང་ཡང་འགྱིན་དོན་མེད་དེ། འདས་ཟིན་པའི་ཀུན་བན་ཚོས་བཀང་ངེས་པ་ལས། དེ་རིང་ཉིན་མོའི་མཏུན་ལམ་ནང་ལའང་དེ་དག་གསས་བ་གོས་དོན་ལར་ནས་མེད།

དངོས་གནས་བཤད་ན། བཞུད་ཚར་བའི་དུས་སྐབས་དག་སྟར་ཡང་ཚོས་སྲིད་དམ། ཉི་མ་ས་ཀར་བོ་ནུབ་ཕྱོགས་ནས་འཕགས་ཏེ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་ཡིབ་སྲིད་དམ། ཐར་བསྐྱབས་པའི་ནོར་འཚུག་མཐའ་དག་ད་ལྟ་ནོར་བཅོས་དང་དག་སེལ་བྱ་ཐུབ་བམ། ཁ་ས་ཀི་ཆུ་ཁ་ཟབ་པོ་དེ་རིང་ཡང་དག་པར་སོར་ཆུད་ནུས་ས། བདག་ནི་ཐོན་མ་ལས་ཀྱང་ལོ་ན་ཇི་གཞོན་དུ་འགྱུར་ཐབས་ཡོད་དམ། འདི་ལྟར། ཐུ་སྟོར་ལུད་ཚར་བའི་སྐད་ཆ་བཅོག་པའི་རིགས། ཤུགས་ཀྱིས་གཞུས་ཤོར་བའི་ཁུ་ཚུར་གྱི་རྩུང་རྡེག་སོགས། ཁ་ས་ཀི་དུས་ལ་ཐུག་བསྟལ་བར་བཟོས་པ་ཐམས་ཅད་སྟར་མི་བཀོན་པར་འགྱུར་རམ། དེ་ནི་དཔེ་མི་གྲོད། འདས་ཟིན་པའི་བྱ་ཐོད་ཐམས་ཅད་ནི་གཏན་དུ་ཇོགས་ཚར་བས། བདག་གིས་དེ་དག་བསྐྱར་དུ་དྲན་དགོས་དོན་མི་འདུག

[1] ཁ་བྱང། སྐྱར་མཁན་ཀྱིས་སྦྱར།

ཙོམ་མཁན། Og Mandino (ཨཱ་རི)

མ་ཙོམ་བདམས་ཁྱངས། 《世界上最伟大的推销员》（全集）

世界知识出版社（出版时间：2010年05月）(第十二章) 45–46页。

གལ་ཏེ་དེ་རིང་གི་བདག་གི་ཚེ་སྲོག་ཁྲོད་ཀྱི་ཆེས་མཐའ་མཇུག་གི་ཉིན་མོ་ཡིན་ན། བདག་གིས་ཡང་སྙིང་གา་རེ་བྱ་ན་འགྲིག ཁ་ཕང་གི་འཚོ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་བཟོད་རྫོས། ཕང་ཉིན་ལའང་གྲེན་འདང་མི་གཏོང་སྟེ། ཕང་ཉིན་བདག་ལ་གྲངས་སུ་འདྲེན་ཀྱི་མེད་པས། ཅིའི་ཕྱིར། གྲངས་སུ་མི་གནས་པའི་སྟོང་བའི་སྒང་དུ་དེ་རིང་གི་ནུས་སྟོབས་ཆུད་ཟོས་གཏང་དགོས་པ་རེད། འདི་བཞིན་ཕང་ཉིན་ཀྱི་ཡར་མར་སྣ་ཚོགས་བསམས་པས། དེ་རིང་གི་དུས་སྐབས་ཀྱང་དོན་མེད་ངང་ཡལ་ཀྱི་འདུག

དེ་རིང་ཞོགས་པར་རེ་བས་བོས་པའི་ཁྲི་གདུགས་ཉི་མ་ཡང་བསྐྱར་མཁའ་ལ་འཕགས་ཏེ། ང་ལྟ་མདུན་རིའི་རྩེ་མོར་ཡོངས་སུ་ཤར་འདུག དེ་བས། དེ་རིང་གི་བགྲོད་ལམ་སྟེང་དུ་ཕང་ཉིན་ཀྱི་ལས་དོན་བསྟུབ་ནུས་ཆམ། ཕང་ཉིན་གསོག་པའི་གསེར་ཀྱི་དོང་ཅོ་དེ་རིང་གི་སྟོར་ལུག་ནང་བྱུག་ཐུབ་བམ། ཕང་ཉིན་སྨིན་ཐག་ཆོད་པའི་སིལ་ཏོག་དེ་རིང་ཕར་ལྟང་སྲིད་དམ། ཕང་ཉིན་ཀྱི་འཚེ་བདག་གིས་དེ་རིང་གི་དགའ་སྟོའི་སྟང་བ་གྱུབ་གཤགས་ས་གཡོལ་ཐབས་ཡོད་དམ། ཡང་ན། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་རི་བོང་གནམ་རྡོའ་ཀྱི་ལྷུག་བསྟལ་འབབ་ཞིག་སྟེ། ཕང་ཉིན་དང་ཕང་ཉིན་འདྲ་བ་དག་གིས་རང་ཉིད་སྟ་ས་ནས་དུར་འཇུག་བྱེད་ཀྱི་འདུག་པས། ད་ནི་དེ་ཆམས་བསྐྱར་དུ་དྲན་པར་མི་བྱེད།

དེ་རིང་ནི་བདག་གི་ཚེ་སྲོག་ཁྲོད་ཀྱི་ཆེས་མཐའ་མཇུག་གི་ཉིན་མོ་ཡིན་པས། བདག་ལ་མཚོན་ན་འདི་ནི་དངོས་ཡོད་འཚོ་བའི་ནང་བེད་སྟོད་ཡོངས་སུ་ཐོབ་པའི་ཉིན་མོ་གཅིག་ལུ་ཡང་ཡིན། བདག་ནི་སྲོག་ཁྲིམས་བཅད་པའི་བཅོན་མ་ཞིག་བཅོན་ཐོལ་བཏང་བ་དང་འདྲ་བར། བདེ་སྐྱིད་ཀྱི་མཆི་མ་དང་བཅས་ཏེ་གསར་དུ་ཐོན་པའི་ཉི་འོད་ལ་དམ་པོར་འཚུད་དེ། ལག་ཟུང་ཐལ་མོའི་སྟོ་ནས་རིན་ཐང་གཞལ་དུ་མེད་པའི་དེ་རིང་གི་ཉིན་མོར་བཀའ་དྲིན་ཞུ།

བདག་གི་དྲན་པའི་ངོས་སུ་ཁ་ཕང་རང་དང་མཉམ་དུ་ཉི་འོད་ཀྱི་དྲོད་ཁོལ་འཚོལ་ཐུང་བའི་ཐོགས་པ་རྟགས་འཁོར་ཞིང་། ཁ་ཚོ་དེ་རིང་གི་སྐབས་འདིར་གཏན་དུ་གནས་མེད་པ་ཚོར་ན། རང་ཉིད་ཁ་ཕང་གི་སྲོག་ཉིན་ལས་ཐར་བ་ཤེས་པས། གནམ་ཐོག་མོའི་དྲིན་ལན་སྐར་ཡང་རག ཏེར་བརྟེན། བདག་ནི་བསོད་ནམས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་མི་ཞིག་སྟེ། དེ་རིང་གི་དུས་སྐབས་ཐོབ་པ་ནི་དགའ་རྩགས་ལྟག་མོ་ཡིན་པ་མ་ཟད། ཉེ་འཁོར་ཀྱི་སྟོབས་ལྡན་གང་མང་རང་ལས་ཐུ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ཀྱང། རང་ལ་ད་དུང་དེ་རིང་གི་ཉིན་མོ་ལྟག་མ་འདི་ཉིད་སྟོང་དབང་ཡོད་དོན་ཅི། བདག་གིས་སྟོབས་ལྡན་དེ་དག་ལས་ཀྱང་འཕགས་པའི་བྱས་ཟོས་བློ་ཆེ་གা་རེ་བཞག་ཡོད། ཡང་ན། རང་ཉིད་ཐར་བཞིན་མདུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་ལམ་ནང་བརྒལ་འགྲོ་ཆོག་གི་ཡོད།

གལ་ཏེ་དངོས་གནས་དེ་ལྟ་ཞིག་ཡིན་ཚོ། འདི་ནི་ལེགས་འགྲུབ་དང་རྒྱལ་གའི་གོ་སྐབས་ཕེངས་གཅིག་མ་རེད་དམ། འདི་ནི་དགེ་བའི་ཚོགས་ཟློགས་པའི་བསོད་ནམས་དང་ཆུང་ཁ་དར་བའི་སྐལ་བ་མ་རེད་དམ། དེ་ལྟ་ན། འཇིག་རྟེན་ཀྱི་དགོན་མཆོག་གིས་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་བ་བདག་ལ་གནང་སྟེ། གཞན་ཀྱི་སྟོན་ལ་བརྒལ་བའི་གོ་སྐབས་ཡག་པོ་ཤིག་དེ་རིང་དངོས་སུ་སྦྱང་པ་མ་རེད་དམ། གང་ལྟར། དེ་རིང་ནི་བདག་གི་ཚེ་སྲོག་ཁྲོད་ཀྱི་ཆེས་མཐའ་མཇུག་གི་ཉིན་མོ་ཡིན་ནོ།།

ཚེ་སྲོག་ནི་ཕྲེང་གཅིག་པོ་ནར་ཡོད་ལ། མ་གཤི་མི་ཚེ་ཡང་དུས་ཚོད་བསོགས་ནས་འོང་བ་ཡིན་ཕྱིར། དེ་རིང་གི་དུས་སྐབས་ཀྱང་རང་དགར་ཚུད་ཟོས་ཀྱིས། མི་ཚེའི་མཐའ་མཇུག་གི་ཤོག་ལྷེ་གཅིག་པོ་འཕྲོ་བརླག་གཏན་ནས་བྱ་མི་བྱང་། དེ་བས། བདག་གིས་དེ་རིང་གི་སྐར་ཚ་རེ་རེ་ཡང་གཅིས་སྟེས་དང་དམ་འཛིན་བགྱི་སྟེ། རྒྱ་མཚན། འདི་དག་རེ་རེ་སྟོན་ལ་ཕྱོགས་རྣམ་གཏན་དུ་ཕྱིར་བསྟོག་པ་མེད་ལ། འདི་དག་རེ་རེ་དེ་རིང་དཏུལ་ཁང་ནང་བཅོལ་ཏེ། ས་ང་ཉིན་སྟར་ཡང་ཕྱིར་བླངས་ནས་བཀོལ་བའི་བྱ་ཐབས་ཡེ་ནས་ཟད། ཡང་གཅིག་བཤད་ན། དུས་ཚོད་ནི་བསེལ་བསེལ་ཀྱི་ཆུང་བུ་ཞིག་དང་ཀུན་ནས་མཚུངས་པར། བར་མཚམས་མེད་པར་མདུན་ཕྱོགས་སུ་རྒྱུག་བཞིན་མཆིས་པས། བདག་གིས་སྐར་ཚ་རེ་རེ་ལག་ཟུང་དྲོན་མོས་དམ་པོར་བསྐོར་ནས་བཙེ་བའི་བྱམས་སྐྱོང་ལྷུད་འོས་ཏེ། འདི་དག་ནི་བླ་མེད་ཀྱི་གཅེས་ནོར་ཡིན་པས་སོ།།

ཅི་སྟེ། ཚེ་གང་གི་རྒྱུ་ནོར་ཀྱིས་ཀྱང་འཚི་ལ་ཉེ་བའི་མི་ཞིག་གི་དབུགས་རྒྱུན་སྐད་ཅིག་ཙམ་གསོ་མི་ཐུབ་ཅིང་། ཕྱོགས་གང་ནས་ཀྱང་དུས་ཚོད་ཀྱི་རིན་ཐང་གྱིས་གཞལ་བའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་དབེན་པས། སྐར་ཚ་འདི་དག་ནི་རིན་ཐང་བླ་མེད་ཀྱི་ནོར་མ་སྟེ། དེ་རིང་ནི་བདག་གི་ཚེ་སྲོག་ཁྲོད་ཀྱི་ཆེས་མཐའ་མཇུག་གི་ཉིན་མོ་ཡིན།

ད་ལྟ་བདག་ནི་དུས་ཚོད་ཆུང་ཟོས་བཏང་བའི་སྟར་གྱི་སྟོང་ཚུལ་དེ་ཚོར་ཡི་ག་གཏིང་ནས་ལོག་པ་མ་ཟད། གོམས་གཤིས་ཁྲོད་ཀྱི་མ་རુངས་པའི་རིགས་ཆམས་འཛོ་ཅན་དང་། གཡོ་ཟོལ་གྱི་ཚུལ་དག་བདེན་དང་གི་ཁྲོང་དུ་བག་ལ་ཞར་བཅུག་ནས། རང་ཧོན་གྱི་བློ་སྟོབས་ཆེན་པོས་འཛིགས་སྟང་དང་བག་འཐུམས་ཐམས་ཅད་མཐར་བསྐྱད། དེ་ལྟར། ད་ལྟ་ནས་གཞན་གྱི་འཚལ་གཏམ་སྟ་ཚོགས་ལ་མི་མཉན་ཞིང་། ངལ་ཚོལ་གྱི་འཚོ་བར་མི་དགའ་བ་དང་ཀུན་སྟྲོད་འཆོལ་ཅོག་ཏུ་སྐྱོང་བའི་རིགས་ལ་འཇེལ་འདོས་ཅིང་མཚམས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་འཛོག

ད་ནི་རང་ཉིད་གཞི་ནས་ས་ནས་རན་སོང་། གང་ཞིག་འཚོ་སྟོད་ལེ་ལོའི་དབང་དུ་ཕོར་ནས། རང་ལ་མཛའ་བཙེ་རབ་ཏུ་ཉེ་བའི་མི་ཆམས་ཀྱི་ལག་ནས་ཟས་གཡོ་ལེན་གྱི་སྟྲོར་བ་སྒྲངས་ཏེ། བདག་ནི་ཚོམ་ཀུན་མ་ཡིན་པས། བདག་ལ་བཙེ་བའི་ས་ཆམས་པ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་སྟེང་བས་ཀྱིས། དེ་རིང་ནི་བདག་གི་ཚེས་མཐའ་མཇུག་གི་གོ་སྐབས་ཡིན་པས། གོ་སྐབས་ལེགས་པོའི་གླགས་དང་བསྟུན་ནས། རང་གི་ཐུ་མེད་ཀྱི་བཙེ་ས་ཆམས་དང་ཆུབས་ཆེན་ཀྱི་མི་ལུས་ལ་བདེན་དཔང་གས་ལ་པོ་བཟོ།

དེ་རིང་ནི་བདག་གི་ཚེ་སྲོག་ཁྲོད་ཀྱི་ཆེས་མཐའ་མཇུག་གི་ཉིན་མོ་ཡིན་པས། དེ་རིང་བསྟུབ་པའི་དོན་དག་ཐམས་ཅད་དེ་རིང་ཟློགས་པར་འགྲུབ་དགོས། དེའི་ཕྱིར། ད་དུང་ནར་མ་སོན་པའི་རང་གི་བུ་ཕྲུག་ཚོར་སྟར་བས་ལྟག་པའི་གཅེས་ཀྱོང་བ་སྟེ། ས་ང་ཉིན་ནས་ཁོ་ཚོ་བདག་དང་ལྟན་དུ་མི་གནས་ལ། བདག་ཀྱང་སྐྱིང་ཉེ་བའི་བུ་ཕྲུག་ཚོ་དང་གཏན་དུ་ཁ་བྱལ་དགོས་པ་རེད། དེ་བཞིན། ཡིད་དུ་འོང་བའི་རང་གི་ཆུང་མར་བཙེ་གཏུང་ཟབ་མོས་དམ་དུ་འཕྲུང་ནས། ཁོ་མོའི་འཇམ་མ་ཉིན་ཀྱི་མཆུ་ཐོག་སྐྱེང་ལ་ནམ་ཡང་བཟེད་མི་ཐུབ་པའི་འོ་ཞིམ་པོ་ཞིག་སྟྲོར་བར་བྱ་སྟེ། ས་ང་ཉིན་ནས་ཁོ་མོ་བདག་དང་འགྲོག་པའི་བགྲོད་ལམ་མེད་ལ། བདག་གིས་ཀྱང་ཁོ་མོ་

བསྐྱར་ནས་མི་འགྲོ་ཀ་མེད་ཡིན།

དེ་རིང་བདག་གིས་དཀའ་ངལ་འཕྲད་ཀྱིན་པའི་བློས་ཐུབ་གྲོགས་པོར་རང་ནས་ཀྱིས་རོགས་རམ་ཞུ་སྟེ། ས་ང་ཉིན་ནས་ཁོང་ལ་སླར་ཡང་སྐྱོར་མ་བྱ་མི་བཏུབ་ཅིང་། གྲོགས་ཀྱི་རེ་བའི་འགོད་པཉང་བདག་གིས་ཐོས་མི་གྲོད། ང་དུང་བདག་ནི་དགའ་སྐྱོ་ལྟེན་པའི་མཚོད་ཕྱིན་ལའང་དེ་རིང་འཛུག་སྟེ། ས་ང་ཉིན་མཚོད་ཕྱིན་བཀྲ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་དབུལ་ལ། མོས་འདུན་ཕྲེད་མི་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་རེད།

དེ་རིང་ནི་བདག་གི་ཚེ་སྲོག་ཁྲོད་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་མཇུག་གི་ཉིན་མོ་ཡིན། གལ་ཏེ་འདི་ཉིད་བདག་གི་དུས་མཇུག་ཡིན་ཚེ། འདི་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པའི་དྲན་གསོའི་དུས་ཚོས་ཏེ། བདག་གིས་ཉིན་མོ་འདི་ཉིད་ཆོས་མཛོས་ལྡན་ལ་ཞིག་ཏུ་བལྟ་ཞིང་། བདུད་ཙི་ལྟ་བུའི་སྐར་ཚའི་ཕིགས་པ་རེ་རེ་ཁམ་བུ་རེ་རེ་དང་བཅས་ཏེ་ཡོངས་སུ་སྟོང་བཞིན། ཡུས་ས་མཐས་དོན་སྟང་གི་དྲིན་ཀྱིས་ཁེངས་ནས། སྐར་ཚ་རེ་རེའི་སྐབས་ཀྱང་རིན་ཐང་བློ་ལྟེ་ལ་བས་གསོལ་དུ་མི་འཛུག་ཁས། ནུས་ཤུགས་ལྟབ་འགྱུར་གྱི་སྨོ་ནས་ཤ་སྐམ་ཅས་ཟད་དུ་མ་ཀྱུར་བར། དཔའ་སྲོབས་ཆེན་པོས་བཙོན་པའི་ཚུ་ཐུན་མུ་ཅ་བསྐྱང་། འདི་ལྟར། ཁ་སང་གི་དུས་ཚོད་རེ་རེ་བས་དེ་རིང་གི་སྐར་ཚ་རེ་རེའི་སྟོད་སྨོ་བཟང་བར་འཛུག་པ་སྟེ། མདོར་ན། གསེར་ཀྱི་རྫ་མར་དངུལ་དང་། དངུལ་ཀྱི་རྫིས་སུ་པ་ཏས་བཏུན་པ་ལྟར། ཆེས་མཐའ་མཇུག་ཀྱང་ཆོས་ཕུལ་བྱང་གི་ངང་ནས་བསྐྱལ་ཐུ་དེའོ།།

དེ་རིང་ནི་བདག་གི་ཚེ་སྲོག་ཁྲོད་ཀྱི་ཆོས་མཐའ་མཇུག་གི་ཉིན་མོ་ཡིན། གལ་ཏེ་འདི་འདུ་ཞིག་བདོས་གནས་མ་ཡིན་ཚེ། བདག་གིས་གནམ་གྱི་མཁྱན་དུ་ཕུས་མོ་ས་ལ་བཙུགས་ཏེ། ང་དུང་རིན་ཐང་གཞལ་མེད་ཀྱི་དུས་ཚོད་ཕན་ཚམ་གནང་བར་བཀའ་དྲིན་ཟབ་མོ་ཕྱིང་ནས་ཞུ་དེས།།

ཕྱི་ལོ་ ༢༠༧༣ བྱི་བ་ ༠༥ ཚེས་ ༢༥ ཉིན་བསྐྱར་གྲྭ།

དགེ་ཐེ་ཁེ་ཟེ་ཡི་ཁྲི་ཟ་ལ་ནུ་ལས་ཤ་ལ། "ཡ་ཟ་ཟ་ཁ་ཟ་ཀ་ཁ་ཡ་ཤ་ལ" ཕྱི་ཚེ་ཏ་ཤ་ཟ་ནུ།

ལ་ལ་ཁ་ལ་ལ་ཟ་ཁ་ཐ་ཁ་ཤ་ཟ་ནུ་ཏ་ཤ་ཤ།

གང་ཟག་ས་ཡི་ནན་ཏང་སོ་སོ་རང་ཉིད་རྟོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྨོན་མ་ཞིག་ཡིན་བས་མ་པའི་ཡིད་ཆེས་དང་། ཐོག་པ་ཡོད་ནས་བཟུང་། དོན་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་མིན་གནས་ཚུལ་ལོག་ཀ་ཞིག་རེད་མོད། ཇི་སྲིད་རྟོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སྨོན་མར་ཞལ་ཀྱིས་འཆེས་པ་དེ་སྲིད་དུ་རྟོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བརྒྱུད་པ་ཟབ་མོ་འདི་སྲུང་བྱེད་རྒྱ་དེ་སོ་སོའི་འགན་འཛིན་བ་ཡིན། ཏོ་ཐེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་ལ་གསང་བ་སོར་བཞག་བྱེད་པའི་ཡུགས་སྲོལ་འདི་རྒྱན་ལྡོན་བྱེད་རྒྱ་ནི་གལ་གནད་ཆེན་པོ་ཡིན། རྟོ་རྗེ་ཐེག་པ་འདི་གསང་ནས་སྒྲུབ་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་གསང་ཐལ་ཞེས་བྱ་བ་ལས་སྒྲས་དགོས་པའི་གནད་དོན་ཇོར་ཁེ་ཡོད་ནས་གསང་དགོས་པ་དེ་འདྲ་མ་རེད། གཞན་ཡང་ཆོས་པར་ཁས་འཆེས་བ་ཆམས་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པའི་སྐབས་ཐུ་ང་རྒྱལ་གྱི་དབང་གིས་ཉེས་ལྟུང་བཏོན་སྲིད་པས། ཉེས་ལྟུང་དེ་དག་གི་གནས་ལས་ཡོངས་ཐུ་རྒྱོབ་པའི་ཆེད་དུ་རྟོ་རྗེའི་ཐེག་པའི་ཉམས་ལེན་གསང་ནས་བྱེད་དགོས་ཞེས་བསྟན་པ་རེད་ལ།

ཁྱད་པར་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་འདི་གལ་ཆེའི་རྒྱ་ཆུས་ས་ལྟ་བའི་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཤུགས་རྒྱན་ཐེབས་པར་བརྟེན། ཆོས་པ་ཆམས་ལ་ཡང་། དམ་པའི་ཆོས་འདི་རང་ས་ཁམས་འདུལ་བ་དང་། བློ་ནས་སྟོང་བའི་ཐབས་ས་འགྱུར་བའི་ཚབ་ཏུ། དུས་རབས་ཀྱི་ཐོན་གསར་གཏམ་བཤད་དུ་འགྱུར་ནས་སོ་སོའི་ང་རྒྱལ་གྱི་སྟོན་མ་དང་། རང་སྟང་གོང་མཐོར་གཏོང་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མི་ཁ་བཟང་པོ་ཡོད་པའི་ཆོས་ལུགས་ཀྱི་ཚོགས་སྡེ་ཞིག་ནས་ཡིན་ཞེས་གཞན་ལ་ངོམ་སོ་བྱེད་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བཞིན་པ་ལས་འགོག་ཆེད་རེད།

རྟོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཆོས་[ལ་ཆོས་ཀྱི་འདུ་ཤེས་མེད་པར། ནོར་བང་ཅ་ལག་གི་འདུ་ཤེས་བཞག་ནས།] ཉམས་ས་ལེན་ཚུལ་གོང་ནས་ཞུས་པ་ལྟར་འགྱུར་ན། དེའི་ཚེ་རྟོ་རྗེ་ཐེག་པ་འདི་ནི་བེད་སྟོད་གཏན་ནས་མེད་པའི་ཅ་དངོས་ཤིག་བང་ཆ་འདུ་བ་བང་དེ་ལས་ཀྱང་སྐྱག་གི་རེད། གཞན་ཡང་རྟོ་རྗེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པའི་ནང་དོན་མང་པོ་ཞིག ཚད་ལྡན་ཚུལ་མཐུན་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་མ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་དག་གིས་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་པས། དེ་དག་ལ་ཆེད་དུ་གསང་གནང་མཛད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དེ། རྒྱ་མཚན་ནི་དཔེར་ན། ཕྱི་རྒྱལ་སྣང་ཡིག་གི་ཡིག

གཟུགས་ཁ་ཤས་དང་། བརྡ་མཚོན་ཁ་ཤས་སྐད་ཡིག་དེ་ལ་གོམས་འདྲིས་མེད་པའི་མི་རིགས་གཞན་དག་ལ་ཚོགས་སུ་གྲོང་མི་རྒྱང་བའི་གཏམ་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གོ་དོན་ལོག་པར་བསྟན་གྱིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཀྱིས་གསང་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། རྒོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ཆོས་སྒྲྱུབ་དགོས་པར་གསུངས་ཡོད། གསང་ནས་སྒྲུབ་ན་ནང་པ་གསར་བུ་བ་ཆགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་པའི་ལམ་གྱི་དང་། ཁྱད་པར་རྒྱོ་རྗེ་ཐེག་པའི་ལམ་ལ་དད་ལོག་རྒྱུ་བ་དང་། གོ་ལོག་ཐེབས་པས་ཁོང་ཚོ་ལ་ཡོད་པའི་དད་པ་ཚུད་ཐོས་སུ་མི་གཏོང་བའི་དགེ་མཚན་ཡོད།

གྱི་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་རྒྱའི་བརྒྱུད་ལམ་སོགས་ལ་གནད་དོན་གང་ཞིག་འགྲེལ་སྒེལ་བྱེད་ནའང་། ཡིད་ལ་ངེས་ཅན་གཞན་དགོས་རྒྱ་ཞིག་ལ། ནམ་རྒྱུན་སོ་སོ་དགའ་མོས་བྱ་སའི་ཡི་དམ་ལྷའི་པར་རིས།ཁྱད་མཚར་བ་དང་། དད་སྨོ་དང་དག་ལྡང་མ་འདུ་བ་ཡོད་སའི་སོ་སོའི་ཏླ་མའི་སྐང་བཀྲན་དང་ལོ་རྒྱུས། གྱི་ཚོགས་བརྒྱུད་ལམ་ཀྱི་བྱ་ངོས་ལ་བཀོད་པ་ནི་སོ་སོའི་བལྟ་བློ་ཕྱོགས་སྐབས་བདེ་བའི་ཆེད་ཅམ་དུ་འགྱུར་ཀྱི་མེད་པ་མ་ཟད། གནས་ཚུལ་དེ་ཚོ་གཏན་ནས་ཤེས་འདོད་དང་བལྟ་འདོད་མེད་པའི་མི་ཆགས་ཀྱིས་གཙོས་འཛིན་མཁྱོད་ཡོངས་ལ་འགྲེལ་སྒེལ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་པ་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་མ་བཏེད་པ་བྱ་དགོས། རྒྱ་མཚན་དེས་ནི་རྒྱོ་རྗེ་ཐེག་པའི་སློབ་ཕྲུག་ཆགས་ལ། སོ་སོས་སོ་སོར་ལྟང་བའི་ཉེས་པ་འགོག་ཚུལ་དང་། གཞན་ལ་ངོ་ཚ་བའི་གནས་མི་བཟོ་བ་དང་། ཕྱིར་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དང་། ལྷག་པར་རྒྱོ་རྗེ་ཐེག་པ་ལ་སྲུང་སྐྱོབ་ཏུ་དགོས་ཚུལ་ཀྱི་བསླབ་བྱ་ཁ་ཤས་ཤིག་ཞུ་རྒྱ་ཡིན།

*7)*རྒྱ་རྗེ་ཐེག་པའི་གསང་བ་ཆགས་སོར་བཞག་གནང་དགོས། {གསང་བ་སོར་བཞག་བྱེད་དགོས་ཞེས་པ་འདིའི་ཁོངས་སུ་ཁྱེད་རང་གི་བློ་མ་དང་། ནང་ཆོས་ཀྱི་ཉམས་ལེན། རྒྱུད་སྡེའི་ལྷ་ཚོགས་རིས་སུ་ཐྲིས་པ། འགྲུར་དུ་དོད་པ། དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོར་བཀུར་དབང་ངང་བཀུར་ཆོས་ཟབ་མོ་ཐོབ་པ་སོགས་ཀྱང་འདུས།} ཁོང་ཁྲོ་དང་ཆགས་སྲིད་བློང་བྱེད་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་སྡེའི་སྐུ་བརྙན་དཔེར་ན། ཡི་དམ་ཞལ་ཕྱག་མང་པོ་ཅན་དང་། དུད་འགྲོའི་དབུ་ཅན་དང་། དྲག་པོའི་ལྷ་ཚོགས་དང་། ཡབ་ཡུམ་མཁན་སྦྱོར་ཅན་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་དེ་དག་གལ་སྲིད་གྱི་ཚོགས་བརྒྱུད་ལམ་དག་ལ་འགྲེལ་སྦྱོན་བྱས་ན་སོ་སོ་ལ་ཆ་མཐོང་མ་འདུ་བ་ཞིག་ཆེད་སྲིད་ལྷམ་ནི། དེ་དག་གིས་ནང་དོན་ངོ་མ་གང་དང་གང་མཚོན་ཀྱི་ཡོད་ཤེས་ཤག་པོ་ཡིན་པས་གང་ཟུང་དུ་གསང་ཆེན་རྒྱུད་སྡེའི་ལྷ་ཚོགས་ཀྱི་སྐུ་བརྙན་ནམས། གྱི་ཚོགས་བརྒྱུད་ལམ་ཀྱི་བྱ་རྒྱར་འགྲེལ་སྒེལ་མ་བྱས་ན་ལེགས།

གཟུངས་སྔགས་དང་། ཟླིང་པོའི་སྔགས་ནམས་ངོ་དེབ་བརྒྱུད་འགྲེལ་སྒེལ་བྱས་ན། སོ་སོའི་ཕྱིར་ཀྱི་ཡུས་དང་སེམས་ཁམས་དཔལ་ཤིང་། ཡུས་ངག་གི་ནམ་འགྱུར་ལམ་ལྟོང་འཕྲུང་བ་སྟེ་དཔེར་ན། ཡུས་ཀྱི་བཟོ་བལྟ། དབུ་སྐྲའི་འཛོག་སྔངས་སོགས་ཡག་པོ་ཡོང་སྲིད་ཟློམ་ནས། གཟུངས་སྔགས་དང་རིགས་སྔགས་ནམས་ཟླིང་ཚོགས་བརྒྱུད་ལམ་ངོ་དེབ་དང་སྐད་འཕྲིན་སོགས་སུ་འགྲེལ་སློན་མ་བྱེད་ཅིག

རེས་གཟའ་སྒྲིན་པ་དང་ཉི་མ་ལྟ་བུའི་མཉལ་གསོའི་དུས་ཚོད་ལ་དབང་སྐུར་ཞུ་སྐབས་སུ་བཏབ་པའི་པར་རིས་དང་། གཟུགས་མཐོང་གློག་བརྙན། ཐུ་འཛིན་འགོར་ལོ་སོགས་གཞན་ལ་འགྲེལ་སློན་བྱ་རིན་ཆེག་པ་ཞིག་རེད་ཟློམ་ནས་སོ་སོའི་ཞི་མིའི་དཔར་དང་མཁྱམ་

དུ་ངོ་དེབ་ཐོག་ལ་བཀོད་པར་འདོད་ན། དང་པོ་ཞི་མི་དེ་བལ་ཡུལ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལ་ཁྱི་འདོན་བྱེད་དུ་གཏོང་དགོས་རྒྱ་མ་རེད་པས། དེས་ན་ས་སོའི་བློ་མའི་ཞལ་སྔ་ནས་དགོངས་ཁྲོལ་ཐོབ་ན་མ་གཏོགས་དབང་སྒྲུར་སློར་གཞན་ལ་བཤད་རྒྱ་སོགས་མ་བྱེད་ཅིག

དེང་དུས་ཀ་ཤས་ཀྱིས་རྩོགས་པ་ཆེན་པོ་དང་། ཕྱག་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད། དུས་རབས་ཀྱི་ཐོན་གསར་གཏམ་བཤད་དུ་འཛིན་ཅིང་ཀ་ལ་བཏགས་ནས་གང་བྱུང་དུ་བེད་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི་འདུག་འོན་ཀྱང་སོ་སོས་གསང་སྦྱགས་རྟོ་རྟེ་ཐེག་པའི་ཆོས་ཟབ་མོ་གང་དང་གང་ཞིག་ཐོབ་ནའང། དེ་དག་གི་སྒྲུབ་ཐབས་ལྟར་སོ་སོ་སྐྱེར་ཀྱིས་ཉམས་ལེན་དུ་གང་ལེགས་ལག་བསྟར་བྱེད་རྒྱ་ལས་གསང་སྦྱགས་ཟབ་མོའི་ཆོས་དེ་དག་གཞན་ལ་གང་བྱུང་དུ་བཤད་ཉན་མ་རེད།།

༢)དམ་པའི་ཆོས་འདི་རྒྱ་ཇས་ནོམ་ཆེན་དུ་འགྲེལ་བཤད་རྒྱག་པའི་སྒོ་ནས་འདི་ལ་དོན་གཉེར་ཅན་རྣམས་མཁོ་བསྐོར་བ་དང་། སོ་སོའི་བདག་འཛིན་འགོང་པོ་རྒྱ་བསྐྱེད་གཏོང་བའི་གྲོགས་ལུ་མི་འགྲོ་བ་ངེས་ཅན་དུ་བྱ་ཐུབ་དགོས། སོ་སོའི་བཀའ་དྲིན་ཅན་ཀྱི་བླ་མ་དང་། ནང་ཆོས་ཀྱི་གོ་རྟོགས། ཉམས་ལེན་སོགས་གཞན་ལ་ངོམ་སོ་དང་། དེལ་བསྟན་བྱེད་རྒྱ་དང་། དེ་བཞིན་ཆོས་བརྒྱུད་གཞན་དག་དང་། ཁོང་ཚོའི་ལམ་དང་ལུགས་སྲོལ་ལ་ངན་སྨྲས་དང་ཁྱད་གསོད་ནམ་ཡང་བྱ་རྒྱ་མེད།

སོ་སོའི་སྐྱེར་ཀྱིས་དམ་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱས་པའི་གྲྭབ་འབྲས་ཤིག་ཐོབ་སོང་སྙམ་ཞིང་། གྲྭབ་འབྲས་གང་ཞིག་ཐོབ་སོང་བས་མ་པ་དེ་གཞན་ལ་གསལ་བསྟན་བྱས་ན་དགེ་མཚན་དུ་བཙུས་ནས། ཉམས་སྣང་དང་། གྲྭབ་འབྲས་གཞན་ལ་ཁྱབ་བསྟན་མ་སྟེལ་ཅིག སོ་སོ་འགྲེལ་སྣང་ཞིག་གི་ནང་ལ་མགོ་བོ་འགོར་ནས་སྟོད་ཡོད་ན་ཤེས་མ་རེད། ཕྱིར་གཞན་ལ་སོ་སོའི་ཉམས་ལེན་གང་ཡོད་བཤད་རྒྱ་དེ། ཆོས་པ་ཆུམ་དག་གི་ཉམས་ལེན་ཞིག་མ་རེད། སོ་སོའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་ནའང་དེ་མ་བཅོས་པ་ཉམས་ཆུང་ཚུལ་ལྟར་ཡོད་ཐབས་བྱོས།

སོ་སོའི་སྐྱོམ་གྱི་ཉམས་སྣང་ལ་སངས་རྒྱས་མང་པོ་མཐོང་བ་འདུ་དང་། གཏམ་རྒྱུད་ལ་གྲགས་པའི་རྒྱ་མཆོག་དང་། འཇའ་ཚོན་འདུ་མིན་སོགས་གང་བྱུང་ན། གཞན་ལ་མ་བཤད། ལུས་ཀྱང་དེ་ལ་དོ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་མ་རེད། མཆོ་བས་མ་ཡང་བསྒྲུར་གཏོང་ནས་གལ་གྱིད་སོ་སོ་མཁོ་སྐོར་དང་། གཡོ་ཐུབ་ཅི་ལ་ཕན་ཐབས་ཡོད་བས་ཕའི་གདེང་ཚོད་ཡོད་ན་དེ་ནས་གང་མོས་ལྟར་གནང་དང་མ་འགྲིག་པ་ཡོད་རྒྱ་མ་རེད།

སོ་སོའི་བླ་མ་དེ་ཙ་ཆེན་ཇི་ལྟར་ཡིན་བས་མ་ནའང་། བསྟོད་དགས་པ་དང་ཉུར་ཤོག་མ་རྒྱག་དང་། ཐུ་མ་ལ་སྐྱེར་ངོས་ནས་དད་གུས་དམ་ཚིག་གཙང་མ་རྒྱུན་འཚང་ཐུབ་པའི་དགེ་མཚན་ཆེན་པོ་ཡོད། གལ་ཏེ་སོ་སོའི་བླ་མ་དེ་གཞན་གྱི་བླ་མ་ལས་ལྟག་བས་མ་པའི་བླ་མ་མཆོག་འཛིན་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཉེ་རིང་ཆགས་སྦྱང་གཉིས་དང་བྱལ་བའི་བཏང་སྐྱོམས་དང་། ཀུན་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་དག་སྦྱང་གི་ཉམས་ལེན་དེའང་གཞན་ལས་ལྟག་པ་སོ་སོ་ལ་ཡོད་བས་སྲིད་པ་རེད། དེས་ན་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་པ་ཞིག་བྱེད་པ་དེ། ཕྱོགས་དང་རིས་སུ་ལྟུང་བའི་ཞེན་ཆགས་རིང་ལུགས་ཤིག་ཏུ་ཞུགས་པ་མ་ཡིན་པ་དེ། ནམ་ཡང་མ་བརྗེད་པ་བྱ་དགོས།

ཆོས་ཟབ་མོ་ཙ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཐོབ་རྗེས་གཞན་ལ་གསལ་བསྟན་བྱེད་པའི་ཆོག་མཆན་ཐོབ་སོང་སྙམས་ཤིད། སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་

ནམ། ཤེས་རབ་ཀུ་ཏྲོམ་ནས་གཞན་ལ་འཚང་སྟེལ་བྱ་རྒྱུའི་འབབ་བཙོན་མ་བྱིད་ཅིག སོ་སོའི་མ་རིག་པ་དང་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཁོ་ན་གཞན་ལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་ན་ཤེས་ཀྱི་མ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་དང་། སོ་སོའི་བློ་མ། དེ་བཞིན་བློ་མ་གང་གི་བསྟན་གཅམས་ཡིན་ནའང་རེད། དེ་དག་གི་ལུང་འདྲེན་བྱེད་པའི་སྟོན་དུ། དུས་ཚོད་ཙུང་ཡོད་པར་བྱེད་ནས། སངས་རྒྱས་དང་ཟླས་འཛིག་མཁས་པ་དེ་དག་གིས་ལུང་ཚོག་དེ་འདྲ་དངོས་གནས་གསུངས་ཡོད་དམ་མེད། སྐབས་དེ་དུས་འཁོར་དང་གཏུལ་བྱ་གང་འདྲ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་གསུངས་ཡོད་པ་ཡིན་ནམ་སྙམ་མནོ་བས་ལེགས་པོ་གཏོང་དགོས་རེད།

འཛའ་བོད་དཀྱིགས་པ་དང་། དཀྱིལ་འཁོར་འདྲ་མིན་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཁྱིད་ལ་སེམས་འགྱེལ་གང་འདྲ་ཞིག་ཐེབས་བཅུག་པ་ཡིན་ནའང་འདུ། འཛམ་གླིང་འདི་མཐུག་བསྡུ་བ་རེད་ཅེས་པའི་རྒྱ་མཚན་འདྲ་མིན་བཤད་པས་ཡིད་ཆེས་ཅི་འདྲ་ཞིག་སྐྱེས་བཅུག་ནི་ཆོག། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་དང་ཕྱི་རོལ་པའི་ཆོས་གཉིས་ཕན་ཚུན་འདྲེས་ཤོར་ནས་མགོ་འཛོམས་འཛུག་རྒྱ་ཡོད་མ་རེད་ལ། སོ་སོའི་འགྲུལ་སྣང་དང་རྩོངས་འཚར་འདྲ་མིན་ཆམས་ནང་པའི་ལྟ་གྲུབ་ལ་བསྲེ་སྨད་ནམ་ཡང་མ་ཤོར་བ་ཞིག་བྱ་དགོས་རེད།

གནས་བརྟན་སྲེ་བའི་གཞུང་ལུགས་དང་། ཐེག་ཆེན་{མདོ་ལུགས}ཀྱི་རྒྱང་གཞི་མེད་པ་ཡིན་ན། རྒོ་རྡེ་ཐེག་པའི་བསྟན་པ་རྩ་བ་ནས་ཡོང་མི་སྲིད་པས་སྲེ་བ་གཞན་ལ་གུས་བཏུར་དང་བཙི་མཐོང་དེས་ཅན་དུ་བྱ་དགོས་ཤིང་། རྒོ་རྡེ་ཐེག་པ་ཉམས་ལེན་པ་ཆམས་ཀྱིས་གལ་སྲིད་གནས་བརྟན་སྲེ་བ་དང་། ཐེག་ཆེན་མདོ་ལུགས་པ་ཆམས་ལ་མཐོང་ཚུད་ངམ། བཀྲས་བཅོས་བྱས་པ་ཡིན་ན། སོ་སོའི་གླིང་རྟགས་ཆ་ཚང་བསྟན་པ་རེད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འདི་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཁོང་ནས་ཁོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུགས་སོལ་གཞན་ལ་སྒྲོན་བཙོད་བྱེད་དགོས་སྙམ་ན། དེ་ནི་བསྟན་པ་དར་ཞིང་རྒྱས་པའི་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བའི་ཚབ་ཏུ། བདག་དོན་ལ་ཞེན་པའི་ཕྱོགས་རིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་སྒྲུབ་པའི་རིང་ལུགས་ལུ་འགྱུར་བ་རེད།

བྱ་ཐོག་ལ་ཉུལ་ཞིང་བྱ་ཁོགས་ཆམས་དང་ཕན་ཚུལ་བཀའ་མོལ་བྱེད་པའི་སྐབས་ལུ། ཆོད་གླིང་བྱེད་ཅིང་ཆོད་ཆོག་དུ་སློང་བའི་ཚབ་ཏུ། འཚམ་མཐུན་ཅན་གྱི་དགེ་འདུན་གྱི་ཕྱི་ཚོགས་ཤིག་ཡོང་ཐབས་ལ་འབབ་དགོས་རྒྱ་ལས་འཚམ་མཐུན་མེད་པ་ནམ་ཡང་བཟོ་ཉན་མ་རེད། དུས་དང་ཆམ་པ་ཀུན་དུ་སོ་སོའི་ཀུན་སློང་དང་ལྷོད་པ། དབྱ་དང་ཤེས་བཞིན་ཀྱིས་ཟིན་པར་བྱ་དགོས། བྱ་ངོས་སོགས་ལུ་གཞན་ལ་སེམས་པ་བཟང་པོ་བསྐྱེད་པའི་སྐལ་ལའི་ཏིད་གང་དྲག་བྱ་རྒྱ་ལས། ཤུལ་སྟོན་ཡིན་མདོག་གི་ཐྲོད་པ་ཆ་ནས་མ་སྟོན་ཅིག

གལ་སྲིད་ཁྱིང་ཕྲེའི་དབང་གིས་གཞན་ལ་འགྲེམ་སྟེལ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་བས་མ་ནའང། དང་པོ་འགྲེམ་སྟེལ་བྱ་རྒྱ་དེས་ཐྲི་ཁྱིར་གང་ལ་ཕན་པ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་གམ། གནོད་པ་བྱེད་ཀྱི་འདུག་ལེགས་པར་དཔྱོད་ཅིག གལ་སྲིད་ལག་པ་ཟ་འཕྲུག་ལངས་ནས་བྱ་ངོས་སོགས་ལུ་པར་སོགས་གང་ཡང་ཅུང་བ་ཞིག་འགྲེམ་བསྒྲགས་མ་བྱས་པར་སྟོད་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་ན། དང་པོ་བལྟ་ཟློག་བྱེད་པོ་ལུ་དང་གང་ཡིན་ནའང་ཅུང་དེ་དག་དང་། དམ་པའི་ཆོས་ལ་ཕན་པ་འདུག་མིན་ལེགས་པར་དཔྱོད། འགྲེམ་སྟེལ་བྱ་རྒྱ་དེས་ཐྲི་ཁང་དམ་པའི་ཆོས་དང་། ཁྱད་པར་བལྟ་ཟློག་བྱེད་མཁན་སོ་སོ་ལ་ཕན་པ་འདུག་པ་ངེས་ན་བྱོས་དང་མ་འགྲིགས་པ་ཡོད་རྒྱ་མ་རེད།

ང་ལམ་ཆོས་དུང་དཀར་པོའི་ཐོམ་ཕྲིག་པ་ཡ་འདུས་སྒལ་བཟང་རྒྱ་མཚོས་སྒྲབས་རྟེ་མཁྱེན་བཙེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ཐོམ་དུས་དེབ་ལ་འགོད་རྒྱ་ཞིག་ཅིས་ཀྱང་དགོས་ཞེས་ནན་ཆེར་བསྒྲལ་བར་བཞེན། རོ་རྟེ་ཕེག་པའི་སློབ་མ་རྣམས་ལ[ཀོ་དེབ་དང་སྒྲང་འཕྲིན་སོགས་] ཕྱི་ཚོགས་བརྒྱད་ལམ་ཀྱི་ལམ་སྟོན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། སྒྲབས་རྟེ་རྫོང་སར་འཇམ་དབྱངས་མཁྱེན་བཙེ་ཐུབ་བསྟན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་རིན་པོ་ཆེས་ལྷག་ཐོམ་གནང་ནས་རིན་པོ་ཆེ་སྒྲ་སྐོར་ཀྱི་ཀོ་དེབ་ཐོག་ལ་*།།ཀ།།*ལ་བཀོད་པ་ཞིག་རེད་ལ། ཕྱི་ཚོགས་བརྒྱད་ལམ་ཀྱི་དྲ་རྒྱར་གསང་བ་ཕྱིར་བསྒྲགས་གང་བྱུང་མི་བྱེད་པའི་བསླབ་བྱ་ཤུགས་རྒྱན་ཆེ་ཤོས་གྱས་ཤིག་ཆགས་ཡོད་པ་ནི། ནམ་རྒྱུན་ཀོ་དེབ་སོགས་བྲ་རྒྱ་ཁུལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཧོ་ས་ཐང་གནང་ན་མཁྱེན་ཧྲོགས་ཐུབ་ཀྱི་རེད། དེས་ན་གསུང་ཐོམ་འདི་དུས་དེབ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་ལ་བཀོད་ན་བསྟན་པ་ཕྱི་བྱེར་ཕན་པར་སྐྱེས་ནས་མཁན་པོ་གཟི་བརྗིད་མཐའ་ཡས་ས་མ། ཆོས་དཔྱིདས་རྟོ་རྟེས་སྟོན་ནས་དཔྱིན་སྐད་ལས་ཕབ་བསྒྱུར་ཞུས་ཡོད་པ་དེ་ལ་སླར་ཡང་འགྱུར་བཅོས་གང་དགོས་བཟོས་ཤིང་། ཐོང་ས་བཤད་གྲྭ་ཆོས་ཀྱི་བློ་གྲོས་སུ། ཕྱི་ལོ་ *།།ཀ།།* ཟླ་བ་ ༢ པའི་ཚེས་ ༤ ལ་ཀུན་པར་བཀྲིས་པའོ། །

ཏྲི་བ། ཐོག་མར་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ང་ཚོར་ངོ་སྤྲོད་གནང་རོགས་གནད།

བཀའ་ལན། ང་ཚོའི་ཆོས་དུང་དཀར་པོ་ཙོམ་གྱིག་ཁང་གིས་ང་ལ་དྲི་བ་བཅུ་ཕམ་པ་བཟོས་ནས་དེ་ལ་ལན་རྒྱག་རོགས་ཞེས་རྒྱལ་གནང་སོང། ཁོང་ཚོས་རེ་སྒྲལ་གནང་པ་ཡིན་དུས་ངས་དེ་ལ་ལན་རྒྱག་གི་མིན་ཞེས་བརྗོད་ནའང་མ་འགྲིག་པ་ཞིག་ཀྱི་འདྲུ་ཡིན་དུས། གང་ཤེས་པ་དང་དྲན་པ་དེ་ཚོ་ཞུ་ཡིན། ངས་ཞུས་པ་དེ་ཚོས་དམིགས་བསལ་ཆོས་འཛིག་རྟེན་གཉིས་ཀའི་སྟེང་ཕན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཡོང་བའི་རེ་བ་ནི་གང་ཡང་མེད། ཁོར་འཁྱལ་དེ་འདྲ་ཡོང་མདོག་ཁག་པོ་རེད། དེ་རང་སྐྱོར་ཀྱི་རེད་མ་གཏོགས། ངས་འདིར་ཞུས་པ་དེ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་ལྷ་ཕྱོགས་འདྲ་པོ་མཚོན་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་དགོན་པ་ཁག་གང་གི་ཡང་ཚབ་མཚོན་ཀྱི་མེད་པར་ང་རང་སྐྱོར་གྱི་བསམ་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་དུས། ཁོར་འཁྱལ་གང་ཞིག་ཡོད་པ་དེ་ང་རང་སྐྱོར་ཀྱི་རེད་ཅེས་ཞུ་ཡ་ཡིན། དེ་ལ་དྲི་བ་དང་པོའི་ནང་ངའི་ལོ་རྒྱུས་མདོར་བསྡུས་ཤིག་ངོ་སྤྲོད་གནང་དགོས་གསུངས་པ་ལྟར། ང་ཕྱི་ལོ་ *1954* ལོར་རྒྱུས་པ་རེད། རྒྱུ་ས་བོད་རང་གི་ས་གནས་གམ་པ་ཐྲོང་ལ་རྒྱུས་པ་རེད། ཡང་གམ་པ་ཐྲོང་ཟེར་བ་དེ་མང་པོ་ཞིག་གིས་གམ་པ་ལ་ཟེར་བ་དེར་ཁོ་ཆོར་ཡོང་གི་འདུག་ དེ་མ་རེད་ཞུ་ཡ་ཡིན། འཕགས་ལྷོངས་ཀྱི་རྒྱབ་ལོག་ལ་ཡོད་པའི་གཙང་གམ་པ་ཐྲོང་

ཟིར་བ་དེར་སྐྱེས་པ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༥ ཙམ་ནས་ངའི་ཕ་མ་དེ་ཚོ་འབྲས་ལྡོངས་ལ་བསྒྲེབས། འབྲས་ལྡོངས་ཀྱི་ལྱང་པ་ལ་ཆུང་ཟིར་བ་དེར་ང་ལོ་བཅུ་གཉིས་མ་ཟིན་བར་བསྡད་ ཀྱང་སྦོན་གྱུར་འགྲོ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་རག་ཡོད་མ་རེད། ང་ལོ་བཅུ་གཉིས་སྐབས་ངའི་ཨ་མ་གྲོངས་ཏེ་འབྲས་ལྡོངས་ཀྱི་རྒྱལ་ས་སྒང་ཏོག་ལ་མར་སྒོས་པ་རེད། དེ་སྐབས་ལོ་གཉིས་རིང་སྦོན་གྱུར་འགྲོ་གོ་སྐབས་བྱུང་། སྦོན་གྱའི་མིང་ལ་དབེན་ཅན་སྦོན་གྱ་ཟིར་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ནས་སྒང་ཏོག་ས་ངོར་ཚོས་ཚོགས་སམ། སྒང་ཐོག་ངོར་དགོན་པ་ལ་གྱ་པ་བྱས་པ་དང་ཚོ་ཀ་ཕྱག་ལེན་ཆམས་སྒྲུངས། དེ་སྐབས་དགོན་པའི་མཁན་པོ་བློ་གྲོས་བཟང་པོ་ཡིན་ལ་ཁོང་གི་སྐུ་མདུན་ནས་དཔེ་ཆ་མང་པོ་ཞུ་རྒྱུའི་གོ་སྐབས་བྱུང་ཡང་དཔེ་ཆ་བཟློ་རྒྱུའི་དུས་ཚོད་དེ་འདྲ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། ཕྱི་ལོ་ ༡༩༦ ལོར་དཔལ་ས་རྒྱའི་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭར་ཞུགས་ནས། ༡༩༥ལོའི་བར་དུ་དང་པོར་བཀའ་བཅུ་པ། དེ་ནས་སློབ་དཔོན་ཐོན། ལོ་ཐ་མ་དེ་ལ་སྒོར་དཔོན་འདྲ་པོ་བྱས། ཐ་མའི་ཐ་མ་དེ་ལ་མཁན་པོ་འཛམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་དེད་གཉིས་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭའི་སྒང་ལ་ལྷ་རྩོགས་བྱེད་ཡག་དང་། དགེ་ཆུན་ཀྱི་འགན་ལོ་གཅིག་ཙམ་བྱས་པ་ཡིན། དེ་ནས་དགོངས་པ་ཞུས་ཏེ་ཨ་རིར་ཕྱིན། ཨ་རིའི་ཁུར་ལས་ཀྱི་ཞིག་ལས་ཀ་ཀོ་ཟིར་བའི་གོང་ཁྱེར་དེའི་གཙུག་ལས་སློབ་གྲྭར་ལོ་དགུའི་རིང་དགེ་ཆུན་བྱས། དེའི་རྗེས་ལ་ཨ་རྒྱལས་མགོན་ཨགོང་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་དང་། ཨམཁན་ཆེན་ཨ་པད་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་ཐུགས་བཀོད་ལྟར་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་ལ་ལྷ་ཆོས་བྱེད་དུ་ཡོང་དགོས་རེད་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱི་ལོ་ ༢༠༠ལ ལོ་ནས་གཏན་འཇགས་སྟོད་ཆུ་བྱས་ནས་ཡོང་སྟེ་དལ་ལྷའི་བར་ལྷ་ཆོས་ཀྱི་འགན་ལུར་ནས་ཡོད་པ་འདི་ཡིན།

ཏྲི་བ། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ནུབ་ཕྱོགས་སུ་སློབ་གཉེར་ལ་ཞེབས་ཆྱའི་ཐུགས་འདུན་ཇི་ལྟར་བྱང་བ་དང། ལྷག་པར་ཅར་ཤ་ཏི་ལྟ་བའི་གྲགས་ཅན་མཐོ་སློབ་ཅིག་ཏུ་སློབ་སྦྱོང་བ་ཆྱའི་གོ་སྐབས་ཇི་ལྟར་ཐོབ་པའི་བཆྱད་རིམ་མདོར་བསྡུས་ཞིག་གསུངས་རོགས།

བཀའ་ལན། ཐྱིར་བཏང་ང་དང་པོ་ས་ཆུ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ནས་ཐོན་པའི་སྐབས་སུ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་དགོས་བསམ་པ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་མེད། ཡིན་ནའང་དབྱིན་ཇི་ཏོག་ཙམ་ཡར་རྒྱས་གཏོང་དགོས་ཀྱི་འདུག་བསམས་བྱུང་། གང་ཡིན་ཟིར་ན། ས་ཆུ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ནས་དབྱིན་ཇི་སྦྱངས་ཡོད་ཅང་། དབྱིན་ཇིའི་སློབ་ཚན་དེ་གཙོ་བོ་མིན་པས་རང་མགོ་ཐོན་པ་འདྲ་ཞིག་མེད་དུས། རང་མགོ་ཐོན་པ་ཞིག་བྱང་ན་བསམ་པའི་ཀུན་སློང་དང་པོ་དེ་བྱང་བ་རེད། དེའི་ཆེད་དུ་ཏ་རམ་ས་ལའི་དཔེ་མཇོད་ཁང་དུ་སྒྲ་བསྒྱར་སྟེ་ཚན་ཞིག་ཡོད་པ་དེའི་ནང་དུ་འགྲོ་ཐུབ་ན་བསམས་ནས་འབད་བཙོན་བྱས་པ་

ཡིན་ཏེ། དཔལ་འབྱོར་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་ཐུང་ནས་འགྲོ་ཐུབ་ཡོད་མ་རེད། དེ་ནས་ང་ས་སྒྲ་མཐོ་སྨོན་ཏུ་སྒོད་དུས་ཀྱི་སྨོན་གྲོགས་རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་ཞིང་གཤེགས་ཁོང་སིཏྲ་ཕུར་དང་མ་ལེ་ཤི་ཡ་ལ་ཕེབས་ཀྱི་ཡིན། དེའི་ཕྱག་རོགས་དང་ཞབས་ཞུ་ལ་ང་འགྲོ་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུག་གསུངས་སོང་། དེའི་ཆེད་དུ་ལག་འཁྱེར་བཟོ་ཕྱིར་བལ་ཡུལ་ལ་ཡོང་བ་རེད། བལ་ཡུལ་དུ་ལོ་གཉིས་ཙམ་ལྷག་སོང་བ་དང་། རྒྱལ་སྲས་རིན་པོ་ཆེ་ཕེབས་མ་ཐུབ་པས་དེར་ང་ཡང་འགྲོ་ཐུབ་མེད། དེ་ནས་བལ་ཡུལ་དུ་སྒོད་རིང་ངོ་ཤེས་པ་ཚོས་དགེས་ཡུལ་དྲིས་པར་དབྱིན་ཇི་ཡར་རྒྱས་གཏོང་འདོད་ཡོད་སྐོར་ལབ་དུས་ཡར་རི་འདྲ་པོར་འགྲོ་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད་གསུངས་ཀྱི་འདུག དེར་བརྟེན་དང་པོ་ཡ་རིའི་ནང་དུ་ཡོད་པའི་ན་རོ་པ་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་བུ་འགྲོ་རྒྱུར་ཐབས་ཤེས་བྱས་ཀྱང་ཐ་མར་མ་ཐུང་བ་རེད། དེ་ནས་ཉིན་གཅིག་སྒོན་ས་སྒྲ་མཐོ་རིམ་སློབ་གྲྭ་ལ་རིགས་གཅིག་ཤུང་འཛིན་ཀྱི་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་ཆྱོང་མཁན་ཁོང་ཐུག་པར། ཁོང་ལ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དབྱིན་ཇི་ཡར་རྒྱས་གཏོང་འདོད་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་དེ་གা་རང་ཞུས་པ་ཡིན་ལ། ཁོང་གིས་ཁོང་རང་ཡ་རིའི་ཁེ་ལི་ཕོ་ནི་ཡའི་(California) ནང་གི་སློབ་གྲྭའི་མིང་ལ་ CIIS (California Institute of Integral Studies) ནང་ལ་དགེ་རྒན་ཀྱི་ལས་ཀ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། དེ་ལ་ཡོང་ན་རོགས་རམ་གནང་ཆོག་གསུངས་པ་ལྟར། ཁོང་གིས་ཕྱག་རོགས་གནང་ནས་ཡ་རིར་སློབ་ཐུག་གི་ཐོངས་མཚན་རག་པ་དང་སློབ་གྲྭ་དེར་ཚུད་པ། དེ་ལ་ལོ་གཅིག་རིང་སློབ་སྦྱོང་བྱས་སྒོད་སྐབས་ཁང་པའི་ནང་སྒོད་རོགས་ང་རང་བཅིས་པའི་མི་དྲུག་ཡོད་རེད། ཁོ་ཚོ་ཚང་མས་ང་ལ་དཔེ་ཡག་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད། ཁྱེད་རང་ཐག་རིང་པོ་ནས་སློབ་བྱེད་དུ་ཡོང་བ་ཡིན་དུས། སློབ་སྦྱོང་རང་གི་ཐུས་ཚད་དེ་སློབ་གྲྭ་ལ་འདུ་ཞིག་ལ་བསྡད་ནའང་། སོ་སོ་རང་ལ་རག་ལས་ཡོད་མོད། སློབ་གྲྭ་ཐོན་པའི་མཚམས་གུ་སློབ་གྲྭའི་མིང་གིས་ལག་འཁྱེར་དེ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོང་གི་རེད། དེ་ཡིན་དུས་མ་འོངས་པར་སློབ་གྲྭ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་འགྲོ་ཐུབ་ན་དགེ་མཚན་ཆེ་སྐོར་ལབ་ཐུང་བར། དེ་དུས། སྒོན་བལ་ཡུལ་ནས་ཁྱེད་གཅིག་གྲོགས་པོའི་ཚོང་ཁང་ནང་ཡ་རི་ནས་ཡིན་པའི་སྦོ་ལག་ཤིག་མཇལ་བ་དེ་དྲན་ཐུང་ལ། སྐབས་དེར་ངས་ཁོང་ལ་ང་ཡ་རི་ལ་དབྱིན་ཇི་སློབ་སྦྱོང་ཆེད་ཁེ་ལི་ཕོ་ནི་ཡའི་སློབ་གྲྭ་ ciis ལ་འགྲོ་གི་ཡིན་ཞེས་ལབ་པར། ཁོང་གིས་ཁྱོད་རང་ཇེས་མ་ཡ་རིར་སྒེའུས་དུས་ཁོང་ཡོད་སའི་ཕྱོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུའི་བསམ་བློ་འགོར་བ་ཡིན་ནི་འཕེལ་བ་ཀྱིས་དང་རོགས་པ་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་རེད་གསུངས་ཤིང་། ཁོ་རང་གི་ཁ་པར་ཡང་གྲངས་དང་ཁ་བྱང་སོགས་གནང་བ་དེ་དྲན་པ་གསོས་ནས། ཁང་རོགས་ཚོར་བསྟན་པས། ཁོང་ཆུམས་པས་འདི་འཛམ་གླིང་ནང་གི་གཙུག་ལག་སློབ་གྲྭ་སྐད་གྲགས་ཆེ་ཤོས་ཅིར་ལས་རིན་ལས་ཡིན་པའི་སྦོ་ལག་ཤིག་ཡིན་ཞེས་ལབ་པར། ཁོང་གིས་ཁྱོད་རང་ཇེས་མ་ཡ་རིར་སྒེས་དུས་ཁོང་ཡོད་ས་ཁ་ཕར་ཏེ་ནས་རེད། བྱས་ཙང་ཁྱོད་རང་དེ་ལ་འགྲོ་ཐུབ་ན་ཞེ་དྲག་ཡག་པོ་རེད་ཟེར། དེ་ནས་ངས་སྦོ་ལག་ནས་དེ་ལ་ང་བལ་ཡུལ་ནས་ཐུག་མཁན་གྱི་བོད་པའི་གྲྭ་པ་དེ་ཡིན། ང་ལྟ་ང་ཁེ་ལི་ཕོ་ནི་ཡར་ (California) སྒེས་བསྡད་ཡོད། ང་ཁྱོད་རང་ཡོད་ས་ཁ་

ཕྱོགས་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱ་རྒྱུའི་འདོད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་སྐོར་ཡི་གེ་བཏང་པ་ཡིན། ཡི་གེ་དེ་ཁོང་གིས་གལ་ཆེན་ལ་བཙུས་ཏེ་ཁོ་རང་ཉར་ལྟར་ཁྱད་ཏིའི་ནང་ལ་གཙོ་བོ་ཡེ་ཤྲའི་ཆོས་སྦྱོང་སའི་སློབ་གྲྭ་དེར་ཕེབས་ནས་བོད་པའི་གྲྭ་པ་ཞིག་གིས་འདིར་འཛུག་རོགས་ཞེས་སྙན་ཞུ་བརྒྱབ་ན། ནང་ལ་ཚུད་པ་བྱེད་རོགས་ཞེས་ཁོང་གིས་ཕྱག་རོགས་འགེ་ང་སློབ་གྲྭ་དེར་ཚུད་པ་དང་། སློབ་གྲྭ་དེར་ངས་ལོ་གསུམ་གྱི་རིང་ལ་ M.A. དང་། དེའི་རྗེས་ལ་ M.T.S. (Master of Theological Studies) ལོ་གསུམ་བཅད་པ་རེད། དེ་རྗེས་ PhD. དེ་ Harvard University རང་གི་ནང་ལ་ Art and Science སྒེ་ཚན་མང་པོ་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ Sanskrit Indian studies Department རྒྱ་གར་གྱི་ལེགས་སྦྱར་དང་འབྲེལ་བའི་སྒེ་ཚན་ནང་ PhD. བཅད་པ་རེད། རིང་པོ་ཆགས་སོང་སྟེ་ཨ་རིར་སློབ་སྦྱོང་ལ་སྒེལས་པའི་ཐུང་རིམ་དེ་འདུ་རེད།

དཔེ་བ། ཉར་ལྟ་ཀན্
་ལག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་ནི་སྐྱན་གྲགས་ཅན་གྱི་དེང་གི་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་ནི་ང་ཚོའི་གྲྭ་ས་ཁག་དང་ཟུང་དེ་མི་འདུ་བའི་སློབ་གཉེར་ཁང་ཞིག་ཡིན། དེར་བརྒྱན་ང་ཚོས་ཁོང་ཚོ་ནས་ངར་ལེན་འོས་པའི་ལེགས་ཚ་གང་དང་གང་ཡོད་དམ། ལྟག་པར་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་ཐབས་ལམ་ཐད་ང་ཚོས་མིག་དཔེ་ལྟ་འོས་པ་གང་དག་འདུ་གམ།

བཀའ་ལན། ཉར་ལྟ་ཀན্ས་ལ་ལག་ལག་སློབ་གྲྭ་ཆེན་པོ་ཟེར་དུས་དང་པོ་ནས་རྒྱགས་ཡོད་པའི་སློབ་གྲྭ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ནང་ལ་སྒྲིར་བཏང་ནས་སློབ་ཕྲུག་ཚུད་ཁག་པོ་ཡིན་དུས་ཚུད་པ་ཅམ་ཀྱིས་སློབ་གྲྭའི་ནང་ལ་སློབ་སྦྱོང་ཞེད་པོ་ཅིག་བྱེད་དགོས་པ་དེ་ཡིན་ཤག་ཤག་འདུ་པོ་ཆགས་བསྟད་ཡོད་རེད། སློབ་གྲྭའི་སྒྲིག་འཛུགས་ཟེར་ན་མི་འདུ་ག སློབ་གྲྭའི་མིང་གིས་དེ་འདུ་ཞིག་ཆགས་བསྟད་ཡོད་རེད། དེ་གཅིག་རེད། དེའི་ནང་ལ་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་སློབ་ཕྲུག་དེ་ཚོས་སློབ་ཡོན་ཆེན་པོ་སྒང་དགོས་དུས་འགྲོ་སོང་ཆེན་པོ་ཆགས་བསྟད་ཡོད་རེད། དེའི་ནང་ལ་རང་འགར་དུས་ཚོད་རྒྱེལ་མཁན་ཚོ་ཡོད་གི་མེད་པ་དང་། སློབ་ཕྲུག་ཡིན་ན་ཡང་སློབ་སྦྱོང་བྱེད་མཁན་དང་། དགེ་ཏན་ཚོ་ཡིན་ནའང་། སློབ་སྦྱོང་སྒྲུ་རེད། དེ་བཞིན་དུ་སོ་སོས་ཐུགས་ཡིག་འཛིན་རྒྱ་རེད་གང་སྒྲིའི་ཐད་སྐད་གྲགས་ཡོད་བསྟད་པ་དེ་འདུ་ཁོ་ན་སྟོད་ས་ཁའི་ཁོར་ཡུག་ཡིན་པ་སོང་ཅང་། ད་དེའི་ནང་ལ་སྟོད་མཁན་ཕལ་མོ་ཆེས་ཀྱང་སློབ་སྦྱོང་ལ་འབད་བཙོན་མ་བྱས་ཀ་མེད་ཡིན་པ་དེ་ལེགས་ཚ་ཞིག་རེད་བསམ་གྱི་འདུ་ག ཁོར་ཡུག་དེའི་ནང་ལ་སྒེལས་ཚར་ན་སློབ་སྦྱོང་མ་བྱས་ཀ་མེད་ཡིན་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་ཉར་ལྟར་ཁང་བཞིན་བཟོ་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད་དྲན་གྱི་འདུ་ག དེ་མིན་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་ཁྱད་པར་ནི་སློབ་ཚན་འཛིག་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་རེད། ཉར་ལྟར་དེ་སྒྲིར་བཏང་གི་སློབ་གྲྭ་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡིན་དུས། སློབ་

སྒྲོང་འདི་བྱས་དང་འདི་མ་བྱས་ཟེར་བ་ཡོད་མ་རེད། ཆོས་དང་། ཚན་རིག ཟླུད་ཡིག་ནས་བཟུང་ཚང་མ་སྒྲོང་གི་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་། དེ་ཚོ་ཚང་མ་བསྟོམས་འདུ་པོ་བཀྲབས་པ་ཡིན་ན། སློབ་ཚན་སྒྲོད་སྟངས་ཀྱི་ཐད་ནས་གསུམ་འདུ་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་བས་མ་ཀྱི་འདུག ངང་པོ་དེ་འཛིན་གྱ་ཆེན་པོ་ཟེར་ཀྱི་འདུག (lecture course) གཏམ་བཤད་ཀྱི་འཛིན་གྱ་ཟེར་གྱི་ཡོད་པ་རེད། ངང་པོ་དེ་དགེ་རྒན་ཆེན་པོ་ཞིག་གིས་གཏམ་བཤད་ཀྱི་འཛིན་གྱ་ཁྱིད་ཀྱི་ཡོད་ན། དེ་འཛིན་གྱ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཅང་། སློབ་ཕྲུག་ཚང་མས་སློབ་སྒྲོང་དེ་ལེན་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་འཛིན་གྱ་དེའི་ནང་ལ་སློབ་ཕྲུག་ལྟ་བཀྲ་ཏུག་བཀྲ་ནས། གཅིག་སྟོང་བར་ཡོང་ཁྱིད་ཀྱི་རེད། དེ་ང་ཚོའི་དཔེ་ཁྱིད་དགེ་རྒན་ཀྱིས་དཔེ་ཁྱིད་གནང་བ་འདུ་པོ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་རེད། འཛིན་གྱ་འདི་ལ་རྒྱོར་དཔོན་ Teaching Fellow མང་པོ་ཡོད་པ་སློབ་སྒྲོང་ཆང་ཆེ་བ་ཁོང་ཚོ་མཁས་ཏུ་བྱེད་དགོས་རེད། དེ་ཡང་སློབ་ཕྲུག་གང་བཅོ་ལྟའམ་ཤི་ཤུ་ཙམ་རེ་ལ་ Teaching Fellow རེ་རེ་ཡོད་པ་བགོ་གྲེང་དང་ཡིག་རྒྱུགས་སོགས་ཁོང་ཚོ་མཁས་ཏུ་བྱེད་ཀྱི་རེད། དེ་ནས་བགོ་གྲེང་གི་འཛིན་གྱ་ (seminar course) འདུ་པོ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེའི་ནང་ལ་སློབ་ཕྲུག་མང་པོ་ཚུད་ཀྱི་མ་རེད། M.A. PhD བྱེད་མཁན་མ་གཏོགས་ཡོད་མ་རེད། དེ་ལ་སློབ་ཕྲུག་ཤི་ཤུ་ཙམ་ཡོད་པ་ཡིན་ན། གང་ཡོད་པ་དེས་བཙོད་གཞི་བགོ་བཤད་བཀྲབ་ནས་དེའི་སྒང་ལ་སོ་སོས་སློབ་སྒྲོང་བྱས། དེབ་བཀླགས། རིགས་གཅིག་ཆུང་འཛིན་བྱས་ནས་སོ་སོའི་སློབ་སྒྲོང་གི་གྲུབ་དོན་གང་ཐུང་བ་དེ་འཛིན་གྱ་ནང་ལ་གཏམ་བཤད་བྱས། དེ་ལ་སློབ་ཕྲུག་སོ་སོའི་བསམ་ཚུལ་བཤད་ནས་བགོ་གྲེང་འདུ་པོ་བྱས། ཐ་མ་དེར་དགེ་རྒན་གྱིས་དེ་ལ་མཇུག་སྟོམ་འདུ་པོ་བྱས། སློབ་སྟོན་གནང་དགོས་པ་དང་། ཡར་རྒྱས་གཏོང་བ་དེ་ཚོ་སློབ་གསོ་བྱེད་པའི་འཛིན་གྱ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་ལ(seminar course) ཟེར་གྱི་རེད། འཛིན་གྱ་འབྲིང་འདུ་པོ་ཞིག་རེད། དེ་ནས་འཛིན་གྱ་ཆུང་ཆུང་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་ལ་སློབ་ཕྲུག་མང་པོ་ཡོད་མ་རེད། ཀ་ཅང་མང་ན་གཉིས་གསུམ། མང་ཆེ་བ་སློབ་ཕྲུག་ཅིག་དང་དགེ་རྒན་གཅིག་མཉམ་ཏུ་འཛིན་གྱ་འཚོགས་རྒྱ་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་དམིགས་ཐུ་བཀར་ནས་རིགས་གཅིག་རང་འཛིན་རང་གི་ཐོག་ལ་རེད། དེའི་ནང་ནས་དམིགས་བསལ་ལྷི་རྒྱལ་གྱི་སྒང་ཡིག་འདུ་པོ་དང་། ནང་ཚོས་སློབ་སྒྲོང་བྱེད་མཁན་འདུ་པོ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། ཙཱོ་ལྷིག་སྒྲོང་གི་ཡོད་ན་དེའི་དཔེ་ཆ་དེ་མར་བཏོན་ནས་དགེ་རྒན་ཕྲུ་ཞིས་གས་དེ་བགོ་གྲེང་བྱས། གཞུང་དཔེ་ཆ་ཡིན་ན་དེའི་འགྲེལ་བ་དེ་ཚོ་མར་བཀླག་རྒྱ། འཛིན་གྱ་དེ་ལ་འཛིན་གྱ་ཆུང་བ་རེད། དེར་ལ་ Research and reading course) ཡང་ཟེར། བཀླགས་ནས་དཔེ་ཆ་སོ་སོས་གང་ཤེས་པ་དེ་འགྲེལ་བཤད་བཀྲབས། མ་ཤེས་པ་དེ་དགེ་ཕྲན་མཁན་ཏུ་བཙོ་བཙོས་ཕྲུ་ཕྲ་ལ་སོགས་པ་བྱེད་ཀྱི་རེད། དེ་ཤེས་ཡོན་སློབ་གསོའི་ཐབས་ལམ་སློར་ཡིན་ཏུས་ང་རང་ཚོའི་བཤད་གྱའི་ནང་འདི་ཚོའི་ལག་ལེན་སློར་ཏོག་ཙམ་དང་ཐུབ་པ་ཡིན་ན་ཕན་ཐོགས་ཡོང་གི་རེད་དྲན་ཀྱི་འདུག དེ་མིན་ལེགས་ཆ་ལེན་ཕྲུ་མང་པོ་ཞེ་ཏུག་ཡོད་རེད་དེ། ངས་འདི་ལ་དམིགས་བསལ་འདི་རེད་བསམ་པ་

ཞུ་ཐུབ་ཡ་གང་ཡང་མི་འདུག ཙ་བའི་སྨོན་གྱ་ཆེན་པོའི་ནང་ལ་སྐད་གྲགས་ཡོད་པའི་དགེ་ཁྲན་མང་པོ་ཞིག་གིས་སྨོན་ཐྲོང་སྒྲད་ས་ཡིན་དུས། ལེགས་ཚ་ལེན་ཐུ་མང་པོ་ཡོད་ཐུ་རེད་དེ་ད་རེས་ལན་དེ་འདི་ཅམ་ལ་འཛོག་གི་ཡིན།

དྲི་བ། སྐུ་ཉིད་ཐོག་མར་དགོན་པའི་ནང་སྨོན་གཉེར་གནང་བ་དང་། དེ་ནས་ཆར་ལྷ་ཏི་གཙུག་ལག་སྨོན་ཁང་ནས་འབྱམ་རམས་པ་སྨོན་ཐོན་ཀྱིས་སླར་ཡང་གྲ་ས་འི་ནང་ཕྱིར་ཕོག་གནང་བ་རེད། དེ་འདྲ་གནང་མཁན་ཁྱང་ཤས་ལས་མེད་པར་བརྟེན་ཁྱེད་ཀྱི་སྐུ་ཚེའི་ནང་ཐུགས་མྱོང་མི་འདྲ་བ་གང་བྱུང་བ་དང་། དམིགས་བསལ་གྲ་ས་ཆུ་ཏི་གང་གིས་བཀ་ཆགས་དང་ཤུགས་རྒྱས་ཆེ་བ་བྱུང་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། ང་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་ཕྱིན་ཆར་ལྷར་ཏིར་སྨོན་ཐྲོང་བྱས་ནས་ཚུར་གྲ་ས་ལོག་ཡོང་རྒྱའི་ཐད་དཀའ་ངལ་འདྲ་པོ་དེ་འདྲ་གང་ཡང་བྱུང་མ་སོང་། གང་ཡིན་ཟེར་ན། དང་པོ་ནས་ཚུར་ལོག་རྒྱའི་འཚར་གཞི་ཡོད། ག་རེའི་ཆེད་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་པ་དེར་ཁྱད་པར་ཡོད་རེད། ང་སྨོན་ཐྲོང་བྱེད་པར་སོང་བ་རེད། སྨོན་ཐྲོང་ཚར་ནས་ཚུར་ཡོང་རྒྱའི་བསམ་བློ་ཞིག་དང་པོ་ནས་ཡོད་བསྡད་པ་རེད། དེས་ཚུར་ཡོང་ཡ་ལ་ཞེ་དུག་ཕན་ཐོགས་ཆེན་པོ་ཡོང་གི་འདུག དེའི་སྐད་ལ་ཀ་རྒྱབས་མཚོན་རིན་པོ་ཆེས་ཚུར་ཡོང་དགོས་པ་རེད་ཅེས་དང་པོ་ནས་བཀའ་གནང་ཡོད་རེད། ཚར་གཅིག་གཉིས་ཤིག་བཀའ་ཕེབས་པ་དེ་ནས་ཚུར་ཡོང་དགོས་པའི་རྒྱ་རྒྱུན་གཙོ་བོ་ཞིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག དེ་མིན་ང་རང་ཙ་རིར་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་བསྡད་པའི་ཁམས་ཐོག་ཚ་ནས་ཚུར་ཡོང་པ་ཡིན་ན་དཀའ་ངལ་ཡོད་པ་ཞིག་གང་ཡང་མཐོང་མ་སོང་། ཕ་གིར་ཡུན་རིང་པོ་ཞིག་བསྡད་དུས་མི་ཆེ་གང་པོ་གཞན་དབང་གི་འོག་ལ་བསྡད་ན་དེར་ཁེ་ཕན་འདྲ་པོ་གང་ཞིག་འདུག་ང་རང་གི་བཟློ་དུས། འཛིག་རྟེན་ཀྱི་འགྲོ་ལུགས་དཔལ་འབྱོར་ཀྱི་ཚ་ནས་ཚ་བཞག་པ་ཡིན་ན་ནི། ལས་ཀ་འདི་འདྲ་རྒྱང་པ་བྱས་བསྡད་ན་ནམ་རྒྱུན་ཀྱི་ཟས་སོང་འདྲ་པོ་དེ་ཚོར་དཀའ་ངལ་མེད་པ་ཞིག་ཡོང་གི་རེད་མ་གཏོགས། དེ་མིན་ལས་ཀ་འདི་མ་ཐུབ་ནས་བྱས་ནས་ཕྱུག་པོ་ཞིག་ཆགས། དེས་གཞན་ལ་ཕན་ཐོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཞིག་ཡོང་རྒྱ་ནི་ཁག་པོ་ཞེ་དུག་རེད། དེ་ང་རང་གིས་གོ་ཐུགས་འདྲ་ཞིག་རྟེད་སོང་། དེ་ནས་ཆོས་ཐྲོག་ནས་བསམ་བློ་བཏང་པ་ཡིན་ན་ནི། ཆོས་ཡང་དག་པ་ཞུ་སའི་བློ་མ་ཕར་ཕེབས་ཚུར་ཕེབས་ཀྱི་ཞལ་དང་ཞོར་ལ་ཐུང་རེ་ཡོད་ན་མ་གཏོགས། གཏན་འཇགས་བཞུགས་མཁན་ཀྱི་བློ་མ་འདྲ་པོ་མེད་པ་རེད། དེའི་སྐད་ལ་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་ཟིར་བ་དེ་ཡང་ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡོད་མ་རེད། ཕྱིར་བཏང་གི་ཕྱི་ཚོགས་ཁོ་རང་ནང་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་བྱེད་སའི་ཕྱི་ཚོགས་འདྲ་ཞིག་མེད་དུས། ཆོས་བྱེད་མཁན་ཀྱི་མི་རང་དཀོན་པ་ཡིན་པའི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་གི་ནང་ལ་བསྡད་དུས། དང་པོ་ནས་ཆོས་བྱེད་རྒྱའི་བསམ་བློ་མེད་ན་བསམ་བློ་གསར་པ་ཞིག་འཁོར་

རྒྱ་དེ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་བྱས། གལ་སྲིད་དང་པོ་ནས་ཆོས་ཞིག་བྱེད་ཐུབ་ན་བསམ་པའི་བསམ་བློ་ཞིག་ཡོད་ནའང། ལས་ཀ་རྒྱང་རྒྱང་གི་བྱེལ་བའི་སྣང་ལ་མི་ཚེ་རྩོགས་འགྲོ་གི་ཡོད་པའི་ཚོར་སྣང་ཆེན་པོ་བྱུང། གཅིག་ནས་ཚུར་ཨོག་གསུང་མཁན་དེ་ཡང་ང་རང་གི་ཙ་བའི་བློ་མ་།ལྷགས་མཚོན་རིན་པོ་ཆེ་དང། མཁན་ཆེན་ཡ་པད་རིན་པོ་ཆེ་ནམ་པ་གཉིས་རེད། དེའི་ནང་ནས་དམིགས་བསལ་མཁན་ཆེན་ཡ་པད་རིན་པོ་ཆེ་དགུང་ལོ་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་ཕེབས། ཁོང་གིས་ད་ཕན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་སྤྱི་དང། ཡང་སྨོས་ང་ཚོ་དཔལ་ལྡན་ས་སྐྱ་པའི་བསྟན་པ་ཁག་གཅིག་གི་དོན་དུ་སྐུ་ཚེ་ཕྱིལ་པོ་བཏང་པ་དེས་ཚུར་ཨོག་གསུངས་དུས། ངས་དང་བླངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཞབས་ཞུ་བྱེད་མ་ཐུབ་ཀྱང། བཀའ་དེ་བཅཀ་མ་དགོས་པ་ཅིག་བྱུང་ན་དེ་ང་ལ་ཡག་པོ་ཞེད་པོ་ཞིག་ཡོང་ས་རེད། གང་ཡིན་ཟེར་ན། དེས་ངའི་མི་ཚེའི་ནང་ལ་སེམས་པ་བག་ཕེབས་པོ་ཞིག་ཡོང་ས་རེད་བསམ་པ་དེ་འདྲའི་སྒོ་ནས་ཚུར་ཡོང་རྒྱུར་བསམ་བློ་གཉིས་པ་གང་ཡང་འཚོར་མ་སོང། ཨོག་གསུངས་དུས་ངས་ལས་ཀ་ཆིས་སྟོང་དང་དགོངས་པ་ཞུ་རྒྱ་རེད། དེ་ཀ་ནང་བཞིན་ཁང་པ་བཅོང་རྒྱ་སོགས་བསྟུ་གསོགས་འདུ་པོ་གླིང་ཡ་ལ་དུས་ཚོད་ཅུང་ཙམ་འགོར་ཀྱི་རེད། དེ་ལ་དུས་ཚོད་དོག་ཙམ་གནང་རོགས་ཀྱིས། དེ་ནས་ང་ལོ་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་ལ་བཅར་ཡོང་གི་ཡིན་ཞེས་།།།།། ལོར་ཕར་བཅར་བ་རེད། དེ་འདྲ་ཡིན་དུས་བསྟོམས་འདྲ་བརྒྱབ་པ་ཡིན་ན། བཀས་ཆགས་དེ་དང་པོ་འགྲོ་དུས་ནས་དགོན་པའི་ནང་ལ་བསྟད་བཤད་གླེ་ནང་ལ་སྨོན་སྨྱོང་གང་ལ་གང་འཚམས་བྱས་ཡོད་རེད། དེའི་སྣང་ལ་དབྱིན་ཇི་ཟླུང་ནས་སྟོན་པ་རྒྱ་རྒྱའི་བསམ་བློ་དང་པོ་ནས་ཡོད་བསྟད་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་རེད། སྟོན་པ་རྒྱ་མ་ཐུབ་པའི་ཐོག་ལ་ས་སོར་སོར་སྟོན་མ་ཡོད་པ་དེ་ཡང་བརླག་ཕྱིན་པ་ཡིན་ན་འགྲིག་གི་མི་འདུ་གལ་ཆེ་པའི་བསམ་བློ་དེ་ང་ལ་འགོར་ཐོུང། དེ་ཡིན་དུས་བཀ་ཆགས་དང་པོ་སྐྱེ་ས་བོད་རེད། དེ་ནས་འཚོར་ལོངས་ཐུང་ས་འབྲས་ལྡོངས་ཀྱི་ཕྱོང་གསེལ་ཅིག་གི་ནང་ལ་རེད། དེའི་ཇེས་ཐུ་མི་ཚེ་གང་པོ་དགོན་པ་དང། བཤད་གླ་དེ་འདྲའི་ནང་བསྒྲལ་བ་ཡིན་དུས། དེའི་བཀ་ཆགས་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་ཡོད་པ་རེད། དེ་མ་གཏོགས་ཅར་ཁར་ལ་ལོ་ཀ་ཚོད་བསྟད་པའི་རིང་ལ་སྨོན་སྨྱོང་གི་བྱེལ་བ་རྒྱང་རྒྱང་གིས་བསྟད་པ་རེད་མ་གཏོགས་ཟ་དེ་ཟིང་ངའི་སྟེང་ལ་འགྲོ་དགོས་པ་མ་བྱུང། དེ་ང་རང་ལ་སྟབས་ལེགས་པ་ཞིག་བྱུང་འདུ་ཀ་ཏ་ཡོད་བཏུ་ཀ་ཡོད། དགོན་པ་དང་བཤད་གླེ་བཀ་ཆགས་དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཞིག་རེད་ཏན་ཀྱི་ཡོད།

ཏཱ་ཀ། མཁན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྨོན་གཉིར་ཁང་IBA དུ་ལོ་མང་རིང་ནུབ་ཕྱོགས་དོན་གཉིར་ཅན་ཚོར་ཚོད་ནང་ཆོས་སྨོན་ཁྲིད་གནང་བའི་ཁམས་ཕྱོང་གི་ངོས་ནས་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་འདི་དར་ཕྱེལ་གཏོང་བའི་ཐབས་ལམ་ཡག་ཨོས་གང་གཟིགས་པ་དང། དེའི་ཆེད་དུ་ད་ཡོད་བྱེད་ཕྱོགས་ལ་བསྒྲར་བཅོས་གཏོང་དགོས་པའི་རིགས་གང་གཟིགས་

ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་ཀང་གིས་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་སློབ་སྦྱོང་སྦྱང་དེ་ལོ་གང་འཚམས་ཕྱིན་པ་རེད། དེ་དང་པོ་ནས་ཡག་པོ་ཡོང་རྒྱའི་ཆེད་དགེ་ཁྲན་ཉམས་སྒྲོང་ཅན་མང་ཙམ་དགོས་ས་རེད། དགེ་ཁྲན་ཉམས་སྒྲོང་ཅན་ཟིར་དུས་བརྩོད་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་གཅིག་པོ་ཤེས་མཁན་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཡག་པོ་བསླབ་ཤེས་མཁན། དགེ་ཁྲན་འོས་སྦྱོང་ཡོད་མཁན་དེ་འདྲ་བྱུང་ན་ཞེ་དྲག་ཡག་པོ་ཡིན་ས་རེད། གང་ཡིན་ཟིར་ན། ང་རང་ཚོའི་ནང་ལ་དུས་རྒྱུན་ནས་བག་ཆགས་ཤིག་ཡོད་པ་རེད། མི་དེས་སློབ་ཚན་ཅིག་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་ན་ཁོས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་རེད་བསླབ་ཆོག་གི་རེད་ལབ་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཙ་བ་ནས་རེད་མི་འདུག དགེ་ཁྲན་འོས་སྦྱོང་བཙུགས་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་དེ་ཞེ་དྲག་གལ་ཆེན་པོ་རེད་ཤག ཤེས་པ་ཙམ་ཞིག་གིས་བསླབ་ཤེས་པའི་དེས་པ་མི་འདུག བསླབ་མ་ཤེས་ན་སློབ་ཕྲག་ཉོབ། སློབ་ཕྲག་ཉོབ་ས་ཚང་ན་སློབ་སྦྱོང་གི་ཐོག་ལ་དོན་གཉེར་ཡོང་རྒྱའི་སློབ་གསོ་སྦྱང་རྒྱ་ལ་ས་ཁགས་པ་མེད་པ་ཡིན་དུས་དེ་འདྲ་བྱས་ནས་ཉམས་འགྲོ་གི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་དགེ་ཁྲན་ཞེ་དྲག་ཉམས་སྒྲོང་ཅན། བསླབ་མཁས་པ། དེ་ཡང་མང་ཙམ་དགོས་པ་དེ་ཅ་ཅང་གི་གལ་ཆེན་པོ་རེད་འདུག དེ་ང་རང་གིས་ད་བར་ལོ་མང་པོ་ཞིག་ལ་སློབ་ཁྲིད་བྱས་པའི་ཉམས་སྒྲོང་རེད། དེ་ནས་སློབ་ཚན་ཀྱི་ཐུགས་ནས་བསམ་བློ་བཏང་པ་ཡིན་ནའང། ཆུ་བའི་ང་ཚོ་གཞུང་དབེ་ཆ་ལྟ་མཁན་ཡིན་དུས་ནང་ཚོས་སློར་དེ་མ་བཤད་རང་བཤད་རེད་དེ། དེ་གཅིག་པོའི་ཐོག་ནས་འགྲོ་བསྟད་པ་ཡིན་ན་ཕལ་ཆེར་ཉོབ་འགྲོ་གི་ཡོད་ས་རེད། དེ་ལ་ཉོབ་མ་འགྲོ་བའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆེད་དེང་སང་འདུ་མིན་བྱེད་རྒྱ་ཡོད་ས་རེད། སློབ་ཕྲག་ཚོའི་འདོད་བློ་དང་མཐུན་པའི་སློབ་ཚན་ཁ་ཤས་བཙུགས་པ་ཡིན་ན། དེ་ཡང་ནང་ཆོས་དང་འགལ་མི་འགྲོ་བའི་བསྟོམ་ཉམས་ལེན་བྱེད་རྒྱ།ཁ་ཤས་ནི་ཕན་བུ་ཆོ་ག་ཕྱག་ལེན་འདྲ་པོ་དེ་འདྲ་ལ་ཡང་དགའ་པོ་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། དེང་སང་མང་ཆེ་བས་དགའ་པོ་བྱེད་ས་ཡོ་གའི་སྐོར་ལྟ་བཞག་པ་ཡིན་ན། སློབ་ཕྲག་ཚོ་མི་ཉོབ་པ་དང་ཟླས་མ་ནས་སློབ་ཕྲག་མང་ཙམ་ཡོང་རྒྱར་ཕན་ཀྱི་མེད་འགྲོ་བསམ་པ་དེ་ཏའི་ཕྱོང་བ་ཙམ་ཡིན།

དཔེ་བ། མཁན་ཆེན་ཡ་པང་རིན་པོ་མཆོག་གིས་གཙོ་བོ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་དོན་གཉེར་ཅན་ཚོའི་ཆེད་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཀང་འདི་ཉིད་གསར་འཛུགས་གནང་ཡོད། ཡིན་ནའང། ང་ལྟ་སློབ་གཉེར་ཀང་འདི་གཙོ་བོ་དགེ་འདུན་པ་ཚོར་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་སྐད་ཡིག་སྦྱོང་ས་ཞིག་ཏུ་ཡྱར་པའི་མཐོང་ཚུལ་ཡོང་བཞིན་པ་དེ་རྒྱ་ཅིན་གཙོ་བོ་གང་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ནམ།

བཀའ་ལན། ཚ་བའི་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྨོན་གཉེར་ཁང་འདི་ཕྱི་རྒྱལ་བ་ཚོས་ནང་ཆོས་ཚད་ལྡན་སྨོན་སྒྲོང་བྱ་རྒྱའི་ཆེད་དུ་བཙུགས་པ་རེད་དེ། འདས་པའི་ལོ་མང་པོ་ཞིག་གི་ཁྱམས་ཐྲོང་ལ་བལྟས་ཡོང་དུས་ཕྱི་རྒྱལ་བ་དེ་ཚོ་མང་པོ་ཞིག་ལས་ལོ་བསྡུད་ནས་བསྟད་རྒྱའི་དུས་ཚོད་མེད་པ་རེད། དེར་མ་ཟད་ཁོ་ཚོ་ཚང་མ་སོ་སོའི་ཕ་མ་སྤྱན་མཆེད་ཀྱི་འགན་ཡོད་མཁན་ཡིན་དུས། དུས་ཚོད་དེ་དཀོན་པོ་ཆགས་ཀྱི་ཡོད་ས་རེད། དེ་བཞིན་དུ་ལོ་ནས་ལོ་བསྡུད་ནས་བསྟད་རྒྱའི་ཆ་ཤྱིན་གཙོ་པོ་དེ་ཐོངས་མཆན་རེད། དེ་ཡང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་འགྲོ་སྐྱངས་ཐོག་ནས་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཅིག་རེད། ང་ཚོ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྨོན་གཉེར་ཁང་འདི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱིས་ངོས་ལེན་ཡོད་པའི་སྨོན་གྲྭ་ཆེན་པོ་དེ་འདྲ་མ་ཡིན་དུས་སྨོན་ཕྱུག་གི་ཐོངས་མཆན་ང་ཚོས་ཐད་ཀར་ཞུ་ཡོད་མ་རེད། གཞན་དང་འཕྲལ་ནས་ཞུ་དགོས་དུས་དེ་ཡང་དཀའ་ལས་གཅིག་ཆགས་ཀྱི་འདུག ངོན་དག་གཙོ་པོ་དེ་ཁོ་ཚོའི་ནང་མི་ཕ་མ་སྤྱན་མཆེད་དང་། ཕྱག་གུ་རྒྱུས་དམན་ལ་སོགས་པར་ལྟ་དགོས་དུས་མུ་མཐུད་ནས་ལས་ཀ་བྱེད་དགོས་པའི་གནས་ཚུལ་ཞིག་ཡིན་ཅང་། ང་ཚོའི་བཤད་གླེའི་གནས་སྟངས་ནང་བཞིན་ལོ་ནས་ལོ་མཐུད་སྨོན་སྒྲོང་བྱ་རྒྱ་ཡོང་གི་མི་འདུག དེ་འདྲ་མེད་པ་ཡིན་དུས། སྨོན་གྲྭ་འདིར་འགོ་ཚེན་པོ་བཏང་ནས་ཁོར་ཡུག་ཡག་པོ་ཞིག་བསྐྱན་ཡོད་པ་རེད་དེ། དུས་ཚོད་མང་ཆེ་བ་ཞིག་སྨོན་ཁང་སྟོང་པར་འགྲོ་གི་ཡོད་ཅང་ཕ་རྒྱུང་ནས་ཁོར་ཡུག་ཡག་པོ་ཞིག་བསྐྱན་ཡོད་པ་རེད་དེ། དུས་ཚོད་མང་ཆེ་བ་ཞིག་སྨོན་ཁང་ཕྱོང་པར་འགྲོ་གི་ཡོད་ཅང་ཕ་ལྷུ་ཐུའི་བཀའ་མོལ་ཐུང་སྟེ། བཤད་གྲྭ་ལ་བསྒྲུར་དགོས་ཀྱི་འདུག་ཟེར་བ་ལྟ་བུའི་བཀའ་མོལ་མང་པོ་ཐུང་བ་རེད། ང་ཚུར་སྨོར་རྒྱ་ཐག་བཅད་པའི་སྐབས་ཤ་ང་ལ་བཤད་གྲྭ་ལ་བསྒྲུར་ན་གསུངས་སོང་སྟེ། ངས་བཤད་གྲྭ་ལ་བསྒྲུར་དགོས་ཨེ་ཡོད། བཤད་གྲྭ་དེ་ས་ཁང་ང་ཚོ་ལ་སྟོན་མ་དང་མ་འདྲ་བར་ག་བར་འགྲོ་ནའང་མང་པོ་ཡོད་རེད། ང་རང་གི་མི་ཚེའི་ཁྱམས་ཐྲོང་གི་ཐོག་ནས་བལྟས་པ་ཡིན་ན། ང་ཚོ་ས་སྐྱ་པའི་ཐྲོག་ལ་སྐད་བསྒྲུར་ཤུང་ཤུང་། སྒྲ་བསྒྲུར་བྱེད་མཁན་ཡང་ཤུང་ཤུང་ཡིན་དུས་ང་ཚོའི་ཚོས་དང་དབེ་ཆ་དེ་ཚོ་སྐད་ཡིག་གཞན་པའི་སྟེང་ལ་བསྒྲུར་ཐུབ་མི་འདུག་ཅེས་མང་པོ་གསུང་གི་འདུག་སྟེ་དེའི་ཐོག་ནས་འབད་བརྩོན་གནང་ནས་ཐུག་ལག་གནང་མཁན་དེ་འདྲ་ནི་དམིགས་བསལ་མཐོང་མ་སོང་། ང་རེས་འདིར་ང་ཚོས་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡོང་གི་འདུག་མི་འདུག་གཅིག་བལྟས་ནི་ཞེས་མཁན་ཚེན་ཨ་པད་རིན་པོ་ཆེ་ལ་ཞུ་དུས། དེ་ཁྱོད་རང་གིས་ལྟ་ཚོད་ཞིག་བལྟས་ན་འགྲིག་གི་འདུག་ཅེས་དང་པོ་སྟོན་འགྲོ་དེ་ལ་སྨོན་གྲྭ་འདིའི་མིང་ལ་རིག་གནས་སྨོན་གྲྭ་ཟེར་བའི་མིང་ཞིག་གནང་སོང་།

དཔེ་བ། མཁན་ཚེན་ཨ་པད་རིན་པོ་ཆེར་ས་སྐྱའི་འཕྲལ་ཡོད་ཡིག་ཆ་གལ་ཆེན་མང་པོ་ཞིག་དབྱིན་འགྱུར་གྱི་དཔོངས་གཞི་རྒྱབས་ཚེན་ཞིག་ཡོད་ཅིང་། ད་བར་དེ་དང་འཕྲལ་བའི་སྒྲ་བསྒྲུར་གྱི་སྟེ་ཚན་ལྟ་བུའམ། ཡང་ན། ལས་བྱེད་མི་སྣ་བསྐོ་

འཇུག་གས་ཀྱིས་མངོན་གསལ་ལས་དོན་གནང་མཁན་མཐོང་དགོན་པ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཡོད། དེར་བརྒྱན་མཁན་རིན་པོ་
མཆོག་དང་། གསུང་རབ་སྦྱོང་གཉེར་ཁང་གི་ངོས་ནས་དགོངས་གཞི་དེ་དང་འགྲེལ་བའི་ལས་དོན་གང་ཞིག་གནང་
བ་དང་། གནང་འཚར་གང་ཡོད་ངོ་སྤྲོད་གནང་རོགས།

བཀའ་ལན། མཁན་ཆེན་ཨ་པད་རིན་པོ་ཆེས་ང་ཚོའི་སྦྱོང་གྲྭ་འདིའི་ནང་ལ་དམིགས་བསལ་གྱི་ནང་ཚོས་དོན་གཉེར་ཅན་དེ་ཚོས
སྦྱོང་སྒྲོང་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་ན། ཁོང་ཚོ་ལ་བློ་ཁྲིག་དེབ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད། བློ་ཁྲིག་དེབ་དེ་མང་ཆེ་བ་བོད་ཡིག་ནང་ལ
ཡོད་པ་དང་། ཚང་མས་བོད་ཡིག་བློ་ཁྲིག་ཤེས་ཀྱི་མེད་པ་ཡིན་ཙང་། མ་འོངས་པ་ན་ཡག་པོ་ཡོང་རྒྱའི་ཆེད་དུ་དེ་ཚོའི་གྲས
ཤིད་ཡིག་གཞན་པའི་སྟེང་ལ་བསྒྲུར་ནས་ཁོ་ཚོ་ལ་གོ་སྐབས་བསྐྱེན་པ་ཡིན་ན། སྦྱོང་སྒྲོང་ཡག་པོ་ཡོང་གི་རེད་གསུངས
ནས། སྒྲ་བསྒྲུར་བྱེད་རྒྱ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་ཞིག་བཙུ་གཅིག་ཏུ་ཡོད། ཁོ་ཚ་ཟད་སྟོན་འགྲོ་འདུ་པོ་བྱས་ནས་འདི་ཚོ
བསྒྲུར་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་འདུ་ཀ་ཅེས་ཕྱག་དཔེ་ཚན་ཁག་ཉི་ཤུ་ཙམ་ཀྱི་མཚན་གནང་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོ་རིམ་གྱིས
ང་ཚོས་བསྒྲུར་ཐུབ་པའི་རེ་བ་ཞུ་གི་ཡོད། དེའི་ཐོག་ནས་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སྦྱོང་གཉེར་ཁང་འདི་གা་རང་ལ་ཆོས
དུང་དཀར་མོ་སྒྲ་བསྒྲུར་སྟེ་ཚན་ཞེས་པ་ཞིག་སྒྲ་བསྒྲུར་རང་གི་ཆེད་དུ་དམིགས་ནས་བཙུགས་ཡོད་པ་རེད། སྟེ་ཚན་དེའི
ཐོག་ནས་དམིགས་ལུ་བཀར་ནས་ལྟ་ཏོགས་བྱེད་མཁན་དེ་ང་རང་ཚོ་རང་གི་ས་ནས་སྦྱོང་བྱེད་ཐུང་མཁན་ Christian Bernert ཁོང་རེད། སྒྲ་བསྒྲུར་གྱི་སྟེ་ཚན་ནས་ད་ལྟ་ཕན་ཚོད་བསྒྲུར་ཚར་ནས་ལྟ་བའི་ཤན་འབྲེད་དེ་མཁན་པོ་འཇམ
དབྱངས་བསྟན་འཛིན་དང་། པོ་ལེན་ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱིས་བསྒྲུར་ཏེ་ཉེ་ཆར་པར་བསྐྱེན་ཐུབ་ཡོད་ལ། དེའི་སྟོང་ལ་མཁན
ཆེན་ཨ་པད་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་པའི་ཐུབ་པ་དགོངས་གསལ་དང་། བློ་སྦྱོང་དོན་བདུན་མ། ད་དུང་མཁན་ཆེན
མཆོག་གིས་ཕྱོགས་བསྒྲིགས་གནང་བའི་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་པར་བསྐྱལ་བ་ཟེར་བའི་དེབ་གཅིག་དབྱིན་བསྒྲུར་གྱིས
པར་བཀྲབ་ཚར་པ་ཡིན། ད་ལྟ་བསྒྲུར་རྒྱའི་ལས་ཀ་ཆེ་ཤོས་འགྲོ་བཞིན་པ་གཅིག་ཀུན་མཁྱེན་རོང་སྟོན་པོའི་ཤེར་ཕྱིན
མདོན་ཧོགས་རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ཚོགས་དོན་རབ་གསལ་དེ་མཁན་པོ་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་འཛིན་དང་། འདི་ནས་ཐོན
པའི་མ་ལེ་ཤ་ཡི་སྦྱོན་ཕྱུག་ཅིག་ཡོད་རེད་ཁོང་ཀྱིས་རགས་བསྒྲུར་ཚར་ནས། ཞུ་དག་འགྲོ་བཞིན་པ་དེ་འདྲ་ཡིན། དེའི་སྟེང་ལ་མཁན་ཆེན་ཨ་པད་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་གསུང་ཞིན་པ་བཞི་ལྷལ་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསྟོམ་རིམ
ཟེར་བ་དེ་ཡང་ང་ཚོའི་སྦྱོག་ཕྱུག་དེ་ཚོས་བསྒྲུར་བཞིན་པ་ཡིན། དེའི་སྟེང་ལ་མཁན་ཆེན་ཨ་པད་རིན་པོ་ཆེའི་འཕགས
པ་བཟང་པོ་སྦྱོང་པའི་སྨོན་ལམ་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དེ་ཡང་བསྒྲུར་རྒྱའི་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་པ་རེད། དེ་ནས་ཀུན་མཁྱེན་རོང
སྟོན་ཆེན་པོའི་དབུས་མཐའ་རྣམ་འགྲེད་ང། ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་རྣམ་འགྲེད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་གཉིས་བསྒྲུར་ཚར་གླགས
ཡོད། དེའི་སྟེང་ལ་ལྟ་པ་རིན་ཆེན་དཔལ་པའི་སྦྱོང་འཛུག་འགྲེལ་བ། ས་པཎ་ཁོང་གི་མཆན་རེད་ཟེར་ཀྱི་འདུག་ དེ་ཡང

སྨོན་ལྡན་ཅིག་གི་བསྐྱར་བཞིན་པ་ཡིན། དེའི་སྐད་ལ་ས་པཾ་གྱི་དབུ་མ་ལུགས་ཀྱི་ཞེམས་བསྐྱེད་དེ་ཡང་བསྐྱར་རྒྱའི་འབད་བཙོན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་རེད། དེར་མ་ཟད་མཁན་ཆེན་ཨ་པད་རིན་པོ་ཆེ་རང་གི་གསུང་དཀོན་མཆོག་ཇེས་དབྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་དེ་ཡང་བསྐྱར་ཚར་ནས་ཞུ་དག་འགལ་ཤས་མ་གཏོགས་པར་རྒྱུག་ལ་ཉེ་བ་ཡོད། དེ་ཡང་སྟོན་མའི་ས་སྐྱའི་སྨོན་ལྡན་ཨ་རི་བ་ངག་དབང་བསམ་གཏན་ལགས་དང་། བྱམས་པ་བློ་གསལ་ལགས་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱར་བ་རེད། ཆ་བའི་འགྱུར་གྱི་ལས་ཀ་དེ་ཞེ་དྲག་གི་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཞིག་དང་ཡུན་རིང་པོ་འགོར་མཁན་ཞིག་རེད། དེ་སྐད་ཡིག་ཉེས་པ་གཅིག་པོས་མི་འགྲིག་པར་ཆོས་ཉེས་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། སོང་ཙང། བསྐྱར་མཁན་གྱི་མི་དེ་ཞེ་དྲག་དཀོན་པོ་རེད། ཆོས་དང་སྐད་ཡིག་ཉེས་ནའང་། བསྐྱར་རྒྱའི་ལས་ཀ་ཡག་པོ་ཞིག་ཡོང་གི་མ་རེད། ལས་ཀ་སྒྲུས་དག་པོ་ཞིག་མ་བྱས་པ་ཡིན་ན་ནི། བསྟན་པའི་ཞབས་ཞུའི་དོན་ལ་ཞབས་འདྲེན་ཆགས་རྒྱའི་ཉེན་ཁ་ཡང་ཡོད་པ། ལས་ཀ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་དང་ཉེན་ཁ་ཡང་ཆེན་པོ་ཡིན་དུས་རྒྱན་རིང་པོ་ཞིག་འགོར་འགྲོ་གི་འདུག་དེ་ཡང། གོང་དུ་ཞུས་པ་ནང་བཞིན་སྐྱར་མཁན་དཀོན་པོ་རེད། མི་ཡག་པོ་ཞིག་རག་པ་ལ་དཔལ་འབྱོར་དགོས་ཀྱི་འདུག་ དཔལ་འབྱོར་ཡོད་པ་ཅམ་ཀྱིས་བསྐྱར་ཆོག་ཆོག་དང་བསྐྱར་རྒྱའི་ལས་ཀ་དེ་ལམ་སང་ཐོན་ཆོག་ཆོག་ཅིག་རེད་མི་འདུག་ བསྐྱར་ཐུབ་མཁན་ཡང་འགའ་རེ་ལས་མེད། དེ་ཚོ་ནི་ཕར་འཕེན། ཚུར་འཕེན། འགྲན་ཙོད་ཀྱི་བཟོ་འདྲ་པོ་དཀའ་ལས་ཁག་པོ་ཞིག་ རེད་དེ། ཡིན་ནའང་ང་ཚོས་མུ་མཐུད་ནས་འབད་བཙོན་བྱེད་བཞིན་པ་ཡིན།

ཏྲི་པ། ཚང་མས་མཉྫི་ཀས་ལ་ལྟར་བོད་དུ་དུས་འགྱུར་ཐུང་བའི་བརྒྱད་རིམ་ནང་བོད་ཀྱི་ཆོས་དང་རིག་གཞུང་ཕལ་ཆེ་བ་གཏོར་བཤིག་གིས་ཙ་འཛིར་ཁྱམས་ཆགས་ཆེན་པོ་ཐུང་ཡོད། མཁན་ཆེན་ཨ་པད་རིན་པོ་མཆོག་གིས་ས་སྐྱའི་གསུང་རབ་ཁག་ཁྱམས་པ་སྒར་གསོའི་ཆེད་ཐུགས་ཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་དཔེ་ཁྱིད་འཚོལ་བསྟུ་དང། པར་བསྐྱན་ཀ་ཅང་མང་པོ་ཞིག་གནང་ཡོད་ཅིང། པར་བསྐྱན་གནང་རྒྱ་ལྟག་པ་ཡང་ཡོད་རེས། དེར་བརྟེན་གསུང་རབ་སྨོན་ཀ་ཉིར་ཁང་གི་ངོས་ནས་དཔེ་ཁྱིད་གི་མ་ཕྱི་དེ་དག་ལ་ཁྱམས་ཞིབ་དང། པར་སྐྱན་དང་འཛིལ་བའི་ལས་དོན་མཐུག་སྟོང་གནང་འཚར་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། མཁན་ཆེན་ཨ་པད་རིན་པོ་ཆེས་རྒྱིར་བཏང་གི་ཆོས་བརྒྱད་ཁག་འདུ་མིན་ཀྱི་གཞུང་མདོ་ལྟགས་ཀཱ་ཤི་གསུང་སྨོར་མང་པོ་ཞིག་དང། ས་སྐྱ་པ་རང་ཁོངས་ཀྱི་མཁས་དབང་མང་པོའི་གཞུང་དཔེ་བསྡུ་བསྒྲིགས་གནང་ཐུབ་ཡོད་པ་རེད། དེ་ཚོའི་གྲས་མང་པོ་ཞིག་ནི་ཁོང་ཞལ་བཞུགས་པའི་དུས་ནས་སྨོག་ཀླད་དུ་བཅུག་སྟེ་པར་བསྐྱན་གནང་ཚར་ཡོད་རེད། དཔེ་བསྐྱན་གནང་བ་དེ་ཚོ་ང་ཚོས་གང་བྱས་ཡོད་ཟེར་ན། ང་ཚོས་འོད་སྟེར་བཟོས་ནས་བཀྲམས་ཡོད། དེ་ཚོ་མུ་

མཐུད་ནས་གནས་པ་དང་། དོན་གཉིར་མཁན་མང་པོ་ཞིག་ལ་ཆབ་རྒྱུའི་ཆེད་དུ་རྒྱའི་ཐོག་དཔེ་མཇོད་འདྲ་པོ་བྱུང་ན་ཡག་པོ་ཡོད་པའི་སྐད་ཆ་བྱུང་ནས། ཁེ་ཆར་རང་ས་སྐྱ་དཔེ་མཇོད་ཟེར་བ་ཞིག་བཙུགས་ནས་དེ་ཚོ་ཚང་མ་དེའི་ནང་ལ་བཙུགས་པ་ཡིན། དེ་སྟོན་ཡོད་པའི་གླགས་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་རེད། དེ་བཞིན་དུ་ང་ཚོའི་འདི་ན་ཡོད་པའི་མཁན་ཆེན་ཞ་པད་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་གིས་དཔར་བསྐྲུན་མཇད་པའི་དཔེ་ཆ་ཚང་མ་དེའི་ནང་ལ་བཙུགས་ཡོད་རེད། ང་དུང་ང་ཚོས་དེའི་ཐོག་ལ་གང་ཐུབ་ཀྱིས་འཇུག་ཐུབ་པའི་ལས་ཀ་བྱེད་བཞིན་ཡོད། བསྟུ་བསྐྲུབས་གནང་བའི་ཁྲོད་ནས་དཔར་བསྐྲུན་མ་བྱས་པ་མང་པོ་ཡོད་རེད། དམིགས་བསལ་གྱི་སྒྲགས་སྐོར་མང་པོ་དཔར་བསྐྲུན་བྱས་ཡོད་མ་རེད། སྒྲགས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་མན་ངག་གི་སྐོར་དེ་ཚོ་ཕྱི་བས་མཚོན་ལས་ཀྱང་མ་རིན་པོ་ཆེ་མཆོག་ལ་བཀའ་མོལ་བྱང་སྟེ། པོ་ཐང་རང་ལ་འབྲལ་རྒྱ་ཡིན། ཡིན་ནའང་། ཕྱི་བས་མཚོན་རིན་པོ་ཆེས་པོ་ཐང་ལ་ཡང་མང་པོ་ཡོད་རེད། ང་ཚོས་གཉིས་ཀ་གཅིག་བསྡུར་ནས་ཁ་གསལ་དང་ཆ་ཚང་བ་ཞིག་བཟོས་ན་ཡག་པོ་འདུག་ཅེས་བཀའ་གནང་སྟེ་ང་ལྟ་འདིར་ལྷག་བསྡད་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་ཆ་བའི་ཕོ་ཐང་རང་ལ་འབྲལ་རྒྱ་ཡིན། དཔེ་ཆའི་སྐོར་ནས་ཧུས་ན་ད་ཕན་ང་ཚོས་བྱས་ཚར་བ་དང་། བྱེད་བཞིན་པ་དེ་འདྲ་ཞིག་ཡིན།

དྲྭ་བ། འདི་ལོའི་བལ་ཡུལ་གྱི་ས་ཡོམ་ནང་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་ IBA འདི་ཉིད་ལ་གཏོར་བཤིག་དང། ཉམས་ཆག་ཆེན་པོ་བྱུང་སྟེ་སློབ་དུས་ཚོགས་རྒྱས་མཚོན་གང་སྤྱིར་དཀའ་ངལ་ཆེན་པོ་ཞིག་འཕྲད་ཡོད། ས་ཡོམ་གྱིས་སློབ་གཉེར་ཁང་འདིར་གནོད་ཚེ་ཇི་ཙམ་ཐེབས་པ་དང་། དཀའ་ངལ་དེ་ཚོ་ས་ལ་རྒྱའི་ལས་དོན་གང་དང་གང་གནང་བཞིན་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། ང་ལོ་བལ་ཡུལ་གྱི་ས་ཡོམ་ཆེན་པོ་དེའི་སྐབས་ལ་རྒྱལ་ཡོངས་གསུང་རབ་སློབ་གཉེར་ཁང་གི་དགེ་རྒན། དགེ་ཕྱུག་ལས་བྱེད་པ་ས་ས་ཁགས་མི་ཐུ་གཅིག་ལ་ཡང་སྐྱོན་བྱུང་མི་འདུག ངེ་ང་རང་གིས་གནས་ཚུལ་གལ་པོ་ཆེན་པོ་ཞིག་དང། བསོད་ནམས་ཆེན་པོ་ཞིག་ལ་བཙོ་གི་ཡོད། ང་ཁང་པའི་ཐོག་ནས་ཆ་བཞག་ན། ང་ཚོར་ཁང་པ་མཐོ་པོ་དེ་འདྲ་བཞི་ཡོད་རེད། ཆེ་ཤོས་གཅིག་དེ་སློབ་ཕྲུག་གི་ཉལ་ཁང། དེ་ནས་ཁང་པ་གཅིག་གི་ཐོག་འོག་མ་དེ་ལས་ཁུངས་དང། ཕྲུག་མཇོད་ཁང། དེའི་ཐོག་ལ་འཇམ་དབྱངས་དཔེ་མཇོད་ཁང། ཐོག་བཅེགས་གསུམ་པ་དེ་ལ་ཉེ་ཆར་གསར་པ་བཏྲོལ་པའི་མཁན་པོ་མིག་དམར་ཟིས་དབྱ་དཔེ་མཇོད་ཁང། དེ་ནས་ཆེ་ལ་ང་ཚོའི་མཚོན་ཁང་ཞིག་ཡོད་རེད། དེ་གཉིས་ལ་གནོད་སྐྱོན་ཆེན་པོ་བྱུང་འདུག དེ་གཉིས་ཀྱི་ཆར་གཞི་ནས་བཟུང་ཀ་བ་དང་གདུང་མ་དེ་ཚོར་སྐྱོན་ཟོར་འདུག་པས་སྐྱོན་ཆེན་པོ་བཏྲོ་གི་འདུག དེ་ཡིན་དུས་སྐྱོན་མང་པོ་ཞིག་ཟོར་འདུག ཆ་བའི་ད་ལོའི་ས་ཡོམ་དེས་ཁང་པ་ལ་གས་ཆག་ཏོག་ཙམ་

མེད་མཁན་བལ་ཡུལ་ལ་ཡོད་རྒྱ་མ་རེད། ང་ཚོ་ཡང་དེ་ནང་བཞིན་རེད། ཡིན་ནའང་དང་པོར་ཉལ་ཁང་དང་། དགེ་མཛོང་གཱིས་ཀ་གཏོར་ནས་བློས་གཏོང་དགོས་ཀྱི་རེད་ཅེས་དེ་འདྲའི་གནས་ཚུལ་ཡང་བྱུང་པ་རེད། གང་ལྟར་ཡང་དེ་གཱིས་གནོད་འཚབ་ཆེ་ཤོས་ཤིག་བྱུང་པ་དེ་འདྲ་ཡིན། དེ་གཱིས་ལ་ང་ཚོས་བཟོ་བཅོས་རྒྱག་དགོས་ཀྱི་རེད། བཟོ་བཅོས་བྱ་རྒྱའི་བང་རིམ་འདྲ་པོ་བསྒྲིགས་ནས་ཉེ་ཆར་ཁང་པ་གཱིས་ལ་འཆར་འགོད་པས་བལྟས་ནས་འཇུགས་སྒྲུན་བྱ་རྒྱུར་སྒྲིག་ནས་བསྡད་ཡོད། དེ་མིན་གཡས་གཡོན་གྱི་ཕྱོགས་པ་གས་པ་དང་། ལྷ་ཁང་གི་ཐོག་ལྟེང་ལ་དེ་ཚོ་ང་ལྟ་བཟོས་དང་བཟོ་བཞིན་པ་ཡིན། དེ་མིན་བཟོ་བཅོས་ཙ་མ་འདྲ་པོ་དེ་ཁང་པ་འཆར་འགོད་པའི་བཀའ་སློབ་གཞིར་བརྒྱང་གི་ཐོག་ནས་འགྲོ་བཅམ་བསྡད་ཡོད།

དྲི་བ། དེང་སྐབས་རྒྱ་གར་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དགོན་སྡེ་དང། དགོན་སྡེའི་སློབ་གྲྭ་ཁག་ཏུ་གྲྭ་རྒྱུན་གྱི་དཀའ་ངལ་ཞིག་ཕྱད་བཞིན་ཡོད། དཀའ་ངལ་དེ་དགོན་པའི་སློབ་གསོའི་ནང་དེང་རབས་ཤེས་ཡོན་ཁུང་དྲག་པའམ་ཡང་ན་དེར་རྒྱ་ཆུན་གཞན་པ་གང་ཡོད་དམ། ང་ཚོས་དེའི་ཐད་ཐབས་ལམ་ཐབས་ལམ་གང་ཞིག་བརྒྱན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་དམ།

བཀའ་ལན། དགོན་སྡེ་ཁག་གི་ནང་ལ་གྲྭ་རྒྱུན་ཁུང་དུ་འགྲོ་བཞིན་པ་དེ་ཕྱི་ཡོངས་ནས་རེད། དེ་བཞིན་དུ་བོད་ཁྱིམ་སློབ་གྲྭ་ཁག་གི་ནང་ལ་ཡང་སློབ་ཕྲུག་ཁུང་དུ་འགྲོ་གི་ཡོད་ས་རེད། དེའི་རྒྱ་ཆུན་མང་པོ་ཡོད་ས་རེད། དགོན་པ་ཚོའི་ནང་ལ་དེང་རབས་ཀྱི་ཤེས་ཡོན་ཁུང་དྲགས་པ་དེ་མ་རེད་དྲན་གྱི་འདུག ཤེས་ཡོན་སློབ་སྦྱོང་མང་པོ་སྦྱང་པ་ཡིན་ནའང་། དེ་ཅམ་ཀྱིས་ཁོང་ཚོ་ལ་སློབ་སྦྱོང་གི་འདུན་པ་འཕེལ་ཀྱི་ཡོད་ན་འགྲིག་གི་ཡོད་རེད། ཡིན་ནའང་དེ་རེད་མི་འདུག དེང་སང་སྟོན་མ་དང་མ་འདྲ་བར་ཚང་མས་སྟབས་བདེ་ཞིག་གི་སྒང་ནས་འགྲོ་དང་། ལས་སྒྲ་བོ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་འགྲོ་རྒྱ་མ་གཏོགས། དེ་ལ་འབད་བརྩོན་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད། ཁྱར་ཐག་བྱེད་དགོས་ཀྱི་ཡོད་བས་མ་གཏན་ཁག་པོ་རེད། ཡིན་ནའང་སློབ་གསོ་སྦྱོང་སྟངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་དེང་དུས་དང་སྟོན་མ་གཱིས་ཟུང་འཕྲེལ་དང་། ཆ་མ་ཉམ་ཞིག་གི་ཐོག་ནས་སྦྱང་དགོས་པ་དེ་གལ་ཆེན་པོ་མིན་འགྲོ་དགོ་ཀྱི་ཡོད། སློབ་སྦྱོང་རང་གི་ཐོག་ལ་ཆ་བཞག་པ་ཡིན་ན། དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་དམིགས་བསལ་རིགས་གཅིག་ཀྱང་འཛིན་གནང་མཁན་ཚོས་སློབ་སྟོན་དང་དགོངས་འཆར་མང་པོ་གནང་གི་ཡོད་རྒྱ་རེད། ང་རང་ཚོ་དགོན་པ་རང་གི་ཐད་ནས་ད་ལྟའི་གྲྭ་རྒྱུན་ཡོད་པ་དེ་ཚོ་མ་འངས་པར་ཁུང་དུ་མི་འགྲོ་བའི་ཐབས་ལམ་གা་རེ་ཡོད་མེད་ཏན་ཏན་ཅིག་ཞུ་ཐུབ་ཀྱི་མི་འདུག་སྟེ། ང་རང་གིས་གཅིག་དྲན་སོང་། ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་བ་ང་ཚོའི་དཀའ་ངལ་ཆེ་ཤོས་ཆགས་བསྡད་ཡོད་རེད། དགོན་པའི་ནང་གི་གྲྭ་པ་ཚོ་ཆུང་ཆུང་ནས་ཡར་གསོས། སློབ་སྦྱོང་སྦྱང། ཐ-

མར་རང་མགོ་ཐོན་ནུང་ཕན་ཐོག་ཡོད་པའི་སྒྲབས་ལ་འགྲོ་གི་འདུག ཕྱི་རྒྱལ་འགྲོ་རྒྱུ་དེ་ངས་སུ་གཅིག་ལ་མ་འཕྲིག་པ་རེད། བསམ་བློ་ལོག་པ་རེད་ཅེས་ཞུ་ཐུབ་ཀྱི་མེད། སུ་དང་སུ་ཡིན་བྱང་གོ་སྒྲབས་ཤིག་རག་པའི་སྒྲབས་ལ་འགྲོ་མཁན་རྒྱང་རྒྱང་ཡིན་རྒྱུ་རེད་དྲན་ཀྱི་ཡོད། དེའི་ནང་ནས་དམིགས་བསལ་ལོ་ཚུང་བ་དེ་ཚོར་ཁག་ཡོད་མ་རེད། ཕ་གའི་ཐྱོང་ཚོར་དངོས་གནས་དེ་སོ་སོར་མ་བྱུང་བར་དུ་ཞེད་པོ་ཅིག་མེད་འགྲོ་བསམ་པ་ཚང་མ་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་དུས་དེས་ཚང་མ་འགྲོ་གི་ཡོད་རེད། དེ་ང་ཚོ་ལ་མང་པོ་བྱུང་བ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་ཅ་གོ་གི་རེད། ད་སྔ་ཕན་ཆད་ལ་ཉམས་ཐྱོང་མང་པོ་བསགས་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས། འགྲོ་མཁན་དེ་ཚོ་འགོག་ཐབས་རྩ་བ་ནས་ཡོད་མ་རེད། ང་རང་ཚོ་ཕྱི་པའི་ཐོག་ནས་ཚོགས་པ་བཟོས་ཏེ་གཏོང་ཐུབ་ན་ཡག་ཨོས་རེད། དེ་མ་བྱུང་ན་སོ་སོ་སྐྱེར་ཀྱི་ཐོག་ནས་ཐབས་ཤེས་བྱས་ནས་འགྲོ་བཞིན་པ་མིག་མཐོང་ལག་ཟིན་ཡིན་དུས་དེ་ལ་བྱེད་རྒྱུ་གང་ཡང་ཡོད་མ་རེད། དེ་ལས་ངས་བསམས་ན་ང་རང་ཚོ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་མཁན་ཡོད་ཚད་ཐབས་ཅད་ཕྱིན་ནས་གྱུ་པ་ཡིན་ན་གྱུ་པ་གཡུགས་དགོས་བསམ་པ་ཚང་མ་ལ་ཡོད་པ་རེད་དྲན་ཀྱི་མེད། གྱུ་པ་བྱེད་འདོད་གཏན་ནས་མེད་པར་དགོན་པ་ནས་ཐོན་ཏེ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་བསམས་ནས་ནི། ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་ན་རེད། མ་འགྲོ་ན་རེད་དགོན་པ་ལ་ཕན་ཐོག་མེད་པ་ཞིག་རེད། དེ་མིན་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་མཁན་ཚང་མ་བསམ་བློ་ལོག་པ་ཞིག་རེད་དྲན་ཀྱི་ཡོད་པ་དེ་ང་ཚོ་ཕྱི་ཡོངས་ཀྱི་ཐོག་ནས་ནུང་ནོར་ཀྱི་མེད་འགྲོ་བསམས་ཀྱི་ཡོད། བྱས་ཙང་། འགྲོ་མཁན་ཁོ་ནི་འགྲོ་རྒྱང་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་རེད། ང་ཚོས་འགོག་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་མ་རེད། དེ་ང་ཚོར་གསར་པ་གང་ཡང་མ་རེད། ང་ཚོའི་ཉམས་ཐྱོང་ཆེན་པ་ཆགས་བསྟད་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་འགྲོ་མཁན་ཐམས་ཅད་དེ་གྱུ་པ་ནས་མར་སྐྱ་བབས་ཏེ་ལོངས་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད་དྲན་ཀྱི་མི་འདུག གྱུ་པ་རང་བྱས་ནས་སྟོད་མཁན་དེ་ཚོའི་གྲས་དེ་ང་ཚོས་ཚུར་བཀུག་ཐབས་ཤིག་བྱས་ན་ཡག་པོ་མིན་འགྲོ་དྲན་ཀྱི་འདུག ངས་དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་འདུ་བོ་ག་རེ་འདུག་ཟེར་ན། ང་ཚོས་དགོན་པ་རང་གི་ཐོག་ནས་བཏང་ན་གནས་ཚུལ་ལོག་ཅིག་མ་རེད་མ་གཏོགས་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་མཁན་ཚོར་ལྟ་ཤྲང་ཐུག་ཅ་ནས། ཨ་འགྲོ་བར་ནི་སྟོད་མི་ཐུབ་མཁན་ཆགས་བསྟད་ཡོད་རེད། འགྲོ་ཚར་བ་ནས་སོ་སོ་གང་ནས་འགྲོ་བའི་དགོན་པ་དེར་ཕྱི་ལྟ་ཤྲང་སློག་ནས་ཡོང་ཤྲབས་བདེ་བོ་མེད་པ་ཞིག་བཟོས་ཚར་བ་ཡིན་དུས། དེ་འདྲའི་ཐོག་ནས་ང་ཚོ་ཕན་ཚུན་ཀཱུས་ཀར་ཁྱོང་མང་པོ་ཞིག་རག་གི་མེད་འགྲོ་བསམས་ཀྱི་འདུག གྱུ་པ་ཁོ་རང་སྐྱེར་ལ་ཡིན་ང་ཡིན། དགོན་པ་ལ་ཡང་ང་ཚོར་གྱུ་པ་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད། དེ་ཡིན་དུས་ང་ཚོས་ལྟ་ཤྲང་ལ་ལྷུར་བ་ཞིག་བཏང་ནས། ཕྱི་རྒྱལ་ལ་འགྲོ་བ་དེ་ལ་ལྟ་ཤྲང་ཐུག་པོ་མིན་པ་དང་། ད་དུང་འགྲོ་མཁན་ཚོ་ལ་ང་ཚོས་རོགས་འདེགས་འདྲ་བྱེད་རྒྱུ་ཡོད་ན་བྱས། དེ་ནས་ཕར་ཕྱིན་ཚར་བའི་ཟླས་ལ་ཉམས་ཐྱོང་ཞིག་བསགས་ནས་ཚུར་ཡོང་འདོད་ཀྱི་བསམ་བློ་ཞིག་འགོར་ནས་དེར་བསྟད་ན་དོན་མི་འདུག་བསམ་ནས་ཚུར་ཡོང་ས་དེར་ཞིང་སྟང་དང་འཚོར་སྟང་ཙ་

བ་ཉིད་ནས་མི་དགོས་པར་ཡོང་ཆོག་ཆོག་གི་ཁོར་ཡུག་ཅིག་བསྐྱེན་པ་ཡིན་ན། ཏོག་ཙམ་ཕན་ཐོག་མི་ཡོང་བས་པ་ང་རང་གི་བསམ་བློ་ཡིན། ཕར་འགྲོ་མཁན་ཚོའི་ནང་ནས་རེ་འགས་ཚུར་ཡོང་དགོས་བསམ་པའི་བསམ་བློ་ཏན་ཏན་འཁོར་གྱིད་པ་རེད། དེ་མིན་ཐབས་ལམ་དམིགས་བསལ་བ་ཞིག་འདི་རེད་བསམ་པ་གང་ཡང་དྲན་ཐུབ་མི་འདུག།

མཁན་ཆེན་ཀུན་དགའ་བཟང་པོ་སྐུ་བར་ཆགས་ཐོང་སར་ཚོས་ཀྱི་བློ་བྱོས་ཟློན་གཉིར་བང་ནས་མགོ་ཐྱོང་གནང།

CHO DUNG KARPO
(Sakya Literary Magazine)
Gongkar Choede Monastery
Laldang (Tibetan Colony) Plot Brotiwala,
P.O. Vikas Nagar - 248198
Dehradun, Uttarkhand, India.
Email: chodungkarpo@gmail.com